

เอกสารประกอบการสอน

วิชา

Object-Oriented Programming (Java)

ผศ.ดร. ธนิศา นุ่มนนท์
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สารบัญ

บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นภาษาจาวา.....	1
1.1 ระบบคอมพิวเตอร์เบราว์เซอร์.....	1
1.2 ภาษาคอมพิวเตอร์.....	2
1.3 ตัวแผลภาษา	6
1.4 หลักการของโปรแกรมเชิงอ้อมเกล็ต	7
1.5 ประวัติภาษาจาวา.....	9
1.6 เทคโนโลยีจาวา.....	10
1.6.1 Java Virtual Machine.....	11
1.6.2 Java Runtime Environment.....	12
1.6.3 Java Development Kit.....	13
1.7 จุดเด่นของภาษาจาวา.....	15
1.8 แพลตฟอร์มของเทคโนโลยีจาวา.....	16
1.8.1 Java Platform, Standard Edition.....	18
1.8.2 Java Platform, Enterprise Edition.....	18
1.8.3 Java Platform, Micro Edition.....	19
1.9 โปรแกรมภาษาจาวา.....	20
1.9.1 การสร้างโปรแกรมจาวาประยุกต์.....	20
1.9.2 การสร้างโปรแกรมจาวาแอปเพล็กต.....	22
1.10 คู่มือ Java API.....	24
สรุปเนื้อหาของบท.....	25
บทที่ 2 พื้นฐานโปรแกรมภาษาจาวา.....	27
2.1 การเขียนโปรแกรมภาษาจาวาเชิงอ้อมเกล็ต.....	27
2.2 ไวยากรณ์ระดับของคำ.....	29
2.2.1 คอมเม้นต์	29
2.2.2 Identifier.....	30
2.2.3 คีย์เวิร์ด	31

2.2.4 สัญลักษณ์แยกคำ.....	32
2.2.5 ช่องว่าง	33
2.2.6 ข้อมูลค่าคงที่.....	33
2.3 ชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน.....	33
2.3.1 ชนิดข้อมูลตรรกะ.....	35
2.3.2 ชนิดข้อมูลตัวอักษร.....	35
2.3.3 ชนิดข้อมูลตัวเลขจำนวนเต็ม	36
2.3.4 ชนิดข้อมูลตัวเลขทศนิยม.....	37
2.4 ตัวแปรและค่าคงที่.....	38
2.4.1 คำสั่งกำหนดค่า	39
2.4.2 ค่าคงที่.....	41
2.4.3 ขอบเขตของตัวแปรและค่าคงที่.....	42
2.5 ตัวดำเนินการ	45
2.5.1 ตัวดำเนินการทางคณิตศาสตร์.....	46
2.5.2 ตัวดำเนินการแบบสัมพันธ์.....	48
2.5.3 ตัวดำเนินการทางตรรกศาสตร์.....	50
2.5.4 ตัวดำเนินการแบบบิต.....	52
2.5.5 ลำดับความสำคัญของตัวดำเนินการ.....	53
2.6 การแปลงชนิดข้อมูล.....	54
2.6.1 การแปลงข้อมูลในคำสั่งกำหนดค่า.....	55
2.6.2 Typecasting.....	57
2.7 ชนิดข้อมูลแบบอ้างอิง.....	58
2.7.1 คลาส String.....	60
2.7.2 คลาส Math.....	62
2.8 คำสั่งอินพุตและเอาต์พุต.....	64
2.8.1 System.out.println().....	64
2.8.2 การรับข้อมูลเข้ามาทาง Command Line.....	65
สรุปเนื้อหาของบท.....	66

บทที่ 3 โครงสร้างควบคุม.....	69
3.1 คำสั่ง โครงสร้างควบคุม.....	69
3.2 โครงสร้างแบบเลือกทำ.....	70
3.2.1 คำสั่ง if.....	70
3.2.2 คำสั่ง if..else.....	72
3.2.3 คำสั่ง if แบบซ้อน.....	74
3.2.4 คำสั่ง switch.....	78
3.3 โครงสร้างแบบทำซ้ำ	80
3.3.1 คำสั่ง while.....	81
3.3.2 คำสั่ง do..while.....	83
3.3.3 คำสั่ง for.....	84
3.4 โครงสร้างแบบซ้อน (Nested Structure).....	86
3.4.1 คำสั่ง break, continue และ label	88
สรุปเนื้อหาของบท.....	90
บทที่ 4 หลักการใช้ง้อบเจกต์.....	93
4.1 องค์ประกอบของโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์.....	93
4.1.1 อ้อมเจกต์.....	93
4.1.2 คลาส.....	94
4.1.3 คุณลักษณะ	95
4.1.4 เมธอด.....	97
4.2 การเขียนโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์โดยใช้ภาษาจาวา.....	98
4.2.1 การประกาศคลาส.....	98
4.2.2 การประกาศคุณลักษณะ.....	99
4.2.3 การประกาศเมธอด.....	99
4.2.4 การประกาศและสร้างอ้อมเจกต์.....	101
4.2.5 การเรียกใช้สมาชิกของอ้มเจกต์.....	102
4.3 คุณลักษณะเด่นของโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์.....	104
4.3.1 การห่อหุ้ม	104

4.3.2 การสืบทอด	106
4.3.3 การมีได้หลายรูปแบบ.....	107
4.4 การเขียนโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์เพื่อสร้างคลาสแบบ abstract และอินเตอร์เฟส.....	109
4.4.1 คลาสแบบ abstract.....	109
4.4.2 อินเตอร์เฟส.....	111
4.5 แพคเกจ.....	113
4.5.1 การประกาศและใช้แพคเกจ.....	114
4.6 Unified Modeling Language.....	115
4.6.1 ไดอะแกรมของคลาส	116
4.6.2 ไดอะแกรมของอ้อมเจกต์.....	116
4.7 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม.....	117
สรุปเนื้อหาของบท.....	119
บทที่ 5 การสร้างส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้.....	121
5.1 Java Foundation Class	121
5.1.1 แพคเกจ AWT.....	122
5.1.2 แพคเกจ Swing.....	124
5.2 คลาสประเภท Container	125
5.2.1 คลาส Frame.....	125
5.2.2 คลาส Panel.....	127
5.2.3 คลาส Dialog.....	128
5.2.4 คลาส JFrame.....	128
5.3 การจัดวางผังของส่วนประกอบกราฟิก.....	131
5.3.1 BorderLayout.....	132
5.3.2 FlowLayout.....	135
5.3.3 GridLayout.....	137
5.4 ส่วนประกอบกราฟิกในแพคเกจ Swing.....	138
5.4.1 คลาส JButton.....	140
5.4.2 คลาส JLabel.....	141

5.4.3 คลาส JTextField.....	144
5.4.4 คลาส JTextArea.....	145
5.4.5 คลาส JCheckBox และ JRadioButton.....	147
5.4.6 คลาส JComboBox.....	150
5.4.7 คลาส JList.....	151
5.5 การสร้างเมนู.....	153
5.5.1 การสร้าง JMenuBar.....	154
5.5.2 การสร้าง JMenu.....	154
5.5.3 การสร้าง JMenuItem.....	155
5.5.4 คลาส JCheckBoxMenuItem.....	157
5.5.5 การสร้างเมนูย่อย.....	159
5.6 คุณลักษณะของคลาส Component.....	161
สรุปเนื้อหาของบท.....	163

บทที่ 6 การเขียนโปรแกรมภาษาจาวาเชิงอ้อมเจกต์.....	165
6.1 เมธอด	165
6.1.1 การเรียกใช้เมธอด.....	165
6.1.2 การส่งผ่าน argument	166
6.1.3 การรับค่าที่ส่งกลับมา.....	172
6.1.4 modifier ของเมธอด.....	172
6.2 การเขียนโปรแกรมโดยใช้หลักการของการห่อหุ้ม.....	173
6.2.1 เมธอดแบบ Accessor.....	175
6.2.2 คีย์เวิร์ด this.....	178
6.3 การเขียนโปรแกรมโดยใช้หลักการของการสืบทอด.....	179
6.3.1 การสืบทอดที่ถูกต้อง.....	182
6.3.2 คีย์เวิร์ด protected	183
6.3.3 คลาสที่ชื่อ Object.....	184
6.3.4 คีย์เวิร์ด super	185
6.4 การมีได้หลายรูปแบบ.....	186

6.4.1 Dynamic Binding.....	186
6.4.2 การกำหนดเมธอดให้มีวิธีการที่ต่างกัน.....	187
6.4.3 Virtual Method Invocation.....	190
6.4.4 การส่งผ่าน argument ได้หลายรูป.....	190
6.4.5 ตัวคำแนะนำinstanceof.....	191
6.4.6 การ Casting อีคอมเจกต์.....	192
6.5 Constructor.....	194
6.5.1 การเขียน Constructor.....	195
6.5.2 ขั้นตอนการทำงานของคำสั่ง new	196
6.5.3 Constructorแบบ Overloaded.....	197
6.5.4 เมธอด this()	198
6.5.5 เมธอด super()	199
6.5.6 ขั้นตอนการทำงานของ Constructor.....	200
6.6 เมธอดของคลาสที่継承 Object.....	202
6.6.1 เมธอด toString()	202
6.6.2 เมธอด equals()	203
6.7 คลาสประเภท Wrapper.....	204
6.7.1 Autoboxing.....	205
6.8 คีย์เวิร์ดอื่นๆ ที่สำคัญ.....	206
6.8.1 คุณลักษณะแบบ static.....	206
6.8.2 เมธอดแบบ static.....	207
6.8.3 Static Initializer.....	208
6.8.4 คีย์เวิร์ด final.....	209
6.9 คลา斯基 Ay ใน.....	210
6.9.1 คลา斯基 Ay ในที่อยู่ภายในคลาส.....	210
6.9.2 คลา斯基 Ay ในเมธอด.....	212
6.10 Generic Types.....	213
6.10.1 เมธอดแบบ Generic.....	214
6.11 Annotation.....	215

6.11.1 Annotation Document.....	216
6.11.2 Annotation ที่ใช้โดยคอมไฟเลอร์.....	217
สรุปเนื้อหาของบท.....	218
บทที่ 7 การจัดการกับเหตุการณ์กราฟิก.....	221
7.1 เหตุการณ์.....	221
7.2 AWTEvent.....	223
7.2.1 ActionEvent.....	224
7.2.2 WindowEvent.....	225
7.2.3 MouseEvent.....	225
7.2.4 ItemEvent.....	226
7.2.5 Event อื่นๆ	227
7.3 อินเตอร์เฟสประเภท Listener.....	227
7.4 การจัดการกับเหตุการณ์.....	230
7.4.1 การสร้างอีองเจกต์ของคลาสภายนอก.....	231
7.5 การสร้างอีองเจกต์ของคลาสภายใน.....	232
7.5.1 การสร้างอีองเจกต์ภายในคลาสเดียวกัน.....	234
7.5.2 การรับฟังเหตุการณ์หลายเหตุการณ์.....	235
7.5.3 คลาสประเภท Event Adapter.....	237
7.5.4 การสร้างคลาสแบบ anonymous	238
สรุปเนื้อหาของบท.....	239
บทที่ 8 อะเรย์และคอลเลกชัน.....	241
8.1 อะเรย์.....	241
8.2 อะเรย์ของข้อมูลชนิดพื้นฐาน.....	242
8.2.1 การประกาศชื่อตัวแปรอะเรย์ของข้อมูลชนิดพื้นฐาน.....	242
8.2.2 การสร้างตัวแปรอะเรย์ของข้อมูลชนิดพื้นฐาน.....	243
8.2.3 การเรียกใช้สมาชิกของอะเรย์.....	245
8.2.4 การกำหนดค่าเริ่มต้นให้กับสมาชิกของอะเรย์	246

8.2.5 การใช้คำสั่ง for เพื่ออ้างอิงสมาชิกของอะเรย์.....	247
8.2.6 ข้อผิดพลาดประเภท ArrayIndexOutOfBoundsException	248
8.3 อะเรย์ของข้อมูลชนิดคลาส.....	249
8.3.1 การเก็บค่าของตัวแปรอะเรย์ของข้อมูลชนิดคลาส.....	251
8.4 อะเรย์หลายมิติ.....	252
8.4.1 การเขียนโปรแกรมเพื่อจัดการกับเมตริกซ์.....	254
8.4.2 อะเรย์สองมิติที่มีจำนวน colum ต่างกัน.....	257
8.4.3 เมธอดที่เกี่ยวข้องกับอะเรย์.....	259
8.5 คลาส Collection.....	261
8.5.1 อินเตอร์เฟส Collection.....	262
8.5.2 อินเตอร์เฟส Set	263
8.5.3 อินเตอร์เฟส List	264
8.5.4 อินเตอร์เฟส Map	266
8.5.5 อินเตอร์เฟส Iterator	268
8.5.6 คลาส Vector	271
8.5.7 การใช้คำสั่ง for และ Generic.....	272
สรุปเนื้อหาของบท.....	273
 บทที่ 9 การจัดการกับข้อผิดพลาด.....	275
9.1 ข้อผิดพลาด.....	275
9.2 Exception.....	276
9.3 คำสั่ง try..catch.....	278
9.4 การจัดการกับข้อผิดพลาดหลายๆ ประเภท.....	279
9.5 บล็อก finally.....	281
9.6 การจัดการกับเมธอดที่ส่งอีอบเจกต์ประเภท Exception.....	283
9.7 การสร้างคลาสประเภท Exception ขึ้นใหม่.....	285
9.7.1 การเขียนเมธอดเพื่อส่งอีอบเจกต์ประเภท Exception.....	286
สรุปเนื้อหาของบท.....	287

บทที่ 10 คลาสอินพุตและเอาต์พุต.....	289
10.1 Stream	289
10.1.1 แพคเกจ java.io.....	290
10.1.2 คลาสประเภท Byte Stream.....	292
10.1.3 คลาส InputStream.....	292
10.1.4 คลาส OutputStream.....	294
10.1.5 คลาสประเภท Character Stream.....	295
10.2 โหนดสำหรับ Stream.....	296
10.3 คลาสประเภท Stream ระดับสูง.....	298
10.3.1 DataInputStream และ DataOutputStream.....	301
10.3.2 InputStreamReader และ OutputStreamWriter.....	304
10.4 คลาส File.....	305
10.4.1 คลาส RandomAccessFile.....	307
10.4.2 ObjectInputStream และ ObjectOutputStream.....	308
สรุปเนื้อหาของบท.....	310
บทที่ 11 โปรแกรมแบบเชรด.....	313
11.1 โปรแกรมแบบมัลติเชรด.....	313
11.2 การสร้างคลาสแบบเชรด.....	315
11.2.1 การ extends คลาสที่ชื่อ Thread.....	316
11.2.2 การ implements อินเตอร์เฟส Runnable.....	318
11.3 วิจารณการทำงานของเชรด.....	320
11.4 เมธอดของคลาส Thread.....	323
11.5 Synchronization.....	329
11.5.1 เมธอด wait() และ notify()	332
11.5.2 Deadlock.....	334
สรุปเนื้อหาของบท.....	336

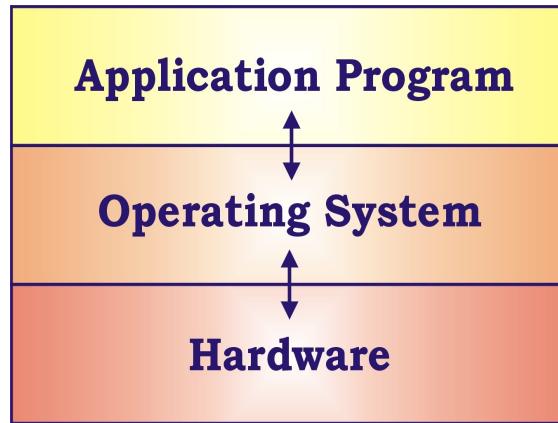
บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นภาษาจาวา

เนื้อหาในบทนี้เป็นการแนะนำภาษาจาวา โดยจะเริ่มจากการแนะนำหลักการของภาษาคอมพิวเตอร์โดยทั่วๆ ไป ประวัติความเป็นมาโดยย่อของภาษาจาวา ข้อแตกต่างของภาษาจาวากับภาษาคอมพิวเตอร์อื่นๆ หลักการการทำงานของโปรแกรมภาษาจาวา และความหมายของเครื่องจักรสมมุติที่ใช้ในภาษาจาวา พร้อมทั้งแนะนำเทคโนโลยีและแพลตฟอร์มต่างๆ ของภาษาจาวา แนะนำตัวอย่างการเขียนโปรแกรมภาษาประยุกต์และโปรแกรมจาวาแอปพลิเคชัน และในส่วนท้ายของบทได้มีการแนะนำวิธีการใช้คู่มือ Java API

1.1 ระบบคอมพิวเตอร์เบราว์เซอร์

เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ที่ใช้ในการคำนวณและจัดการกับระบบข้อมูล องค์ประกอบของระบบคอมพิวเตอร์โดยทั่วไปจะเป็นดังแสดงในรูปที่ 1.1 ซึ่งจะประกอบไปด้วยส่วนหลักสามส่วนคือ

1. ฮาร์ดแวร์ (Hardware) คือส่วนประกอบที่เป็นตัวเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ประกอบด้วยหน่วยประมวลผลกลาง (Central Processing Unit หรือ CPU) อุปกรณ์ส่วนอินพุต อุปกรณ์ส่วนเอาต์พุต หน่วยความจำ และอุปกรณ์เก็บข้อมูล
2. ระบบปฏิบัติการ (Operating System) คือระบบซอฟต์แวร์ที่ติดตั้งเพื่อให้โปรแกรมประยุกต์ต่างๆ สามารถติดต่อกับฮาร์ดแวร์ได้ ระบบปฏิบัติการที่นิยมใช้ในปัจจุบันมีอยู่หลายระบบ อาทิเช่น Windows Vista, Linux และ Solaris เป็นต้น ทั้งนี้ฮาร์ดแวร์ชนิดเดียวกันสามารถที่จะมีระบบปฏิบัติการที่แตกต่างกันได้
3. โปรแกรมประยุกต์ (Application Program) คือโปรแกรมที่ใช้งานทั่วๆ ไป เช่น โปรแกรม Word Processor, เกมส์ หรือโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ (Web Browser) เป็นต้น โปรแกรมเหล่านี้จะถูกพัฒนาโดยใช้ภาษาคอมพิวเตอร์ต่างๆ อาทิเช่น ภาษาฟอร์TRAN (FORTRAN) ภาษาโคงอล (COBOL) ภาษา C# ภาษา C++ หรือภาษาจาวา เป็นต้น โปรแกรมประยุกต์จะทำงานภายใต้ระบบปฏิบัติการ ดังนั้น โปรแกรมประยุกต์ที่ทำงานบนระบบปฏิบัติการระบบใดระบบหนึ่งจะไม่สามารถนำไปใช้ในระบบปฏิบัติการอื่นได้

รูปที่ 1.1 องค์ประกอบของระบบคอมพิวเตอร์

เกร็ดความรู้

EDSAC เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์รุ่นแรกๆ ของโลกสร้างขึ้นเมื่อเดือน พฤษภาคม คศ. 1949 โดยมีหน่วยความจำหลักเพียง 512 คำ (words) และสามารถคำนวณคำสั่งได้ 600 คำสั่งต่อวินาที และมีขนาดใหญ่ดังรูป

1.2 ภาษาคอมพิวเตอร์

ภาษาคอมพิวเตอร์คือคำสั่งที่นักพัฒนาโปรแกรม (programmer) พัฒนาขึ้นเพื่อสั่งให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานตามที่ต้องการ ภาษาคอมพิวเตอร์แบ่งออกเป็นสามประเภทคือ

1. ภาษาเครื่อง (Machine Language) เป็นภาษาเดียวที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถเข้าใจได้ ภาษาเครื่องจะประกอบไปด้วยคำสั่งที่เป็นชุดของเลขฐานสอง เช่น 01010110 ซึ่งจะถูกกำหนดโดยฮาร์ดแวร์ของเครื่อง คอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ภาษาเครื่องจะขึ้นอยู่กับชนิดของหน่วยประมวลผลกลางของเครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละ เครื่อง โดยปกติแล้วนักพัฒนาโปรแกรมไม่สามารถที่จะพัฒนาโปรแกรมโดยเขียนภาษาเครื่องได้โดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นภาษาที่ใช้เลขฐานสองซึ่งไม่ใช่ชุดคำสั่งที่มนุษย์จะสามารถเข้าใจได้โดยง่าย ตัวอย่างของ คำสั่งภาษาเครื่องมีดังนี้

```
10110011 00011001  
01111010 11010001 10010100  
10011111 00011001  
01011100 11010001 10010000  
10111011 11010001 10010110
```

2. ภาษาอสเซมบลี (Assembly Language) เป็นภาษาคอมพิวเตอร์ที่แทนชุดคำสั่งเลขฐานสองด้วยคำ อัญญักษณ์ที่เป็นภาษาอังกฤษ เช่น 10110011 อาจแทนด้วย MOV เป็นต้น ทำให้นักพัฒนาโปรแกรมเขียน และเข้าใจโปรแกรมได้ง่ายขึ้น การทำงานของโปรแกรมภาษาอสเซมบลี จะต้องมีการแปลภาษา 或是 เซมบลิให้เป็นภาษาเครื่องก่อนจึงจะทำงานได้ แม้ภาษาอสเซมบลีจะมีชุดคำสั่งที่เป็นภาษาอังกฤษ แต่ นักพัฒนาโปรแกรมภาษาอสเซมบลีจะต้องมีความเข้าใจโครงสร้างฮาร์ดแวร์ของระบบคอมพิวเตอร์จึงจะ สามารถเขียนโปรแกรมได้ ดังนั้นทำให้ภาษาอสเซมบลีไม่เป็นที่นิยมใช้ ตัวอย่างของโปรแกรมภาษาอส เซมบลิมีดังนี้

```
MOV 0, SUM  
MOV NUM, AC  
ADD SUM, AC  
STO SUM, TOT
```

3. ภาษาระดับสูง (High-level Language) การพัฒนาโปรแกรมโดยทั่วไปจะใช้โปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ ระดับสูง ภาษาคอมพิวเตอร์ระดับสูงจะใช้ชุดคำสั่งที่คนทั่วไปเข้าใจได้ง่าย หรือการใช้คำสั่งในภาษา อังกฤษหรือการเขียนสมการคณิตศาสตร์ทั่วไป นักพัฒนาโปรแกรมไม่จำเป็นต้องเข้าใจหลักการทำงานของ ฮาร์ดแวร์ที่สามารถที่จะพัฒนาโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ระดับสูงได้ โปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ระดับ สูง จะต้องการตัวแปลงภาษาที่ทำหน้าที่เปลี่ยนชุดคำสั่งให้มาเป็นภาษาอสเซมบลีหรือภาษาเครื่องจึงจะ ทำงานได้ เมื่อเทียบกับภาษาอสเซมบลีแล้ว ภาษาคอมพิวเตอร์ระดับสูงจะช่วยให้นักพัฒนาโปรแกรม พัฒนาโปรแกรมได้รวดเร็วกว่า แต่โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นจะทำงานได้ช้ากว่า

ในปัจจุบันมีโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ระดับสูงอยู่หลายร้อยภาษา แต่ที่นิยมใช้และได้รับการยอมรับมีเพียง

ไม่กี่ภาษา ภาษาคอมพิวเตอร์ในยุคแรกที่นิยมใช้มีหลายภาษาอาทิเช่น

- ภาษาฟอร์แทรน (FORTRAN ย่อมาจาก FORmula TRANslator) พัฒนาโดยบริษัท IBM ระหว่างปี ค.ศ. 1954 ถึง ค.ศ. 1957 ภาษานี้ใช้สำหรับการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ ที่ต้องใช้ในการคำนวณสมการคณิตศาสตร์ที่ซับซ้อน ปัจจุบันภาษาฟอร์แทรนยังเป็นที่นิยมใช้ในการพัฒนาโปรแกรมด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์
- ภาษาโคบอล (COBOL ย่อมาจาก CCommon Business Oriented Language) พัฒนาขึ้นในปี ค.ศ. 1959 เป็นภาษาที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้ในการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ด้านธุรกิจและการค้า ปัจจุบันโปรแกรมที่ใช้ในด้านธุรกิจจำนวนมากอาทิเช่น โปรแกรมในสถาบันการเงิน ยังเป็นโปรแกรมที่พัฒนามาจากภาษาโคบอล
- ภาษาเบสิก (BASIC ย่อมาจาก Beginners All-purpose Symbolic Instructional Code) เป็นภาษาที่พัฒนาขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เริ่มต้นพัฒนาโปรแกรมสามารถเรียนรู้และเข้าใจการพัฒนาโปรแกรมอย่างง่าย ภาษาเบสิกเป็นภาษา คอมพิวเตอร์ภาษาแรกที่ใช้ในเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์

เกร็ดความรู้

การเขียนโปรแกรมภาษาฟอร์แทรนหรือภาษาโคบอลในยุคแรกจะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่อ่านโปรแกรมจาก punch card ที่ต้องใช้การกดหนึ่งใบต่อหนึ่งคำสั่ง ซึ่งเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ punch card ยังมีการใช้ในการเรียนการสอนในประเทศไทยถึงปี พ.ศ. 2529 จนกระทั่งเครื่องคอมพิวเตอร์พีซีเข้ามาแทนที่

ภาษาคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นในยุคแรก ยังมีข้อจำกัดในการที่จะพัฒนาโปรแกรมขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากภาษาคอมพิวเตอร์เหล่านั้นขาดโครงสร้างที่ดี ทำให้การพัฒนาโปรแกรมที่มีขนาดใหญ่และมีความซับซ้อนเป็นไปได้ยาก ในช่วงต้นปี ค.ศ. 1970 จึงมีภาษาคอมพิวเตอร์ที่เป็นภาษาเชิงกระบวนการ (Procedural หรือ Structural Language) เกิดขึ้น ภาษาคอมพิวเตอร์ประเภทนี้จะมีความยืดหยุ่นในการพัฒนาโปรแกรม ทำให้สามารถแก้ไขและบำรุงรักษาได้ง่าย เนื่องจากโปรแกรมถูกแยกออกเป็นส่วนๆ ภาษาคอมพิวเตอร์ที่เป็นภาษาเชิงกระบวนการที่สำคัญคือ

- ภาษาปาสคาล (Pascal) พัฒนาโดย Nicklaus Wirth ในปี ก.ศ. 1971 โดยมีจุดประสงค์เพื่อใช้ในการสอนการเขียนโปรแกรมภาษาเชิงกระบวนการ ในมหาวิทยาลัย แต่เนื่องจากภาษาปาสคาลไม่มีคุณลักษณะที่จะสนับสนุนการพัฒนาโปรแกรมด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมจึงไม่ได้รับความนิยมมากนัก
- ภาษาซี (C) พัฒนาขึ้นในช่วงเดียวกันกับภาษาปาสคาล โดยนักวิจัยที่ห้องปฏิบัติการ AT&T Bell ซึ่งได้นำเอาจุดเด่นของภาษา BCPL และภาษา B มาใช้และได้เพิ่มคุณลักษณะและชนิดข้อมูลอื่นเข้ามาด้วย เนื่องจากภาษาซีถือว่าเป็นภาษาคอมพิวเตอร์ที่สำคัญในการพัฒนาโปรแกรมบนระบบปฏิบัติการยูนิกซ์ (Unix) ซึ่งเป็นภาษาคอมพิวเตอร์ที่สามารถสร้างโปรแกรมประยุกต์ที่ทำงานได้รวดเร็วมาก เมื่อเทียบกับภาษาคอมพิวเตอร์อื่นๆ

จุดด้อยของการพัฒนาโปรแกรมภาษาเชิงกระบวนการคือ จะมีต้นทุนในการพัฒนาโปรแกรมที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากจะต้องมีการออกแบบโปรแกรมให้แยกออกเป็นส่วนๆ ที่เรียกว่าโมดูล (module) ซึ่งจะต้องเป็นอิสระจากกัน การออกแบบให้มีความเป็นอิสระต่อกันนั้นทำได้ยาก ซึ่งหากออกแบบมาไม่ดีจะทำให้การแก้ไขและบำรุงรักษาโปรแกรมเป็นไปได้ยาก ดังนั้นจึงมีการพัฒนาภาษาคอมพิวเตอร์ในแบบที่เรียกว่า ภาษาเชิงอ้อมเจกต์ (Object-Oriented Programming) ที่พยายามให้การพัฒนาโปรแกรมเป็นการเลียนแบบการทำงานของอ้อมเจกต์ต่างๆ ในโลกทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการพัฒนาโปรแกรมและสามารถนำโปรแกรมกลับมาใช้ใหม่ (reuse) ได้ดีกว่าภาษาเชิงกระบวนการภาษาคอมพิวเตอร์ที่เป็นภาษาเชิงอ้อมเจกต์ที่สำคัญคือ

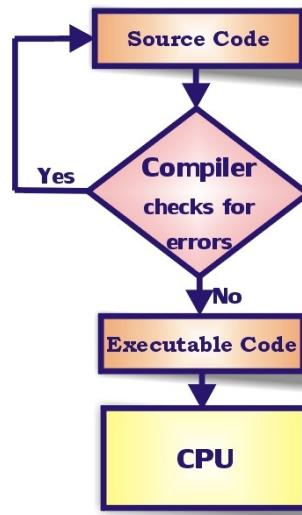
- ภาษา C++ เป็นภาษาที่พัฒนามาจากภาษาซีเมื่อต้น ก.ศ. 1980 โดยนักวิจัยที่ห้องปฏิบัติการ Bell โดยได้เพิ่มหลักการเชิงอ้อมเจกต์ขึ้นมาจากการซี ดังนั้นนักพัฒนาโปรแกรมภาษา C++ สามารถที่จะพัฒนาโปรแกรมทั้งในเชิงอ้อมเจกต์และเชิงกระบวนการ (ตามแบบภาษาซี) ได้ทำให้ปัจจุบันภาษา C++ ยังเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย
- ภาษา Smalltalk เป็นภาษาเชิงอ้อมเจกต์ที่พัฒนาโดยนักวิจัยที่ Xerox's Palo Alto Research Center (PARC) ซึ่งเป็นภาษาคอมพิวเตอร์ที่เป็นภาษาเชิงอ้อมเจกต์ อย่างแท้จริง แต่ภาษา Smalltalk ไม่ได้รับความนิยมในการนำไปใช้งานมากนักเมื่อเทียบกับภาษา C++ หรือภาษาจาวา
- ภาษาจาวาเป็นภาษาคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาโดยนักวิจัยของบริษัทชั้นนำ โซนิคซิสเต็มส์ (Sun Microsystems) โดยเริ่มมีการนำมาเผยแพร่เมื่อปี ก.ศ. 1995 ปัจจุบันเป็นภาษาเชิงอ้อมเจกต์ที่เป็นที่นิยมใช้กันมากภาษาหนึ่ง ซึ่งได้รับการยอมรับในการพัฒนาโปรแกรมทางธุรกิจและอุตสาหกรรม และยังเป็นที่นิยมใช้เพื่อการศึกษาหลักการการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยใช้ภาษาเชิงอ้อมเจกต์อีกด้วย นอกจากนี้ภาษาจาวายังเป็นซอฟต์แวร์แบบเปิดเผยแพร่ส์โ啼คิด (Open source code)
- ภาษา C# เป็นภาษาคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะคล้ายกับภาษาจาวาที่พัฒนาโดยบริษัท Microsoft โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้นักพัฒนาโปรแกรมสามารถพัฒนาโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์ที่จะรันบนระบบปฏิบัติการ Windows ได้ง่ายขึ้น

1.3 ตัวแปลงภาษา

ภาษาคอมพิวเตอร์ระดับสูงจะต้องการตัวแปลงภาษา (Language Translator) เพื่อแปลโปรแกรมที่เขียนขึ้นหรือที่เรียกว่าซอร์คโค้ด (Source Code) ของภาษาคอมพิวเตอร์แต่ละภาษาให้เป็นภาษาแօสเซมนบลีหรือภาษาเครื่องที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถเข้าใจได้ ตัวแปลงภาษาแบ่งออกเป็นสองแบบคือ

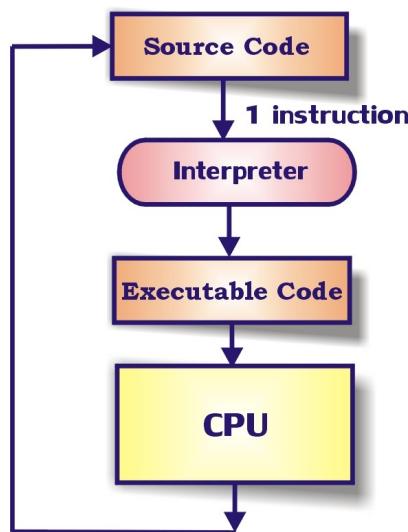
1. คอมไพล์เลอร์ (Compiler) ตัวแปลงภาษาประเภทนี้จะแปลงคำสั่งในซอร์คโค้ดทั้งหมดให้เป็นโปรแกรม executable code ดังแสดงในรูปที่ 1.2 ตัวอย่างเช่น แปลงซอร์คโค้ดภาษาซีจากโปรแกรม Hello.c ให้เป็นโปรแกรม executable code ที่ชื่อ Hello.exe โดยโปรแกรม executable code ที่ได้จากการแปลงภาษาคอมพิวเตอร์ระดับสูงจะสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากโค้ดอยู่ในรูปของเลขฐานสองที่สามารถติดต่อกันเครื่องคอมพิวเตอร์ได้โดยตรง ตัวอย่างของภาษา คอมพิวเตอร์ที่ใช้คอมไпал์เลอร์คือภาษาซี C++ ฟอร์แทรน และปาส卡ล เป็นต้น

คอมไпал์เลอร์จะสร้างโปรแกรม executable code ที่ขึ้นอยู่กับแพลตฟอร์ม (ชาร์ดแวร์และระบบปฏิบัติการ) ดังนั้นผู้ใช้จะไม่สามารถนำโปรแกรม executable code ที่ได้จากการแปลงของคอมไпал์เลอร์บนแพลตฟอร์มหนึ่งไปใช้บนแพลตฟอร์มอื่นๆ ได้ ในการนี้ที่นักพัฒนาโปรแกรมต้องการนำโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้บนแพลตฟอร์มอื่นๆ นักพัฒนาโปรแกรมจะต้องทำการแปลงซอร์คโค้ด ของโปรแกรมใหม่ โดยจะต้องใช้คอมไpal์เลอร์ที่สร้างโปรแกรม executable code สำหรับแพลตฟอร์มที่ต้องการใช้งานนั้นๆ

รูปที่ 1.2 ขั้นตอนการทำงานของคอมไpal์เลอร์

2. อินเตอร์พريเตอร์ (Interpreter) ตัวแปลภาษาโปรแกรมนี้จะแปลชุดคำสั่งของภาษาคอมพิวเตอร์ระดับสูง ที่คล้ายคำสั่งให้เป็นโปรแกรม executable code แล้วจะสั่งให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานทันทีดังแสดงในรูปที่ 1.3 โปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเตอร์พريเตอร์ จะทำงานได้ช้ากว่าโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ที่ใช้คอมไพล์ เนื่องจากต้องการแปลภาษากระทำอยู่ในช่วงการรัน โปรแกรม นอกจากนี้โปรแกรมอินเตอร์พريเตอร์จะพัฒนาได้ช้ากว่าเนื่องจากมีขนาดเล็ก ตัวอย่างของภาษาคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเตอร์พريเตอร์คือ ภาษาเบลสิก โปรล็อก (Prolog) และ Smalltalk เป็นต้น

รูปที่ 1.3 ขั้นตอนการทำงานของอินเตอร์พريเตอร์

1.4 หลักการของโปรแกรมเชิงอ้อม gele

การเขียนโปรแกรมโดยใช้ภาษาคอมพิวเตอร์ระดับสูงในปัจจุบันจะมีแนววิธีการคิดอยู่สองรูปแบบที่สำคัญคือ แนวคิดเชิงกระบวนการ และแนวคิดเชิงอ้อม gele ดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อที่ 1.2 การเขียนโปรแกรมโดยใช้ภาษาเชิงกระบวนการ จะเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ปัญหาโดยพิจารณาจากการและลำดับการทำงาน และพยายามแบ่งโปรแกรมออกเป็นส่วนๆ ตามฟังก์ชันของการทำงานอาทิเช่น การพัฒนาโปรแกรมระบบทะเบียนนักเรียน โดยใช้โปรแกรมเชิงกระบวนการอาจจะพิจารณาแบ่งโปรแกรมตามลำดับการทำงาน โดยอาจมีฟังก์ชันในการทำงานสำหรับการลงทะเบียนรายวิชา การชำระเงิน หรือการเพิ่มหรือถอนรายวิชา เป็นต้น

ฟังก์ชันแต่ละส่วนของโปรแกรมเชิงกระบวนการ จะมีตัวแปรที่จะส่งผ่านข้อมูลระหว่างกัน การออกแบบโปรแกรมเชิงกระบวนการที่ดีจะต้องพิจารณาแบบฟังก์ชันให้เป็นอิสระต่อกันให้มากที่สุด และต้องพิจารณาที่จะเขียนขึ้นตอนหรือลำดับการทำงานให้สมบูรณ์ที่สุดดังต่อไปนี้ ขั้นตอนการออกแบบ จึงทำให้การปรับปรุงหรือแก้ไขโปรแกรมที่พัฒนาจากภาษาเชิงกระบวนการทำได้ยากเมื่อเทียบกับโปรแกรมที่พัฒนาจากภาษาเชิงอ้อมเจกต์ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการการพัฒนาโปรแกรมนั้น ไม่สามารถที่จะออกแบบโปรแกรมให้สมบูรณ์ตั้งแต่ต้น โดยไม่มีการนำกลับมาแก้ไขปรับปรุงอีกได้

การพัฒนาโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์จะมีแนวคิดในการแก้ปัญหา โดยมองปัญหาว่าประกอบไปด้วยอ้อมเจกต์ ต่างๆ ซึ่งแนวคิดนี้จะเข้า去找ลักษณะเด่นของนักศึกษาที่มีความต้องการที่สุด เนื่องจากนักศึกษามีลักษณะเด่นๆ รอบตัวเป็นอ้อมเจกต์ ทั้งที่เป็นรูปธรรม (วัตถุ) เช่น ปากกา นักศึกษา หรือใบลงทะเบียน เป็นต้น และที่เป็นนามธรรม เช่น คะแนน หรือรายชื่อวิชา เป็นต้น

การเขียนโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์จะเป็นกระบวนการการวิเคราะห์ปัญหา โดยการจำลองคุณลักษณะและพฤติกรรมของอ้อมเจกต์ในระบบจริง ให้อยู่ในรูปของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตัวอย่าง เช่น การพัฒนาโปรแกรมระบบลงทะเบียนนักศึกษาอาจแบ่งโปรแกรมให้ประกอบด้วยอ้อมเจกต์ต่างๆ อาทิ เช่น นักศึกษา ใบลงทะเบียน และรายวิชา เป็นต้น อ้อมเจกต์ชนิดนักศึกษาอาจมีคุณลักษณะต่างๆ เช่น ชื่อ รหัส และเกรดเฉลี่ย เป็นต้น และอาจมีพฤติกรรมที่นักศึกษาสามารถกระทำได้ เช่น ลงทะเบียน และเพิ่มนักศึกษา เป็นต้น

การพัฒนาโปรแกรมโดยใช้ภาษาคอมพิวเตอร์เชิงอ้อมเจกต์ จะทำให้กระบวนการพัฒนาโปรแกรมทำได้รวดเร็ว ขึ้นและสามารถปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมได้ง่าย ซึ่งหมายความว่าการพัฒนาโปรแกรมขนาดใหญ่ที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมอยู่ตลอด นอกเหนือไปจากนี้ โปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์ยังมีคุณลักษณะเด่นอื่นๆ อีกดังนี้

- การห่อหุ้ม (Encapsulation) เป็นคุณลักษณะที่ทำให้อ้อมเจกต์แต่ละตัวเป็นอิสระต่อ กัน ซึ่งทำให้สามารถแบ่งการพัฒนาโปรแกรมออกเป็นส่วนๆ ได้ง่าย
- การสืบทอด (Inheritance) เป็นคุณลักษณะที่ทำให้สามารถนำโปรแกรมที่พัฒนาแล้วกลับมาใช้ใหม่ได้ ง่ายกว่าการเขียนโปรแกรมเชิงกระบวนการ
- การมีได้หลายรูปแบบ (Polymorphism) เป็นคุณลักษณะที่ทำให้นักพัฒนาโปรแกรมสามารถเพิ่มเติมส่วนต่างๆ ของโปรแกรมได้ง่าย

1.5 ประวัติภาษาจาวา

ภาษาจาวาเป็นภาษาคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้น โดยทีมวิจัยของบริษัทชั้นไม่โครซิสเต็มส์ ซึ่งเริ่มต้นเมื่อปี ค.ศ. 1991 โดยทางบริษัทชั้นไม่โครซิสเต็มส์ได้สนับสนุนให้มีการพัฒนาโครงการที่ชื่อ Green Project ที่มีจุดมุ่งหมายที่จะออกแบบภาษาคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กเพื่อใช้กับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น สวิทช์บล็อกของเก็บบล็อกที่มีอุปกรณ์เหล่านี้จะมีข้อจำกัดในด้านหน่วยความจำและหน่วยประมวลผลกลางที่จะมีความแตกต่างกัน ดังนั้นภาษาคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นจะต้องไม่ขึ้นอยู่กับแพลตฟอร์ม (Platform Independent) ผลงานของทีมวิจัยนี้ทำให้ได้ภาษาคอมพิวเตอร์ใหม่ที่ชื่อว่า “Oak” ซึ่งมีโครงสร้างและคำสั่งคล้ายภาษา C++ ทั้งนี้เนื่องจากทีมวิจัยของบริษัทชั้นไม่โครซิสเต็มส์มีความคุ้นเคยกับระบบปฏิบัติการยูนิกส์ซึ่งมักจะใช้ภาษา C++ ในการพัฒนาโปรแกรมภาษา “Oak” ต่อมาได้เปลี่ยนมาเป็นชื่อ “จาวา” ทั้งนี้เนื่องจากทีมวิจัยได้ทราบภายหลังว่า “Oak” เป็นชื่อภาษาคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่แล้ว

ภาษาจาวาเป็นภาษาคอมพิวเตอร์เชิงอ่อนเจกต์ (Object Oriented Programming หรือเรียกย่อว่า OOP) โดยมีจุดเด่นตรงที่สามารถทำงานได้กับระบบคอมพิวเตอร์หลายแพลตฟอร์ม ทีมวิจัยของโครงการ Green Project ได้สร้างเครื่องต้นแบบที่เรียกว่า “*7” ซึ่งเป็นริมโทคอนโทรล เพื่อสาธิตเทคโนโลยีภาษาจาวาที่ค้นคิดขึ้นมาใหม่เมื่อปี ค.ศ. 1992 โดยทางบริษัทชั้นไม่โครซิสเต็มส์ได้พยายามหาผู้ชื่อเทคโนโลยีดังกล่าว แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จมากนัก

เกร็ดความรู้

James Gosling เป็นผู้ที่คิดคันภาษาจาวาจนได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาของภาษาจาวา โดยเขาเกิดที่ประเทศ Canada จบการศึกษาระดับปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัย Carnegie Mellon และเข้าทำงานที่บริษัท Sun Microsystems ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1984 และในปี ค.ศ. 2007 เขายังได้รับการยกย่องจากประเทศ Canada ให้เป็น Officer ของ Order of Canada ซึ่งเป็นเกียรติยศที่มอบให้กับพลเมืองของประเทศ

โลโก้ของภาษาจาวาจะเป็นรูปแก้วกาแฟที่มีควันร้อนระอุขึ้นมา โดยทางบริษัท Sun Microsystems ได้เปลี่ยนรูปโลโก้เดิมมาเป็นรูปถ้วยสุดตั้งที่แสดงให้เห็น

Duke เป็น mascot ของภาษาจาวา ซึ่งจะมีการใช้สัญลักษณ์ในท่าทางที่แตกต่างกัน และในงานประชุม Java One Conference ที่จัดเป็นประจำทุกปี ก็จะมีการมอบรางวัลให้แก่ซอฟต์แวร์หรือนักพัฒนาที่ใช้เทคโนโลยีจาวาและมีนวัตกรรมดีเด่นที่เรียกว่า Duke's Choice Awards

ในช่วงดังกล่าว ระบบอินเทอร์เน็ตได้เริ่มมีการใช้งานอย่างแพร่หลายมากขึ้น โดย เทพะการใช้งานของ โปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ (Web Browser) เพื่อที่จะเรียกคูเอกสารในรูปแบบของไฟล์ HTML เนื่องจากระบบ อินเทอร์เน็ตจะประกอบไปด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีแพลตฟอร์มแตกต่างกัน ทางบริษัทชั้นนำในโครงซิสเต็มส์จึงได้เห็น ความจำเป็นที่จะต้องมีภาษาคอมพิวเตอร์ที่สามารถถอดรหัสโปรแกรมที่ทำงานบนแพลตฟอร์มใดๆ ที่ได้จึงได้นำภาษา จำานาพัฒนาอีกครั้งหนึ่ง โดยได้พัฒนาโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ที่ชื่อ Hot Java ที่สามารถรันโปรแกรมจาวยา แอปเพล็ต (Java Applet) ได้เพื่อพิสูจน์การทำงานของเทคโนโลยีjava (Proof of Technology) และได้นำผลงาน ดังกล่าวมาแสดงในงาน Sun World'95 ในเดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ. 1995

จากนั้นภาษาจาวาเริ่มเป็นที่นิยมแพร่หลายขึ้นในช่วงปลายปี ค.ศ. 1995 เมื่อบริษัท Netscape ได้พัฒนาโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ Netscape 2.0 และได้รวมเอาการทำงานของ โปรแกรมจาวาแอปเพล็ต (Java Applet) เข้ามา เป็นคุณลักษณะเด่นของโปรแกรม ซึ่งบริษัทอื่นๆ อาทิเช่น IBM, Symantec, Inspire หรือ Microsoft ต่างก็ประกาศ สนับสนุนการใช้งานของ โปรแกรมภาษาจาวาในเวลาต่อมา ในช่วงเดียวกันทางบริษัทชั้นนำในโครงซิสเต็มส์ได้นำชุด พัฒนาโปรแกรมภาษาจาวาเวอร์ชันแรก (Java Development Kit 1.0 หรือที่เรียกว่า JDK 1.0) ออกมาระบุจ่าย ต่อมาในปี ค.ศ. 1998 ทางบริษัทชั้นนำในโครงซิสเต็มส์ได้เผยแพร่ โปรแกรมภาษาจาวา JDK 1.2 (แต่ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อ เป็น Java 2) และได้แยกแพลตฟอร์มในการพัฒนา โปรแกรมภาษาจาวาเป็นหลายแพลตฟอร์มคือ J2EE สำหรับการ พัฒนา โปรแกรมประยุกต์บนเครื่องแม่ข่าย (Server) J2ME สำหรับการพัฒนา โปรแกรมบนเครื่องโทรศัพท์มือถือ และ J2SE สำหรับ โปรแกรมมาตรฐานจาวาที่พัฒนาบนเครื่องคอมพิวเตอร์พื้นฐาน และปี ค.ศ. 2006 ทางชั้นนำในโครงซิสเต็มส์ได้เปลี่ยนชื่อ J2 หันมาเป็น JavaEE, JavaME และ JavaSE ตามลำดับ

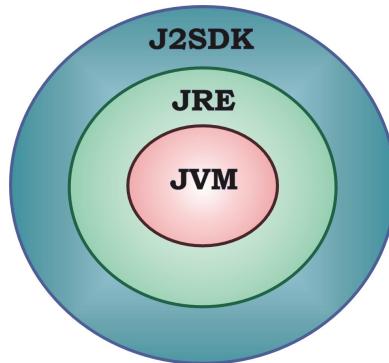
ในเดือนมกราคม ปี ค.ศ. 2010 บริษัทออราคิล (Oracle Corporation) ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์ที่พัฒนา โปรแกรม ฐานข้อมูล และซอฟต์แวร์ประยุกต์อื่นๆ ได้เข้ามาซื้อกิจการบริษัทชั้นนำในโครงซิสเต็มส์ ทำให้ผู้พัฒนาเทคโนโลยีjava ราย สำคัญได้เปลี่ยนเป็นบริษัทออราคิล ซึ่งได้ใช้เทคโนโลยีjava ในซอฟต์แวร์ต่างๆ จำนวนมาก ทั้งนี้ บริษัทออราคิลก็จะ ยังคงไว้ในหลักการของเทคโนโลยีjava ที่จะให้มาตรฐานเปิด โปรแกรมเปิดรหัส (Open Source) และสามารถทำงาน บนแพลตฟอร์มที่หลากหลายได้เช่นเดิม

1.6 เทคโนโลยีjava

เทคโนโลยีjava ประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลักๆ สามส่วนดังแสดงในรูปที่ 1.4 คือ

1. Java Virtual Machine (JVM) เป็นเทคโนโลยีjava ที่ทำหน้าที่เป็นอินเตอร์พรีตเตอร์ ที่จะแปลง โปรแกรม จาวา ไปที่โค๊ด (Java Bytecode) ให้เป็นภาษาที่เครื่องเข้าใจได้

- Java Runtime Environment (JRE) เป็นเทคโนโลยีจาวาที่ใช้ในการรันโปรแกรมภาษาจาวาอาทิเช่น โปรแกรมjavaประยุกต์ (Java Application) และโปรแกรมjavaแอปเพล็ต (Java Applet) JRE จะประกอบด้วย JVM และ Java Application Programming Interface (Java API) ที่จะรวมรวมคลาส และอินเตอร์เฟสต่างๆ ที่จำเป็นต่อการใช้งานของโปรแกรมภาษาจาวา
- Java Software Developer Kit (JDK) เป็นชุดพัฒนาโปรแกรมภาษาจาวาที่จะประกอบไปด้วย JVM ด้วย แอปภาษาจาวา (Java Compiler) เครื่องมือ (tool) อื่นๆ ในการพัฒนาโปรแกรม และ API ทั้งหมดในภาษาจาวา ซึ่ง API จะเป็นมาตรฐานคำสั่งต่างๆ ของภาษาจาวา

รูปที่ 1.4 องค์ประกอบของเทคโนโลยีจาวา

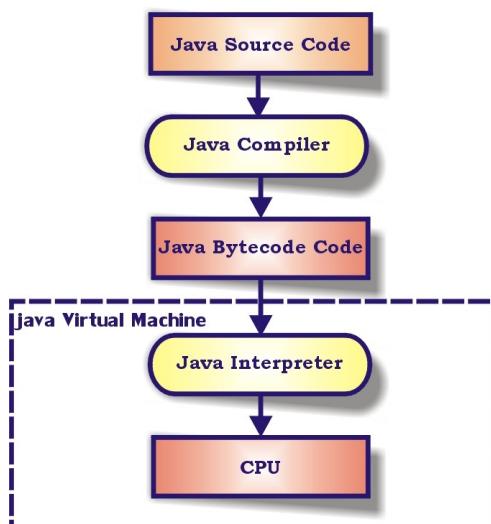
1.6.1 Java Virtual Machine

ภาษาจาวาออกแบบมาเพื่อให้สามารถประมวลผลได้กับทุกแพลตฟอร์ม โดยได้รวมหลักการของตัวแปลงภาษาทั้งคอมไไฟเลอร์และอินเตอร์พรีตเตอร์ไว้ โดยคอมไไฟเลอร์ของภาษาจาวาจะทำหน้าที่แปลซอร์ด์โค้ดของโปรแกรม (ชื่อไฟล์.java) ให้เป็นโปรแกรมไบท์โค้ด (ชื่อไฟล์.class) โปรแกรมไบท์โค้ดจะแตกต่างจากโปรแกรมภาษาเครื่องที่สามารถประมวลผลบนระบบปฏิบัติการได้โดยตรง แต่โปรแกรมไบท์โค้ดจะประมวลผลได้โดยผ่านอินเตอร์พรีตเตอร์ ซึ่งจะแปลโปรแกรมไบท์โค้ดแล้วสั่งงานไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์ อินเตอร์พรีตเตอร์แบบนี้มีชื่อเรียกว่า JVM (Java Virtual Machine หรือเครื่องจักรสมมุติจาวา) ซึ่งขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมภาษาจาวาสามารถแสดงได้ดังรูปที่ 1.5

JVM จะทำหน้าที่แปลโปรแกรมไบท์โค้ดให้เป็นภาษาเครื่องที่เขียนอยู่กับแพลตฟอร์มโปรแกรมไบท์โค้ดที่ประมวลผลโดยใช้ JVM จะทำงานได้เร็วกว่าโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์อื่นๆ ที่ใช้อินเตอร์พรีตเตอร์ปกติในการประมวลผล ทั้งนี้เนื่องจาก JVM จะมีชุดคำสั่งที่ใกล้เคียงกับชุดคำสั่งภาษาเครื่องของหน่วยประมวลผลกลางที่ใช้งานดังนั้น JVM จึงสามารถแปลคำสั่งของโปรแกรมไบท์โค้ดไปเป็นคำสั่งภาษาเครื่องของหน่วยประมวลผลกลางที่ใช้งานได้ง่ายกว่า นอกจากนี้โปรแกรมไบท์โค้ดจะไม่เขียนอยู่กับแพลตฟอร์ม ดังนั้นเราสามารถที่จะนำโปรแกรมไบท์โค้ดที่

คอมไพล์จากระบบปฏิบัติการหนึ่ง มาประมวลผลบนระบบปฏิบัติการอื่นๆ ได้ หากระบบปฏิบัติการนั้นมี JVM อยู่

JVM เป็นเครื่องจักรกลสมมุติที่ทำหน้าที่เหมือนกับระบบคอมพิวเตอร์จริง โดยมาตราฐานของ JVM ที่กำหนดโดยบริษัทชั้นนำในโครงสร้างเต็มส์จะมีข้อกำหนดต่างๆ เช่นเดียวกับองค์ประกอบของระบบคอมพิวเตอร์ เช่น ชุดคำสั่ง (instruction set) และชุดรีจิสเตอร์ (register set) เป็นต้น และยังมีข้อกำหนดอื่นๆ เช่น เนื้อที่ของหน่วยความจำ (memory area) สเต็ก (stack), heap, garbage collection และรูปแบบของคลาสไฟล์ (class file format) เป็นต้น ทั้งนี้ข้อกำหนดของ JVM เป็นมาตรฐานที่เปิดเผย ทำให้บริษัทต่างๆ สามารถที่จะพัฒนา JVM ขึ้นมาเองได้ โดยไม่จำกัดอยู่เพียง JVM ของบริษัทชั้นนำในโครงสร้างเต็มส์เท่านั้น และล่าสุดในเดือนพฤษภาคม ก.ศ. 2006 ทางชั้นนำในโครงสร้างเต็มส์ได้เปิดเผยแพร่โค้ดในการพัฒนาซอฟต์แวร์ภาษาทั้งหมด

รูปที่ 1.5 ขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมภาษาจาวา

JVM ที่พัฒนามาใช้ในปัจจุบันส่วนใหญ่จะเป็นซอฟต์แวร์ แต่ก็ได้มีการพัฒนา JVM ในรูปแบบของฮาร์ดแวร์ ขึ้นมาบ้างแล้ว เช่น Java Chip ในปัจจุบัน JVM มีใช้ในระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ต่างๆ โปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ โทรศัพท์ เครื่องมือสื่อสารต่างๆ และสมาร์ตการ์ด (Smart Card) จึงทำให้อุปกรณ์ต่างๆ เหล่านี้สามารถประมวลผลโปรแกรมที่พัฒนาโดยใช้ภาษาจาวาได้

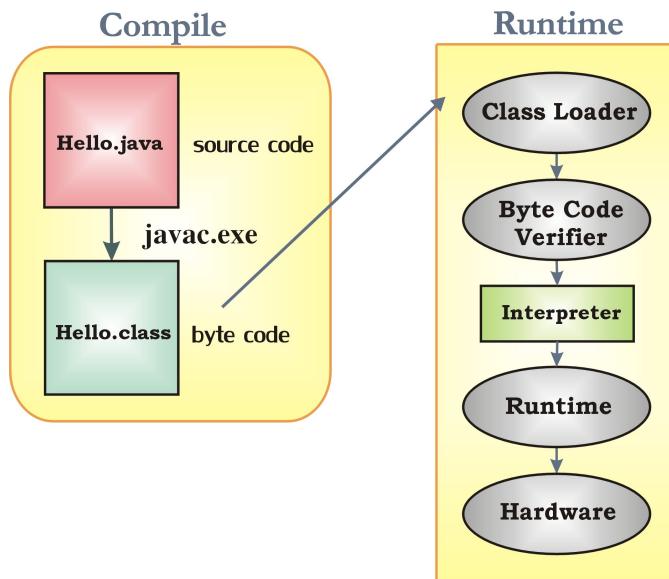
1.6.2 Java Runtime Environment

JRE จะรันโปรแกรมในที่โค้ดที่เปลี่ยนจาก JVM โดยจะมีขั้นตอนการทำงานสาม ขั้นตอนดังแสดงในรูปที่ 1.6 คือ

1. โหลดโปรแกรมในที่โค้ด ขั้นตอนนี้จะเป็นการโหลดคลาสทุกคลาสที่จำเป็นต่อการรันโปรแกรม โดย

ใช้ Class Loader

2. ตรวจสอบโปรแกรมไบท์โค้ด ขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบโดยใช้ Byte Code Verifier ว่าโปรแกรมไบท์โค้ดถูกต้องตามข้อกำหนดของ JVM หรือไม่ และโปรแกรมจะต้องไม่มีคำสั่งใดที่ลังงานแล้วจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดกับระบบ เช่น การแปลงข้อมูลที่ผิดพลาด หรือการพยายามบุกรุกเข้าสู่ระบบภายใน
3. รันโปรแกรมไบท์โค้ด ขั้นตอนนี้จะเป็นการรันโปรแกรมไบท์โค้ด โดยใช้ Runtime Interpreter

รูปที่ 1.6 ขั้นตอนการทำงานของ JRE

1.6.3 Java Development Kit

JDK คือชุดพัฒนาโปรแกรมภาษาจาวาของบริษัทซัมซุง โครงการซิสเดิมส์ ซึ่งแต่เดิมเรียกว่า JDK ทั้งนี้บริษัทซัมซุง ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น Java 2 ตั้งแต่ JDK เวอร์ชัน 1.2 ชุดโปรแกรม JDK ที่ใช้ในปัจจุบันคือเวอร์ชัน 6 (สามารถ download ได้ที่ <http://java.sun.com>) จะประกอบไปด้วยโปรแกรมต่างๆ อาทิเช่น โปรแกรมคอมไฟเลอร์ (javac.exe) โปรแกรมอินเตอร์เพรตเตอร์ (java.exe) และ โปรแกรมดีบักเกอร์ เป็นต้น แต่ชุดโปรแกรม JDK จะเป็นเพียงชิ้นย่อยของโปรแกรมประเภท Software Development Kit (SDK) ทั้งนี้เนื่องจาก JDK จะไม่มีโปรแกรม อิดิเตอร์สำหรับการเขียนซอฟต์โค้ดหรือรันโปรแกรม ดังนั้นผู้ใช้จะต้องใช้โปรแกรม SDK อื่นช่วยในการเขียนซอฟต์โค้ด

นอกจากนี้โปรแกรมที่อยู่ใน JDK จะเป็นโปรแกรมที่ต้องเรียกใช้งานผ่านทาง command line จึงไม่สะดวก

ในการใช้งาน แต่ก็มีข้อดีตรงที่ทำให้ผู้ที่เริ่มต้นในการพัฒนาโปรแกรมสามารถเข้าใจขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนา โปรแกรมโดยใช้ภาษาจาวาได้ดีขึ้น โดยไม่ต้องเน้นการใช้เครื่องมือหรือคำสั่งต่างๆ ที่มีอยู่ในชุดพัฒนาโปรแกรมภาษาจาวาโปรแกรมอื่นๆ

นอกจากโปรแกรม JDK ที่พัฒนาโดยบริษัทซัน ไมโครซิสเต็มส์แล้ว บริษัทอื่นๆ ก็มีการพัฒนาโปรแกรม JDK ขึ้นมา โดยบางส่วนอาจใช้ซอฟต์แวร์โค้ดของทางซัน ในโครงซิสเต็มส์ ซึ่งโปรแกรม JDK เหล่านี้จะมีมาตรฐานคำสั่งที่เหมือนกันแต่อาจจะมีข้อแตกต่างในคุณลักษณะอื่นๆ เช่น คอมไฟเลอร์หรือ Garbage Collection ตัวอย่างของโปรแกรม JDK อื่นๆ มีอาทิเช่น J9 ของบริษัทไอบีเอ็ม หรือ JRockit ของบริษัثورาคิด

เกร็ดความรู้

NetBeans เป็นชุดพัฒนาโปรแกรมแบบเปิด Sourcencode ของบริษัทซัน ไมโครซิสเต็มส์ซึ่งสามารถดาวน์โหลดมาใช้ได้จากเว็บไซต์

www.netbeans.org โปรแกรม NetBeans ถูกพัฒนาเริ่มต้นโดยกลุ่มนักศึกษาที่มหาวิทยาลัย Charles ที่ประเทศสาธารณรัฐเชค ซึ่งภายหลังก็จัดตั้งเป็นบริษัทเพื่อขายโปรแกรม NetBeans ในปี 1997 ก่อนที่จะถูกบริษัทซัน ไมโครซิสเต็มส์เข้ามาซื้อในปี 1999 และจัดให้เป็นโปรแกรมแบบฟรีแวร์ ปัจจุบันโปรแกรม NetBeans เป็นเวอร์ชัน 6.8 (เดือนมีนาคม ปี ค.ศ. 2010) ที่สามารถใช้พัฒนาโปรแกรมจาวาได้ทุกแพลตฟอร์มทั้ง Java SE, Java ME และ Java EE รวมถึงการพัฒนา SOA และเขียนโปรแกรมภาษาอื่นๆ อาทิเช่น C/C++, PHP และ Ruby เป็นต้น

ส่วน SDK สำหรับการพัฒนาโปรแกรมภาษาจาวาที่มีอยู่ในปัจจุบันจะมีทั้งที่เป็นโปรแกรมแบบฟรีแวร์ (freeware) หรือ โปรแกรมเพื่อการค้า (commercial software) อาทิเช่น

- Netbeans ของบริษัท Sun Microsystems (<http://www.netbeans.org>)
- Eclipse ของบริษัท IBM (<http://eclipse.org>)
- JDeveloper ของบริษัท Oracle (<http://www.oracle.com>)
- intelliJ IDEA ของบริษัท JetBrains (<http://www.jetbrains.com/idea>)

โปรแกรม SDK เหล่านี้จะมีเครื่องมือเพื่อช่วยในการสร้าง โปรแกรมภาษาจาวาในรูปแบบต่างๆ ได้ง่ายขึ้นอาทิ เช่น เครื่องมือช่วยในการออกแบบโปรแกรมกราฟิก

สำหรับชุดพัฒนาโปรแกรม JDK นั้นจำเป็นต้องมีโปรแกรมอิดีเตอร์ (Editor) เพื่อใช้ในการเขียนชอร์ดโค้ด

ของโปรแกรมภาษาจาวา ซึ่งสามารถที่จะใช้โปรแกรม Text Editor ทั่วไปได้ เช่น โปรแกรม Notepad ในระบบปฏิบัติการ Windows แต่หากต้องการพัฒนาโปรแกรมให้เร็วขึ้น ผู้ใช้ควรเลือกใช้โปรแกรมอิดีเตอร์ที่ออกแบบมาเพื่อเขียนชอร์ตโค้ดของโปรแกรมภาษาจาวาโดยเฉพาะ ซึ่งโปรแกรมเหล่านี้จะทำงานคล้ายกับโปรแกรมแบบ SDK โดยผู้ใช้สามารถเรียกคำสั่งในการคอมไพล์ หรือการรันโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นจากเมนูที่กำหนดไว้ได้ตัวอย่างโปรแกรมอิดีเตอร์แบบนี้คือ

- EditPlus ของบริษัท ES-Computing (<http://www.editplus.com>)
- JCreator ของบริษัท Xinox Software (<http://www.jcreator.com>)

1.7 จุดเด่นของภาษาจาวา

บริษัทชั้นนำในโครงซิสเต็มส์ได้ระบุถึงจุดเด่นของภาษาจาวาไว้ดังนี้

- ความง่าย (Simple) ภาษาจาวาเป็นภาษาที่ง่ายต่อการศึกษาและพัฒนาโปรแกรม ทั้งนี้ เพราะภาษาจาวาพัฒนาโดยตัดข้อด้อยของภาษา C++ ออกไปอาทิเช่น เรื่องของการใช้ pointer
- ภาษาเชิงอ้อมเจกต์ (Object-Oriented) ภาษาจาวาเป็นภาษาคอมพิวเตอร์เชิงอ้อมเจกต์ที่สมบูรณ์โดยมีคุณลักษณะเด่นของโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์คือ การสืบทอด การห่อหุ้ม และการมีไฉไลรูปแบบ
- การกระจาย (Distributed) ภาษาจาวามีชุดคำสั่งที่เป็นแพคเกจ (Package) ในการจัดการกับโปรโตคอล TCP/IP ทำให้สามารถพัฒนาโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์แบบกระจาย (Distributed Object) ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ง่าย
- การป้องกันการผิดพลาด (Robust) ภาษาจาวาเป็นภาษาคอมพิวเตอร์ที่ออกแบบมาเพื่อให้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมีความน่าเชื่อถือ โดยมีการตรวจสอบการผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในขั้นตอนต่างๆ เช่น ขั้นตอนการคอมไпал์ และการรันโปรแกรม เป็นต้น
- ความปลอดภัย (Secure) ภาษาจาวาออกแบบมาเพื่อพัฒนาโปรแกรมบนระบบเครือข่าย และมีการกระจายการทำงานบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังนั้นจึงต้องสร้างระบบป้องกันความปลอดภัยจากไวรัส คอมพิวเตอร์ และการแก้ไขโปรแกรมจากภายนอก
- สถาปัตยกรรมกลาง (Architecture Neutral) โปรแกรมภาษาจาวาจะคอมไпал์ได้โปรแกรมไบท์โค้ด (byte code) ซึ่งสามารถทำงานบนสถาปัตยกรรมคอมพิวเตอร์ที่มีหน่วยประมวลผลกลางและระบบปฏิบัติการต่างๆ ได้
- เกลื่อนข่ายง่าย (Portable) ข้อกำหนดของภาษาจาวาจะไม่ขึ้นอยู่กับระบบคอมพิวเตอร์ใดโดยเฉพาะ ดังนั้น โปรแกรมภาษาจาวาจึงสามารถประมวลผลได้กับระบบคอมพิวเตอร์ทุกประเภท

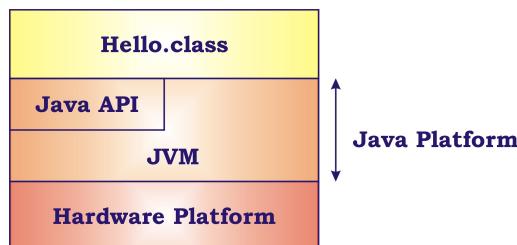
- อินเตอร์พรีต (Interpreted) ภาษาจาวาจะใช้อินเตอร์พรีตเตอร์ในการแปลโปรแกรมไปที่โค้ดให้เป็นภาษาเครื่อง ดังนั้นจึงทำให้ขบวนการการพัฒนาโปรแกรมเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกับภาษาคอมพิวเตอร์อื่นๆ ที่ใช้อินเตอร์พรีตเตอร์
- ประสิทธิภาพสูง (High Performance) โดยปกติโปรแกรมอินเตอร์พรีตเตอร์ที่ทำหน้าที่แปลโปรแกรมไปที่โค้ดจะทำงานช้า แต่เทคโนโลยีจาวาได้พัฒนาให้มีการแปลโปรแกรมไปที่โค้ด ในขั้นตอนการรันโปรแกรมให้เป็นภาษาเครื่องแบบทันที ทันใจ (Just In Time) ที่ทำงานได้รวดเร็วเทียบเท่ากับคอมไพร์เลอร์เพื่อได้โปรแกรมจาวาที่มีประสิทธิภาพในการประมวลผลสูง
- มัลติ-threaded (Multithreaded) ภาษาจาวามีความสามารถที่จะประมวลผลหลายๆ งานได้พร้อมกัน
- พลวัต (Dynamic) ภาษาจาวาออกแบบมาเพื่อที่จะให้ปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมไลบรารี (library) ต่างๆ ได้ง่ายซึ่งแตกต่างจากภาษาซี หรือ C++

1.8 แพลตฟอร์มของเทคโนโลยีจาวา

แพลตฟอร์ม (Platform) คือฮาร์ดแวร์และสภาพแวดล้อมทางซอฟต์แวร์ (Software Environment) ที่โปรแกรมจะใช้ในการประมวลผลโดยทั่วไป

แพลตฟอร์มจะนิยามโดยพิจารณาจากองค์ประกอบของฮาร์ดแวร์และระบบปฏิบัติการที่ใช้เช่น แพลตฟอร์มของระบบปฏิบัติการ Windows XP บนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ Pentium IV แต่นิยามของแพลตฟอร์มสำหรับเทคโนโลยีจาวาจะแตกต่างจากนิยามที่ใช้กันทั่วไป ทึ้งนี้จะพิจารณาจากองค์ประกอบของซอฟต์แวร์ท่านนี้ดังแสดงในรูปที่ 1.7 ซึ่งแพลตฟอร์มของเทคโนโลยีจาวาจะประกอบด้วย

- Java Virtual Machine (JVM)
- Java Application Programming Interface (Java API)

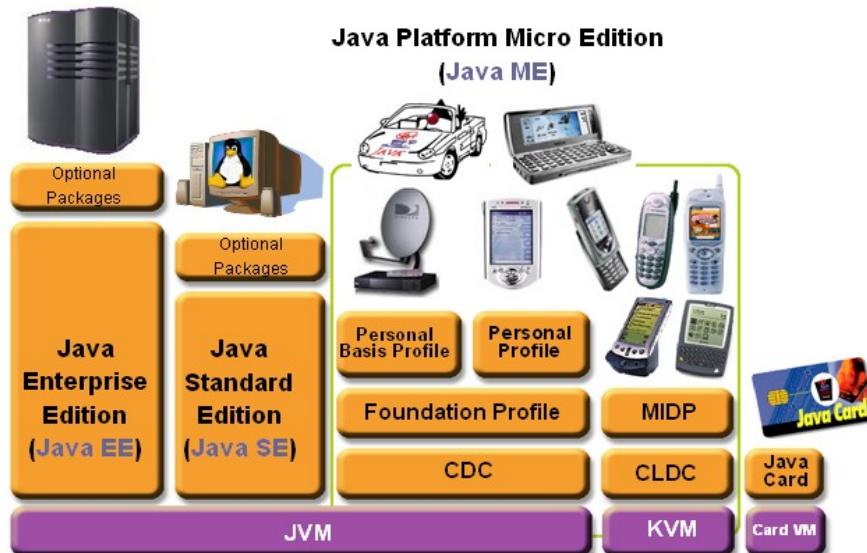
รูปที่ 1.7 แพลตฟอร์มของเทคโนโลยีจาวา

โดยที่ JVM จะเป็นส่วนฐานของแพลตฟอร์มเพื่อใช้ในการติดต่อกับแพลตฟอร์มส่วนที่เป็นฮาร์ดแวร์ ส่วน Java API เป็นชุดแพคเกจที่รวบรวมคลาสและอินเตอร์เฟสต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้งานของโปรแกรมที่พัฒนาโดยภาษา JAVA เช่น คลาสที่เกี่ยวข้องกับส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้ (Graphical User Interface) เป็นต้น

บริษัทชั้นนำในโครงสร้างเต็มสีได้กำหนดแพลตฟอร์มของเทคโนโลยีJAVAให้มีสามรูปแบบคือ

- Java Platform, Standard Edition (Java SE)
- Java Platform, Enterprise Edition (Java EE)
- Java Platform, Micro Edition (Java ME)

โดยแต่ละแพลตฟอร์มจะมี JVM และ API ที่แตกต่างกัน และมุ่งเน้นที่จะใช้ในการพัฒนาโปรแกรมภาษาJAVA สำหรับระบบคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่แตกต่างกัน ดังแสดงในรูปที่ 1.8

รูปที่ 1.8 แพลตฟอร์มของ Java 2 ในรูปแบบต่างๆ

โปรแกรมJAVAที่ใช้บนเครื่องคอมพิวเตอร์โดยทั่วไป จะใช้แพลตฟอร์มที่เป็น Java SE ส่วนแพลตฟอร์ม Java EE มุ่งเน้นการพัฒนาโปรแกรมภาษาJAVAที่ใช้งานบนเครื่องแม่บ้าน (Server) สำหรับระบบงานในองค์กร (Enterprise) และแพลตฟอร์ม Java ME ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมjavaบนอุปกรณ์ขนาดเล็ก เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือ PDA เป็นต้น

1.8.1 Java Platform, Standard Edition

แพลตฟอร์ม Java SE เป็นแพลตฟอร์มจ้าวามาตรฐานที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมภาษาจ้าวเพื่อใช้งานกับเครื่องคอมพิวเตอร์ทั่วไป Virtual Machine ที่กำหนดไว้ในแพลตฟอร์มนี้คือ JVM และมี Java API ที่กำหนดไว้ต่างๆ อาทิเช่น `java.lang`, `java.util`, `java.io` และ `java.net`

แพลตฟอร์ม Java SE ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมจ้าวที่ใช้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่าย โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- โปรแกรมจ้าวประยุกต์ (Java Application) คือ โปรแกรมที่ใช้งานทั่วไป
- โปรแกรมจ้าวแอปเพล็ต (Java Applet) คือ โปรแกรมภาษาจ้าวที่รันบนเว็บเบราว์เซอร์

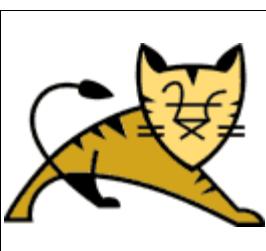
เวอร์ชันล่าสุดของ Java SE คือเวอร์ชัน 7 (เดือนมีนาคม ค.ศ. 2010) ซึ่งผู้ใช้สามารถ download ได้ฟรีทางเว็บไซต์ที่ชื่อ java.sun.com

1.8.2 Java Platform, Enterprise Edition

แพลตฟอร์มจ้าวารุนนี้ มีจุดประสงค์เพื่อใช้พัฒนาโปรแกรมภาษาจ้าวสำหรับเครื่องแม่บ้าน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโปรแกรมที่เป็น N-tier สำหรับงานในองค์กร โดยใช้โปรแกรม Application Server หรือ โปรแกรม Web Server ที่เรียกว่า โปรแกรมจ้าวแบบ Servlet โปรแกรม Application Server เป็นโปรแกรมที่ช่วยในการพัฒนาโปรแกรมภาษาจ้าวที่สามารถเปลี่ยนแปลง แก้ไข และนำกลับมาใช้ใหม่ได้ง่าย โดยพัฒนาเป็นส่วนประกอบอีองเจกต์ (Object Component) ที่เรียกว่า Enterprise Java Bean (EJB) โปรแกรม Web Server หรือ Application Server ที่ใช้กับภาษาจ้าวในปัจจุบันมีทั้ง โปรแกรมที่เป็นแบบเปิดชอร์สโค๊ด อาทิเช่น Tomcat, GlassFish หรือ JBoss และ โปรแกรมเพื่อการค้า เช่น WebLogic หรือ WebSphere สำหรับ เวอร์ชันล่าสุดของ Java EE คือ Java EE6 (เดือนมีนาคม ค.ศ. 2010)

เกร็ดความรู้

การพัฒนาโปรแกรมบน Web Server จะต้องมีเครื่องลูกข่ายในการแสดงผลผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งโดยมากจะใช้โปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ในการแสดงผล การพัฒนาโปรแกรม Web Server จะต้องมีการติดตั้งเครื่องแม่ข่ายและโปรแกรม Web Server ที่อาจใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายที่มีประสิทธิภาพสูงและใช้ระบบปฏิบัติการสำหรับแม่ข่ายเช่น Windows Server, Linux และ Solaris เป็นต้น ภาษาที่นิยมใช้ในการพัฒนาโปรแกรมบน Web Server ที่นิยมในปัจจุบันคือ Java, PHP และ ASP.NET

สำหรับโปรแกรม Web Server ที่เป็นที่นิยมตัวหนึ่งในภาษาจาวาคือ Tomcat ซึ่งเป็นโปรแกรมแบบเปิดเผยแพร่องค์กร Apache Software Foundation ซึ่งสามารถทำงานได้บนระบบปฏิบัติการต่างๆ อาทิ เช่น Linux และ Windows โดยเวอร์ชันปัจจุบันคือ Tomcat 6.0 (เดือน มีนาคม ค.ศ. 2010)

1.8.3 Java Platform, Micro Edition

แพลตฟอร์ม Java ME เป็นแพลตฟอร์มจาวาที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมภาษาจาวา เพื่อใช้งานกับอุปกรณ์ไฟฟ้า และเครื่องมือสื่อสารต่างๆ อาทิเช่น โทรศัพท์มือถือ หรือ PDA (Personal Digital Assistant) เป็นต้น แพลตฟอร์ม Java ME จะใช้ Virtual Machine ที่มีขนาดเล็กกว่า JVM ที่ใช้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ทั่วไป ทั้งนี้เนื่องจากอุปกรณ์เหล่านี้จะมีหน่วยความจำน้อยกว่า และจะมีหน่วยประมวลผลกลางที่มีความเร็วช้ากว่า

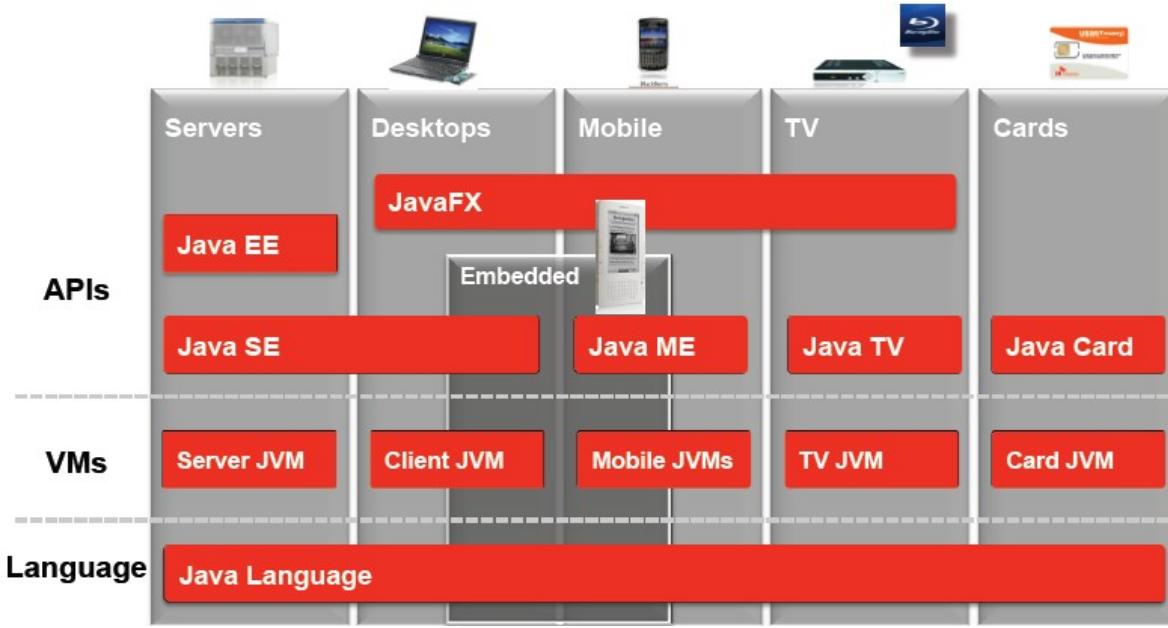
แต่เนื่องจากปัจจุบันมีการออกโทรศัพท์มือถือรุ่นต่างๆ ออกมาก่อนโดยใช้ระบบปฏิบัติการที่ต่างกัน เช่น ค่ายโนเกียจะใช้ระบบ Symbian ค่าย Apple จะใช้ iPhone และค่าย Google จะใช้ Andriod จึงทำให้แพลตฟอร์มในการพัฒนาโปรแกรมจาวาบนโทรศัพท์มือถือมีความหลากหลายมากขึ้น กล่าวคือนอกจากแพลตฟอร์ม Java ME ที่สามารถทำงานบนโทรศัพท์ส่วนใหญ่รวมทั้งระบบปฏิบัติการ Symbian แล้ว ยังมีแพลตฟอร์ม Android ที่พัฒนาโปรแกรมจาวาโดยใช้คำสั่งมาตรฐานที่อยู่ใน Java SE และแพลตฟอร์ม Java FX ที่พัฒนาล่าสุด โดยบริษัทชั้นนำ ไมโครซิสเต็มส์

เกร็ดความรู้

Android เป็นแพลตฟอร์มสำหรับโทรศัพท์มือถือที่พัฒนาโดยกลุ่ม Open Handset Alliance ที่ประกอบด้วยบริษัทต่างๆ อาทิเช่น Google, HTC, Intel และ Samsung เป็นต้น โดยกำหนดแพลตฟอร์มที่ใช้ระบบปฏิบัติการ Linux บนเครื่องโทรศัพท์มือถือ และคำสั่งในการพัฒนาโปรแกรมโดยใช้ภาษาจาวา โทรศัพท์มือถือที่ใช้มาตรฐาน Android รุ่นแรกคือ T1-Mobile G1 โดยบริษัท HTC เมื่อปลายปีค.ศ. 2008 และได้มีการนำเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยแล้ว

ภาษาหลังจากที่ทางบริษัทออกแนวคิด ให้เข้ามายื่นขอ กิจกรรมของบริษัทชั้นนำ ไมโครซิสเต็มส์ ทางบริษัทได้ประกาศสนับสนุนให้เทคโนโลยีจาวาเป็นแบบระบบเปิด ที่สามารถรันได้หลากหลายอุปกรณ์ เช่นเดิม (Complete, Open, Integrated) โดยกำหนดให้มี API และ JVM ที่หลากหลาย เช่นเดิม ดังแสดงในรูปที่ 1.9

รูปที่ 1.9 แพลตฟอร์มล่าสุดของ Java Technology

1.9 โปรแกรมภาษาจาวา

โปรแกรมจาวาที่อยู่บนแพลตฟอร์ม Java SE สามารถพัฒนาได้สองรูปแบบคือ

1. โปรแกรมจาวาประยุกต์ (Java Application) คือโปรแกรมประยุกต์ใช้งานทั่วไป โดยโปรแกรมแบบนี้จะทำงานภายใต้โปรแกรมอินเตอร์พรีเตอร์โดยตรง ซึ่งโปรแกรมลักษณะนี้เป็น stand-alone
2. โปรแกรมจาวาแอปเพล็ต (Java Applet) คือโปรแกรมภาษาจาวาที่จะทำงานภายใต้โปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ที่มี JVM อยู่

1.9.1 การสร้างโปรแกรมจาวาประยุกต์

การสร้างโปรแกรมจาวาประยุกต์จะมีขั้นตอนดังแสดงในรูปที่ 1.10 ซึ่งสามารถอธิบายพอสังเขปได้ดังนี้

1. ขั้นตอนแรกจะเป็นการเขียนชอร์ด โค้ด โดยใช้โปรแกรมอิดีเตอร์ใดๆ โปรแกรมที่ 1.1 เป็นตัวอย่าง โปรแกรมเพื่อพิมพ์ข้อความ Hello World ออกทางจอภาพ โปรแกรมนี้ใช้ชื่อคลาสว่า HelloWorld ซึ่งผู้เขียนโปรแกรมจะต้องเขียนชอร์ด โค้ดแล้วเก็บลงในไฟล์ที่มีชื่อเดียวกับชื่อคลาส โดยมี extension เป็น .java กล่าวคือโปรแกรมนี้จะเก็บไว้ในชื่อ HelloWorld.java โปรแกรมนี้จะมีเมธอด main() เป็นจุดเริ่มต้น

2. ขั้นตอนที่สองจะเป็นการคอมไพล์โปรแกรม เพื่อแปลงโปรแกรมชอร์คโค้ดให้อยู่ในรูปของโปรแกรมไบท์โค้ด ชุดพัฒนาโปรแกรม JDK จะมีโปรแกรมชื่อ javac.exe ที่ทำหน้าที่เป็นคอมไпал์เลอร์ ซึ่งในตัวอย่างนี้สามารถทำการคอมไпал์โปรแกรมโดยใช้คำสั่งต่อไปนี้

```
javac HelloWorld.java
```

ผลลัพธ์ที่ได้จากการคอมไпал์โปรแกรมนี้คือ โปรแกรมไบท์โค้ดที่ชื่อ HelloWorld.class ในกรณีที่โปรแกรมชอร์คโค้ดมีข้อผิดพลาด คอมไпал์เลอร์จะระบุข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้เขียนโปรแกรมทำการแก้ไขโปรแกรมชอร์คโค้ดก่อนที่จะทำการคอมไпал์โปรแกรมใหม่

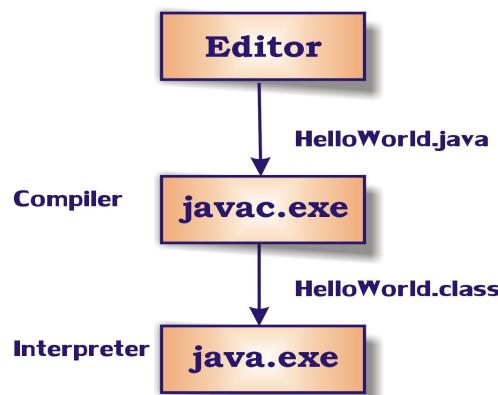
3. ขั้นตอนการประมวลผลหรือรันโปรแกรม เป็นการเรียกใช้อินเตอร์พรีตเตอร์เพื่อแปลงโปรแกรมไบท์โค้ดชุดพัฒนาโปรแกรม Java 2 SDK จะมีโปรแกรมชื่อ java.exe ที่ทำหน้าที่เป็นโปรแกรมอินเตอร์-พรีตเตอร์ ซึ่งในตัวอย่างนี้จะสามารถรันโปรแกรมไบท์โค้ดได้โดยใช้คำสั่งต่อไปนี้

```
java HelloWorld
```

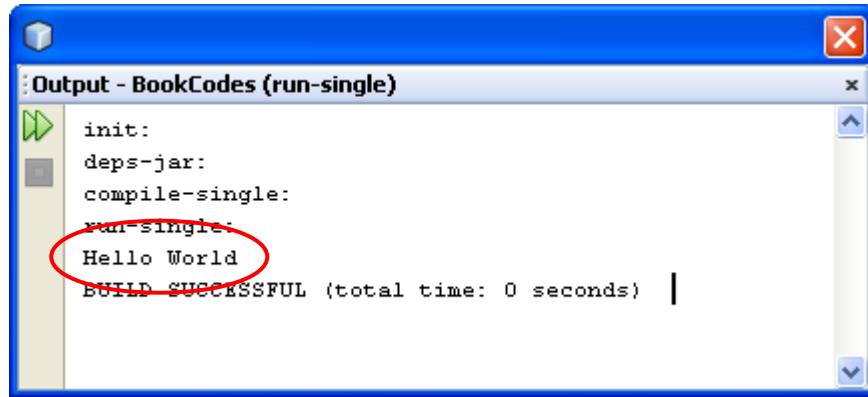
โดยโปรแกรมจะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 1.11

โปรแกรมที่ 1.1 เป็นโปรแกรมเพื่อพิมพ์ข้อความ Hello World

```
public class HelloWorld {
    public static void main(String args[]){
        System.out.println("Hello World");
    }
}
```


รูปที่ 1.10 ขั้นตอนการสร้างโปรแกรมภาษาประยุกต์

รูปที่ 1.11 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 1.1

1.9.2 การสร้างโปรแกรมJAVAแอปเพล็ต

การสร้างโปรแกรมJAVAแอปเพล็ต จะมีขั้นตอนคล้ายกับการสร้างโปรแกรมหาประยุกต์ แต่โปรแกรมหาแอปเพล็ตจะประกอบด้วยไฟล์ที่เขียนขึ้นสองไฟล์คือ

- โปรแกรมชอร์ดโค๊ด (.java)
- โปรแกรมเว็บเพจ (.html)

โปรแกรมที่ 1.2 เป็นตัวอย่างของโปรแกรมหาแอปเพล็ตเพื่อแสดงข้อความ Hello World โปรแกรมนี้จะแตกต่างจากโปรแกรมหาประยุกต์ตรงที่ไม่มีเมธอด main() และจะไม่สามารถทำงานตามลำพังได้ แต่จะต้องเรียกใช้โดยผ่านโปรแกรมภาษา HTML ตัวอย่างเช่น โปรแกรมที่ 1.3 เป็นโปรแกรมภาษา HTML ที่เรียกใช้โปรแกรม HelloWorldApplet.class เพื่อประมวลผลภาษาไทยโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ที่มี JVM อยู่ ขั้นตอนการสร้างโปรแกรมนี้มีดังนี้

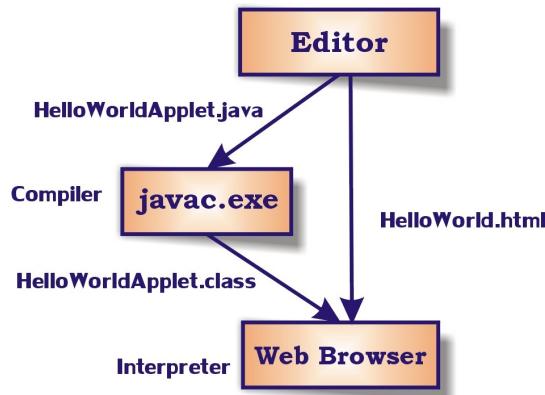
โปรแกรมที่ 1.2 โปรแกรมหาแอปเพล็ตเพื่อพิมพ์ข้อความ Hello World

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;

public class HelloWorldApplet extends JApplet {
    public void paint(Graphics g) {
        g.drawString("Hello World", 20, 20);
    }
}
```

โปรแกรมที่ 1.3 โปรแกรมภาษา HTML ที่เรียกใช้ HelloWorldApplet.class

```
<HTML>
  <HEAD>
    <TITLE>HelloWorld Example</TITLE>
  </HEAD>
  <BODY>
    <APPLET CODE="HelloWorldApplet.class"
              WIDTH="300" HEIGHT="300">
    </APPLET>
  </BODY>
</HTML>
```


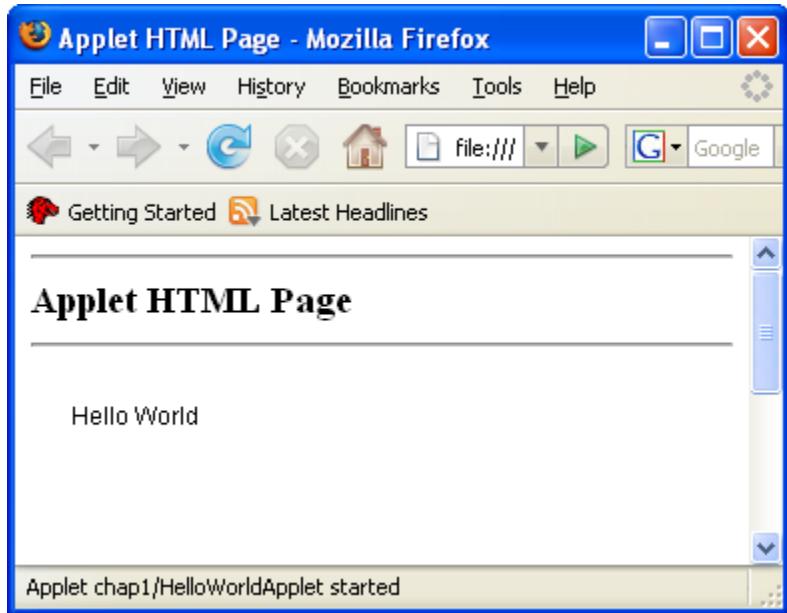
รูปที่ 1.12 ขั้นตอนการสร้างโปรแกรมจาวาอปเพล็ต

1. เขียนโปรแกรมชอร์ดโค๊ด (HelloWorldApplet.java) และ โปรแกรม เว็บเพจ (HelloWord.html) โดยใช้โปรแกรมอิดิเตอร์ใดๆ
2. คอมไพล์โปรแกรม HelloWorldApplet.java โดยใช้คอมไพล์อร์ดังนี้

```
javac HelloWorldApplet.java
```

ตัวอย่างนี้จะได้โปรแกรมไบท์โค๊ดที่ชื่อ HelloWorldApplet.class

3. ใช้โปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ใดๆ เช่น Internet Explorer หรือ Netscape เปิดโปรแกรมเว็บเพจที่ชื่อ HelloWorld.html ซึ่งจะเรียกโปรแกรมไบท์โค๊ดที่ชื่อ HelloWorldApplet.class โดยอัตโนมัติ และจะมีผลรันดังรูปที่ 1.13

รูปที่ 1.13 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 1.3 บนเว็บเบราว์เซอร์

1.10 คู่มือ Java API

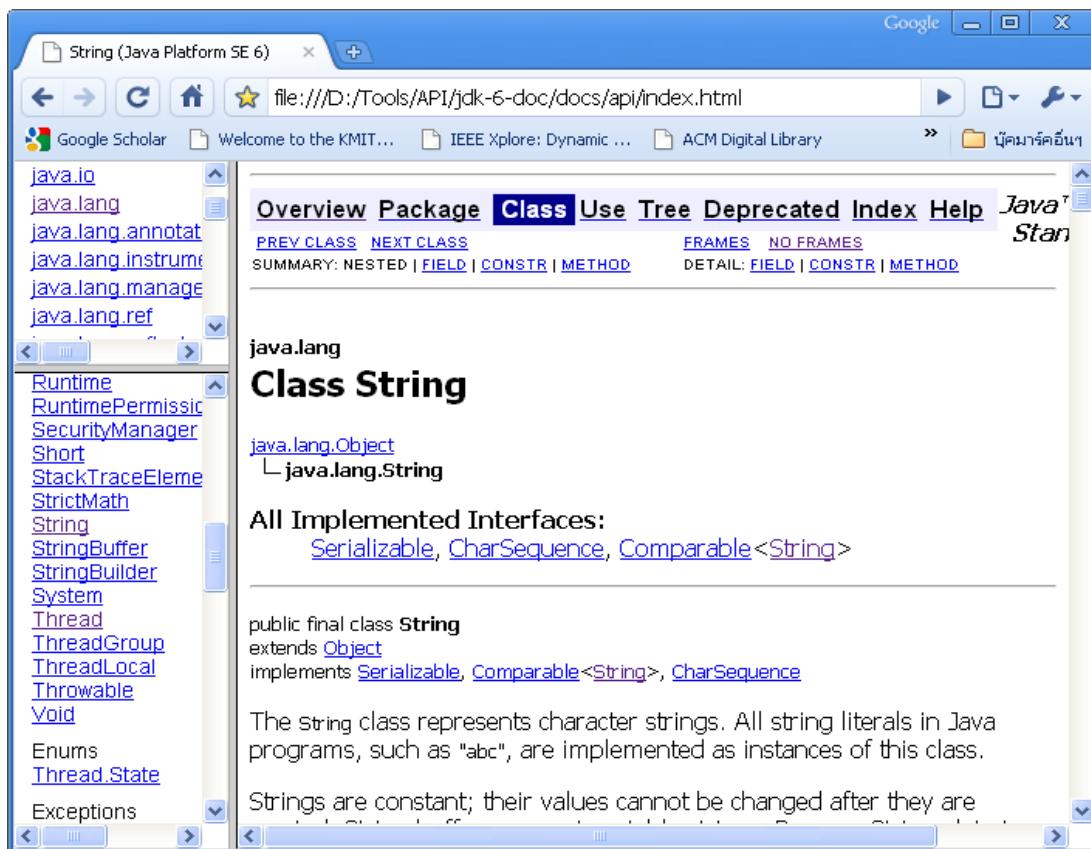
Java API เป็นข้อกำหนดที่ว่าด้วยคลาสและอินเตอร์เฟสต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแพกเกจมาตรฐานของภาษาจาวา แพกเกจจะเป็นที่รวบรวมคลาสและอินเตอร์เฟสต่างๆ ที่มีหน้าที่การทำงานคล้ายกันไว้ในที่เดียวกัน Java API มีแพกเกจที่สำคัญอยู่หลายแพกเกจ อาทิเช่น `java.lang`, `java.util`, `java.awt` และ `java.io` เป็นต้น

เนื่องจาก Java API มีแพกเกจและคลาสต่างๆ อยู่เป็นจำนวนมาก จึงเป็นเรื่องยากในการที่จะจดจำคลาสและเมธอดต่างๆ ทั้งหมดที่มีอยู่ได้ ดังนั้นชุดพัฒนาโปรแกรม JDK จะมีไฟล์คู่มือ Java API ที่อยู่ในรูปของไฟล์ HTML ดังแสดงในรูปที่ 1.14 ซึ่งคู่มือ Java API จะประกอบไปด้วยเฟรมสามเฟรมคือ ส่วนที่เป็นชื่อแพกเกจ (มุมบนซ้าย) ส่วนที่เป็นชื่อคลาสและอินเตอร์เฟสต่างๆ ของแพกเกจ (มุมล่างซ้าย) และส่วนที่เป็นรายละเอียดของคลาสหรืออินเตอร์เฟส (ตรงกลาง) ซึ่งรูปที่ 1.14 แสดงคู่มือ Java API ที่ระบุคลาสและอินเตอร์เฟสต่างๆ ในแพกเกจ `java.lang` และเฟรมหลักตรงกลางแสดงรายละเอียดของคลาส `String`

คู่มือ Java API จะแสดงรายละเอียดต่างๆ ของคลาสหรืออินเตอร์เฟสดังนี้

- คำอธิบายสืบต่อของคลาส
- คำอธิบายเกี่ยวกับคลาสและจุดประสงค์ทั่วไป
- รายชื่อคุณลักษณะต่างๆ ของคลาส

- รายชื่อเมธอดต่างๆ ของคลาส
- รายชื่อ Constructor ต่างๆ ของคลาส
- คำอธิบายรายละเอียดของคุณลักษณะแต่ละตัวของคลาส
- คำอธิบายรายละเอียดของเมธอดแต่ละตัวของคลาส
- คำอธิบายรายละเอียดของ Constructor แต่ละตัวของคลาส

รูปที่ 1.14 คู่มือ Java API

สรุปเนื้อหาของบท

- ระบบคอมพิวเตอร์ประกอบไปด้วยส่วนหลักสามส่วนคือ ฮาร์ดแวร์ ระบบปฏิบัติการ และโปรแกรมประยุกต์
- ภาษาคอมพิวเตอร์แบ่งออกเป็นสามประเภทคือ ภาษาเครื่อง ภาษาแอสเซมบลี และภาษาระดับสูง
- ภาษาระดับสูงแบ่งออกเป็นสองประเภทคือ ภาษาเชิงกระบวนการ และภาษาเชิงอ้อมเขต

- ตัวแปลกภาษาแม่ของคอมพิวเตอร์เป็นสองแบบคือ คอมไฟล์แล้วอินเตอร์พรีตเตอร์
- ภาษาจาวาเป็นภาษาเชิงอ้อมเจกต์ที่ใช้ทั้งตัวแปลกภาษาแบบคอมไฟล์และอินเตอร์พรีตเตอร์ในการคอมไพล์และรันโปรแกรม
- คอมไฟล์ของภาษาจาวาจะทำหน้าที่แปลโปรแกรมภาษาจาวาให้เป็นโปรแกรมไบท์โค๊ด และจะใช้จาวาอินเตอร์พรีตเตอร์ (JVM) ในการแปลโปรแกรมไบท์โค๊ดให้เป็นภาษาเครื่อง
- โปรแกรมภาษาจาวาสามารถทำงานข้ามแพลตฟอร์มได้ ถ้าระบบคอมพิวเตอร์นั้นมี JVM อยู่
- แพลตฟอร์มของ Java ประกอบไปด้วย JVM และ Java API ซึ่ง Java มีแพลตฟอร์ม 3 แบบคือ Java SE, Java EE และ Java ME
- ชุดพัฒนาโปรแกรมภาษาจาวา JDK ประกอบไปด้วยโปรแกรมต่างๆ ที่สำคัญคือ โปรแกรมคอมไฟล์ (javac.exe) และโปรแกรมอินเตอร์พรีตเตอร์ (java.exe)
- โปรแกรมจาวาที่อยู่บนแพลตฟอร์ม Java SE สามารถพัฒนาได้สองรูปแบบคือ โปรแกรมจาวาประยุกต์ซึ่งจะทำงานภายใต้ JVM โดยตรง และโปรแกรมจาวาแอปเพล็ตซึ่งจะทำงานภายใต้เบราว์เซอร์ที่มี JVM
- คุณมี Java API จะช่วยในการค้นหารายละเอียดของแพคเกจและคลาสต่างๆ ที่มีอยู่ในชุดพัฒนาโปรแกรม JDK

บทที่ 2 พื้นฐานโปรแกรมภาษาจาวา

เนื้อหาในบทนี้เป็นการแนะนำไวยกรรมข้องภาษาจาวา ซึ่งประกอบไปด้วยสัญลักษณ์หรือคำต่างๆ ที่ใช้ในภาษาจาวา ชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน และข้อมูลค่าคงที่ การประ公示และเรียกใช้คำสั่งกำหนดค่าตัวแปร นิพจน์และตัวดำเนินการประเภทต่างๆ วิธีการแปลงชนิดข้อมูล ชนิดข้อมูลแบบอ้างอิง และแนะนำคำสั่งที่ใช้ในการรับข้อมูลเข้าและแสดงผล ซึ่งเนื้อหาในบทนี้จะเป็นการแนะนำการเขียนโปรแกรมเบื้องต้นเพื่อกำหนดค่าข้อมูลต่างๆ และแสดงผลลัพธ์ของการประมวลผล

2.1 การเขียนโปรแกรมภาษาจาวาเชิงอ้อมเจกต์

ภาษาจาวาเป็นภาษาคอมพิวเตอร์ ที่ใช้หลักการการพัฒนาโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์ที่เรียกว่าเป็นภาษาคอมพิวเตอร์แบบ OOP การพัฒนาโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์จะเป็นขั้นตอนการการวิเคราะห์ปัญหาโดยการจำลองปัญหา ว่าประกอบไปด้วยอ้อมเจกต์ใดบ้าง แล้วจึงเขียนให้อยู่ในรูปแบบของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์จะมีคำนิยามที่สำคัญสองคำคือ อ้อมเจกต์ (Object) และคลาส (Class)

คลาสเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวของอ้อมเจกต์ อ้อมเจกต์ที่ถูกสร้างมาจากคลาสนางครึ่งจะเรียกว่าเป็น instance ของคลาส ซึ่งอ้อมเจกต์ใดๆ จะต้องเป็น instance ของคลาสได้คลาสนั้น การเขียนโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์ ต้องมีการกำหนดนิยามของคลาสก่อนที่จะสามารถสร้างอ้อมเจกต์ (หรือ instance) ของคลาสได้ ซึ่งคลาสนั้นคลาสมีความสามารถที่จะสร้างอ้อมเจกต์ได้หลายอ้อมเจกต์

ภายในคลาสจะประกอบด้วยคุณลักษณะ (Attribute) ซึ่งก็คือข้อมูลที่เก็บอยู่ในอ้อมเจกต์ โดยจะแบ่งออกเป็นสองประเภท คือตัวแปร (Variable) และค่าคงที่ (Constant) คุณลักษณะที่เป็นตัวแปรจะสามารถเปลี่ยนค่าได้ ส่วนคุณลักษณะที่เป็นค่าคงที่จะไม่สามารถเปลี่ยนค่าได้ และเมธอด (Method) ซึ่งก็คือวิธีการหรือการกระทำที่นิยามอยู่ในคลาส อ้อมเจกต์ที่สร้างมาจากคลาสนั้น อาจมีค่าคุณลักษณะต่างกันแต่จะมีการเรียกใช้เมธอดที่เหมือนกัน ตัวอย่างของการนิยามคลาสที่ชื่อ Student ซึ่งมีคุณลักษณะชื่อ name และ เมธอดที่ชื่อ sayHi มีดังนี้

```
public class Student {  
    public String name;  
    public void sayHi() {  
        System.out.println("Hello");  
    }  
}
```

จากคำสั่งการประ公示จะเห็นว่าคำสั่งในภาษาจาวาจะถูกกำหนดให้อยู่บล็อกของ {} เช่นคุณลักษณะและเมธอด

ของคลาสก็จะอยู่ในบล็อก {} ท่านองเดียวกันคำสั่งต่างๆที่อยู่ในเมธอดก็จะอยู่ภายใต้ในบล็อก {} โดยทั่วไปคลาสแต่ละคลาสจะมีคุณลักษณะและเมธอดได้ไม่จำกัดจำนวน

โดยทั่วไปภาษาจาวาจะกำหนดให้ชื่อไฟล์และชื่อคลาสต้องเป็นชื่อเดียวกัน และเป็นแบบ Case-sensitive กล่าวคือจะต้องใช้อักษรตัวเล็กตัวใหญ่อย่างถูกต้อง กรณีคลาสที่ชื่อ Student จะเขียนโปรแกรมในไฟล์ที่ชื่อ Student.java

คลาสจะถูกเรียกใช้งานได้เมื่อมีการสร้างอีบเจกต์ของคลาส โดยเรียกใช้คำสั่ง new จะต้องมีการกำหนดชื่อของอีบเจกต์นั้น ตัวอย่างเช่นคำสั่งข้างล่างนี้เป็นการสร้างอีบเจกต์ของคลาส Student ที่ชื่อ s1

```
Student s1 = new Student();
```

โปรแกรมที่รันภาษาจาวาอาจมีหลายคลาส ซึ่งคลาสนางคลาสเป็นคลาสที่ถูกเรียกใช้มากจากคลาสอื่น เช่น คลาสที่ชื่อ String หรือ System แต่สำหรับโปรแกรมประเภทจาวาประยุกต์ โปรแกรม JVM จะเรียกคลาสที่มี เมธอดที่ชื่อ main ซึ่งมีรูปแบบดังนี้ มารันเป็นเมธอดแรก

```
public static void main(String args[]) {  
}
```

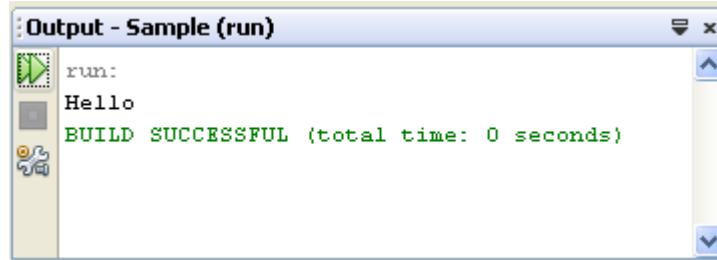
โปรแกรมที่ 2.2 แสดงตัวอย่างของคลาสที่ชื่อ Main ที่มีเมธอดที่ชื่อ main ซึ่งมีคำสั่งในการสร้างอีบเจกต์ชนิด Student และเรียกใช้เมธอด sayHi ผลลัพธ์ของโปรแกรมนี้จะเป็นการพิมพ์ข้อความว่า Hello ดังแสดงในรูปที่ 2.1

โปรแกรมที่ 2.1 ตัวอย่างการเขียนโปรแกรมที่เรียกใช้คลาส Student

```
public class Main {  
  
    public static void main(String args[]) {  
        Student s1 = new Student();  
        s1.sayHi();  
    }  
}
```

การเขียนโปรแกรมในบทนี้ จะเน้นการเขียนแบบเชิงอีบเจกต์โดยโปรแกรมส่วนใหญ่จะเป็นการสร้างคลาส

ขึ้นมาหนึ่งคลาสชื่อ Student.java และจะมีอีกหนึ่งคลาสชื่อ Main.java เพื่อมาสร้างอ็อบเจกต์ของคลาสแรกแล้วเรียกใช้เมธอดที่อยู่ภายใน

รูปที่ 2.1 ผลลัพธ์จากการรันโปรแกรมที่ 2.2

ภาษา Java ต้องแต่งไว้รองรับ Java SE 5 ให้กำหนดรูปแบบเมธอดที่ชื่อ main ให้สามารถที่จะเขียนได้อิกรูปแบบหนึ่งดังนี้

```
public static void main(String... args) {  
}
```

2.2 ไวยากรณ์ระดับของคำ

คำหรือข้อความที่สามารถเขียนในโปรแกรมภาษา Java จะต้องเป็นคำหรือข้อความในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งของประเภทต่างๆ เหล่านี้

- คอมเม้นต์ (Comment)
- Identifier
- คีย์เวิร์ด (Keyword)
- สัญลักษณ์แยกคำ (Separator)
- ช่องว่าง (Whitespace)
- ข้อมูลค่าคงที่ (Literals)

2.2.1 คอมเม้นต์

คอมเม้นต์คือข้อความที่แทรกอยู่ภายในโปรแกรม ซึ่งคอมไพล์อร์จะไม่แปลงข้อความนี้ให้เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรม กล่าวคือข้อความนี้จะไม่มีผลต่อการทำงานของโปรแกรม คอมเม้นต์เขียนไว้เพื่ออธิบายโปรแกรม เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจโปรแกรมง่ายยิ่งขึ้น และช่วยทำให้การแก้ไขและปรับปรุงโปรแกรมเป็นไปได้ง่ายขึ้น

ภาษาจาวากำหนดรูปแบบของการเขียนคอมเม้นต์ไว้สามรูปแบบดังนี้

1. คอมเม้นต์สำหรับข้อความบรรทัดเดียว จะใช้เครื่องหมาย // นำหน้าข้อความที่ต้องการเขียน ซึ่งจะอยู่ต่อในบรรทัดก็ได้
2. คอมเม้นต์สำหรับข้อความตั้งแต่หนึ่งบรรทัดขึ้นไป จะเริ่มต้นด้วยเครื่องหมาย /* และสิ้นสุดด้วยเครื่องหมาย */
3. คอมเม้นต์สำหรับข้อความที่ต้องการสร้างเป็นไฟล์เอกสาร ที่เป็นไฟล์ประเภท HTML จะเริ่มต้นด้วยเครื่องหมาย /** และสิ้นสุดด้วยเครื่องหมาย */ คอมเม้นต์รูปแบบนี้สามารถสร้างเป็นไฟล์เอกสารได้โดยใช้โปรแกรม javadoc.exe

โปรแกรมที่ 2.2 แสดงการเขียนคอมเม้นต์ในรูปแบบต่างๆ

```
/* This program is to show
 how to write comments */
public class CommentDemo {
    // Main method
    public static void main(String args[]) {
        /** This is a comment for documentation */
        System.out.println("Document");
    }
}
```

2.2.2 Identifier

identifier กือชื่อที่ตั้งขึ้นในภาษาจาวา ซึ่งอาจเป็นชื่อของคลาส ชื่อของตัวแปร ชื่อของเมธอด หรือชื่อของค่าคงที่ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามกฎการตั้งชื่อ ดังนี้

- identifier จะต้องเป็นต้นด้วยอักษร A-Z, a-z, _ หรือ \$ เท่านั้น
- identifier ที่ประกอบไปด้วยตัวอักษรมากกว่าหนึ่งตัว ตัวอักษรหลังจากตัวแรกนั้นจะต้องเป็นตัวอักษรช่างตัว หรือเป็นตัวเลข 0 ถึง 9 เท่านั้น
- identifier จะต้องไม่ตรงกับคีย์เวิร์ด

identifier ในภาษาจาวาจะถือว่าตัวอักษรพิมพ์ใหญ่และตัวอักษรพิมพ์เล็กต่างกัน (Case Sensitive) ดังนั้น identifier ที่ชื่อ myVariable จะแตกต่างจาก MyVariable

ตัวอย่างของ identifier ที่ถูกต้อง

- MyVariable
- _MyVariable
- \$x

- This_is_also_a_variable
- ตัวอย่างของ identifier ที่ไม่ถูกต้อง

- My Variable
- 9pns
- a+c
- Hello'World
- public

หลักการตั้งชื่อที่นิยมปฏิบัติกันโดยทั่วไป

แนวทางปฏิบัติที่ใช้ในการตั้งชื่อจะมีข้อกำหนดดังนี้

- การตั้งชื่อคลาส
 - จะเขียนต้นด้วยตัวอักษรพิมพ์ใหญ่แล้วตามด้วยตัวอักษรพิมพ์เล็กหรือตัวเลข โดยจะใช้ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่สำหรับอักษรนำของแต่ละคำที่ตามมาในชื่อ
 - ควรเป็นคำนาม
 - ตัวอย่างเช่น Main, HelloWorld, Student หรือ GraduateStudent เป็นต้น
- การตั้งชื่อตัวแปร ชื่อคุณลักษณะ หรืออ้อมเขต
 - จะเขียนต้นด้วยตัวอักษรพิมพ์เล็ก โดยจะใช้ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่สำหรับอักษรนำของแต่ละคำที่ตามมาในชื่อ
 - ควรเป็นคำนามหรือเป็นชื่อสั้นา
 - ตัวอย่างเช่น x, s1, id, name หรือ thesisTitle เป็นต้น
- การตั้งชื่อเมธอด
 - จะใช้หลักการเดียวกับการตั้งชื่อตัวแปร แต่ควรเป็นคำกริยา
 - ตัวอย่างเช่น getName, sayHi, setName หรือ showDetails เป็นต้น
- การตั้งชื่อค่าคงที่
 - จะใช้ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด และจะแยกคำโดยใช้เครื่องหมาย_ (underscore)
 - ควรเป็นคำนาม
 - ตัวอย่างเช่น MINIMUM, MIN_GPA เป็นต้น

2.2.3 คีย์เวิร์ด

คีย์เวิร์ดคือชื่อที่มีความหมายพิเศษในภาษาจาวา คอมไพล์อร์ของภาษาจาวาจะเข้าใจความหมายและคำสั่งที่จะต้องดำเนินการสำหรับคีย์เวิร์ดแต่ละตัว ภาษาจาวาได้กำหนดคีย์เวิร์ดต่างๆ ไว้ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 กีบ์เวิร์ดที่ใช้ในภาษาจาวา

abstract	continue	for	new	switch
assert	default	goto	package	synchronized
boolean	do	if	private	this
break	double	implements	protected	throw
byte	else	import	public	throws
case	enum	instanceof	return	transient
catch	extends	int	short	try
char	final	interface	static	void
class	finally	long	strictfp	volatile
const	float	native	super	while

กีบ์เวิร์ดเหล่านี้ไม่สามารถนำมาตั้งเป็น identifier ได้ ซึ่งจากกีบ์เวิร์ดข้างต้นจะเห็นว่ากีบ์เวิร์ดทุกตัวจะเป็นตัวอักษรพิมพ์เล็ก และจะมีกีบ์เวิร์ด goto และ const เป็นกีบ์เวิร์ดที่ไม่ได้ตรงกับคำสั่งใดในภาษาจาวา สรุปคำว่า true และ false ไม่ได้เป็นกีบ์เวิร์ดในภาษาจาวาแต่จะเป็นข้อมูลค่าคงที่ชนิดตรรกะ เช่นเดียวกับคำว่า null ซึ่งเป็นข้อมูลค่าคงที่ของตัวแปรที่มีชนิดข้อมูลแบบอ้างอิงที่จะกล่าวถึงต่อไป

2.2.4 สัญลักษณ์แยกคำ

ภาษาจาวามีสัญลักษณ์แยกคำต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้เขียนในโปรแกรมได้ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 หน้าที่ของเครื่องหมายต่างๆ ที่ใช้ในภาษาจาวา

สัญลักษณ์แยกคำ	หน้าที่
;	เพื่อระบุการสิ้นสุดของคำสั่งต่างๆ ภายในภาษาจาวา
()	สำหรับต่อท้ายเมธอดหรือคำสั่งอื่นๆ ในภาษาจาวา เช่น if, for เป็นต้น
,	สำหรับแยกตัวแปรหรือคำสั่งในภาษาจาวา
.	เพื่อใช้ในการระบุคุณลักษณะหรือเมธอดของอ็อบเจกต์ หรือใช้ในการระบุแพคเกจของภาษาจาวา

{ }	<p>เพื่อระบุบล็อกคำสั่งของภาษาจาวา คำสั่งต่างๆ ของภาษาจาวา จะอยู่ภายใต้บล็อกอาทิเช่น คำสั่งที่อยู่ภายใต้คลาส ภายใน เมธอด หรืออยู่ภายใต้ชุดคำสั่งโครงสร้างควบคุมต่างๆ เช่น <code>if</code>, <code>while</code> หรือ <code>for</code> เป็นต้น โดยปกติบล็อกเหล่านี้สามารถซ้อนกันได้</p>
-----	--

2.2.5 ช่องว่าง

โปรแกรมภาษาจาวาสามารถที่จะมีช่องว่างเพื่อแยกคำ ประโยค หรือคำสั่งต่างๆ ภายในโปรแกรมได้ โดยช่องว่างจะมีขนาดเท่าไรก็ได้ ทั้งนี้คอมไพร์เลอร์ของภาษาจาวาจะไม่นำส่วนที่เป็นช่องว่างมาเก็บข้อมูลของโปรแกรมไปท็อคคิด ช่องว่างจะช่วยทำให้รูปแบบของโปรแกรมชัดเจน โดดเด่นขึ้น ซึ่งรูปแบบของช่องว่างประกอบด้วย

- ช่องว่าง (กดคีย์ Space บนคีย์บอร์ด)
- แท็ป (กดคีย์ Tab บนคีย์บอร์ด)
- การเข้าบรรทัดใหม่ (กดคีย์ Enter บนคีย์บอร์ด)

2.2.6 ข้อมูลค่าคงที่

ข้อมูลค่าคงที่คือคำที่ใช้แสดงข้อมูลที่เป็นตัวเลข ตัวอักษร ข้อความ หรือค่าทางตรรกะ ซึ่งในภาษาจาวาได้กำหนดข้อมูลค่าคงที่ไว้ 5 ประเภทดังนี้

- ตรรกะ (Boolean)
- ตัวอักษร (Character)
- ตัวเลขจำนวนเต็ม (Integral)
- ตัวเลขทศนิยม (Floating Point)
- ข้อความ (String)

ซึ่งรูปแบบของการเขียนข้อมูลค่าคงที่และประเภทของชนิดข้อมูล จะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

2.3 ชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน

ภาษาจาวาเป็นภาษาที่ต้องระบุชนิดข้อมูลอย่างชัดเจน (Strongly Typed Language) กล่าวคือข้อมูลที่เป็นตัวแปรหรือค่าคงที่ทุกตัวที่ปรากฏอยู่ในโปรแกรม จะต้องมีการประกาศ และจะต้องระบุชนิดข้อมูลด้วยเสมอ โดยชนิดข้อมูลในภาษาจาวาแบ่งเป็นสองประเภทใหญ่ๆ คือ

- ชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน (Primitive Data Type)
- ชนิดข้อมูลแบบอ้างอิง (Reference Data Type)

ชนิดข้อมูลแบบพื้นฐานคือชนิดข้อมูลที่กำหนดไว้ในภาษาจาวา ซึ่งภาษาจาวากำหนดไว้ 8 ชนิดคือ boolean, char, byte, short, int, long, float และ double ดังแสดงในตารางที่ 2.3 ซึ่งทั้ง 8 ชนิดสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

- ชนิดข้อมูลตรรกะ (Logical) คือชนิด boolean
- ชนิดข้อมูลอักขระ (Textual) คือชนิด char
- ชนิดข้อมูลตัวเลขจำนวนเต็ม (Integral) คือชนิด byte, short, int และ long
- ชนิดข้อมูลตัวเลขทศนิยม (Floating Point) คือชนิด float และ double

ตารางที่ 2.3 ขนาดและช่วงค่าของชนิดข้อมูลแบบพื้นฐานของภาษาจาวา

ชนิดข้อมูล	ขนาด (บิต)	ช่วงค่า	หมายเหตุ
boolean	1	true หรือ false	
char	16	'\u0000' ถึง '\uFFFF'	ข้อมูลอักขระแบบ Unicode
byte	8	-128 ถึง +127	
short	16	-32,768 ถึง +32,767	
int	32	-2^{31} ถึง $+2^{31}-1$	
long	64	-2^{63} ถึง $+2^{63}-1$	
float	32	-3.40E+38 ถึง +3.40E+38	IEEE 754 single precision floating point.
double	64	-1.80E+308 ถึง +1.80E+308	IEEE 754 double precision floating point.

ชนิดข้อมูลแบบอ้างอิงคือชนิดข้อมูลอื่นๆ ที่ไม่ใช่ชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน ชนิดข้อมูลทั้งสองประเภทจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของการเก็บข้อมูลในหน่วยความจำ และวิธีการเรียกใช้งาน ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

2.3.1 ชนิดข้อมูลตรรกะ

ในภาษาจาวาชนิดข้อมูล boolean คือชนิดข้อมูลตรรกะ โดยข้อมูลชนิดตรรกะเป็นข้อมูลที่ประกอบด้วยค่าสองค่าคือจริงและเท็จ ซึ่งตรงกับ true และ false ค่าคงที่หรือตัวแปรที่มีชนิดข้อมูลเป็น boolean จะมีค่าเป็นได้แค่หนึ่งภายในสองค่านี้เท่านั้น ค่าว่า true และ false แม้จะไม่ใช่คีย์เวิร์ดในภาษาจาวา แต่เนื่องจากเป็นคำที่สงวนไว้ (Reserved Word) จึงไม่อนุญาตให้ตั้งชื่อ identifier ตรงกับคำทั้งสอง ภาษาจาวาเป็นภาษาที่ต้องระบุชนิดข้อมูลอย่างชัดเจน ดังนั้นจึงสามารถใช้ชนิดข้อมูล boolean ในกรณีที่ต้องการค่าข้อมูลชนิดตรรกะเท่านั้น โดยไม่อนุญาตให้ใช้ชนิดข้อมูลอื่นๆ ซึ่งกรณีนี้จะแตกต่างจากภาษาซีหรือ C++ ที่อนุญาตให้แปลงข้อมูลชนิดตัวเลขจำนวนเต็มให้เป็นข้อมูลค่าคงที่ชนิดตรรกะได้

ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```
boolean flag = true;
```

เป็นการประกาศตัวแปร flag ให้มีชนิดข้อมูลเป็น boolean โดยกำหนดให้มีค่าเป็น true

2.3.2 ชนิดข้อมูลตัวอักษร

ในภาษาจาวาชนิดข้อมูล char คือชนิดข้อมูลตัวอักษร โดยข้อมูลชนิดตัวอักษรใช้เพื่อแสดงตัวอักษรหนึ่งตัว ซึ่งในภาษาจาวาจะถูกเก็บอยู่ในรูปของมาตรฐาน Unicode ซึ่งจะมีขนาด 16 บิต ข้อมูลค่าคงที่ซึ่งเป็นตัวอักษรแบบ Unicode จะอยู่ในเครื่องหมาย ‘ ‘ โดยจะเขียนต้นด้วยสัญลักษณ์ \n และตามด้วยเลขฐานสิบหก (Hexadecimal number) โดยจะมีค่าตั้งแต่ ‘\u0000’ ถึง ‘\uFFFF’ เพื่อกำหนดตัวอักษรของภาษาต่างๆ ได้ทั้งหมด 65,536 ตัวตัวอย่าง เช่น ตัวอักษรแบบ Unicode สำหรับภาษาไทยจะมีค่าตั้งแต่ช่วง ‘\u0E00’ ถึง ‘\u0E7F’ เป็นต้น

ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```
char letter = '\u0041';
```

จะเป็นการประกาศตัวแปร letter ให้มีชนิดข้อมูลเป็น char โดยมีค่าเป็น \u0041 ซึ่งมีค่าเท่ากับตัวอักษร A

สำหรับรหัส ASCII ที่ใช้ในระบบคอมพิวเตอร์ทั่วไป ตัวอักษรแบบ Unicode จะกำหนดค่าในช่วง ‘\u0000’ ถึง ‘\u00FF’ ให้สอดคล้องกับรหัส ASCII 128 ตัวแรก นอกจากนี้เราสามารถที่จะกำหนดข้อมูลค่าคงที่ชนิดตัวอักษรโดยกำหนดตัวอักษรภาษาในเครื่องหมาย ‘ ’ อาร์夷เช่น ‘x’, ‘1’ และ ‘\$’

ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```
char letter = 'A';
```

จะเป็นการประกาศตัวแปร letter ให้มีชนิดข้อมูลเป็น char โดยมีค่าเป็น ตัวอักษร A เช่นเดียวกับคำสั่งก่อนหน้านี้

ภาษาจาวาสามารถที่จะเขียนข้อมูลค่าคงที่ที่เป็นอักขระพิเศษต่างๆ ได้ โดยใช้สัญลักษณ์ \ นำหน้าตัวอักษรภาษาอังกฤษต่างๆ อาทิเช่น '\n' คืออักขระสำหรับการขึ้นบรรทัดใหม่ เป็นต้น ตัวอักขระพิเศษที่นิยมใช้ทั่วไปจะเป็นไปตามตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 ตัวอักขระพิเศษที่นิยมใช้ทั่วไป

อักขระ	Unicode	ความหมาย
'\b'	'\u000B'	Backspace
'\t'	'\u0009'	Tab
'\n'	'\u000A'	New line
'\r'	'\u000D'	Return
'\''	'\u005C'	Backslash
'\''	'\u0027'	Single quote
'\"''	'\u0022'	Double quote

2.3.3 ชนิดข้อมูลตัวเลขจำนวนเต็ม

ในภาษาจาวานิດข้อมูล byte, short, int และ long คือชนิดข้อมูลตัวเลขจำนวนเต็ม โดยข้อมูลชนิดนี้คือข้อมูลที่เป็นจำนวนเต็มโดยที่ไม่มีจุด decimal ไม่ต้องคำนึงถึงจุด decimal แต่จะคำนึงถึงจุด decimal ของตัวอักษรที่อยู่ต่อมาแล้วในตารางที่ 2.3 ซึ่งโดยทั่วไปภาษาจาวาจะกำหนดให้เลขจำนวนเต็มมีชนิดข้อมูลเป็น int การเขียนข้อมูลค่าคงที่ที่เป็นข้อมูลชนิดตัวเลขจำนวนเต็มโดยที่ไม่มีการใช้เครื่องหมาย , (comma) เช่น 10,000 จะต้องเขียนเป็น 10000 โดยภาษาจาวาจะสามารถเขียนค่าคงที่ข้อมูลได้สามแบบดังนี้

1. เลขฐานสิบคือการเขียนเลขจำนวนเต็มทั่วไป อาทิเช่น -121 และ 75362 เป็นต้น
2. เลขฐานแปดคือการเขียนเลขจำนวนเต็มที่ขึ้นต้นด้วยเลข 0 แล้วตามด้วยตัวเลขตั้งแต่ 0 ถึง 7 อาทิเช่น 016 (มีค่าเท่ากับ 14 ในเลขฐานสิบ)
3. เลขฐานหกคือการเขียนเลขจำนวนเต็มที่ขึ้นต้นด้วย 0x หรือ 0X แล้วตามด้วยตัวเลขตั้งแต่ 0 ถึง 9 หรือตัวอักษร A ถึง F อาทิเช่น 0xA2 (มีค่าเท่ากับ 162 ในเลขฐานสิบ)

การประกาศตัวแปรได้ ให้มีชนิดข้อมูลเป็นตัวเลขจำนวนเต็มชนิดใดชนิดหนึ่ง จะมีผลให้ภาษาจาวากำหนดขนาดของเนื้อที่สำหรับหน่วยความจำ และช่วงในการเก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับชนิดข้อมูลนั้น โดยอัตโนมัติอาทิเช่น คำสั่ง

```
int x = 4;
byte b = 4;
```

เป็นการประกาศตัวแปร x ให้มีชนิดข้อมูลเป็น int มีขนาดของเนื้อที่ในหน่วยความจำ 32 บิต และตัวแปร b ให้มีชนิดข้อมูลเป็น byte มีขนาดของเนื้อที่ในหน่วยความจำ 8 บิต ถึงแม้ว่าตัวแปรทั้งสองจะเก็บค่าเริ่มต้นเป็น 4

เหมือนกัน แต่ตัวแปร x จะสามารถเก็บข้อมูลตัวเลขจำนวนเต็มในช่วงที่กว้างกว่า $(-2^{31} \text{ ถึง } 2^{31}-1)$

ข้อมูลค่าคงที่ของตัวเลขจำนวนเต็ม โดยทั่วไปจะถูกกำหนดให้มีชนิดข้อมูลเป็น int แต่ภายหลังสามารถกำหนดข้อมูลค่าคงที่ของตัวเลขจำนวนเต็มให้มีชนิดข้อมูลเป็น long ได้โดยใส่ตัวอักษร L หรือ L ต่อท้าย อาทิเช่น

- 21 หมายถึงเลขฐานสิบที่มีค่าเท่ากับ 2 และมีชนิดข้อมูลเป็น long
 - 077L หมายถึงเลขฐานแปดที่มีค่าเท่ากับ 63 และมีชนิดข้อมูลเป็น long
 - 0xBAACL หมายถึงเลขฐานสิบหกที่มีชนิดข้อมูลเป็น long

2.3.4 ชนิดข้อมูลตัวเลขทศนิยม

ข้อมูลชนิดตัวเลขที่นิยมคือเลขจำนวนจริง (real number) ซึ่งในระบบคอมพิวเตอร์จะเก็บข้อมูลประเภทนี้โดยแบ่งจำนวนบิตที่เก็บข้อมูลเป็นสองส่วนคือส่วนที่เป็นความลักษณะของตัวเลข (mantissa) และส่วนที่เป็นจำนวนเลขยกกำลัง (exponent) โดยส่วนที่เป็นความลักษณะของตัวเลขจะเก็บค่าในช่วงตั้งแต่ -1.0 ถึง 1.0 และส่วนที่เป็นเลขยกกำลังจะเก็บค่าที่เป็นเลขยกกำลังสอง ภายนอกจะเก็บจำนวนจริงตามมาตรฐาน IEEE 754 ซึ่งจะแบ่งเลขจำนวนจริงออกเป็น single precision และ double precision โดยที่ตัวเลขแบบ single precision จะใช้เนื้อที่หน่วยความจำจำนวน 32 บิต แบ่งเป็นส่วนที่เป็นความลักษณะของตัวเลขจำนวน 24 บิต และส่วนที่เป็นจำนวนเลขยกกำลังจำนวน 8 บิต ดังแสดงในรูปที่ 2.2 ส่วนตัวเลขแบบ double precision จะใช้เนื้อที่หน่วยความจำจำนวน 64 บิต แบ่งเป็นส่วนที่เป็นความลักษณะของตัวเลขจำนวน 53 บิต และส่วนที่เป็นจำนวนเลขยกกำลังจำนวน 11 บิต

value = mantissa x 2^{exponent}

รูปที่ 2.2 จำนวนบิตของ mantissa และ exponent สำหรับตัวเลขแบบ single precision

ภาษา Java กำหนดชนิดข้อมูลตัวเลขทศนิยม ไว้สองชนิดคือ float และ double โดยที่ชนิดข้อมูล float จะเก็บข้อมูลขนาด 32 บิตตามมาตรฐานแบบ single precision ส่วนข้อมูลชนิด double จะเก็บข้อมูลขนาด 64 บิตตามมาตรฐานแบบ double precision ภาษา Java กำหนดข้อมูลชนิดตัวเลขทศนิยมให้เป็นเลขที่มีเครื่องหมายจุดทศนิยม อาทิ เช่น 3.14 หรือ 3.0 นอกจากนี้ยังสามารถเขียนอยู่ในรูปแบบของเลขยกกำลังสิบ (exponential form) ได้โดยใช้ตัวอักษร E หรือ e ระบุจำนวนที่เป็นเลขยกกำลังสิบอาทิเช่น 6.02E23 หรือ 2e-7

ข้อมูลค่าคงที่ชนิดตัวเลขทศนิยม โดยทั่วไปจะถูกกำหนดให้มีชนิดข้อมูลเป็น `double` แต่ภาษาจาวาสามารถกำหนดข้อมูลค่าคงที่ให้มีชนิดข้อมูลเป็น `float` ได้ โดยใส่ตัวอักษร `f` หรือ `F` ต่อท้าย อาทิเช่น `2.718F` หรือ `3.14f` เป็นต้น

นอกจากนี้ภาษาจาวาจะกำหนดข้อมูลค่าคงที่ชนิดตัวเลขทศนิยมที่มีอักษร `D` หรือ `d` ต่อท้ายว่าเป็นข้อมูลค่าคงที่ที่มีชนิดข้อมูลเป็น `double` อาทิเช่น `3.14D` แต่เนื่องจากโดยทั่วไปข้อมูลค่าคงที่ชนิดตัวเลขทศนิยมจะถูกกำหนดให้เป็นชนิด `double` อญ্তแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องใส่ตัวอักษร `D` หรือ `d` ต่อท้าย

ตัวอย่างข้อมูลค่าคงที่ของตัวเลขทศนิยมที่ถูกต้อง

12. 12E2 12.0e2 12.0e2F -3.14F

ตัวอย่างข้อมูลค่าคงที่ของตัวเลขทศนิยมที่ไม่ถูกต้อง

1,234.0 1.2E108F

2.4 ตัวแปรและค่าคงที่

ข้อมูลที่เก็บอยู่ในโปรแกรม เช่น ข้อมูลที่เป็นคุณลักษณะของอึบเอกต์ คุณลักษณะของคลาส และข้อมูลในเมธอด จะแบ่งเป็นสองประเภทคือตัวแปรและค่าคงที่ ซึ่งตัวแปรคือข้อมูลที่สามารถเปลี่ยนแปลงค่าได้ในโปรแกรม โดยใช้คำสั่งกำหนดค่า ส่วนค่าคงที่คือข้อมูลที่กำหนดค่าได้เพียงครั้งเดียวและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงค่าได้ในโปรแกรม ทั้งตัวแปรและค่าคงที่จะต้องมีการประกาศชื่อและชนิดของข้อมูล เพื่อที่จะเตรียมเนื้อที่ในหน่วยความจำสำหรับเก็บข้อมูล

คำสั่งในการประกาศตัวแปรของภาษาจาวามีรูปแบบดังนี้

```
[modifier] dataType variableName [,variableName];
```

โดยที่

- `modifier` คือคีย์เวิร์ดระบุคุณสมบัติต่างๆ ของตัวแปร เช่น `access modifier` ส่วนกรณีที่ไม่ระบุจะถือว่าเป็น `default`
- `dataType` คือชนิดข้อมูล
- `variableName` คือชื่อของตัวแปรที่เป็นไปตามกฎการตั้งชื่อตัวอย่าง เช่น คำสั่ง

```
int amount;
```

เป็นการประกาศตัวแปร `amount` ให้มีชนิดข้อมูลเป็น `int`

```
double x;
```

เป็นการประกาศตัวแปร `x` ให้มีชนิดข้อมูลเป็น `double`

นอกจากนี้ภาษาจาวายังอนุญาต ให้สามารถประกาศชื่อตัวแปรที่เป็นชนิดข้อมูลเดียวกันได้หลายๆ ตัวแปร ภายในคำสั่งเดียวกัน ตัวอย่างเช่น

```
float price, wholeSalePrice;
```

เป็นคำสั่งประกาศตัวแปร `price` และ `wholeSalePrice` ให้มีชนิดข้อมูลเป็น `float`

2.4.1 คำสั่งกำหนดค่า

ตัวแปรที่มีการประกาศชนิดข้อมูลแล้วสามารถที่จะกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงค่าได้โดยใช้คำสั่งกำหนดค่า (assignment statement) ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

```
variableName = expression;
```

โดยที่

- `variableName` กือชื่อตัวแปร
- `expression` กือนิพจน์ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณข้อความที่อาจประกอบไปด้วยค่าคงที่ ข้อมูลตัวแปร และตัวดำเนินการ (operator) ต่างๆ ซึ่งนิพจน์อาจเป็นนิพจน์ที่ให้ผลลัพธ์เป็นข้อมูลค่าคงที่ชนิดตัวเลขจำนวนเต็ม ตรรกะ ตัวเลขทศนิยม อักษร หรือข้อความ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดข้อมูลและคำสั่งที่ใช้

ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงการใช้คำสั่งกำหนดค่าสำหรับตัวแปร ที่ได้ทำการประกาศชนิดข้อมูลไว้แล้ว

```
x = 1;
radius = 3.14;
c = 'a';
y = x+4*3;
```

คำสั่งกำหนดค่าจะสั่งงานให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานสองขั้นตอนคือ คำนวณหาผลลัพธ์ของนิพจน์ แล้วเก็บผลลัพธ์ที่ได้ไว้ในตัวแปรมาที่ช่องคำสั่ง

```
amount = 121+14;
```

จะมีขั้นตอนคือคำนวณหาผลลัพธ์ซึ่งจะได้ค่าเป็น 135 และเก็บผลลัพธ์ที่ได้ลงในตัวแปร `amount`

คำสั่งกำหนดค่าจะต้องมีชื่อตัวแปรอยู่ทางด้านซ้ายมือ การใช้คำสั่งเช่น

```
1 = x;
```

เป็นการใช้คำสั่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะค่าคงที่ `1` ไม่สามารถที่จะเก็บผลลัพธ์ที่ได้จากนิพจน์ (`ค่าของ x`) ได้

นอกจาจนี่เรายังสามารถที่จะนำชื่อตัวแปรที่จะกำหนดค่ามาประกอบในนิพจน์ได้ อาทิเช่น

```
x = x+1;
```

เป็นคำสั่งที่ให้นิพจน์เพิ่มค่าของตัวแปร x ที่มีอยู่แล้วไปอีก 1 แล้วนำผลลัพธ์ที่ได้เก็บไว้ในตัวแปร x เช่นเดิม อาทิเช่น ถ้า x มีค่าเป็น 5 จะกลายเป็น 6

เราสามารถที่จะประกาศและกำหนดค่าเริ่มต้นของตัวแปร ภายในคำสั่งเดียวกันได้ โดยมีรูปแบบคำสั่งดังนี้

```
[modifier] dataType variableName = expression [,variableName = expression];
```

อาทิเช่น

```
int amount = 123;
float price = 12.0f;
double x = 4.0, y = 2.5;
```

โปรแกรมที่ 2.3 เป็นตัวอย่างที่แสดงการประกาศตัวแปรและการใช้คำสั่งกำหนดค่าของตัวแปรที่มีชนิดข้อมูลต่างๆ ซึ่งโปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 2.3

โปรแกรมที่ 2.3 ตัวอย่างการใช้คำสั่งกำหนดค่า

```
public class VariableAssignDemo {
    public void showDemo() {
        int x,y;
        boolean b1;
        float z = 3.414f; /* The program will not be
                           compiled successfully if
                           a character f is missing */
        double w;
        x = 5;
        y = 4;
        b1 = (x > y);
        w = x * 3.2;
        System.out.println("x = " + x + " y = " + y);
        System.out.println("b1 = " + b1);
        System.out.println("z = " + z + " w = " + w);
    }
}

-----
public class Main {

    public static void main(String args[]) {
        VariableAssignDemo obj = new VariableAssignDemo();
        obj.showDemo();
    }
}
```

```

init:
deps-jar:
compile-single:
run-single:
x = 5 y = 4
b1 = true
z = 3.414 w = 16.0
BUILD SUCCESSFUL (total time: 0 seconds)

```

รูปที่ 2.3 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 2.3

2.4.2 ค่าคงที่

การประกาศค่าคงที่ในภาษาจาวาทำได้โดยการใส่คีย์เวิร์ด `final` หน้าคำสั่งประกาศซึ่ง โดยมีรูปแบบดังนี้

```
[modifier] final dataType CONSTANT_NAME = expression;
```

โดยที่

- modifier คือคีย์เวิร์ดระบุคุณสมบัติต่างๆ ของค่าคงที่ เช่น access modifier
- dataType คือชนิดข้อมูลของค่าคงที่
- CONSTANT_NAME คือชื่อของค่าคงที่ซึ่งโดยทั่วไปนิยมใช้ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ และแยกคำด้วยเครื่องหมาย `_`
- expression คืออินพจน์ที่ให้ผลลัพธ์เป็นชนิดข้อมูลที่สอดคล้องกับชนิดข้อมูลของค่าคงที่ ตัวอย่าง เช่น คำสั่ง

```
final int MINIMUM = 4;
final double MIN_GPA = 2.00;
```

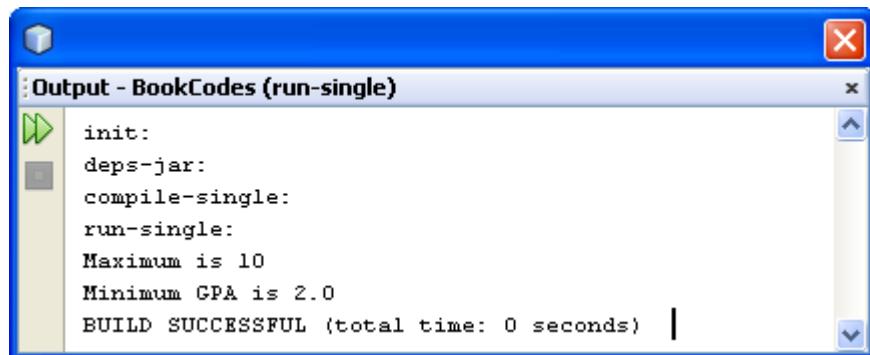
เป็นการประกาศค่าคงที่ `MINIMUM` ให้มีชนิดข้อมูลเป็น `int` โดยมีค่าเป็น 4 และค่าคงที่ `MIN_GPA` ให้มีชนิดข้อมูลเป็น `double` โดยมีค่าเป็น 2.00

ค่าคงที่จะกำหนดค่าได้เพียงครั้งเดียว โดยจะต้องมีการกำหนดค่าก่อนที่จะมีการเรียกใช้งาน ซึ่งเมื่อกำหนดค่าแล้วจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงค่าได้

โปรแกรมที่ 2.4 เป็นตัวอย่างที่แสดงการประกาศค่าคงที่และการใช้ค่าคงที่ ซึ่งจะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 2.4

โปรแกรมที่ 2.4 ตัวอย่างแสดงการประกาศค่าคงที่

```
public class ConstantDemo {  
    public void showDemo() {  
        final int MAXIMUM = 10;  
        final double MIN_GPA;  
  
        System.out.println("Maximum is " + MAXIMUM);  
        MIN_GPA = 2.00;  
        System.out.println("Minimum GPA is " + MIN_GPA);  
        // MIN_GPA = 3.00; //illegal  
    }  
}  
  
-----  
public class Main {  
  
    public static void main(String args[]) {  
        ConstantDemo obj = new ConstantDemo();  
        obj.showDemo();  
    }  
}
```


รูปที่ 2.4 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 2.4

2.4.3 ขอบเขตของตัวแปรและค่าคงที่

ตัวแปรและค่าคงที่ซึ่งประกาศขึ้นจะสามารถใช้งานภายในบล็อกคำสั่ง {} ที่ประกาศเท่านั้น โดยภาษาจาวา แบ่งตัวแปรและค่าคงที่เป็นสองประเภทคือ

1. ตัวแปรหรือค่าคงที่ที่เป็นคุณลักษณะของออบเจกต์หรือคุณลักษณะของคลาส
2. ตัวแปรหรือค่าคงที่ที่อยู่ในบล็อกของเมธอดที่เรียกว่าค่าคงที่ภายใน (Local Constant) หรือตัวแปรภายใน (Local Variable)

ตัวแปรหรือค่าคงที่ ที่เป็นคุณลักษณะของอีอบเจกต์หรือคุณลักษณะของคลาส กือ ตัวแปรหรือคงที่ที่ประกาศภายในบล็อกของคลาส ซึ่งอยู่นอกเมธอดของคลาส ตัวแปรหรือค่าคงที่ประเกณีจะมีขอบเขตใช้งานอยู่ภายในคลาส โดยที่ทุกๆ เมธอดในคลาสสามารถเรียกใช้ได้ สำหรับตัวแปรประเกณีจะถูกกำหนดค่าเริ่มต้นให้โดยอัตโนมัติดังตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 ค่าเริ่มต้นที่ถูกกำหนดให้อัตโนมัติ

ชนิดข้อมูล	ค่าเริ่มต้น
<code>boolean</code>	<code>false</code>
<code>byte</code>	<code>0</code>
<code>short</code>	<code>0</code>
<code>int</code>	<code>0</code>
<code>long</code>	<code>0L</code>
<code>float</code>	<code>0.0f</code>
<code>double</code>	<code>0.0</code>
<code>char</code>	<code>'\u0000'</code>
คลาส	<code>null</code>

สำหรับค่าคงที่หรือตัวแปรที่อยู่ภายในบล็อกของเมธอด จะมีขอบเขตการใช้งานอยู่ภายในบล็อกเท่านั้น โปรแกรมที่ 2.5 แสดงตัวอย่างตัวแปรที่เป็นคุณลักษณะของอีอบเจกต์และตัวแปรที่เป็นตัวแปรภายใน โดยโปรแกรมนี้ มีตัวแปร `i` ที่เป็นคุณลักษณะของอีอบเจกต์ ส่วนตัวแปร `j` และ `k` ในเมธอด `method1()` เป็นตัวแปรภายใน และ ตัวแปร `j` ในเมธอด `method2()` ก็เป็นตัวแปรภายในอิกตัวหนึ่ง เราไม่สามารถที่จะเรียกใช้ตัวแปร `k` นอกเมธอด `method1()` ได้ นอกจากนี้ตัวแปร `j` ในเมธอดทั้งสองจะถือว่าเป็นตัวแปรคงที่ที่ต้องกัน

โปรแกรมที่ 2.5 ตัวอย่างแสดงขอบเขตของตัวแปร

```
public class VariableScopeDemo {
    public int i; // object variable

    public void method1() {
        int j = 4; // local variable
        int k = 2; // another local variable
    }

    public void method2() {
        int j = 0; // local variable
        System.out.println(i); // calling an object variable i
//        System.out.println(k); // illegal
    }
}
```

ตัวแปรที่เป็นคุณลักษณะของอ้อมเจกต์จะสามารถเก็บ และเปลี่ยนแปลงค่าที่เก็บไว้ในหน่วยความจำได้ ทราบได้ที่อ้อมเจกต์ซึ่งถูกอ้างอิงในโปรแกรม ตัวแปรภายในจะเป็นตัวแปรที่กำหนดในบล็อกของเมธอด ซึ่งจะมีขอบเขตการใช้งานอยู่ภายในบล็อกที่กำหนดขึ้นเท่านั้น ตัวแปรประเภทนี้จะถูกสร้างขึ้นเมื่อมีการเรียกใช้งานเมธอดที่ ตัวแปรประกาศอยู่ และจะถูกลบทิ้งเมื่อสิ้นสุดการทำงานของเมธอด ดังนั้นในบางครั้งจะเรียกตัวแปรประเภทนี้ว่า ตัวแปรชั่วคราว (temporary variable) ตัวแปรที่ประกาศอยู่ใน argument ของเมธอด ก็จัดอยู่ในตัวแปรประเภทนี้ เช่นกัน

โปรแกรมที่ 2.6 ตัวอย่างแสดงตัวแปรภายในและตัวแปรของอ้อมเจกต์ คลาส ScopeExample จะมีตัวแปรของอ้อมเจกต์ ๑ ที่ถูกสร้างขึ้นเมื่อมีการสร้างอ้อมเจกต์ของคลาสและจะเก็บอยู่ใน Heap Memory ดังแสดงในรูปที่ 2.5 และเมื่อมีการเรียกใช้เมธอด method1 () และ method2 () ตัวแปรภายใน ๑ และ ๒ จะถูกสร้างขึ้นและถูกลบทิ้งไปเมื่อออกจากเมธอดดังแสดงในรูปที่ 2.5

โปรแกรมที่ 2.6 ตัวอย่างแสดงตัวแปรภายในและตัวแปรของอ้อมเจกต์

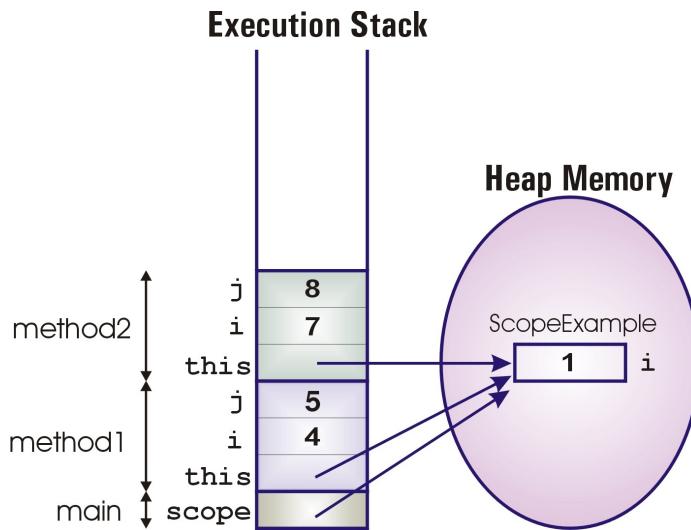
```
public class ScopeExample {
    private int i=1;

    public void method1() {
        int i=4, j=5;

        this.i = i+j;
        method2(7);
    }
    public void method2(int i) {
        int j=8;
        this.i = i+j;
    }
}

-----
public class TestScoping {

    public static void main(String args[]) {
        ScopeExample scope = new ScopeExample();
        scope.method1();
    }
}
```


รูปที่ 2.5 การเก็บค่าของตัวแปรในหน่วยความจำ

ภาษาจาวากำหนดว่าต้องมีการกำหนดค่าเริ่มต้นให้กับตัวแปรที่ประกาศไว้ ก่อนที่จะสามารถเรียกใช้งานได้ ในกรณีของตัวแปรของอ้อมเขต์หรือตัวแปรของคลาส ภาษาจาวาจะกำหนดค่าเริ่มต้นให้โดยอัตโนมัติดังตารางที่ 2.5 แต่ในกรณีของตัวแปรภายใน จะต้องมีคำสั่งในการกำหนดค่าเริ่มต้นเอง มิฉะนั้นจะเกิดข้อผิดพลาดในขั้นตอนคอมไพล์ (Compile Error) ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```
public void demoMethod() {
    int x = (int) (Math.random() * 10);
    int y, z;
    if (x > 5) {
        y = 6;
    }
    z = x+y;
}
```

จะทำให้โปรแกรมไม่สามารถคอมไพล์ผ่านได้ เนื่องจากค่า y มีโอกาสที่จะไม่มีกำหนดค่าเริ่มต้นก่อนใช้งาน

2.5 ตัวดำเนินการ

นิพจน์ในภาษาจาวาอาจจะประกอบด้วยข้อมูลค่าคงที่ ตัวแปร หรือค่าคงที่ต่างๆ โดยจะมีตัวดำเนินการต่างๆ ไว้เพื่อกำหนดผลลัพธ์ที่เป็นชนิดข้อมูลต่างๆ ตัวดำเนินการในภาษาจาวาแบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. ตัวดำเนินการทางคณิตศาสตร์ (Arithmetic Operator)
2. ตัวดำเนินการแบบสัมพันธ์ (Relational Operator)
3. ตัวดำเนินการทางตรรกศาสตร์ (Logical Operator)
4. ตัวดำเนินการแบบบิต (Bitwise Operator)

ทั้งนี้ตัวดำเนินการทางคณิตศาสตร์และตัวดำเนินการแบบบิท จะให้ผลลัพธ์เป็นข้อมูลชนิดจำนวนเต็มหรือจำนวนทศนิยม ส่วนตัวดำเนินการแบบสัมพันธ์และตัวดำเนินการทางตรรกศาสตร์จะให้ผลลัพธ์เป็นข้อมูลชนิดตรรกะ

2.5.1 ตัวดำเนินการทางคณิตศาสตร์

ตัวดำเนินการทางคณิตศาสตร์สำหรับภาษาจาวาจะประกอบไปด้วยเครื่องหมาย +, -, *, / และ % ดังแสดงในตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 ตัวดำเนินการทางคณิตศาสตร์

เครื่องหมาย	ความหมาย	ตัวอย่างนิพจน์
+	บวก	$a+b$
-	ลบ	$a-b$
*	คูณ	$a*b$
/	หาร	a/b
%	เศษจากการหาร	$a \% b$

ตัวดำเนินการ / จะให้ผลลัพธ์เป็นเลขจำนวนทศนิยม ถ้าตัวถูกดำเนินการ (operand) ตัวใดตัวหนึ่งเป็นข้อมูลชนิดจำนวนทศนิยม ส่วนกรณีที่ตัวกระทำทั้งสองตัวเป็นข้อมูลชนิดจำนวนเต็ม ตัวดำเนินการจะให้ผลลัพธ์เป็นค่าจำนวนเต็ม ก่าวกอ 1/2.0 จะได้ผลลัพธ์เป็น 0.5 ส่วน 1/2 จะได้ผลลัพธ์เป็น 0

ตัวดำเนินการ % ใช้กับตัวถูกดำเนินการที่เป็นตัวเลขจำนวนเต็ม โดยจะให้ผลลัพธ์เป็นตัวเลขจำนวนเต็มที่เป็นเศษของการหาร อาทิ เช่น 7%3 จะได้ผลลัพธ์เป็น 1 ตัวดำเนินการส่วนใหญ่จะต้องมีตัวถูกดำเนินการสองตัว ยกเว้นตัวดำเนินการ + และ - ที่อาจมีตัวถูกดำเนินการตัวเดียวได้ เช่น -3 หรือ +4.0 เป็นต้น

ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นการกำหนดค่า โดยมีตัวดำเนินการอยู่ในนิพจน์คำสั่ง

```
int i = 34+2;
double d1 = 34.0-0.2;
long l = 300*30;
int j = 1/2;
double d2 = 1.0/2.0;
byte b1 = 20%3;
```

ตัวดำเนินการแบบย่อ

ภาษา Java ได้กำหนดตัวดำเนินการแบบย่อ (shortcut operator) เพื่อใช้แทนตัวดำเนินการทางคณิตศาสตร์ ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงค่าของตัวแปรทางด้านซ้ายของคำสั่งกำหนดค่า อาทิเช่น คำสั่ง $x = x + 1$; ซึ่งเป็นคำสั่งที่ต้องการเพิ่มค่าของ x ขึ้นอีก 1 สามารถเขียนใหม่โดยใช้ตัวดำเนินการแบบย่อได้ดังนี้

$x += 1;$

ข้อดีของการเขียนคำสั่งโดยใช้ตัวดำเนินการแบบย่อคือจะช่วย ทำให้โปรแกรมทำงานได้เร็วขึ้น ภาษา Java มีตัวดำเนินการแบบย่อ 5 ตัว คือ $+=$, $-=$, $*=$, $/=$ และ $%=$ ดังแสดงในตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.7 ตัวดำเนินการแบบย่อ

เครื่องหมาย	ตัวอย่าง	ความหมาย
$+=$	$x += 3;$	$x = x + 3;$
$-=$	$x -= 3;$	$x = x - 3;$
$*=$	$x *= 3;$	$x = x * 3;$
$/=$	$x /= 3;$	$x = x / 2;$
$%=$	$x %= 3;$	$x = x \% 3;$

ตัวดำเนินการเพิ่มค่าและลดค่า

ภาษา Java ยังมีตัวดำเนินการแบบย่ออีกสองตัวคือตัวดำเนินการเพิ่มค่า (increment operator) ที่ใช้เครื่องหมาย $++$ และตัวดำเนินการลดค่า (decrement operator) ที่ใช้เครื่องหมาย $--$ ตัวดำเนินการทั้งสองตัวใช้ในการเพิ่มค่าทีละ 1 หรือลดค่าทีละ 1

ตัวดำเนินการทั้งสองสามารถใส่ไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังตัวแปรก็ได้ ตัวอย่างเช่น

$x++$ คือ $x = x + 1$

$++x$ คือ $x = x + 1$

$x--$ คือ $x = x - 1$

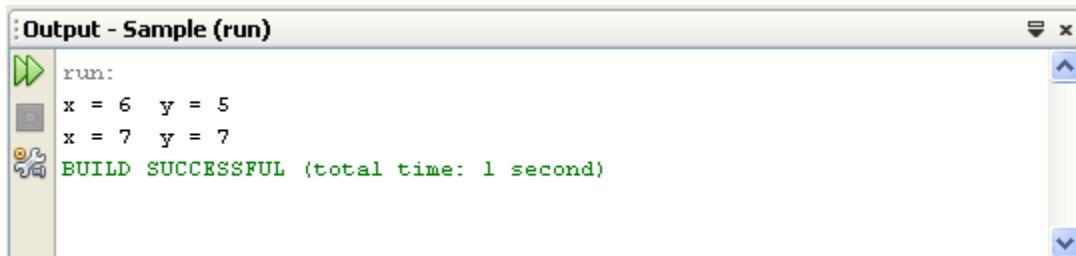
$--x$ คือ $x = x - 1$

ตัวดำเนินการเพิ่มค่าและตัวดำเนินการลดค่าสามารถใช้กับตัวแปร ทั้งที่มีชนิดข้อมูลเป็นตัวเลขจำนวนเต็มและตัวเลขจำนวนทศนิยม 皱纹เครื่องหมายไว้ด้านหน้าตัวแปรจะมีผลให้โปรแกรมทำการเพิ่มหรือลดค่าก่อนแล้วจึงทำการคำสั่งของนิพจน์นั้น ส่วน皱纹เครื่องหมายไว้ด้านหลังตัวแปร จะมีผลให้โปรแกรมทำการเพิ่มหรือลดค่า หลังจากทำการคำสั่งของนิพจน์นั้น

โปรแกรมที่ 2.7 แสดงตัวอย่างของการใช้ตัวดำเนินการเพิ่มค่า โดยการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้จากการว่างตัวแทนของเครื่องหมาย ++ ไว้ด้านหน้าและด้านหลังตัวแปร ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นดังแสดงในรูปที่ 2.6

โปรแกรมที่ 2.7 ตัวอย่างการใช้ตัวดำเนินการเพิ่มค่า

```
public class IncrementDemo {  
    public void showDemo() {  
        int x;  
        int y;  
        x = 5;  
        y = x++;  
        System.out.println("x = "+x+" y = "+y);  
        y = ++x;  
        System.out.println("x = "+x+" y = "+y);  
    }  
}  
  
-----  
public class Main {  
  
    public static void main(String args[]) {  
        IncrementDemo obj = new IncrementDemo();  
        obj.showDemo();  
    }  
}
```


รูปที่ 2.6 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 2.7

2.5.2 ตัวดำเนินการแบบสัมพันธ์

ตัวดำเนินการแบบสัมพันธ์ใช้ในการเปรียบเทียบค่าของข้อมูลชนิดใดๆ สองค่า โดยจะให้ผลลัพธ์ของการเปรียบเทียบเป็นข้อมูลค่าคงที่ชนิดตรรกะ ภาษาจาวากำหนดตัวดำเนินการแบบสัมพันธ์ไว้ 6 ตัว คือ <, <=, >, >=, == และ != ดังแสดงในตารางที่ 2.8

ตารางที่ 2.8 แสดงตัวดำเนินการแบบสัมพันธ์

เครื่องหมาย	ความหมาย	ตัวอย่าง	ผลลัพธ์
<	น้อยกว่า	$3 < 4$	true
\leq	น้อยกว่าหรือเท่ากับ	$3 \leq 4$	true
>	มากกว่า	$3 > 4$	false
\geq	มากกว่าหรือเท่ากับ	$3 \geq 4$	false
\equiv	เท่ากัน	$3 \equiv 4$	false
\neq	ไม่เท่ากัน	$3 \neq 4$	true

ชนิดข้อมูลที่จะนำมาเปรียบเทียบจะต้องเป็นชนิดข้อมูลที่สอดคล้องกันอาทิเช่น การเปรียบเทียบตัวเลขกับตัวเลข ตัวอักษร กับตัวอักษร หรืออีกอย่างหนึ่ง เช่น เจกต์กับอีกเจกต์ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

```
'x' > 'y'  
342 <= 431.50  
"Test" == "\test"
```

ตัวถูกดำเนินการที่จะนำมาเปรียบเทียบอาจเป็นตัวแปรหรือนิพจน์ก็ได้ แต่จะต้องมีชนิดข้อมูลที่สอดคล้องกันด้วย ตัวอย่างเช่นถ้า尼พจน์เป็น

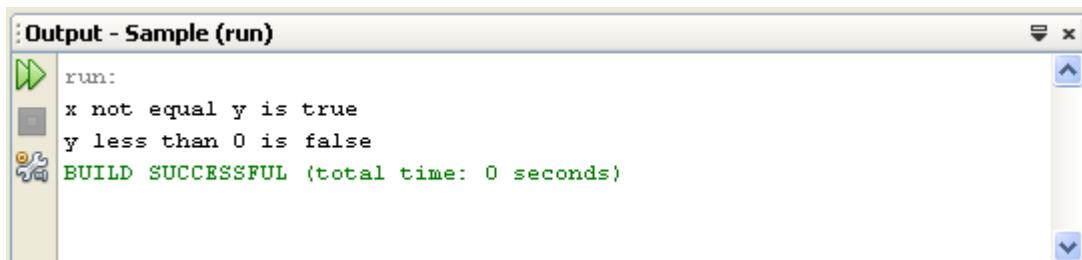
$x < 4.23$

ตัวแปร x จะต้องเป็นตัวแปรชนิดตัวเลขทศนิยมหรือจำนวนเต็ม

โปรแกรมที่ 2.8 แสดงตัวอย่างของการใช้ตัวดำเนินการแบบสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบตัวแปร x และ y ที่มีชนิดข้อมูลเป็น int และเก็บผลลัพธ์ลงในตัวแปร $b1$ ที่มีชนิดข้อมูลเป็น boolean ซึ่งโปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 2.7

โปรแกรมที่ 2.8 การใช้ตัวดำเนินการแบบสัมพันธ์

```
public class BooleanDemo {  
    public void showDemo() {  
        int x = 5;  
        int y = 4;  
        boolean b1;  
        b1 = (x != y);  
        System.out.println("x not equal y is " + b1);  
        System.out.println("y less than 0 is " + (y < 0));  
    }  
}  
  
-----  
public class Main {  
  
    public static void main(String args[]) {  
        BooleanDemo obj = new BooleanDemo();  
        obj.showDemo();  
    }  
}
```


รูปที่ 2.7 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 2.8

2.5.3 ตัวดำเนินการทางตรรกศาสตร์

ตัวดำเนินการทางตรรกศาสตร์ จะใช้กับตัวถูกดำเนินการที่เป็นนิพจน์ตรรกศาสตร์ หรือชนิดข้อมูล boolean ตัวดำเนินการประเภทนี้จะให้ผลลัพธ์เป็นข้อมูลค่าคงที่ชนิดตระกง โดยภาษาจาวากำหนดตัวดำเนินการทางตรรกศาสตร์ไว้หกตัวดังแสดงในตารางที่ 2.9

ตัวดำเนินการทุกตัวจะต้องมีตัวถูกดำเนินการสองตัว ยกเว้นตัวดำเนินการที่เป็นตัวดำเนินการที่ใช้ในการกลับค่า ซึ่งต้องการตัวถูกดำเนินการเพียงหนึ่งตัวตารางที่ 2.10 ถึง ตารางที่ 2.13 แสดงผลลัพธ์ที่เป็นข้อมูลค่าคงที่ชนิดตระกงซึ่งได้จากการดำเนินการที่เป็นการกลับค่า, AND, OR และ Exclusive-OR ค่าทางตรรกศาสตร์ ตัวอย่างของนิพจน์ที่ใช้ตัวดำเนินการทางตรรกศาสตร์มีดังนี้

$(7>6) \& (2<1)$	จะได้ผลลัพธ์มีค่าเป็น false
$(7>6) (2<1)$	จะได้ผลลัพธ์มีค่าเป็น true
$! (7>6)$	จะได้ผลลัพธ์มีค่าเป็น false

ตารางที่ 2.9 ตัวดำเนินการทางตรรกศาสตร์

เครื่องหมาย	ความหมาย
!	กลับค่าทางตรรกะ
&& หรือ &	AND ค่าทางตรรกะ
 หรือ 	OR ค่าทางตรรกะ
^	Exclusive-OR ค่าทางตรรกะ

ตารางที่ 2.10 ผลลัพธ์ของการกลับค่าทางตรรกะ

op	!op
true	false
false	true

ตารางที่ 2.11 ผลลัพธ์ของการ AND ค่าทางตรรกะ

op1	op2	op1 & op2
true	true	true
true	false	false
false	true	false
false	false	false

ตารางที่ 2.12 ผลลัพธ์ของการ OR ค่าทางตรรกะ

op1	op2	op1 op2
true	true	true
true	false	true
false	true	true
false	false	false

ตารางที่ 2.13 ผลลัพธ์ของการ Exclusive-OR ค่าทางตรรกะ

op1	op2	op1 ^ op2
true	true	false
true	false	true
false	true	true
false	false	false

ตัวดำเนินการที่มีเครื่องหมาย **&&** และ **||** เรียกว่า ตัวดำเนินการทางตรรกศาสตร์แบบ short circuit โดยที่ **&&** เป็นการ AND ค่าทางตรรกะ ซึ่งจะแตกต่างจาก **&** ตรงที่ **&&** จะหยุดการเปรียบเทียบถ้ามีพจน์ตัวแรกเป็นเท็จ เช่นเดียวกับ **||** ที่เป็นการ OR ค่าทางตรรกะ ซึ่งจะแตกต่างจาก **|** ตรงที่ **||** จะหยุดการเปรียบเทียบถ้ามีพจน์ตัวแรกเป็นจริง ตัวอย่างเช่น

```
int x = 10;
if ( (x > 0) || (x++ < -5) ) {
    System.out.println(x);
}
```

ผลลัพธ์ของ **x** จะมีค่าเป็น 10 เนื่องจาก **||** จะไม่เรียกคำสั่งในนิพจน์ที่สอง

แต่คำสั่ง

```
int x = 10;
if ( (x > 0) | (x++ < -5) ) {
    System.out.println(x);
}
```

ผลลัพธ์ของ **x** จะมีค่าเป็น 11

2.5.4 ตัวดำเนินการแบบบิต

ตัวดำเนินการแบบบิตเป็นตัวดำเนินการที่ใช้กับข้อมูลชนิดตัวเลขจำนวนเต็ม เพื่อจัดการกับข้อมูลเชิงบิตหรือเพื่อเลื่อนบิต โดยมีเครื่องหมายต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 2.14 และตารางที่ 2.15

ตารางที่ 2.14 ตัวดำเนินการเพื่อจัดการกับข้อมูลเชิงบิต

เครื่องหมาย	ความหมาย
~	Complement
&	AND
 	OR
^	XOR

ตารางที่ 2.15 ตัวดำเนินการเพื่อเลื่อนบิต

เครื่องหมาย	ความหมาย
>>	signed right shift
>>>	unsigned right shift
<<	left shift

เครื่องหมาย **~, &, |** และ **^** ใช้ในการจัดการข้อมูลเชิงบิต เช่น $4 \wedge 3$ คือ 0100 ที่ทำการ XOR กับ 0011 จะมี

ค่าเป็น 0111 ส่วนเครื่องหมาย >>, >>> และ << เป็นตัวดำเนินการเพื่อเลื่อนบิต โดยจะใช้กับชนิดข้อมูลจำนวนเต็มที่เป็น int หรือ long โดยตัวถูกดำเนินการที่เป็นจำนวนบิตที่จะเลื่อนไปจะเป็นเศษของการหารด้วย 32 และ 64 สำหรับชนิดข้อมูล int และ long ตามลำดับ ดังนั้นคำสั่ง

```
int x = 8;
System.out.println(x >> 32);
```

หมายถึงการเลื่อนบิตของตัวแปร x ไป 0 บิต ไม่ใช่ 32 บิต

เครื่องหมาย >> เป็นการเลื่อนบิตโดยพิจารณาจากเครื่องหมาย ซึ่งถ้าบิตทางซ้ายเป็นค่า 1 ก็จะใส่ค่า 1 แทนแต่ถ้าเป็นค่า 0 ก็จะใส่ค่า 0 แทน ส่วนเครื่องหมาย >>> และ << จะเป็นการเลื่อนบิตโดยไม่พิจารณาเครื่องหมาย กล่าวคือจะใส่ค่า 0 เสมอ การเลื่อนบิตไปทางขวา (>>) คือการหารของจำนวนเต็มด้วยค่า 2 ยกกำลังจำนวนบิตที่จะเลื่อน ส่วนการเลื่อนบิตไปทางซ้าย (<<) จะเป็นการคูณเลขจำนวนเต็มด้วยค่า 2 ยกกำลังจำนวนบิตที่จะเลื่อน ตัวอย่าง เช่น

$$\begin{aligned} 128 >> 1 \text{ คือ } 128/2^1 &= 64 \\ -128 >> 4 \text{ คือ } -128/2^4 &= -8 \\ 128 << 2 \text{ คือ } 128 * 2^2 &= 512 \end{aligned}$$

2.5.5 ลำดับความสำคัญของตัวดำเนินการ

กรณีที่นิพนธ์ใดๆ มีตัวดำเนินการมากกว่าหนึ่งตัว ภาษาจาวาจะจัดลำดับความสำคัญของตัวดำเนินการเพื่อกำหนดหาผลลัพธ์ตามลำดับความสำคัญของตัวดำเนินการ โดยมีลำดับความสำคัญดังแสดงในตารางที่ 2.16

ตารางที่ 2.16 ลำดับความสำคัญของตัวดำเนินการ

ลำดับที่	เรียงจาก	ตัวดำเนินการ
1	ขวาไปซ้าย (R to L)	<code>++, --, +, -, ~, ! (data type)</code>
2	ซ้ายไปขวา (L to R)	<code>*, /, %</code>
3	ซ้ายไปขวา (L to R)	<code>+, -</code>
4	ซ้ายไปขวา (L to R)	<code><<, >>, >>></code>
5	ซ้ายไปขวา (L to R)	<code><, >, <=, >=, instanceof</code>
6	ซ้ายไปขวา (L to R)	<code>==, !=</code>
7	ซ้ายไปขวา (L to R)	<code>&</code>
8	ซ้ายไปขวา (L to R)	<code>^</code>

9	ซ้ายไปขวา (L to R)	
10	ซ้ายไปขวา (L to R)	&&
11	ซ้ายไปขวา (L to R)	
12	ขวาไปซ้าย (R to L)	?:
13	ขวาไปซ้าย (R to L)	=, +=, -=, *=, /=, %=, <<=, >>, >>=, &=, ^=, =

ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

$$x = 2+3*4-(7+2);$$

จะคำนวณหาผลลัพธ์ตามลำดับดังนี้

1. คำนวณหาผลลัพธ์ค่า $7+2$ ทำให้ได้

$$x = 2+3*4-9$$

2. คำนวณหาผลลัพธ์ค่า $3*4$ ทำให้ได้

$$x = 2+12-9$$

3. คำนวณหาผลลัพธ์ค่า $2+12$ ทำให้ได้

$$x = 14-9$$

4. คำนวณหาผลลัพธ์ค่า $14-5$ ทำให้ได้

$$x = 5$$

2.6 การแปลงชนิดข้อมูล

นิพจน์ทางคณิตศาสตร์ในภาษาจาวาอาจมีตัวถูกคำนีนการทางคณิตศาสตร์ ที่มีชนิดข้อมูลเป็นประเภทต่างๆ ภาษาจาวาได้กำหนดให้ผลลัพธ์ของนิพจน์เป็นดังนี้

- ในกรณีที่ตัวถูกคำนีนการทั้งสองตัวมีชนิดข้อมูลเป็น double เหมือนกัน จะทำให้ได้ผลลัพธ์ที่มีชนิดข้อมูลเป็น double
- ในกรณีที่ตัวถูกคำนีนการทั้งสองตัวมีชนิดข้อมูลเป็น float เหมือนกัน จะทำให้ได้ผลลัพธ์ที่มีชนิดข้อมูลเป็น float
- ในกรณีที่ตัวถูกคำนีนการทั้งสองมีชนิดข้อมูลที่ต่างกัน ภาษาจาวาจะมีหลักการแปลงชนิดข้อมูล (type conversion) ดังนี้
 - ถ้าตัวถูกคำนีนการตัวหนึ่งมีชนิดข้อมูลเป็น double ตัวถูกคำนีนการอีกตัวหนึ่งจะถูกแปลงให้มีชนิดข้อมูลเป็น double โดยอัตโนมัติ
 - ถ้าตัวถูกคำนีนการทั้งสองไม่ได้มีชนิดข้อมูลเป็น double แต่มีตัวถูกคำนีนการตัวหนึ่งที่มีชนิดข้อมูล

- เป็น float ตัวถูกดำเนินการอีกตัวหนึ่งจะถูกแปลงให้มีชนิดข้อมูลเป็น float โดยอัตโนมัติ
- ถ้าตัวถูกดำเนินการทั้งสองไม่ได้มีชนิดข้อมูลเป็น double หรือ float แต่มีตัวถูกดำเนินการตัวหนึ่งที่มีชนิดข้อมูลเป็น long ตัวถูกดำเนินการอีกตัวหนึ่งจะถูกแปลงให้มีชนิดข้อมูลเป็น long โดยอัตโนมัติ
 - กรณีอื่นๆ ตัวถูกดำเนินการทั้งสองจะแปลงให้มีชนิดข้อมูลเป็น int

จากหลักการข้างต้นจะเห็นได้ว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณนิพจน์คณิตศาสตร์ จะมีชนิดข้อมูลเป็น int เป็นอย่างน้อย ดังนั้นคำสั่งต่อไปนี้

```
byte b1, b2, b3;
b1 = 2;
b2 = 4;
b3 = b1+b2;      // illegal
```

จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจาก $b1+b2$ จะให้ค่าผลลัพธ์ที่มีชนิดข้อมูลเป็น int ซึ่งไม่สามารถกำหนดค่าให้กับตัวแปรที่มีชนิดข้อมูลเป็น byte ได้

2.6.1 การแปลงข้อมูลในคำสั่งกำหนดค่า

ภาษาจาวากำหนดให้คำสั่งกำหนดค่าจะต้องมีชนิดข้อมูลของตัวแปรทางด้านซ้ายและชนิดข้อมูลของนิพจน์ทางด้านขวาสอดคล้องกัน อาทิเช่น

```
int i = 4;
double x = 3.0;
```

ในกรณีที่ตัวแปรและนิพจน์มีชนิดข้อมูลที่แตกต่างกัน คอมไපเลอร์ของภาษาจาวาจะทำการแปลงชนิดข้อมูลทั้งสองชนิดให้สอดคล้องกัน โดยการแปลงชนิดข้อมูลมีสองรูปแบบคือ

1. การแปลงข้อมูลที่กว้างขึ้น (widening conversion) คือการแปลงจากชนิดข้อมูลที่มีขนาดเล็กกว่าไปเป็นชนิดข้อมูลที่มีขนาดใหญ่กว่า
2. การแปลงข้อมูลที่แคบลง (narrowing conversion) คือการแปลงจากชนิดข้อมูลที่มีขนาดใหญ่กว่าไปเป็นชนิดข้อมูลที่มีขนาดเล็กลง ซึ่งอาจมีผลให้เสียความละเอียดของข้อมูลบางส่วนไป

ภาษาจาวากำหนดขนาดของชนิดข้อมูลต่างๆ ที่สามารถแปลงข้อมูลให้กว้างขึ้นได้ ดังแสดงในรูปที่ 2.8 ซึ่งมีหลักการดังนี้

- ชนิดข้อมูลตัวเลขจำนวนเต็มสามารถแปลงให้เป็นชนิดข้อมูลตัวเลขทศนิยมได้
- ชนิดข้อมูล float สามารถแปลงให้เป็นชนิดข้อมูล double ได้
- ชนิดข้อมูลตัวเลขจำนวนเต็มมีขนาดเรียงกันจากน้อยไปมากดังนี้

```
byte → short → int → long
```

- ชนิดข้อมูล char สามารถแปลงให้เป็นชนิดข้อมูล int ได้
- ชนิดข้อมูล boolean จะไม่มีความสัมพันธ์กับชนิดข้อมูลแบบพื้นฐานอื่นๆ

รูปที่ 2.8 การแปลงชนิดข้อมูล

ในคำสั่งกำหนดค่า ถ้าผลลัพธ์ของนิพจน์เป็นชนิดข้อมูลที่มีขนาดเล็กกว่าชนิดข้อมูลของตัวแปร กายาจawa จะทำการแปลงข้อมูลให้เป็นชนิดข้อมูลของตัวแปรดังกล่าว โดยอัตโนมัติ เช่น คำสั่ง

```
int i = 4;
long l = i;
```

นิพจน์ i จะถูกปรับชนิดข้อมูลจาก int ให้เป็น long โดยอัตโนมัติ

หรือคำสั่ง

```
double x = 3;
```

นิพจน์ที่มีค่าเป็น 3 จะถูกปรับชนิดข้อมูลจาก int ให้เป็น double โดยอัตโนมัติ

ในกรณีที่คำสั่งกำหนดค่ามีชนิดข้อมูลของตัวแปรที่มีขนาดเล็กกว่า ชนิดข้อมูลของนิพจน์ กายาจawa จะไม่สามารถแปลงชนิดข้อมูลของนิพจน์ให้เป็นขนาดที่เล็กลงเท่ากับชนิดข้อมูลของตัวแปรโดยอัตโนมัติ แต่คอมไพล์ จะแจ้งข้อผิดพลาดในขั้นตอนการคอมไพล์ (compile error) ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```
int amount = 123L;
```

หรือ

```
float f = 4.0;
```

จะไม่สามารถคอมไพล์ผ่านได้ เนื่องจากชนิดข้อมูลของนิพจน์มีขนาดใหญ่กว่าชนิดข้อมูลของตัวแปร

โปรแกรมที่ 2.9 แสดงตัวอย่างของข้อผิดพลาดในการแปลงชนิดข้อมูล ซึ่งจะทำให้โปรแกรมนี้ไม่สามารถคอมไпал์ ผ่านได้

โปรแกรมที่ 2.9 โปรแกรมที่มีข้อผิดพลาดในการแปลงชนิดข้อมูล

```
public class PromotionDemo {  
    public void showDemo() {  
        int i;  
        long l;  
        float f1 = 4.2f;  
        i = 4;  
        l = i;  
        f1 = i;  
        double x = f1;  
        f1 = 4.2;           //illegal  
    }  
}
```

2.6.2 Typecasting

ภาษาจาวาจะสามารถทำการแปลงชนิดข้อมูล ให้เป็นชนิดข้อมูลที่มีขนาดเล็กลงได้ โดยใช้วิธีการที่เรียกว่า typecasting ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

```
(targetType) expression
```

โดยที่

- targetType ก็อชชนิดข้อมูลที่ต้องการ

การใช้ typecasting จะช่วยทำให้โปรแกรมที่มีคำสั่งซึ่งจำเป็นต้องแปลงชนิดข้อมูลให้มีขนาดเล็กลงสามารถคอมไพล์ผ่านได้ แต่จะทำให้ข้อมูลบางส่วนสูญหายไปในบางกรณี

ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```
int amount = (int)3.0;
```

จะทำการแปลงนิพจน์ 3.0 ที่มีชนิดข้อมูลเป็น double ให้เป็น 3 ที่มีชนิดข้อมูลเป็น int

หรือตัวอย่างคำสั่ง

```
int x;  
double y = 1.25;  
x = (int)y;
```

จะทำการแปลงนิพจน์ y ที่มีค่า 1.25 ให้มีชนิดข้อมูลเป็น int ที่มีค่า 1 แต่จะทำให้ตัวเลขที่เป็นส่วนเศษหายไป

โปรแกรมที่ 2.10 แสดงตัวอย่างการใช้ typecasting ในการแปลงชนิดข้อมูล โดยนิพจน์ $b1+b2$ จะให้ผลลัพธ์ที่มีชนิดข้อมูลเป็น int จึงต้องแปลงชนิดข้อมูลให้เป็น byte เพื่อที่จะสามารถกำหนดค่าให้กับตัวแปร $b3$ ซึ่งมีชนิดข้อมูลเป็น byte ได้ เช่นเดียวกันกับค่า 3.2 ซึ่งมีชนิดข้อมูลเป็น double จะถูกแปลงชนิดข้อมูลให้เป็น float

โปรแกรมที่ 2.10 การใช้ typecasting ในการแปลงชนิดข้อมูล

```
public class TypecastingDemo {  
    public void showDemo() {  
        byte b1 = 4;  
        byte b2 = 3;  
        byte b3;  
        b3 = (byte) (b1 + b2);  
        float f1;  
        f1 = (float) 3.2;  
    }  
}  
  
-----  
public class Main {  
  
    public static void main(String args[]) {  
        TypecastingDemo obj = new TypecastingDemo();  
        obj.showDemo();  
    }  
}
```

2.7 ชนิดข้อมูลแบบอ้างอิง

ตัวแปรหรือค่าคงที่ที่ประกาศเป็นชนิดข้อมูลอื่นๆ ซึ่งไม่ใช้ชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน จะเป็นชนิดข้อมูลแบบอ้างอิงซึ่งก็คืออ้อมเขต์ในภาษา Java โดยแบ่งออกเป็นสองแบบคือ

1. ชนิดข้อมูลที่เป็นคลาส
2. ชนิดข้อมูลที่เป็นอะเรย์

ตัวอย่างของชนิดข้อมูลที่เป็นคลาสคือ ชนิดข้อมูล String โดย String ไม่ใช้ชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน แต่เป็นคลาสที่นิยามไว้ใน Java API อาทิเช่น คำสั่ง

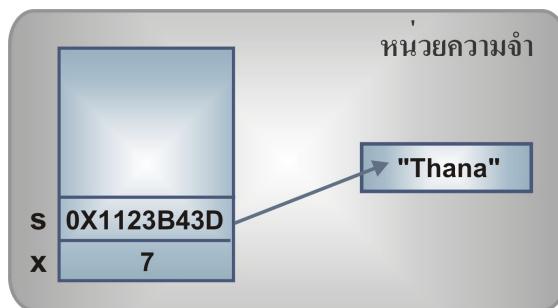
```
String id;
```

เป็นคำสั่งประกาศตัวแปร `id` ให้เป็นอ้อมเขต์ของคลาส String สำหรับตัวอย่างของชนิดข้อมูลที่เป็นอะเรย์จะถูกกล่าวถึงในบทที่ 8

ชนิดข้อมูลแบบอ้างอิงจะมีวิธีการเก็บข้อมูลในหน่วยความจำที่แตกต่างจาก การเก็บข้อมูลของชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน ทั้งนี้ข้อมูลที่เก็บในหน่วยความจำของชนิดข้อมูลแบบอ้างอิงจะเป็นตำแหน่งอ้างอิงที่เก็บข้อมูลในหน่วยความจำ แต่ในกรณีของชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน ข้อมูลที่เก็บในหน่วยความจำจะเป็นค่าของข้อมูลจริงๆ อาทิเช่น คำสั่ง

```
int x = 7;
String s = new String("Thana");
```

เป็นการประกาศตัวแปรที่มีชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน int ที่ชื่อ x และให้เก็บค่าเป็น 7 และเป็นการประกาศตัวแปรชนิดข้อมูลแบบอ้างอิง (ซึ่งก็คืออ้อมเขต์) s ของคลาส String และให้เก็บค่าเป็นข้อความว่า Thana ซึ่งตัวแปรทั้งสองตัวอาจจะมีการเก็บข้อมูลในหน่วยความจำดังแสดงในรูปที่ 2.9 ซึ่งค่าที่เก็บในตัวแปร x จะเป็นค่าข้อมูลที่เป็นค่า 7 ส่วนค่าของตัวแปร s จะเป็นตำแหน่งอ้างอิงในหน่วยความจำที่ใช้เก็บข้อความว่า Thana

รูปที่ 2.9 ตัวอย่างของการเก็บข้อมูลในหน่วยความจำ

การประกาศตัวแปร (หรืออ้อมเขต์) ของชนิดข้อมูลแบบอ้างอิงจะเป็นเพียงการประกาศชื่อตัวแปร (หรืออ้อมเขต์) แต่จะไม่มีการจดเนื้อที่ในหน่วยความจำเพื่อเก็บข้อมูล ในกรณีที่ตัวแปรดังกล่าวเป็นคุณลักษณะของอ้อมเขต์ หรือคุณลักษณะของคลาส ภาษา Java จะกำหนดตำแหน่งอ้างอิงเริ่มต้นให้มีค่าเป็น null โดยอัตโนมัติ ซึ่งเนื้อที่ในหน่วยความจำเพื่อเก็บข้อมูลต่างๆ ของตัวแปรชนิดข้อมูลแบบอ้างอิงจะถูกสร้างขึ้น เมื่อมีการเรียกใช้คำสั่ง new อาทิเช่น คำสั่ง

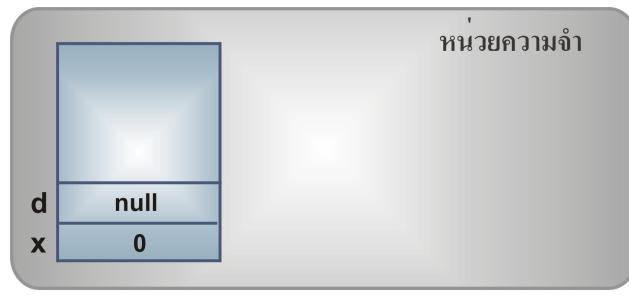
```
Date d;
```

เป็นคำสั่งในการประกาศตัวแปร (หรืออ้อมเขต์) d ให้เป็นคลาสชนิด Date ที่กำหนดไว้ใน Java API และจะได้ค่าในหน่วยความจำดังแสดงในรูปที่ 2.10 (ก)

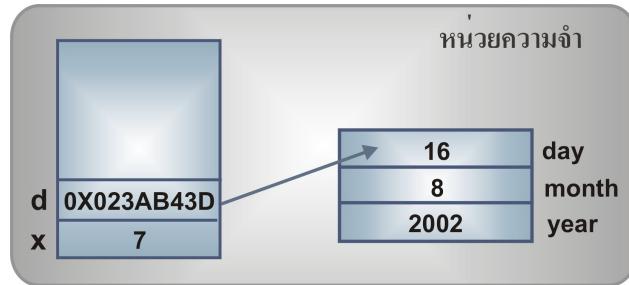
และคำสั่ง

```
d = new Date(16, 8, 2002);
```

จะเป็นคำสั่งในการจดเนื้อที่ในหน่วยความจำเพื่อเก็บคุณลักษณะของอ้อมเขต์ที่ชื่อ d ที่มีอยู่ 3 ตัว คือ day, month และ year ซึ่งมีชนิดข้อมูลเป็น int ดังแสดงในรูปที่ 2.10 (ข)

(n)

(u)

รูปที่ 2.10 ตัวอย่างของการเก็บข้อมูลในหน่วยความจำ

2.7.1 คลาส String

- String เป็นคลาสที่กำหนดไว้ใน Java API ตัวแปรที่มีชนิดข้อมูลเป็น String ก็คืออ้อบเจกต์ชนิดหนึ่ง ซึ่ง String มีข้อแตกต่างจากอ้อบเจกต์ทั่วๆ ไปดังนี้
 - String เป็นอ้อบเจกต์ที่มีค่าคงที่ข้อมูลซึ่งก็คือข้อความใดๆ ที่อยู่ภายในเครื่องหมาย double quote (" ") ตัวอย่างเช่น


```
"This is a java course"
```
 - String เป็นอ้อบเจกต์ที่สามารถถูกสร้างขึ้นและกำหนดค่าได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้คำสั่ง new ตัวอย่างเช่น เราสามารถใช้คำสั่ง


```
String s = "Thana";
```

โดยไม่จำเป็นที่จะต้องใช้คำสั่ง

```
String s = new String("Thana");
```

- ในการนี้ที่ไม่ใช้คำสั่ง new ภาษาจาวาจะกำหนดตำแหน่งอ้างอิงในหน่วยความจำของข้อความที่ระบุในเครื่อง (" ") โดยพิจารณาจาก String Pool ว่ามีข้อความเดิมอยู่หรือไม่ หากมีก็จะใช้ตำแหน่งอ้างอิงที่ซ้ำกัน แต่ถ้ายังไม่มีก็จะสร้างข้อความขึ้นมาใหม่ และกำหนดตำแหน่งอ้างอิงของข้อความนั้น ส่วนกรณีที่ใช้คำสั่ง new ภาษาจาวาจะสร้างข้อความใหม่และจดเนื้อที่ในหน่วยความจำเสมอ โปรแกรมที่ 2.11 แสดง

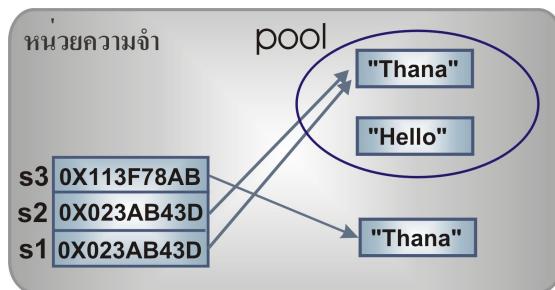
ตัวอย่างการสร้างและกำหนดค่าอ้อมจกต์ชนิด String ทั้งในกรณีที่ใช้และไม่ใช้คำสั่ง new อ้อมจกต์ s1 และ s2 จะมีข้อมูลในหน่วยความจำเป็นตำแหน่งอ้างอิงที่เดียวกัน ส่วน s3 จะมีข้อมูลในหน่วยความจำเป็นตำแหน่งอ้างอิงที่ต่างกันเนื่องจากมีการสร้างข้อความขึ้นมาใหม่ดังแสดงในรูปที่ 2.11

โปรแกรมที่ 2.11 ตัวอย่างการประกาศและสร้างอ้อมจกต์ชนิด String

```
public class StringDemo {
    public void showDemo() {
        String s1 = "Thana";
        String s2 = "Thana";
        String s3 = new String("Thana");
    }
}

-----
public class Main {

    public static void main(String args[]) {
        StringDemo obj = new StringDemo();
        obj.showDemo();
    }
}
```


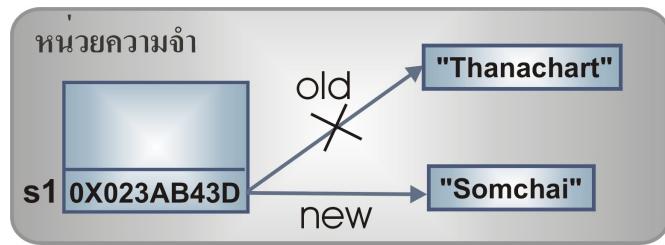
รูปที่ 2.11 ตัวอย่างการเก็บข้อมูลชนิด string ในหน่วยความจำ

- String เป็นอ้อมจกต์ที่เปลี่ยนค่าไม่ได้ (Immutable Object) การกำหนดค่าให้กับอ้อมจกต์ชนิด String ใหม่ เป็นการเปลี่ยนตำแหน่งอ้างอิงในหน่วยความจำของอ้อมจกต์ดังกล่าว แต่จะไม่ได้มีการเปลี่ยนค่าภายในตำแหน่งอ้างอิงเดิม ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```
String s1;
s1 = "Thanachart";
s1 = "Somchai";
```

จะมีผลทำให้ตำแหน่งอ้างอิงในหน่วยความจำของอ้อมจกต์ s1 เปลี่ยนไป ดังแสดงในรูปที่ 2.12 ซึ่งเป็น

ตัวอย่างของการเปลี่ยนตำแหน่งอ้างอิงในการเก็บข้อมูลชนิด String ในหน่วยความจำ

รูปที่ 2.12 ตัวอย่างการเปลี่ยนตำแหน่งอ้างอิงในการเก็บข้อมูล

- String เป็นอีบเจกต์ที่มีตัวดำเนินการที่ใช้ในการเชื่อมข้อความสองข้อความเข้าด้วยกัน โดยใช้เครื่องหมาย + อาทิเช่น

```
String s1 = "Hello" + " World";
```

ตัวดำเนินการในการเชื่อมข้อความสามารถใช้เชื่อมข้อมูลชนิด String กับตัวถูกดำเนินการที่เป็นชนิดข้อมูลอื่นๆ ที่ไม่ใช่ชนิด String ได้ ซึ่งภาษา Java จะแปลงชนิดข้อมูลดังกล่าวให้เป็นชนิด String โดยอัตโนมัติอาทิเช่น คำสั่ง

```
String s1 = "This";
String s2 = s1 + " is a test ";
String s3 = s1+4;
```

จะทำให้ได้ข้อความของตัวแปร `s2` เป็น “This is a test” และ `s3` เป็น “This4”

ตัวดำเนินการเพื่อเชื่อมข้อความจะมีตัวดำเนินการแบบย่อที่ใช้เครื่องหมาย += เพื่อเชื่อมข้อความ แล้วกำหนดค่าในอีบเจกต์ของคลาส String โดยใช้ชื่อเดิมอาทิเช่น คำสั่ง

```
String s1 = "This";
s1 += " is a test";
```

เป็นคำสั่งเชื่อมข้อความของอีบเจกต์ `s1` เดิมกับข้อความที่ว่า “is a test” แล้วเก็บลงในอีบเจกต์ `s1` เช่นเดิม โดยทำให้ `s1` มีข้อความเป็น “This is a test”

2.7.2 คลาส Math

Java API ได้กำหนดให้มีคลาส Math ที่อยู่ในแพคเกจ `java.lang` ซึ่งจะมีメธอดต่างๆ ในการจัดการกับฟังก์ชันหรือคำสั่งทางคณิตศาสตร์ต่างๆ คลาส Math เป็นคลาสแบบ `final` และเมธอดทุกเมธอด จะเป็นเมธอดของคลาส (มีคีย์เวิร์ด `static` อุป ซึ่งจะกล่าวถึงในบทที่ 6) การเรียกใช้เมธอดเหล่านี้ทำได้โดยไม่จำเป็นต้องสร้างอีบเจกต์ แต่สามารถเรียกผ่านชื่อคลาส ได้โดยตรงอาทิเช่น `Math.exp(4.0)` ; เป็นการคำนวณหาท่า exponential

ของ 4.0

คลาส Math ได้ประกาศค่าคงที่สองตัวดังนี้

- final static double E = 2.7182818284590452354;
- final static double PI = 3.14158265358979323846;

ชื่อการเรียกใช้ Math.E จะมีค่าเป็น 2.718281828... และ Math.PI จะมีค่าเป็น 3.141582653...

เมธอดอื่นๆ ในคลาส Math ที่สำคัญมีดังนี้

- static int abs(int x);
- static long abs(long x);
- static float abs(float x);
- static double abs(double x);
- static double acos(double x);
- static double asin(double x);
- static double atan(double x);
- static double atan2(double x, double y);
- static double ceil(double x);
- static double cos(double x);
- static double exp(double x);
- static double floor(double x);
- static double log(double x);
- static int max(int x, int y);
- static long max(long x, long y);
- static float max(float x, float y);
- static double max(double x, double y);
- static int min(int x, int y);
- static long min(long x, long y);
- static float min(float x, float y);
- static double min(double x, double y);
- static double pow(double x, double y);
- static double random();
- static double rint(double x);
- static int round(float x);
- static long round(double x);
- static double sin(double x);
- static double sqrt(double x);
- static double tan(double x);

2.8 คำสั่งอินพุตและเอาต์พุต

โปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยทั่วไป จะต้องมีการอ่านข้อมูลเข้าเพื่อใช้ในการประมวลผล และจะมีการนำผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลออกมาระดับ ขบวนการในการอ่านข้อมูลเข้าและแสดงผลลัพธ์เรียกว่า อินพุต/เอาต์พุต (Input/Output) ภาษา Java มีวิธีการหลายวิธีในการจัดการกับอินพุต/เอาต์พุต และมีคลาสหลายคลาสที่เกี่ยวข้องกับ ขบวนการอินพุต/เอาต์พุต แต่วิธีการง่ายๆ วิธีการหนึ่งคือการใช้อินพุตมาตรฐาน (Standard Input) และการใช้ เอาต์พุตมาตรฐาน (standard output) ภาษา Java มีอีอบเจกต์ที่เป็นอินพุต/เอาต์พุตมาตรฐานสามอีอบเจกต์คือ System.in, System.out และ System.err

- อีอบเจกต์ System.in เป็นอีอบเจกต์ที่มีเมธอดสำหรับการอ่านข้อมูลทางอุปกรณ์อินพุตมาตรฐาน ซึ่งโดย ทั่วไปปกติคือคีย์บอร์ด
- อีอบเจกต์ System.out เป็นอีอบเจกต์ที่มีเมธอดสำหรับการแสดงข้อมูลออกทางอุปกรณ์เอาต์พุต มาตรฐานซึ่งโดยทั่วไปคือจอภาพ
- อีอบเจกต์ System.err เป็นอีอบเจกต์ที่มีเมธอดสำหรับการแสดงข้อผิดพลาด (Error) ออกทางอุปกรณ์ ที่ใช้ในการแสดงข้อผิดพลาด ซึ่งโดยทั่วไปจะกำหนดเป็นจอภาพ

2.8.1 System.out.println()

อีอบเจกต์ System.out หมายถึงอีอบเจกต์ที่ชื่อ out ซึ่งเป็นคุณลักษณะของคลาส System อีอบเจกต์ที่ ชื่อ out เป็นอีอบเจกต์ของคลาส PrintStream ที่มีเมธอดที่เกี่ยวข้องกับการแสดงผลอยู่หลายเมธอด แต่เมธอดที่ นิยมใช้ทั่วไปคือ

print (String s)
และ println (String s)

ซึ่งเมธอดทั้งสองใช้ในการแสดงผลข้อมูลที่มี argument เป็นชนิดข้อมูล String

เมธอด println() จะมีผลให้โปรแกรมเขียนบรรทัดใหม่หลังจากพิมพ์ข้อมูลที่ต้องการแสดง เมธอด print() และ println() สามารถรับ argument ที่เป็นชนิดข้อมูลอื่น ซึ่งโปรแกรมจะแปลงเป็นชนิดข้อมูล String ให้โดยอัตโนมัติตัวอย่างเช่น คำสั่ง

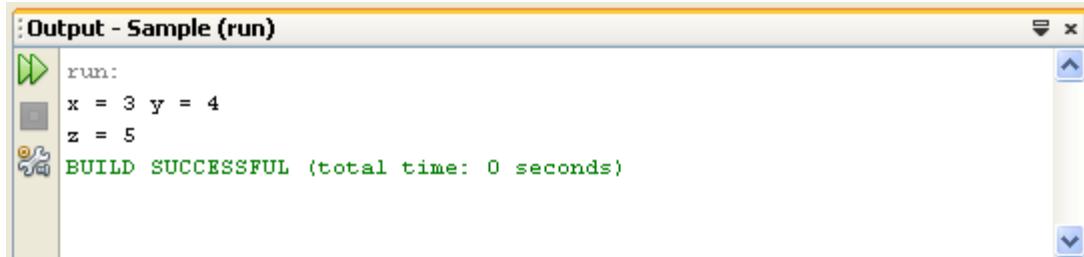
```
int x = 3;  
System.out.println(x);
```

เป็นชุดคำสั่งในการพิมพ์ค่าของตัวแปร x ที่มีชนิดข้อมูลเป็น int ออกทางจอภาพ โดยโปรแกรมจะแปลงชนิด ข้อมูล int ให้เป็น String แล้วจึงพิมพ์ข้อความออกมานะ โปรแกรมที่ 2.12 แสดงตัวอย่างของการใช้คำสั่ง

`System.out.print()` และ `System.out.println()` เพื่อแสดงข้อมูลชนิดต่างๆ ออกทางจอภาพดังแสดงในรูปที่ 2.13

โปรแกรมที่ 2.12 การใช้คำสั่งเพื่อพิมพ์ข้อความต่างๆ ออกทางจอภาพ

```
public class PrintDemo {  
    public void showDemo() {  
        int x = 3, y = 4, z = 5;  
        System.out.print("x = "+x);  
        System.out.println(" y = "+y);  
        System.out.println("z = "+z);  
    }  
}  
  
-----  
public class Main {  
  
    public static void main(String args[]) {  
        PrintDemo obj = new PrintDemo();  
        obj.showDemo();  
    }  
}
```


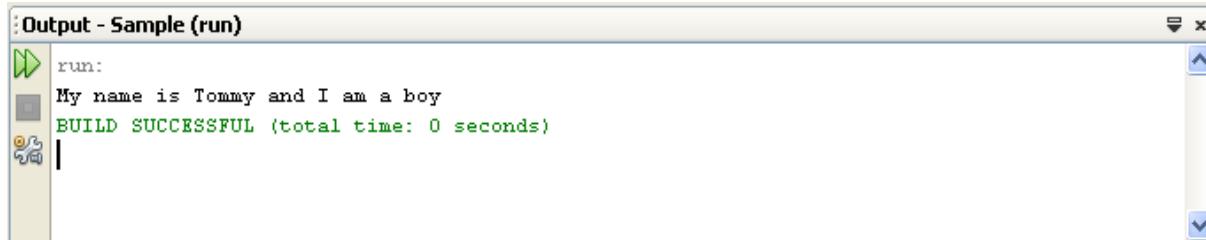
รูปที่ 2.13 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 2.12

2.8.2 การรับข้อมูลเข้ามาทาง Command Line

เมธอด main() ที่เป็นตัวแทนงเริ่มต้นการทำงานของโปรแกรมภาษาประยุกต์ จะมี argument เป็น String args[] ซึ่งหมายถึงตัวแปรอะเรย์ (จะกล่าวถึงในบทที่ 8) args ที่มีชนิดข้อมูลเป็น String ซึ่งสามารถรับ argument ที่ส่งผ่านมาจาก command line ได้โดยมีตัวอย่างของการทำงานดังรูปที่ 2.14 ซึ่งเป็นการกำหนดให้ args[0] มีค่าเป็น Tommy และตัวแปร args[1] มีค่าเป็น boy โปรแกรมที่ 2.13 เป็นตัวอย่างการป้อนอินพุตทาง command line แล้วแสดงผลออกทางจอภาพ

โปรแกรมที่ 2.13 โปรแกรมแสดงการป้อนอินพุตทาง command line

```
public class InputDemo {  
    public static void main(String args[]) {  
        System.out.println("My name is " + args[0] +  
                           " and I am a " + args[1]);  
    }  
}
```


รูปที่ 2.14 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 2.12

สรุปเนื้อหาของบท

- ภาษาจาวาเป็นภาษาเชิงอ้อมเจกต์ ที่มีคำนิยามที่สำคัญสองคำคือคลาสและอ้อมเจกต์
- คลาสเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวของอ้อมเจกต์ อ้อมเจกต์ที่ถูกสร้างมาจากคลาส
- คลาสจะประกอบด้วยคุณลักษณะและเมธอด
- คลาสจะถูกเรียกใช้งานได้เมื่อมีการสร้างอ้อมเจกต์ของคลาสโดยเรียกใช้คำสั่ง new และเรียกใช้เมธอด
- คอมเม้นต์ คือข้อความที่แทรกอยู่ภายในโปรแกรม ซึ่งคอมไපเลอร์จะไม่แปลงข้อความนี้ให้เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรม
- identifier คือชื่อที่ตั้งขึ้นในภาษาจาวา ซึ่งอาจเป็นชื่อของคลาส ชื่อของตัวแปร ชื่อของเมธอด หรือชื่อของค่าคงที่ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามกฎการตั้งชื่อ
- การตั้งชื่อในภาษาจาวา
 - สำหรับคลาส นิยมขึ้นต้นด้วยตัวอักษรพิมพ์ใหญ่
 - สำหรับเมธอดและตัวแปร นิยมขึ้นต้นด้วยตัวอักษรพิมพ์เล็ก
 - ถ้าชื่อที่ตั้งขึ้นมีมากกว่า 1 คำ นิยมขึ้นต้นคำใหม่ด้วยตัวอักษรพิมพ์ใหญ่
 - ต้องไม่ตรงกับคีย์เวิร์ด
- คีย์เวิร์ด คือชื่อที่มีความหมายพิเศษในภาษาจาวา คอมไಪเลอร์ของภาษาจาวาจะเข้าใจความหมายและคำสั่งที่จะต้องดำเนินการสำหรับคีย์เวิร์ดแต่ละตัว

- ข้อมูลค่าคงที่ คือคำที่ใช้แสดงข้อมูลที่เป็นตัวเลข ตัวอักษร หรือค่าทางตรรกะ
- ชนิดข้อมูลในภาษาจาวาแบ่งเป็นสองประเภท คือชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน และชนิดข้อมูลแบบอ้างอิง
- ชนิดข้อมูลแบบพื้นฐานที่ใช้ในภาษาจาวามีทั้งหมด 8 ชนิดคือ char, byte, short, int, long, float, double และ boolean
- ข้อมูลที่เก็บอยู่ในโปรแกรมแบ่งเป็นสองประเภท คือตัวแปรและค่าคงที่ ซึ่งตัวแปรคือข้อมูลที่สามารถเปลี่ยนแปลงค่าได้ในโปรแกรม โดยใช้คำสั่งกำหนดค่า ส่วนค่าคงที่คือข้อมูลที่กำหนดค่าได้เพียงครั้งเดียว และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงค่าได้ในโปรแกรม
- ตัวแปรที่มีการประกาศชนิดข้อมูลแล้วสามารถที่จะกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงค่าได้โดยใช้คำสั่งกำหนดค่า
- การประกาศค่าคงที่ในภาษาจาวาทำได้โดยการใส่คีย์เวิร์ด final หน้าคำสั่งประกาศชื่อ
- ค่าคงที่หรือตัวแปรที่อ้างอิงในลักษณะของเมธอด จะมีขอบเขตการใช้งานอยู่ภายในบล็อกเท่านั้น
- ตัวดำเนินการที่ใช้ในภาษาจาวามีทั้งหมด 4 แบบคือ
 - ตัวดำเนินการทางคณิตศาสตร์ : +, -, *, /, %, +=, -=, *=, /=, %=, ++ และ --
 - ตัวดำเนินการทางตรรกศาสตร์ : !, &&, &, || และ |
 - ตัวดำเนินการแบบสัมพันธ์ : <, <=, >, >=, == และ !=
 - ตัวดำเนินการแบบบิท : ~, &, |, ^, >>, >>>, <<
- กรณีที่นิพจน์ใดๆ มีตัวดำเนินการมากกว่าหนึ่งตัว ภาษาจาวาจะจัดลำดับความสำคัญของตัวดำเนินการ เพื่อคำนวณหาผลลัพธ์ตามลำดับความสำคัญของตัวดำเนินการ
- ความแตกต่างระหว่างการแปลงข้อมูลชนิดอัตโนมัติและ Typecasting
 - การแปลงข้อมูลโดยอัตโนมัติคือ การที่ชนิดข้อมูลที่มีขนาดเล็กกว่าถูกแปลงให้เป็นชนิดข้อมูลที่มีขนาดใหญ่กว่าโดยอัตโนมัติ
 - Typecasting กือการที่จะต้องระบุชนิดข้อมูลที่มีขนาดเล็กกว่าให้กับนิพจน์ที่มีชนิดข้อมูลขนาดใหญ่กว่า
- ชนิดข้อมูลแบบอ้างอิงซึ่งคืออ้อบเจกต์ในภาษาจาวา โดยแบ่งออกเป็นสองแบบคือชนิดข้อมูลที่เป็นคลาส และชนิดข้อมูลที่เป็นอะเรย์
- ข้อมูลที่เก็บในหน่วยความจำของชนิดข้อมูลแบบอ้างอิง จะเป็นตำแหน่งอ้างอิงที่เก็บข้อมูลในหน่วยความจำ แต่ในกรณีของชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน ข้อมูลที่เก็บในหน่วยความจำจะเป็นค่าของข้อมูลจริงๆ
- String เป็นชนิดข้อมูลแบบคลาส ไม่ใช่ชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน
- คลาส Math จะมีเมธอดต่างๆ ในการจัดการกับฟังก์ชันหรือคำสั่งทางคณิตศาสตร์ต่างๆ
- คำสั่งที่ใช้ในการแสดงผลลัพธ์ของข้อมูลในภาษาจาวาคือคำสั่ง System.out.println()

บทที่ 3 โครงสร้างควบคุม

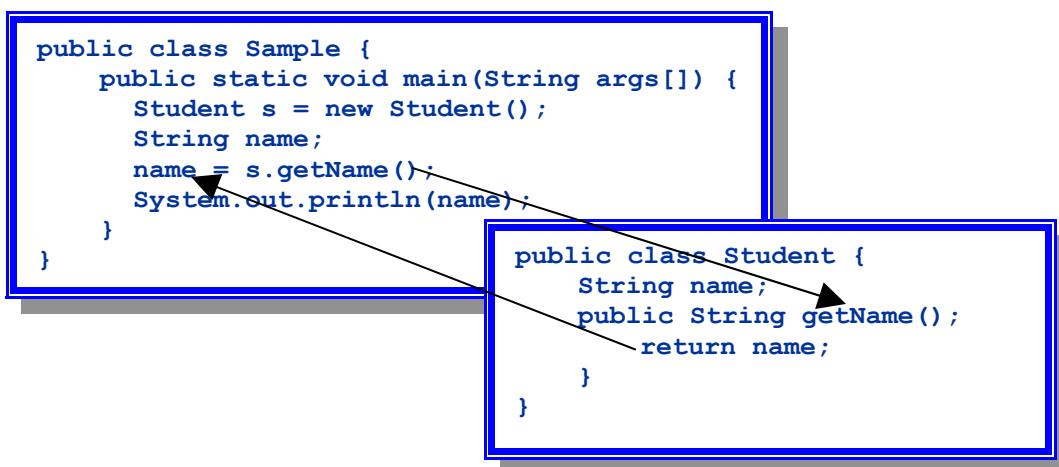
เนื้อหาในบทนี้เป็นการแนะนำคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างควบคุมในภาษา Java ซึ่งเป็นการควบคุมลำดับการทำงานของคำสั่งต่างๆ ในโปรแกรมภาษา Java โดยจะกล่าวถึงคำสั่งโครงสร้างควบคุมสองประเภทคือ คำสั่งโครงสร้างแบบเลือกทำซึ่งได้แก่ คำสั่ง if, if..else และ switch และคำสั่งโครงสร้างแบบทำซ้ำซึ่งได้แก่ คำสั่ง while, do..while และ for และในตอนท้ายของบทนี้จะกล่าวถึงคำสั่งโครงสร้างควบคุมแบบซ้อน

3.1 คำสั่งโครงสร้างควบคุม

คำสั่งโครงสร้างควบคุม (Control Structure) เป็นคำสั่งที่ใช้ในการกำหนดลำดับการทำงานของคำสั่งต่างๆ ภาษา Java มีโครงสร้างควบคุมสามรูปแบบคือ

1. โครงสร้างแบบตามลำดับ (Sequential Structure)
2. โครงสร้างแบบเลือกทำ (Selection Structure)
3. โครงสร้างแบบทำซ้ำ (Repetition Structure)

โดยทั่วไปคำสั่งในภาษา Java จะมีโครงสร้างควบคุมแบบตามลำดับ โดยจะทำงานตามลำดับของคำสั่งที่มีอยู่ในโปรแกรม ซึ่งจะเริ่มทำงานจากเมธอด main() โดยจะทำงานจากคำสั่งแรกของเมธอด main() และทำงานเรียงตามลำดับคำสั่งต่อไปเรื่อยๆ กรณีที่มีการเรียกใช้เมธอดของอีอบเจกต์ โปรแกรมจะเข้าไปทำการคำสั่งภายในเมธอดนั้น และเมื่อสิ้นสุดคำสั่งสุดท้ายของเมธอดก็จะกลับมาทำการคำสั่งที่เรียกใช้เมธอด ดังแสดงในรูปที่ 3.1

รูปที่ 3.1 ขั้นตอนการทำงานตามลำดับของคำสั่งที่มีอยู่ในโปรแกรม

3.2 โครงสร้างแบบเลือกทำ

โครงสร้างแบบเลือกทำเป็นการให้เลือกทำชุดคำสั่งในกรณีที่นิพจน์ตรรกศาสตร์มีค่าเป็นจริงตามเงื่อนไข ซึ่งชุดคำสั่ง โครงสร้างแบบเลือกทำจะประกอบไปด้วยคำสั่งดังต่อไปนี้

- คำสั่ง if
- คำสั่ง if..else
- คำสั่ง if แบบซ้อน (nested if)
- คำสั่ง switch

3.2.1 คำสั่ง if

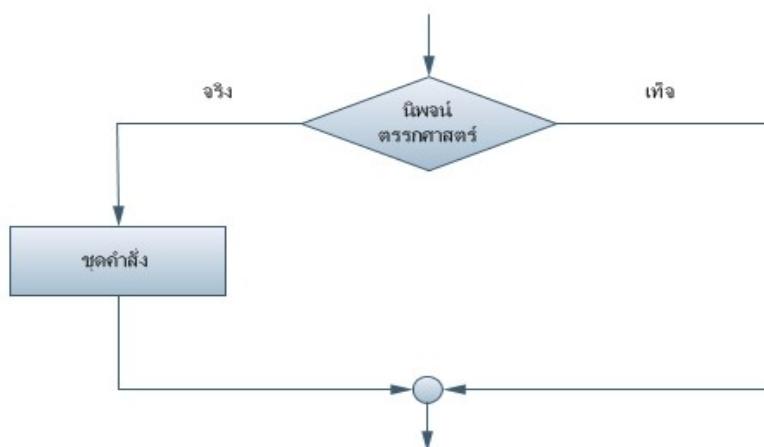
คำสั่ง if จะมีรูปแบบดังนี้

```
if (logical expression) {  
    statements  
}
```

โดยที่

- logical expression กือนิพจน์ตรรกศาสตร์ที่ให้ผลลัพธ์เป็นข้อมูลค่าคงที่ชนิด boolean
- statements คือชุดคำสั่งใดๆ

ชุดคำสั่งที่อยู่ในบล็อก {} จะทำงานในกรณีที่นิพจน์ตรรกศาสตร์ให้ค่าเป็นจริง ซึ่งคำสั่ง if สามารถแสดงลำดับการทำงานเป็นไฟว์ชาร์ต (flowchart) ได้ดังแสดงในรูปที่ 3.2

รูปที่ 3.2 ไฟว์ชาร์ตของคำสั่ง if

ตัวอย่างของการใช้คำสั่ง `if` มีดังนี้

```
if (radius >= 0) {  
    area = radius*radius*Math.PI;  
    System.out.println(area);  
}
```

จากตัวอย่างนี้ชุดคำสั่งที่อยู่ในบล็อก (คำสั่งกำหนดค่าตัวแปร `area` และคำสั่งแสดงผล) จะทำงานในกรณีที่ `นิพันธ์ radius >= 0` เป็นจริง กล่าวคือตัวแปร `radius` มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0

กรณีที่ชุดคำสั่งในบล็อก {} มีเพียงคำสั่งเดียวสามารถที่จะตัดเครื่องหมาย {} ออกໄປได้อาทิเช่น คำสั่ง

```
if((x > 0) && (x < 10)) {  
    System.out.println(x);  
}
```

สามารถเขียนใหม่ได้เป็น

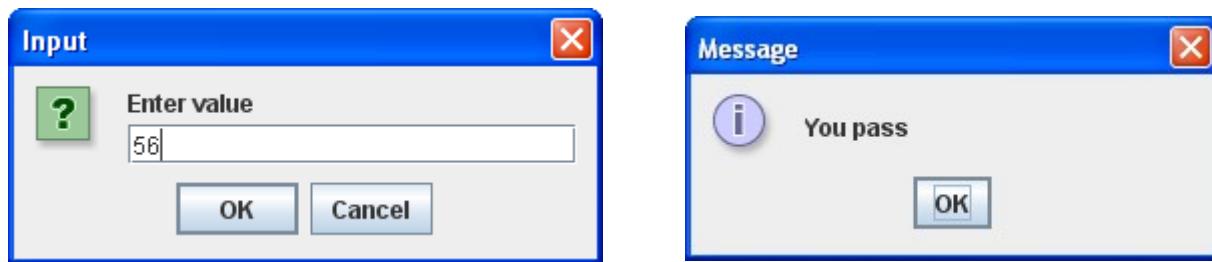
```
if((x > 0) && (x < 10))  
    System.out.println(x);
```

แต่อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนโปรแกรมที่ดีควรใช้บล็อก {} เพื่อให้เกิดความเข้าใจง่าย และง่ายต่อการเพิ่มคำสั่ง (กล่าวคือถ้ามีมากกว่าหนึ่งคำสั่งต้องใช้บล็อก {}) เสมอ)

โปรแกรมที่ 3.1 ตัวอย่างการใช้คำสั่ง `if`

```
import javax.swing.JOptionPane;  
  
public class SampleIf {  
    public void showDemo() {  
        String inputStr = JOptionPane.showInputDialog("Enter value");  
        int score = Integer.parseInt(inputStr);  
        if (score >= 50) {  
            JOptionPane.showMessageDialog(null, "You pass");  
            // null to tell that there is no parent frame  
        }  
    }  
}  
-----  
public class Main {  
  
    public static void main(String[] args) {  
        SampleIf obj = new SampleIf();  
        obj.showDemo();  
    }  
}
```

โปรแกรมที่ 3.1 เป็นตัวอย่างของโปรแกรมที่ใช้คำสั่ง `if` โดยโปรแกรมจะรับตัวเลขเข้ามาทางໄໂຄະລືອກ ซึ่งจะเป็นข้อมูลชนิด `String` ที่จะเก็บอยู่ในตัวแปรที่ชื่อ `inputStr` โดยการเรียกใช้เมธอดที่ชื่อ `showInputDialog` ของคลาส `JOptionPane` แล้วจึงส่งค่าเป็น `argument` ของเมธอด `Integer.parseInt()` เพื่อทำการแปลงชนิดข้อมูล `String` ให้เป็นชนิดข้อมูล `int` แล้วกำหนดไว้ในตัวแปร `score` ซึ่งคำสั่ง `if` จะตรวจสอบว่าถ้าตัวแปร `score` มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 50 จะพิมพ์ข้อความ `You pass` ออกมานทางໄໂຄະລືອກที่เรียกใช้เมธอด `showMessageDialog` ของคลาส `JOptionPane` ตัวอย่างของผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 3.1 แสดงดังรูปที่ 3.3

รูปที่ 3.3 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 3.1

คลาส JOptionPane

คลาส `JOptionPane` เป็นคลาสที่กำหนดมาในภาษาจาวาเพื่อใช้ในการสร้าง `DialogBox` แบบมาตรฐาน คลาสนี้เป็นคลาสขนาดใหญ่ที่มีเมธอดหลายๆ เมธอดแต่เมธอดที่สำคัญคือ

- `showConfirmDialog` เป็นໄໂຄະລືອກเพื่อยืนยันคำาถาม เช่น yes/no/cancel
- `showInputDialog` เป็นໄໂຄະລືອກสำหรับรับค่าข้อมูลชนิด `String`
- `showMessageDialog` เป็นໄໂຄະລືອກเพื่อแสดงข้อความออกมาน

3.2.2 คำสั่ง if..else

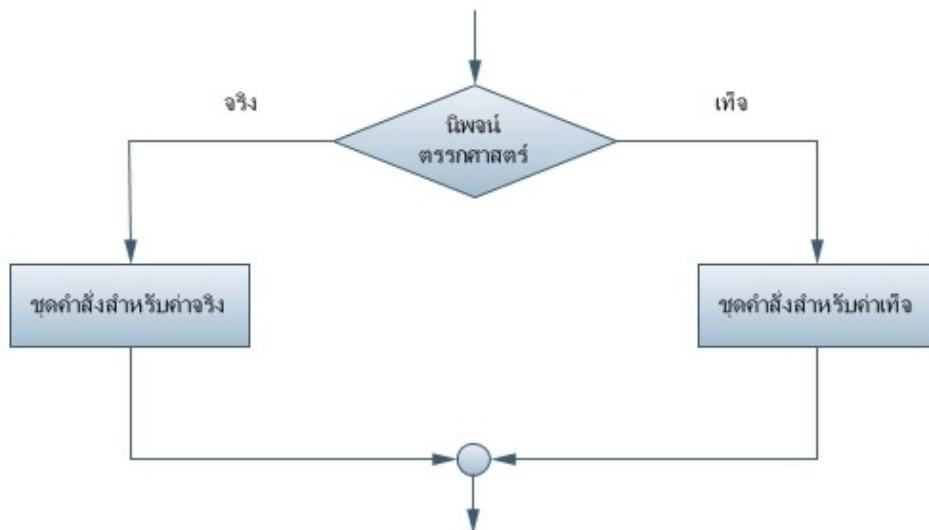
คำสั่ง `if` จะไม่มีการทำคำสั่งใดถ้าไม่พจน์ตรรกศาสตร์มีค่าเป็นเท็จ ดังนั้นถ้าต้องการทำคำสั่งบางคำสั่งเมื่อพจน์ตรรกศาสตร์มีค่าเป็นเท็จ จะต้องใช้คำสั่ง `if..else` แทน ซึ่งมีรูปแบบของคำสั่งดังนี้

```
if (logical expression) {
    true statements
} else {
    false statements
}
```

โดยที่

- true statements คือชุดคำสั่งสำหรับค่าจริง
- false statements คือชุดคำสั่งสำหรับค่าเท็จ

โดยมีไฟว์ชาร์ตของการทำงานของคำสั่งนี้ดังแสดงในรูปที่ 3.4

รูปที่ 3.4 ไฟว์ชาร์ตของคำสั่ง if..else

ตัวอย่างของการใช้คำสั่ง if..else มีดังนี้

```
if (radius >= 0) {  
    area = radius*radius*Math.PI;  
    System.out.println(area);  
} else {  
    System.out.println("Negative radius");  
}
```

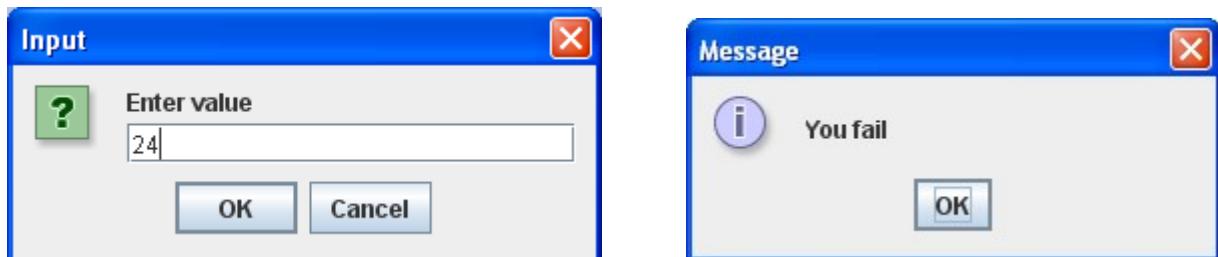
จากตัวอย่างนี้ถ้าตัวแปร radius มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0 (นิพจน์มีค่าเป็นจริง) โปรแกรมจะทำการคำนวณค่า กำหนดค่าและพิมพ์ค่าของตัวแปร area ออกมานั้น แต่ถ้าตัวแปร radius มีค่าน้อยกว่า 0 (นิพจน์เป็นเท็จ) โปรแกรมจะแสดงข้อความ Negative radius ออกมานั้น

โปรแกรมที่ 3.2 ตัวอย่างการใช้คำสั่ง if..else

```
import javax.swing.JOptionPane;

public class SampleIfElse {
    public void showDemo() {
        String inputStr = JOptionPane.showInputDialog("Enter value");
        int score = Integer.parseInt(inputStr);
        if (score >= 50) {
            JOptionPane.showMessageDialog(null, "You pass");
        } else {
            JOptionPane.showMessageDialog(null, "You fail");
        }
    }
}
```

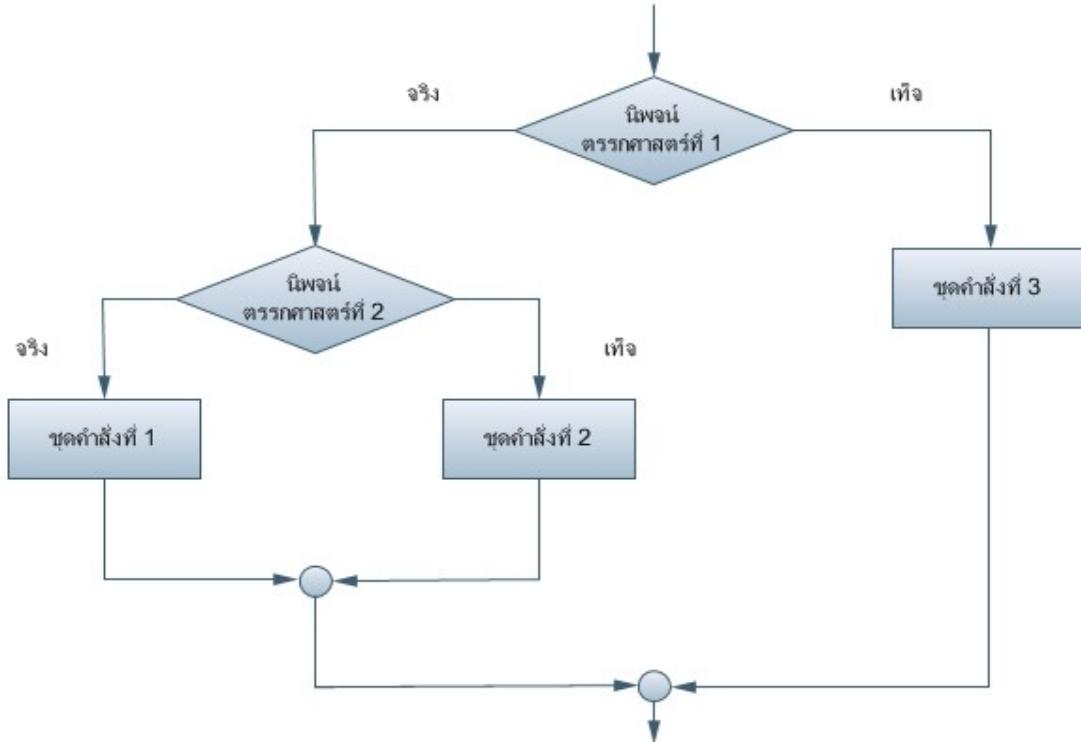
โปรแกรมที่ 3.2 เป็นตัวอย่างของการใช้คำสั่ง if..else โดยโปรแกรมจะพิมพ์ข้อความ You pass ถ้าค่าของตัวแปร score ที่รับเข้ามาทางไดอะล็อก มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 50 และจะพิมพ์ข้อความ You fail ถ้าค่าของ score มีค่าน้อยกว่า 50 โดยมีตัวอย่างของผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 3.5

รูปที่ 3.5 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 3.2

3.2.3 คำสั่ง if แบบซ้อน

คำสั่ง if หรือ if..else สามารถที่จะซ้อนอยู่ข้างในคำสั่ง if หรือ if..else อื่นได้อาทิเช่น ไฟว์ชาร์ตที่แสดงในรูปที่ 3.6 ซึ่งมีขั้นตอนการทำงานคือ โปรแกรมจะทำชุดคำสั่งที่ 3 ถ้านิพจน์ตรรกศาสตร์ที่ 1 เป็นเท็จ แต่ถ้าเป็นจริงจะตรวจสอบผลลัพธ์ของนิพจน์ตรรกศาสตร์ที่ 2 ซึ่งถ้ามีค่าเป็นจริง จะทำชุดคำสั่งที่ 1 แต่ถ้ามีค่าเป็นเท็จจะทำชุดคำสั่งที่ 2

รูปที่ 3.6 ไฟว์ชาร์ตของคำสั่ง `if` แบบซ้อน

จากไฟว์ชาร์ตในรูปที่ 3.6 สามารถเขียนเป็นคำสั่ง `if` แบบซ้อนได้ดังนี้

```

if (logical expression 1) {
    if (logical expression 2) {
        statements 1
    } else {
        statements 2
    }
} else {
    statements 3
}

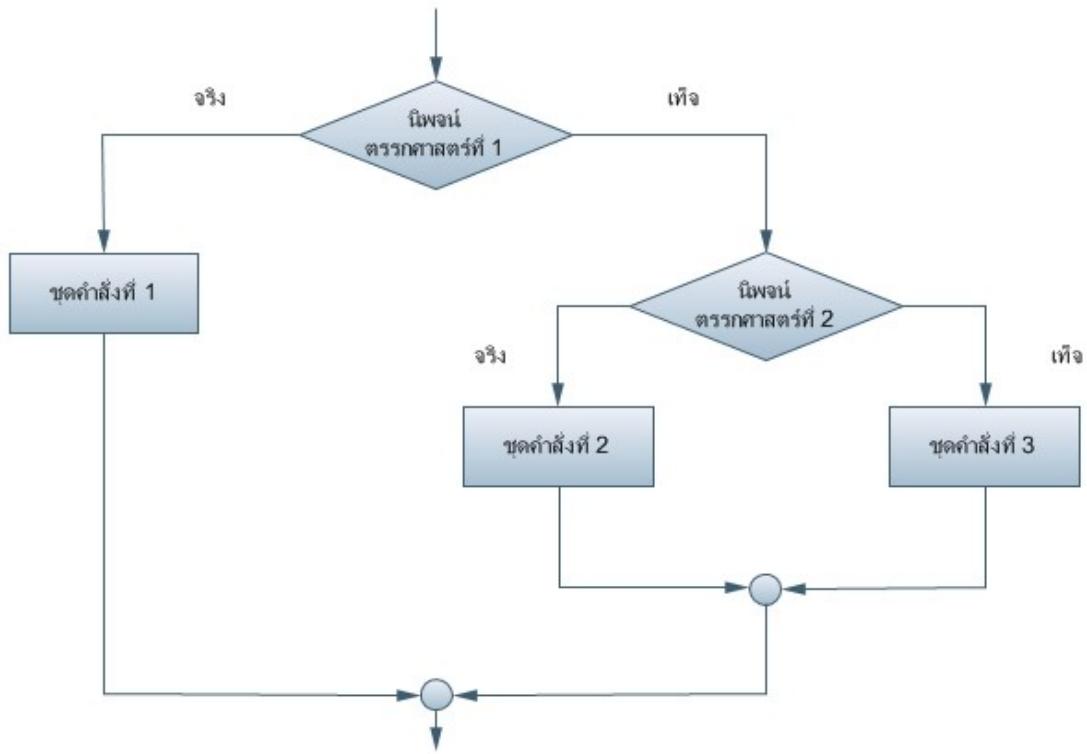
```

ตัวอย่างเช่น

```

if (radius >= 0) {
    area = radius*radius*Math.PI;
    if(area >= 500.0) {
        System.out.println("Big Circle");
    } else {
        System.out.println("Small Circle");
    }
} else {
    System.out.println("Negative radius");
}

```


รูปที่ 3.7 ไฟว์ชาร์ตของคำสั่ง if แบบซ้อน

โครงสร้างเลือกทำแบบซ้อนยังมีกรณีที่เป็นดังไฟว์ชาร์ตในรูปที่ 3.7 ซึ่งจะมีขั้นตอนการทำงานคือ โปรแกรม จะทำชุดคำสั่งที่ 1 ถ้า尼พจน์ตรรกะศาสตร์ที่ 1 เป็นจริง แต่ถ้าเป็นเท็จจะตรวจสอบผลลัพธ์ของนิพจน์ตรรกะศาสตร์ที่ 2 ซึ่งถ้ามีค่าเป็นจริง จะทำชุดคำสั่งที่ 2 แต่ถ้ามีค่าเป็นเท็จจะทำชุดคำสั่งที่ 3 ซึ่งจะมีรูปแบบของคำสั่งดังนี้

```

if (logical expression 1) {
    statements 1
} else {
    if (logical expression 2) {
        statements 2
    } else {
        statements 3
    }
}

```

ในการนี้สามารถที่เขียนคำสั่ง if แบบซ้อนได้ใหม่ ในรูปของ if..else if..else โดยมีรูปแบบของคำสั่งดังนี้

```

if (logical expression 1) {
    statements 1
} else if (logical expression 2) {
    statements 2
} else {
    statements 3
}

```

ตัวอย่างของการใช้คำสั่ง if..else if..else มีดังนี้

```

if (score >= 80) {
    System.out.println('A');
} else if(score >= 70) {
    System.out.println('B');
} else if(score >= 60) {
    System.out.println('C');
} else if(score >= 50) {
    System.out.println('D');
} else {
    System.out.println('F');
}

```

ตัวอย่างนี้จะพิมพ์ตัวอักษร A ถ้าตัวแปร score มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 80 พิมพ์ตัวอักษร B ถ้าตัวแปร score มีค่าตั้งแต่ 70 จนถึง 79 พิมพ์ตัวอักษร C ถ้าตัวแปร score มีค่าตั้งแต่ 60 จนถึง 69 พิมพ์ตัวอักษร D ถ้าตัวแปร score มีค่าตั้งแต่ 50 จนถึง 59 และพิมพ์ตัวอักษร F ถ้าตัวแปร score มีค่าต่ำกว่า 50

โปรแกรมที่ 3.3 การใช้คำสั่ง if..else if..else

```

import javax.swing.JOptionPane;

public class SampleIfElseIf {
    public void showDemo() {
        String inputStr = JOptionPane.showInputDialog("Enter value");
        int x = Integer.parseInt(inputStr);
        if (x == 1) {
            JOptionPane.showMessageDialog(null, "Value is one");
        } else if (x == 2) {
            JOptionPane.showMessageDialog(null, "Value is two");
        } else {
            JOptionPane.showMessageDialog(null, "Other than 1 and 2 ");
        }
    }
}

```

โปรแกรมที่ 3.3 แสดงตัวอย่างการใช้คำสั่ง if..else if..else โปรแกรมนี้จะอ่านค่าที่ป้อนเข้ามาทางไดอะล็อก โดยโปรแกรมจะพิมพ์ข้อความว่า “Value is one” ถ้าค่าที่ป้อนเข้ามาเป็น 1 พิมพ์ข้อความว่า

“Value is two” ถ้าค่าที่ป้อนเข้ามาเป็น 2 และพิมพ์ข้อความว่า “Other than 1 or 2” ถ้าค่าที่ป้อนเข้ามาเป็นค่าอื่นๆ

3.2.4 คำสั่ง switch

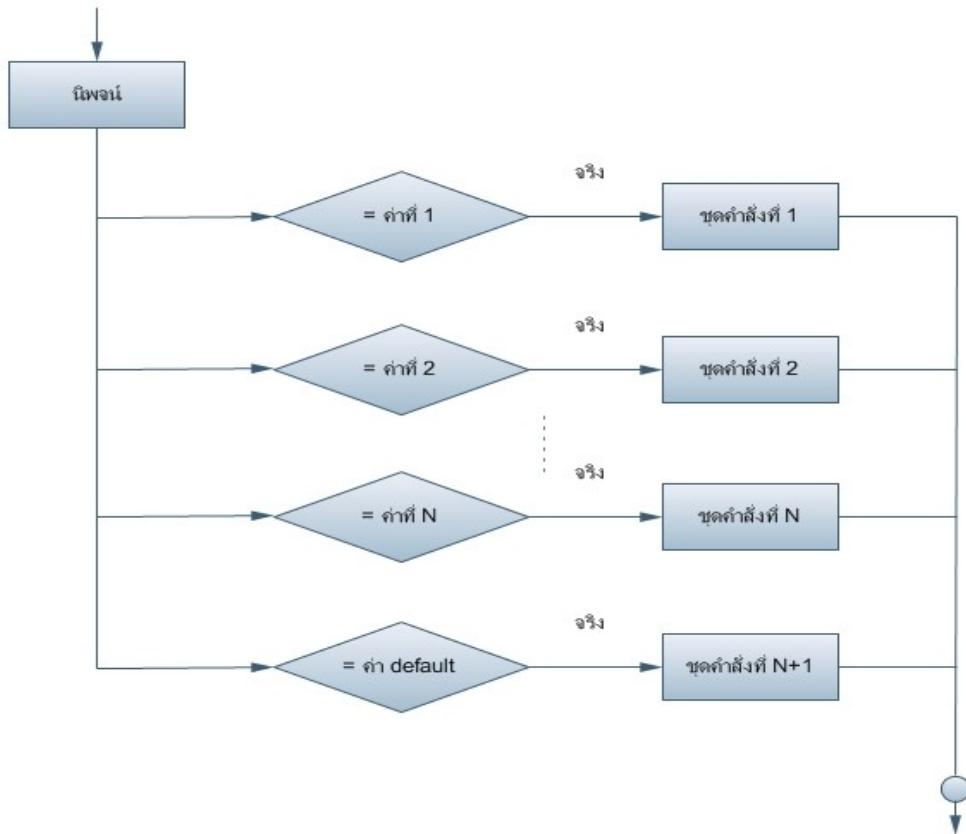
คำสั่ง switch เป็นคำสั่งโครงสร้างแบบเลือกทำ โดยมีรูปแบบดังนี้

```
switch (expression) {  
    case value 1 : statements 1  
        break;  
    case value 2 : statements 2  
        break;  
    :  
    case value N : statements N  
        break;  
    default : statements N+1  
        break;  
}
```

โดยที่

- expression กือนิพจน์ที่ต้องมีชนิดข้อมูลเป็น char, byte, short หรือ int เท่านั้น
- value 1 .. value N กือข้อมูลค่าคงที่ซึ่งมีชนิดข้อมูลที่สอดคล้องกับชนิดข้อมูลของ expression

คำสั่ง switch จะตรวจสอบค่าของนิพจน์ที่อาจเป็นชนิดข้อมูล char, byte, short หรือ int กรณีที่ค่าของนิพจน์มีค่าตรงกับค่าที่ 1 โปรแกรมจะทำชุดคำสั่งที่ 1 ถ้ามีค่าตรงกับค่าที่ 2 ก็จะทำชุดคำสั่งที่ 2 ถ้ามีค่าตรงกับค่าที่ N ก็จะทำชุดคำสั่งที่ N ส่วนกรณีที่มีค่าไม่ตรงกับค่าใดๆ เลยในคำสั่ง case ก็จะทำชุดคำสั่งใน default กือชุดคำสั่งที่ N+1 ซึ่งแสดงขั้นตอนการทำงานได้ดังไฟว์ชาร์ตในรูปที่ 3.8

รูปที่ 3.8 ไฟว์ชาร์ตของคำสั่ง switch

ตัวอย่างของการใช้คำสั่ง switch มีดังนี้

```

switch (x) {
    case 1 : System.out.println("One");
               break;
    case 2 : System.out.println("Two");
               break;
    case 3 : System.out.println("Three");
               break;
    default : System.out.println("Other");
}

```

ตัวอย่างนี้จะพิมพ์ข้อความตามค่าของ x ตั้งแต่ 1 ถึง 3 และจะพิมพ์ข้อความว่า other ถ้าค่าของ x เป็นค่าอื่นๆ คำสั่ง switch มีข้อกำหนดต่างๆ ดังนี้

- นิพจน์ต้องมีชนิดข้อมูลเป็น char, byte, short หรือ int เท่านั้น
- ชนิดข้อมูลของนิพจน์และค่าที่ 1 ถึง N ต้องเป็นชนิดข้อมูลเดียวกัน
- คำสั่ง break จะหยุดการทำงานภายในล็อก { } ถ้าไม่มีคำสั่ง break โปรแกรมจะทำการคำสั่งต่อไป ตัวอย่าง

เช่น

```
switch (x) {  
    case 1 : System.out.println("One");  
    case 2 : System.out.println("Two");  
        break;  
    default : System.out.println("Other");  
}
```

จะพิมพ์ข้อความ One ตามด้วย Two ในกรณีที่ x มีค่าเป็น 1

- เมื่อ `on` ไม่มี `default` จะมีหรือไม่มีก็ได้

โปรแกรมที่ 3.4 ตัวอย่างการใช้คำสั่ง `switch`

โปรแกรมที่ 3.4 ตัวอย่างการใช้คำสั่ง `switch`

```
import javax.swing.JOptionPane;  
  
public class SampleSwitch {  
    public void showDemo() {  
        String inputStr = JOptionPane.showInputDialog("Enter value");  
        int x = Integer.parseInt(inputStr);  
        switch (x) {  
            case 1: JOptionPane.showMessageDialog(null, "Value is one");  
            break;  
            case 2: JOptionPane.showMessageDialog(null, "Value is two");  
            break;  
            default: JOptionPane.showMessageDialog(null, "Other than 1 and 2");  
        }  
    }  
}
```

3.3 โครงสร้างแบบทำซ้ำ

โครงสร้างแบบทำซ้ำ เป็นคำสั่งที่ใช้ในการสั่งให้ชุดคำสั่งใดๆ ทำซ้ำหลายครั้งตามเงื่อนไขที่ระบุ ซึ่งชุดคำสั่ง โครงสร้างแบบทำซ้ำประกอบด้วยคำสั่ง

- คำสั่ง `while`
- คำสั่ง `do..while`
- คำสั่ง `for`

3.3.1 คำสั่ง while

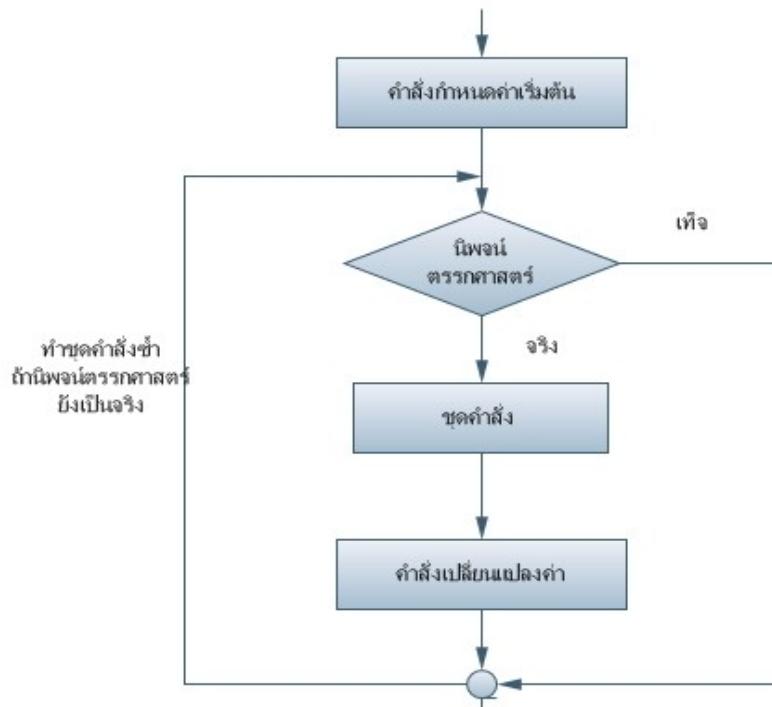
คำสั่ง while จะมีรูปแบบดังนี้

```
initial statements
while (logical expression) {
    statements
    update statements
}
```

โดยที่

- initial statements คือคำสั่งที่ใช้ในการกำหนดค่าเริ่มต้น
- logical expression คือนิพจน์ตรรกศาสตร์
- update statements คือคำสั่งที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงค่า

คำสั่ง while จะทำชุดคำสั่งและคำสั่งเปลี่ยนแปลงค่าที่อยู่ในบล็อก {} ตราบใดที่นิพจน์ตรรกศาสตร์ยังมีค่าเป็นจริง คำสั่งที่อยู่ในบล็อก {} จะต้องมีคำสั่งในการเปลี่ยนแปลงค่า เพื่อเปลี่ยนค่านิพจน์ตรรกศาสตร์ให้มีค่าเป็นเท็จ มิฉะนั้นแล้วโปรแกรมจะทำคำสั่งที่อยู่ในบล็อกแบบไม่มีที่สิ้นสุด คำสั่ง while สามารถเขียนเป็นไฟล์ชาร์ตได้ ดังแสดงในรูปที่ 3.9

รูปที่ 3.9 ไฟล์ชาร์ตของคำสั่ง while

ตัวอย่างของการใช้คำสั่ง while เพื่อพิมพ์ข้อความว่า Hello World สิบครั้ง มีดังนี้

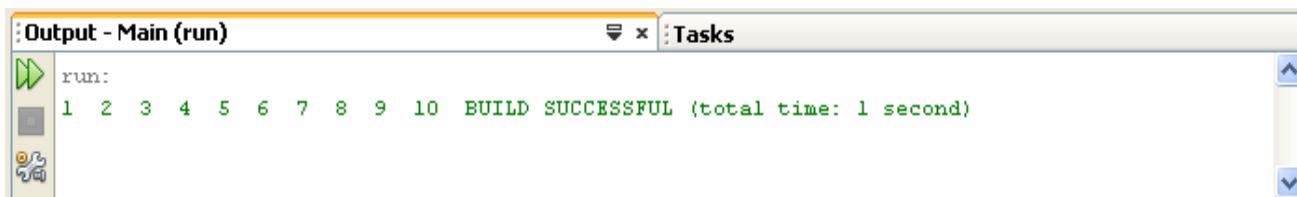
```
int count = 1;
while(count <= 10) {
    System.out.println("Hello World");
    count++;
}
```

ตัวอย่างนี้มีคำสั่ง int count = 1; เป็นคำสั่งกำหนดค่าเริ่มต้น โดยมีนิพจน์ตรรกะสตร์คือ count <= 10 ซึ่งโปรแกรมจะทำคำสั่งในบล็อก { } ตราบเท่าที่นิพจน์ตรรกะสตร์มีค่าเป็นจริง (กล่าวคือค่าของตัวแปร count น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10) ส่วนคำสั่ง count++; เป็นคำสั่งเปลี่ยนแปลงค่าของตัวแปร count โดยจะเพิ่มค่าที่ลงทะเบียนในแต่ละรอบจนกระทั่งมีค่าเป็น 11 ซึ่งจะมีผลทำให้นิพจน์ count <= 10 มีค่าเป็นเท็จ หากไม่มีคำสั่ง count++; ในบล็อก { } จะทำให้ค่า count มีค่าเป็น 1 ตลอด และจะทำให้นิพจน์ count <= 10 มีค่าเป็นจริงเสมอ ซึ่งก็จะทำให้โปรแกรมพิมพ์ข้อความ Hello World โดยไม่มีที่สิ้นสุด

โปรแกรมที่ 3.5 ตัวอย่างการใช้คำสั่ง while

```
public class SampleWhile {
    public void showDemo() {
        int i = 1;
        while(i <= 10) {
            System.out.print(i+"  ");
            i++;
        }
    }
}
```

โปรแกรมที่ 3.5 แสดงตัวอย่างการใช้คำสั่ง while เพื่อพิมพ์ค่าตัวเลข 1 ถึง 10 ซึ่งผลลัพธ์ของโปรแกรมเป็นดังแสดงในรูปที่ 3.10

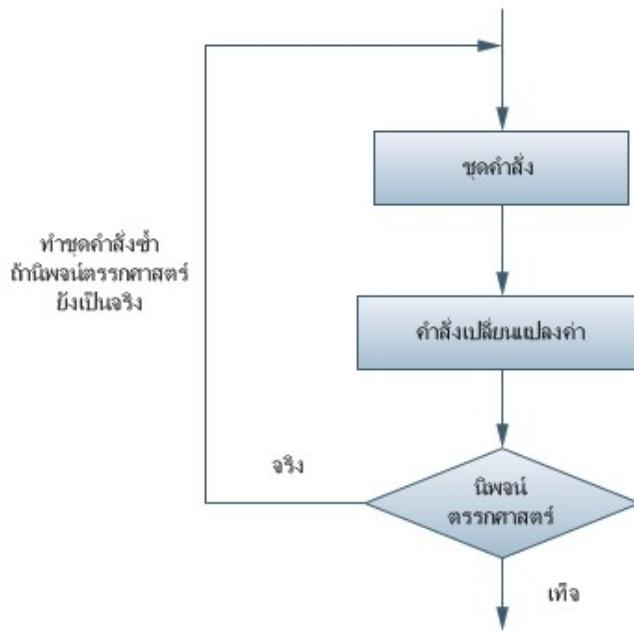
รูปที่ 3.10 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 3.5

3.3.2 คำสั่ง do..while

คำสั่ง do..while เป็นคำสั่งที่เป็นโครงสร้างแบบทำซ้ำที่มีการทำงานคล้ายกับคำสั่ง while โดยมีรูปแบบ คำสั่งดังนี้

```
initial statements
do {
    statements
    update statements
} while(logical expression);
```

โดยมีไฟว์ชาร์ตของการทำงานของคำสั่งนี้ดังแสดงในรูปที่ 3.11 ข้อแตกต่างของคำสั่ง while กับคำสั่ง do..while คือคำสั่ง do..while จะทำคำสั่งในบล็อก {} อย่างน้อยหนึ่งครั้งแล้วจึงทำการตรวจสอบเงื่อนไขในนิพจน์ตรรกศาสตร์ ขณะที่คำสั่ง while จะทำการตรวจสอบเงื่อนไขในนิพจน์ตรรกศาสตร์ก่อนซึ่งหากมีค่าเป็นจริงถึงจะทำคำสั่งในบล็อก {}

รูปที่ 3.11 ไฟว์ชาร์ตของคำสั่ง do..while

ตัวอย่างของการใช้คำสั่ง do..while เพื่อพิมพ์ข้อความว่า Hello World สิบครั้งมีดังนี้

```
int count = 1;
do {
    System.out.println("Hello World");
    count++;
} while(count <= 10);
```

โปรแกรมที่ 3.6 ตัวอย่างการใช้คำสั่ง do..while

```
public class SampleDoWhile {  
    public void showDemo() {  
        int i = 1;  
        do {  
            System.out.print(i++ + " ");  
        } while (i <= 10);  
    }  
}
```

โปรแกรมที่ 3.6 แสดงตัวอย่างการใช้คำสั่ง do..while เพื่อพิมพ์ค่าตัวเลข 1 ถึง 10 ซึ่งจะได้ผลลัพธ์เช่นเดียวกับโปรแกรมที่ 3.5

3.3.3 คำสั่ง for

คำสั่ง for เป็นคำสั่งที่เป็นโครงสร้างแบบทำซ้ำ ที่มีรูปแบบของคำสั่งดังนี้

```
for(initial statements; expression; update statements) {  
    statements  
}
```

โดยมีไฟว์ชาร์ตของการทำงานของคำสั่งนี้เช่นเดียวกับไฟว์ชาร์ตของคำสั่ง while ในรูปที่ 3.9 คำสั่ง for จะใช้ในกรณีที่ทราบจำนวนครั้งในการทำซ้ำที่แน่นอน ส่วนคำสั่ง while หรือ do..while นิยมใช้ในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนครั้งในการทำซ้ำล่วงหน้า

ตัวอย่างเช่นคำสั่งพิมพ์ข้อความ Hello World สิบครั้ง ควรใช้คำสั่ง for มากกว่าใช้คำสั่ง while หรือ do..while โดยสามารถเขียนคำสั่งได้ดังนี้

```
for (int count = 1; count <= 10; count++) {  
    System.out.println("Hello World");  
}
```

ในกรณีนี้จะเห็นได้ว่าชุดคำสั่งที่ใช้คำสั่ง for จะมีรูปแบบที่กระชับกว่าเมื่อเทียบกับกรณีของคำสั่ง while หรือ do..while

คำสั่งกำหนดค่าเริมต้นหรือคำสั่งเปลี่ยนแปลงค่าที่อยู่ในคำสั่ง for สามารถที่จะมีมากกว่าอย่างละหนึ่งคำสั่ง โดยจะใช้เครื่องหมาย , ในการแยกคำสั่ง อาทิเช่น

```

for (int i = 0, j = 0; i < 4; i++, j += 2) {
    System.out.println(i + " " + j);
}

```

เป็นคำสั่งที่จะพิมพ์ค่าของตัวแปร `i` และ `j` ที่กำหนดขึ้นภายในคำสั่ง `for` สิ่ครั้ง โดยตัวแปร `i` จะเพิ่มค่าขึ้นทีละหนึ่ง และตัวแปร `j` จะเพิ่มค่าขึ้นทีละสอง

โปรแกรมที่ 3.7 ตัวอย่างการใช้คำสั่ง for

```

public class SampleFor {
    public void showDemo() {
        for (int i=1; i<=10; i++) {
            System.out.print(i+" ");
        }
    }
}

```

โปรแกรมที่ 3.7 แสดงตัวอย่างการใช้คำสั่ง `for` เพื่อพิมพ์ตัวเลข 1 ถึง 10 ซึ่งจะได้ผลลัพธ์เช่นเดียวกับ โปรแกรมที่ 3.5 และ โปรแกรมที่ 3.6

ตัวแปรที่ประกาศในคำสั่งกำหนดค่าของคำสั่ง `for` จะมีขอบเขตการใช้งานได้เฉพาะภายในบล็อก `{ }` ของคำสั่ง `for` เท่านั้น การใช้งานตัวแปรนอกบล็อก `{ }` จะเกิด compile error ดังแสดงในตัวอย่างของ โปรแกรมที่ 3.8

โปรแกรมที่ 3.8 ขอบเขตการใช้งานของตัวแปร

```

public class VariableScope {
    public void showDemo() {
        for (int i=1; i<10; i++) {
            System.out.print(i+" ");
        }
        System.out.println("i = "+i); //illegal
    }
}

```

เราไม่สามารถใช้คำสั่ง `for` ในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนครั้งในการทำซ้ำที่แน่นอนตัวอย่าง เช่น โปรแกรมที่ 3.9 เป็นการสุ่มตัวเลขสองตัวที่มีค่าระหว่าง 1 ถึง 10 โดยให้ทำการสุ่มตัวเลขทั้งสองจนกว่าผลการสุ่มของเลขทั้งสองมีค่าเท่ากัน เมื่อต้อง `Math.random()` เป็นเมธอดที่ใช้ในการสุ่มเลขจำนวนทศนิยมระหว่าง 0 ถึง 1 และคำสั่ง

```
i = (int)(Math.random()*10) + 1;
เป็นคำสั่งที่ใช้ในการสุ่มตัวเลขระหว่าง 1 ถึง 10 แล้วกำหนดค่าให้กับตัวแปร i โปรแกรมนี้สามารถเปลี่ยนใหม่โดยใช้คำสั่ง while ได้แต่ไม่สามารถที่จะเปลี่ยนโดยใช้คำสั่ง for เนื่องจากไม่ทราบจำนวนครั้งที่ต้องการสุ่มตัวเลขที่แน่นอนได้
```

โปรแกรมที่ 3.9 การสุ่มตัวเลขสองตัวที่มีค่าระหว่าง 1 ถึง 10

```
public class ShowNotFor {
    public void showDemo() {
        int i,j;
        do {
            i = (int)(Math.random()*10)+1;
            j = (int)(Math.random()*10)+1;
        } while (i != j);
    }
}
```

3.4 โครงสร้างแบบช้อน (Nested Structure)

คำสั่งโครงสร้างควบคุมสามารถเปลี่ยนช้อนกันได้อาทิเช่น ใช้คำสั่ง if แบบช้อน คำสั่ง for แบบช้อน โครงสร้างแบบช้อนสามารถที่จะมีคำสั่งโครงสร้างควบคุมที่อยู่ภายใต้และภายในออกแตกต่างกันได้อาทิเช่น คำสั่ง

```
for (int i = 1; i <= 40; i++) {
    if ((i%5) == 0) {
        System.out.println(i);
    }
}
```

เป็นคำสั่ง if ที่อยู่ภายใต้คำสั่ง for เพื่อที่จะพิมพ์ตัวเลขระหว่าง 1 ถึง 40 ที่หาร 5 ลงตัวออกมา

ภาษาจาวาอนุญาตให้เปลี่ยนคำสั่งโครงสร้างควบคุมช้อนกันหลายๆ ชั้นได้ คำสั่งโครงสร้างแบบช้อนที่ใช้กันทั่วไปแบบหนึ่งคือคำสั่ง for แบบช้อน ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

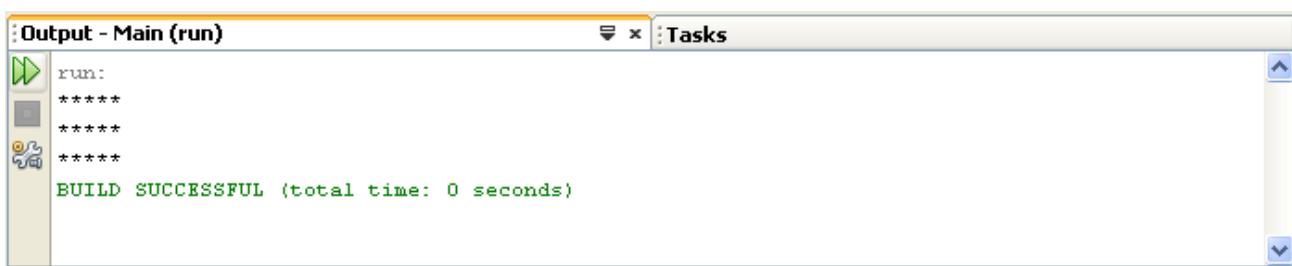
```
for (int i = 1; i <= 3; i++) {
    for (int j = 1; j <= 4; j++) {
        System.out.println("i =" + i + " j =" + j);
    }
}
```

มีคำสั่ง for ที่อยู่ภายใต้คำสั่ง for ที่จะทำซ้ำสามครั้ง โดยกำหนดให้ตัวแปร i มีค่าเริ่มต้นเป็น 1 และเพิ่มทีละหนึ่ง ส่วนคำสั่ง for ที่อยู่ภายใต้จะทำซ้ำสี่ครั้ง ในแต่ละรอบของคำสั่ง for ภายนอก โดยกำหนดให้ตัวแปร j มีค่าเริ่มต้นเป็น 1 และเพิ่มค่าทีละหนึ่ง ดังนั้นคำสั่งแสดงผล (System.out.println()) จะทำซ้ำทั้งหมด 12 ครั้ง

โปรแกรมที่ 3.10 เป็นตัวอย่างการใช้คำสั่ง `for` แบบซ้อน โดยคำสั่ง `for` ที่อยู่ภายในจะพิมพ์เครื่องหมาย '*' เท่ากับจำนวนคอลัมน์ (5 ครั้ง) และคำสั่ง `for` ที่อยู่ภายนอกจะทำคำสั่ง `for` ที่อยู่ภายในซ้ำเท่ากับจำนวนแถว (3 ครั้ง) โปรแกรมจะได้ผลลัพธ์ดังรูปที่ 3.12

โปรแกรมที่ 3.10 ตัวอย่างการใช้คำสั่ง `for` แบบซ้อน

```
public class NestedFor {  
    public void showDemo() {  
        for (int i=1; i<=3; i++) {  
            for (int j=1; j<=5; j++) {  
                System.out.print('*');  
            }  
            System.out.println();  
        }  
    }  
}
```



```
Output - Main (run)  
run:  
*****  
*****  
*****  
BUILD SUCCESSFUL (total time: 0 seconds)
```

รูปที่ 3.12 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 3.10

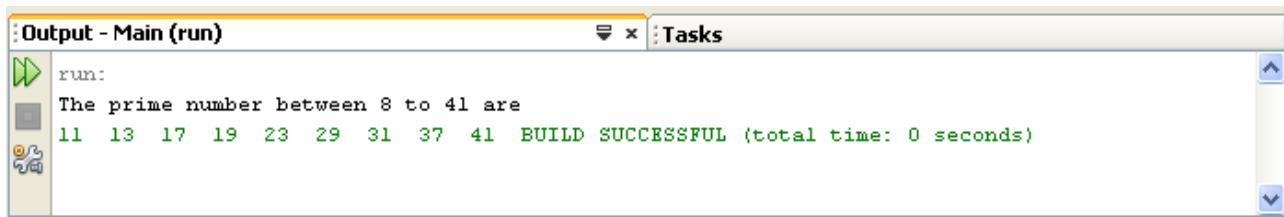
โปรแกรมที่ 3.11 แสดงตัวอย่างโปรแกรมที่มีคำสั่งโปรแกรมแบบซ้อนหลายๆ รูปแบบอยู่ภายใน โปรแกรมนี้ จะสุ่มเลขจำนวนเต็มมาสองค่า แล้วจะพิมพ์ตัวเลขเฉพาะ (Prime Number) ที่อยู่ระหว่างเลขทั้งสองนั้นออกมานั่นเอง ซึ่งรูปที่ 3.13 แสดงตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 3.11

โปรแกรมที่ 3.11 ตัวอย่างการใช้คำสั่งโครงสร้างแบบช้อนหลายรูป

```

public class SampleNested {
    public void showDemo() {
        int n1 = (int) (Math.random()*10)+2;
        int n2 = (int) (Math.random()*50);
        boolean flag = false;
        int j = 0;
        System.out.println("The prime number between n1+" +n1+ " to "+n2+ " are ");
        for (int i=n1; i<=n2; i++) {
            flag = false;
            j = 2;
            do {
                if ((i % j++) == 0)
                    flag = true;
            } while ((j < i) & (!flag));
            if (!flag)
                System.out.print(i+" ");
        }
    }
}

```


รูปที่ 3.13 ตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 3.11

3.4.1 คำสั่ง **break**, **continue** และ **label**

คำสั่ง **break** และ **continue** เป็นคำสั่งที่ใช้ในโครงสร้างแบบทำซ้ำ เพื่อที่จะควบคุมการทำงานของคำสั่งในบล็อก {} โดยคำสั่ง **break** จะทำให้หยุดสิ้นสุดการทำงานของโครงสร้างแบบทำซ้ำ ส่วนคำสั่ง **continue** จะข้ามการทำงานคำสั่งที่เหลือภายในบล็อก {} โดยไปเริ่มการทำงานทำซ้ำในรอบต่อไปใหม่

ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```

for (int i = 1; i <= 5; i++) {
    if (i == 3)
        break;
    System.out.println(i);
}

```

จะพิมพ์ค่า i ตั้งแต่ 1 ถึง 2 ออกมาก็แล้วจะหยุดการทำงานของคำสั่ง และถ้าเปลี่ยนจากคำสั่ง **break** ไปเป็น

คำสั่ง continue ดังนี้

```
for (int i = 1; i <= 5; i++) {  
    if (i == 3)  
        continue;  
    System.out.println(i);  
}
```

โปรแกรมจะพิมพ์ค่า i ตั้งแต่ 1 ถึง 5 โดยข้ามค่าที่ 3 ทั้งนี้เนื่องจากເเงອคำสั่ง continue

ในการพิจ่องคำสั่ง โครงสร้างควบคุมแบบซ้อน ถ้าคำสั่ง break หรือ continue ปรากฏอยู่ในคำสั่ง โครงสร้างแบบทำซ้ำที่อยู่ข้างใน คำสั่ง โครงสร้างแบบทำซ้ำที่อยู่ข้างนอกจะยังทำซ้ำต่อ โปรแกรมที่ 3.12 แสดงตัวอย่างของการใช้คำสั่ง โครงสร้างควบคุมแบบซ้อนที่มีคำสั่ง break อยู่ในคำสั่ง โครงสร้างแบบทำซ้ำที่อยู่ข้างใน โปรแกรมนี้จะรันคำสั่ง break เมื่อ j มีค่าเป็น 3 โดยคำสั่งในคำสั่ง for ภายในจะหยุดทำงาน แต่คำสั่ง for ภายนอกจะยังทำงานต่อ โดยจะได้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 3.14

โปรแกรมที่ 3.12 ตัวอย่างการใช้คำสั่ง break

```
public class SampleBreak1 {  
    public void showDemo() {  
        int i, j, product;  
        for (i=1; i<=3; i++) {  
            for (j=1; j<=3; j++) {  
                product = i*j;  
                if (j==3) break;  
                System.out.println(i+" * "+j+" = "+product);  
            }  
        }  
    }  
}
```

```
:Output - Main (run)  x :Tasks  
run:  
1 * 1 = 1  
1 * 2 = 2  
2 * 1 = 2  
2 * 2 = 4  
3 * 1 = 3  
3 * 2 = 6  
BUILD SUCCESSFUL (total time: 0 seconds)
```

รูปที่ 3.14 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 3.12

ในกรณีที่ต้องการจะหยุดการทำงานของคำสั่ง โครงสร้างควบคุมที่อยู่ภายนอก เราจะต้องกำหนด label ขึ้นมา item ดังตัวอย่างในโปรแกรมที่ 3.13 ซึ่งกำหนด label ที่ชื่อ outer และมีคำสั่ง break outer; เพื่อที่จะทำให้ โปรแกรมหยุดการทำงานของคำสั่ง for ภายนอก โดยจะได้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 3.15

โปรแกรมที่ 3.13 ตัวอย่างการใช้คำสั่ง break และ label

```
public class SampleBreak2 {
    public void showDemo() {
        int i, j, product;
outer: for (i=1; i<=3; i++) {
    for (j=1; j<=3; j++) {
        product = i*j;
        if (j==3) break outer;
        System.out.println(i+" * "+j+" = "+product);
    }
}
System.out.println("Outside nested loops.");
}
```

```
Output - Main (run)
run:
1 * 1 = 1
1 * 2 = 2
Outside nested loops.
BUILD SUCCESSFUL (total time: 1 second)
```

รูปที่ 3.15 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 3.13

สรุปเนื้อหาของบท

- คำสั่ง โครงสร้างควบคุม เป็นคำสั่งที่ใช้ในการกำหนดลำดับการทำงานของคำสั่งต่างๆ โดยมีสามรูปแบบคือ โครงสร้างแบบลำดับ โครงสร้างแบบเลือกทำ และ โครงสร้างแบบทำซ้ำ
- คำสั่งที่เป็นคำสั่งของ โครงสร้างแบบเลือกทำคือ คำสั่ง if, if..else หรือ switch
- คำสั่ง if..else แตกต่างจากคำสั่ง if ตรงที่ คำสั่ง if..else จะมีการทำคำสั่งสำหรับค่าเท็จถ้าไม่พบนั้น ตراكศาสตร์เป็นเท็จ ส่วนคำสั่ง if จะไม่มีการทำคำสั่งใดถ้าไม่พบนั้นตراكศาสตร์เป็นเท็จ

- คำสั่ง if หรือ if..else สามารถที่จะซ้อนอยู่ข้างในคำสั่ง if หรือ if..else อื่นได้
- คำสั่ง switch จะมีลักษณะโครงสร้างการทำงานคล้ายคลึงกับคำสั่ง if..else if..else .. แต่ชนิดข้อมูลของตัวแปรที่จะนำมาใช้กับคำสั่ง switch จะต้องเป็นชนิด char, byte, short หรือ int เท่านั้น
- คำสั่งที่เป็นคำสั่งของโครงสร้างแบบทำซ้ำคือ คำสั่ง while, do..while หรือ for
- คำสั่ง while เด็กต่างจากคำสั่ง do..while ตรงที่ คำสั่ง while จะไม่มีการทำซุดคำสั่งเลยถ้า尼พจน์ตراكศาสตร์เป็นเท็จ ส่วนคำสั่ง do..while จะมีการทำซุดคำสั่งหนึ่งครั้งถ้านิพจน์ตراكศาสตร์เป็นเท็จ
- คำสั่ง for มีลักษณะการทำงานที่เหมือนกับคำสั่ง while แต่จะมีการรวมคำสั่งกำหนดค่าเริ่มต้น นิพจน์ตراكศาสตร์และคำสั่งเปลี่ยนแปลงค่าไว้หลังคำสั่ง for
- คำสั่ง for จะใช้ในกรณีที่ทราบจำนวนครั้งในการทำซ้ำที่แน่นอน ส่วนคำสั่ง while หรือ do..while นิยมใช้ในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนครั้งในการทำซ้ำล่วงหน้า
- คำสั่งโครงสร้างทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถนำมาใช้ร่วมกันเป็นลักษณะแบบซ้อนได้ เช่น คำสั่ง switch อยู่ภายใต้คำสั่ง while หรือคำสั่ง for อยู่ภายใต้คำสั่ง for ซึ่งเรียกโครงสร้างในลักษณะนี้ว่า โครงสร้างแบบซ้อน
- คำสั่ง break จะทำให้หยุดลิ้นสุดการทำงานของโครงสร้างแบบทำซ้ำ ส่วนคำสั่ง continue จะข้ามการทำงานคำสั่งที่เหลือภายในบล็อก { } โดยไปเริ่มการทำงานทำซ้ำในรอบต่อไปใหม่

บทที่ 4 หลักการเชิงอ้อมเงกต์

เนื้อหาในบทนี้เป็นการแนะนำหลักการการพัฒนาโปรแกรมเชิงอ้อมเงกต์ อธิบายความ หมายของคำนิยาม ต่างๆ ที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมเชิงอ้อมเงกต์ เช่น คลาส อ้อมเงกต์ คุณลักษณะ และเมธอด แนะนำการประ公示 คำนิยามดังกล่าวโดยใช้ภาษาจาวา อธิบายคุณลักษณะเด่นของโปรแกรมเชิงอ้อมเงกต์ แนะนำคลาสที่ใช้ในการจำลอง ข้อกำหนดของโปรแกรมเชิงอ้อมเงกต์ และในส่วนท้ายของบทจะเป็นการแนะนำขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมโดยใช้ หลักการเชิงอ้อมเงกต์

4.1 องค์ประกอบของโปรแกรมเชิงอ้อมเงกต์

ภาษาจาวาเป็นภาษาคอมพิวเตอร์ ที่ใช้หลักการการพัฒนาโปรแกรมเชิงอ้อมเงกต์ที่เรียกว่าเป็นภาษา คอมพิวเตอร์แบบ OOP การพัฒนาโปรแกรมเชิงอ้อมเงกต์จะเป็นกระบวนการการวิเคราะห์ปัญหาโดยการจำลองปัญหา ว่าประกอบไปด้วยอ้อมเงกต์ใดบ้าง แล้วจึงเขียนให้อยู่ในรูปแบบของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมเชิงอ้อมเงกต์ จะมีคำนิยามที่สำคัญสองคำคือ อ้อมเงกต์ (Object) และคลาส (Class)

4.1.1 อ้อมเงกต์

อ้อมเงกต์คือสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันแบบได้เป็นส่วนประกอบคือ

- สิ่งที่เป็นรูปธรรม (Tangible) คือสิ่งที่เป็นวัตถุและจับต้องได้อาทิเช่น นักศึกษา ในลุงทะเบียน ปากกา และรถ เป็นต้น
- สิ่งที่เป็นนามธรรม (Intangible) คือสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้อาทิเช่น คะแนนรายชื่อวิชา บัญชีเงินฝาก และตารางเที่ยวบิน เป็นต้น

อ้มเงกต์ต่างๆ จะประกอบไปด้วยคุณลักษณะ (Attribute) และพฤติกรรม (Behavior) คุณลักษณะก็คือ ข้อมูลของอ้มเงกต์ ส่วนพฤติกรรมหรือเรียกว่าเมธอด (Method) ก็คือสิ่งที่อ้มเงกต์สามารถกระทำได้ ซึ่งในโปรแกรม เชิงอ้มเงกต์ก็คือคำสั่งในการทำงาน โปรแกรมเชิงอ้มเงกต์จะประกอบด้วยอ้มเงกต์ต่างๆ หลายอ้มเงกต์ ซึ่งแต่ละ อ้มเงกต์จะมีคุณลักษณะต่างๆ ที่เป็นข้อมูลของอ้มเงกต์ และโปรแกรมสามารถจัดการกับข้อมูลเหล่านี้ได้โดยการ เรียกใช้เมธอดต่างๆ

ตัวอย่างของอีคอมเมิร์ซ

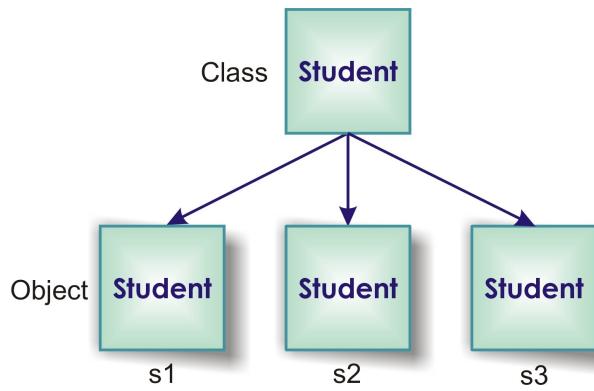
- นักศึกษา อาจจะประกอบไปด้วยคุณลักษณะ เช่น รหัส ชื่อ และเกรดเฉลี่ย และอาจจะมีเมธอด เช่น การลงทะเบียน สอบ และเดิน
- รถยนต์ อาจจะประกอบไปด้วยคุณลักษณะ เช่น อั่งห้อ รุ่น และสี และอาจจะมีเมธอด เช่น เคลื่อนที่ หยุดและเดี่ยว
- สุนัข อาจจะประกอบไปด้วยคุณลักษณะ เช่น ชื่อ พันธุ์ และสี และอาจจะมีเมธอด เช่น เห่า คลาน และกระดิกทาง

ตัวอย่างของโปรแกรมเชิงอีคอมเมิร์ซ อาจยกตัวอย่างของโปรแกรมระบบจัดการบัญชีเงินฝากของธนาคาร ซึ่งอาจประกอบไปด้วยอีคอมเมิร์ซต่างๆ อาทิ เช่น บัญชี (Account) ลูกค้า (Customer) เครื่องเอทีเอ็ม (ATM) และรายการ (Transaction) อีคอมเมิร์ซนิดบัญชี อาจจะมีข้อมูลภายในต่างๆ อาทิ เช่น เลขที่บัญชี ชื่อเจ้าของบัญชี วันที่เปิดบัญชี และยอดเงินคงเหลือ เป็นต้น อีคอมเมิร์ซนิดบัญชี อาจจะมีเมธอดต่างๆ อาทิ เช่น ฝาก ถอน และการโอนเงิน เป็นต้น

4.1.2 คลาส

โดยทั่วไปโปรแกรมเชิงอีคอมเมิร์ซ แต่ละโปรแกรมจะประกอบไปด้วยอีคอมเมิร์ซ ที่เป็นชนิดเดียวกันหลายๆ อีคอมเมิร์ซ แต่อาจมีข้อมูลหรือคุณลักษณะที่ต่างกันอาทิ เช่น โปรแกรมระบบจัดการบัญชีเงินฝากของธนาคารอาจมี อีคอมเมิร์ซ ชนิดบัญชีหลายๆ อีคอมเมิร์ซ โดยที่แต่ละอีคอมเมิร์ซ อาจจะมีข้อมูลที่เป็นเลขที่บัญชีหรือชื่อเจ้าของบัญชีที่ต่าง กัน โปรแกรมเชิงอีคอมเมิร์ซ จะมีคำสั่งในการสร้างอีคอมเมิร์ซ โดยสร้างมาจากคลาส ซึ่งเป็นตัวกำหนดนิยามของ อีคอมเมิร์ซ ว่าจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะและเมธอดใดบ้าง

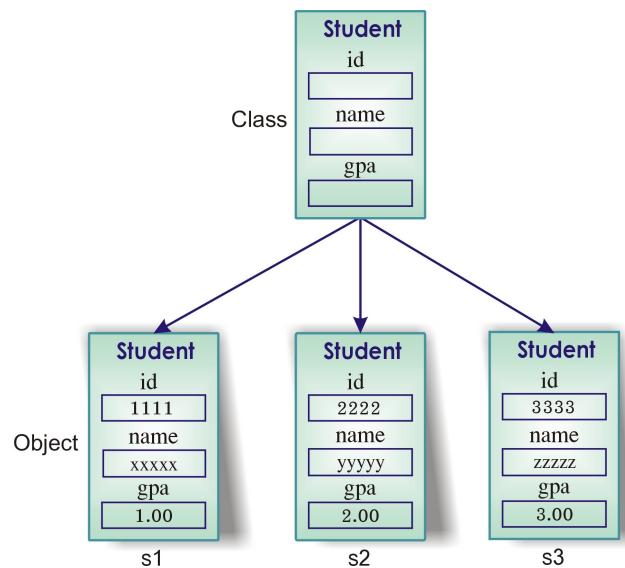
คลาสเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวของอีคอมเมิร์ซ อีคอมเมิร์ซ ที่ถูกสร้างมาจากคลาสนางครึ่งจะเรียกว่าเป็น instance ของคลาส ซึ่งอีคอมเมิร์ซ ใดๆ จะต้องเป็น instance ของคลาสได้คลาสหนึ่ง การเขียนโปรแกรมเชิงอีคอมเมิร์ซ ต้องมีการ กำหนดนิยามของคลาสก่อนที่จะสามารถสร้างอีคอมเมิร์ซ (หรือ instance) ของคลาสได้ ซึ่งคลาสหนึ่งคลาสสามารถที่ จะสร้างอีคอมเมิร์ซ ได้หลายอีคอมเมิร์ซ รูปที่ 4.1 แสดงตัวอย่างของคลาส Student ซึ่งสร้างอีคอมเมิร์ซขึ้นมาสาม อีคอมเมิร์ซ ที่ชื่อ s1, s2 และ s3 เป็นต้น

รูปที่ 4.1 ตัวอย่างของอีองเจกต์และคลาส

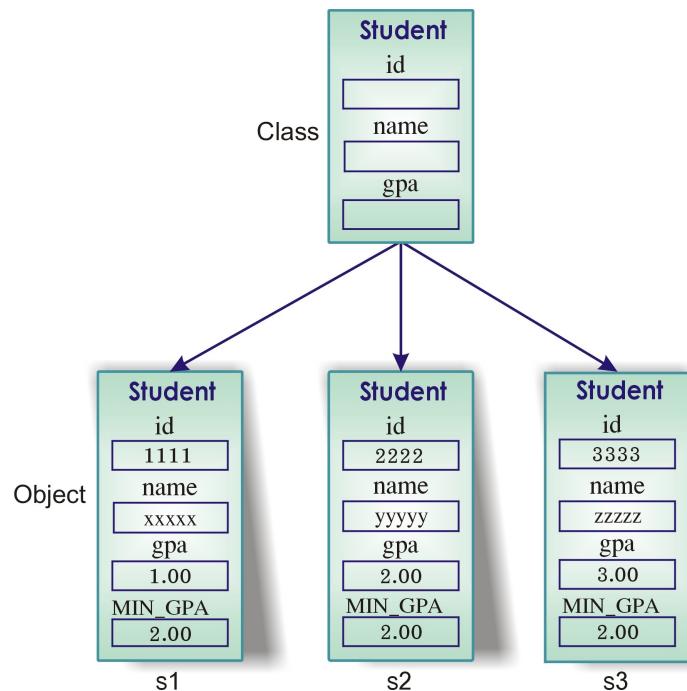
4.1.3 คุณลักษณะ

คุณลักษณะของอีองเจกต์ คือข้อมูลที่เก็บอยู่ในอีองเจกต์ ซึ่งจะแบ่งออกเป็นสองประเภท คือตัวแปร (Variable) และค่าคงที่ (Constant) โดยที่คุณลักษณะที่เป็นตัวแปรจะสามารถเปลี่ยนค่าได้ ส่วนคุณลักษณะที่เป็นค่าคงที่จะไม่สามารถเปลี่ยนค่าได้ รูปที่ 4.2 แสดงตัวอย่างของอีองเจกต์ s1, s2 และ s3 ที่เป็นอีองเจกต์ของคลาส Student ซึ่งมีคุณลักษณะของอีองเจกต์ที่เป็นรหัส ชื่อ และคะแนนเฉลี่ยสะสมที่ต่างกัน โดยกำหนดค่าของตัวแปร id, name และ gpa ตามลำดับ

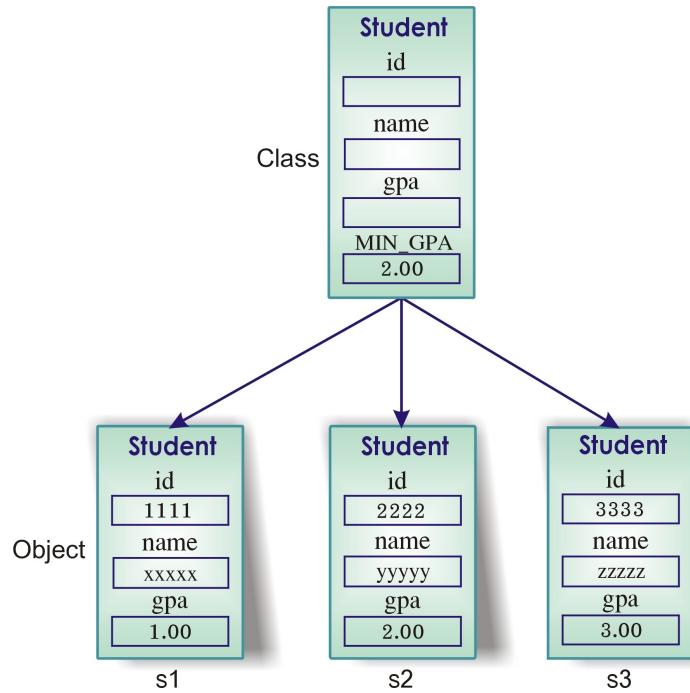

รูปที่ 4.2 ตัวอย่างคุณลักษณะของอีองเจกต์

โปรแกรมเชิงอีบเจกต์ได้กำหนดนิยามคุณลักษณะอิกประเภทหนึ่ง ที่เรียกว่า คุณลักษณะของคลาส (Class Data Value) ซึ่งจะเป็นคุณลักษณะที่ทุกอีบเจกต์ใช้ร่วมกัน อาทิเช่น คลาส Student อาจกำหนดให้มีคุณลักษณะ ของคลาสที่เป็นค่าคงที่ที่ชื่อ MIN_GPA เพื่อกำหนดค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมขั้นต่ำของนักศึกษาทุกคน ทั้งนี้นักศึกษาทุกคนจะต้องมีค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมขั้นต่ำ การเก็บคุณลักษณะที่เหมือนกัน เช่นนี้ถ้ากำหนดให้เป็น คุณลักษณะของอีบเจกต์ จะทำให้ลืมเปลี่ยนเนื้อที่ในหน่วยความจำ ดังแสดงให้เห็นในรูปที่ 4.3 แต่ถ้ากำหนดให้เป็น คุณลักษณะของคลาส จะทำให้สามารถประมวลพื้นที่ในหน่วยความจำได้ดังแสดงให้เห็นในรูปที่ 4.4

รูปที่ 4.3 คุณลักษณะ MIN_GPA ซึ่งเป็นคุณลักษณะของอีบเจกต์

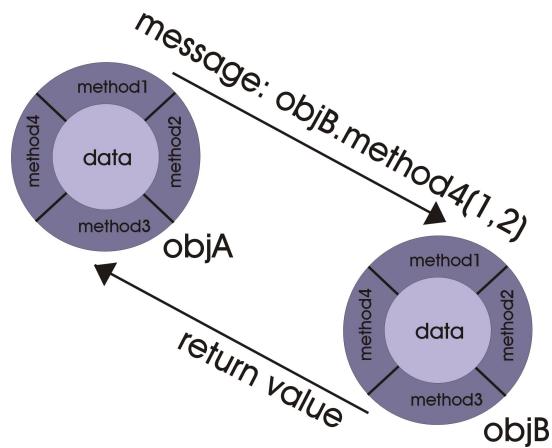

รูปที่ 4.4 คุณลักษณะ MIN_GPA ซึ่งเป็นคุณลักษณะของคลาส

4.1.4 เมธอด

เมธอดเป็นวิธีการหรือการกระทำที่นิยามอยู่ในคลาสรึอืบเจกต์เพื่อใช้ในการจัดการกับคุณลักษณะของ อืบเจกต์หรือคุณลักษณะของคลาสอาทิเช่น อืบเจกต์ชนิดบัญชีเงินฝากอาจมีคุณลักษณะ balance เพื่อเก็บยอดเงิน คงเหลือที่อยู่ในบัญชี และอาจมีเมธอด deposit () เพื่อเป็นวิธีการในการฝากเงินให้กับอืบเจกต์ ในเมธอดจะมีคำสั่ง เพื่อจัดการกับวิธีการฝากเงินและทำการปรับเปลี่ยนค่าของคุณลักษณะ balance เราสามารถเปรียบเทียบเมธอดได้ กับฟังก์ชัน Procedure หรือ Subroutine ของโปรแกรมเชิงกระบวนการ

การเขียนโปรแกรมเชิงอืบเจกต์จะกำหนดให้อืบเจกต์ต่างๆ สื่อสารกัน โดยการผ่านข่าวสาร (Message) ระหว่างอืบเจกต์ที่เป็นผู้ส่ง (Sender) กับอืบเจกต์ที่เป็นผู้รับ (Receiver) โดยการเรียกใช้เมธอดอาทิเช่น รูปที่ 4.5 แสดงตัวอย่างของการส่งข่าวสารจากอืบเจกต์ objA ที่เป็นผู้ส่ง เพื่อเรียกการทำงานของเมธอด method4 () ของ อืบเจกต์ objB ที่เป็นผู้รับ การส่งข่าวสารระหว่างกันอาจมีการส่งข้อมูลจาก objA ผ่านไปยัง objB โดยผ่านทาง argument ของเมธอด (ตัวอย่างเช่น ค่า 1 และ 2 ในรูปที่ 4.5) และผู้รับก็อาจส่งค่ากลับ (Return Value) มายังผู้ส่ง

รูปที่ 4.5 ตัวอย่างของการส่งข่าวสารระหว่างออบเจกต์

4.2 การเขียนโปรแกรมเชิงออบเจกต์โดยใช้ภาษาจาวา

4.2.1 การประกาศคลาส

โปรแกรมภาษาจาวาแต่ละโปรแกรมจะประกอบไปด้วย คลาสอย่างน้อยหนึ่งคลาส โดยมีรูปแบบการประกาศดังนี้

```
[modifier] class ClassName {
    [class member]
}
```

โดยที่

- modifier คือคีย์เวิร์ด (Keyword) ของภาษาจาวาที่ใช้เป็น access modifier เช่น public หรืออธิบายคุณสมบัติอื่นๆ ของคลาส เช่น abstract และ final ซึ่งเป็นเงื่อนไขเพิ่มเติม (Option)
- class คือคีย์เวิร์ดของภาษาจาวาเพื่อระบุว่าเป็นการประกาศคลาส
- ClassName คือชื่อของคลาสที่เป็นชื่อ identifier ไดๆ ที่สอดคล้องกับกฎการตั้งชื่อ
- class member คือเมธอดหรือคุณลักษณะของคลาส

ตัวอย่างการประกาศคลาส Student สามารถทำได้ดังนี้

```
public class Student {  
}
```

4.2.2 การประกาศคุณลักษณะ

คุณลักษณะของอีองเจกต์ คือตัวแปรหรือค่าคงที่ซึ่งประกาศภายในอีองเจกต์ โดยมีรูปแบบการประกาศดังนี้

```
[modifier] dataType attributeName;
```

โดยที่

- modifier คือคีย์เวิร์ดของภาษาจาวาที่อธิบายคุณสมบัติต่างๆ ของตัวแปรหรือค่าคงที่อาทิเช่น public, private, static, final และ transient เป็นต้น
- dataType คือชนิดข้อมูลซึ่งอาจเป็นชนิดข้อมูลแบบพื้นฐานหรือชนิดข้อมูลแบบอ้างอิงที่จะกล่าวถึงในบทต่อไป
- attributeName คือชื่อของคุณลักษณะที่เป็นชื่อ identifier โดย จะสอดคล้องกับกฎการตั้งชื่อ

ตัวอย่างการประกาศคุณลักษณะ id, name และ gpa ซึ่งมีชนิดข้อมูลเป็น string และ double ในคลาส Student สามารถทำได้ดังนี้

```
public class Student {  
    public String id;  
    public String name;  
    public double gpa;  
}
```

4.2.3 การประกาศเมธอด

ภาษาจาวากำหนดรูปแบบของการประกาศเมธอดที่อยู่ในคลาสไว้วัดังนี้

```
[modifier] return_type methodName ([arguments]) {  
    [method_body]  
}
```

โดยที่

- modifier คือคีย์เวิร์ดของภาษาจาวาที่เป็น access modifier เช่น public หรือ private หรืออธิบายคุณสมบัติอื่นๆ ของเมธอด เช่น abstract หรือ static เป็นต้น
- return_type คือชนิดข้อมูลของค่าที่ส่งกลับหลังจากเสร็จสิ้นการทำงานของคำสั่งในเมธอดนี้ โดยชนิดข้อมูลของค่าที่ส่งกลับอาจเป็นชนิดข้อมูลแบบพื้นฐานหรือชนิดข้อมูลแบบอ้างอิง ในกรณีที่ไม่มีการส่งค่าใดๆ กลับจะต้องระบุชนิดข้อมูลเป็น void

- methodName คือชื่อของเมธอดที่เป็นชื่อ identifier ไดๆ ซึ่งสอดคล้องกับกฎการตั้งชื่อ
- arguments คือตัวแปรที่ใช้ในการรับข้อมูลที่อ่อนเบกต์ส่งมาให้ โดยอาจมีมากกว่าหนึ่งตัวแปร หรือไม่มีเลย ก็ได้ขึ้นอยู่กับการกำหนดเมธอด
- method_body คือคำสั่งต่างๆ ของภาษาจาวาที่อยู่ในเมธอด

โปรแกรมที่ 4.1 แสดงตัวอย่างโปรแกรมภาษาจาวาที่ประกาศคลาส Student โดยมีคุณลักษณะคือ id, name, gpa และ MIN_GPA และมีเมธอดคือ setId(), setName(), setGpa() และ showDetails()

โปรแกรมที่ 4.1 คลาส Student

```
public class Student {
    public String id;
    public String name;
    public double gpa;
    public static final double MIN_GPA = 2.00;

    public void setId(String ID) {
        id = ID;
    }
    public void setName(String n) {
        name = n;
    }
    public void setGpa(double GPA) {
        gpa = GPA;
    }
    public void showDetails() {
        System.out.println("ID: "+id);
        System.out.println("Name: "+name);
        System.out.println("GPA: "+gpa);
    }
}
```

เมธอด main()

โปรแกรมภาษาจาวาที่เป็นโปรแกรมจาวาประยุกต์ (Java Application) จะเริ่มต้นการทำงานในคลาสที่มีเมธอด main() โดยมีรูปแบบของเมธอดดังนี้

```
public static void main (String args[]) {
    [method_body]
}
```

4.2.4 การประกาศและสร้างอ้อมเจกต์

อ้อมเจกต์ทุกอ้อมเจกต์ในโปรแกรมภาษาจาวาจะต้องมีคำสั่งประกาศเพื่อระบุว่าอ้อมเจกต์นั้นเป็นอ้อมเจกต์ของคลาสใด โดยมีรูปแบบดังนี้

```
[modifier] ClassName objectName;
```

โดยที่

- modifier คือคีย์เวิร์ดที่อธิบายคุณสมบัติต่างๆ ของอ้อมเจกต์
- ClassName คือชื่อของคลาส
- objectName คือชื่อของอ้อมเจกต์ที่เป็นชื่อ identifier โดย ซึ่งสอดคล้องกับกฎการตั้งชื่อ

ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```
Student s1;
```

เป็นคำสั่งประกาศอ้อมเจกต์ s1 ให้เป็นอ้อมเจกต์ของคลาส Student ทึ้นคือคลาสที่ระบุในคำสั่งประกาศ อ้อมเจกต์จะต้องเป็นคลาสที่มีการนิยามไว้แล้ว กล่าวคือจะต้องมีคลาส Student ที่นิยามไว้แล้ว

คำสั่งในการประกาศอ้มเจกต์ไม่ได้เป็นคำสั่งที่ใช้ในการสร้างอ้มเจกต์ คำสั่งที่ใช้ในการสร้างอ้มเจกต์จะมีรูปแบบดังนี้

```
objectName = new ClassName([arguments]);
```

โดยที่

- objectName คือชื่อของอ้มเจกต์
- new คือคีย์เวิร์ดของภาษาจาวาเพื่อใช้ในการสร้างอ้มเจกต์
- ClassName คือชื่อของคลาส
- arguments คือค่าที่ต้องการส่งผ่านในการเรียกเมธอดในการสร้างอ้มเจกต์ซึ่งอาจมีหรือไม่มีก็ได้

การสร้างอ้มเจกต์โดยเรียกใช้คำสั่ง new นี้จะเป็นการเรียกใช้เมธอดในการสร้างอ้มเจกต์ที่เรียกว่า constructor ของคลาสนั้นๆ ซึ่งจะมีการอธิบายการทำงานของ constructor ในบทที่ 6

ตัวอย่างคำสั่งในการสร้างอ้มเจกต์ s1 ทำได้ดังนี้

```
s1 = new Student();
```

นอกจากนี้คำสั่งในการประกาศและสร้างอีบเจกต์สามารถที่จะรวมเป็นคำสั่งเดียวกันได้โดยมีรูปแบบคำสั่งดังนี้

```
[modifier] ClassName objectName = new className([arguments]);
```

อาทิเช่น

```
Student s1 = new Student();
```

4.2.5 การเรียกใช้สมาชิกของอีบเจกต์

สมาชิกของอีบเจกต์ประกอบด้วยคุณลักษณะและเมธอด การเรียกใช้สมาชิกของอีบเจกต์ทำได้โดยการใช้เครื่องหมายจุด(.) กล่าวคือคุณลักษณะของอีบเจกต์สามารถเรียกใช้ โดยมีรูปแบบดังนี้

```
objectName.attributeName;
```

โดยที่

- `objectName` คือชื่อของอีบเจกต์ที่สร้างขึ้น
- `attributeName` คือชื่อของคุณลักษณะของอีบเจกต์นั้น

นอกจากนี้เราสามารถที่จะส่งข่าวสารไปยังอีบเจกต์ภายนอกจากที่มีการสร้างอีบเจกต์ขึ้นมาได้โดยการเรียกใช้เมธอดของอีบเจกต์นั้น รูปแบบคำสั่งในการเรียกใช้เมธอดมีดังนี้

```
objectName.methodName([arguments]);
```

โดยที่

- `objectName` คือชื่อของอีบเจกต์ที่สร้างขึ้น
- `methodName` คือชื่อของเมธอดของอีบเจกต์นั้น
- `arguments` คือค่าที่ต้องการส่งผ่านไปให้กับเมธอดของอีบเจกต์นั้น โดยที่จะต้องมีชนิดข้อมูลและจำนวน argument ให้สอดคล้องกับที่ประกาศในเมธอดของอีบเจกต์นั้น

ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

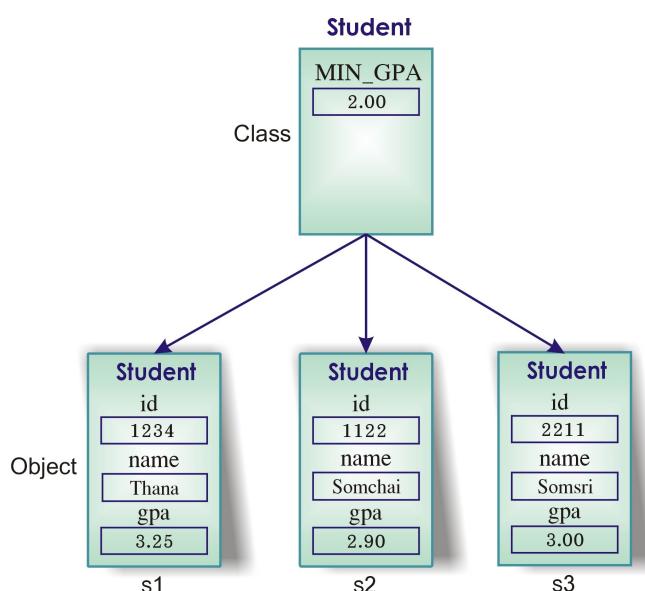
```
s1.setName("Thana");
```

เป็นการเรียกใช้เมธอด `setName()` ของอีบเจกต์ `s1` ซึ่งเป็นอีบเจกต์ของคลาส `Student` โดยจะส่งผ่าน argument ชนิด `String` ที่มีค่าเป็นข้อความ `Thana` ให้กับเมธอดดังกล่าว โปรแกรมที่ 4.2 แสดงตัวอย่างโปรแกรม

ของคลาส Sample ที่มีเมธอด main() อยู่ โดยโปรแกรมนี้จะสร้างอ็อบเจกต์ของคลาส Student ขึ้นมาสามอ็อบเจกต์ คือ อ็อบเจกต์ s1, s2 และ s3 จากนั้นจะทำการเรียกเมธอด setName() เพื่อกำหนดค่าให้กับคุณลักษณะ name ของอ็อบเจกต์แต่ละตัว ซึ่งผลลัพธ์ของโปรแกรมนี้จะได้อ็อบเจกต์ดังแสดงในรูปที่ 4.6

โปรแกรมที่ 4.2 คลาส Sample ที่เรียกใช้เมธอดของคลาส Student

```
public class Sample {
    public static void main(String args[]) {
        Student s1 = new Student();
        Student s2 = new Student();
        Student s3 = new Student();
        s1.setId("1234");
        s1.setName("Thana");
        s1.setGpa(3.25);
        s2.setId("1122");
        s2.setName("Somchai");
        s2.setGpa(2.90);
        s3.setId("2211");
        s3.setName("Somsri");
        s3.setGpa(3.00);
    }
}
```


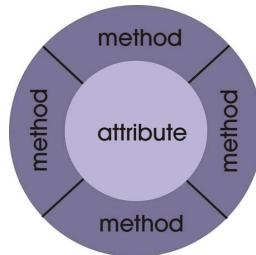
รูปที่ 4.6 ผลลัพธ์ของโปรแกรมที่ 4.2

4.3 คุณลักษณะเด่นของโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์

โปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์ จะมีคุณลักษณะเด่นอยู่สามประการคือ การห่อหุ้ม (Encapsulation) การสืบทอด (Inheritance) และการมีไฉไลรูปแบบ (Polymorphism)

4.3.1 การห่อหุ้ม

หลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการเขียนโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์คือการห่อหุ้ม ซึ่งคุณลักษณะของอ้อมเจกต์จะถูกห่อหุ้นอยู่ภายใน เพื่อไม่ให้อ้อมเจกต์อื่นๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นคุณลักษณะได้โดยตรง การจะเรียกใช้คุณลักษณะของอ้อมเจกต์จะทำได้โดยการเรียกผ่านเมธอดเท่านั้นดังแสดงในรูปที่ 4.7

รูปที่ 4.7 หลักการของการห่อหุ้ม

อ้อมเจกต์แต่ละอ้อมเจกต์จะประกอบไปด้วยส่วนที่เป็น interface และส่วนที่เป็น implementation ส่วนที่เป็น interface คือส่วนของอ้อมเจกต์ที่อนุญาตให้อ้อมเจกต์อื่นสามารถเรียกใช้งานได้ ซึ่งในภาษาจาวาคือคุณลักษณะหรือเมธอดที่ถูกประกาศให้มี access modifier เป็น public สำหรับส่วนที่เป็น implementation คือส่วนของอ้อมเจกต์ที่ไม่สามารถเข้าถึงได้จากภายนอก อ้อมเจกต์อื่นๆ จะไม่สามารถเห็นส่วนที่เป็น implementation ของอ้อมเจกต์ได้ ในภาษาจาวาคือคุณลักษณะหรือเมธอดที่ถูกประกาศให้มี access modifier เป็น private

การเขียนโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์โดยใช้หลักการของการห่อหุ้ม สามารถทำได้โดยกำหนดให้คุณลักษณะของอ้อมเจกต์มี access modifier เป็น private และกำหนดให้เมธอดที่สามารถเรียกจากอ้อมเจกต์ภายนอกได้มี access modifier เป็น public ดังแสดงตัวอย่างในโปรแกรมที่ 4.3

โปรแกรมที่ 4.3 การใช้หลักการของการห่อหุ้ม

```
public class Student {  
    private String id;  
    private String name;  
    private double gpa;  
    private static final double MIN_GPA = 2.00;  
  
    public void setId(String ID) {  
        id = ID;  
    }  
    public void setName(String n) {  
        name = n;  
    }  
    public void setGpa(double GPA) {  
        gpa = GPA;  
    }  
    public void showDetails() {  
        System.out.println("ID: "+id);  
        System.out.println("Name: "+name);  
        System.out.println("GPA: "+gpa);  
    }  
}
```

ข้อดีของการห่อหุ้มคือ

- การซ่อนเร้นข้อมูล (Information Hiding) ทำให้อีองเจกต์สามารถติดต่อกับอีองเจกต์ภายนอกผ่านเมธอดที่เป็นส่วนของ interface เท่านั้น ซึ่งถ้ามีการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะหรือเมธอดที่อยู่ภายในอีองเจกต์ ก็จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่ออีองเจกต์ภายนอกที่เรียกใช้
- ความเป็นโมดูล (Modularity) การพัฒนาโปรแกรมเชิงอีองเจกต์จะสามารถกำหนดให้อีองเจกต์แต่ละอีองเจกต์มีความเป็นอิสระต่อกัน ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นภายในอีองเจกต์หนึ่งก็จะไม่มีผลกระทบต่ออีองเจกต์อื่น

เครื่องโทรศัพท์เป็นตัวอย่างหนึ่ง ของการแสดงคุณลักษณะเด่นด้านการห่อหุ้มของอีองเจกต์ ส่วนที่เป็น interface ก็คือปุ่มของโทรศัพท์ที่ผู้ใช้สามารถติดต่อกับเครื่องได้ สำหรับระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ในเครื่องโทรศัพท์ คือส่วนที่เป็น implementation ซึ่งผู้ใช้ไม่สามารถมองเห็นและไม่จำเป็นต้องเข้าไปทำงานของระบบดังกล่าว และหากระบบอิเล็กทรอนิกส์ภายในเปลี่ยนแปลงไป ผู้ใช้ยังสามารถที่จะติดต่อกับเครื่องได้โดยใช้ปุ่มที่เป็นส่วน interface เช่นเดิม

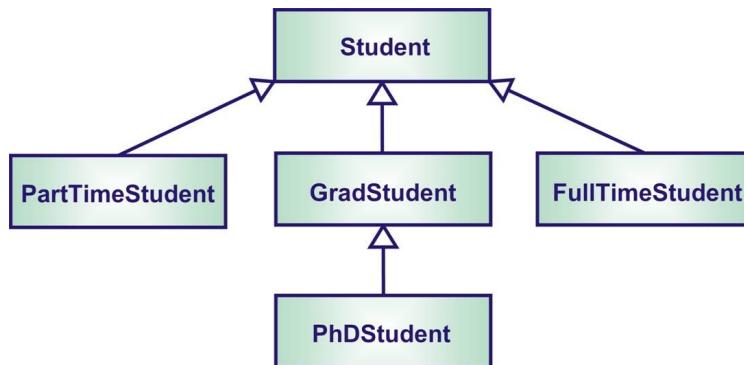
4.3.2 การสืบทอด

คุณลักษณะเด่นประการหนึ่งของการโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์คือ ความสามารถที่จะนำเอาโปรแกรมที่ออกแบบไว้แล้วมาใช้ใหม่ได้ ซึ่งสำหรับโปรแกรมเชิงกระบวนการจะทำได้โดยการทำหน้าคำสั่งที่ต้องใช้บอยไว้ในโปรแกรม ข้อย (ฟังก์ชัน หรือ Procedure) ซึ่งจะมีความซับซ้อนในการออกแบบเพื่อให้ได้โปรแกรมย่อที่เหมาะสม ทำให้การนำโปรแกรมมาใช้ใหม่ของโปรแกรมเชิงกระบวนการค่อนข้างจะเป็นไปได้ยากกว่า และเมื่อโปรแกรมมีความซับซ้อนขึ้น การนำโปรแกรมมาใช้ใหม่ก็เป็นไปได้ยากขึ้น เนื่องจากเราไม่สามารถออกแบบโปรแกรมครอบคลุมปัญหาทั้งหมด ไว้ล่วงหน้าได้

วิธีการนำโปรแกรมมาใช้ใหม่ของโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์ จะใช้หลักการของการสืบทอด ซึ่งเป็นการนิยามคลาสใหม่จากรูปแบบของคลาสที่มีอยู่แล้ว โดยคลาสใหม่จะนำคุณลักษณะและเมธอดของคลาสเดิมมาใช้ได้ โดยทั่วไปคลาสต่างๆ ที่มีอยู่จะมีโครงสร้างที่มีความสัมพันธ์กันตามลำดับชั้น เราสามารถที่จะออกแบบโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์เพื่อสร้างคลาสที่เป็นคลาสแบบทั่วไป (Generalized Class) ซึ่งจะมีคุณลักษณะและเมธอดเพื่อให้คลาสอื่นๆ ที่เป็นคลาสเฉพาะ (Specific Class) สืบทอดได้ คลาสที่เป็นคลาสแบบทั่วไปจะเรียกว่าเป็น superclass หรือ parent class ส่วนคลาสที่เป็นคลาสเฉพาะที่สืบทอดมาจากจะเรียกว่าเป็น subclass หรือ child class

รูปที่ 4.8 แสดงตัวอย่างของคลาสที่ใช้หลักการของการสืบทอด ตัวอย่างนี้จะมีคลาส Student เป็นคลาสแบบทั่วไป และมีคลาส GradStudent, PartTimeStudent และ FullTimeStudent สืบทอดมาจากคลาส Student และคลาส PhDStudent จะสืบทอดมาจากคลาส GradStudent อีกชั้นหนึ่ง การสืบทอดจะมีผลให้คุณลักษณะและเมธอดของ Superclass สืบทอดไปยัง Subclass ตัวอย่างเช่น ถ้าคลาส Student ในรูปที่ 4.8 มีคุณลักษณะ id, name, gpa และมีเมธอด setId(), setName(), setGpa() และ showDetails() คลาส GradStudent, PartTimeStudent และ FullTimeStudent ก็จะสืบทอดคุณลักษณะและเมธอดเหล่านั้นมาด้วย นอกจากนี้คลาส PhDStudent ที่สืบทอดมาจากคลาส GradStudent ก็จะได้รับคุณลักษณะและเมธอดที่สืบทอดมาจากคลาส Student ที่เป็น superclass ของคลาส GradStudent ด้วย

ข้อดีของการสืบทอดคือ ความสามารถในการที่จะนำโปรแกรมเดิมมาพัฒนาเพิ่มเติมใหม่ได้ง่ายขึ้น และยังช่วยทำให้โปรแกรมแต่ละโปรแกรมมีขนาดเล็ก ซึ่งทำให้ง่ายต่อการเข้าใจและการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมทำได้ง่ายขึ้น โดยในภาษาจาวาจะใช้คีย์เวิร์ด extends เพื่อรับบุการสืบทอด โปรแกรมที่ 4.4 แสดงตัวอย่างของคลาสที่ใช้หลักการในการสืบทอดตามไกด์ไลน์ของคลาสในรูปที่ 4.8

รูปที่ 4.8 ตัวอย่างของคลาสที่ใช้หลักการของการสืบทอด

โปรแกรมที่ 4.4 ตัวอย่างการใช้หลักการในการสืบทอด

```

public class PartTimeStudent extends Student { }

-----
public class FullTimeStudent extends Student { }

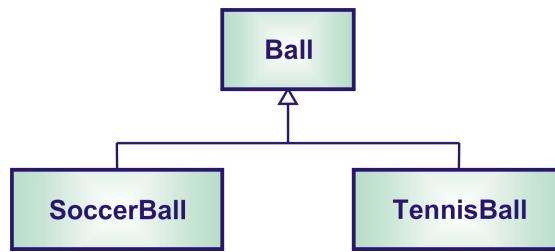
-----
public class GradStudent extends Student {
    private String thesisTitle;
    private String supervisor;
    public void setThesisTitle(String t) {
        thesisTitle = t;
    }
    public void setSupervisor(String s) {
        supervisor = s;
    }
}

-----
public class PhDStudent extends GradStudent {
    public boolean passQualify;
    public boolean isPassQualify() {
        return passQualify;
    }
}
  
```

4.3.3 การมีได้หลายรูปแบบ

หลักการของการมีได้หลายรูปแบบคือ คุณสมบัติของโปรแกรมเชิงอิ่อมเจกต์ที่สามารถตอบสนองต่อข่าวสาร (เมธอด) เดียวกันด้วยวิธีการที่ต่างกัน และสามารถกำหนดอีอมเจกต์ได้หลายรูปแบบ หลักการของการมีได้หลายรูป

แบบเป็นหลักการที่สืบเนื่องมาจากหลักการของการสืบทอด ตัวอย่างเช่น รูปที่ 4.9 มีคลาส Ball ซึ่งเป็น superclass ของคลาส SoccerBall และ TennisBall

รูปที่ 4.9 ตัวอย่างของคลาส Ball

คลาส Ball อาจมีเมธอด throwBall() เพื่อกำหนดพฤติกรรมการโยนลูกบอล ซึ่ง subclass ที่ซื้อ SoccerBall และ TennisBall อาจกำหนดวิธีการการโยนลูกบอลแต่ละชนิดที่ต่างกันกล่าวคือเขียนคำสั่งในเมธอด throwBall() ที่สืบทอดมาด้วยชุดคำสั่งที่ต่างกันดังแสดงในโปรแกรมที่ 4.5 หลักการของการมีได้หลายรูปแบบขึ้นรวมไปถึงความสามารถที่จะอ้างอิงอ้อมเจกต์ที่สืบทอดมาได้หลายรูปแบบ ตัวอย่างเช่นคลาส SoccerBall ที่สืบทอดมาจากคลาส Ball สามารถที่จะอ้างอิงอ้อมเจกต์ของคลาส SoccerBall ได้ทั้งในรูปแบบของ SoccerBall หรือ Ball ได้ ตัวอย่างเช่นคำสั่ง

```
SoccerBall b2 = new SoccerBall();
Ball b3 = new SoccerBall();
```

ซึ่งข้อดีของการใช้หลักการของการมีได้หลายรูปแบบคือ ทำให้โปรแกรมสามารถปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมได้ง่ายขึ้น

โปรแกรมที่ 4.5 ตัวอย่างการใช้หลักการของการมีได้หลายรูปแบบ

```
public class Ball {  
    public void throwBall() { }  
}  
  
-----  
public class SoccerBall extends Ball {  
    public void throwBall() {  
        System.out.println("Throwing soccerball");  
    }  
}  
  
-----  
public class TennisBall extends Ball {  
    public void throwBall() {  
        System.out.println("Throwing tennisball");  
    }  
}  
  
-----  
public class TestBall {  
    public static void main(String args[]) {  
        Ball b1 = new Ball();  
        SoccerBall b2 = new SoccerBall();  
        Ball b3 = new SoccerBall();  
    }  
}
```

4.4 การเขียนโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์เพื่อสร้างคลาสแบบ abstract และอินเตอร์เฟส

โปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์นอกเหนือจากการนิยามคลาสแล้ว ในบางกรณีเราอาจจำเป็นที่จะต้องนิยามเมธอดต่างๆ กายในคลาส ขึ้นมาก่อนได้ โดยยังไม่ต้องระบุคำสั่งหรือวิธีการของคลาสนั้น อาทิเช่นเราอาจต้องการกำหนดคลาสชื่อ Vehicle (ยานพาหนะ) ซึ่งอาจมีเมธอดที่ชื่อ move() อยู่ ทั้งนี้อาจมีคลาสอื่นๆ ที่จะสืบทอดจาก Vehicle เช่น Car หรือ Motorbike ซึ่งจะมีวิธีการหรือคำสั่งในการ move() ที่แตกต่างกันภายนاحาวาได้กำหนดคลาสลักษณะนี้ไว้สองแบบคือ คลาสแบบ abstract และอินเตอร์เฟส

4.4.1 คลาสแบบ abstract

คลาสที่มี modifier เป็น abstract จะหมายความว่าคลาสนั้นขึ้นเป็นคลาสที่ไม่สมบูรณ์ โดยมีเมธอดแบบ abstract ซึ่งเป็นเมธอดที่ขึ้นไม่สมบูรณ์อย่างน้อยหนึ่งเมธอดอยู่ในคลาส เมธอดแบบ abstract จะมีรูปแบบการ

ประกาศดังนี้

```
[modifier] abstract return_type methodName([arguments]);
```

ทั้งนี้เมื่อชุดแบบ abstract เป็นเมธอดที่ยังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่มีบล็อกคำสั่ง ({}) อย่างภายในเมธอด โปรแกรมที่ 4.6 แสดงตัวอย่างของคลาส Student ที่เป็นคลาสแบบ abstract คลาสนี้จะมีเมธอด showDetails() ซึ่งเป็นเมธอดแบบ abstract อย่างภายในคลาส

โปรแกรมที่ 4.6 ตัวอย่างคลาสแบบ abstract

```
public abstract class Student {  
    protected String id;  
    protected String name;  
    protected double gpa;  
    public void setId(String ID) {  
        id = ID;  
    }  
    public void setName(String n) {  
        name = n;  
    }  
    public void setGpa(double GPA) {  
        gpa = GPA;  
    }  
    public abstract void showDetails();  
}
```

คลาสแบบ abstract กำหนดขึ้นมาเพื่อให้คลาสอื่นสืบทอด โดยคลาสที่มาสืบทอดจะต้องกำหนดบล็อกคำสั่งในเมธอดที่ยังไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้เราจะไม่สามารถสร้างอ้อมเขต์ของคลาสแบบ abstract ได้ โปรแกรมที่ 4.7 แสดงตัวอย่างของคลาส FullTimeStudent ที่สืบทอดมาจากคลาส Student คลาสนี้จะต้องมีการกำหนดบล็อกคำสั่งในเมธอด showDetails() เพื่อทำให้เป็นเมธอดที่สมบูรณ์ ซึ่งจะทำให้คลาส FullTimeStudent เป็นคลาสที่สามารถใช้ในการสร้างอ้อมเขต์ได้ อนึ่งถึงแม้ว่าเราจะไม่สามารถสร้างอ้อมเขต์ของคลาส Student ได้แต่เราสามารถประกาศอ้อมเขต์ของคลาส Student และสร้างอ้อมเขต์ของคลาส FullTimeStudent ได้ตามหลักการของการมีได้หลายรูปแบบดังนี้

```
Student s1 = new FullTimeStudent();
```

โปรแกรมที่ 4.7 ตัวอย่างคลาสที่สืบทอดมาจากคลาสแบบ abstract

```
public class FullTimeStudent extends Student {  
    private int credit;  
    private final int MAX_YEAR = 4;  
    public FullTimeStudent(int c) {  
        credit = c;  
    }  
    public void showDetails() {  
        System.out.println("ID: "+id);  
        System.out.println("Name: "+name);  
        System.out.println("GPA: "+gpa);  
        System.out.println("Credit: "+credit);  
    }  
}
```

4.4.2 อินเตอร์เฟส

อินเตอร์เฟส (interface) มีลักษณะคล้ายกับคลาสแบบ abstract แต่จะประกอบด้วยเมธอดที่ยังไม่สมบูรณ์ เท่านั้น โดยมีรูปแบบดังนี้

```
[modifier] interface InterfaceName {  
    [methods();]  
}
```

โดยที่

- InterfaceName คือชื่อของอินเตอร์เฟส
- methods () เป็นเมธอดที่ยังไม่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับเมธอดแบบ abstract แต่ไม่ต้องใช้คีย์เวิร์ด abstract

โปรแกรมที่ 4.8 แสดงตัวอย่างของกรณีกำหนดอินเตอร์เฟส Student อินเตอร์เฟสนี้จะมีเมธอด 4 เมธอดที่ยังไม่มีบล็อกคำสั่งคือเมธอด setId(), setName(), setGpa() และ showDetails()

โปรแกรมที่ 4.8 ตัวอย่างอินเตอร์เฟส

```
public interface Student {  
    public void setId(String ID);  
    public void setName(String n);  
    public void setGpa(double GPA);  
    public void showDetails();  
}
```

อินเตอร์เฟสกำหนดขึ้นมาเพื่อให้คลาสอื่นนำไปใช้งานโดยใช้คีย์เวิร์ด implements โดยมีรูปแบบดังนี้

```
[modifier] class ClassName implements InterfaceName {  
    [methods ()];  
}
```

โปรแกรมที่ 4.9 ได้แสดงตัวอย่างของคลาส PartTimeStudent ที่ implements อินเตอร์เฟส Student คลาสที่ implements อินเตอร์เฟสจะต้องเขียนบล็อกคำสั่งในเมธอดทุกเมธอดที่กำหนดไว้ในอินเตอร์เฟส เพื่อทำให้ เมธอดเหล่านี้สมบูรณ์ และสามารถสร้างอีอบเจกต์ของคลาสนั้นได้

อินเตอร์เฟสจะเหมือนกับคลาสแบบ abstract ตรงที่เราจะไม่สามารถสร้าง อีอบเจกต์ของอินเตอร์เฟสได้ ประโยชน์ของอินเตอร์เฟสก็คือการกำหนดรูปแบบของเมธอดต่างๆ ที่คลาสอื่นๆ จะต้อง implements ไว้ล่วงหน้า ซึ่ง สามารถถูกหักจากการมีได้หลายรูปแบบมาเรียกใช้เมธอดเหล่านั้น ได้จากคลาสที่ implements อินเตอร์เฟส อาทิเช่น คำสั่ง

```
Student s1 = new PartTimeStudent(6);  
s1.setId("1111");  
s1.setName("Thana");  
s1.setGpa(3.00);  
s1.showDetails();
```

อินเตอร์เฟสยังช่วยในการสืบทอดแบบหลายคลาสได้ (Multiple Inheritance) เนื่องจากภาษาจาวากำหนดให้คลาสใดๆ สามารถสืบทอดคลาสอื่นได้เพียงคลาสเดียวเท่านั้น แต่จะสามารถ implements อินเตอร์เฟสได้หลาย อินเตอร์เฟส อาทิเช่น

```
public class MyApplet extends Applet implements  
MouseListener, ActionListener {  
    ...  
}
```

เป็นโปรแกรมจาวาแอปเพล็ตที่สืบทอดมาจากคลาส Applet แต่ขณะเดียวกันเป็นคลาสที่ implements อินเตอร์เฟส MouseListener และ ActionListener เป็นต้น

โปรแกรมที่ 4.9 ตัวอย่างคลาสที่ implements อินเตอร์เฟส

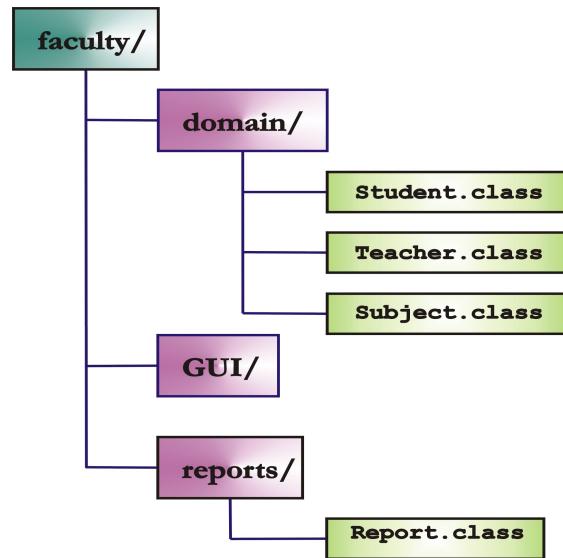
```
public class PartTimeStudent implements Student {
    private String id;
    private String name;
    private double gpa;
    private int credit;
    private final int MAX_YEAR = 8;
    public PartTimeStudent(int c) {
        credit = c;
    }
    public void setId(String ID) {
        id = ID;
    }
    public void setName(String n) {
        name = n;
    }
    public void setGpa(double GPA) {
        gpa = GPA;
    }
    public void showDetails() {
        System.out.println("ID: "+id);
        System.out.println("Name: "+name);
        System.out.println("GPA: "+gpa);
        System.out.println("Credit: "+credit);
    }
}
```

4.5 แพคเกจ

แพคเกจจะเป็นที่รวบรวมคลาสและอินเตอร์เฟสต่างๆ ที่มีหน้าที่การทำงานคล้ายกันไว้ในที่เดียวกัน โดยทั่วไปโปรแกรมภาษาจาวาจะประกอบไปด้วยคลาสหลายคลาสที่ประกาศอยู่ในโปรแกรมไฟล์ต่างๆ ไฟล์โปรแกรมภาษาจาวาแต่ละไฟล์อาจมีคลาสที่ประกาศไว้หลายคลาสได้ แต่จะมีคลาสที่มี access modifier เป็น public ได้เพียงคลาสเดียว ซึ่งวิธีการปฏิบัติที่นิยมใช้คือการกำหนดให้ในแต่ละโปรแกรมไฟล์มีคลาสเพียงคลาสเดียว โดยมีชื่อไฟล์เป็นชื่อเดียวกับชื่อคลาส

การจัดระบบไฟล์และคลาสจึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาโปรแกรมขนาดใหญ่ เราสามารถที่จะแบ่งโปรแกรมให้เป็นแพคเกจต่างๆ โดยจัดกลุ่มของคลาสที่ทำงานคล้ายกันไว้ในแพคเกจเดียวกัน แพคเกจแต่ละแพคเกจจะใช้ในการเก็บคลาสหรือแพคเกจย่อยได้

ชี้งโปรแกรม jaws จะสร้างไดเรกทอรี่ (Directory) ที่มีชื่อเดียวกับแพคเกจ ในการเก็บคลาสหรือแพคเกจย่อย เหล่านั้น รูปที่ 4.10 แสดงตัวอย่างโครงสร้างไดเรกทอรี่ของโปรแกรมที่มีคลาสและแพคเกจหลายๆ ตัว โปรแกรมจะอยู่ในแพคเกจ faculty ซึ่งจะประกอบด้วย แพคเกจย่อย 3 แพคเกจคือ domain, GUI และ reports โดย โปรแกรม Student.class, Teacher.class และ Subject.class จะอยู่ในแพคเกจย่อย domain ส่วน โปรแกรม Report.class จะอยู่ในแพคเกจย่อย reports

รูปที่ 4.10 ตัวอย่างแพคเกจ

4.5.1 การประกาศและใช้แพคเกจ

โครงสร้างโปรแกรมไฟล์ของภาษา jaws จะประกอบด้วยคำสั่งดังนี้

```
[<package declaration>]
[<import declaration>]
[<class declaration>]
```

โดยที่

- package_declaration เป็นการระบุว่า โปรแกรมไฟล์อยู่ในแพคเกจใด
- import_declaration เป็นคำสั่งในการเรียกใช้แพคเกจอื่นๆ
- class_declaration เป็นคำสั่งในการประกาศคลาส

คำสั่งในการระบุแพคเกจจะมีรูปแบบดังนี้

```
package <package_name>[<sub_package_name>]
```

ตัวอย่างเช่น

```
package faculty.domain;  
หรือ  
package faculty;
```

โปรแกรมไฟล์หนึ่งไฟล์จะมีคำสั่ง package ได้เพียงคำสั่งเดียว โดยจะต้องเป็นคำสั่งแรกของโปรแกรม ในกรณีที่ไม่มีคำสั่ง package โปรแกรมไฟล์นั้นจะถูกกำหนดไว้ในแพคเกจ default

การเรียกใช้แพคเกจอื่น ๆ จะทำได้โดยการใช้คำสั่ง import ซึ่งมีรูปแบบของคำสั่งดังนี้

```
import <package_name>[.<sub_package_name>].<Class_name>  
หรือ  
import <package_name>[.<sub_package_name>].*;
```

ตัวอย่างเช่น

```
import faculty.reports.Report;  
หรือ  
import java.awt.*;
```

คำสั่ง import จะต้องกำหนดไว้ก่อนคำสั่งการประกาศคลาส ซึ่งโปรแกรมไฟล์ภาษาจาวาแต่ละโปรแกรมสามารถมีคำสั่ง import ได้หลายคำสั่ง

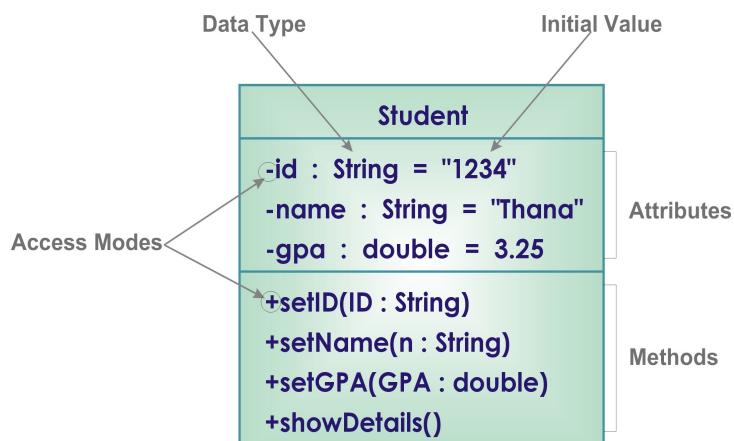
4.6 Unified Modeling Language

Unified Modeling Language (UML) เป็นภาษาที่ใช้รูปกราฟิกเพื่อจำลองระบบซอฟต์แวร์ UML ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อจำลองโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์ในต้นทศวรรษที่ 1990 ซึ่งในปัจจุบัน UML ได้กลายเป็นมาตรฐานที่ใช้ในการจำลองระบบซอฟต์แวร์ตามข้อกำหนดของ OMG (Object Management Group) หนังสือเล่มนี้จะใช้สัญลักษณ์ของ UML ในการจำลองระบบโปรแกรมต่างๆ แต่เนื่องจาก UML เป็นภาษาที่มีข้อกำหนดต่างๆ มาก ดังนั้นเนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึงเฉพาะส่วนต่างๆ ที่จำเป็นต่อความเข้าใจที่จะใช้ในหนังสือเล่มนี้เท่านั้น

4.6.1 ໄດ້ອະແກຣມຂອງຄລາສ

ໄໂຄະແກຣມຂອງຄລາສ (Class Diagram) ເປັນສັ່ນລັກຍົມທີ່ໃຊ້ແສດງຄລາສໃນ UML ໂດຍໄໂຄະແກຣມຂອງຄລາສ ຈະປະກອບດ້ວຍສ່ວນຕ່າງໆ ສາມສ່ວນຄື່ອງ ຂໍ້ອງຄລາສ ອຸນລັກຍະນະກາຍໃນຄລາສ ແລະເມນົດກາຍໃນຄລາສ ດັ່ງແສດງໃນຮູບ ທີ່ 4.11 ໄໂຄະແກຣມຂອງຄລາສຈະຮະບູ້ຂໍ້ອມຸລຕ່າງໆ ສໍາຫັບອຸນລັກຍະນະກາຍໃນຄລາສຄື່ອງ ຂໍ້ອງອຸນລັກຍະນະ ຈົນິດຂໍ້ອມຸລ ສຖານະການເຂົ້າລຶ້ງ (access modes) ແລະຄ່າເຮີມຕົ້ນ ສ່ວນເມນົດກາຍໃນຄລາສຈະຮະບູ້ລຶ້ງສຖານະການເຂົ້າລຶ້ງ ຂໍ້ອງເມນົດ ຈົນິດຂໍ້ອມຸລຂອງ argument ແລະຈົນິດຂໍ້ອມຸລຂອງຄ່າທີ່ສ່ວນກັບ ສໍາຫັບສຖານະການເຂົ້າລຶ້ງ UML ໄດ້ກຳຫັນດສັ່ນລັກຍົມຕ່າງໆ ໄວດັ່ງນີ້

- + ສໍາທັບ public
 - ສໍາທັບ private

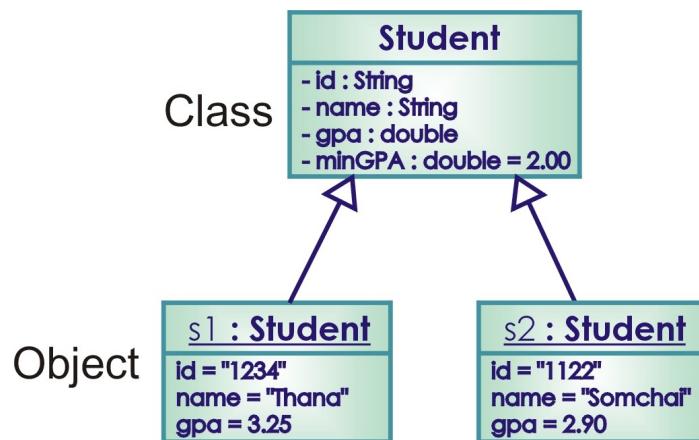
รูปที่ 4.11 ตัวอย่าง UML ของคลาส *Student*

โดยการใช้ลูกศรเป็นสัญลักษณ์ดังแสดงตัวอย่างในรูปที่ 4.8 นอกจากนี้ ให้แก่กรรมของคลาสยังสามารถที่จะแสดงความสัมพันธ์หรือแสดงคุณสมบัติอื่นๆ เช่น แสดงว่าเป็นคลาสแบบ interface ได้อีกด้วย

4.6.2 ไอดีอะแกรมของอ่อนเจกต์

UML สามารถที่จะแสดงให้เห็นได้ว่าอ้อมจอกต์ที่สร้างขึ้นมาเป็นอ้อมจอกต์ของคลาสใด และมีค่าของคุณลักษณะต่างๆ อย่างไร โดยใช้โครงแกรมของอ้อมจอกต์ (Object Diagram) ที่ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ สองส่วน กือ ส่วนที่ระบุชื่อของอ้อมจอกต์ และส่วนที่ระบุค่าของคุณลักษณะภายในอ้อมจอกต์ ดังตัวอย่างในรูปที่ 4.12 ซึ่งเป็นการ

แสดงอ็อบเจกต์ s1 และ s2 ของคลาส Student จากรูปจะเห็นได้ว่าสัญลักษณ์ลูกศรที่เป็นเส้นประเป็นการระบุว่า อ็อบเจกต์ s1 เป็นอ็อบเจกต์ของคลาส Student

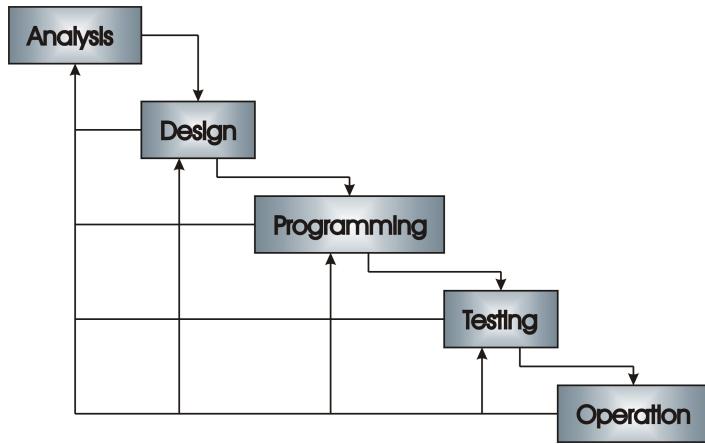
รูปที่ 4.12 โครงสร้างของอ็อบเจกต์ s1 และ s2 ของคลาส Student

4.7 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม

การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การเขียนโปรแกรมคำสั่งภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาใด ก็ภาษาหนึ่ง แต่จะรวมถึงขั้นตอนทั้งหมดในการพัฒนาโปรแกรม ซึ่งขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมนี้เรียกว่า วัฏจักรการ พัฒนาโปรแกรม (Software Development Life Cycle เรียกย่อว่า SDLC) ซึ่งจะประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ 5 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์ (Analysis)
2. ขั้นตอนการออกแบบ (Design)
3. ขั้นตอนการเขียนโปรแกรม (Programming)
4. ขั้นตอนการทดสอบ (Testing)
5. ขั้นตอนการทำงาน (Operation)

ซึ่งแต่ละขั้นตอนมักไม่ได้ผลลัพธ์ที่สมบูรณ์ที่จะสามารถทำขั้นตอนต่อไปได้ โดยไม่ต้องกลับมาทำขั้นตอนเดิม อีก แต่ระหว่างทำงานในแต่ละขั้นตอนอาจต้องข้อนกลับไปทำงานในขั้นตอนอื่นๆ ก่อนหน้านั้นดังแสดงรูปที่ 4.13

รูปที่ 4.13 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม

ขั้นตอนการวิเคราะห์ เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ (feasibility study) ของปัญหาที่ต้องการพัฒนาโปรแกรม ทีมพัฒนาโปรแกรมจะทำการวิเคราะห์ปัญหาและพิจารณาว่าสามารถที่จะพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อแก้ไขปัญหาได้หรือไม่ ผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนนี้คือข้อกำหนดตามความต้องการ (requirement specification) ซึ่งจะอธิบายคุณลักษณะของโปรแกรม โดยข้อกำหนดนี้จะเขียนอยู่ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้ ผู้ปฏิบัติงาน และนักพัฒนาโปรแกรมสามารถเข้าใจได้ และสามารถทดสอบโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นได้ว่าถูกต้องและตรงตามความต้องการของผู้ใช้ หรือไม่

ขั้นตอนการออกแบบ จะเป็นการทำให้ข้อกำหนดตามความต้องการเปลี่ยนไปอยู่ในรูปแบบของรายละเอียดของโปรแกรมที่จะต้องพัฒนา ซึ่งในการออกแบบโดยใช้หลักการเชิงอ้อมเจกต์อาจจะได้ดีอะแกรมต่างๆ ในรูปของ UML เพื่อที่จะอธิบายคลาสและอ้อมเจกต์ต่างๆ ที่สอดคล้องกับข้อกำหนดตามความต้องการ

ขั้นตอนการเขียนโปรแกรม จะเป็นการเขียนโปรแกรมโดยใช้ภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาใดภาษาหนึ่งให้เป็นไปตามโปรแกรมที่ได้ออกแบบไว้ ซึ่งการเลือกใช้ภาษาคอมพิวเตอร์ควรที่จะต้องสอดคล้องกับวิธีการที่ได้ออกแบบไว้ ในกรณีที่ขั้นตอนการออกแบบเป็นการใช้หลักการเชิงอ้อมเจกต์ควรที่จะต้องใช้ภาษาคอมพิวเตอร์เชิงอ้อมเจกต์ เช่น ภาษา Java ในการเขียนโปรแกรม ขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนที่ไม่ยกนักเนื่องจากเป็นการเขียนโปรแกรมตามข้อกำหนดที่ได้จากการออกแบบ ดังนั้นการพัฒนาโปรแกรมที่ดีจะต้องมีขั้นตอนการออกแบบที่ดีเพื่อให้ได้โปรแกรมที่ถูกต้อง

ขั้นตอนการทดสอบ จะเป็นขั้นตอนที่จะทดสอบโปรแกรมที่ได้พัฒนาขึ้น โดยอาจเป็นการทดสอบการทำงานของโปรแกรมจากข้อมูลที่นำมาทดสอบต่างๆ และตรวจสอบว่าโปรแกรมสามารถทำงานได้ถูกต้องตามข้อกำหนด ตามความต้องการหรือไม่ การทดสอบโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์อาจเป็นการทดสอบทีละยูนิต (Unit Testing) หรือการ

ทดสอบโดยรวม (Integration Testing) การทดสอบที่ละเอียดเป็นการทดสอบการทำงานของแต่ละคลาส ส่วนการทดสอบโดยรวมเป็นการทดสอบการทำงานเมื่อรวมคลาสต่างๆ เข้าด้วยกัน

ขั้นตอนการทำงาน เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ได้ส่งมอบโปรแกรมให้กับผู้ใช้งานแล้ว ซึ่งโปรแกรมที่ส่งมอบก็เปรียบเสมือนสินค้าอื่นๆ เช่น บ้านหรือรถยนต์ ที่อาจมีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขและต้องมีการบำรุงรักษา ผู้ใช้โปรแกรมอาจพบข้อผิดพลาดของโปรแกรมในระหว่างการใช้งาน ซึ่งข้อผิดพลาดเหล่านี้อาจเกิดขึ้นจากการออกแบบ ขั้นตอนการเขียนโปรแกรม หรือแม้กระทั่งเกิดขึ้นในขั้นตอนการวิเคราะห์โปรแกรม ที่อาจวิเคราะห์ความต้องการผิดพลาดซึ่งจากข้อผิดพลาดเหล่านี้ทำให้นักพัฒนาโปรแกรมอาจต้องนำโปรแกรมมาแก้ไข ขั้นตอนนี้เปรียบเสมือนขั้นตอนการบำรุงรักษาโปรแกรม (software maintenance) ซึ่งจะมีระยะเวลาทำงานตามระยะเวลาการใช้งานของโปรแกรม ซึ่งมักจะพบว่าขั้นตอนนี้จะมีค่าใช้จ่ายในการพัฒนาโปรแกรมมากที่สุดเมื่อเทียบกับขั้นตอนอื่นๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า วัภัยการของการพัฒนาโปรแกรมไม่สามารถที่จะทำแต่ละขั้นตอนให้สมบูรณ์ 100% ได้ แต่จะต้องมีการขอนกลับมาทำขั้นตอนอื่นๆ เสมอ โดยทั่วไปนักพัฒนาโปรแกรมที่ดีจะต้องให้ความสำคัญกับขั้นตอนการวิเคราะห์ และขั้นตอนการออกแบบให้มากที่สุด เพราะโปรแกรมที่มีการออกแบบที่ดีจะช่วยลดความยุ่งยากในขั้นตอนการทำงาน (บำรุงรักษา) ซึ่งจะมีผลทำให้ต้นทุนในการพัฒนาโปรแกรมถูกลง

สรุปเนื้อหาของบท

- โปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์จะมีคำนิยามที่สำคัญสองคำคือ อ้อมเจกต์และคลาส
- อ้อมเจกต์คือสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันจะประกอบไปด้วยคุณลักษณะและ เมธอด
- คลาสเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวของอ้อมเจกต์ อ้อมเจกต์จะถูกสร้างมาจากคลาส อ้อมเจกต์หลายอ้อมเจกต์สามารถถูกสร้างจากคลาสหนึ่งคลาสได้
- คุณลักษณะของอ้อมเจกต์คือข้อมูลที่เก็บอยู่ในอ้อมเจกต์ ซึ่งจะแบ่งออกเป็นตัวแปรและค่าคงที่
- คุณลักษณะของคลาสเป็นคุณลักษณะที่ใช้ร่วมกันของทุกอ้อมเจกต์
- เมธอดคือวิธีการเพื่อใช้ในการจัดการกับคุณลักษณะของอ้อมเจกต์หรือคุณลักษณะของคลาส
- ภาษาจาวามีนิยามในการเขียนโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์เพื่อประกาศคลาส คุณลักษณะ เมธอด และอ้อมเจกต์
- โปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์จะมีคุณลักษณะเด่นอยู่สามประการคือ การห่อหุ้ม การสืบทอด และการมีไฉไลรูปแบบ
- การห่อหุ้มคือการที่ให้คุณลักษณะถูกห่อหุ้มอยู่ภายในเมธอด โดยกำหนดให้คุณลักษณะมี access modifier เป็น private และกำหนดให้เมธอดมี ccess modifier เป็น public

- ข้อดีของการห่อหุ้มคือการซ่อนเร้นข้อมูลและความเป็นโนมูล
- การสืบทอดคือการที่คลาสใหม่สามารถนำเอาคุณลักษณะและเมธอดของคลาสที่ออกแบบไว้แล้วมาใช้ได้
- การมีได้หลายรูปแบบคือการที่กำหนดให้มีการตอบสนองต่อเมธอดเดียวกันด้วยวิธีการที่ต่างกัน และสามารถกำหนดอีอบเจกต์ได้หลายรูปแบบ
- การสืบทอดหมายถึง การที่คลาสที่เป็น subclass สืบทอดคุณลักษณะและเมธอดมาจากคลาสที่เป็น superclass ซึ่งภาษาจาวาจะใช้คีย์เวิร์ด extends
- คำสั่ง package เป็นการระบุว่าคลาสอยู่ในแพคเก็จใด
- คำสั่ง import เป็นการเรียกใช้คลาสในแพคเก็จต่างๆ
- Unified Modeling Language (UML) เป็นภาษาที่ใช้รูปกราฟิกเพื่อจำลองระบบซอฟต์แวร์ ในที่นี้ได้แนะนำสัญลักษณ์ของ UML ที่สำคัญสองอย่างคือ ไดอะแกรมของคลาสและไดอะแกรมของอีอบเจกต์
- วัสดุจัดการพัฒนาโปรแกรมจะประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ 5 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนการวิเคราะห์ ขั้นตอนการออกแบบ ขั้นตอนการเขียนโปรแกรม ขั้นตอนการทดสอบ และขั้นตอนการบำรุงรักษาโปรแกรม

บทที่ 5 การสร้างส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้

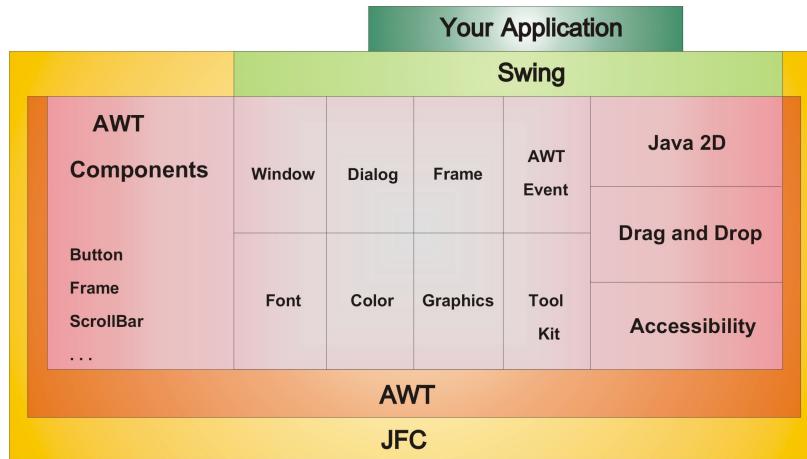
เนื้อหาในบทนี้เป็นการแนะนำการเขียนโปรแกรมจาวาประยุกต์ที่มีส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้ โดยจะเป็นการแนะนำคำสั่งและอินเตอร์เฟสที่สำคัญในแพคเกจ javax.swing อาทิบายคลาสประเภท Container และคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกอื่นๆ แนะนำการจัดวางส่วนประกอบกราฟิกโดยใช้อ็อกต์ประเภท LayoutManager และอธิบายการสร้างเมนู

5.1 Java Foundation Class

เนื้อหาที่ผ่านมาเน้นการพัฒนาโปรแกรมที่มีส่วนต่อประสานข้อความกับผู้ใช้ (text-mode) แต่ระบบปฏิบัติการส่วนใหญ่จะมีส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้ (Graphical User Interface เรียกย่อว่า GUI) ทั้งนี้เนื่องจากใช้งานง่ายกว่า ดังนั้นการพัฒนาโปรแกรมในปัจจุบันควรที่จะมีส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้ ซึ่งโปรแกรมลักษณะนี้เรียกว่าโปรแกรม GUI

การพัฒนาโปรแกรม GUI ผู้พัฒนาโปรแกรมต้องมีความเข้าใจชุดคำสั่งและองค์ประกอบทางด้านกราฟิกของระบบปฏิบัติการที่ต้องการพัฒนา ภาษาคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่จะใช้ชุดคำสั่งเฉพาะในแต่ละระบบปฏิบัติการ ดังนั้นผู้พัฒนาโปรแกรมจะต้องเรียนรู้ชุดคำสั่งในแต่ละระบบปฏิบัติการและโปรแกรม GUI ที่พัฒนาขึ้นมาจะขึ้นอยู่กับแพลตฟอร์ม (Platform Dependent) แต่ภาษาจาวาจะสนับสนุนการพัฒนาโปรแกรม GUI ที่สามารถใช้งานได้หลายแพลตฟอร์ม โดยจะใช้ชุดคำสั่งเดียวกัน อาทิเช่น เราสามารถที่จะนำโปรแกรม GUI ที่พัฒนาบนระบบปฏิบัติการ Linux มาใช้บนระบบปฏิบัติการอื่นๆ ที่มีส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้ได้

ชุดคำสั่งของโปรแกรมภาษาจาวาที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรม GUI จะอยู่ในชุดของแพคเกจ Java Foundation Classes (JFC) ดังแสดงในรูปที่ 5.1 ซึ่งประกอบด้วยแพคเกจต่างๆ ดังนี้

รูปที่ 5.1 ส่วนประกอบที่สำคัญของ JFC

- Abstract Window Toolkit (AWT) เป็นแพคเกจที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรม GUI ขึ้นพื้นฐาน ซึ่งจะให้โปรแกรม GUI ที่เป็น look and feel ที่เขียนอยู่กับแพลตฟอร์ม ภาษา Java ได้กำหนดแพคเกจ AWT ขึ้นมาตั้งแต่เวอร์ชันแรก (JDK 1.0) โดยกำหนดไว้ในแพคเกจ `java.awt`
- Swing เป็นแพคเกจที่มีส่วนประกอบกราฟิกที่มีคุณลักษณะและรูปแบบที่ดีกว่าส่วนประกอบกราฟิกของแพคเกจ AWT ซึ่งจะเหมาะสมกับการพัฒนาโปรแกรม GUI ที่นำไปใช้งานจริง ภาษา Java ได้กำหนดแพคเกจ Swing ขึ้นใน Java เวอร์ชัน 2 (Java 2) โดยกำหนดในแพคเกจชื่อ `javax.swing` โดยทั่วไปโปรแกรมที่ใช้ชุดคำสั่งในแพคเกจ Swing จะทำงานช้ากว่าโปรแกรม GUI ที่ใช้แพคเกจ AWT และมีรูปแบบที่สวยงามกว่า
- Java 2D เป็นชุดคำสั่งกราฟิกที่มีคลาสที่ช่วยในการพัฒนาโปรแกรมกราฟิกสองมิติและคลาสที่ใช้ในการจัดการกับรูปภาพ
- Accessibility เป็นชุดคำสั่งที่มีคลาสในการพัฒนาโปรแกรมที่มีอินพุตหรือเอาต์พุตในลักษณะพิเศษ อาทิ เช่น screen reader, screen magnifier และ audio text reader
- Drag and Drop เป็นชุดคำสั่งของเทคโนโลยีที่ช่วยในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างโปรแกรมที่พัฒนาโดยภาษา Java กับโปรแกรมภาษาอื่นๆ

5.1.1 แพคเกจ AWT

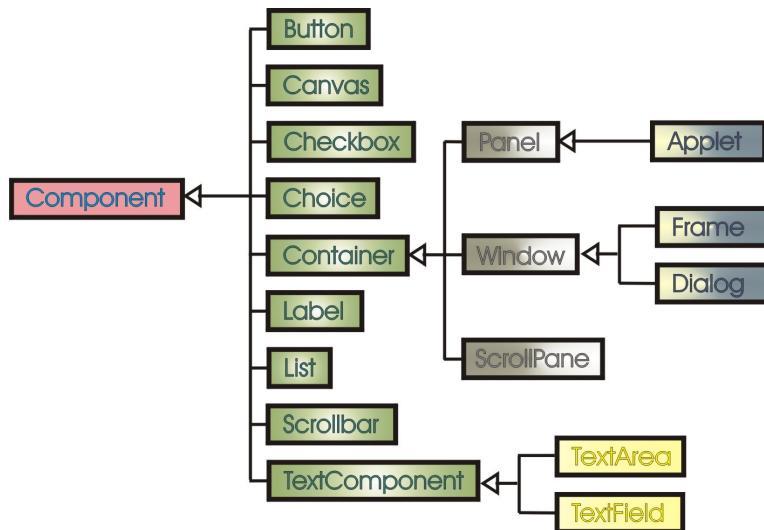
ภาษา Java ในเวอร์ชันแรกๆ จะใช้แพคเกจ AWT ใน การพัฒนาโปรแกรม ก่อนที่จะมาพัฒนาโดยใช้แพคเกจ Swing ทึ้งนี้คลาสและอินเตอร์เฟสของ Swing หลายๆ ตัวสืบทอดมาจากคลาสของแพคเกจ AWT เนื่องจากในที่นี้จะ

แนะนำให้รู้จักคลาสและอินเตอร์เฟสต่างๆ ที่สำคัญในแพคเกจ AWT ซึ่งมีดังนี้

- Component เป็นคลาสที่เป็น superclass ของคลาสประเภทส่วนประกอบกราฟิกทุกคลาสในแพคเกจ AWT
- Container เป็นคลาสที่ใช้ในการใส่ส่วนประกอบกราฟิก
- LayoutManager เป็นอินเตอร์เฟสที่ใช้ในการจัดตำแหน่งและขนาดของส่วนประกอบกราฟิก
- Graphics เป็นคลาสแบบ abstract ที่ใช้ในการวาดรูปกราฟิก อาทิ เช่น วาดเส้น วาดสี่เหลี่ยม หรือเขียนข้อความ เป็นต้น
- Color เป็นคลาสที่ใช้ในการจัดการสีของส่วนประกอบกราฟิก
- Font เป็นคลาสที่ใช้ในการจัดการฟอนต์ของส่วนประกอบกราฟิก
- AWTEvent เป็นคลาสที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ (Event) ทางกราฟิก

การเขียนโปรแกรม GUI นั้นจะเป็นการสร้างอีอบเจกต์ต่างๆ ที่เป็นอีอบเจกต์ของคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิก ซึ่งคลาสเหล่านี้จะสืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Component ดังแสดงในรูปที่ 5.2 ซึ่งคลาสที่เป็น subclass ของคลาส Component จะแบ่งเป็นสองกลุ่มคือ

1. คลาสที่เป็นคลาสประเภท Container เป็นคลาสที่ใช้ในการใส่ส่วนประกอบกราฟิกต่างๆ
2. คลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกอื่นๆ อาทิเช่น Button, Choice และ List เป็นต้น

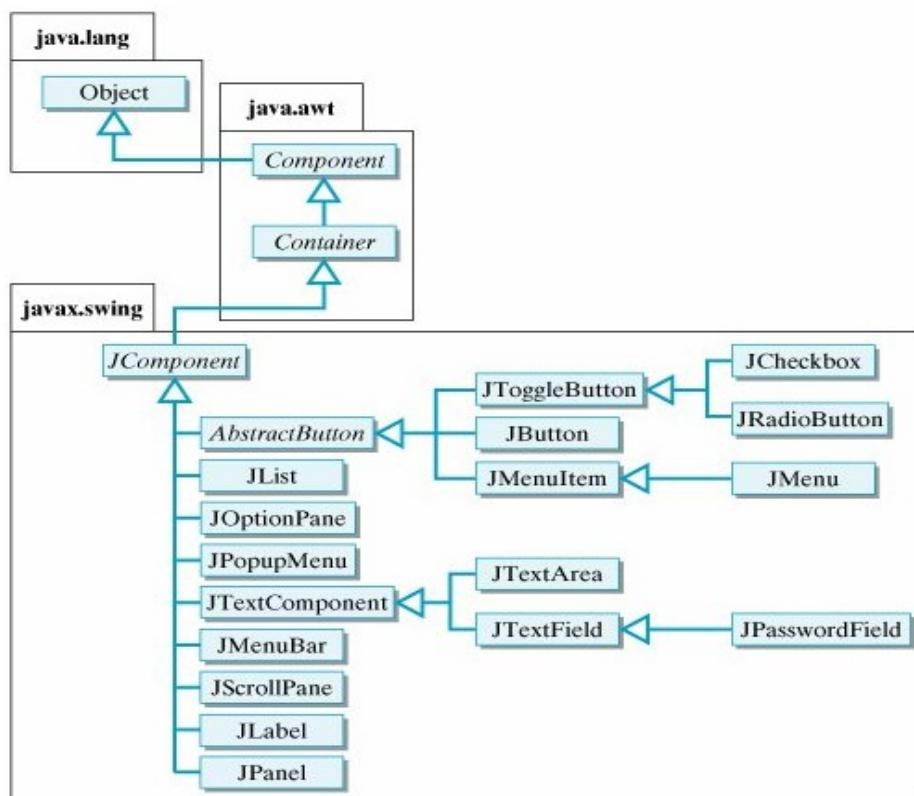

รูปที่ 5.2 คลาสต่างๆ ที่สืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Component

5.1.2 แพคเกจ Swing

Swing เป็นแพคเก็จสำหรับพัฒนาโปรแกรม GUI ซึ่งมีส่วนประกอบกราฟิกที่มากชนิดกว่าที่มีอยู่ในแพคเก็จ AWT นอกจากนี้ส่วนประกอบกราฟิกของแพคเก็จ Swing จะมีลักษณะที่ดีกว่าส่วนประกอบกราฟิกของแพคเก็จ AWT ส่วนประกอบกราฟิกของแพคเก็จ Swing สามารถกำหนดรูปแบบของ look and feel ที่ทำให้ได้โปรแกรม GUI ที่มีรูปแบบของกราฟิกเหมือนกันในทุกแพลตฟอร์ม ซึ่งจะแตกต่างกับแพคเก็จ AWT ที่จะมีรูปแบบของกราฟิกซึ่งขึ้นอยู่กับ look and feel ของแต่ละแพลตฟอร์ม ซึ่งการกำหนด look and feel ได้อ่อนนี้ทำให้โปรแกรม GUI ที่ใช้อิฐอเกต์ของแพคเก็จ Swing แสดงผลได้ช้ากว่าโปรแกรม GUI ที่ใช้อิฐอเกต์ของแพคเก็จ AWT

แพคเก็จ Swing ประกอบด้วยคลาสต่างๆ ที่เป็นประเภทส่วนประกอบกราฟิก (Graphical Component) เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาโปรแกรม GUI แพคเก็จ Swing จะช่วยในการสร้างโปรแกรม GUI ประเภท look and feel โดยจะไม่ขึ้นอยู่กับแพลตฟอร์มที่ใช้งาน ภาษาจาวาได้กำหนดแพคเก็จ Swing อยู่ในแพคเก็จ javax.swing แพคเก็จ Swing จะประกอบไปด้วยคลาสและอินเตอร์เฟสต่างๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาโปรแกรม GUI โดยคลาสและอินเตอร์เฟสต่างๆ เหล่านี้จะมีความสัมพันธ์ดังแสดงในรูปที่ 5.3

รูปที่ 5.3 คลาสและอินเตอร์เฟสต่างๆ ในแพคเก็จ Swing

5.2 คลาสประเภท Container

อ้อมเบกต์ของคลาส Container จะใช้ในการใส่อ้อมเบกต์ของส่วนประกอบกราฟิกหลายๆ อ้อมเบกต์ไว้เพื่อแสดงผล โปรแกรม GUI จะต้องมีการสร้างอ้อมเบกต์ของคลาสประเภท Container อย่างน้อยหนึ่งอ้อมเบกต์ ขึ้นมา ก่อน เพื่อใช้ในการใส่อ้อมเบกต์ของคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกอื่นๆ คลาสประเภท Container ที่อยู่ในแพคเกจ AWT มีดังนี้

- Frame
- Panel
- Dialog
- Applet

โดยจะมีลำดับขั้นของการสืบทอดดังแสดงในรูปที่ 5.2

คลาสประเภท Container เป็นคลาสที่สืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Component ซึ่งจัดเป็นส่วนประกอบกราฟิกชนิดหนึ่ง ดังนั้นเรายังสามารถที่จะใส่อ้อมเบกต์ประเภท Container บางชนิดลงในอ้อมเบกต์ของคลาสประเภท Container ตัวอื่นๆ ได้อาทิเช่น ใส่อ้อมเบกต์ของคลาส Panel ลงในอ้อมเบกต์ของคลาส Frame คลาสที่ชื่อ Container เป็นคลาสแบบ abstract ซึ่งเราไม่สามารถที่จะสร้างอ้อมเบกต์ของคลาสดังกล่าวໄได้ แต่จะต้องสร้างอ้อมเบกต์ของคลาสอื่นๆ ที่สืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Container แทน คลาสที่ชื่อ Container จะมีเมธอด add() ที่ใช้ในการใส่ส่วนประกอบกราฟิกอื่นๆ เมธอดนี้จะมีรูปแบบที่สำคัญดังนี้

- public void add(Component c)
- public void add(Component c, int position)

โดยที่

- c คืออ้อมเบกต์ของส่วนประกอบกราฟิกที่ต้องการใส่
- position คือตำแหน่งที่ต้องการวางส่วนประกอบกราฟิก

โดยปกติคลาสประเภท Container จะมีการจัดวางส่วนประกอบกราฟิกโดยกำหนดตำแหน่งและขนาดตามรูปแบบการจัดวางผัง ที่กำหนดโดยอ้อมเบกต์ประเภท LayoutManager โดยอัตโนมัติซึ่งจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

5.2.1 คลาส Frame

คลาส Frame เป็นคลาสที่สืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Window ซึ่งจัดว่าเป็นคลาสประเภท Container แบบหนึ่ง โดยอ้อมเบกต์ของคลาส Frame จะประกอบด้วย title bar, resizable corner, icon และ menu bar ดังแสดงใน

รูปที่ 5.4 โปรแกรม GUI สำหรับโปรแกรมจาวาประยุกต์จะเริ่มต้นด้วยการสร้างอีบเจกต์ของคลาส Frame อ่ายน้อบหนึ่งอีบเจกต์ ซึ่งคลาส Frame จะมีรูปแบบของ constructor ที่สำคัญดังนี้

- public Frame()
- public Frame(String title)

โดยที่ title คือข้อความที่ต้องการจะแสดงตรง title bar ของ Frame

รูปที่ 5.4 รูปแบบของ Frame

โดยทั่วไปคลาส Frame จะมีขนาดเริ่มต้นเป็น (0, 0) ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องกำหนดขนาดของอีบเจกต์ของ Frame โดยใช้เมธอด setSize() นอกจากนี้คลาส Frame จะถูกกำหนดให้ไม่สามารถมองเห็นได้ในตอนเริ่มต้น ดังนั้นจึงต้องมีการเรียกใช้เมธอด setVisible(true) เพื่อกำหนดให้อีบเจกต์ของคลาส Frame สามารถมองเห็นได้

อีบเจกต์ของคลาส Frame สามารถที่จะปรับขนาดได้โดยการลากมาส์ปรับขนาดของเฟรมซึ่งคลาส Frame จะมีเมธอดที่เกี่ยวข้องกับการปรับขนาดของเฟรมดังนี้

- public boolean isResizable()

เป็นเมธอดเพื่อตรวจสอบว่าอีบเจกต์ของคลาส Frame นี้สามารถปรับขนาดได้หรือไม่

- public void setResizable(boolean canResize)

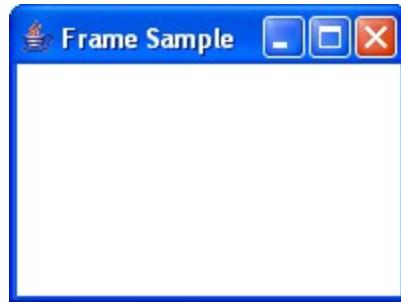
เป็นเมธอดเพื่อกำหนดให้อีบเจกต์ของคลาส Frame นี้ สามารถปรับขนาดได้หรือไม่

โปรแกรมที่ 5.1 แสดงตัวอย่างการสร้างอีบเจกต์ของคลาส Frame ที่ชื่อ fr และกำหนดให้ fr มีขนาดเริ่มต้นเป็น 200x150 พิกเซล โดยกำหนดไว้ในคำสั่ง fr.setSize(200, 150); ส่วนคำสั่ง fr.setVisible(true); เป็นคำสั่งเพื่อที่จะทำให้สามารถมองเห็นอีบเจกต์ fr ได้ โปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 5.5

โปรแกรมที่ 5.1 คลาส FrameSample

```
import java.awt.*;

public class FrameSample {
    private Frame fr;
    public void init() {
        fr = new Frame("Frame Sample");
        fr.setSize(200,150);
        fr.setVisible(true);
    }
    public static void main(String args[]) {
        FrameSample obj = new FrameSample();
        obj.init();
    }
}
```


รูปที่ 5.5 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.1

5.2.2 คลาส Panel

คลาส Panel จะเป็นคลาสประเภท Container เช่นเดียวกับคลาส Frame แต่ Panel จะแตกต่างจาก Frame ตรงที่ Panel จะไม่มี tile bar และไม่มี resizable corner คลาส Panel จะมี subclass ที่ชื่อ Applet เพื่อใช้ในการเขียนโปรแกรม Java applet ซึ่งทำให้เราสามารถใส่ส่วนประกอบกราฟิกลงในโปรแกรม Java applet ได้ โปรแกรม Java ประยุกต์ไม่สามารถที่จะสร้างโปรแกรม GUI โดยเริ่มต้นจากการสร้างอ้อมเขตของคลาส Panel ได้โดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากโปรแกรม GUI ต้องมีการสร้าง Frame ขึ้นมาก่อน

คลาส Panel สามารถที่จะใส่ลงไปใน Frame ได้จึงทำให้เราสามารถที่จะสร้างโปรแกรม GUI ที่มีการวางผังที่ซับซ้อนขึ้นได้ โดยการใส่อ้อมเขตของคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกต่างๆ ลงในอ้อมเขตของคลาส Panel ก่อน แล้วจึงนำอ้อมเขตของคลาส Panel ใส่ลงในอ้อมเขตของคลาสประเภท Container อีกชั้นหนึ่ง ทั้งนี้เรา

สามารถที่จะกำหนดให้ อีอบเจกต์ของคลาส Panel แต่ละตัวสามารถมีตัวจัดวางผังที่ต่างกันได้ และเรายังสามารถที่จะใส่ อีอบเจกต์ของคลาส Panel ลงไปในอีอบเจกต์ของคลาส Panel ตัวอื่นอีกด้วย

5.2.3 คลาส Dialog

คลาส Dialog เป็นคลาสที่สืบทอดมาจากคลาส Window เพื่อใช้เป็นอินพุตและเอาต์พุตกับผู้ใช้ คลาส Dialog จะทำงานอยู่ภายใต้อีอบเจกต์ของคลาส Frame ทั้งนี้การสร้างอีอบเจกต์ของคลาส Dialog จะต้องระบุ อีอบเจกต์ของคลาส Frame ที่คุ้งกันซึ่งเรียกว่าเฟรมแม่ (parent frame) อีอบเจกต์ของคลาส Dialog จะมีโหมดการทำงานแบบ modal ซึ่งผู้ใช้ต้องปิดอีอบเจกต์ของคลาส Dialog ก่อนจึงจะกลับมาทำงานในเฟรมแม่ที่คุ้งกันได้ คลาส Dialog มีรูปแบบของ constructor ที่สำคัญดังนี้

- public Dialog(Frame parent)
- public Dialog(Frame parent, String title)
- public Dialog(Frame parent, boolean isModal)
- public Dialog(Frame parent, String title, boolean isModal)

โดยที่

- parent คืออีอบเจกต์ของคลาส Frame ที่เป็นเฟรมแม่
- title คือข้อความที่ต้องการจะแสดงตรง title bar ของ Dialog
- isModal คือข้อมูลชนิด boolean เพื่อระบุว่าอีอบเจกต์ของ Dialog มีโหมดเป็น modal หรือไม่

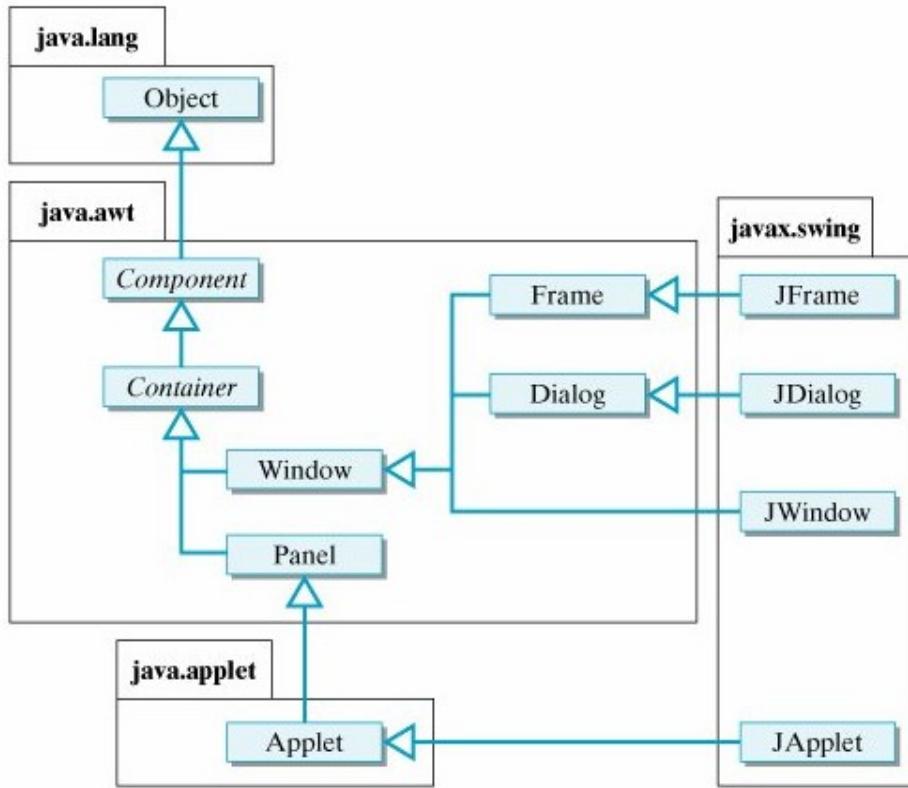
นอกจากนี้ Java API ได้กำหนดให้มีคลาสที่สืบทอดมาจากคลาส Dialog อีกหนึ่ง คือ AlertDialog ซึ่งจะใช้ในการระบุชื่อไฟล์ที่ต้องการใช้งานในโปรแกรม

5.2.4 คลาส JFrame

แพคเกจ Swing มีคลาสประเภท Container ที่แตกต่างจากคลาสประเภท Container ของแพคเกจ AWT คือ JFrame, JDialog, JPanel และ JApplet ดังรูปที่ 5.6 โดยทั่วไปโปรแกรม GUI ที่เป็นโปรแกรมจาวา ประยุกต์จะใช้ Container ที่เป็นอีอบเจกต์ของคลาส JFrame

คลาส JFrame จะสืบทอดมาจากคลาส Frame โดยมี constructor ที่สำคัญดังนี้

- public JFrame()
- public JFrame(String title)

รูปที่ 5.6 คลาสชนิด *Container* ของแพกเกจ *Swing*

อีกอย่างหนึ่งของคลาส `JFrame` จะแตกต่างกับ `Frame` ตรงที่จะมีหน้าต่าง (Pane) อยู่ 4 หน้าต่างดังแสดงในรูปที่ 5.7 คือ

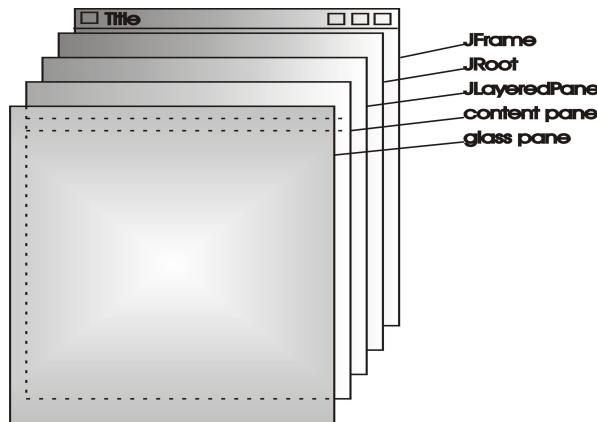
- root pane
- layer pane
- glass pane
- content pane

เราไม่สามารถที่จะใส่ส่วนประกอบกราฟิกลงใน `JFrame` ได้โดยตรง แต่จะต้องใส่ลงในหน้าต่างที่เป็น `content pane` แทน ทั้งนี้หน้าต่างดังกล่าวเป็นอีกอย่างหนึ่งของคลาสประเภท `Container` แบบหนึ่ง เราสามารถที่จะเรียกอีกอย่างหนึ่งของคลาสประเภท `Container` ดังกล่าวมาได้โดยใช้เมธอดที่ชื่อ `getContentPane()` และสามารถที่จะใส่ส่วนประกอบกราฟิกลงในอีกอย่างหนึ่งได้โดยใช้เมธอด `add()` ดังตัวอย่างเช่น

```

JFrame fr = new JFrame();
JButton bn1 = new JButton("Submit");
Container content = fr.getContentPane();
content.add(bn1);

```


รูปที่ 5.7 หน้าต่างที่อยู่ในคลาส *JFrame*

โปรแกรม Java SE 5 ได้กำหนดให้เราสามารถที่จะใส่ส่วนประกอบกราฟิกลงใน *JFrame* ได้โดยตรง โดยการกำหนดให้คำสั่ง *add()* และ *setLayout()* ใน *JFrame* จะเป็นการส่งคำสั่งไปยัง *content pane* โดยอัตโนมัติ ดังนั้นเรามีความสามารถที่จะเปลี่ยนคำสั่งข้างบนใหม่ได้เป็น

```
JFrame fr = new JFrame();
JButton bn1 = new JButton("Submit");
fr.add(bn1);
```

นอกจากนี้คลาส *JFrame* ยังมีเมธอดที่จะถูกเรียกใช้งาน เมื่อมีการปิด *JFrame* ดังนี้

- `public void setDefaultCloseOperation(int operation)`

โดยเราสามารถกำหนดค่าของ *operation* ได้ทั้งหมด 4 ค่าดังนี้

- `DO NOTHING ON CLOSE` (ถูกกำหนดในอินเตอร์เฟส *WindowConstants*):

จะไม่ทำอะไรมาก็ได้ ให้ไปเรียกใช้อีองเมธอด *windowClosing* ของอีอบเจกต์ *WindowListener* ที่มีการลงทะเบียนไว้แล้วแทน

- `HIDE ON CLOSE` (ถูกกำหนดในอินเตอร์เฟส *WindowConstants*):

จะทำการซ่อน *JFrame* หลังจากเรียกใช้อีองเมธอด *windowClosing* ของอีอบเจกต์ *WindowListener* ที่มีการลงทะเบียนไว้แล้ว

- `DISPOSE ON CLOSE` (ถูกกำหนดในอินเตอร์เฟส *WindowConstants*):

จะทำการซ่อนและทำลาย *JFrame* หลังจากเรียกใช้อีองเมธอด *windowClosing* ของอีอบเจกต์ *WindowListener* ที่มีการลงทะเบียนไว้แล้ว

- `EXIT ON CLOSE` (ถูกกำหนดในคลาส *JFrame*):

จะมีการเรียกใช้เมธอด *exit* ของคลาส *System*

โดยค่าของ operation จะมีค่าเริ่มต้นเป็น HIDE_ON_CLOSE

โปรแกรมที่ 5.2 แสดงตัวอย่างการสร้างอีบุ้นเจกต์ของคลาส JFrame ที่ชื่อ fr โดยใช้คำสั่ง

fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE); เพื่อให้มีการเรียกใช้เมธอด exit ของคลาส System เมื่อมีการปิด JFrame และกำหนดให้ fr มีขนาดเริ่มต้นเป็น 200x150 พิกเซล โดยกำหนดไว้ในคำสั่ง
fr.setSize(200, 150); ส่วนคำสั่ง fr.setVisible(true); เป็นคำสั่งเพื่อที่จะทำให้สามารถมองเห็น
อีบุ้นเจกต์ fr ได้ โปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 5.8

5.3 การจัดวางผังของส่วนประกอบกราฟิก

โปรแกรม GUI ของภาษา Java จะจัดวางส่วนประกอบกราฟิกต่างๆ ลงในอีบุ้นเจกต์ของคลาสประเภท Container โดยอัตโนมัติ ทึ้งนี้จะกำหนดขนาดและตำแหน่งของส่วนประกอบกราฟิกได้โดยใช้อีบุ้นเจกต์ของคลาส ประเภท LayoutManager ซึ่ง LayoutManager เป็นอินเตอร์เฟสที่ใช้ในการกำหนดวิธีการจัดวางผังส่วนประกอบกราฟิก ภาษา Java ได้กำหนดให้มีคลาสที่ implements อินเตอร์เฟสที่ชื่อ LayoutManager เพื่อใช้เป็นตัวจัดวางผังของส่วนประกอบกราฟิกทั้งหมดของคลาสคือ

1. BorderLayout
2. FlowLayout
3. GridLayout
4. CardLayout
5. GridBagConstraints

โปรแกรมที่ 5.2 คลาส JFrameSample

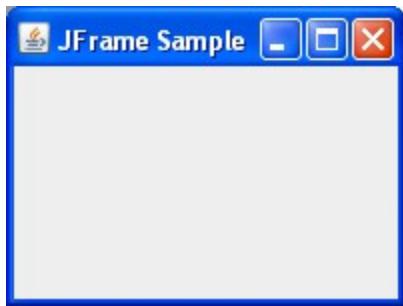
```
import javax.swing.JFrame;

public class JFrameSample {

    private JFrame fr;

    public void init() {
        fr = new JFrame("JFrame Sample");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        fr.setSize(200, 150);
        fr.setVisible(true);
    }

    public static void main(String args[]) {
        JFrameSample obj = new JFrameSample();
        obj.init();
    }
}
```


รูปที่ 5.8 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.2

การกำหนดวิธีการวางผังของอีองเกต์ของคลาสประเภท Container จะทำได้โดยการสร้างอีองเกต์ประเภท LayoutManager ของคลาสใดคลาสหนึ่งในห้าคลาสข้างต้น จากนั้นเรามารถที่จะกำหนดการวางผังโดยการเรียกใช้เมธอด setLayout () ของคลาสประเภท Container โดยส่งผ่าน argument ที่เป็นอีองเกต์ประเภท LayoutManager ที่สร้างขึ้นมา ตัวอย่างเช่นคำสั่ง

```
JFrame fr = new JFrame("Demo");
FlowLayout fl = new FlowLayout();
fr.setLayout(fl);
```

เป็นการกำหนดให้อีองเกต์ของคลาส JFrame ที่ชื่อ fr ซึ่งมีวิธีการจัดวางผังในรูปแบบของ FlowLayout เนื่องจากคำสั่งในตัวอย่างข้างต้นจะไม่มีการนำอีองเกต์ fl ซึ่งเป็นอีองเกต์ของคลาส FlowLayout ไปอ้างอิงในคำสั่งอื่นๆ ดังนั้นเราจึงสามารถที่จะเปลี่ยนคำสั่งในการสร้างอีองเกต์และคำสั่งกำหนดครุปแบบการวางผังภายในคำสั่งเดียวกันได้ดังนี้

```
fr.setLayout(new FlowLayout());
```

โดยทั่วไปคลาสประเภท Container แต่ละชนิด จะมีการกำหนดวิธีการวางผังของอีองเกต์ของคลาสแต่ละชนิดไว้เริ่มต้นอยู่แล้วดังนี้

- คลาส JWindow, JFrame และ JDialog จะกำหนดให้เป็น BorderLayout
- คลาส JPanel และ JApplet จะกำหนดให้เป็น FlowLayout

5.3.1 BorderLayout

BorderLayout เป็นการจัดวางผังที่กำหนดให้สามารถวางอีองเกต์ของคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกได้ 5 อีองเกต์ตามตำแหน่งทิศต่างๆ ของอีองเกต์ประเภท Container 5 ตำแหน่งคือ ทิศเหนือ (NORTH) ทิศใต้

(SOUTH) ทิศตะวันออก (EAST) ทิศตะวันตก (WEST) และตรงกลาง (CENTER) ซึ่งอ้อม杰กต์ที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกจะถูกใส่ในตำแหน่งทิศต่างๆ โดยจะมีการกำหนดขนาดให้โดยอัตโนมัติ

โปรแกรมที่ 5.3 แสดงตัวอย่างโปรแกรม GUI ที่ประกอบไปด้วยปุ่ม 5 ปุ่ม โดยได้สร้างอ้อม杰กต์ของคลาส JButton ขึ้นมา 5 อ้อม杰กต์ซึ่งมีชื่อเป็น bn1 จนถึง bn5 และมีข้อความบนปุ่มเป็น B1 จนถึง B5 ตามลำดับ จากนั้นได้ใส่อ้อม杰กต์ชนิด JButton แต่ละตัวลงไปในอ้อม杰กต์ชนิด JFrame ที่ชื่อ fr โดยใช้เมธอด add() ตามตำแหน่งทิศต่างๆ โดยที่ อ้อม杰กต์ bn1 จะอยู่ทางทิศเหนือ อ้อม杰กต์ bn2 จะอยู่ทางทิศใต้ อ้อม杰กต์ bn3 จะอยู่ทางทิศตะวันออก อ้อม杰กต์ bn4 จะอยู่ทางทิศตะวันตก และอ้ม杰กต์ bn5 จะอยู่ตรงกลาง ซึ่งโปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 5.9

การใช้เมธอด add() ในกรณีที่อ้ม杰กต์ประเภท Container มีการจัดวางผังแบบ BorderLayout นั้น จะต้องมี argument เพื่อระบุตำแหน่งทิศที่ต้องการวางอ้ม杰กต์ที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกอาทิเช่น คำสั่ง

```
fr.add(bn1, BorderLayout.NORTH);
```

เป็นคำสั่งที่ใช้ในการใส่อ้ม杰กต์ bn1 ลงใน JFrame ในตำแหน่งทิศเหนือ

กรณีที่เรียกใช้เมธอด add() โดยไม่ส่งผ่าน argument เพื่อระบุตำแหน่งทิศที่ต้องการวางอ้ม杰กต์ที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกนั้น กายาจาวจะถือว่าเป็นการกำหนดให้ใส่ส่วนประกอบกราฟิกไว้ตำแหน่งตรงกลางของอ้ม杰กต์ของคลาสประเภท Container อาทิเช่น คำสั่ง

```
fr.add(bn1);
```

จะถือว่าเป็นคำสั่งช่นเดียวกับคำสั่ง

```
fr.add(bn1, BorderLayout.CENTER);
```

โปรแกรมที่ 5.3 ตัวอย่างการใช้ตัวจัดวางผังแบบ BorderLayout

```
import java.awt.BorderLayout;
import java.awt.Container;
import javax.swing.JButton;
import javax.swing.JFrame;

public class BorderLayoutSample {

    private JFrame fr;
    private JButton bn1, bn2, bn3, bn4, bn5;

    public void init() {
        fr = new JFrame("Button Sample");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        bn1 = new JButton("B1");
        bn2 = new JButton("B2");
        bn3 = new JButton("B3");
        bn4 = new JButton("B4");
        bn5 = new JButton("B5");
        fr.add(bn1, BorderLayout.NORTH);
        fr.add(bn2, BorderLayout.SOUTH);
        fr.add(bn3, BorderLayout.EAST);
        fr.add(bn4, BorderLayout.WEST);
        fr.add(bn5);
        fr.setSize(200, 150);
        fr.setVisible(true);
    }

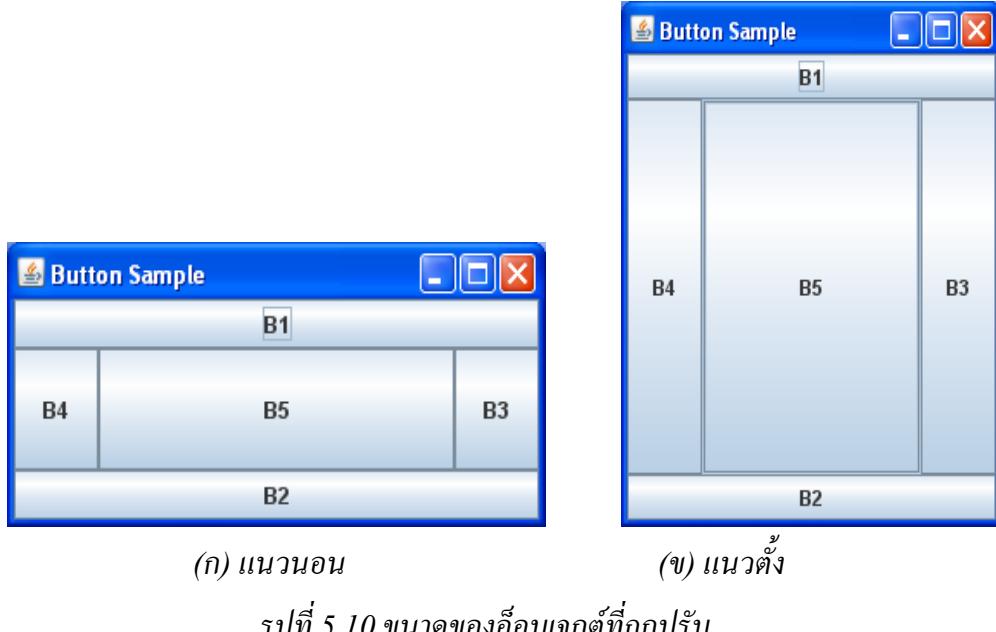
    public static void main(String args[]) {
        BorderLayoutSample obj = new BorderLayoutSample();
        obj.init();
    }
}
```


รูปที่ 5.9 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.3

การปรับขนาดของอีองเจกต์ของคลาสประเภท Container จะมีผลทำให้ขนาดของอีองเจกต์ของส่วนประกอบกราฟิกเปลี่ยนแปลงไปตามขนาดของอีองเจกต์ของคลาสประเภท Container ดังนี้

- อีองเจกต์ของส่วนประกอบกราฟิกที่อยู่ตำแหน่งทิศเหนือ ใต้ และตรงกลาง จะปรับขนาดตามขนาดของอีองเจกต์ของคลาสประเภท Container ตามจำนวนอน ดังแสดงในรูปที่ 5.10 (ก)
- อีองเจกต์ของส่วนประกอบกราฟิกที่อยู่ตำแหน่งทิศตะวันออก ตะวันตก และตรงกลางจะปรับขนาดตามขนาดของอีองเจกต์ของคลาสประเภท Container ตามแนวตั้ง ดังแสดงในรูปที่ 5.10 (ข)

(ก) จำนวนอน
(ข) แนวตั้ง

รูปที่ 5.10 ขนาดของอีองเจกต์ที่ถูกปรับ

5.3.2 FlowLayout

FlowLayout เป็นการจัดวางผังส่วนประกอบกราฟิกไว้ตำแหน่งบนสุดของอีองเจกต์ของคลาสประเภท Container โดยจะเรียงอีองเจกต์ของคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกจากซ้ายไปขวา และถ้าความกว้างของอีองเจกต์ของคลาสประเภท Container ในแต่ละแฉ้มีพื้นที่ไม่เท่ากัน ตัวจัดวางผังแบบ FlowLayout จะนำอีองเจกต์ของคลาสที่เป็นส่วนประกอบที่เหลือไว้ในตำแหน่งถัดไปด้านล่าง การจัดวางผังแบบ FlowLayout จะปรับขนาดของอีองเจกต์ของคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกต่างๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดต่างๆ อาทิเช่น ขนาดของอีองเจกต์ของคลาส JButton จะมีขนาดตามขนาดของข้อความบนปุ่ม เป็นต้น

โปรแกรมที่ 5.4 แสดงตัวอย่างโปรแกรม GUI ที่สร้างอีองเจกต์ของคลาส JFrame ขึ้นมาแล้วกำหนดให้มีการจัดวางผังแบบ FlowLayout โดยใช้คำสั่ง

```
fr.setLayout(new FlowLayout());
```

โปรแกรมที่ 5.4 ตัวอย่างการใช้ตัวจัดวางผังแบบ FlowLayout

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;

public class FlowLayoutSample {

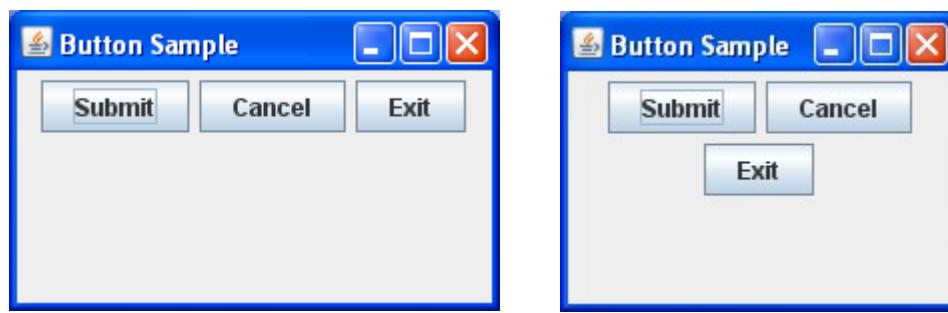
    private JFrame fr;
    private JButton bn1, bn2, bn3;

    public void init() {
        fr = new JFrame("Button Sample");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        fr.setLayout(new FlowLayout());
        bn1 = new JButton("Submit");
        bn2 = new JButton("Cancel");
        bn3 = new JButton("Exit");

        fr.add(bn1);
        fr.add(bn2);
        fr.add(bn3);
        fr.setSize(200, 150);
        fr.setVisible(true);
    }

    public static void main(String args[]) {
        FlowLayoutSample obj = new FlowLayoutSample();
        obj.init();
    }
}
```

โปรแกรม GUI นี้จะมีอิฐอบเจกต์ของคลาส JButton อยู่สามอิฐอบเจกต์ โดยกำหนดให้มีชื่อความเป็น Submit, Cancel และ Exit จากนั้นโปรแกรมได้ใส่อิฐอบเจกต์ของคลาส JButton แต่ละตัวลงในอิฐอบเจกต์ของคลาส JFrame ซึ่งจะให้โปรแกรม GUI ที่มีปุ่มสามปุ่มเรียงจากซ้ายไปขวาดังรูปที่ 5.11 (ก) และในกรณีที่ JFrame ขนาดแคบลงปุ่มบางปุ่มก็จะลงมาอยู่ในตำแหน่งถัดไปดังรูปที่ 5.11 (ข)

(ก)

(ข)

รูปที่ 5.11 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.4

5.3.3 GridLayout

GridLayout เป็นการจัดวางผังที่แบ่งอีอบเจกต์ของคลาสประเภท Container เป็นช่องย่อยๆ หลายช่อง โดยแต่ละช่องย่อยจะมีขนาดความกว้างและความสูงเท่ากัน GridLayout จะอนุญาตให้ใส่อีอบเจกต์ของคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกได้หนึ่งอีอบเจกต์ ในแต่ละช่องย่อย โดยจะกำหนดให้ขนาดของอีอบเจกต์ของคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกมีขนาดเท่ากับขนาดของช่องย่อย การสร้างตัวจัดวางผังแบบ GridLayout ทำได้โดยการสร้างอีอบเจกต์ของคลาส GridLayout ที่มีรูปแบบของ constructor เป็นดังนี้

```
public GridLayout(int row, int col)
```

โดยที่ row และ col คือจำนวนแถวและ colum ที่ต้องการแบ่งอีอบเจกต์ของคลาสประเภท Container ให้เป็นช่องย่อย

การใส่อีอบเจกต์ของคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกลงในช่องย่อย จะทำได้โดยการเรียกใช้เมธอด add() เช่นเดียวกัน แต่ในกรณีนี้โปรแกรม GUI จะใส่อีอบเจกต์จากช่องย่อยบนสุดเรียงจากซ้ายไปขวา โดยไม่สามารถที่จะข้ามช่องย่อยใดช่องย่อยหนึ่งได้

โปรแกรมที่ 5.5 ตัวอย่างการใช้ตัวจัดวางผังแบบ GridLayout

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;

public class GridLayoutSample {
    private JFrame fr;
    private JButton bn1, bn2, bn3, bn4, bn5;
    public void init() {
        fr = new JFrame("Button Sample");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        bn1 = new JButton("B1");
        bn2 = new JButton("B2");
        bn3 = new JButton("B3");
        bn4 = new JButton("B4");
        bn5 = new JButton("B5");
        fr.setLayout(new GridLayout(3, 2));
        fr.add(bn1, BorderLayout.NORTH);
        fr.add(bn2, BorderLayout.SOUTH);
        fr.add(bn3, BorderLayout.EAST);
        fr.add(bn4, BorderLayout.WEST);
        fr.add(bn5, BorderLayout.CENTER);
        fr.setSize(200, 150);
        fr.setVisible(true);
    }
    public static void main(String args[]) {
        GridLayoutSample obj = new GridLayoutSample();
        obj.init();
    }
}
```


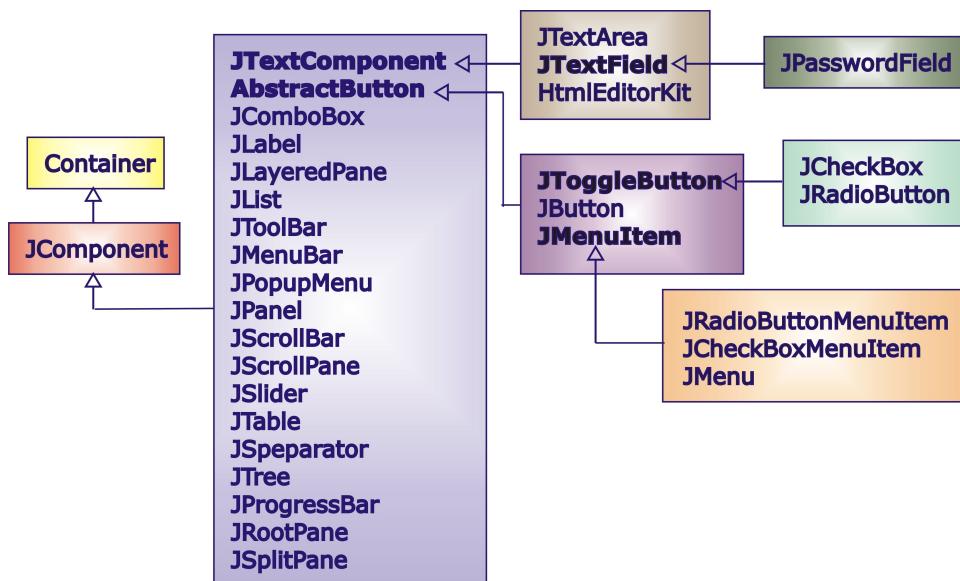
รูปที่ 5.12 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.5

5.4 ส่วนประกอบกราฟิกในแพคเกจ Swing

แพคเกจ AWT มีคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกที่สำคัญดังนี้

- Button เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอ้อมเงกต์ที่เป็นปุ่ม
- Label เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอ้อมเงกต์ที่มีไว้ในการแสดงข้อความ
- TextField เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอ้อมเงกต์เพื่อให้ผู้ใช้ป้อนข้อความได้สูงสุดหนึ่งบรรทัด
- TextArea เป็นที่ทำหน้าที่คล้ายกับ TextField แต่จะมีหลายบรรทัด
- Checkbox เป็นคลาสที่ทำหน้าที่คล้ายกับปุ่ม โดยใช้สวิทซ์ “on-off”
- Choice เป็นคลาสที่ผู้ใช้สามารถเลือกรายการจากที่กำหนดมาให้ได้
- List เป็นคลาสที่จะทำหน้าที่คล้าย Choice แต่จะแสดงรายการได้หลายแถวพร้อมๆ กัน
- Scollbar เป็นคลาสที่ทำหน้าที่เป็นแถบควบคุมเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเลื่อนไปยังตำแหน่งที่ต้องการได้
- Canvas เป็นคลาสที่เป็นพื้นที่ว่างเปล่าเพื่อใช้ในการวาดรูปกราฟิกลงไว้

สำหรับคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกของแพคเกจ Swing ทุกคลาสจะสืบทอดมาจากคลาส JComponent ดังแสดงในรูปที่ 5.13 โดยคลาส JComponent จะสืบทอดมาจากคลาส Container ในแพคเกจ AWT อีกด้วย

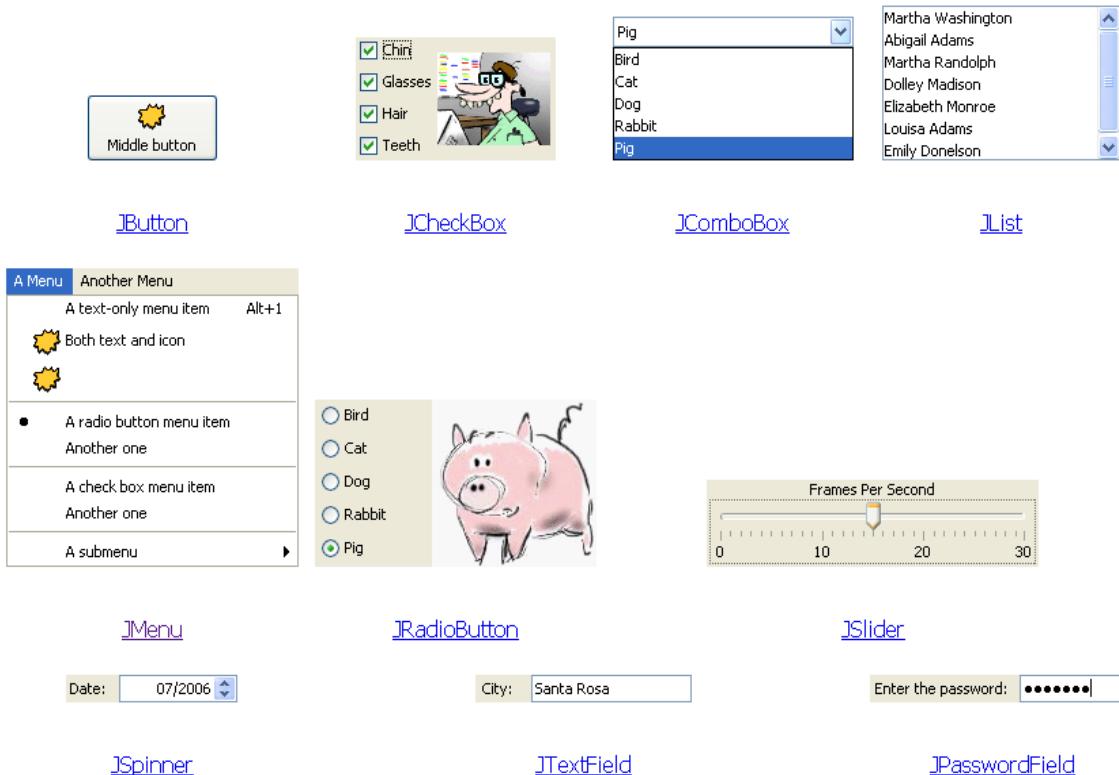

รูปที่ 5.13 คลาสต่างๆ ที่สืบทอดมาจากคลาส `JComponent`

แพคเกจ Swing จะมีคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกที่สอดคล้องกับคลาสในแพคเกจ AWT โดยคลาสเหล่านี้จะมีชื่อขึ้นต้นด้วยตัวอักษร ‘`J`’ โดยมีคลาสที่สำคัญดังนี้

- `JButton` เป็นคลาสที่ทำหน้าที่เป็นปุ่มในแพคเกจ Swing
- `JLabel` เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอ้อบเจกต์ที่ไว้ในการแสดงข้อความในแพคเกจ Swing
- `JTextField` เป็นคลาสที่ใช้ในการป้อนข้อความหนึ่งบรรทัดในแพคเกจ Swing
- `JTextArea` เป็นคลาสที่ใช้ในการป้อนข้อความหลายบรรทัดในแพคเกจ Swing
- `JScrollBar` เป็นคลาสที่ทำหน้าที่เป็นแถบควบคุมเพื่อให้ผู้ใช้เลื่อนไปยังตำแหน่งที่ต้องการได้ในแพคเกจ Swing
- `JCheckBox` เป็นคลาสที่ทำหน้าที่คล้ายปุ่มในแพคเกจ Swing
- `JChoice` เป็นคลาสที่ผู้ใช้สามารถเลือกรายการได้ในแพคเกจ Swing

การเขียนโปรแกรม GUI โดยมากจะใช้ส่วนประกอบกราฟิกของแพคเกจ Swing ที่มี Look and Feel ที่ดีกว่าของแพคเกจ AWT รูปที่ 5.14 แสดงตัวอย่างส่วนประกอบกราฟิกของแพคเกจ Swing บางคลาส ซึ่งเนื้อหาในหัวข้อย่อยต่อไปจะอธิบายการใช้งานของคลาสที่สำคัญบางคลาส

รูปที่ 5.14 ตัวอย่าง Look and Feel คลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกในแพคเกจ Swing

5.4.1 คลาส JButton

JButton เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอ้อบเจกต์ที่แสดงเป็นปุ่ม โดยจะมีข้อความ (text) ปรากฏอยู่บนปุ่ม ผู้ใช้สามารถใช้อุปกรณ์อินพุต เช่น เม้าส์ หรือคีย์บอร์ดกดเลือกปุ่มได้ JButton เป็นคลาสที่สืบทอดมาจากคลาส JComponent เราสามารถที่จะสร้างอ้อบเจกต์ของคลาส JButton โดยเรียกใช้ constructor ของคลาส JButton ที่มีรูปแบบดังนี้

- public JButton()
- public JButton(String text)
- public JButton(Icon icon)
- public JButton(String text, Icon icon)

โดยที่

- text คือข้อความที่จะปรากฏอยู่บนปุ่ม
- Icon คือไอคอนที่ต้องการแสดง

คลาส JButton ยังมีเมธอดอื่นๆ ที่สำคัญในการจัดการกับข้อความดังนี้

- public void setText(String text) เป็นเมธอดที่ใช้ในการกำหนดหรือเปลี่ยนข้อความของปุ่ม
- public String getText() เป็นเมธอดที่ใช้ในการเรียกดูข้อความของปุ่ม
- public void setMnemonic(char c) หรือ void setMnemonic(int i) เป็นเมธอดในการกำหนดคีย์ที่เป็น shortcut ให้กับอ้อมเงกต์ของคลาส JButton
- public void setIcon(Icon c) เป็นเมธอดในการใส่ไอคอน (icon) ลงในอ้อมเงกต์ของคลาส JButton

นอกจากนี้เรายังสามารถเรียกใช้เมธอดของคลาส JComponent ซึ่งเป็น superclass ของ JButton ที่มีเมธอดที่เพิ่มลักษณะต่างๆ ให้กับอ้อมเงกต์ที่เป็นส่วนประกอบกราฟิก อาทิเช่น

- public void setBorder(Border bd) เป็นเมธอดสำหรับกำหนดขอบให้กับส่วนประกอบกราฟิก
- public void setToolTipText(String text) เป็นเมธอดสำหรับกำหนดข้อความที่จะแสดงเป็น tooltip ให้กับส่วนประกอบกราฟิก

ตัวอย่างการสร้างอ้อมเงกต์ของคลาส JButton ที่แสดงข้อความ คีย์ที่เป็น shortcut และ tooltip สามารถกำหนดได้ตามคำสั่งดังนี้

```
JButton b1 = new JButton("Demo button");
b1.setMnemonic(KeyEvent.VK_D);
b1.setToolTipText("Click this button ");
```

5.4.2 คลาส JLabel

JLabel เป็นคลาสที่ใช้สร้างอ้อมเงกต์ที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกที่ใช้ในการแสดงข้อความ โดยที่คลาส JLabel มี constructor ที่สำคัญดังนี้

- public JLabel(String text)
- public JLabel(String text, int align)
- public JLabel(Icon icon)
- public JLabel(Icon icon, int align)
- public JLabel(String text, Icon icon)

โดยที่

- text คือข้อความที่ต้องการแสดง
- align คือการกำหนดการวางแนว(ชิดซ้าย ขวา หรือตรงกลาง) ของข้อความ

- Icon กือไอคอนที่ต้องการแสดง

คลาส JLabel ยังมีเมธอดอื่นๆในการจัดการและกำหนด Look and Feel ของอ้อบเจกต์ เช่นเดียวกับ JButton ซึ่งคำสั่งเหล่านี้สามารถหาได้จาก Java API หรือเรียกดูจากคำสั่งในโปรแกรม IDE เช่น NetBeans

โปรแกรมที่ 5.6 แสดงตัวอย่างการสร้างอ้อบเจกต์ชนิด JLabel ขึ้นมาสามอ้อบเจกต์โดยแต่ละอ้อบเจกต์จะใช้คำสั่ง constructor ที่แตกต่างกัน และจะมีไอคอนประกอบข้อความในอ้อบเจกต์ชื่อ label1 และ label3 โดยไอคอนจะสร้างมาจากไฟล์ที่ชื่อ testImg.jpg ที่เก็บอยู่ในไดเรกทอรี่ที่ชื่อ images ซึ่งอยู่ภายใต้ไดเรกทอรี่เดียวกับไฟล์ที่ชื่อ JLabelDemo.class โปรแกรมนี้จะทำการโหลดไฟล์ดังกล่าวมาใส่ในอ้อบเจกต์ที่ชื่อ icon โดยมีคำสั่งดังนี้

```
URL imageURL = JLabelDemo.class.getResource("images/testImg.jpg");

if (imageURL != null) {
    icon = new ImageIcon(imageURL);
}
```

โปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังรูปที่ 5.15

โปรแกรมที่ 5.6 ตัวอย่างการสร้างอ้อบเจกต์ชนิด JLabel

```
import java.awt.*;
import java.net.URL;
import javax.swing.*;

public class JLabelDemo {

    private JFrame fr;
    private JLabel label1, label2, label3;

    public void init() {
        ImageIcon icon = null;
        fr = new JFrame("JLabel Sample");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        URL imageURL = JLabelDemo.class.getResource("images/testImg.jpg");

        if (imageURL != null) {
            icon = new ImageIcon(imageURL);
        }

        fr.setLayout(new GridLayout(3, 1));
        //Create the first label.
        label1 = new JLabel("Image and Text", icon, JLabel.CENTER);
        //Set the position of its text, relative to its icon:
        label1.setVerticalTextPosition(JLabel.BOTTOM);
        label1.setHorizontalTextPosition(JLabel.CENTER);
```

```

//Create the other labels.
label2 = new JLabel("Text-Only Label");
label3 = new JLabel(icon);

//Create tool tips, for the heck of it.
label1.setToolTipText("A label containing both image and text");
label2.setToolTipText("A label containing only text");
label3.setToolTipText("A label containing only an image");

//Add the labels.
fr.add(label1);
fr.add(label2);
fr.add(label3)

fr.pack();
fr.setVisible(true);
}

public static void main(String args[]) {
JLabelDemo obj = new JLabelDemo();
obj.init();
}
}

```


รูปที่ 5.15 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.6

5.4.3 คลาส JTextField

JTextField คือคลาสที่ใช้ในการสร้างอีบเจกต์เพื่อให้ผู้ใช้ป้อนข้อมูลความหนึ่งบรรทัด โดยที่คลาส JTextField มี constructor ที่สำคัญดังนี้

- public JTextField()
- public JTextField(int col)
- public JTextField(String text)
- public JTextField(String text, int col)

โดยที่

- text คือข้อมูลเริ่มต้นที่ต้องการแสดง
- col คือจำนวนคอลัมน์ที่ต้องการแสดง

คลาส JTextField มีเมธอดที่สำคัญดังนี้

- public int getColumns()
- public String getText()
- public boolean isEditable()
- public void select(int selectionStart, int selectionEnd)
- public void selectAll()
- public void setEditable(boolean b)
- public void setText(String t)
- public void setColumn(int column)

เมธอด setText() ใช้ในการกำหนดหรือเปลี่ยนข้อมูลความของอีบเจกต์ชนิด JTextField ในกรณีที่เราต้องการกำหนดให้ JTextField สามารถอ่านข้อมูลได้อย่างเดียว เราสามารถทำได้โดยเรียกใช้เมธอด setEditable(boolean b) โดยกำหนดให้ argument มีค่าเป็น false ส่วนเมธอด select() ใช้ในการเลือกข้อมูลใน JTextField

โปรแกรมที่ 5.7 แสดงตัวอย่างการสร้างเฟรมที่มีอีบเจกต์ของคลาส Label และ TextField และอยู่โปรแกรมนี้จะกำหนดให้อีบเจกต์ fr ของคลาส JFrame มีการจัดวางผังแบบ FlowLayout ผลลัพธ์ของโปรแกรมนี้เป็นดังแสดงในรูปที่ 5.12

โปรแกรมที่ 5.7 ตัวอย่างการสร้างอีบเจกต์ JTextField

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;

public class JTextFieldDemo {

    private JFrame fr;
    private JLabel l;
    private JTextField tf;

    public void init() {
        fr = new JFrame("JTextField Demo");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        l = new JLabel("Name: ");
        tf = new JTextField("Numnonda", 15);
        fr.setLayout(new FlowLayout());
        fr.add(l);
        fr.add(tf);
        fr.pack();
        fr.setVisible(true);
    }

    public static void main(String args[]) {
        JTextFieldDemo obj = new JTextFieldDemo();
        obj.init();
    }
}
```


รูปที่ 5.16 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรัน โปรแกรมที่ 5.7

5.4.4 คลาส JTextArea

JTextArea เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอีบเจกต์ที่สามารถป้อนและแก้ไขข้อความได้ JTextArea จะแตกต่างจาก JTextField ตรงที่จะสามารถกำหนดจำนวนบรรทัดได้หลายบรรทัด โดยที่คลาส JTextArea มี constructor ที่สำคัญดังนี้

- public JTextArea()
- public JTextArea(String Text)
- public JTextArea(String Text, int row, int col)
- public JTextArea(int row, int col)

โดยที่

- text คือข้อความเริ่มต้นที่ต้องการแสดง
- row และ col คือจำนวนแถวและ colum ของ TextArea
- scrollbar เป็นการกำหนดการมี scrollbar ของ TextArea

คลาส JTextArea จะมีเมธอดที่สำคัญดังนี้

- public int getColumns()
- public int getRows()
- public String getSelectedText()
- public boolean isEditable()
- public void select(int selectionStart, int selectionEnd)
- public void selectAll()
- public void setEditable(boolean b)
- public void setText(String t)
- public void setColumns(int column)
- public void setRows(int rows)

ทั้งนี้เมธอดที่สำคัญที่อยู่ในคลาส JTextArea จะคล้ายกับเมธอดของคลาส JTextField แต่จะเพิ่มเมธอดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการจำนวนแถวขึ้นมา อาทิเช่น setRow() และ getRow()

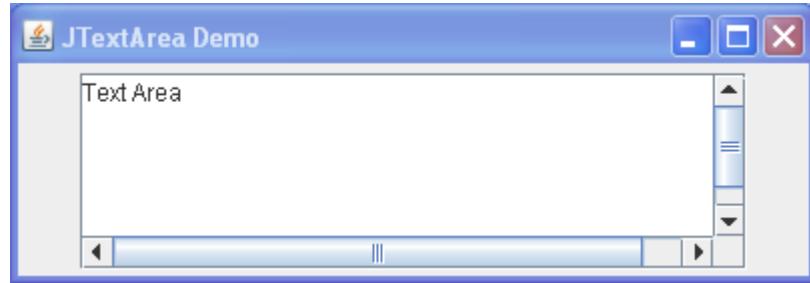
โปรแกรมที่ 5.8 แสดงตัวอย่างการสร้าง JFrame ที่มีออบเจกต์ของคลาส JTextArea โดยโปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 5.8

โปรแกรมที่ 5.8 ตัวอย่างการสร้างออบเจกต์ JTextArea

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;

public class JTextAreaDemo {
    private JFrame fr;
    private JTextArea ta;

    public void init() {
        fr = new JFrame("JTextArea Demo");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        ta = new JTextArea("Text Area", 5, 30);
        JScrollPane jScrollPane = new JScrollPane(ta);
        fr.setLayout(new FlowLayout());
        fr.add(jScrollPane);
        fr.pack();
        fr.setVisible(true);
    }
    public static void main(String args[]) {
        JTextAreaDemo obj = new JTextAreaDemo();
        obj.init();
    }
}
```


รูปที่ 5.17 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.8

5.4.5 คลาส **JCheckBox** และ **JRadioButton**

JCheckBox เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอ้อมเขตที่ทำหน้าที่คล้ายปุ่ม โดยให้ผู้ใช้กดซองที่เป็นสวิตช์เพื่อเลือกหรือไม่เลือกรายการ **JCheckBox** จะมีข้อความอยู่ข้างๆ เพื่อบิยความหมายของรายการ **JCheckBox** มี constructor ที่สำคัญดังนี้

- public JCheckBox(String label)
- public JCheckBox(String label, boolean state)
- public JCheckBox(Icon icon)
- public JCheckBox(Icon icon, boolean state)
- public JCheckBox(String label, Icon icon)
- public JCheckBox(String label, Icon icon, boolean state)

โดยที่

- label คือข้อความที่ต้องการแสดงใน **JCheckBox**
- Icon คือไอคอนที่ต้องการแสดง โดยที่
- state เป็นตัวกำหนดสถานะเริ่มต้นของ **JCheckBox** กรณีที่ constructor ไม่ได้กำหนดสถานะเริ่มต้นจะถือว่ามีค่าเป็น false (ไม่ถูกเลือก)

คลาส **JCheckBox** มีเมธอดที่สำคัญดังนี้

- public String getLabel()
- public Object[] getSelectedObjects()
- public void setLabel(String label)
- public void setSelected(boolean state)

โปรแกรมที่ 5.9 แสดงตัวอย่างการใช้ **JCheckBox** โดยโปรแกรมจะสร้างเฟรมที่มีอ้อมเขตชnid **JCheckBox** เพื่อให้ผู้ใช้เลือกสามอ้อมเขตดังแสดงในรูปที่ 5.18

เราสามารถที่จะสร้างตัวเลือกที่เป็นแบบ Radio Button โดยใช้ JRadioButton ในกรณีนี้จะกำหนดให้อ้อมเจกต์ JRadioButton หลายตัวอยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยอยู่ในกลุ่มของอ้อมเจกต์ของคลาส ButtonGroup ซึ่งจะต้องใช้เมธอด add()

คลาส ButtonGroup ไม่ใช่คลาสที่เป็นส่วนประกอบของ Java API แต่จะใช้ในการสร้างอ้อมเจกต์เพื่อกำหนดกลุ่มของ AbstractButton โดยมี constructor ดังนี้

- public ButtonGroup()

โปรแกรมที่ 5.10 แสดงตัวอย่างของการสร้าง JRadioButton โดยปรับเปลี่ยน JRadioButton ในโปรแกรมที่ 5.9 ให้อยู่ในกลุ่มของอ้อมเจกต์ที่ชื่อ chg โปรแกรมนี้จะมีผลลัพธ์ที่เป็นส่วนติดต่อกับผู้ใช้ดังรูปที่ 5.19

โปรแกรมที่ 5.9 ตัวอย่างการสร้างอ้อมเจกต์ JCheckBox

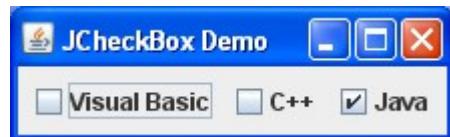
```
import java.awt.FlowLayout;
import javax.swing.*;

public class JCheckBoxDemo {

    private JFrame fr;
    private JCheckBox c1, c2, c3;

    public void init() {
        fr = new JFrame("JCheckBox Demo");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        c1 = new JCheckBox("Visual Basic");
        c2 = new JCheckBox("C++", false);
        c3 = new JCheckBox("Java", true);
        fr.setLayout(new FlowLayout());
        fr.add(c1);
        fr.add(c2);
        fr.add(c3);
        fr.pack();
        fr.setVisible(true);
    }

    public static void main(String args[]) {
        JCheckBoxDemo obj = new JCheckBoxDemo();
        obj.init();
    }
}
```


รูปที่ 5.18 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.9

โปรแกรมที่ 5.10 ตัวอย่างของการสร้างอ้อมJECT JRadioButton

```
import java.awt.GridLayout;
import javax.swing.*;

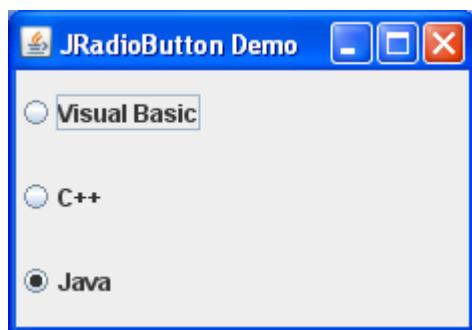
public class JRadioButtonDemo {

    private JFrame fr;
    private JRadioButton c1, c2, c3;
    private ButtonGroup chg;

    public void init() {
        fr = new JFrame("JRadioButton Demo");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        c1 = new JRadioButton("Visual Basic");
        c2 = new JRadioButton("C++", false);
        c3 = new JRadioButton("Java", true);
        chg = new ButtonGroup();
        chg.add(c1);
        chg.add(c2);
        chg.add(c3);
        fr.setLayout(new GridLayout(3,1));
        fr.add(c1);
        fr.add(c2);
        fr.add(c3);

        fr.pack();
        fr.setVisible(true);
    }

    public static void main(String args[]) {
        JRadioButtonDemo obj = new JRadioButtonDemo();
        obj.init();
    }
}
```


รูปที่ 5.19 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.10

5.4.6 คลาส JComboBox

JComboBox เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอีองเกกต์ที่เป็นรายการให้ผู้ใช้สามารถเลือกได้โดย JComboBox จะแสดงรายการปรากฏให้เห็นเฉพาะรายการที่เลือกเพียงรายการเดียว ปกติ ก่อนที่จะมีการเลือกรายการ JComboBox จะแสดงรายการแรกที่มีอยู่ และหากมีการคลิกเมาส์ อีองเกกต์ JComboBox จะแสดงรายการทั้งหมดที่มีอยู่ โดยที่คลาส JComboBox มี constructor ที่สำคัญดังนี้

- public JComboBox()
- public JComboBox([Object objs])

คลาส JComboBox มีเมธอดต่างๆ ที่สำคัญดังนี้

- public void addItem(Object item)
- public void insertItemAt(Object item, int pos)
- public Object getItem(int index)
- public int getItemCount()
- public Object getSelectedIndex()
- public Object getSelectedItem()
- public void setSelectedIndex(int pos)
- public void setSelectedItem(Object item)

เราสามารถที่จะใส่รายการลงในอีองเกกต์ JComboBox ได้โดยใช้เมธอด addItem(Object item) คลาส JComboBox ขึ้นมีเมธอด setSelectedIndex(int pos) และ setSelectedItem(Object item) เพื่อใช้ในการเลือกให้อีองเกกต์ JComboBox แสดงรายการที่ตำแหน่งหรือข้อความที่ต้องการให้แสดงได้ ส่วนเมธอด getSelectedIndex() และ getSelectedItem() ใช้ในการแสดงตำแหน่งหรือข้อความที่ถูกเลือก

โปรแกรมที่ 5.11 แสดงตัวอย่างเฟรมที่มีอีองเกกต์ชนิด JComboBox แสดงอยู่ คำสั่ง cb.addItem() ใช้ในการใส่รายการต่างๆ ลงในอีองเกกต์ cb ส่วนคำสั่ง cb.setSelectedItem ("Thailand") เป็นการทำหนดให้อีองเกกต์ cb เลือกแสดงรายการที่ชื่อ Thailand โปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ที่เป็นส่วนติดต่อกับผู้ใช้ดังรูปที่ 5.20

โปรแกรมที่ 5.11 ตัวอย่างการสร้างอ้อมจอก JCComboBox

```
import javax.swing.JComboBox;
import javax.swing.JFrame;

public class JComboBoxDemo {

    private JFrame fr;
    private JComboBox cb;

    public void init() {
        fr = new JFrame("JRadioButton Demo");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        cb = new JComboBox();
        cb.addItem("New Zealand");
        cb.addItem("Thailand");
        cb.addItem("USA");
        cb.addItem("Japan");
        cb.setSelectedItem("Thailand");
        fr.add(cb);
        fr.pack();
        fr.setVisible(true);
    }

    public static void main(String args[]) {
        JComboBoxDemo obj = new JComboBoxDemo();
        obj.init();
    }
}
```


รูปที่ 5.20 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.11

5.4.7 คลาส JList

JList เป็นคลาสที่ใช้สร้างอ้อมจอกที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเลือกรายการคล้ายกับ JComboBox แต่จะแตกต่างกันตรงที่ JList จะแสดงรายการหลายรายการ โดยที่คลาส JList มี constructor ที่สำคัญดังนี้

- public JList()
- public JList([Object objs)

คลาส JList มีเมธอดที่สำคัญดังนี้

- public void setSelectedIndex(int index)
- public void setSelectedIndices(int[] indices)
- public void setSelectedValue(Object item, boolean state)
- public void setSelectionMode(int selectionMode)
- public int getSelectedIndex()
- public int[] getSelectedIndices()
- public Object getSelectedValue()
- public Object[] getSelectedValues()
- public int getSelectionMode()

เราสามารถที่จะใส่รายการลงในอ้อบเจกต์ JList ได้ตอนสร้างอ้อบเจกต์ โดยสามารถใส่เข้าไปเป็นแบบอะเรย์ (โดยอะเรย์จะมีการกล่าวถึงอย่างละเอียดในบทที่ 8) ดังตัวอย่างโปรแกรมที่ 5.12 ซึ่งจะได้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 5.21

โปรแกรมที่ 5.12 ตัวอย่างการสร้างอ้อบเจกต์ JList

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;

public class JListDemo {

    private JFrame fr;
    private JList list;
    private String[] choices = {"Java SE", "Java EE", "Java ME"};

    public void init() {
        fr = new JFrame("JList Demo");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        list = new JList(choices);
        list.setSelectionMode(ListSelectionModel.SINGLE_SELECTION);
        fr.setLayout(new FlowLayout());
        fr.add(list);
        fr.pack();
        fr.setVisible(true);
    }

    public static void main(String args[]) {
        JListDemo obj = new JListDemo();
        obj.init();
    }
}
```

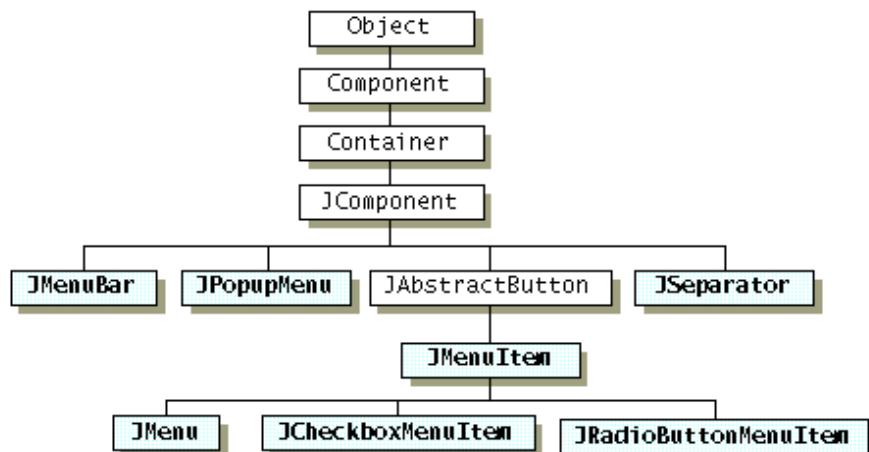

รูปที่ 5.21 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.12

5.5 การสร้างเมนู

โปรแกรมภาษาประยุกต์ที่มีส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้ สามารถที่จะมีเมนูให้ผู้ใช้เลือกรายการ ได้ เมนูเป็นอีองเจกต์ของคลาสที่สืบทอดมาจากคลาส `JComponent` โดยมีลำดับชั้นของคลาสต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเมนู ดังแสดงในรูปที่ 5.22 ซึ่งคลาสต่างๆ ที่สำคัญมีดังนี้

- `JMenuBar` เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอีองเจกต์ที่เก็บกลุ่มของอีองเจกต์ของคลาส `JMenu` ซึ่งจะปรากฏเป็นแถบเมนูโดยอีองเจกต์ของคลาสนี้จะต้องมีอีองเจกต์ของคลาส `JFrame` ที่คู่กัน
- `JMenu` เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอีองเจกต์ที่เก็บกลุ่มของอีองเจกต์ของคลาส `JMenuItem` และตัวแยกรายการ (`JSeparator`)
- `JMenuItem` เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอีองเจกต์ที่เป็นรายการ
- `JCheckboxMenuItem` เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอีองเจกต์ที่เป็นรายการ โดยจะมีเครื่องหมายถูกที่จะแสดงขึ้นเมื่อรายการนี้ถูกเลือก
- `JRadioButtonMenuItem` เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอีองเจกต์ที่เป็นรายการให้เลือกเพียงตัวเดียวแบบ Radio Button

รูปที่ 5.22 คลาสที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเมนู

5.5.1 การสร้าง JMenuBar

คลาส JMenuBar เป็นคลาสที่จะแสดงเป็นแถบเมนูที่ปรากฏอยู่บน JFrame และมี constructor ดังนี้

- public JMenuBar()

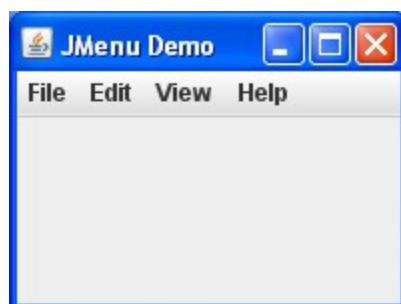
เราสามารถที่จะใส่อ้อบเจกต์ชนิด JMenuBar ลงในอ้อบเจกต์ประเภท Container ได้ โดยใช้เมธอด setJMenuBar() ของคลาสประเภท Container

5.5.2 การสร้าง JMenu

JMenu เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างรายการที่จะแสดงอยู่ข้างในอ้อบเจกต์ของคลาส JMenuBar โดยมี constructor ที่สำคัญดังนี้

- public JMenu()
 - public JMenu(String label)
- โดยที่
- label คือข้อความที่ปรากฏอยู่ในรายการ

เราจะใช้เมธอด add() ในคลาส JMenuBar เพื่อที่จะใส่อ้อบเจกต์ของคลาส JMenu ลงใน JMenuBar โปรแกรมที่ 5.13 แสดงตัวอย่างการสร้างอ้อบเจกต์ของคลาส JMenu เพื่อใส่ลงใน JMenuBar โดยมีชื่อรายการต่างๆ โปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 5.23

รูปที่ 5.23 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.13

โปรแกรมที่ 5.13 ตัวอย่างการสร้าง JMenuItem ที่ใส่ลงในอ็อบเจกต์ของคลาส JMenuBar

```
import javax.swing.*;  
  
public class JMenuDemo {  
    private JFrame fr;  
    private JMenuBar mb;  
    private JMenu m1,m2,m3,m4;  
    public void init() {  
        fr = new JFrame("JMenu Demo");  
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);  
        mb = new JMenuBar();  
        m1 = new JMenu("File");  
        m2 = new JMenu("Edit");  
        m3 = new JMenu("View");  
        m4 = new JMenu("Help");  
        fr.setJMenuBar(mb);  
        mb.add(m1);  
        mb.add(m2);  
        mb.add(m3);  
        mb.add(m4);  
        fr.setSize(200,150);  
        fr.setVisible(true);  
    }  
    public static void main(String args[]) {  
        JMenuDemo mm = new JMenuDemo();  
        mm.init();  
    }  
}
```

5.5.3 การสร้าง JMenuItem

JMenuItem คือคลาสที่ใช้ในการสร้างรายการย่อยที่อยู่ในอ็อบเจกต์ชนิด JMenu คลาส JMenuItem มี constructor ที่สำคัญดังนี้

- public JMenuItem()
- public JMenuItem(String label)
- public JMenuItem(String label, int mnemonic)

เราสามารถที่จะใส่อ็อบเจกต์ของคลาส JMenuItem ลงในอ็อบเจกต์ของคลาส JMenu โดยเรียกใช้เมธอด add() ในคลาส JMenu นอกจากนี้เราสามารถที่จะกำหนดคีย์ที่เป็น mnemonic ของรายการที่อยู่ในอ็อบเจกต์ของคลาส JMenuItem ได้โดย

เราสามารถที่จะสรุปขั้นตอนการสร้างเมนูได้ดังนี้

1. สร้างอ็อบเจกต์ของคลาส JMenuBar และใส่ลงในอ็อบเจกต์ประเภท Container

2. สร้างอีบเจกต์ของคลาส JMenu หนึ่งอีบเจกต์หรือมากกว่า แล้วใส่ลงในอีบเจกต์ของคลาส JMenuBar
3. สร้างอีบเจกต์ของคลาส JMenuItem หนึ่งอีบเจกต์หรือมากกว่า แล้วใส่ลงใน อีบเจกต์ของคลาส JMenu

โปรแกรมที่ 5.14 แสดงตัวอย่างการสร้าง JMenuItem และ JMenu ลงใน JMenuBar โดยจะมีผลลัพธ์ดัง แสดงในรูปที่ 5.24

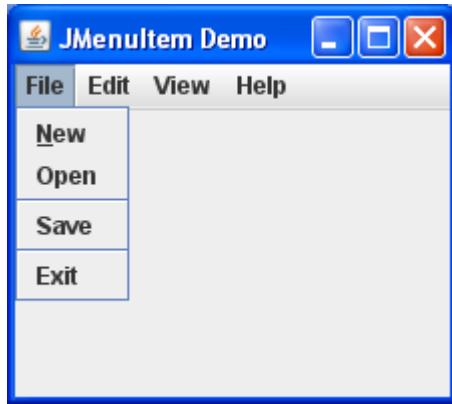
โปรแกรมที่ 5.14 ตัวอย่างการสร้าง JMenuItem

```
import javax.swing.*;

public class JMenuItemDemo {

    private JFrame fr;
    private JMenuBar mb;
    private JMenu m1, m2, m3, m4;
    private JMenuItem mi1, mi2, mi3, mi4;

    public void init() {
        fr = new JFrame("MenuItem Demo");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        mb = new JMenuBar();
        m1 = new JMenu("File");
        m1.setMnemonic('F');
        m2 = new JMenu("Edit");
        m3 = new JMenu("View");
        m4 = new JMenu("Help");
        fr.setJMenuBar(mb);
        mb.add(m1);
        mb.add(m2);
        mb.add(m3);
        mb.add(m4);
        mi1 = new JMenuItem("New");
        mi2 = new JMenuItem("Open");
        mi3 = new JMenuItem("Save");
        mi4 = new JMenuItem("Exit");
        m1.add(mi1);
        m1.add(mi2);
        m1.addSeparator();
        m1.add(mi3);
        m1.addSeparator();
        m1.add(mi4);
        fr.setSize(200, 200);
        fr.setVisible(true);
    }
    public static void main(String args[]) {
        JMenuItemDemo mid = new JMenuItemDemo();
        mid.init();
    }
}
```


รูปที่ 5.24 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.14

5.5.4 คลาส JCheckBoxMenuItem

JCheckBoxMenuItem คือรายการเมนูที่มีเครื่องหมายระบุว่ารายการนี้ถูกเลือก คลาส JCheckBoxMenuItem มี constructor ที่สำคัญดังนี้

- public JCheckBoxMenuItem()
- public JCheckBoxMenuItem(String label)
- public JCheckBoxMenuItem(String label, boolean state)

โดยที่

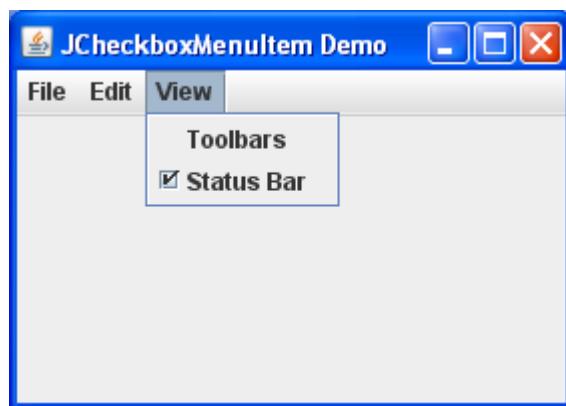
- label คือข้อความในรายการเมนู
- state คือสถานะในการเลือกโดยทั่วไป จะมีค่าเป็น false

นอกจากนี้เราสามารถที่จะเปลี่ยนสถานะของอ็อบเจกต์ของคลาส JCheckBoxMenuItem โดยใช้เมธอด setState(boolean b)

โปรแกรมที่ 5.15 แสดงตัวอย่างการสร้างอ็อบเจกต์ของคลาส JCheckBoxMenuItem โดยจะมีผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 5.25

โปรแกรมที่ 5.15 ตัวอย่างการสร้าง JCheckBoxMenuItem

```
import javax.swing.*;  
  
public class JCheckBoxMenuItemDemo {  
    private JFrame fr;  
    private JMenuBar mb;  
    private JMenu m1,m2,m3;  
    private JMenuItem mi;  
    private JCheckBoxMenuItem cbm;  
    public void init() {  
        fr = new JFrame("JCheckboxMenuItem Demo");  
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);  
        mb = new JMenuBar();  
        m1 = new JMenu("File");  
        m2 = new JMenu("Edit");  
        m3 = new JMenu("View");  
        fr.setJMenuBar(mb);  
        mb.add(m1);  
        mb.add(m2);  
        mb.add(m3);  
        mi = new JMenuItem("Toolbars");  
        cbm = new JCheckBoxMenuItem("Status Bar", true);  
        m3.add(mi);  
        m3.add(cbm);  
        fr.setSize(200,200);  
        fr.setVisible(true);  
    }  
    public static void main(String args[]) {  
        JCheckBoxMenuItemDemo obj= new JCheckBoxMenuItemDemo();  
        obj.init();  
    }  
}
```


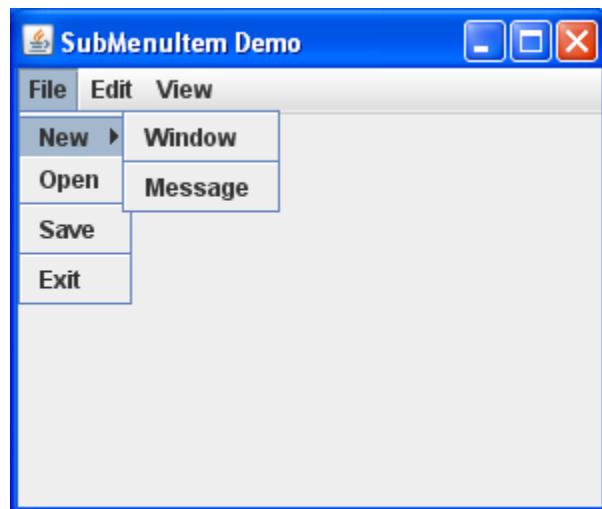
รูปที่ 5.25 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.15

5.5.5 การสร้างเมนูย่อย

เมนูสามารถที่จะมีเมนูย่อยได้โดยเมนูย่อยจะเป็นอีองJECTของคลาส JMenu ซึ่งขั้นตอนในการสร้างเฟรมที่มีเมนูย่อยมีดังนี้

1. สร้างอีองJECTของคลาส JMenuBar แล้วใส่ลงไปในอีองJECTของคลาส JFrame
2. สร้างอีองJECTของคลาส JMenu แล้วใส่ลงไปในอีองJECTของคลาส JMenuBar
3. สร้างอีองJECTของคลาส JMenuItem สำหรับเมนูย่อยแล้วใส่ลงไปในอีองJECTของคลาส JMenu ที่เป็นเมนูหลัก
4. สร้างอีองJECTของคลาส JMenuItem แล้วใส่ลงไปในอีองJECTของคลาส JMenu ที่เป็นเมนูย่อย

โปรแกรมที่ 5.16 แสดงตัวอย่างการสร้าง JFrame ที่มีเมนูย่อยโดยโปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 5.26

รูปที่ 5.26 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.16

โปรแกรมที่ 5.16 ตัวอย่างการสร้าง JFrame ที่มีเมนูย่อย

```
import javax.swing.*;

public class SubmenuDemo {

    private JFrame fr;
    private JMenuBar mb;
    private JMenu m1, m2, m3, ms1;
    private JMenuItem mi2, mi3, mi4, ms1, msi2;

    public void init() {
        fr = new JFrame("SubMenu Item Demo");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        mb = new JMenuBar();
        m1 = new JMenu("File");
        m2 = new JMenu("Edit");
        m3 = new JMenu("View");
        fr.setJMenuBar(mb);
        mb.add(m1);
        mb.add(m2);
        mb.add(m3);
        ms1 = new JMenu("New");
        mi2 = new JMenuItem("Open");
        mi3 = new JMenuItem("Save");
        mi4 = new JMenuItem("Exit");
        m1.add(ms1);
        m1.add(mi2);
        m1.addSeparator();
        m1.add(mi3);

        m1.addSeparator();
        m1.add(mi4);
        msi1 = new JMenuItem("Window");
        msi2 = new JMenuItem("Message");
        ms1.add(msi1);
        ms1.addSeparator();
        ms1.add(msi2);
        fr.setSize(200, 200);
        fr.setVisible(true);
    }

    public static void main(String args[]) {
        SubmenuDemo obj = new SubmenuDemo();
        obj.init();
    }
}
```

5.6 คุณลักษณะของคลาส Component

ส่วนประกอบกราฟิกต่างๆ จะมีคุณลักษณะอื่นๆ อีก เช่น รูปแบบของฟอนต์ สีของพื้นหลังหรือสีของพื้นหน้า (Foreground) เราสามารถที่จะกำหนดคุณลักษณะของส่วนประกอบกราฟิกได้ โดยปกติส่วนประกอบกราฟิกจะใช้ คุณลักษณะแบบเดียวกับอ้อมอกต์ประเทต Container ที่บรรจุอยู่เว้นแต่จะมีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของส่วนประกอบกราฟิกนั้นๆ

เมธอดที่ใช้ในการกำหนดคุณลักษณะของส่วนประกอบกราฟิก จะอยู่ในคลาส Component โดยมีเมธอดที่สำคัญคือ

- public void setFont(Font f)
- public void setForeground(Color c)
- public void setBackground(Color c)

เมธอด setFont() ใช้ในการกำหนดรูปแบบของฟอนต์ ส่วนเมธอด setForeground() และ setBackground() ใช้ในการกำหนดสีพื้นหน้าและพื้นหลังตามลำดับ

คลาส Font เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอ้อมอกต์เพื่อกำหนดรูปแบบของฟอนต์ โดยมี constructor ดังนี้

- public Font(String name, int style, int size)
โดยที่
 - name คือชื่อของฟอนต์
 - style เป็นรูปแบบของฟอนต์ ซึ่งคลาส Font ได้กำหนดค่าคงที่ไว้คือ Font.PLAIN, Font.BOLD และ Font.ITALIC
 - size คือขนาดของฟอนต์

ตัวอย่างของการสร้างอ้อมอกต์ของคลาส Font มีดังนี้

- Font fn1 = new Font("AngsanaUPC", Font.PLAIN, 16);
- Font fn2 = new Font("Time Romans", Font.BOLD + Font.ITALIC, 14);

คลาส Color เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอ้อมอกต์สำหรับกำหนดรูปแบบของสี โดยมี constructor ดังนี้

- public Color(int r, int g, int b)
โดยที่
 - r, g, b คือค่าความเข้มของแสงสีแดง เขียวและน้ำเงิน ตามลำดับ

คลาส Color มีคุณลักษณะที่กำหนดสีที่ใช้ทั่วไปไว้แล้วหลายๆ สีอาทิเช่น

```
yellow = new Color(255,255,0);  
black = new Color(0,0,0);
```

โปรแกรมที่ 5.12 แสดงตัวอย่างการกำหนดคุณลักษณะของอ้อบเจกต์ของคลาส Frame และคลาส Button ให้มีสีและฟอนต์ต่างๆ โดยจะได้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 5.27

โปรแกรมที่ 5.17 ตัวอย่างการกำหนดคุณลักษณะของอ้อบเจกต์ประเภทกราฟิก

```
import java.awt.*;  
import javax.swing.*;  
  
public class AttributeDemo {  
  
    private JFrame fr;  
    private JButton bn1, bn2, bn3;  
  
    public void init() {  
        fr = new JFrame("ShowAttribute");  
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);  
        bn1 = new JButton("OK");  
        bn2 = new JButton("Cancel");  
        bn3 = new JButton("Help");  
        fr.setLayout(new FlowLayout());  
        fr.add(bn1);  
        fr.add(bn2);  
        fr.add(bn3);  
        bn2.setFont(new Font("TimesRoman", Font.BOLD, 16));  
        fr.getContentPane().setBackground(Color.blue);  
        bn2.setForeground(Color.red);  
        fr.setSize(200, 150);  
        fr.setVisible(true);  
    }  
  
    public static void main(String args[]) {  
        AttributeDemo ad = new AttributeDemo();  
        ad.init();  
    }  
}
```


รูปที่ 5.27 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 5.12

สรุปเนื้อหาของบท

- AWT เป็นแพคเกจที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรม GUI ขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะให้โปรแกรม GUI ที่เป็น look and feel ที่เขียนอยู่กับแพลตฟอร์ม โดยกำหนดในแพคเกจชื่อ `java.awt`
- Swing เป็นแพคเกจที่มีส่วนประกอบกราฟิกที่มีคุณลักษณะและรูปแบบที่ดีกว่าส่วนประกอบกราฟิกของแพคเกจ AWT และสามารถกำหนดรูปแบบของ look and feel ที่ทำให้ได้โปรแกรม GUI ที่มีรูปแบบของกราฟิกเหมือนกันในทุกแพลตฟอร์ม โดยกำหนดในแพคเกจชื่อ `javax.swing`
- คลาส `Component` อยู่ในแพคเกจ AWT เป็น superclass ของคลาสประเภทส่วนประกอบกราฟิกทุกคลาส
- คลาส `Container` อยู่ในแพคเกจ AWT เป็นคลาสประเภทตัวใส่ส่วนประกอบกราฟิก สืบต่อมาจากคลาสที่ชื่อ `Component`
- คลาสประเภทตัวใส่ส่วนประกอบกราฟิกที่สำคัญในแพคเกจ AWT คือคลาส `Frame` และ `Panel`
- คลาสประเภทส่วนประกอบกราฟิกที่สำคัญในแพคเกจ AWT คือ `Button`, `Label`, `TextField`, `TextArea`, `Checkbox`, `Choice` และ `List`
- รูปแบบการจัดวางผังส่วนประกอบกราฟิกในตัวใส่ส่วนประกอบกราฟิกมีทั้งหมด 5 รูปแบบคือ `BorderLayout`, `FlowLayout`, `GridLayout`, `CardLayout` และ `GridBagLayout`
- การจัดวางผังของส่วนประกอบกราฟิกแบบ `BorderLayout` จะเป็นการวางตามทิศต่างๆ ได้ 5 ทิศ ส่วน `FlowLayout` จะวางไว้ในตำแหน่งบนสุดโดยเรียงจากซ้ายไปขวา สำหรับ `GridLayout` จะวางเรียงจากซ้ายไปขวา และบนลงล่างในช่องย่อยที่มีขนาดเท่ากัน ตามจำนวนແຄาและคอลัมน์ที่ได้ระบุไว้
- คลาสประเภทตัวใส่ส่วนประกอบกราฟิกที่สำคัญในแพคเกจ Swing คือคลาส `JFrame` และ `JPanel`
- คลาสประเภทส่วนประกอบกราฟิกที่สำคัญในแพคเกจ Swing คือ `JButton`, `JLabel`, `JTextField`, `JTextArea`, `JCheckBox`, `JRadioButton`, `JComboBox` และ `JList`

- JLabel จะแสดงข้อความ ซึ่งผู้ใช้ไม่สามารถป้อนข้อความได้ แต่สำหรับ JTextField ผู้ใช้สามารถป้อนข้อความได้ยาวหนึ่งบรรทัด ส่วน JTextArea ผู้ใช้สามารถป้อนข้อความได้หลายบรรทัด
- JCheckBox จะเป็นช่องให้ผู้ใช้เลือกหรือไม่เลือกโดยสามารถเลือกได้หลายช่องพร้อมกัน ซึ่งจะแตกต่างจาก JRadioButton ที่จะสามารถเลือกได้เพียงช่องเดียวเท่านั้น
- JComboBox จะแสดงรายการที่ถูกเลือกเพียงรายการเดียว โดยจะแสดงหลายรายการเมื่อผู้ใช้คลิกเมาส์เท่านั้น ซึ่งจะแตกต่างจาก JList ที่จะสามารถแสดงได้หลายรายการพร้อมกัน
- คลาสที่จะนำมาใช้ในการแสดงแถบเมนูและเมนูย่อยในแพคเกจ Swing คือ JMenuBar, JMenu และ JMenuItem
- คลาส Font และ Color จะถูกนำมาใช้ในการกำหนดลักษณะ ฟอนต์และสีของตัวใส่ส่วนประกอบกราฟิกและส่วนประกอบกราฟิก

บทที่ 6 การเขียนโปรแกรมภาษาจาวาเชิงอ้อมเจกต์

เนื้อหาในบทที่ผ่านมาเป็นการแนะนำการใช้คำสั่งเบื้องต้นต่างๆ ในภาษาจาวา โดยการเขียนโปรแกรมในตัวอย่างที่ผ่านมาส่วนใหญ่ เป็นการเขียนโปรแกรมภาษาจาวาโดยใช้หลักการเชิงกระบวนการ เนื้อหาในบทนี้จะเป็นการแนะนำการเขียนโปรแกรมภาษาจาวาเชิงอ้อมเจกต์ โดยแนะนำการใช้เมธอด การใช้ constructor การเขียนโปรแกรมโดยใช้คุณลักษณะเด่นของโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์ อาทิ เช่น การห่อหุ้ม การสืบทอด และการมีได้หลายรูปแบบ เป็นต้น งานนี้จะเป็นการแนะนำคลาสภายใน Generic Type และ Annotation

6.1 เมธอด

เมธอดเป็นสมาชิกของคลาสเพื่อระบุวิธีการหรือพฤติกรรม ที่อ้อมเจกต์ของคลาสมารถกระทำได้ เมธอดทำหน้าที่ในการส่งข่าวสารระหว่างอ้อมเจกต์ ซึ่งเปรียบเทียบได้กับการใช้ function หรือ procedure ที่อยู่ในโปรแกรม เชิงกระบวนการ การเขียนโปรแกรมโดยใช้หลักการเชิงอ้อมเจกต์จะเป็นการแบ่งโปรแกรมออกเป็นโมดูลอย่างๆ โดยแต่ละโมดูลจะมีเมธอดอยู่ภายในที่สามารถติดต่อกับโมดูลโดยการเรียกใช้เมธอด ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขโปรแกรมได้ง่ายขึ้น และสามารถที่จะใช้ลักษณะเด่นต่างๆ ของหลักการเชิงอ้อมเจกต์ ได้ เช่น หลักการของการห่อหุ้ม การสืบทอด และการมีได้หลายรูปแบบ

6.1.1 การเรียกใช้เมธอด

เมธอดที่กำหนดขึ้นในคลาสใดๆ สามารถเรียกใช้งานได้สองรูปแบบคือ

1. การเรียกใช้งานจากคลาสที่ต่างกัน
2. การเรียกใช้งานภายในคลาสเดียวกัน

การเรียกใช้เมธอดจากคลาสที่ต่างกัน จะต้องมีการสร้างอ้อมเจกต์ของคลาสที่มีเมธอดที่จะถูกเรียกใช้งานก่อน จึงจะสามารถเรียกใช้เมธอดได้ ดังตัวอย่างในโปรแกรมที่ 6.1 คลาส MyMain จะต้องสร้างอ้อมเจกต์ของคลาส NumericalClass ก่อน จึงจะเรียกใช้งานเมธอด calculate() ได้ โดยใช้คำสั่ง

```
NumericalClass obj = new NumericalClass();
obj.calculate();
```

ทั้งนี้เมธอดที่จะถูกเรียกใช้งานจากคลาสที่ต่างกัน จะต้องไม่มี modifier เป็น private

การเรียกใช้เมธอดภายในคลาสเดียวกันสามารถทำได้โดยไม่จำเป็นต้องสร้างอ้อมเขต์ของคลาสขึ้นมา ก่อน และสามารถเรียกเมธอดได้ทุกเมธอด ยกเว้นเมธอดที่มี modifier เป็น static จะไม่สามารถเรียกใช้เมธอดที่ไม่มี modifier เป็น static (เรียกว่า เมธอดแบบ non-static) ได้ ซึ่งจะกล่าวถึงภายหลัง โปรแกรมที่ 6.2 แสดงตัวอย่าง การเรียกใช้เมธอดภายในคลาสเดียวกัน โปรแกรมนี้กำหนดเมธอดในคลาส NumericalClass ขึ้นมาใหม่ที่ชื่อ callMethod() แล้วเรียกใช้เมธอด calculate() ภายในเมธอดที่กำหนดขึ้นใหม่

โปรแกรมที่ 6.1 การเรียกใช้เมธอดจากคลาสที่ต่างกัน

```
public class NumericalClass {  
    public void calculate() {  
        double score = Math.random()*100;  
        if (score >= 80) {  
            System.out.println("Grade is A");  
        } else if (score >= 70) {  
            System.out.println("Grade is B");  
        } else if (score >= 60){  
            System.out.println("Grade is C");  
        } else if (score >= 50){  
            System.out.println("Grade is D");  
        } else {  
            System.out.println("Grade is F");  
        }  
    }  
}  
  
-----  
public class MyMain {  
    public static void main(String args[]) {  
        NumericalClass obj = new NumericalClass();  
        obj.calculate();  
    }  
}
```

6.1.2 การส่งผ่าน argument

เมธอดที่กำหนดขึ้นในคลาสอาจมี argument ที่รับค่าเพื่อนำไปใช้ในเมธอดอาทิเช่น เมธอด setGpa() ในคลาส Student ของโปรแกรมที่ 6.3 จะมี argument สำหรับรับค่าข้อมูลที่มีชนิดข้อมูลเป็น double ในกรณีนี้การเรียกใช้เมธอดจะต้องส่ง argument ที่มีชนิดข้อมูลที่สอดคล้องกันไปพร้อมกัน ดังนั้นการเรียกใช้เมธอด setGpa() จะต้องส่ง argument ที่มีชนิดข้อมูลเป็น double ไปพร้อมกับชื่อเมธอด ดังแสดงในคลาส MyMain2 ในโปรแกรมที่ 6.3 (คำสั่ง s1.setGpa(3.0);)

โปรแกรมที่ 6.2 การเรียกใช้เมธอดภายในคลาสเดียวกัน

```
public class NumericalClass {  
    public void calculate() {  
        double score = Math.random()*100;  
        if (score >= 80) {  
            System.out.println("Grade is A");  
        } else if (score >= 70) {  
            System.out.println("Grade is B");  
        } else if (score >= 60){  
            System.out.println("Grade is C");  
        } else if (score >= 50){  
            System.out.println("Grade is D");  
        } else {  
            System.out.println("Grade is F");  
        }  
    }  
    public void callMethod() {  
        calculate();  
    }  
}
```

โปรแกรมที่ 6.3 ตัวอย่างการส่งผ่าน argument

```
public class Student {  
    String id;  
    String name;  
    double gpa;  
    public void setGpa(double GPA) {  
        gpa = GPA;  
    }  
    public double getGpa() {  
        return gpa;  
    }  
}  
  
-----  
public class MyMain2 {  
    public static void main(String args[]) {  
        Student s1 = new Student();  
        s1.setGpa(3.0);  
    }  
}
```

argument ของเมธอดจะมีชนิดข้อมูลเป็นสองแบบตามชนิดข้อมูลของตัวแปรดังนี้

1.argument ที่มีชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน

2.argument ที่มีชนิดข้อมูลแบบอ้างอิง

ในกรณีของ argument ที่มีชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน เรากำลังต้องการที่จะส่งค่าคงที่ข้อมูล ตัวแปร หรืออนิพจน์ให้กับ argument ได้อาทิเช่น การเรียกใช้เมธอด setGpa() นั้น argument ที่จะส่งผ่านอาจมีรูปแบบเป็น

- ค่าคงที่ข้อมูล เช่น

```
s1.setGpa(3.0);
```

- ตัวแปร เช่น

```
double x = 3.0;  
s1.setGpa(x);
```

- อนิพจน์ เช่น

```
s1.setGpa(3.0+0.05);
```

ส่วนกรณี argument ที่มีชนิดข้อมูลแบบอ้างอิง เราจะต้องส่งอ้อมบเจกต์ที่มีชนิดข้อมูลที่สอดคล้องไปเท่านั้น ยกเว้นกรณีที่ argument นั้นมีชนิดข้อมูลเป็น String ซึ่งในกรณีนี้สามารถส่งข้อมูลค่าคงที่ได้ โปรแกรมที่ 6.4 เป็นตัวอย่างของคลาส StudentV1 ที่มีคุณลักษณะ dob ซึ่งมีชนิดข้อมูลเป็นคลาส MyDate ที่กำหนดไว้ในโปรแกรมที่ 6.5 เพื่อเก็บวัน เดือน ปีเกิดของอ้อมบเจกต์ชนิด StudentV1 คลาส StudentV1 มีเมธอด setDOB() เพื่อใช้ในการกำหนดค่าให้กับคุณลักษณะ dob

โปรแกรมที่ 6.4 ตัวอย่างการส่งผ่าน argument ที่เป็นอ้อมบเจกต์

```
public class StudentV1 {  
    String id;  
    String name;  
    MyDate dob;  
  
    public void setDOB(MyDate d) {  
        dob = d;  
    }  
    public MyDate getDOB() {  
        return dob;  
    }  
}
```

โปรแกรมที่ 6.6 แสดงการเรียกใช้เมธอดดังกล่าว โดยต้องส่งผ่านอ้อมบเจกต์ของคลาส MyDate ให้กับเมธอดดังนี้

```
MyDate d1 = new MyDate(16, 12, 1980);  
s1.setDOB(d1);
```

สำหรับกรณีของโปรแกรมที่ 6.6 เนื่องจากอ้อมบเจกต์ d1 ที่สร้างขึ้นมา จะไม่มีการอ้างอิงภายในโปรแกรมนี้อีก

ดังนั้นเราสามารถที่จะสร้างอ็อบเจกต์และส่งผ่านไปยัง argument ในคำสั่งเดียวกันได้ดังนี้

```
s1.setDOB(new MyDate (16, 12, 1980));
```

โปรแกรมที่ 6.5 คลาส MyDate เพื่อกำหนดวัน เดือน และปี

```
public class MyDate {  
    private int day;  
    private int month;  
    private int year;  
  
    public MyDate(int d, int m, int y) {  
        day = d;  
        month = m;  
        year = y;  
    }  
  
    public void setDay(int d) {  
        day = d;  
    }  
  
    public void setMonth(int m) {  
        month = m;  
    }  
  
    public void setYear(int y) {  
        year = y;  
    }  
  
    public void showDetails() {  
        System.out.println("Date : " + day + "/" + month + "/" + year);  
    }  
}
```

โปรแกรมที่ 6.6 ตัวอย่างการเรียกใช้เมธอดที่มี argument เป็นอ็อบเจกต์

```
public class TestStudentV1 {  
    public static void main(String args[]) {  
        StudentV1 s1 = new StudentV1();  
        MyDate d1 = new MyDate(16, 12, 1980);  
        s1.setDOB(d1);  
    }  
}
```

ชนิดข้อมูลของ argument ที่จะส่งผ่านไปยังเมธอดไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นชนิดข้อมูลเดียวกัน แต่ต้องเป็นชนิดข้อมูลที่สามารถแปลงข้อมูลให้กวางขึ้นได้โดยอัตโนมัติอาทิเช่น เราสามารถที่จะส่ง argument ที่มีชนิดข้อมูลเป็น int ให้กับเมธอด setGpa() ที่ต้องการ argument ที่มีชนิดข้อมูลเป็น double ได้ดังนี้ s1.setGpa(3);

เมธอดใดๆ อาจมี argument สำหรับรับค่ามากกว่าหนึ่งตัว แต่การเรียกใช้เมธอดเหล่านี้จะต้องส่ง argument ที่มีชนิดข้อมูลที่สอดคล้องกันและมีจำนวนเท่ากัน ยกเว้นกรณีที่ argument ของเมธอดเป็นแบบ varargs (Variable Arguments) โดยมีสัญลักษณ์เป็น ... เช่นถ้ามีการประกาศเมธอด calMax(int... x) จะทำให้สามารถเรียกใช้เมธอดนี้ได้โดยไม่ต้องส่งหรือจะส่ง argument กี่ตัวก็ได้ เช่น obj.calMax(); หรือ obj.calMax(1,2,3); จะสามารถใช้ได้ทั้งสิ้น

โปรแกรมที่ 6.7 แสดงตัวอย่างของคลาส NumericalSample ซึ่งมีเมธอด calMax() ที่รับ argument สองตัวที่มีชนิดข้อมูลเป็น int และ double ตามลำดับ การเรียกใช้เมธอดนี้จะต้องส่งผ่าน argument จำนวนสองตัวอาทิ เช่น คำสั่ง obj.calMax(3, 4.0); ในเมธอด main() นอกจากนี้เรายังจะสามารถเรียกใช้เมธอด calMax() ในรูปแบบอื่นได้โดยส่ง argument ที่มีชนิดข้อมูลที่สอดคล้องกันอาทิเช่น

```
obj.calMax(3, 4);
obj.calMax(3, 4L);
```

แต่เราไม่สามารถที่จะเรียกใช้เมธอดโดยมีจำนวน argument ไม่เท่ากับที่กำหนด หรือมีชนิดข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกันอาทิเช่น คำสั่ง

```
obj.calMax(3);
obj.calMax(4.0);
obj.calMax(3L, 4.0);
obj.calMax(3.0, 4);
obj.calMax(3, 4.0, 5);
```

จะเป็นคำสั่งในการเรียกใช้เมธอดที่ผิด

โปรแกรมที่ 6.7 ตัวอย่างการส่งผ่าน argument จำนวนสองตัว

```
public class NumericalSample {
    public void calMax(int i, double d) {
        if (i > d) {
            System.out.println("Max = "+i);
        } else {
            System.out.println("Max = "+d);
        }
    }
    public static void main(String args[]) {
        NumericalSample obj = new NumericalSample();
        obj.calMax(3,4.0);
    }
}
```

ในกรณีที่ argument มีชนิดข้อมูลเป็นแบบพื้นฐาน และมีการส่ง argument โดยใช้ตัวแปรให้กับเมธอดที่ถูกเรียกใช้งาน โปรแกรมภาษาจาวาจะถือว่าเป็นการส่งค่าไปให้ท่านนั้น หากมีการเปลี่ยนแปลงค่าของ argument กายในเมธอดที่ถูกเรียกใช้งาน จะไม่มีผลทำให้ค่าของ argument ที่ส่งไปเปลี่ยนค่าไปด้วย โปรแกรมที่ 6.8 แสดงตัวอย่างการเรียกใช้เมธอด method1() ในคลาส ArgumentPassing ซึ่งรับ argument ที่เป็นตัวแปร x เข้ามา ซึ่งเมื่อ x ในเมธอดเปลี่ยนค่าเป็น 3 จะไม่มีผลทำให้ค่าของ x ในเมธอด main() เปลี่ยนไปด้วย จึงได้ผลลัพธ์ออกมาเป็น 4 เช่นเดิม อนึ่งตัวแปร x ที่อยู่ในเมธอด main() และเมธอด method1() เป็นตัวแปรคงกระพัน และมีตำแหน่งอ้างอิงสำหรับเก็บข้อมูลในหน่วยความจำที่ต่างกัน เพียงแต่มีชื่อเดียวกันเท่านั้น

ส่วนกรณีที่ argument มีชนิดข้อมูลเป็นแบบอ้างอิงจะเป็นการส่งตำแหน่งอ้างอิงของอีองเจกต์ไปให้กับเมธอดที่ถูกเรียกใช้งาน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงค่าของคุณลักษณะของอีองเจกต์จะมีผลทำให้ค่าของคุณลักษณะของอีองเจกต์ที่ส่งไปเปลี่ยนไปด้วย ตัวอย่างเช่นในโปรแกรมที่ 6.8 การเรียกใช้เมธอด method2() โดยการส่งผ่านตัวแปรที่เป็นอีองเจกต์ของคลาส Date ไป แล้วเปลี่ยนค่าของคุณลักษณะวัน เดือน และปีของอีองเจกต์ในเมธอด method2() จะมีผลทำให้ค่าของคุณลักษณะวัน เดือน และปีของอีองเจกต์ d1 ในเมธอด main() เปลี่ยนไปด้วย

โปรแกรมที่ 6.8 ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงค่าของ argument

```
public class ArgumentPassing {
    public void method1(int x) {
        x = 3;
    }

    public void method2(MyDate d) {
        d.setDay(1);
        d.setMonth(1);
        d.setYear(2002);
    }

    public int method3() {
        return 0;
    }

    public static void main(String args[]) {
        int x = 4;
        ArgumentPassing obj = new ArgumentPassing();
        MyDate d1 = new MyDate(16, 12, 1980);
        obj.method1(x);
        System.out.println("x = " + x);
        obj.method2(d1);
        d1.showDetails();
        obj.method3();
    }
}
```

6.1.3 การรับค่าที่ส่งกลับมา

เมธอดใดๆ ของคลาสสามารถที่จะมีค่าที่ส่งกลับมาได้ ทั้งนี้การประกาศเมธอดจะต้องระบุชนิดข้อมูลของค่าที่จะส่งกลับใน `return_type` ซึ่งชนิดข้อมูลของค่าที่จะส่งกลับอาจเป็นชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน หรือเป็นชนิดข้อมูลแบบอ้างอิง ในกรณีที่เมธอดไม่มีข้อมูลจะส่งกลับมาจะต้องระบุให้ `return_type` เป็น `void` อาทิเช่น เมธอด `setGpa()` ในคลาส `student` ของโปรแกรมที่ 6.3 นอกจากนี้เมธอดที่มีค่าที่จะส่งกลับมาจะต้องมีคำสั่ง `return` ซึ่งจะระบุค่าที่ส่งกลับโดยมีรูปแบบดังนี้

```
return value;
```

โดยที่ `value` ขึ้นอยู่กับชนิดข้อมูลที่จะส่งกลับ ถ้าเป็นชนิดข้อมูลแบบพื้นฐานอาจเป็นค่าคงที่ข้อมูล ตัวแปรหรือนิพจน์ก็ได้ แต่ถ้าเป็นชนิดข้อมูลแบบอ้างอิงต้องเป็นอีองเจกต์เท่านั้น ยกเว้นชนิดข้อมูล `String` ที่อาจเป็นข้อมูลค่าคงที่ได้ คำสั่ง `return` จะมีผลให้โปรแกรมลิ้นสุดการทำงานในลักษณะของเมธอดนั้นแล้วกลับไปขังคำสั่งเดิมที่เรียกใช้เมธอดนั้น

โดยทั่วไปการเรียกใช้เมธอดที่มีการส่งค่ากลับมา นั้น จะต้องเรียกใช้เมธอดนั้นในนิพจน์อาทิเช่น การเรียกใช้เมธอด `getGpa()` ของคลาส `Student` ในโปรแกรมที่ 6.3 อาจทำได้ดังนี้

```
double d = s1.getGpa();  
หรือ  
System.out.println("GPA: "+ s1.getGpa());
```

ทั้งสองคำสั่งเป็นการเรียกใช้เมธอดในนิพจน์ แต่คำสั่งแรกจะเก็บค่าที่ส่งกลับในตัวแปรที่ `d` ส่วนคำสั่งที่สองจะไม่เก็บค่าที่ส่งกลับแต่จะพิมพ์ค่าออกมานะ

นอกจากนี้เราสามารถที่เรียกใช้เมธอดที่มีการส่งค่ากลับมา โดยไม่อยู่ในรูปของนิพจน์ได้อาทิเช่น เมธอด `method3()` ในโปรแกรมที่ 6.8 จะส่งค่าที่มีชนิดข้อมูลเป็น `int` กลับมา แต่เนื่องจากไม่ต้องการใช้ค่าดังกล่าว จึงสามารถใช้คำสั่ง `obj.method3();` ได้โดยไม่ต้องใช้คำสั่งกำหนดค่า

6.1.4 modifier ของเมธอด

เมธอดของคลาสจะมี `modifier` ที่ประกาศไว้หน้า `return_type` ของเมธอดดังที่ระบุไว้ในหัวข้อที่ 4.2.3 ซึ่ง `modifier` ของเมธอดแบ่งออกเป็น

- access modifier เพื่อระบุถึงระดับการเข้าถึง
- static เพื่อระบุว่าเป็นเมธอดแบบ static
- abstract เพื่อระบุว่าเมธอดยังไม่สมบูรณ์
- synchronized เพื่อระบุว่าเมธอดจะมีการล็อกอ้อมเจกต์ ซึ่งใช้ในกรณีของโปรแกรมที่เป็นแบบเชรด (thread)
- final เพื่อระบุว่าเมธอดนี้ไม่สามารถ override ได้

access modifier

modifier ประเภทนี้ใช้เพื่อระบุระดับการเข้าถึง โดยมีคีย์เวิร์ดต่างๆ ดังนี้

- public
- protected
- private
- default (ไม่ระบุคีย์เวิร์ดใดๆ)

เมธอดหรือคุณลักษณะที่มี modifier เป็นแบบ public จะทำให้เมธอดหรือคุณลักษณะนั้นสามารถที่จะถูกเรียกใช้จากเมธอดของคลาสอื่นได้ ส่วนเมธอดหรือคุณลักษณะที่มี modifier เป็นแบบ private จะถูกป้องกันไม่ให้เมธอดจากคลาสอื่นเรียกใช้ได้ โดยจะสามารถถูกเรียกใช้ได้จากเมธอดภายในคลาสเดียวกันเท่านั้น โปรแกรมที่ 6.9 แสดงตัวอย่างการประกาศเมธอดและคุณลักษณะที่มี modifier เป็นแบบ public และ private ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่าเมธอดและคุณลักษณะที่มี modifier เป็นแบบ private ไม่สามารถที่จะให้คลาสอื่นเรียกใช้งานได้ กรณีที่เมธอดหรือคุณลักษณะไม่ระบุคีย์เวิร์ดใดๆ สำหรับ access modifier ภาษาจาวาจะถือว่าเป็น default ซึ่งจะทำให้เมธอดหรือคุณลักษณะนั้นสามารถที่จะถูกเรียกใช้จากเมธอดของคลาสอื่นที่อยู่ในแพคเกจเดียวกัน ได้ สำหรับความหมายของ modifier ที่เป็นแบบ protected จะกล่าวถึงต่อไป

6.2 การเขียนโปรแกรมโดยใช้หลักการของการห่อหุ้ม

ข้อดีของการห่อหุ้มประการหนึ่งคือการซ่อนเร้นข้อมูลโปรแกรมเชิงอ้อมเจกต์ที่จะออกแบบให้อ้อมเจกต์มีเมธอดที่ประกาศให้อ้อมเจกต์อื่นๆ เรียกใช้งานได้ แต่จะซ่อนรายละเอียดหรือวิธีการที่เมธอดนั้นใช้ และซ่อนคุณลักษณะต่างๆ ของอ้อมเจกต์ไว้ หลักการห่อหุ้มของ อ้อมเจกต์ในภาษาจาวาทำได้โดยการระบุ modifier ของเมธอดหรือคุณลักษณะดังนี้

- คุณลักษณะของอ้อมเจกต์จะมี modifier เป็น private เพื่อซ่อนไม่ให้อ้อมเจกต์อื่นๆ เรียกใช้ได้
- เมธอดของอ้อมเจกต์ที่ต้องการให้อ้อมเจกต์อื่นๆ เรียกใช้จะมี modifier เป็น public

โปรแกรมที่ 6.9 ตัวอย่างการประกาศเมธอดและคุณลักษณะ

```
public class PrivateStudent {  
    private String id;  
    private String name;  
    private double gpa;  
    public void setDetails(String ID, String n, double GPA) {  
        id = ID;  
        name = n;  
        gpa = GPA;  
    }  
    public void showDetails() {  
        System.out.println("ID: " + id);  
        System.out.println("Name: " + name);  
        System.out.println("GPA: " + gpa);  
    }  
}  
-----  
public class TestPrivateStudent {  
    public static void main(String args[]) {  
        PrivateStudent ps = new PrivateStudent();  
        /* ps.id = "12345";           illegal  
         ps.name = "Thana";        illegal  
         ps.gpa = 3.25;            illegal */  
        ps.setDetails("12345", "Thana", 3.25);  
        ps.showDetails();  
    }  
}
```

โปรแกรมที่ 6.10 ตัวอย่างคลาสที่ไม่ได้ใช้หลักการของการห่อหุ้ม

```
public class Student {  
    String ID;  
    String name;  
    public double gpa;  
}  
-----  
public class NoEncapDemo {  
    public static void main(String args[]) {  
        Student s1 = new Student();  
        double temp = Double.parseDouble(args[0]);  
        if ((temp < 0) || (temp > 4.00)) {  
            System.out.println("Incorrect Format!");  
        } else {  
            s1.gpa = temp;  
            System.out.println("GPA: " + s1.gpa);  
        }  
    }  
}
```

```

C:\_JAVA\Code\Chapter6\build\classes>java NoEncapDemo 2.00
GPA: 2.0

C:\_JAVA\Code\Chapter6\build\classes>java NoEncapDemo -1.59
Incorrect Format!

C:\_JAVA\Code\Chapter6\build\classes>java NoEncapDemo 4.50
Incorrect Format!

```

รูปที่ 6.1 ตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 6.10

โปรแกรมที่ 6.10 แสดงตัวอย่างคลาสที่ไม่ได้ใช้หลักการของการห่อหุ้ม โดยการกำหนดให้คุณลักษณะ gpa ซึ่งมี modifier เป็น public ทำให้ออบเจกต์อื่นๆ สามารถเรียกใช้ gpa ได้โดยตรง คลาส NoEncapDemo ได้สร้าง อีองเจกต์ของคลาส Student ที่ชื่อว่า s1 และได้กำหนดให้ผู้ใช้สามารถป้อนค่า gpa ผ่านเข้ามาทาง command line ซึ่งผู้ใช้อ้างป้อนค่า gpa ที่ไม่ถูกต้อง เช่น เป็นค่าตัวเลขจำนวนลบ หรือมีค่ามากกว่า 4.00 ดังนั้นจึงจะต้องมีการตรวจสอบค่าที่ป้อนเข้ามาก่อนที่จะมีการกำหนดค่าให้กับคุณลักษณะ gpa ทุกครั้งโดยใช้คำสั่ง if..else การเขียน โปรแกรมแบบนี้ทำให้โปรแกรมซับซ้อนขึ้นและยากต่อการแก้ไข ซึ่งตัวอย่างของผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 6.10 เป็นดังรูปที่ 6.1

โปรแกรมที่ 6.11 ได้เปลี่ยนคุณลักษณะของ gpa ให้มี modifier เป็น private และกำหนดเมธอดใหม่ที่ชื่อ setGpa() ที่มี modifier เป็น public เพื่อให้ออบเจกต์อื่นๆ ที่ต้องการกำหนดค่า gpa เรียกใช้ได้ ซึ่งการเขียน โปรแกรมแบบนี้เป็นการใช้หลักการของการห่อหุ้ม ดังนั้นการกำหนดค่าให้กับคุณลักษณะ gpa ของอีองเจกต์ s1 ใน คลาส EncapDemo จะทำได้โดยการเรียกใช้เมธอด setGpa() เท่านั้น ซึ่งในเมธอดดังกล่าวจะมีการตรวจสอบค่าของ gpa อยู่ภายใน ทำให้การเขียนโปรแกรมทำได้ง่ายขึ้น เพราะไม่จำเป็นต้องตรวจสอบค่าทุกครั้ง และง่ายต่อการแก้ไข โปรแกรมในการที่ข้อกำหนดของคุณลักษณะ gpa เป็นแบบแปลงไป เนื่องจากเป็นคำสั่งเฉพาะในเมธอดเท่านั้น

6.2.1 เมธอดแบบ Accessor

การเข้าถึงคุณลักษณะของอีองเจกต์ที่มี modifier เป็น private นั้นจะต้องใช้เมธอดแบบ accessor ในการ กำหนดค่าของคุณลักษณะ หรือดึงค่าของคุณลักษณะออกมายังงาน

เมธอดแบบ accessor แบ่งออกได้เป็นสองประเภทคือ

- เมธอดแบบ setter จะใช้ในการกำหนดค่าของคุณลักษณะ ซึ่งเมธอดแบบนี้จะไม่มีการส่งค่ากลับ ดังนั้น

จึงระบุนิคข้อมูลของค่าที่ต้องการส่งกลับเป็น void โดยทั่วไปชื่อของเมธอดแบบนี้จะขึ้นต้นด้วยคำว่า set แล้วตามด้วยชื่อของคุณลักษณะ ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

```
public void setAttributeName(DataType arg) {  
    attributeName = arg;  
}
```

โดยที่

- dataType คือชนิดข้อมูลของคุณลักษณะที่ต้องการกำหนดค่า
- arg คือตัวแปรที่จะรับค่าของคุณลักษณะที่ต้องการกำหนด
- attributeName คือชื่อของคุณลักษณะ

ตัวอย่างเช่นคลาส Student มีเมธอด setGpa() เพื่อกำหนดค่าของคุณลักษณะ gpa ซึ่งมีคำสั่งดังนี้

```
public void setGpa(double GPA) {  
    gpa = GPA;  
}
```

โปรแกรมที่ 6.11 ตัวอย่างคลาสที่ใช้หลักการของการห่อหุ้ม (ตัวอย่างที่ 1)

```
public class Student {  
    String ID;  
    String name;  
    private double gpa;  
    public void setGpa(double GPA) {  
        if ((GPA<0) || (GPA>4.00)) {  
            System.out.println("Incorrect Format!");  
        } else {  
            gpa = GPA;  
        }  
    }  
    public double getGpa() {  
        return gpa;  
    }  
}  
  
-----  
public class EncapDemo {  
    public static void main(String args[]) {  
        Student s1 = new Student();  
        double temp = Double.parseDouble(args[0]);  
        s1.setGpa(temp);  
        System.out.println("GPA: "+s1.getGpa());  
    }  
}
```

- เมธอดแบบ getter จะใช้ในการเรียกค่าของคุณลักษณะ ซึ่งเมธอดแบบนี้จะมีการส่งค่ากลับ ดังนั้นจึงต้องระบุชนิดข้อมูลของค่าที่ส่งกลับมาคือแบบใดทั่วไปซึ่งของเมธอดแบบนี้จะขึ้นต้นด้วยคำว่า get แล้วตามด้วยชื่อของคุณลักษณะ ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

```
public dataType getAttributeName() {
    return attributeName;
}
```

ตัวอย่างเช่น คลาส Student มีเมธอด getGpa() เพื่อเรียกค่า ของ gpa ที่มีค่าสั่งดังนี้

```
public double getGpa() {
    return gpa;
}
```

ซึ่งของเมธอดแบบ getter สำหรับคุณลักษณะที่มีชนิดข้อมูลเป็น boolean โดยทั่วไปจะกำหนดให้ขึ้นต้นด้วยคำว่า is แทนที่จะเป็นคำว่า get อาทิเช่น เมธอด isGraduate() เป็นเมธอดเพื่อเรียกค่าของคุณลักษณะ graduate ของคลาส Student ที่มีชนิดข้อมูลเป็น boolean

โปรแกรมที่ 6.12 ตัวอย่างคลาสที่ใช้หลักการของการห่อหุ้ม (ตัวอย่างที่ 2)

```
public class EncapStudent {
    private String id;
    private String name;
    private double gpa;
    public void setId(String ID) {
        id = ID;
    }
    public void setName(String n) {
        name = n;
    }
    public void setGpa(double GPA) {
        if ((GPA<0) || (GPA>4.00)) {
            System.out.println("Incorrect Format!");
        } else {
            gpa = GPA;
        }
    }
    public String getId() {
        return id;
    }
    public String getName() {
        return name;
    }
    public double getGpa() {
        return gpa;
    }
}
```

โปรแกรมที่ 6.12 แสดงตัวอย่างของโปรแกรมภาษาจาวาที่ใช้หลักการของการห่อหุ้มโดยกำหนดให้คุณลักษณะต่างๆ ของอ็อบเจกต์มี modifier เป็นแบบ private และกำหนดให้มีเมธอดแบบ accessor ทั้งที่เป็นแบบ setter และ getter เพื่อทำให้สามารถเข้าถึงคุณลักษณะแต่ละตัวได้

คุณลักษณะของอ็อบเจกต์บางกรณีอาจไม่สามารถกำหนดเมธอดแบบ setter ได้ ทั้งนี้เนื่องจากอาจไม่ต้องการให้มีการกำหนดค่าได้โดยตรง โปรแกรมที่ 6.13 แสดงตัวอย่างคลาส Account ซึ่งมีคุณลักษณะ balance เพื่อกำหนดยอดเงินคงเหลือในบัญชี โปรแกรมนี้ได้กำหนดให้มีเมธอดแบบ getter ที่ชื่อ getBalance() เพื่อเรียกคุณลักษณะ balance ในบัญชี แต่ไม่มีเมธอดแบบ setter เพื่อกำหนดค่า balance ทั้งนี้เนื่องจากคุณลักษณะ balance จะเปลี่ยนค่าไปเมื่อมีการเรียกใช้เมธอด deposit() และ withdraw() ที่ใช้ในการฝากและถอนเงินตามลำดับ

โปรแกรมที่ 6.13 ตัวอย่างคลาสที่ใช้หลักการของการห่อหุ้ม (ตัวอย่างที่ 3)

```
public class Account {  
    private double balance;  
    public double getBalance() {  
        return balance;  
    }  
    public void deposit(double amount) {  
        balance += amount;  
    }  
    public void withdraw(double amount) {  
        balance -= amount;  
    }  
}
```

6.2.2 คีย์เวิร์ด this

คีย์เวิร์ด this หมายถึงอ็อบเจกต์ของตัวเอง เราสามารถที่จะเรียกใช้เมธอดหรือคุณลักษณะภายในคลาสได้โดยใช้คีย์เวิร์ด this ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

```
this.methodName();  
this.attributeName;
```

โดยทั่วไปเราจะไม่ใช้คีย์เวิร์ด this ในคำสั่ง ยกเว้นในกรณีที่จำเป็น โปรแกรมที่ 6.14 เป็นตัวอย่างการเรียกใช้คุณลักษณะของอ็อบเจกต์โดยใช้คีย์เวิร์ด this กรณีนี้ถ้าไม่ระบุว่า this.id, this.name และ this.gpa ก็จะไม่สามารถเข้าใจว่าหมายถึงตัวแปรที่เป็น argument ของเมธอด ไม่ใช่ตัวแปรที่เป็นคุณลักษณะของอ็อบเจกต์

โปรแกรมที่ 6.14 ตัวอย่างแสดงการใช้คีย์เวิร์ด this

```
public class ThisStudent {  
    private String id;  
    private String name;  
    private double gpa;  
    public void setDetails (String id, String name, double gpa) {  
        this.id = id;  
        this.name = name;  
        this.gpa = gpa;  
    }  
    public void showDetails() {  
        System.out.println("ID: "+id);  
        System.out.println("Name: "+name);  
        System.out.println("GPA: "+gpa);  
    }  
}
```

6.3 การเขียนโปรแกรมโดยใช้หลักการของการสืบทอด

ข้อดีของการสืบทอดคือ การนำคลาสที่มีอยู่แล้วมาใช้ใหม่ โดยการเพิ่มเติมคุณลักษณะหรือเมธอดในคลาสใหม่ เพื่อให้เข้าใจหลักการของการสืบทอดให้พิจารณาตัวอย่างของคลาส Student ที่กำหนดไว้ในโปรแกรมที่ 6.15 ซึ่ง ถ้าหากจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคลาสขึ้นใหม่ที่ชื่อ GradStudent เพื่อใช้ในการสร้างอ้อมبةเจกต์ที่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานั้น เราสามารถที่จะเลือกวิธีการได้สองแบบคือ

1. สร้างคลาสขึ้นมาใหม่โดยไม่อ้างอิงกับคลาสเดิมที่ชื่อ Student ดังโปรแกรมที่ 6.16

2. สร้างคลาสที่สืบทอดมาจากคลาสเดิมที่ชื่อ Student ดังโปรแกรมที่ 6.17

การสร้างคลาสขึ้นใหม่ตามโปรแกรมที่ 6.16 นี้จะเห็นได้ว่ามีความชำช้อนในการกำหนดคุณลักษณะและ เมธอดของคลาส นอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดความยุ่งยากในการแก้ไขโปรแกรมอีกด้วยอาทิเช่น หากต้องมีการเพิ่ม คุณลักษณะ address จะทำให้ต้องแก้ไขโปรแกรมของทั้งสองคลาส

โปรแกรมที่ 6.15 ตัวอย่างคลาสที่ชื่อ Student

```
public class Student {  
    private String id;  
    private String name;  
    private double gpa;  
    public void setId(String id) {  
        this.id = id;  
    }  
    public void setName(String name) {  
        this.name = name;  
    }  
    public void setGpa(double gpa) {  
        this.gpa = gpa;  
    }  
    public void showDetails() {  
        System.out.println("ID: " + id);  
        System.out.println("Name: " + name);  
        System.out.println("GPA: " + gpa);  
    }  
}
```

ภาษา Java ได้กำหนดคีย์เวิร์ดที่ชื่อ extends เพื่อระบุการสืบทอดของคลาส โดยมีรูปแบบดังนี้

```
public class SubClass extends SuperClass {  
    ...  
}
```

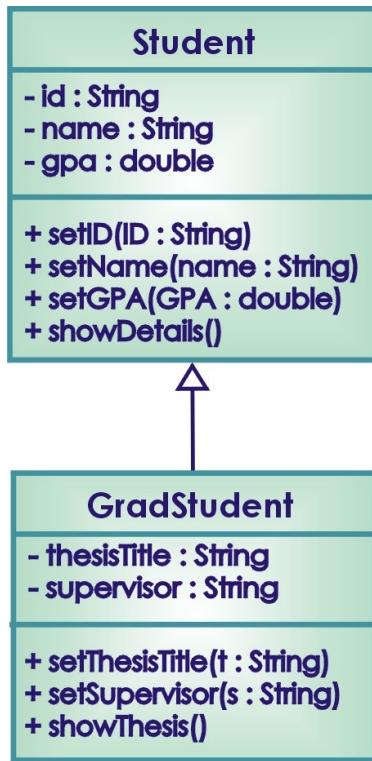
โดยที่ SuperClass คือชื่อของคลาสที่ต้องการจะให้มีการสืบทอดคุณลักษณะและเมธอดต่างๆ ไปยัง SubClass โปรแกรมที่ 6.16 สามารถที่จะเขียนได้ใหม่โดยใช้หลักการของการสืบทอดดังแสดงในโปรแกรมที่ 6.17 ซึ่งจะเห็นได้ว่ากรณีนี้จะลดความซ้ำซ้อนของคุณลักษณะและเมธอด และจะทำให้การปรับปรุงและแก้ไขโปรแกรมเป็นไปได้ง่ายยิ่งขึ้น 对照检查มาตั้งนี้อ้อมเขต์ของคลาส GradStudent จะมีคุณลักษณะที่เป็น id, name และ gpa เช่นเดียวกับอ้อมเขต์ของคลาส Student

โปรแกรมที่ 6.16 ตัวอย่างคลาสที่ชื่อ GradStudent ที่ไม่ได้ใช้หลักการของการสืบทอด

```
public class GradStudent {  
    private String id;  
    private String name;  
    private double gpa;  
    private String thesisTitle;  
    private String supervisor;  
    public void setId(String id) {  
        this.id = id;  
    }  
    public void setName(String name) {  
        this.name = name;  
    }  
    public void setGpa(double gpa) {  
        this.gpa = gpa;  
    }  
    public void setThesisTitle(String thesisTitle) {  
        this.thesisTitle = thesisTitle;  
    }  
    public void setSupervisor(String supervisor) {  
        this.supervisor = supervisor;  
    }  
    public void showThesis() {  
        System.out.println("ThesisTitle: " + thesisTitle);  
        System.out.println("Supervisor: " + supervisor);  
    }  
}
```

โปรแกรมที่ 6.17 ตัวอย่างคลาสที่ชื่อ GradStudent ที่ใช้หลักการของการสืบทอด

```
public class GradStudent extends Student {  
    private String thesisTitle;  
    private String supervisor;  
    public void setThesisTitle(String t) {  
        thesisTitle = t;  
    }  
    public void setSupervisor(String s) {  
        supervisor = s;  
    }  
    public void showThesis() {  
        System.out.println("ThesisTitle: "+thesisTitle);  
        System.out.println("Supervisor: "+supervisor);  
    }  
}
```


รูปที่ 6.2 การใช้หลักการของการสืบทอด

6.3.1 การสืบทอดที่ถูกต้อง

เราสามารถที่จะกำหนดให้คลาสใดๆ สืบทอดคลาสอื่นได้ แต่การออกแบบโปรแกรมเชิงอิ่อมเจกต์ที่ดีนั้น ควรจะให้คลาสที่จะสืบทอดกันนั้นมีความสัมพันธ์ที่ถูกต้องกันด้วยตัวอย่างเช่น หากกำหนดให้คลาส Shirt และ Skirt มีคุณลักษณะของคลาสดังนี้

```

public class Shirt {
    char size;
    float price;
}
public class Skirt {
    char size;
    float price;
    boolean long;
}
  
```

นักพัฒนาโปรแกรมอาจเห็นว่าคลาสทั้งสองมีคุณลักษณะที่ซ้ำซ้อนกันหลายชื่อ จึงอาจตัดสินใจกำหนดให้คลาส Skirt สืบทอดมาจากคลาส Shirt โดยมีโปรแกรมดังนี้

```

public class Shirt {
    char size;
    float price;
}
public class Skirt extends Shirt {
    boolean long;
}

```

แต่ในความเป็นจริงแล้ว Shirt และ Skirt จะไม่มีความสัมพันธ์ในลักษณะการ สืบทอดโดยตรง เราสามารถที่จะทดสอบความสัมพันธ์ของการสืบทอด โดยใช้คำว่า “เป็น” (is a) ได้ คลาสที่จะสืบทอดกันจะต้องสามารถบรรยายด้วยว่าลีที่ว่า subclass เป็น superclass (A subclass is a superclass) แต่คำว่ากระโปรงเป็นเสื้อ (A skirt is a shirt) เป็นว่าลีที่ไม่ถูกต้องจึงทำให้คลาสทั้งสองไม่ควรจะสืบทอดกันได้ อย่างไรก็ตามเราสามารถที่จะเขียนโปรแกรมของคลาสทั้งสองได้ใหม่ดังนี้

```

public class Clothing {
    char size;
    float price;
}
public class Shirt extends Clothing {
}
public class Skirt extends Clothing {
    boolean long;
}

```

ทั้งนี้เนื่องจากทั้งเสื้อ (shirt) และกระโปรง (skirt) ต่างก็เป็นเสื้อผ้า (clothing)

6.3.2 คีย์เวิร์ด **protected**

ถึงแม่ว่าคลาสที่เป็น subclass จะสืบทอดคุณลักษณะและเมธอดของคลาสที่เป็น superclass มา แต่คลาสที่เป็น subclass จะไม่สามารถที่จะเรียกใช้คุณลักษณะหรือเมธอดของ superclass ที่มี modifier เป็นแบบ private ได้ ภาษาจาวากำหนดให้มี access modifier ที่ชื่อ protected ซึ่งจะทำให้คลาสที่เป็น subclass สามารถที่จะเรียกใช้เมธอดหรือคุณลักษณะของ superclass ได้ modifier แบบ protected จะแตกต่างจาก modifier แบบ default ในกรณีที่ superclass และ subclass อยู่ต่างแพคเกจกัน ทั้งนี้กรณีของ default จะไม่สามารถเรียกใช้คุณลักษณะหรือเมธอดของคลาสที่อยู่ต่างแพคเกจกันได้ แต่ถ้ามี modifier เป็นแบบ protected จะสามารถเรียกใช้ได้ในกรณีที่คลาสทั้งสองสืบทอดกัน ตารางที่ 6.1 แสดงการเปรียบเทียบการกำหนด modifier แบบต่างๆ เพื่อเรียกใช้คุณลักษณะหรือเมธอด และ โปรแกรมที่ 6.18 เป็นโปรแกรมที่แสดงตัวอย่างการใช้คีย์เวิร์ด protected

ตารางที่ 6.1 ระดับการเข้าถึงคุณลักษณะหรือเมธอดของ modifier แบบต่างๆ

Modifier	คลาสเดียวกัน	คลาสที่อยู่ในแพคเกจเดียวกัน	คลาสที่เป็น subclass	คลาสใดๆ
public	✓	✓	✓	✓
protected	✓	✓	✓	
default	✓	✓		
Private	✓			

โปรแกรมที่ 6.18 ตัวอย่างการใช้คีย์เวิร์ด protected

```
public class Student {
    protected String id;
    protected String name;
    protected double gpa;
    public void setDetails (String ID, String n, double GPA) {
        id = ID;
        name = n;
        gpa = GPA;
    }
    public void showDetails () {
        System.out.println("ID: "+id);
        System.out.println("Name: "+name);
        System.out.println("GPA: "+gpa);
    }
}
```

6.3.3 คลาสที่ชื่อ Object

คลาสทุกคลาสในภาษาจาวาถ้าไม่ได้สืบทอดจากคลาสใดเลย จะถือว่าคลาสนั้นสืบทอดจากคลาสที่ชื่อ Object อาทิเช่น คลาส Student จะสืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Object และคำสั่งประมวลคลาสจะถือเสมอว่ามีรูปแบบดังนี้

```
public class Student extends Object {
    ...
}
```

คลาสที่ชื่อ Object จะมีเมธอดที่สำคัญคือ

- `public String toString()` และ
- `public boolean equals(Object o)`

เพื่อใช้ในการแปลงอ้อบเจกต์ของคลาสให้เป็นอ้อบเจกต์ชนิด `String` และใช้ในการเปรีบเทียบอ้อบเจกต์ของคลาสนั้นกับอ้อบเจกต์อื่นๆ

6.3.4 คีย์เวิร์ด `super`

`super` เป็นคีย์เวิร์ดที่ใช้ในการอ้างอิง `superclass` เพื่อที่จะเรียกใช้เมธอดหรือ constructor ของ `superclass` โดยมีรูปแบบคำสั่งดังนี้

```
super.methodName([arguments])
```

ตัวอย่างเช่น คลาส `GradStudent` อาจกำหนดให้มีเมธอดที่ชื่อ `showDetails()` โดยมีคำสั่งที่เรียกใช้เมธอด `showDetails()` ของคลาส `Student` ดังแสดงในโปรแกรมที่ 6.19

โปรแกรมที่ 6.19 ตัวอย่างการใช้คีย์เวิร์ด `super`

```
public class Student {
    private String id;
    private String name;
    private double gpa;
    public void showDetails() {
        System.out.println("ID: "+id);
        System.out.println("Name: "+name);
        System.out.println("GPA: "+gpa);
    }
}

public class GradStudent extends Student {
    private String thesisTitle;
    private String supervisor;
    public void showDetails() {
        super.showDetails();
        System.out.println("Thesis Title: "+ thesisTitle);
        System.out.println("Supervisor: "+supervisor);
    }
}
```

6.4 การมีได้หลายรูปแบบ

การมีได้หลายรูปแบบหมายถึงคุณสมบัติของอ้อมเจกต์ของคลาสที่ต่างกัน ที่สามารถจะกำหนดค่าได้หลายรูปแบบ หรือการตอบสนองต่อเมธอดเดียวกันด้วยวิธีการที่ต่างกันได้ หลักการของการมีได้หลายรูปแบบเป็นหลักการที่สืบเนื่องมาจากหลักการของการสืบทอด

6.4.1 Dynamic Binding

Dynamic Binding เป็นหลักการของการกำหนดอ้อมเจกต์ของคลาสที่มีการสืบทอดกันได้หลายรูปแบบ กายาจawaกำหนดให้อ้อมเจกต์ของคลาสใดๆ สามารถสร้างมาจากคลาสนั้นหรือคลาสอื่นๆ ที่เป็น subclass ได้ กล่าวคือถ้าประภาคคลาส SubClass ซึ่งสืบทอดมาจากคลาส SuperClass แล้ว และมีคำสั่งประภาคอ้อมเจกต์ obj ให้เป็นอ้อมเจกต์ของคลาส SuperClass โดยใช้คำสั่ง

```
SuperClass obj;
```

เราสามารถใช้หลักการของการมีได้หลายรูปแบบในการสร้างอ้อมเจกต์ obj ได้ หลายรูปแบบดังนี้

```
obj = new SuperClass();  
หรือ obj = new SubClass();
```

ในกรณีของตัวอย่างของคลาส Student ที่มี subclass เป็นคลาส GradStudent โดยที่คลาส GradStudent มี subclass อีกคลาสนึงที่ชื่อ PhDStudent นั้น เราสามารถที่จะกำหนดอ้อมเจกต์ของคลาสเหล่านี้ได้หลายรูปแบบ ดังแสดงความสัมพันธ์ในรูปที่ 6.3 กล่าวคือ เราสามารถที่ประภาคอ้อมเจกต์ของคลาส Student แล้วสร้างอ้อมเจกต์ได้หลายรูปแบบดังนี้

```
Student s1 = new Student();  
หรือ Student s1 = new GradStudent();  
หรือ Student s1 = new PhDStudent();
```

เช่นเดียวกับกรณีของอ้มเจกต์ของคลาส GradStudent สามารถที่จะสร้างอ้มเจกต์ได้หลายรูปแบบดังนี้

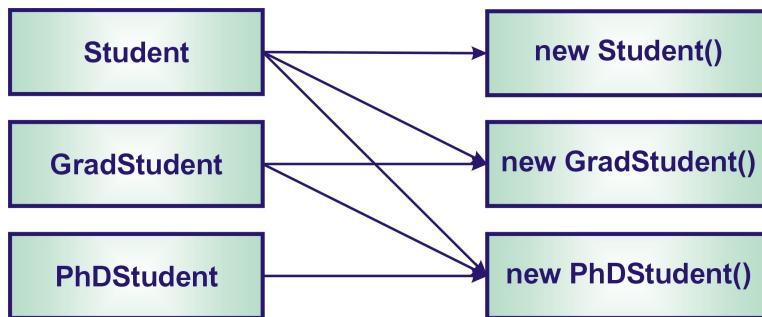
```
GradStudent s2 = new GradStudent();  
GradStudent s2 = new PhDStudent();
```

แต่ในทางกลับกันเราจะไม่สามารถกำหนดอ้มเจกต์ของ subclass !! แล้วสร้างอ้มเจกต์ของ superclass ได้

กล่าวคือ คำสั่ง

```
GradStudent s3 = new Student();
```

จะเป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้อง

รูปที่ 6.3 อ้อมเขตของคลาสที่มีได้หลายรูปแบบ

6.4.2 การกำหนดเมธอดใหม่เมื่อการที่ต่างกัน

หลักการของการมีได้หลายรูปแบบยังรวมไปถึงการที่เมธอดซึ่งเดียวกันแต่มีวิธีการ (คำสั่ง) ที่ต่างกัน ซึ่งสามารถกำหนดเมธอดได้สองรูปแบบคือ

1. เมธอดแบบ overloaded
2. เมธอดแบบ overridden

เมธอดแบบ Overloaded

ภาษาจาวาอนุญาตให้คลาสใดๆ มีเมธอดที่ซื้อเดียวกันมากกว่าหนึ่งเมธอดได้ แต่เมธอดเหล่านั้นจะต้องมีจำนวนหรือชนิดข้อมูลของ argument ที่ต่างกัน โปรแกรมที่ 6.20 เป็นตัวอย่างของการเขียนเมธอดแบบ overloaded โดยเมธอด `setDetails()` จะมีสองเมธอด เมธอดแรกจะรับ argument ที่มีสองตัว และเมธอดที่สองจะรับ argument ที่มีสามตัว ซึ่งคอมไපเลอร์จะพิจารณาว่าโปรแกรมเรียกใช้เมธอดใดโดยดูจากจำนวนและชนิดของ argument ทั้งนี้เมธอดแบบ overloaded อาจมีค่าที่ส่งกลับมาเป็นชนิดเดียวกันหรือต่างกันก็ได้

โปรแกรมที่ 6.20 ตัวอย่างของเมธอดแบบ overloaded

```
public class StudentV2 {  
    private String id;  
    private String name;  
    private double gpa;  
    public void setDetails(String ID, String n) {  
        id = ID;  
        name = n;  
    }  
    public void setDetails(String ID, String n, double GPA) {  
        id = ID;  
        name = n;  
        gpa = GPA;  
    }  
}
```

ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นการเขียนเมธอดแบบ overloaded ที่ถูกต้อง

```
public void setDetails(String ID, String n) {  
}  
public void setDetails(String ID, double GPA) {  
}  
public double setDetails(double GPA, String ID) {  
}
```

ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นการเขียนเมธอดแบบ overloaded ที่ไม่ถูกต้อง

```
public void setDetails(String ID, double GPA) {  
}  
public void setDetails(String n, double GPA) {  
}
```

กรณีตัวอย่างที่ไม่ถูกต้องนี้ถึงแม้ว่าจะมีชื่อของ argument ที่ต่างกันก็ตามแต่เนื่องจากเมธอดทั้งสองมีจำนวนและชนิดข้อมูลของ argument ที่เหมือนกัน ดังนั้นมือคอมไพล์러จึงคำสั่งเรียกใช้เมธอด setDetails() แล้วส่ง argument ที่มีชนิดข้อมูลเป็น String และ double มา คอมไпал์ร์จะไม่สามารถแยกได้ว่าจะเรียกใช้เมธอดใด ดังนั้นถ้าชุดคำสั่งในตัวอย่างนี้อยู่ในโปรแกรมจะทำให้โปรแกรมนั้นไม่สามารถคอมไพล์ผ่านได้

เมธอดแบบ Overridden

การกำหนดเมธอดแบบ overridden เป็นหลักการที่สืบเนื่องมาจากหลักการของการสืบทอด โดยคลาสที่เป็น subclass สามารถที่จะเขียนเมธอดของ superclass ขึ้นใหม่ได้ วิธีการนี้เรียกว่า เมธอดใน subclass เป็นเมธอดแบบ

overridden การเขียนเมธอดแบบ overridden มีข้อกำหนดดังนี้

- จำนวนและชนิดข้อมูลของ argument จะต้องเหมือนเดิม
- ชนิดข้อมูลของค่าที่ส่งกลับจะต้องเหมือนเดิม
- access modifier จะต้องไม่มีระดับต่ำกว่าเดิมอาทิเช่น ถ้าเมธอดเดิมเป็น public จะไม่สามารถเปลี่ยนเป็น private ได้

โปรแกรมที่ 6.21 แสดงตัวอย่างการกำหนดเมธอดแบบ overridden ที่ชื่อ `showDetails()` โดยการเขียนเมธอด `showDetails()` ของคลาส `Student` ขึ้นใหม่

โปรแกรมที่ 6.21 เมธอดแบบ overridden ที่ชื่อ showDetails()

```
public class Student {  
    protected String id;  
    protected String name;  
    protected double gpa;  
  
    public void showDetails() {  
        System.out.println("ID: "+id);  
        System.out.println("Name: "+name);  
        System.out.println("GPA: "+gpa);  
    }  
  
----  
public class GradStudent extends Student {  
    private String thesisTitle;  
    private String supervisor;  
  
    public void showDetails() {  
        System.out.println("ID: "+id);  
        System.out.println("Name: "+name);  
        System.out.println("GPA: "+gpa);  
        System.out.println("ThesisTitle: "+thesisTitle);  
        System.out.println("Supervisor: "+supervisor);  
    }  
}
```

6.4.3 Virtual Method Invocation

การกำหนดอีบเจกต์ตามหลักการของ Dynamic Binding ทำให้โปรแกรมภาษาจาวาพิจารณาเรียกใช้เมธอดจากชนิดของอีบเจกต์ที่สร้างขึ้น ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```
Student s1 = new GradStudent();  
s1.showDetails();
```

เป็นคำสั่งที่เรียกใช้เมธอด showDetails() ของคลาส GradStudent ไม่ใช่เมธอดของคลาส Student ทั้งนี้เนื่องจากอีบเจกต์ s1 เป็นอีบเจกต์ของคลาส GradStudent แต่คอมไพล์เลอร์ของภาษาจาวาจะไม่อนุญาตให้เรียกใช้เมธอดใดๆ ก็ตามที่ไม่มีการประกาศอยู่ในเมธอดของ superclass ที่กำหนดไว้ กล่าวคือคำสั่ง

```
Student s1 = new GradStudent();  
s1.getSupervisor();
```

เป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้องและจะไม่สามารถคอมไพล์ผ่านได้ เนื่องจากคอมไпал์เลอร์จะไม่รู้จักเมธอด getSupervisor() ที่อยู่ในคลาส Student ถึงแม้ว่าอีบเจกต์ s1 จะเป็นอีบเจกต์ของคลาส GradStudent ที่มีเมธอดดังกล่าวอยู่ก็ตาม

6.4.4 การส่งผ่าน argument ให้หมายรูป

ในการผิวที่เมธอดมี argument เป็นข้อมูลชนิดคลาส เราสามารถที่จะใช้หลักการของการมีให้หมายรูปแบบในการส่ง argument ที่เป็นอีบเจกต์ให้กับเมธอดดังกล่าวได้ กล่าวคือเราสามารถที่จะส่งอีบเจกต์ของคลาสที่เป็น subclass ของคลาสนั้นแทนได้ ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```
Student s1 = new Student();  
Student s2 = new GradStudent();  
  
และเมธอด  
public void printInfo(Student s) {  
    ...  
}
```

เป็นเมธอดที่มี argument เป็นข้อมูลชนิดคลาส Student เราสามารถที่จะเรียกใช้เมธอดนี้โดยการส่งอีบเจกต์ที่สืบทอดมาจากคลาส Student ได้ อาทิเช่น

```
printInfo(s1)  
printInfo(s2)  
  
หรือ  
printInfo(new FullTimeStudent())
```

6.4.5 ตัวดำเนินการ instanceof

คีย์เวิร์ด instanceof เป็นตัวดำเนินการที่ใช้กับอีอบเจกต์และคลาส เพื่อตรวจสอบว่าอีอบเจกต์ใดๆ เป็นอีอบเจกต์ของคลาสที่ระบุหรือไม่ คีย์เวิร์ด instanceof จะให้ผลลัพธ์เป็นชนิดข้อมูลแบบ boolean ซึ่งถ้าให้ผลลัพธ์เป็น true จะหมายถึงว่าอีอบเจกต์ดังกล่าวเป็นอีอบเจกต์ของคลาสที่ระบุหรือเป็นอีอบเจกต์ของคลาสที่เป็น superclass ของคลาสนั้น

ตัวอย่างเช่น

```
GradStudent s1 = new GradStudent();  
เป็นคำสั่งในการประกาศและสร้างอีอบเจกต์ s1 ของคลาส GradStudent ดังนั้นนิพจน์  
(s1 instanceof GradStudent)  
จะให้ผลลัพธ์เป็น true เช่นเดียวกับนิพจน์  
(s1 instanceof Student)  
หรือ  
(s1 instanceof Object)
```

ที่จะให้ผลลัพธ์เป็น true ทั้งนี้เนื่องจากคลาส GradStudent สืบทอดมาจากคลาส Student และคลาส Student ก็สืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Object อีกด้วยนั่นเอง

ส่วนนิพจน์

```
(s1 instanceof String)  
จะไม่สามารถคอมไพล์ผ่านได้ ทั้งนี้เนื่องจากอีอบเจกต์ของคลาส GradStudent จะไม่ใช้อีอบเจกต์ของคลาส  
ที่สืบทอดมาจากคลาส String
```

นอกจากนี้ คีย์เวิร์ด instanceof จะให้ผลลัพธ์เป็น false ในกรณีที่จะตรวจสอบว่าอีอบเจกต์ดังกล่าวเป็นอีอบเจกต์ของคลาสที่เป็น subclass หรือไม่ ตัวอย่างเช่นคำสั่ง

```
Student s1 = new Student();  
จะได้นิพจน์  
(s1 instanceof GradStudent)  
ที่ให้ผลลัพธ์เป็น false
```

คีย์เวิร์ด instanceof สามารถใช้ในการตรวจสอบว่า argument ที่รับข้อมูลมาในเมธอดเป็นอีอบเจกต์ของคลาสใด ตัวอย่างเช่น คำสั่งต่อไปนี้เป็นการใช้คีย์เวิร์ด instanceof เพื่อตรวจสอบว่า argument ของอีอบเจกต์ s วาเป็นอีอบเจกต์ของคลาสใด

```

public void printInfo(Student s) {
    if (s instanceof PhDStudent) {
        System.out.println("PhD Student");
    } else if (s instanceof GradStudent) {
        System.out.println("Graduate Student");
    } else if (s instanceof FullTimeStudent) {
        System.out.println("Full-Time Student");
    } else if (s instanceof PartTimeStudent) {
        System.out.println("Part-Time Student");
    } else if (s instanceof Student) {
        System.out.println("Student");
    }
}

```

6.4.6 การ Casting อ้อมเจกต์

หลักการของการมีไಡ້หลายรูปแบบ ทำให้เราสามารถกำหนดอ้อมเจกต์ของคลาสที่เป็น subclass ให้กับตัวแปรที่กำหนดเป็นคลาสที่เป็น superclass ได้ ตัวอย่างเช่น

```

GradStudent s1 = new GradStudent();
Student s2 = s1;

```

แต่ในทางกลับกันตัวแปรที่กำหนดเป็นคลาสที่เป็น subclass จะไม่สามารถกำหนดค่าให้เป็นอ้อมเจกต์ของคลาสที่เป็น superclass ได้ ตัวอย่างเช่น

```

Student s1 = new GradStudent();
GradStudent s2 = s1;

```

จะเป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้อง และโปรแกรมนี้จะไม่สามารถคอมไพล์ผ่าน ได้ การกำหนดค่าในลักษณะนี้จะต้องทำการ casting อ้อมเจกต์เพื่อรับอนุนิດของอ้อมเจกต์ โดยมีรูปแบบดังนี้

(ClassName) objectName

โดยที่

- ClassName คือชื่อของคลาสที่ต้องการระบุ
- objectName คือชื่อของตัวแปรของอ้อมเจกต์

ตัวอย่างที่ผ่านมาสามารถเขียนใหม่ได้เป็น

```

Student s1 = new GradStudent();
GradStudent s2 = (GradStudent) s1;

```

จึงจะทำให้โปรแกรมสามารถคอมไпал์ผ่าน ได้ เช่นเดียวกับคำสั่งในหัวข้อ 187 ที่เป็นตัวอย่างของการเรียกใช้

เมธอด ก็จะสามารถเขียนใหม่ได้เป็น

```
Student s1 = new GradStudent();
((GradStudent) s1).getSupervisor();
```

จึงจะทำให้โปรแกรมสามารถคอมไพล์ผ่านได้ จากตัวอย่างข้างต้นอีบเจกต์ s1 จะถูกกำหนดให้เป็นคลาสชนิด GradStudent ที่มีเมธอด getSupervisor()

ภาษาจาวาจะตรวจสอบชนิดของอีบเจกต์ในช่วงของการรัน โปรแกรม ดังนั้นถึงแม้ว่าโปรแกรมจะคอมไпал์ผ่านได้ แต่ถ้าเกิดตรวจสอบพบว่าอีบเจกต์ที่ทำการ casting ไม่ใช้อีบเจกต์ของคลาสนั้นหรืออีบเจกต์ของ subclass โปรแกรมจะไม่สามารถรันผ่านได้

ตัวอย่างเช่น

```
Student s1 = new Student();
GradStudent s2 = (GradStudent) s1;
```

จะเป็นคำสั่งที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในช่วงของการรัน โปรแกรม เนื่องจากตัวแปร s1 ถูกกำหนดค่าให้เป็น อีบเจกต์ของ superclass ซึ่งไม่สามารถทำได้ เช่นเดียวกับการเรียกใช้ เมธอดของอีบเจกต์ที่ทำการ casting ภาษาจาวาจะตรวจสอบชนิดของอีบเจกต์ในช่วงของการรัน โปรแกรม ว่าอีบเจกต์ดังกล่าวเป็นอีบเจกต์ของคลาสใด และ คลาสนั้นมีเมธอดที่เรียกใช้หรือไม่ หากไม่พบก็จะเกิดข้อผิดพลาดในช่วงของการรัน โปรแกรม ตัวอย่างเช่น

```
Student s1 = new Student();
((GradStudent) s1).getSupervisor();
```

จะเป็นคำสั่งที่สามารถคอมไпал์ผ่านได้ แต่จะเกิดข้อผิดพลาดในช่วงของการรัน โปรแกรม เนื่องจากภาษา อนเตอร์เพรตเตอร์จะพบว่า s1 เป็นอีบเจกต์ของคลาส Student ซึ่งไม่มีเมธอด getSupervisor() โปรแกรมที่ 6.22 แสดงตัวอย่างการเรียกใช้อีบเจกต์ในรูปแบบต่างๆ ที่อาจเกิดข้อผิดพลาดในช่วงของการรัน โปรแกรมหรือใน ช่วงของการคอมไпал์ โปรแกรม

โปรแกรมที่ 6.22 ตัวอย่างการเรียกใช้ออบเจกต์ในรูปแบบต่างๆ ที่อาจเกิดข้อผิดพลาด

```
public class Student {  
    protected String id;  
    protected String name;  
    protected double gpa;  
    public String getId() {  
        return id;  
    }  
    public String getName() {  
        return name;  
    }  
    public double getGpa() {  
        return gpa;  
    }  
}  
  
-----  
public class GradStudent extends Student {  
    private String thesisTitle;  
    private String supervisor;  
    public String getThesisTitle() {  
        return thesisTitle;  
    }  
    public String getSupervisor() {  
        return supervisor;  
    }  
}  
public class TestCallingMethods {  
  
    public static void main(String args[]) {  
        Student s1 = new GradStudent();  
        s1.getSupervisor();  
        // compile error  
  
        Student s2 = new Student();  
        ((GradStudent) s2).getSupervisor();  
        // runtime error  
    }  
}
```

6.5 Constructor

constructor เป็นเมธอดที่มีชื่อเดียวกับชื่อคลาสซึ่งจะถูกเรียกใช้งานเมื่อมีการสร้างออบเจกต์โดยใช้คำสั่ง new โดย constructor มีรูปแบบดังนี้

```
[modifier] ClassName([arguments]) {  
    [statements]  
}
```

constructor เป็นเมธอดที่ไม่มีค่าที่จะส่งกลับแต่ไม่ต้องระบุคีย์เวิร์ด `void` ซึ่งแตกต่างกับเมธอดทั่วๆ ไป modifier ของ constructor จะเป็น access modifier ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็น `public` กรณีที่ constructor มี access modifier เป็น `private` จะทำให้ไม่สามารถสร้างอ้อมเขตของคลาสนั้นจากคลาสอื่นได้ โดยทั่วไปคลาสทุกคลาสจะมี constructor แบบ `default` แม้จะไม่มีการเขียนคำสั่ง constructor ในโปรแกรม โดย constructor แบบ `default` จะมีรูปแบบดังนี้

```
public ClassName() { }
```

constructor แบบ `default` จะเป็น constructor ที่ไม่มีคำสั่งใดๆ ออยู่ภายใน คอมไพล์เดอร์ของภาษาจาวาจะใส่ constructor แบบ `default` ให้กับโปรแกรมโดยอัตโนมัติ อาทิเช่น คลาส `Student` ในโปรแกรมที่ 6.15 จะมี constructor แบบ `default` ที่คอมไпал์เดอร์ใส่ให้กับโปรแกรม ดังนี้

```
public class Student {
    public Student() {
    }
    ...
}
```

6.5.1 การเขียน Constructor

เราสามารถที่จะเขียน constructor ในคลาสได้ ขึ้นมาได้ อาทิเช่น คลาส `Student` อาจกำหนดให้มี constructor เป็น

```
public class Student {
    private String id;
    private String name;
    private double gpa;
    public Student(String ID, String n, double GPA) {
        id = ID;
        name = n;
        gpa = GPA;
    }
    ...
}
```

การกำหนด constructor ขึ้นมาใหม่นั้นจะทำให้ constructor แบบ `default` หายไป ดังนั้นการสร้างอ้อมเขตของคลาสที่มี constructor ใหม่จะต้องใช้คำสั่ง `new` ที่ส่งผ่านจำนวนและชนิดข้อมูลของ argument ที่สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ใน constructor ตัวใหม่ จากตัวอย่างข้างต้น การสร้างอ้อมเขตของคลาส `Student` อาจจะใช้คำสั่ง

```
Student s1 = new Student("1122", "Thana", 3.00);
```

แต่จะไม่สามารถใช้คำสั่ง

```
Student s1 = new Student();
```

ได้ถ้า เนื่องจาก constructor แบบ default ของคลาส Student ไม่มีแล้ว

6.5.2 ขั้นตอนการทำงานของคำสั่ง new

คำสั่ง new ที่ใช้ในการสร้างอ้อมเขตของคลาสจะมีลำดับขั้นตอนการทำงานดังนี้

- กำหนดเนื้อที่ในหน่วยความจำให้กับอ้อมเขต
- กำหนดค่าเริ่มต้นให้กับคุณลักษณะของอ้อมเขต
- กำหนดค่าของคุณลักษณะของอ้อมเขตตามคำสั่งกำหนดค่าที่ประกาศไว้
- เรียกใช้ constructor

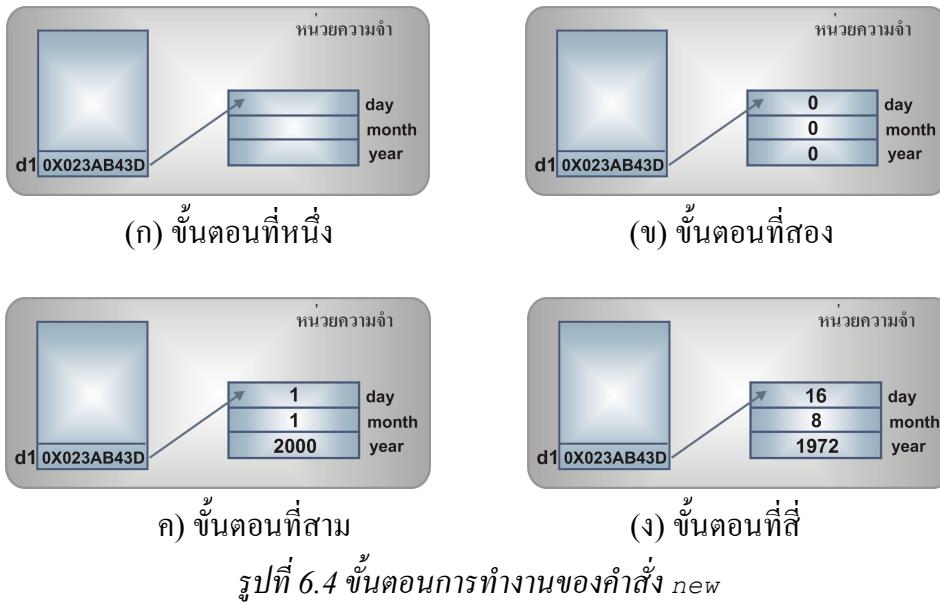
ตัวอย่างเช่น ถ้าคลาส MyDate มีโปรแกรมดังนี้

```
public class MyDate {  
    private int day = 1;  
    private int month = 1;  
    private int year = 2000;  
    public MyDate(int d,int m,int y) {  
        day = d;  
        month = m;  
        year = y;  
    }  
}
```

คำสั่ง

```
MyDate d1 = new MyDate(16,8,1972);
```

จะมีขั้นตอนในการทำงานดังรูปที่ 6.4 โดยขั้นตอนที่หนึ่งจะเป็นการกำหนดเนื้อที่ในหน่วยความจำ (รูปที่ 6.4(ก)) ขั้นตอนที่สองเป็นการกำหนดค่าเริ่มต้นโดยคุณลักษณะของ อ้อมเขตจะมีค่า default เป็น 0 (รูปที่ 6.4(ข)) ขั้นตอนที่สามเป็นการกำหนดค่าของคุณลักษณะตามคำสั่งที่กำหนดค่าไว้เริ่มต้น โดยที่คุณลักษณะ day จะมีค่าเป็น 1 คุณลักษณะ month จะมีค่าเป็น 1 และคุณลักษณะ year จะมีค่าเป็น 2000 (รูปที่ 6.4(ค)) และขั้นตอนสุดท้ายจะเป็นการเรียกใช้ constructor ทำให้ค่าของคุณลักษณะเป็นไปตามที่กำหนดในคำสั่งของ constructor (รูปที่ 6.4(ง))

รูปที่ 6.4 ขั้นตอนการทำงานของคำสั่ง new

6.5.3 Constructor แบบ Overloaded

ภาษา Java สามารถกำหนด constructor แบบ overloaded เช่นเดียวกับการกำหนดเมธอดแบบ overloaded โดย constructor แบบ overloaded จะมีจำนวนหรือชนิดข้อมูลของ argument ที่ต่างกัน ซึ่งคำสั่ง new ใน การสร้าง อ็อบเจกต์ของคลาสจะเรียกใช้ constructor โดยการพิจารณาจาก argument ที่ส่งผ่านมาว่าสอดคล้องกับ constructor ที่กำหนดตัวใด ข้อดีของการสร้าง constructor แบบ overloaded คือทำให้เราสามารถที่จะสร้างอ็อบเจกต์เริ่มต้นได้ หลายรูปแบบ

โปรแกรมที่ 6.23 แสดงตัวอย่างของคลาส Student ที่มี constructor แบบ overloaded ซึ่งคำสั่งการสร้าง อ็อบเจกต์

```
Student s1 = new Student ("1234", "Somchai", 3.75);
```

จะมีผลทำให้คอมไපเลอร์เรียก constructor ของคลาส Student ชุดที่สองซึ่งมี argument สามตัว

โปรแกรมที่ 6.23 ตัวอย่างการเขียน constructor แบบ overloaded

```
public class Student {  
    private String id;  
    private String name;  
    private double gpa;  
    public Student(String ID, String n) {  
        id = ID;  
        name = n;  
    }  
    public Student(String ID, String n, double GPA) {  
        id = ID;  
        name = n;  
        gpa = GPA;  
    }  
}
```

6.5.4 เมธอด this()

เมธอดที่ชื่อ this() เป็นการเรียกใช้ constructor ของคลาสตัวเอง โดยจะต้องเป็นคำสั่งแรกสุดที่อยู่ใน constructor แบบ overloaded ตัวอย่างเช่น โปรแกรมที่ 6.23 สามารถเขียน constructor ของคลาส Student ชุดที่สองใหม่ได้โดยใช้เมธอดที่ชื่อ this() ดังแสดงในโปรแกรมที่ 6.24

โปรแกรมที่ 6.24 ตัวอย่างการใช้เมธอดที่ชื่อ this()

```
public class Student {  
    private String id;  
    private String name;  
    private double gpa;  
    public Student(String ID, String n) {  
        id = ID;  
        name = n;  
    }  
    public Student(String ID, String n, double GPA) {  
        this(ID, n);  
        gpa = GPA;  
    }  
}
```

6.5.5 เมธอด super()

โดยทั่วไปเมธอดและคุณลักษณะของ superclass จะสืบทอดมายัง subclass แต่จะมีข้อยกเว้นสำหรับ constructor ซึ่งจะไม่สืบทอดมา�ัง subclass ก็ต่อเมื่อ ถ้า superclass มี constructor รูปแบบใด จะไม่ได้ทำให้ subclass มี constructor รูปแบบนั้นด้วย ตัวอย่างเช่น

```
public class Parent {  
    ...  
}  
public class Child extends Parent {  
    public Child (String s) {  
        ...  
    }  
}
```

ในกรณีนี้คลาส Parent มี constructor แบบ default ส่วนคลาส Child ที่สืบทอดมาจากคลาส Parent มี constructor ที่มี argument เป็น String เพียงรูปแบบเดียว เนื่องจาก constructor แบบ default จะไม่ได้สืบทอด มายังคลาส Child ดังนั้นการสร้าง ออบเจกต์โดยใช้ constructor แบบ default อาทิเช่น

```
Child c1 = new Child();
```

จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจาก constructor แบบ default ของคลาส Child ได้ถูกแทนที่ด้วย constructor แบบใหม่ไปแล้ว

เราสามารถที่จะเรียกใช้ constructor ของ superclass ได้โดยใช้เมธอดที่ชื่อ super() โดยส่งผ่าน argument ที่สอดคล้องกัน ทั้งนี้เมธอด super() จะต้องเป็นคำสั่งแรกของ constructor เช่นเดียวกับเมธอดที่ชื่อ this() โดยทั่วไปการทำงานของ constructor ของคลาสใดๆ จะมีผลทำให้มีการเรียกใช้ constructor ของ superclass นั้น ซึ่งถ้าไม่มีคำสั่ง super() อยู่ในคำสั่งแรกของ constructor ของคลาสนั้น กายาจาวาจะเรียกใช้ constructor แบบ default ของ superclass นั้นโดยอัตโนมัติ

ในกรณีที่ superclass ไม่มี constructor แบบ default และไม่มีคำสั่ง super() อยู่ใน constructor ของ subclass จะทำให้โปรแกรมไม่สามารถคอมไพล์ผ่านได้ดังตัวอย่างในโปรแกรมที่ 6.25 ซึ่งในกรณีจะต้องใช้คำสั่ง super() ใน constructor ของคลาส GradStudentV1 เพื่อที่จะทำให้โปรแกรมสามารถคอมไпал์ผ่านได้ โดยจะต้องกำหนด contructor ของคลาส GradStudentV1 ใหม่ดังนี้

```
public GradStudentV1(String n) {  
    super(n);  
}
```

โปรแกรมที่ 6.25 ตัวอย่างการเรียกใช้ constructor ของ superclass

```
public class StudentV1 {  
    protected String name;  
    public StudentV1(String n) {  
        name = n;  
    }  
  
----  
public class GradStudentV1 extends StudentV1 {  
    public GradStudentV1(String n) {  
        name = n;          /* compile error  
                            should be super(n) */  
    }  
}
```

6.5.6 ขั้นตอนการทำงานของ Constructor

อีอบเจกต์ของคลาสใดๆ จะถูกสร้างขึ้นเมื่อมีการเรียกใช้คำสั่ง new ตามขั้นตอนการทำงานที่ได้กล่าวผ่านมา แล้ว โดยขั้นตอนสุดท้ายเป็นการเรียกใช้ constructor ซึ่งจะมีขั้นตอนการทำงานที่ต้องพิจารณาเพิ่มเติมดังนี้

- ถ้ามีคำสั่ง this() ใน constructor ก็จะเรียกใช้ constructor แบบ overloaded ที่สอดคล้องกับคำสั่ง this() แล้วข้ามไปขั้นตอนที่ 4
- เรียกใช้ constructor ของ superclass ถ้าไม่มีคำสั่ง super() จะเรียกใช้ constructor แบบ default ยกเว้นคลาสที่ชื่อ Object จะไม่มีการเรียกใช้ constructor ของ superclass เนื่องจากคลาสที่ชื่อ Object จะไม่มี superclass
- เรียกใช้คำสั่งกำหนดค่าเริ่มต้นของคุณลักษณะของอีอบเจกต์
- เรียกใช้คำสั่งภายใน constructor ของคลาสที่ใช้นั้น

โปรแกรมที่ 6.26 แสดงตัวอย่างคลาสที่มี constructor ในรูปแบบต่างๆ กรณีที่มีการสร้างอีอบเจกต์ของคลาส GradStudent โดยใช้คำสั่ง

```
GradStudent s1 = new GradStudent();
```

จะมีผลทำให้ constructor ของคลาส GradStudent ทำงานดังนี้

- เรียกใช้ constructor ของคลาส GradStudent ที่มีรูปแบบคำสั่งเป็น GradStudent()
- เรียกใช้คำสั่ง this(" ")

- 2.1 เรียกใช้ constructor ของคลาส GradStudent ที่มีรูปแบบเป็น GradStudent (String n) โดยที่จะส่งข้อความ “ ” ให้กับ argument ที่ชื่อ n
- 2.2 เนื่องจากไม่มีคำสั่ง this() จึงข้ามขั้นตอนนี้ไป
- 2.3 เรียกใช้ constructor ของคลาส Student จากคำสั่ง super (n)
- 2.3.1 เรียกใช้ constructor ของคลาส Student ที่มีรูปแบบคำสั่งเป็น Student (String n)
- 2.3.2 เนื่องจากไม่มีคำสั่ง this() จึงข้ามขั้นตอนนี้ไป
- 2.3.3 เรียกใช้ constructor ของคลาสที่ชื่อ Object ที่เป็น constructor แบบ default
- 2.3.3.1 เรียกใช้ constructor แบบ default ของคลาสที่ชื่อ Object
- 2.3.3.2 เนื่องจากไม่มีคำสั่ง this() จึงข้ามขั้นตอนนี้ไป
- 2.3.3.3 เนื่องจากคลาสที่ชื่อ Object ไม่มี superclass จึงข้ามขั้นตอนของการเรียก constructor ของ superclass
- 2.3.3.4 ไม่มีคำสั่งกำหนดค่าเริ่มต้นของคุณลักษณะของคลาสที่ชื่อ Object
- 2.3.3.5 ไม่มีคำสั่งภายใน constructor ของคลาสที่ชื่อ Object
- 2.3.4 เรียกใช้คำสั่งกำหนดค่าเริ่มต้นของคุณลักษณะของอีอบเจกต์ในคลาส Student
- 2.3.5 เรียกใช้คำสั่ง name = n ใน constructor ของคลาส Student
- 2.4 เรียกใช้คำสั่งกำหนดค่าเริ่มต้นของคุณลักษณะของอีอบเจกต์ในคลาส GradStudent
- 2.5 ไม่มีคำสั่งอื่นๆ ภายใน constructor ของคลาส GradStudent

โปรแกรมที่ 6.26 ตัวอย่างคลาสที่มี constructor ในรูปแบบต่างๆ

```

public class Student {
    protected String name;
    public Student(String n) {
        name = n;
    }
}

-----
public class GradStudent extends Student {
    public GradStudent(String n) {
        super(n);
    }
    public GradStudent() {
        this(" ");
    }
}

```

6.6 เมธอดของคลาสที่ชื่อ Object

คลาสที่ชื่อ Object จะเป็นคลาสที่ทุกๆ คลาสจะสืบทอดมา คลาสที่ชื่อ Object มีเมธอดที่สำคัญหลายเมธอด อาทิเช่น `toString()` และ `equals()` ในการที่จะสามารถใช้งานเมธอดเหล่านี้ได้จะต้องมีการเขียนคำสั่งเพื่อกำหนดให้เป็นเมธอดแบบ overridden ในคลาสที่ต้องการ

6.6.1 เมธอด `toString()`

เมธอด `toString()` เป็นเมธอดที่ใช้ในการแปลงค่าของอ้อบเจกต์ให้เป็นข้อมูลชนิด `String` คลาสที่อยู่ใน Java API เช่นคลาส `Date` ได้กำหนดคำสั่งสำหรับเมธอด `toString()` ไว้แล้ว ดังนั้นการเรียกใช้เมธอด `System.out.println()` โดยที่ argument เป็นอ้อบเจกต์ของคลาส `Date` จะทำให้มีการเรียกใช้เมธอด `toString()` ของคลาส `Date` โดยอัตโนมัติ ตัวอย่างเช่นคำสั่ง

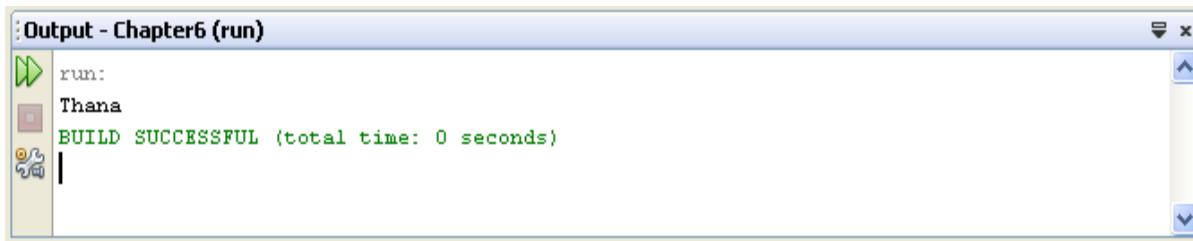
```
Date d = new Date();
System.out.println(d);
```

จะได้ผลลัพธ์เป็นข้อความที่ระบุวันเดือนปีของอ้อบเจกต์ `d`

โปรแกรมที่ 6.27 แสดงตัวอย่างของคลาส `Student` ที่มีเมธอดแบบ overridden ที่ชื่อ `toString()` เพื่อกำหนดข้อความที่ส่งกลับมาเมื่อมีการเรียกใช้เมธอดดังกล่าว คำสั่ง `System.out.println(s1)` จะเรียกใช้เมธอด `toString()` เพื่อส่งข้อความที่เป็นคุณลักษณะ `name` กลับมาแล้วแสดงผลลัพธ์ออกแบบของทางซอฟต์แวร์ในรูปที่ 6.5

โปรแกรมที่ 6.27 ตัวอย่างของคลาสที่มีเมธอดแบบ overridden ที่ชื่อ `toString()`

```
public class Student {
    private String name;
    public Student(String n) {
        name = n;
    }
    public String toString() {
        return name;
    }
}
-----
public class TestToString {
    public static void main(String args[]) {
        Student s1 = new Student("Thana");
        System.out.println(s1);
    }
}
```


รูปที่ 6.5 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 6.27

6.6.2 เมธอด equals()

เมธอด equals() เป็นเมธอดในคลาสที่ชื่อ Object เพื่อเปรียบเทียบว่าอีองเจกต์นี้มีค่าเท่ากับอีองเจกต์ของที่ส่งผ่านมาทาง argument หรือไม่ คลาสที่จะสามารถเรียกใช้เมธอดนี้ได้จะต้องกำหนดเมธอดแบบ overridden สำหรับเมธอดนี้อยู่ในคลาสนั้นด้วย โปรแกรมที่ 6.28 แสดงตัวอย่างของคลาส Student ที่มีเมธอดแบบ overridden ที่ชื่อ equals() เพื่อกำหนดวิธีการเปรียบเทียบอีองเจกต์ โดยเมธอดนี้จะให้ค่าเป็น true ถ้าอีองเจกต์ที่ส่งผ่านมาทาง argument มีค่าของคุณลักษณะ name เท่ากับค่าของคุณลักษณะ name ของอีองเจกต์นี้ โปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 6.6

โปรแกรมที่ 6.28 ตัวอย่างของคลาสที่มีเมธอดแบบ overridden ที่ชื่อ equals()

```

public class Student {
    private String name;
    public Student(String n) {
        name = n;
    }
    public boolean equals(Object obj) {
        if (obj instanceof Student) {
            if (((Student)obj).name == name) {
                return true;
            }
        }
        return false;
    }
}
-----
public class TestEquals {
    public static void main(String args[]) {
        Student s1 = new Student("Thana");
        Student s2 = new Student("Thana");
        System.out.println(s1.equals(s2));
    }
}

```

```

Output - Chapter6 (run)
run:
true
BUILD SUCCESSFUL (total time: 0 seconds)

```

รูปที่ 6.6 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 6.28

6.7 คลาสประเภท Wrapper

คลาสประเภท Wrapper เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอีบเจกต์ที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับชนิดข้อมูลแบบพื้นฐานทั้งหมดชนิด โดยภาษาจาวาได้กำหนดคลาสที่อยู่ในแพคเกจ `java.lang` ที่เป็นคลาสประเภท Wrapper ไว้แปดคลาส ดังแสดงในตารางที่ 6.2 คลาสประเภท Wrapper จะช่วยในการสร้างอีบเจกต์ที่เก็บชนิดข้อมูลแบบพื้นฐานไว้ในคอลเลกชันแบบ Heterogeneous ที่จะกล่าวถึงในบทที่ 8

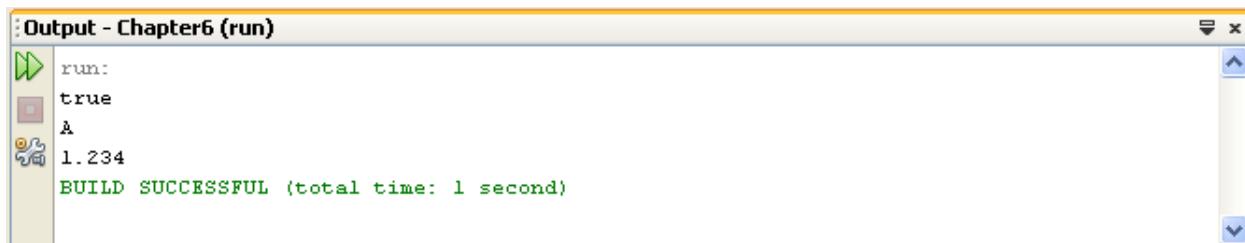
โปรแกรมที่ 6.29 แสดงตัวอย่างการใช้คลาสประเภท Wrapper ซึ่งในตัวอย่างนี้ได้สร้างอีบเจกต์ของคลาสประเภท Wrapper เพื่อกำหนดชนิดข้อมูลแบบพื้นฐานสามค่า คือ `true`, 'A' และ `1.234` และได้พิมพ์ค่าของอีบเจกต์ทั้งสามออกมานะโดยจะได้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 6.7

ตารางที่ 6.2 คลาสประเภท Wrapper

ชนิดข้อมูล	ชื่อคลาส
<code>boolean</code>	<code>Boolean</code>
<code>byte</code>	<code>Byte</code>
<code>short</code>	<code>Short</code>
<code>int</code>	<code>Integer</code>
<code>long</code>	<code>Long</code>
<code>float</code>	<code>Float</code>
<code>double</code>	<code>Double</code>
<code>char</code>	<code>Character</code>

โปรแกรมที่ 6.29 ตัวอย่างการใช้คลาสประเภท Wrapper

```
public class ShowWrapper {  
    public static void main(String args[]) {  
        Boolean b = new Boolean(true);  
        Character c = new Character('A');  
        Double d = new Double(1.234);  
        System.out.println(b);  
        System.out.println(c);  
        System.out.println(d);  
    }  
}
```


รูปที่ 6.7 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 6.29

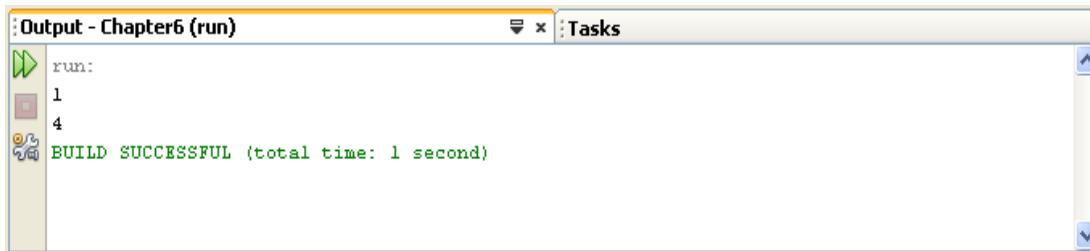
6.7.1 Autoboxing

ภาษาจาวาตั้งแต่เวอร์ชัน Java SE 5 ได้เพิ่มคำสั่ง Auto-boxing และ Auto-unboxing ซึ่งสามารถแปลงค่าระหว่างชนิดข้อมูลพื้นฐานกับ คลาสประเภท Wrapper ที่สอดคล้องกัน ได้โดยอัตโนมัติ คำสั่ง Autoboxing คือการแปลงจากชนิดข้อมูลพื้นฐาน เช่น int ไปเป็นคลาสประเภท Wrapper เช่น Integer ส่วนคำสั่ง Auto-unboxing คือการแปลงจากคลาสประเภท Wrapper เช่น Byte ไปเป็นชนิดข้อมูลพื้นฐาน เช่น byte

โปรแกรมที่แสดงตัวอย่างการใช้คำสั่ง Auto-boxing ในการแปลงค่า int ที่มีค่าเป็น 1 ให้กับอีคอมเจกต์ของคลาส Integer ที่ชื่อ myInt และใช้คำสั่ง Auto-unboxing เพื่อแปลงค่ากลับมาในตัวแปรชนิดข้อมูลพื้นฐานที่ชื่อ i โดยจะได้ผลลัพธ์ดังรูปที่ 6.8

โปรแกรมที่ 6.30 ตัวอย่างการใช้คำสั่ง Auto-boxing/Auto-unboxing

```
public class ShowWrapper {  
    public static void main(String []args) {  
        Integer myInt = 1; // int into Integer  
        System.out.println(myInt);  
  
        int i = myInt + 3; // mix Integer and int  
        System.out.println(i);  
    }  
}
```


รูปที่ 6.8 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 6.30

6.8 คีย์เวิร์ดอื่นๆ ที่สำคัญ

ภาษา Java ได้กำหนดคีย์เวิร์ดที่เกี่ยวข้องกับคลาส เมธอด และคุณลักษณะที่สำคัญไว้สองตัวคือ static และ final คีย์เวิร์ด static เป็นคีย์เวิร์ดเพื่อบ่งบอกว่าตัวแปรหรือค่าคงที่ใดเป็นคุณลักษณะของคลาสหรือเมธอดใดเป็นเมธอดของคลาส ส่วนคีย์เวิร์ด final จะใช้ในคลาส และเมธอดเพื่อกำหนดไม่ให้มีการสืบทอด หรือใช้ในคุณลักษณะเพื่อกำหนดให้เป็นค่าคงที่

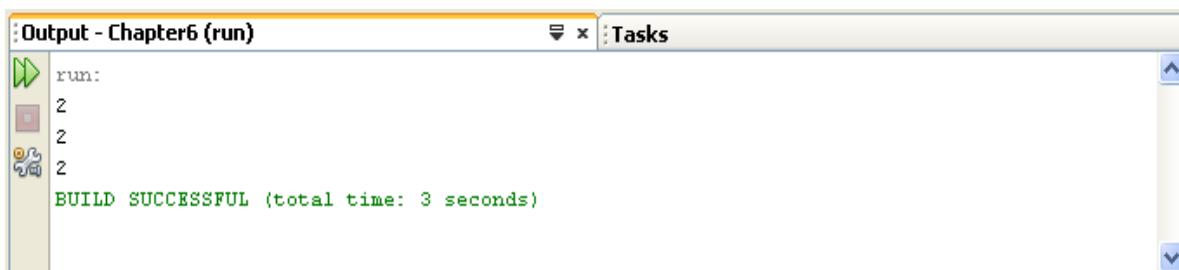
6.8.1 คุณลักษณะแบบ static

คุณลักษณะของคลาสจะเป็นคุณลักษณะที่ใช้ร่วมกันในทุกอ้อมเขต์ และสามารถเรียกใช้งานได้โดยไม่จำเป็นต้องสร้างอ้อมเขต์ของคลาสขึ้นมา ก่อน ตัวแปรหรือค่าคงที่ที่เป็นคุณลักษณะของคลาสคือตัวแปรหรือค่าคงที่ซึ่งมี modifier เป็น static คุณลักษณะของคลาสนี้จะเป็นตัวแปรหรือค่าคงที่ซึ่งใช้ร่วมกันในทุกอ้อมเขต์ โดยจะแตกต่างจากตัวแปรหรือค่าคงที่ที่เป็นคุณลักษณะของอ้อมเขต์ ซึ่งอาจมีค่าแตกต่างกัน ได้ในแต่ละอ้อมเขต์ โปรแกรมที่

6.31 แสดงตัวอย่างการใช้คีย์เวิร์ด static เพื่อประกาศตัวแปรที่เป็นคุณลักษณะของคลาส ในกรณีนี้ตัวแปร counter จะมีอยู่เพียงตัวเดียวและทุกอ้อมจอกต์ใช้ตัวแปรนี้ร่วมกัน ดังนั้นจึงสามารถที่จะเรียกใช้ได้โดยบุชช์คลาส (Student.counter) โปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ที่มีค่าเท่ากันดังแสดงในรูปที่ 6.9

โปรแกรมที่ 6.31 ตัวอย่างการใช้คีย์เวิร์ด static

```
public class Student {  
    static int counter;  
    public Student() {  
        counter++;  
    }  
  
-----  
public class TestStatic {  
    public static void main(String args[]) {  
        Student s1 = new Student();  
        Student s2 = new Student();  
        System.out.println(Student.counter);  
        System.out.println(s1.counter);  
        System.out.println(s2.counter);  
    }  
}
```


รูปที่ 6.9 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 6.31

6.8.2 เมธอดแบบ static

เมธอดแบบ static ก็คือเมธอดที่มี modifier เป็น static โดยทั่วไปจะประกาศเมธอดไดๆ ให้เป็นเมธอดแบบ static ในกรณีที่เมธอดนั้นเป็นเมธอดที่ใช้งานทั่วไป (Utility Method) เราสามารถที่จะเรียกใช้เมธอดแบบ static ได้โดยเรียกผ่านชื่อคลาส เช่นเดียวกับคุณลักษณะของคลาส ซึ่งมีรูปแบบการใช้งานดังนี้

```
ClassName.methodName()
```

โดยที่

- className คือชื่อของคลาส
- methodName คือชื่อของเมธอดแบบ static

ตัวอย่างของเมธอดแบบ static คือเมธอดทุกเมธอดในคลาส Math ที่อยู่ใน Java API ทั้งนี้เนื่องจากเมธอดเหล่านี้จัดว่าเป็นเมธอดสำหรับใช้งานทั่วไปจึงกำหนดให้เป็นเมธอดแบบ static ทำให้เราสามารถที่จะเรียกใช้เมธอดเหล่านี้ได้โดยใช้ชื่อคลาส เช่น คำสั่ง

```
Math.sqrt(4);
```

เป็นคำสั่งคำนวณหาค่ารากที่สองของ 4 เป็นต้น

เมธอดที่ชื่อ main() เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของเมธอดแบบ static ทั้งนี้เนื่องจากภาษาจาวาไม่ต้องการให้ JVM ต้องสร้างอีกตัวอย่างหนึ่งของคลาสที่มีเมธอด main() ขึ้นมาเพื่อรันเมธอด main() จึงได้กำหนดให้ main() เป็นเมธอดแบบ static

ภาษาจาวาได้กำหนดเงื่อนไขของเมธอดแบบ static ที่สำคัญไว้ดังนี้

- เมธอดแบบ static จะไม่สามารถเรียกคุณลักษณะหรือเมธอดที่ไม่ได้เป็นแบบ static (non-static) ได้
- เมธอดแบบ static จะไม่สามารถมีเมธอดแบบ overridden ได้

6.8.3 Static Initializer

Static Initializer คือบล็อกในคลาสใดๆ ที่อยู่นอกเมธอด และมีคีย์เวิร์ด static เพื่อนิยามให้เป็นบล็อกแบบ static โดยมีรูปแบบดังนี้

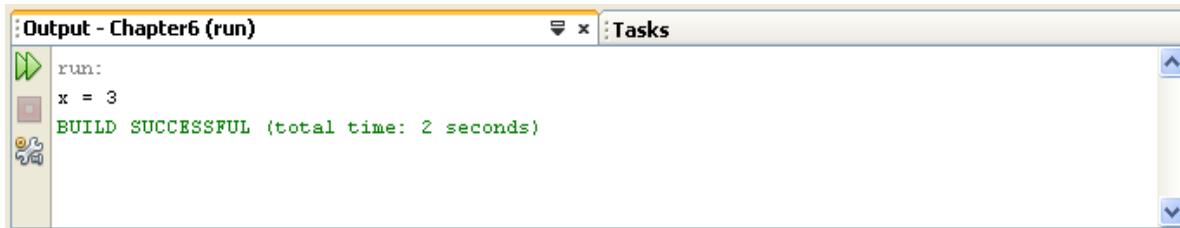
```
static {  
    ...  
}
```

โปรแกรมภาษาจาวาจะรันคำสั่งที่อยู่ในบล็อกแบบ static เพียงครั้งเดียวเมื่อ JVM โหลดคลาสที่มีบล็อกดังกล่าวขึ้นมา Static Initializer จะใช้ในการดีบัก (debug) โปรแกรมหรือใช้ในการผู้ที่ต้องการสร้างอีกตัวอย่างหนึ่งของคลาสขึ้นโดยอัตโนมัติ เราสามารถที่จะกำหนดบล็อกแบบ static ได้มากกว่าหนึ่งบล็อกในคลาสแต่ละคลาส โดยการทำงานของโปรแกรมจะเรียกคำสั่งในบล็อกแบบ static จากบนลงล่าง โปรแกรมที่ 6.32 แสดงตัวอย่างของคลาสที่มี

Static Initializer ซึ่งโปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 6.10

โปรแกรมที่ 6.32 ตัวอย่างของคลาสที่มี Static Initializer

```
public class TestStaticBlock {  
    static int x=5;  
    static {  
        x += 1;  
    }  
    public static void main(String args[]) {  
        System.out.println("x = "+x);  
    }  
    static {  
        x /= 2;  
    }  
}
```


รูปที่ 6.10 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 6.32

6.8.4 คีย์เวิร์ด final

คีย์เวิร์ด final สามารถที่จะใช้เป็น modifier สำหรับคลาส ตัวแปร และเมธอด โดยที่

- คลาสที่มี modifier เป็น final จะเป็นคลาสที่ไม่สามารถให้คลาสอื่นสืบทอดได้ตัวอย่างเช่น คลาส String ที่กำหนดใน Java API เป็นคลาสแบบ final ซึ่งมีรูปแบบคำสั่งประกาศคลาสดังนี้

```
public final class String {  
    ...  
}
```

ดังนั้นเราจึงไม่สามารถที่จะกำหนดให้คลาสใดๆ สืบทอดคลาส String ได้

- เมธอดที่มี modifier เป็น final คือเมธอดที่จะไม่สามารถมีเมธอดแบบ overridden ได้ ตัวอย่างเช่นถ้าคลาส Student กำหนดให้เมธอด showDetails() มี modifier เป็น final ดังนี้

```

public class Student{
    ...
    public final void showDetails(){
        ...
    }
}

```

ดังนั้นถ้าคลาส GradStudent สืบทอดมาจากคลาส Student จะไม่สามารถมีเมธอดแบบ overridden ที่ชื่อ showDetails() ได้

- ตัวแปรที่มี modifier เป็น final คือค่าคงที่ ค่าคงที่จะสามารถกำหนดค่าได้เพียงครั้งเดียว โดยจะต้องมี การกำหนดค่าก่อนที่จะมีการเรียกใช้งาน ซึ่งเมื่อกำหนดค่าแล้วจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงค่าได้ ถ้าค่าคงที่นั้นเป็นคุณลักษณะของออบเจกต์ เราจะต้องกำหนดค่าในคำสั่งประการตัวแปร หรือใช้คำสั่งกำหนดค่าภายใน constructor ของคลาส แต่ถ้าเป็นค่าคงที่ซึ่งอยู่ภายในเมธอด เราจะต้องกำหนดค่าในคำสั่งประการตัวแปร หรือใช้คำสั่งกำหนดค่าภายในเมธอดก่อนที่จะมีการเรียกใช้งานค่าคงที่นั้น

6.9 คลาสภายใน

คลาสภายใน (Inner Class) คือคลาสที่ประกาศอยู่ภายในคลาสอื่นๆ ซึ่งบางครั้งเรียกว่าคลาสแบบช้อน (Nested Class) คลาสภายในอนุญาตให้ประกาศคุณลักษณะหรือเมธอดภายในคลาสอื่นๆ ได้ คลาสภายในมีประโยชน์ในการมีตัวต้องการจะจัดกลุ่มของคลาสที่ต้องทำงานร่วมกัน โดยต้องการควบคุมไม่ให้มีการเข้าถึงโดยตรงจากคลาสอื่นๆ และต้องการเรียกใช้คุณลักษณะหรือเมธอดของคลาสที่อยู่ภายนอกได้โดยตรง

ภาษา Java แบ่งคลาสภายในออกเป็นสองแบบคือ

- คลาสภายในที่อยู่ภายในคลาสโดยตรง
- คลาสภายในที่อยู่ภายในเมธอด

6.9.1 คลาสภายในที่อยู่ภายในคลาส

กรณีนี้เป็นการประกาศคลาสภายในคลาสอื่นที่เรียกว่า คลาสภายนอก (Outer class) โปรแกรมที่ 6.33 เป็นตัวอย่างของการประกาศคลาสภายในที่ชื่อ Inner ซึ่งถูกประกาศอยู่ภายในคลาสที่ชื่อ Outer คลาสภายในจะแตกต่างกับคลาสทั่วๆ ไปตรงที่ความสามารถที่จะประกาศให้คลาสภายในมี access modifier เป็น public, private, default หรือ protected ก็ได้ ขณะที่คลาสทั่วๆ ไปจะกำหนดให้เป็นได้เฉพาะ public หรือ default เท่านั้น นอกจานี้การสร้างออบเจกต์ของคลาสภายในยังมีข้อแตกต่างดังนี้

- การสร้างอ้อมเจกต์ของคลาสภายในนอกคลาสภายนอก จะต้องทำการสร้างอ้อมเจกต์ของคลาสภายนอก ก่อน แล้วจึงสร้างอ้อมเจกต์ของคลาสภายนอกได้ ตัวอย่างเช่นคำสั่ง

```
Outer.Inner in2 = new Outer().new Inner();
```

ในโปรแกรมที่ เป็นตัวอย่างการสร้างอ้อมเจกต์ของคลาสภายนอกที่ชื่อ in2 (กรณีนี้จะไม่สามารถสร้าง อ้อมเจกต์ของคลาสภายนอกได้ ถ้าคลาสภายนอกมี modifier เป็น private)

- การสร้างอ้อมเจกต์ภายในเมธอดที่อยู่ในคลาสภายนอกสามารถทำได้โดยตรง เช่น เดียวกับการสร้าง อ้อมเจกต์ทั่วๆ ไป ตัวอย่างเช่นถ้าเมธอด methodX() เป็นเมธอดในคลาสภายนอก และต้องการจะสร้าง อ้อมเจกต์ของคลาสภายนอก เราสามารถทำได้ดังนี้

```
public void methodX() {  
    ...  
    Inner in1 = new Inner();  
}
```

คลาสที่อยู่ภายนอกสามารถที่จะเรียกใช้คุณลักษณะ และเมธอดของคลาสภายนอกได้ โปรแกรมที่ 6.33 แสดง ตัวอย่างของการเรียกใช้และประการตัวแปรของคลาสภายนอก และภายนอก ตัวอย่างนี้จะมีตัวแปรชื่อเดียวกันซึ่งมี ขอบเขตที่ต่างกัน

โปรแกรมที่ 6.33 ตัวอย่างแสดงคลาสภายนอกที่อยู่ภายนอกคลาส

```
public class Outer {  
    public void method1() {  
        Inner in1 = new Inner();  
        in1.method2();  
    }  
    public class Inner {  
        public void method2() {  
            System.out.println("Inner Demo");  
        }  
    }  
}  
  
-----  
public class InnerDemo {  
    public static void main(String args[]) {  
        Outer.Inner in2 = new Outer().new Inner();  
        in2.method2();  
    }  
}
```

6.9.2 คลาสภายในที่อยู่ภายในเมธอด

กรณีนี้เป็นการประกาศคลาสภายในที่อยู่ภายในเมธอดของคลาสภายนอกดังตัวอย่างที่แสดงในโปรแกรมที่ 6.34 คลาสภายในประเภทนี้จะมี access modifier เป็น default เราจะไม่สามารถที่จะสร้างอีอบเจกต์ของคลาสภายในประเภทนั้นโดยเมธอดที่ประกาศคลาสได้ และจะสามารถเรียกใช้ตัวแปรภายในของเมธอดได้ในกรณีที่ตัวแปรนั้นประกาศเป็น final เท่านั้น ส่วนตัวแปรที่เป็นคุณลักษณะของคลาสหรือคุณลักษณะของอีอบเจกต์ สามารถที่จะเรียกใช้ได้เช่นเดียวกับคลาสภายนอกที่อยู่ภายในคลาส

คลาสภายในทั้งสองประเภทยังมีคุณสมบัติอื่นๆ ที่สำคัญดังนี้

- คลาสภายในอาจเป็นคลาสแบบ abstract หรืออินเตอร์เฟสได้
- คลาสภายในที่อยู่ภายในคลาสภายนอกโดยตรง ถ้ามี modifier เป็น static จะถูกจัดเป็นคลาสปกติ และสามารถสร้างอีอบเจกต์โดยการเรียกชื่อของคลาสภายนอกได้ดังนี้

```
Outer.Inner in3 = new Outer.Inner();
```

- คลาสภายในไม่สามารถที่ประกาศให้มีคุณลักษณะหรือเมธอดเป็นแบบ static ได้เว้นแต่คลาสภายนอกจะเป็นคลาสแบบ static
- คลาสภายนอกสามารถที่จะใช้ตัวแปรที่เป็นคุณลักษณะของคลาสหรือคุณลักษณะของอีอบเจกต์ของคลาสภายนอกได้

โปรแกรมที่ 6.34 คลาสภายในที่อยู่ภายในเมธอด

```
public class MOuter {  
    private int a = 1;  
    public void method(final int b) {  
        final int c = 2;  
        int d = 3;  
        class Inner {  
            private void iMethod() {  
                System.out.println("a = "+a);  
                System.out.println("b = "+b);  
                System.out.println("c = "+c);  
                System.out.println("d = "+d); //illegal  
            }  
        }  
    }  
}
```

6.10 Generic Types

เราสามารถที่จะประกาศคลาสหรืออินเตอร์เฟสไดๆ ให้มีชนิดข้อมูลเป็นแบบทั่วไป (Generic Type) แล้วค่อยระบุชนิดข้อมูลแบบเฉพาะจงตอนที่สร้างอีบเจกต์ได้ โดยการใช้ตัวแปรชนิดข้อมูล (type variable) ซึ่งมีรูปแบบการใช้งานดังนี้

```
public class ClassName (TypeVariable)
```

โดยที่

- `ClassName` คือชื่อของคลาส
- `TypeVariable` คือชื่อของตัวแปรชนิดข้อมูล

โปรแกรมที่ 6.35 แสดงตัวอย่างคลาสที่ชื่อ `Box` ที่มีคุณลักษณะที่ใช้ Generic Type โดยประกาศตัวแปรชนิดข้อมูลที่ชื่อ `T` ซึ่งจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะที่ชื่อ `t` มีชนิดข้อมูลแบบ `T` ที่ยังไม่ได้ระบุว่าเป็นชนิดใดที่ชัดเจน เราสามารถที่จะระบุชนิดข้อมูลได้เมื่อมีการประกาศและสร้างอีบเจกต์ของคลาสนี้ อาทิเช่นคำสั่ง

```
Box<Integer> integerBox;
```

เป็นการประกาศอีบเจกต์ที่ชื่อ `integerBox` ของคลาส `Box` ที่มีชนิดข้อมูลเป็น `Integer` ซึ่งเราสามารถสร้างอีบเจกต์ของคลาสนี้โดยใช้คำสั่ง

```
integerBox = new Box<Integer>();
```

หรือสามารถที่จะประกาศและสร้างอีบเจกต์ในคำสั่งเดียวกันดังนี้

```
Box<Integer> integerBox = new Box<Integer>();
```

หรือหากที่ต้องการจะใช้ชนิดข้อมูลอื่น เรายังสามารถที่จะประกาศและสร้างอีบเจกต์โดยระบุชนิดข้อมูลที่ต้องการอาทิเช่น

```
Box<Byte> byteBox = new Box<Byte>();
```

เป็นการประกาศและสร้างอีบเจกต์ชื่อ `byteBox` ของคลาส `Box` ที่มีชนิดข้อมูลเป็น `Byte`

โปรแกรมที่ 6.35 ได้แสดงตัวอย่างของคลาส `BoxDemo` ที่แสดงการใช้งานคลาส `Box`

โปรแกรมที่ 6.35 ตัวอย่างแสดงคลาสที่ใช้ Generic Type

```
public class Box<T> {
    private T t;

    public void add(T t) {
        this.t = t;
    }

    public T get() {
        return t;
    }
}

-----
public class BoxDemo {

    public static void main(String[] args) {
        Box<Integer> integerBox = new Box<Integer>();
        integerBox.add(new Integer(10));
        Integer someInteger = integerBox.get(); // no cast!
        System.out.println(someInteger);
    }
}
```

6.10.1 เมธอดแบบ Generic

เราสามารถที่จะใช้ Generic Type กับเมธอดหรือ constructor ได้ๆก็ได้ ในกรณีที่เราต้องการที่จะให้เมธอด หรือ constructor มี argument ที่รับชนิดข้อมูลได้ๆก็ได้โดยมีรูปแบบดังนี้

```
[modifier] <TypeVariable> return_type methodName(TypeVaraible varName) {
    [method_body]
}
```

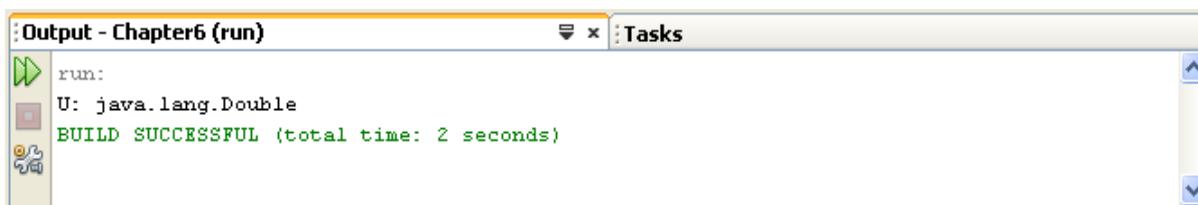
โดยที่

- TypeVariable คือชื่อของตัวแปรชนิดข้อมูล
- varName คือชื่อ argument

โปรแกรมที่ 6.36 แสดงตัวอย่างของคลาส BoxMethod ที่มีเมธอดที่ชื่อ inspect ทโดย argument ชื่อ n เป็น Generic Type และคำสั่งของเมธอด main ในคลาส BoxMethodDemo มาเรียกใช้โดยการกำหนดให้เป็นชนิด Double (ค่าทศนิยม 3.2 ถูกแปลงให้เป็นคลาส Double โดยคำสั่ง auto-boxing) โดยจะได้ผลลัพธ์ของการรัน โปรแกรมดังรูปที่ 6.11

โปรแกรมที่ 6.36 ตัวอย่างแสดงคลาสที่ประกาศเมธอดแบบ Generic

```
public class BoxMethod {  
  
    public <U> void inspect(U u) {  
        System.out.println("U: " + u.getClass().getName());  
    }  
}  
  
-----  
public class BoxMethodDemo {  
    public static void main(String[] args) {  
        BoxMethod box = new BoxMethod();  
        box.inspect(3.2);  
    }  
}
```


รูปที่ 6.11 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรัน โปรแกรมที่ 6.36

6.11 Annotation

ภาษาจาวามีคำสั่ง annotation (เครื่องหมาย @) ซึ่งจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรม โดยที่จะไม่มีผลโดยตรง ต่อคำสั่งใดๆ ของ code ที่ทำการบันทึก (annotate) อยู่ เราสามารถที่จะกำหนดคำสั่ง annotation ในการประกาศ คลาส คุณลักษณะ เมธอด หรือส่วนอื่นๆ ของโปรแกรม โดยทั่วไป annotation จะถูกใช้งานในกรณีต่างๆ ดังนี้

- เป็นข้อมูลสำหรับคอมไพล์เดอร์ เพื่อตรวจจับข้อผิดพลาดหรือ warning ของโปรแกรม
- ช่วยในกระบวนการขั้นตอนการคอมไพล์และติดตั้ง (deployment) ทั้งนี้ซอฟต์แวร์ในการคอมไпал์ สามารถที่จะประมวลผลข้อมูล annotation ในการสร้างโค้ดที่เป็นไฟล์ XML ได้
- ช่วยในกระบวนการขั้นตอน runtime ทั้งนี้จาก annotation บางคำสั่งจะสามารถตรวจสอบได้ในช่วง runtime

คำสั่ง annotation @ มักจะถูกประกาศเป็นคำสั่งแรก ตามด้วยชื่อของ annotation ซึ่งอาจมี element

ที่มี named หรือ unnamed valued ตัวอย่างเช่น

```
@Author(  
    name = "Benjamin Franklin",  
    date = "3/27/2003"  
)  
class MyClass() { }
```

คือ annotation ชื่อ author ที่มี element ส่องตัวที่เป็น named valued คือ name และ date

หรือคำสั่ง

```
@SuppressWarnings(value = "unchecked")  
  
void myMethod() { }
```

คือ annotation ที่ชื่อ SuppressWarnings ที่อยู่หน้าเมธอดที่มี element เป็น named value ชื่อ values ซึ่งในกรณีนี้เนื่องจากมี element เดียว ดังนั้นเราอาจไม่จำเป็นต้องกำหนดชื่อ (unnamed value) ดังนี้

```
@SuppressWarnings("unchecked")  
  
void myMethod() { }
```

ในกรณีที่ไม่มี element ใดเลย เราไม่จำเป็นต้องใส่เครื่องหมายเส้นหลัง annotation ดังนี้

```
@Override  
  
void mySuperMethod() { }
```

6.11.1 Annotation Document

เราสามารถที่จะนำคำสั่ง annotation มาใช้ในการที่จะเขียน document ของ source code อาทิ เช่น แทนที่จะต้องเขียน comment ของคลาสต่อไปนี้ในลักษณะดังนี้

```
public class Generation3List extends Generation2List {  
  
    // Author: John Doe  
    // Date: 3/17/2002  
    // Current revision: 6  
    // Last modified: 4/12/2004  
    // By: Jane Doe  
    // Reviewers: Alice, Bill, Cindy
```

```

    // class code goes here
}

```

เราสามารถที่จะกำหนด annotation type ของอินเตอร์เฟลชื่นมาหนึ่งตัวดังนี้

```

@interface ClassPreamble {
    String author();
    String date();
    int currentRevision() default 1;
    String lastModified() default "N/A";
    String lastModifiedBy() default "N/A";
    String[] reviewers(); // Note use of array
}

```

จากนั้นสร้างคลาสโดยกำหนดค่าของ annotation ดังตัวอย่างนี้

```

@ClassPreamble (
    author = "John Doe",
    date = "3/17/2002",
    currentRevision = 6,
    lastModified = "4/12/2004",
    lastModifiedBy = "Jane Doe",
    reviewers = {"Alice", "Bob", "Cindy"} // Note array notation
)
public class Generation3List extends Generation2List {

    // class code goes here
}

```

6.11.2 Annotation ที่ใช้โดยคอมไพล์

ภาษาจาวาได้กำหนด annotation สำหรับคอมไпал์ร์ไว้สามคำสั่งคือ @Deprecated, @Override และ @Suppresswarnings โดยคำสั่ง annotation เหล่านี้มีการทำงานดังนี้

- @Deprecated เราจะใช้ annotation นี้ในกรณีที่ต้องการระบุว่าคำสั่ง เช่นคลาส เมธอด หรือคุณลักษณะ ได้เป็นคำสั่งที่ไม่ควรจะใช้แล้ว เพื่อให้คอมไпал์ร์ส่งคำสั่ง warning ออกมาในช่วงการคอมไพล์ โปรแกรม ตัวอย่างเช่น

```

// Javadoc comment follows
/**
 * @deprecated
 * explanation of why it was deprecated
 */

```

```

@Deprecated
static void deprecatedMethod() { }

```

- `@Override` เราจะใช้ annotation นี้เพื่อจะบอกคอมไพล์อร์ว่า element นี้ override คำสั่ง element ของ superclass ตัวอย่างเช่น

```

// mark method as a superclass method
// that has been overridden
@Override
int overriddenMethod() { }

```

- `@SuppressWarnings` เราจะใช้ annotation นี้เพื่อบอกคอมไпал์ร์ไม่ต้องแสดงคำสั่ง warning ที่อาจปรากฏขึ้นจากการใช้คำสั่งที่ตามมาในช่วงการคอมไพล์โปรแกรม ตัวอย่างเช่น

```

// use a deprecated method and tell
// compiler not to generate a warning
@SuppressWarnings("deprecation")
void useDeprecatedMethod() {
    objectOne.deprecatedMethod(); //deprecation warning-suppressed
}

```

สรุปเนื้อหาของบท

- เมธอดที่กำหนดขึ้นในคลาสใดๆ สามารถเรียกใช้งานได้สองรูปแบบคือ การเรียก ใช้งานจากคลาสที่ต่างกัน และการเรียกใช้งานภายในคลาสเดียวกัน
- เมธอดที่กำหนดขึ้นในคลาสอาจมี argument ที่รับค่าเพื่อนำไปใช้ในเมธอด
- เมธอดใดๆ ของคลาสสามารถที่จะมีค่าที่ส่งกลับมาได้ ทั้งนี้การประกาศเมธอดจะต้องระบุชนิดข้อมูลของค่าที่จะส่งกลับ
- เมธอดสามารถแบ่งเป็นเมธอดของอ้อมเจกต์ (หรือเรียกว่าเมธอดแบบ non-static) และเมธอดของคลาส (หรือเรียกว่าเมธอดแบบ static)
- เมธอดของคลาสใดที่มี modifier เป็นแบบ static จะทำให้สามารถถูกเรียกใช้งาน โดยใช้ชื่อของคลาสนั้นได้เลย
- เมธอดแบบ overloaded คือ มีเมธอดที่มีชื่อเดียวกันแต่จะมีจำนวนหรือชนิดข้อมูลของ argument ที่ต่างกัน
- โดยทั่วไป คุณลักษณะของคลาสจะมี modifier เป็นแบบ private ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเข้าถึงจากคลาส

อื่น

- โดยทั่วไป เมธอดของคลาสจะมี modifier เป็นแบบ public ทั้งนี้เพื่อให้เมธอดจากคลาสอื่นเรียกใช้ได้
- ชื่อของเมธอดที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของคลาส นิยมใช้ setXXX สำหรับ เมธอดที่มีไว้เพื่อกำหนดค่าให้ กับคุณลักษณะ xxx และใช้ getXxx สำหรับ เมธอดที่จะส่งค่ากลับเป็นคุณลักษณะ xxx
- คีย์เวิร์ด protected จะทำให้คลาสที่เป็น subclass สามารถที่จะอ้างอิงถึงคุณลักษณะหรือเมธอดของ superclass ได้
- คลาสทุกคลาสในภาษาจาวาถ้าไม่ได้สืบทอดจากคลาสใดเลย จะถือว่าคลาสนั้นสืบทอดจากคลาสที่ชื่อ Object
- super เป็นคีย์เวิร์ดที่ใช้ในการอ้างอิง superclass เพื่อที่จะเรียกใช้เมธอดหรือ constructor ของ superclass
- การมีได้หลายรูปแบบหมายถึง
 - การที่เราสามารถที่จะสร้างหรืออ้างถึงอีอบเจกต์ของคลาสที่สืบทอดกันได้หลายรูปแบบ
 - การที่เราสามารถที่จะอ้างถึงเมธอดชื่อเดียวกันได้หลายรูปแบบ
- เมธอดแบบ overloaded หมายถึงเมธอดที่มีชื่อเดียวกันมากกว่าหนึ่งเมธอด โดยมีจำนวนหรือชนิดของ argument ที่แตกต่างกัน
- เมธอดแบบ overridden หมายถึงการที่ subclass สร้างเมธอดที่มีอยู่แล้วใน superclass ขึ้นใหม่ โดยใช้ชื่อ argument และชนิดข้อมูลของค่าที่ส่งกลับของเมธอดเหมือนเดิม
- คีย์เวิร์ด instanceof เป็นตัวดำเนินการที่ใช้กับอีอบเจกต์และคลาส เพื่อตรวจสอบว่าอีอบเจกต์ใดๆ เป็น อีอบเจกต์ของคลาสที่ระบุหรือไม่
- การ casting อีอบเจกต์ ทำให้เราสามารถกำหนดอีอบเจกต์ของคลาสที่เป็น superclass ให้กับตัวแปรที่ กำหนดเป็นคลาสที่เป็น subclass ได้
- Constructor หมายถึง เมธอดที่มีชื่อเดียวกันกับชื่อคลาส แต่จะไม่มีการส่งค่ากลับและจะไม่มีการใส่ คีย์เวิร์ด void โดยคลาสทุกคลาสจะมี constructor แบบ default มาให้อยู่แล้ว แต่เราสามารถที่จะกำหนด constructor ขึ้นใหม่เองได้
- Constructor แบบ overloaded หมายถึง constructor ที่มีจำนวนหรือชนิดของ argument ที่แตกต่างกัน
- เมธอดที่ชื่อ this() เป็นการเรียกใช้ constructor ของคลาสตัวเอง โดยจะต้องเป็นคำสั่งแรกสุดที่อยู่ใน constructor แบบ overloaded
- Constructor แบบ default ของคลาสที่เป็น superclass จะถูกเรียกใช้โดยอัตโนมัติทุกครั้งที่มีการสร้าง อีอบเจกต์ของคลาสที่เป็น subclass แต่เราสามารถเปลี่ยนให้ไปเรียกใช้ constructor ตัวอื่นของ superclass แทน โดยใช้เมธอด super()

- คลาสที่ชื่อ `Object` มีเมธอดที่สำคัญอยู่สองเมธอดคือเมธอด `toString()` และเมธอด `equals()`
- เมธอด `toString()` ใช้ในการแปลงค่าของอ็อบเจกต์ให้เป็นข้อมูลชนิด `String` ส่วนเมธอด `equals()` ใช้ในการเปรียบเทียบค่าของอ็อบเจกต์
- Auto-boxing / Auto-unboxing คือการแปลงค่าระหว่างชนิกข้อมูลพื้นฐานกับคลาสประเภท Wrapper ที่สอดคล้องกันโดยอัตโนมัติ
- โดยปกติเราจะประกาศเมธอดใดๆ ให้เป็นเมธอดแบบ `static` ในกรณีที่เมธอดนั้นเป็นเมธอดที่ใช้งานทั่วไป และเมธอดแบบ `static` สามารถถูกเรียกใช้จากชื่อของคลาสได้โดยไม่จำเป็นต้องสร้างอ็อบเจกต์
- คลาสที่มี modifier เป็น `final` จะทำให้คลาสอื่นไม่สามารถสืบทอดคลาสนี้ได้ และเมธอดที่มี modifier เป็น `final` คือเมธอดที่จะไม่สามารถมีเมธอดแบบ `overridden` ได้ ส่วนตัวแปรที่มี modifier เป็น `final` คือค่าคงที่ ซึ่งจะทำให้สามารถกำหนดค่าได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น
- คลาสภายในหมายถึงคลาสที่อยู่ภายใต้คลาส หรือคลาสที่อยู่ภายใต้เมธอด
- Generic Type สามารถที่จะทำให้เราประกาศคลาสหรืออินเตอร์เฟสได้ให้มีชนิดข้อมูลเป็นแบบทั่วไป (Generic Type) แล้วค่อยระบุชนิดข้อมูลแบบเฉพาะจุดอนที่สร้างอ็อบเจกต์ได้
- เมธอดแบบ Generic คือเมธอดที่มี argument ที่เป็น Generic Type
- Annotation จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรม โดยที่จะไม่มีผลโดยตรงต่อคำสั่งใดๆของ code ที่ทำการบันทึก

บทที่ 7 การจัดการกับเหตุการณ์กราฟิก

เนื้อหาในบทนี้เป็นการแนะนำวิธีการเขียนโปรแกรม เพื่อจัดการกับเหตุการณ์กราฟิกในโปรแกรม GUI โดยจะเริ่มต้นจากการแนะนำความหมายของเหตุการณ์ แนะนำคลาสประเภท Event ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์กราฟิก ต่างๆ แนะนำอินเตอร์เฟสประเภท Listener ที่ใช้ในการรับฟังเหตุการณ์ อธิบายวิธีการจัดการกับเหตุการณ์กราฟิก หลายๆ เหตุการณ์ และตอนท้ายของบทเป็นการแนะนำคลาสประเภท Event Adapter

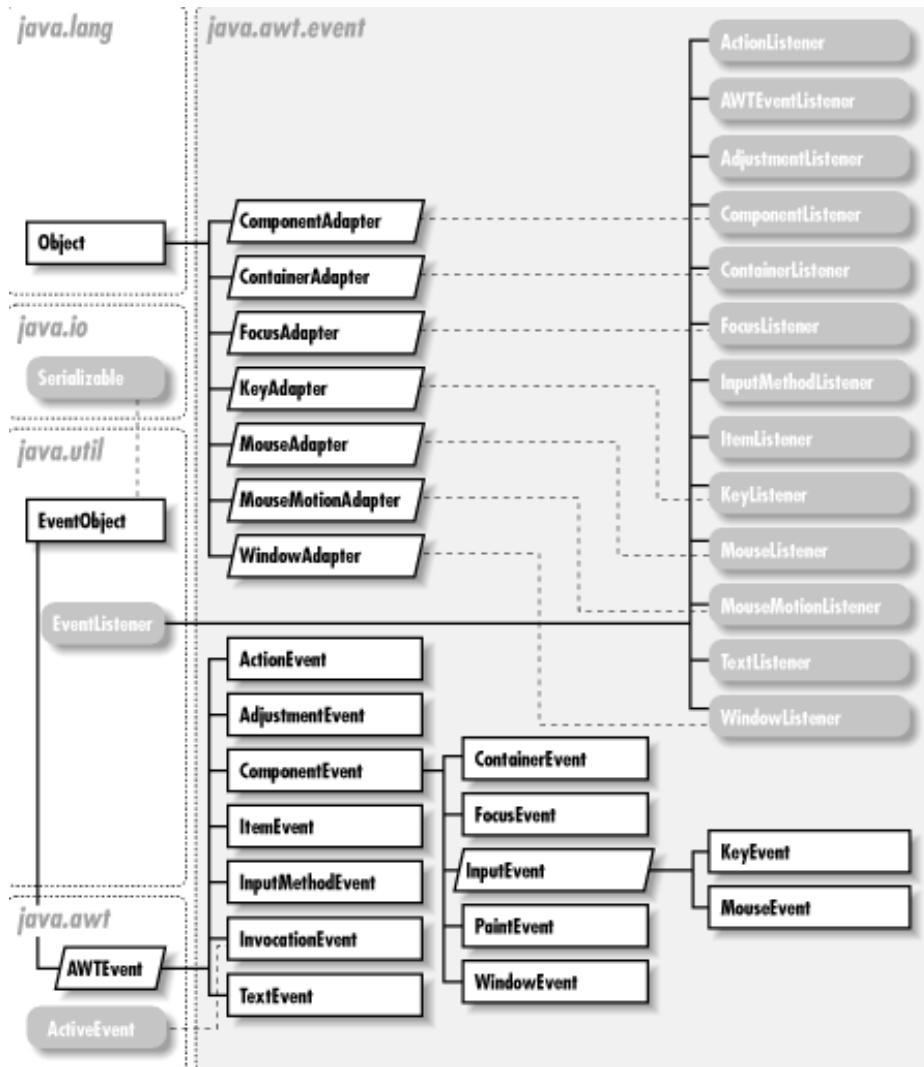
7.1 เหตุการณ์

เหตุการณ์ (Event) เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะรันโปรแกรม อาทิเช่น การใช้อินพุต (เมาส์หรือคีย์บอร์ด) ติดต่อกับโปรแกรม GUI การเกิดเหตุการณ์ในโปรแกรมภาษาจาวาจะเป็นการสร้างอีองเจกต์ของคลาสประเภท Event ชนิดต่างๆ ขึ้นมาตามประเภทของเหตุการณ์ อาทิเช่น

- เมื่อเลื่อนเมาส์ในเฟรมจะเกิดอีองเจกต์ของคลาส MouseEvent ขึ้นมา
- เมื่อปิดเฟรมจะเกิดอีองเจกต์ของคลาส WindowEvent ขึ้นมา
- เมื่อกดปุ่มที่อยู่ในเฟรมจะเกิดอีองเจกต์ของคลาส ActionEvent ขึ้นมา
- เมื่อพิมพ์ข้อความใน TextField จะเกิดอีองเจกต์ของคลาส KeyEvent ขึ้นมา

คลาสประเภท Event จะสืบทอดมาจากคลาส ObjectEvent ส่วนคลาสประเภท Event สำหรับเหตุการณ์ทางกราฟิกจะมีอยู่สองกลุ่มคือ คลาสในแพคเกจ `java.awt.event` และ `javax.swing.event` โดยคลาสประเภท Event ที่ใช้โดยพื้นฐานคือคลาสในแพคเกจ `java.awt.event` ซึ่งส่วนประกอบทางกราฟิกทั้งในแพคเกจ AWT และ Swing ต่างก็สามารถที่จะใช้คลาสเหล่านี้ได้ รูปที่ 7.1 แสดงคลาสประเภท Event และอินเตอร์เฟสต่างๆ ที่อยู่ในแพคเกจ `java.awt.event`

Java SE ในเวอร์ชัน 1.4 ได้มีการเพิ่มคลาสประเภท Event และอินเตอร์เฟสต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับใช้ในอีองเจกต์ของคลาสประเภท Swing หากขึ้น โดยคลาสและอินเตอร์เฟสเหล่านี้จะอยู่ในแพคเกจ `javax.swing.event` รูปที่ 7.3 แสดงตัวอย่างของคลาสประเภท Event ที่อยู่ในแพคเกจดังกล่าว แต่เนื้อหาในบทนี้จะเน้นเฉพาะการใช้งานของคลาสในแพคเกจ `java.awt.event` ที่มีคำสั่งส่วนใหญ่สำหรับใช้ในอีองเจกต์ของคลาสประเภท Swing ได้

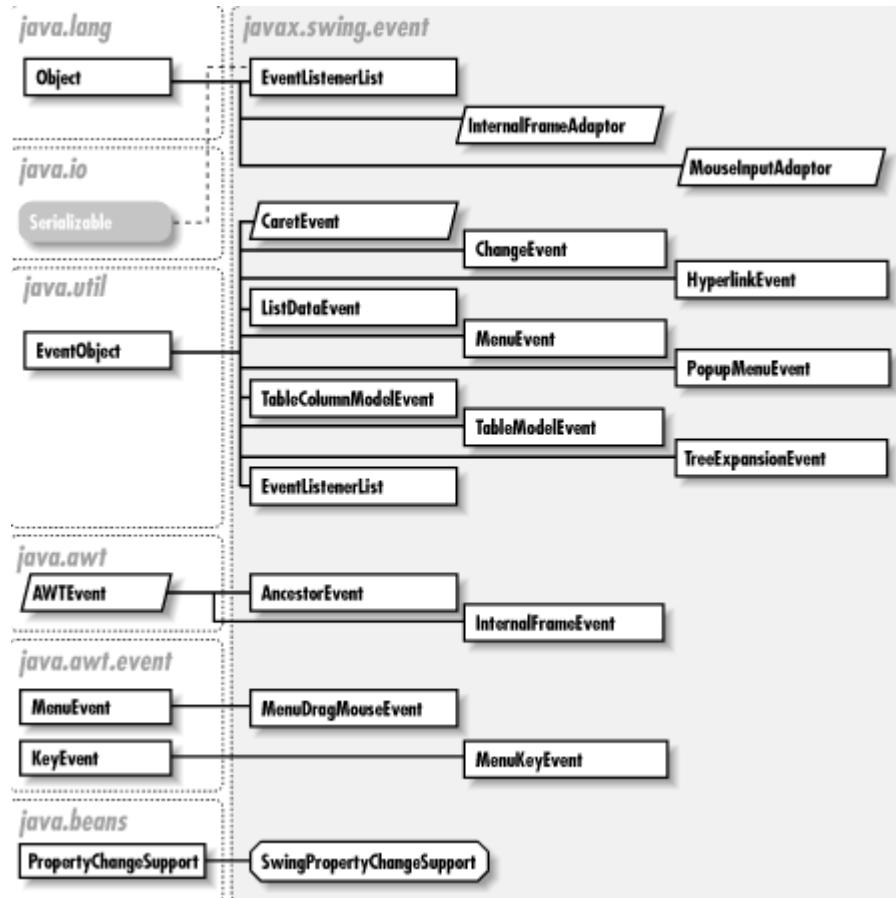
รูปที่ 7.1 คลาสและอินเตอร์เฟสของแพคเกจ `java.awt.Event`

โดยทั่วไปองค์ประกอบของเหตุการณ์จะมีสามส่วนดังแสดงในรูปที่ 7.2 คือ

1. Event คืออีบเจกต์ประเภท Event ตามชนิดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น อีบเจกต์ของคลาส `WindowEvent`
2. Event Source คืออีบเจกต์ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ เช่น อีบเจกต์ของคลาส `JFrame` ที่เป็นส่วนที่ทำให้เกิดเหตุการณ์การปิดเฟรม
3. Event Handler คืออีบเจกต์ที่จะทำหน้าที่จัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมีเมธอดที่จะรับอีบเจกต์ประเภท Event ที่เกิดขึ้นและมีคำสั่งในการจัดการกับเหตุการณ์เพื่อโต้ตอบกับผู้ใช้

รูปที่ 7.2 องค์ประกอบของเหตุการณ์

รูปที่ 7.3 คลาสประเภท Event ในแพกเกจ javax.swing.event

7.2 AWTEvent

คลาส AWTEvent เป็น superclass ของคลาสประเภท Event สำหรับเหตุการณ์ทางด้านกราฟิกซึ่งจะมีอยู่ทั้งหมด 14 คลาสคือ ActionEvent, AdjustmentEvent, ComponentEvent, ItemEvent, InputMethodEvent, InvocationEvent, TextEvent, FocusEvent, WindowEvent, InputEvent, ContainerEvent, PaintEvent, KeyEvent และ MouseEvent ดังแสดงในรูปที่ เนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึง เมธอดของคลาสประเภท AWTEvent ที่สำคัญเท่านั้น ซึ่งคลาส AWTEvent และคลาส ObjectEvent มีเมธอดที่สำคัญดังนี้

- Object getSource()

เป็นเมธอดในคลาส ObjectEvent เพื่อเรียกคุณอ้อมเจกต์ประเภท Event Source

- int getID()

เป็นเมธอดในคลาส AWTEvent ที่ส่งค่าจำนวนเต็มเพื่อรับบุนเดิมของเหตุการณ์ เมธอดนี้มีประโยชน์สำหรับรับเหตุการณ์ของคลาส MouseEvent ซึ่งมีเหตุการณ์ได้หลายชนิด โดยมีค่าจำนวนเต็มระบุบุนเดิมของเหตุการณ์ อาทิ เช่น MOUSE_CLICKED หรือ MOUSE_DRAGGED เป็นต้น

7.2.1 ActionEvent

อ้อมเจกต์ของคลาส ActionEvent จะถูกสร้างขึ้นในกรณีที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นในโปรแกรม GUI อาทิ เช่น

- เมื่อมีการคลิกเมาส์บนปุ่ม (อ้อมเจกต์ของคลาส Button)
- เมื่อมีการป้อนคีย์ Enter ใน TextField
- เมื่อมีการเลือกรายการในเมนูของ MenuItem
- เมื่อมีการกดดับเบิลคลิก (double click) ใน List

คลาส ActionEvent มีเมธอดที่เกี่ยวข้องดังนี้

- String getActionCommand()

เป็นเมธอดที่จะส่งชื่อคำสั่งที่เกิดขึ้นจาก ActionEvent ทันทีคำสั่งของ ActionEvent จะกำหนดขึ้น โดยอ้อมเจกต์ของ Event Source ในกรณีที่เป็นอ้อมเจกต์ของคลาส Button หรือ MenuItem ก็จะคือ ข้อความ (label) ที่ปรากฏบนปุ่มหรือเมนู นอกจากนี้เราสามารถที่จะกำหนดชื่อคำสั่งของอ้อมเจกต์ของคลาส Button หรือ MenuItem ให้แตกต่างจากข้อความที่ปรากฏได้โดยใช้เมธอด setActionCommand()

- int getModifiers()

เป็นเมธอดที่จะส่งสถานะของคีย์ Modifier (คีย์ Alt, Ctrl, Meta และ Shift) ที่เกิดจาก อ้อมเจกต์ของคลาส ActionEvent เมธอดนี้จะส่งชนิดข้อมูลแบบ int ที่มีค่าคงที่คืนมาคือ ALT_MASK, CTRL_MASK, META_MASK และ SHIFT_MASK

7.2.2 WindowEvent

อ้อมเจกต์ของคลาส WindowEvent จะถูกสร้างขึ้นในกรณีที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นเป็นอ้อมเจกต์ของคลาสประเภท Window โดยมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

- opened เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการเปิด Window
- closed เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการปิด Window
- closing เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะกำลังปิด Window
- iconified เป็นเหตุการณ์เมื่ออ้อมเจกต์ของคลาส Window อยู่ในรูปของไอคอน
- deiconified เป็นเหตุการณ์เมื่ออ้อมเจกต์ของคลาส Window ไม่ได้อยู่ในรูปของไอคอน
- activated เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อ Window กำลังทำงานอยู่
- deactivated เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อ Window ไม่ได้ทำงานอยู่

คลาส WindowEvent มีメธอดที่สำคัญคือ

- Object getWindow()

เป็นเมธอดที่ส่งอ้อมเจกต์ของคลาสประเภท Window ที่เป็น Event Source คืนมา

7.2.3 MouseEvent

อ้อมเจกต์ของคลาส MouseEvent จะถูกสร้างขึ้นในกรณีที่มีการใช้งานเมาส์เพื่อคิดต่อ กับผู้ใช้ โดยมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

- dragged เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการเดือนเมาส์แล้วคงปุ่มของเมาส์ไว้ ยังไม่ลาก
- moved เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการเดือนเมาส์
- clicked เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการคลิกเมาส์
- entered เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการเดือนเมาส์เข้าไปในขอบเขตของอ้อมเจกต์ของคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกใดๆ
- exited เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อ離開ขอบเขตของเมาส์ออกจากขอบเขตของอ้อมเจกต์ของคลาสที่เป็นส่วนประกอบกราฟิกใดๆ
- pressed เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการกดปุ่มบนเมาส์
- released เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการปล่อยปุ่มที่กดบนเมาส์

คลาส MouseEvent มีเมธอดที่สำคัญคือ

- int getX()
เป็นเมธอดที่จะส่งตำแหน่งพิกัดของเมาส์บนแกน x ที่มีชนิดข้อมูลเป็น int คืนมา
- int getY()
เป็นเมธอดที่จะส่งตำแหน่งพิกัดของเมาส์บนแกน y ที่มีชนิดข้อมูลเป็น int คืนมา
- Point getPoint()
เป็นเมธอดที่จะส่งตำแหน่งพิกัด (x, y) ของเมาส์คืนมา โดยมีชนิดข้อมูลเป็นอ้อบเจกต์ของคลาส Point
- int getClickCount()
เป็นเมธอดที่จะส่งจำนวนครั้งของการคลิกเมาส์คืนมา

7.2.4 ItemEvent

อ้อบเจกต์ของคลาส ItemEvent จะถูกสร้างขึ้นในกรณีที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นในโปรแกรม GUI ดังนี้

- เมื่อมีการเลือกหรือยกเลิกรายการใน List หรือ Checkbox
- เมื่อมีการคลิกเมาส์ในรายการใน Choice

คลาส ItemEvent มีเมธอดที่สำคัญดังนี้

- ItemSelectable getItemSelectable()
เป็นเมธอดที่จะส่งอ้อบเจกต์ของคลาสประเภท ItemSelectable ที่เป็น Event Source คืนมา
- Object getItem()
เป็นเมธอดที่จะส่งอ้อบเจกต์ของรายการที่ถูกเลือกคืนมา
- int getStateChange()
เป็นเมธอดที่จะส่งค่าคงที่ชนิด int ที่มีค่าเป็น SELECTED หรือ DESELECTED เพื่อรับ
สถานะการณ์เลือกของรายการคืนมา

7.2.5 Event อื่นๆ

แพคเกจ `java.awt.event` ยังมีคลาสที่เป็นเหตุการณ์ทางด้านกราฟิกอื่นๆ ที่สำคัญอาทิเช่น

- `KeyEvent` เป็นคลาสที่มีการสร้างอีองเจกต์เมื่อมีเหตุการณ์การกดคีย์บอร์ด
- `FocusEvent` เป็นคลาสที่มีการสร้างอีองเจกต์เมื่อผู้ใช้เลื่อนอุปกรณ์อินพุตมาชี้ยังอีองเจกต์ของส่วนประกอบกราฟิกใดๆ
- `ComponentEvent` เป็นคลาสที่มีการสร้างอีองเจกต์เมื่อมีเหตุการณ์ซึ่งอีองเจกต์ของส่วนประกอบกราฟิก มีการเปลี่ยนแปลง เช่น เคลื่อนที่หรือปรับขนาด
- `ContainerEvent` เป็นคลาสที่มีการสร้างอีองเจกต์เมื่อมีเหตุการณ์ในการใส่หรือยกเลิกอีองเจกต์ของส่วนประกอบกราฟิก ลงในอีองเจกต์ของคลาสประเภท `Container`
- `AdjustmentEvent` เป็นคลาสที่มีการสร้างอีองเจกต์เมื่อมีเหตุการณ์ในการปรับตำแหน่งชี้ของอีองเจกต์ของคลาส `ScrollBar` หรือ `ScrollPane`
- `TextEvent` เป็นคลาสที่มีการสร้างอีองเจกต์เมื่อมีเหตุการณ์ในการเปลี่ยนแปลงข้อความในอีองเจกต์ของคลาส `TextArea`

7.3 อินเตอร์เฟสประเภท Listener

ภาษาจาวาจะจัดการกับเหตุการณ์ โดยการสร้างอีองเจกต์ที่สามารถรับฟังเหตุการณ์จากคลาสที่ implements อินเตอร์เฟสประเภท `Listener` ที่สอดคล้องกันซึ่งอีองเจกต์นี้จะทำหน้าที่เป็น `Event Handler` อาทิเช่น อีองเจกต์ที่จะจัดการกับเหตุการณ์ประเภท `ActionEvent` จะต้อง implements อินเตอร์เฟส `ActionListener` โดยต้องเขียนบล็อกคำสั่งในเมธอด `actionPerformed()` อินเตอร์เฟสประเภท `Listener` มีทั้งหมด 13 ชนิด ซึ่งสอดคล้องกับคลาสประเภท `Event` ดังนี้

- `ActionListener` เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับอีองเจกต์ของคลาส `ActionEvent`
- `AdjustmentListener` เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับอีองเจกต์ของคลาส `AdjustmentEvent`
- `ComponentListener` เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับอีองเจกต์ของคลาส `ComponentEvent`
- `ContainerListener` เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับอีองเจกต์ของคลาส `ContainerEvent`
- `FocusListener` เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับอีองเจกต์ของคลาส `FocusEvent`
- `InputMethodListener` เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับอีองเจกต์ของคลาส `InputMethodEvent`

- ItemListener เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับอีเวนท์ของคลาส ItemEvent
- KeyListener เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับอีเวนท์ของคลาส KeyEvent
- MouseListener เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับอีเวนท์ของคลาส MouseEvent
- MouseMotionListener เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับอีเวนท์ของคลาส MouseEvent
- TextListener เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับอีเวนท์ของคลาส TextEvent
- WindowListener เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับอีเวนท์ของคลาส WindowEvent
- AWTEventListener เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับให้ความสามารถที่จะไปพัฒนาคลาสประเภท EventListener ได้

อีเวนท์ใดๆ ที่ต้องการจัดการกับเหตุการณ์จะต้องลงทะเบียน (register) รับฟังเหตุการณ์นั้นด้วยโดยต้องใช้เมธอดที่สอดคล้องกันดังแสดงในตารางที่ 7.1 ส่วนอินเตอร์เฟสประเภท Listener แต่ละชนิดจะมีเมธอดที่ต้องเขียนบล็อกคำสั่งต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 7.2

ตารางที่ 7.1 เมธอดที่ใช้รับฟังเหตุการณ์

อินเตอร์เฟส	เมธอดที่ใช้รับฟังเหตุการณ์
ActionListener	addActionListener()
ItemListener	addItemListener()
KeyListener	addKeyListener()
InputMethodListener	addInputMethodListener()
MouseListener	addMouseListener()
MouseMotionListener	addMouseMotionListener()
TextListener	addTextListener()
FocusListener	addFocusListener()
AdjustmentListener	addAdjustmentListener()
ComponentListener	addComponentListener()
ContainerListener	addContainerListener()
WindowListener	addWindowListener()

ตารางที่ 7.2 เมธอดที่ต้อง implements สำหรับอินเตอร์เฟสประเภท Event

อินเตอร์เฟส	เมธอดที่ต้อง implements
ActionListener	actionPerformed(ActionEvent)
ItemListener	itemStateChanged(ItemEvent)
MouseMotionListener	mouseDragged(MouseEvent) mouseMoved(MouseEvent)
MouseListener	mouseClicked(MouseEvent) mouseEntered(MouseEvent) mouseExited(MouseEvent) mousePressed(MouseEvent) mouseReleased(MouseEvent)
KeyListener	keyPressed(KeyEvent) keyReleased(KeyEvent) keyTyped(KeyEvent)
InputMethodListener	caretPositionChanged(InputMethodEvent) inputMethodTextChanged(InputMethodEvent)
FocusListener	focusGained(FocusEvent) focusLost(FocusEvent)
AdjustmentListener	adjustmentValueChanged(AdjustmentEvent)
ComponentListener	componentMoved(ComponentEvent) componentHidden(ComponentEvent) componentResized(ComponentEvent) componentShown(ComponentEvent)
WindowListener	windowOpened(WindowEvent) windowClosed(WindowEvent) windowClosing(WindowEvent) windowIconified(WindowEvent) windowDeiconified(WindowEvent) windowActivated(WindowEvent) windowDeactivated(WindowEvent)
ContainerListener	componentAdded(ContainerEvent) componentRemoved(ContainerEvent)
TextListener	textValueChanged(TextEvent)

7.4 การจัดการกับเหตุการณ์

ภาษา Java จะมีวิธีการจัดการกับเหตุการณ์ที่เรียกว่า Delegation Model โดยจะมีหลักการดังนี้

- อ้อมเงกต์ของส่วนประกอบกราฟิกไดๆ สามารถเป็นอ้อมเงกต์ประเภท Event Source ได้ อาทิเช่น อ้อมเงกต์ของคลาส Button สามารถเป็น Event Source ของ ActionEvent ได้
- คลาสใดๆ สามารถรับฟังเหตุการณ์ไดๆ ก็ได้ ถ้าคลาสนั้น implements อินเตอร์เฟสประเภท Listener ที่สอดคล้องกับอาทิเช่น คลาสที่ต้องการรับฟังเหตุการณ์ ActionEvent จะต้อง implements อินเตอร์เฟสที่ชื่อ ActionListener
- อ้อมเงกต์ประเภท Event ที่เกิดจาก Event Source จะถูกส่งไปยังอ้อมเงกต์ของคลาสที่สามารถรับฟังเหตุการณ์ประเภทนั้น

จากหลักการข้างต้น โปรแกรมภาษา Java จะมีวิธีการเขียนคำสั่งเพื่อจัดการกับเหตุการณ์ต่างๆ ดังนี้

Event Source ได้ต้องการที่จะจัดการกับเหตุการณ์ โดยต้องลงทะเบียนเพื่อรับฟังเหตุการณ์ โดยมีรูปแบบดังนี้

```
eventSource.addXxxListener(listener)
```

โดยที่

- eventSource เป็นชื่อของอ้อมเงกต์ที่เป็น Event Source
- addXxxListener เป็นเมธอดที่ใช้ในการลงทะเบียนรับฟังเหตุการณ์ โดยจะต้องเลือกใช้เมธอดที่สอดคล้องกับในการรับฟังเหตุการณ์แต่ละชนิด ดังแสดงในตารางที่ 7.2 เช่น ใช้เมธอด addActionListener() เพื่อรับฟัง ActionEvent
- listener เป็นอ้อมเงกต์ของคลาส XxxListener ซึ่งสามารถรับฟังเหตุการณ์ที่ต้องการจัดการได้ และทำหน้าที่เป็น Event Handler
- XxxListener เป็นคลาสที่ implements อินเตอร์เฟสประเภท Listener ที่สอดคล้องกับ

การเขียนโปรแกรมเพื่อจัดการกับเหตุการณ์สามารถที่เขียนคลาสที่เป็น Event Handler ได้หลายรูปแบบดังนี้

- กำหนดคลาสภายนอกคลาสที่ใช้ในการจัดการเหตุการณ์
- กำหนดคลาสที่เป็นคลาสภายนอกคลาสที่ใช้ในการจัดการเหตุการณ์
- กำหนดให้คลาสที่ใช้ในการจัดการเหตุการณ์ implements อินเตอร์เฟสประเภท Listener ที่สอดคล้องกัน และสร้างอ้อมเงกต์ของคลาสดังกล่าวภายในคลาสเอง
- กำหนดคลาสภายนอกเมธอด (คลาสประเภท anonymous)

7.4.1 การสร้างอีบเจกต์ของคลาสภายนอก

โปรแกรมที่ 7.1 แสดงตัวอย่างการจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดจากการกดปุ่ม โดยกำหนดคลาส ActionHandler ให้เป็นคลาสประเภท Event Handler ซึ่งคลาสนี้จะอยู่ภายนอกคลาส EventDemo1 ซึ่งเป็นคลาสที่ใช้ในการจัดการกับเหตุการณ์การกดปุ่ม คลาส EventDemo1 จะมีอีบเจกต์ของคลาส JButton ที่ชื่อ bn1 อีบเจกต์ bn1 ได้ลงทะเบียนรับฟังเหตุการณ์ ActionEvent โดยใช้คำสั่ง

```
bn1.addActionListener(new ActionHandler())
```

โดยที่คำสั่ง new ActionHandler() เป็นการสร้างอีบเจกต์ของคลาส ActionHandler ที่จะทำหน้าที่เป็น Event Handler ดังนั้นคลาส ActionHandler จะต้อง implements อินเตอร์เฟส ActionListener โดยมีเมธอดเดียวที่จะต้องเขียนบล็อกคำสั่งคือ

```
public void actionPerformed(ActionEvent ev)
```

ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 7.1 จะได้ดังแสดงในรูปที่ 7.4

โปรแกรมที่ 7.1 การจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดจากการกดปุ่ม

```
import java.awt.FlowLayout;
import javax.swing.*;

public class EventDemo1 {
    public void init() {
        JFrame fr = new JFrame("Outer Class Event Demo");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        JButton bn1 = new JButton("Exit");
        fr.setLayout(new FlowLayout());
        bn1.addActionListener(new ActionHandler());
        fr.add(bn1);
        fr.setSize(200, 200);
        fr.setVisible(true);
    }
    public static void main(String[] args) {
        EventDemo1 obj = new EventDemo1();
        obj.init();
    }
}

-----
public class ActionHandler implements ActionListener {
    public void actionPerformed(ActionEvent ev) {
        System.exit(0);
    }
}
```


รูปที่ 7.4 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 7.1

7.5 การสร้างอ้อมเจกต์ของคลาสภายใน

โปรแกรมที่ 7.2 แสดงตัวอย่างการจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเลื่อนเมาส์ โดยกำหนดคลาสประเภท Event Handler ให้อยู่ภายใต้คลาสที่ต้องการจัดการกับเหตุการณ์ จากตัวอย่างนี้คลาส MouseHandler ซึ่งเป็นคลาสที่จะรับฟังเหตุการณ์ชนิด MouseMotionListener โดยเป็นคลาสภายในที่อยู่ในคลาส EventDemo2 ที่มีอ้อมเจกต์ของคลาส JFrame ที่ชื่อ fr ซึ่งการลงทะเบียนรับฟังเหตุการณ์ MouseEvent โดยใช้คำสั่ง

```
fr.addMouseMotionListener(new MouseHandler())
```

โดยที่คำสั่ง new MouseHandler() เป็นการสร้างอ้อมเจกต์ของคลาส MouseHandler ที่จะทำหน้าที่เป็น Event Handler โปรแกรมนี้จะได้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 7.5

โปรแกรมที่ 7.2 การจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเลื่อนเมาส์

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;

public class EventDemo2 {

    private JFrame fr;
    private JTextField tf;

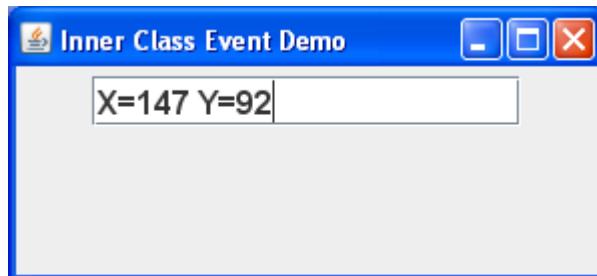
    public void init() {
        fr = new JFrame("Same Class Event Demo");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        tf = new JTextField(15);
        fr.setLayout(new FlowLayout());
        fr.add(tf);
        tf.setFont(new Font("TimesRoman", Font.BOLD, 16));
        fr.addMouseMotionListener(new MouseHandler());
        fr.setSize(200, 200);
        fr.setVisible(true);
    }

    public class MouseHandler implements MouseMotionListener {

        public void mouseDragged(MouseEvent ev) {
            tf.setText("X=" + ev.getX() + " Y=" + ev.getY());
        }

        public void mouseMoved(MouseEvent ev) {
        }
    }

    public static void main(String[] args) {
        EventDemo2 obj = new EventDemo2();
        obj.init();
    }
}
```


รูปที่ 7.5 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 7.2

7.5.1 การสร้างอีองเจกต์ภายในคลาสเดียวกัน

เราสามารถที่จะกำหนดให้คลาสที่ต้องการจะจัดการกับเหตุการณ์ เป็นคลาสประเภท Event Handler “ได้” ด้วยการกำหนดให้คลาสนั้น implements อินเตอร์เฟสประเภท Listener ที่สอดคล้องกัน โปรแกรมที่ 7.3 แสดงตัวอย่างของคลาส EventDemo3 ซึ่งจะมีอีองเจกต์ของคลาส JFrame ที่ชื่อ fr ซึ่งจะรับฟังเหตุการณ์ประเภท WindowEvent คลาสนี้จะเป็นคลาสประเภท Event Handler ด้วย โดยการ implements อินเตอร์เฟส WindowListener โปรแกรมนี้ได้สร้างอีองเจกต์ของคลาส EventDemo ขึ้นมา และใช้คำสั่ง

```
fr.addWindowListener(this)
```

เพื่อลองทะเบียนรับฟังเหตุการณ์และให้อีองเจกต์ของคลาสนี้ (this) ซึ่งเป็นอีองเจกต์ประเภท Event Handler ในการจัดการกับเหตุการณ์ โปรแกรมนี้จะทำให้สามารถปิดเฟรมได้โดยการคลิกเมาส์ที่เครื่องหมายกาหนาท ตรง title bar ทั้งนี้เนื่องจากคลาส EventDemo3 มีคำสั่งในเมธอด windowClosing() เพื่ออกจากโปรแกรม (คำสั่ง System.exit(0)) โปรแกรมนี้จะได้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 7.6

โปรแกรมที่ 7.3 คลาสที่มีการรับฟังเหตุการณ์ประเภท WindowEvent

```
import java.awt.event.*;
import javax.swing.JFrame;

public class EventDemo3 implements WindowListener{
    public void init() {
        JFrame fr = new JFrame("Same Class Event Demo");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        fr.addWindowListener(this);
        fr.setSize(200, 200);
        fr.setVisible(true);
    }
    public void windowClosing(WindowEvent ev) {
        System.exit(0);
    }
    public void windowOpened(WindowEvent ev) {}
    public void windowClosed(WindowEvent ev) {}
    public void windowIconified(WindowEvent ev) {}
    public void windowDeiconified(WindowEvent ev) {}
    public void windowActivated(WindowEvent ev) {}
    public void windowDeactivated(WindowEvent ev) {}

    public static void main(String[] args) {
        EventDemo3 obj = new EventDemo3();
        obj.init();
    }
}
```


รูปที่ 7.6 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 7.3

7.5.2 การรับฟังเหตุการณ์หลายเหตุการณ์

ภาษาจาวาอนุญาตให้อีองเจกต์ของคลาสที่เป็นส่วนกราฟิกแต่ละอีองเจกต์ สามารถที่จะรับฟังเหตุการณ์หลายประเภทได้พร้อมกันอาทิเช่น ถ้าอีองเจกต์ `fr` เป็นอีองเจกต์ของ `JFrame` เราสามารถที่จะลงทะเบียนรับฟังเหตุการณ์ได้ดังนี้

```
fr.addMouseMotionListener(this);
fr.addWindowListener(this);
```

ซึ่งเป็นการกำหนดให้อีองเจกต์ `fr` รับฟังเหตุการณ์ที่เกิดจากการเดื่อนเมาส์และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเฟรมพร้อมกัน

คลาสใดๆ สามารถที่จะ implements อินเตอร์เฟสประเภท `Listener` ได้หลายชนิด เช่น

```
public class EventDemo4 implements
    MouseMotionListener, WindowListener {
    ...
}
```

เป็นการกำหนดคลาส `EventDemo4` ให้เป็นคลาสประเภท `Event Handler` ที่ implement อินเตอร์เฟส `MouseMotionListener` และ `WindowListener` ภายในคลาสเดียวกัน

นอกจากนี้คลาสประเภท `Event Handler` ใดๆ สามารถที่ใช้ในการสร้างอีองเจกต์แล้วจัดการกับอีองเจกต์ที่เป็น `Event Source` ได้หลายอีองเจกต์ ทั้งนี้ argument ที่เป็นอีองเจกต์ของคลาสประเภท `Event` จะมีเมธอดที่ใช้ในการระบุอีองเจกต์ของ `Event Source` ได้อาทิเช่น (เมธอด `getSource()`)

โปรแกรมที่ 7.4 แสดงตัวอย่างของคลาส `EventDemo4` ซึ่งมีอีองเจกต์ `fr` ที่ลงทะเบียนรับฟังเหตุการณ์สองชนิด และคลาสนี้ implements อินเตอร์เฟสทั้งสองชนิดที่สอดคล้องกัน โปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังรูปที่ 7.7

โปรแกรมที่ 7.4 คลาสที่ลงทะเบียนรับฟังเหตุการณ์สองชนิด

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;

public class EventDemo4 implements MouseMotionListener, WindowListener {

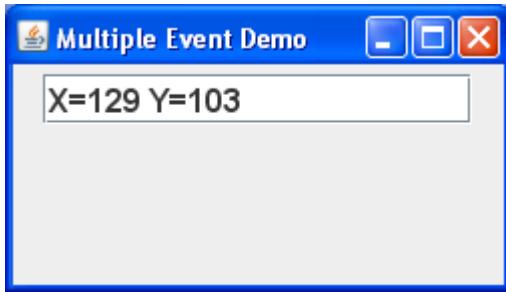
    private JFrame fr;
    private JTextField tf;

    public void init() {
        fr = new JFrame("Multiple Event Demo");
        tf = new JTextField(15);
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        fr.setLayout(new FlowLayout());
        fr.add(tf);
        tf.setFont(new Font("TimesRoman", Font.BOLD, 16));
        fr.addMouseMotionListener(this);
        fr.addWindowListener(this);
        fr.setSize(200, 200);
        fr.setVisible(true);
    }

    public void mouseDragged(MouseEvent ev) {
        tf.setText("X=" + ev.getX() + " Y=" + ev.getY());
    }

    public void mouseMoved(MouseEvent ev) { }
    public void windowClosing(WindowEvent ev) {
        System.exit(0);
    }
    public void windowOpened(WindowEvent ev) { }
    public void windowClosed(WindowEvent ev) { }
    public void windowIconified(WindowEvent ev) { }
    public void windowDeiconified(WindowEvent ev) { }
    public void windowActivated(WindowEvent ev) { }
    public void windowDeactivated(WindowEvent ev) { }

    public static void main(String[] args) {
        EventDemo4 obj = new EventDemo4();
        obj.init();
    }
}
```


รูปที่ 7.7 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 7.4

7.5.3 คลาสประเภท Event Adapter

คลาสประเภท Event Adapter คือคลาสที่ได้ implements อินเตอร์เฟสประเภท Listener ไว้แล้ว โดยได้กำหนดเมธอดต่างๆ ของอินเตอร์เฟสที่ต้องเขียนบล็อกคำสั่งไว้แล้ว แต่จะเป็นบล็อกคำสั่งที่ไม่มีคำสั่งใดๆ อยู่ภายในบล็อก คลาสประเภท Event Adapter จะช่วยทำให้เขียนโปรแกรมที่เป็นคลาสประเภท Event Handler 'ได้ง่ายขึ้น โดยลดจำนวนเมธอดที่จะต้องเขียนบล็อกคำสั่ง การเขียนคลาสประเภท Event Handler นี้จะต้องสืบทอดมาจากคลาสประเภท Event Adapter สำหรับการรับฟังเหตุการณ์ที่สอดคล้องกันและกำหนดเมธอดแบบ Overridden เนพะเมธอดที่ต้องการจัดการกับเหตุการณ์ คลาสประเภท Event Adapter จะมีอยู่ 7 คลาสดังนี้

- MouseAdapter คือคลาสที่ implements อินเตอร์เฟสที่ชื่อ MouseListener
- MouseMotionAdapter คือคลาสที่ implements อินเตอร์เฟสที่ชื่อ MouseMotionListener
- ComponentAdapter คือคลาสที่ implements อินเตอร์เฟสที่ชื่อ ComponentListener
- ContainerAdapter คือคลาสที่ implements อินเตอร์เฟสที่ชื่อ ContainerListener
- KeyAdapter คือคลาสที่ implements อินเตอร์เฟสที่ชื่อ KeyListener
- WindowAdapter คือคลาสที่ implements อินเตอร์เฟสที่ชื่อ WindowListener
- FocusAdapter คือคลาสที่ implements อินเตอร์เฟสที่ชื่อ FocusListener

โปรแกรมที่ 7.5 แสดงตัวอย่างของการกำหนดคลาสประเภท Event Adapter ที่สืบทอดมาจากคลาส WindowAdapter โปรแกรมนี้จะทำให้สามารถปิดเฟรม ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นเช่นเดียวกับผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 7.1

โปรแกรมที่ 7.5 คลาสประเภทที่สืบทอดมาจากคลาส WindowAdapter

```
import javax.swing.JFrame;

public class EventDemo5 {

    public void init() {
        JFrame fr = new JFrame("Adapter Class Event Demo");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        fr.addWindowListener(new WindowHandler());
        fr.setSize(200, 200);
        fr.setVisible(true);
    }

    public static void main(String[] args) {
        EventDemo5 obj = new EventDemo5();
        obj.init();
    }
}

-----
import java.awt.event.*;

public class WindowHandler extends WindowAdapter {
    public void windowClosing(WindowEvent ev) {
        System.exit(0);
    }
}
```

7.5.4 การสร้างคลาสแบบ anonymous

เราสามารถสร้างคลาสประเภท Event Handler ภายในเมธอดที่ใช้ในการลงทะเบียนรับฟังเหตุการณ์ (เมธอดประเภท addXXXListener()) คลาสประเภทนี้เรียกว่าคลาสแบบ anonymous ซึ่งมักจะใช้คู่กับคลาสประเภท Event Adapter โดยนิยมใช้กับการปิดเฟรมอาทิเช่น คำสั่ง

```
fr.addWindowListener(new WindowAdapter() {
    public void windowClosing(WindowEvent ev) {
        System.exit(0);
    }
});
```

เป็นการสร้างคลาสแบบ anonymous ภายในเมธอด addWindowListener() เพื่อปิดเฟรมของอ้อมเจกต์ fr โปรแกรมที่ 7.6 แสดงตัวอย่างของคลาสในรูปแบบนี้ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นเช่นเดียวกับผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 7.1

โปรแกรมที่ 7.6 คลาสแบบ anonymous

```
import java.awt.event.*;
import javax.swing.JFrame;

public class EventDemo6 {
    public void init() {
        JFrame fr = new JFrame("Anonymous Class Event Demo");
        fr.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
        fr.addWindowListener(new WindowAdapter() {
            public void windowClosing(WindowEvent ev) {
                System.exit(0);
            }
        });
        fr.setSize(200, 200);
        fr.setVisible(true);
    }
    public static void main(String[] args) {
        EventDemo6 obj = new EventDemo6();
        obj.init();
    }
}
```

สรุปเนื้อหาของบท

- อ้อมเขกต์ของคลาสประเภท Event ในแพคเกจ `java.awt.event` จะถูกสร้างขึ้น เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น กับอ้อมเขกต์ของส่วนประกอบกราฟิก เช่น `ActionEvent` เกิดขึ้นเมื่อมีการกด Button หรือ `WindowEvent` เกิดขึ้นเมื่อมีการปิด Frame
- การจะจัดการกับ Event ประเภทใดนั้น โดยทั่วไปจะต้องสร้างอ้อมเขกต์ของคลาสที่ `implements` อินเตอร์เฟสที่สอดคล้องกันกับ Event นั้นด้วย เช่นถ้าต้องการจัดการกับ `WindowEvent` จะต้องสร้าง อ้อมเขกต์ของคลาสที่ `implements` อินเตอร์เฟส `WindowListener` โดยการสร้างอ้อมเขกต์อาจสร้างจาก คลาสใหม่ คลาสภายใน คลาสเดียวกัน หรือคลาสประเภท `anonymous` ซึ่งคลาสประเภทนี้จะถูกเรียกว่า คลาสประเภท Event Handler
- คลาสใดๆ สามารถ `implements` อินเตอร์เฟสได้หลายตัว ทำให้สามารถที่จะขึ้นทะเบียนรับฟังเหตุการณ์ ได้หลายเหตุการณ์
- คลาสประเภท Event Adapter ก็คือคลาสที่ `implements` อินเตอร์เฟสประเภท Listener ไว้แล้ว โดยได้ กำหนดเมธอดต่างๆ ของอินเตอร์เฟสที่ต้องเขียนบล็อกคำสั่งไว้แล้ว แต่จะเป็นบล็อกคำสั่งที่ไม่มีคำสั่งใดๆ อழุภาษาในบล็อก

บทที่ 8 อະເຣຍແລະ ຄອດເລື່ອກໜັນ

เนื้อหาในบทนີ້ເປັນການແນະນຳການໃຊ້ອະເຣຍຂອງຂໍ້ມູນຂົດພື້ນຖານ ແລະ ຂົນິຄລາສ ອົບນາຍການປະກາດແລະ ສ້າງອະເຣຍໜາຍມິຕີ ແນະນຳມີເຮັດທີ່ເກີ່ວຂຶ້ນກັບອະເຣຍ ອົບນາຍຄວາມໝາຍຂອງຄອດເລື່ອກໜັນ ແນະນຳອິນເຕອຣີຟີແລະ ຄລາສຕ່າງໆ ທີ່ອຸໍ່ໃນ Collection API ແລະ ການນຳໄປໃຊ້ຈານ

8.1 ອະເຣຍ

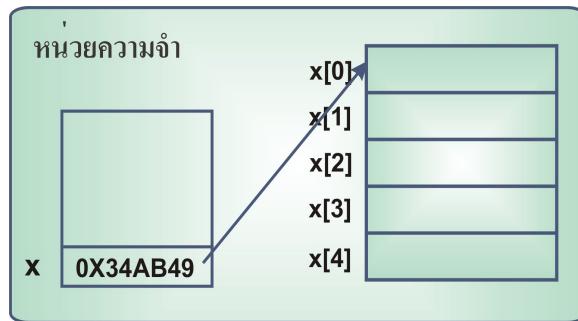
ອະເຣຍໃນພາຍາຈາວາ ຄື່ອຕັວແປຣທີ່ເປັນຂົດຂໍ້ມູນແບບອ້າງອີງທີ່ສາມາດໃຫ້ເກີ່ວຂຶ້ນໄດ້ໜາຍຄ່າ ຕັວແປຣອະເຣຍຈະເປັນຕັວແປຣທີ່ມີຂໍ້ອໍາເດີວັນແຕ່ຈະມີຈຳນວນສາມາຊີກໄດ້ໜາຍຕົວ ໂດຍຕໍ່ມີແນ່ງໃນໜ່າຍຄວາມຈຳທີ່ເກີ່ວຂຶ້ນຂໍ້ມູນ ເທົ່ານີ້ຈະອູ່ຍື່ຕິດກັນ ຕົວຍ່າງເຊັ່ນ ທາກຕ້ອງການກຳທັນດຕັວແປຣໃໝ່ມີຂົດຂໍ້ມູນເປັນ int ເພື່ອເກີ່ວຂຶ້ນໄດ້ 5 ດ້ວຍຕັ້ງທີ່ອັນດີຕັ້ງກັນ ຕັ້ງນີ້

```
int x1, x2, x3, x4, x5;
```

ຕັວແປຣດັ່ງກ່າວຈະຄືວ່າເປັນຕັວແປຣຄນະຕົວກັນ ໂດຍມີຂໍ້ອໍາຕ່າງກັນແລະ ໄມມີຄວາມສັນພັນຮື່ອງກັນແລະກັນ ແຕ່ທາກປະກາດໃຫ້ຕັວແປຣ x ເປັນຕັວແປຣທີ່ມີຈຳນວນສາມາຊີກ 5 ຕົວ ໂດຍໃຊ້ຄໍາສຳໜັກນີ້

```
int []x = new int[5];
```

ຈະທຳໃຫ້ຕັວແປຣອະເຣຍ x ເປັນຕັວແປຣທີ່ມີຂົດຂໍ້ມູນເປັນ int ທີ່ມີສາມາຊີກ 5 ຕົວ ໂດຍມີໝາຍເລຂສາມາຊີກຕັ້ງແຕ່ 0 ປຶ້ງ 4 ແລະ ເປັນຂົດຂໍ້ມູນແບບອ້າງອີງ ກລ່າວຄືອ່າງອີງ x ຈະເກີ່ວດຳແນ່ງຂອງໜ່າຍຄວາມຈຳພໍ່ອອ້າງອີງຄື່ອງດຳແນ່ງທີ່ເກີ່ວຂຶ້ນຂໍ້ມູນສາມາຊີກຂອງອະເຣຍແຕ່ລະຕົວ ດັ່ງແສດງໃນຮູບທີ່ 8.1

ຮູບທີ່ 8.1 ການເກີ່ວດຳແນ່ງອ້າງອີງຂອງຕັວແປຣອະເຣຍ

ภาษาจาวาแบ่งตัวแปรอะเรย์เป็นสองประเภทคือ

1. อะเรย์ของข้อมูลชนิดพื้นฐาน

2. อะเรย์ของข้อมูลชนิดคลาส

อะเรย์ของข้อมูลชนิดพื้นฐาน คืออะเรย์ที่สามารถใช้เก็บข้อมูลที่มีชนิดข้อมูลแบบพื้นฐานชนิดใดชนิดหนึ่งได้ หลายค่า เช่นอะเรย์ของข้อมูลชนิด int หรืออะเรย์ของข้อมูลชนิด boolean เป็นต้น

อะเรย์ของข้อมูลชนิดคลาส คืออะเรย์ที่สามารถใช้เก็บข้อมูลที่เป็นอีบเจกต์ของคลาสใดๆ ได้หลายอีบเจกต์ เช่นอะเรย์ของข้อมูลชนิด String เป็นต้น

8.2 อะเรย์ของข้อมูลชนิดพื้นฐาน

ภาษาจาวาสามารถที่จะสร้างอะเรย์ เพื่อใช้เก็บข้อมูลที่มีชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน ได้ การสร้างตัวแปรอะเรย์ จะมีขั้นตอนเช่นเดียวกับการสร้างตัวแปรที่เป็นชนิดข้อมูลแบบอ้างอิงทั่วไปสองขั้นตอนคือ

1. ขั้นตอนแรกเป็นการประกาศชื่อตัวแปร ขั้นตอนนี้จะเป็นการจดเนื้อที่ในหน่วย ความจำเพื่อเก็บค่าของ ตำแหน่งอ้างอิงที่เก็บข้อมูลสมาชิกในหน่วยความจำ แต่ขั้นตอนนี้จะยังไม่มีการจดเนื้อที่ในหน่วยความจำ เพื่อใช้เก็บค่าข้อมูลสมาชิกของอะเรย์แต่ละตัว ดังนั้นค่าของตัวแปรในขั้นตอนนี้จะเป็น null
2. ขั้นตอนที่สองเป็นการสร้างตัวแปร เพื่อบอกจำนวนสมาชิกของอะเรย์ และจดเนื้อที่ในหน่วยความจำ สำหรับเก็บค่าข้อมูลสมาชิกของอะเรย์แต่ละตัว โดยใช้คำสั่ง new เช่นเดียวกับการสร้างอีบเจกต์ของ คลาส ขั้นตอนนี้จะทำให้ค่าของตัวแปรเปลี่ยนไปเป็นค่าของตำแหน่งอ้างอิงที่เก็บข้อมูลสมาชิกของอะเรย์

8.2.1 การประกาศชื่อตัวแปรอะเรย์ของข้อมูลชนิดพื้นฐาน

การประกาศชื่อของตัวแปรอะเรย์จะมีรูปแบบคล้ายกับการประกาศชื่อตัวแปรของชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน แต่ การประกาศตัวแปรอะเรย์จะต้องมีเครื่องหมาย [] อู้ด้านหน้าหรือด้านหลังชื่อตัวแปรดังนี้

```
[modifier] dataType []variableName;  
หรือ [modifier] dataType variableName[];
```

ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```
int x[];  
private char []ch;  
public double y[];
```

ต่างก็เป็นการประกาศให้ตัวแปร `x`, `ch` และ `y` เป็นตัวแปรอะเรย์ โดยมีชนิดข้อมูลเป็น `int`, `char` และ `double` ตามลำดับ

การประกาศชื่อตัวแปรยังเป็นการจองเนื้อที่ในหน่วยความจำ เพื่อเก็บค่าของตำแหน่งอ้างอิงที่เก็บข้อมูลสมาชิกในหน่วยความจำ ซึ่งในขั้นตอนนี้จะเก็บค่าเป็น `null` ไว้ก่อน เมื่อจากยังไม่มีการจองเนื้อที่ในหน่วยความจำเพื่อเก็บข้อมูลสมาชิกของอะเรย์

ภาษาจาวาแตกต่างจากภาษาซีตรงที่อนุญาตให้ใช้เครื่องหมาย `[]` อู้ด้านหน้าชื่อตัวแปรอะเรย์ที่ต้องการประกาศได้ ส่วนข้อแตกต่างของการใช้เครื่องหมาย `[]` ด้านหน้าและด้านหลังจะเกิดขึ้น ในกรณีที่ต้องการประกาศตัวแปรหลายๆ ตัว ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```
int []x,y;  
จะเป็นการประกาศให้ตัวแปร x และ y เป็นตัวแปรอะเรย์ชนิดข้อมูล int ทึ่งคู่แต่คำสั่ง
```

```
int x[],y;  
จะเป็นการประกาศให้ตัวแปร x เป็นตัวแปรอะเรย์ที่มีชนิดข้อมูลเป็น int ส่วนตัวแปร y เป็นตัวแปรปกติที่ไม่ใช่ตัวแปรอะเรย์โดยมีชนิดข้อมูลเป็น int
```

8.2.2 การสร้างตัวแปรอะเรย์ของข้อมูลชนิดพื้นฐาน

การประกาศชื่อตัวแปรอะเรย์จะไม่มีการจองเนื้อที่ในหน่วยความจำ เพื่อเก็บข้อมูลสมาชิกของอะเรย์ เนื้อที่ในหน่วยความจำดังกล่าวจะถูกจองขึ้นเมื่อมีการใช้คำสั่ง `new` ซึ่งมีรูปแบบคำสั่งดังนี้

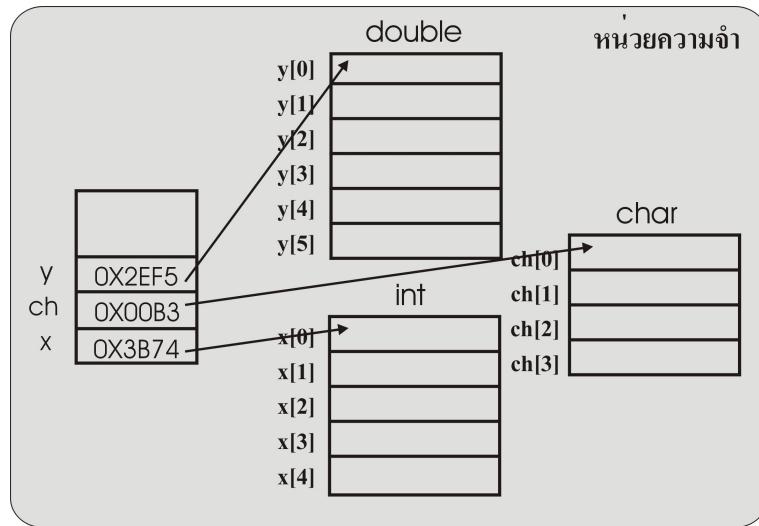
```
variableName = new dataType[size];
```

โดยที่ `size` คือจำนวนสมาชิกของอะเรย์ที่ต้องการ

คำสั่งนี้เป็นการระบุจำนวนสมาชิกของตัวแปรอะเรย์และเป็นการจองเนื้อที่ในหน่วยความจำสำหรับสมาชิกของอะเรย์แต่ละตัว นอกจากนี้ยังจะทำให้ค่าในหน่วยความจำที่เก็บตำแหน่งอ้างอิงของตัวแปรนั้นเปลี่ยนค่าจาก `null` ไปเป็นตำแหน่งที่เก็บข้อมูลดังแสดงในรูปที่ 8.2 ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

```
x = new int[5];  
ch = new char[4];  
y = new double[6];
```

เป็นคำสั่งสร้างตัวแปรอะเรย์ x, ch และ y ให้มีชนิดข้อมูลเป็น int, char และ double และมีจำนวนสมาชิกของอะเรย์เท่ากับ 5, 4 และ 6 ตามลำดับ

รูปที่ 8.2 การเก็บตำแหน่งอ้างอิงของตัวแปรอะเรย์

ในการสร้างตัวแปรอะเรย์ dataType ที่อยู่ในคำสั่ง new จะต้องเป็นชนิดข้อมูลชนิดเดียวกันกับชนิดข้อมูลของตัวแปรอะเรย์ ดังนั้นคำสั่ง

```
int []x;
x = new double[4];
```

จึงเป็นคำสั่งในการสร้างตัวแปรอะเรย์ที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากตัวแปรอะเรย์ x ถูกประกาศให้มีชนิดข้อมูลเป็น int แต่คำสั่ง new เป็นการมาสร้างอะเรย์ของข้อมูลชนิด double

เราสามารถที่จะรวมคำสั่งประกาศชื่อตัวแปรและคำสั่งการสร้างตัวแปรอะเรย์ไว้ในคำสั่งเดียวกันได้ โดยมีรูปแบบคำสั่งดังนี้

dataType []variableName = new dataType[size]; หรือ dataType variableName[] = new dataType[size];
--

ตัวอย่างเช่น

```
int []x = new int[5];
```

8.2.3 การเรียกใช้สมาชิกของอะเรย์

ตัวแปรอะเรย์ที่สร้างขึ้นจะมีสมาชิกที่มีหมายเลขตั้งแต่ 0 จนถึง size-1 การอ้างอิงถึงสมาชิกของอะเรย์แต่ละตัว จะมีรูปแบบดังนี้

```
variableName[index]
```

โดยที่ index คือตัวเลขระบุหมายเลขที่ของสมาชิกของอะเรย์ ซึ่งจะมีค่าได้ตั้งแต่ค่า 0 จนถึง size-1

ตัวอย่างเช่น

```
x[3]
```

หมายถึงข้อมูลของสมาชิกหมายเลขที่ 3 ของตัวแปร x

ตัวแปรอะเรย์ที่เป็นชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน จะแตกต่างจากตัวแปรปกติที่เป็นชนิดข้อมูลแบบพื้นฐาน โดยตัวแปรอะเรย์จะกำหนดค่าเริ่มต้นให้กับสมาชิกทุกตัวเสมอ ซึ่งมีค่าเริ่มต้น เช่นเดียวกับตัวแปรที่เป็นคุณลักษณะของอื่นๆ (ตารางที่ 2.5) ขณะที่ตัวแปรปกติจะถูกกำหนดค่าเริ่มต้นเฉพาะตัวแปรที่เป็นคุณลักษณะของอื่นๆ หรือคุณลักษณะของคลาสเท่านั้น

เราสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงค่าของสมาชิกของอะเรย์ได้ โดยการใช้คำสั่งกำหนดค่า โดยต้องอ้างอิงหมายเลขสมาชิกของอะเรย์ ตัวอย่างเช่น

```
x[0] = 4;
```

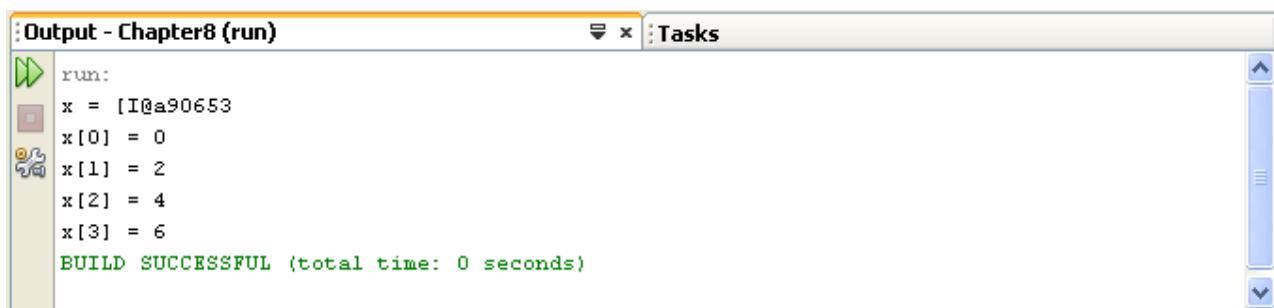
```
x[2] = 5;
```

เป็นการกำหนดค่าให้กับสมาชิกหมายเลขที่ 0 และ 2 ของตัวแปร x ให้มีค่าเป็น 4 และ 5 ตามลำดับ

การอ้างอิงชื่อตัวแปร x โดยไม่ระบุหมายเลขสมาชิกจะเป็นการเรียกดูค่าตำแหน่ง อ้างอิงของตัวแปรอะเรย์ โปรแกรมที่ 8.1 แสดงตัวอย่างการประกาศและสร้างตัวแปรอะเรย์ พร้อมทั้งกำหนดค่าต่างๆ โดยผลลัพธ์ที่ได้เป็นดังแสดงในรูปที่ 8.3

โปรแกรมที่ 8.1 ตัวอย่างการใช้อะเรย์

```
public class SimpleArrays {  
    public static void main(String args[]) {  
        int []x;  
        x = new int[4];  
        x[0] = 0;  
        x[1] = 2;  
        x[2] = 4;  
        x[3] = 6;  
        System.out.println("x = "+x);  
        System.out.println("x[0] = "+x[0]);  
        System.out.println("x[1] = "+x[1]);  
        System.out.println("x[2] = "+x[2]);  
        System.out.println("x[3] = "+x[3]);  
    }  
}
```


รูปที่ 8.3 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.1

8.2.4 การกำหนดค่าเริ่มต้นให้กับสมาชิกของอะเรย์

เราสามารถที่จะประกาศตัวแปรอะเรย์ สร้างตัวแปรอะเรย์ และกำหนดค่าให้กับสมาชิกของอะเรย์ภายในคำสั่งเดียวกัน โดยมีรูปแบบของคำสั่งดังนี้

```
dataType []variableName = {value1,value2,...,valueN};
```

โดยที่ value1,value2,...,valueN เป็นค่าที่ต้องการกำหนดให้กับสมาชิกของอะเรย์แต่ละตัว ซึ่งจะต้องเป็นข้อมูลค่าคงที่ที่มีชนิดข้อมูลที่สอดคล้องกับชนิดข้อมูลของตัวแปรอะเรย์

ตัวอย่างเช่น

```
int []x = {4,3,5,1,8};
```

เป็นคำสั่งสร้างตัวแปรอะเรย์ `x` ซึ่งมีจำนวนสมาชิก 5 ตัว โดยที่ `x[0], x[1], x[2], x[3]` และ `x[4]` มีค่าเริ่มต้นเป็น 4, 3, 5, 1 และ 8 ตามลำดับ

การกำหนดค่าเริ่มต้นของตัวแปรอะเรย์ ทำได้เฉพาะในคำสั่งประกาศตัวแปรเท่านั้น ทั้งนี้เราไม่สามารถที่จะกำหนดค่าเริ่มต้นภายหลังจากคำสั่งประกาศตัวแปรอะเรย์ได้ กล่าวคือคำสั่ง

```
int []x;
x[] = {4, 3, 5, 1, 8}; // illegal
```

เป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้อง

8.2.5 การใช้คำสั่ง `for` เพื่ออ้างอิงสมาชิกของอะเรย์

โดยทั่วไปเราจะใช้คำสั่ง `for` ในการอ้างอิงถึงสมาชิกของอะเรย์ที่ต้องเรียกใช้ในคำสั่งที่ซ้ำกันอาทิเช่น คำสั่ง

```
int x[] = {4, 3, 5, 1, 8};
```

จะเป็นการประกาศและสร้างตัวแปรอะเรย์ที่มีสมาชิกห้าตัว หากต้องการพิมพ์ค่าข้อมูลสมาชิกของอะเรย์แต่ละตัวโดยใช้คำสั่งดังนี้

```
System.out.println(x[0]);
System.out.println(x[1]);
System.out.println(x[2]);
System.out.println(x[3]);
System.out.println(x[4]);
```

จะเห็นได้ว่าเป็นการเรียกใช้คำสั่งที่ซ้ำกัน ซึ่งเราสามารถจะแทนที่ด้วยคำสั่ง `for` เพื่อให้โปรแกรมกระชับขึ้นดังนี้

```
for(int i = 0; i < 5; i++) {
    System.out.println(x[i]);
}
```

ทั้งนี้ภาษาจาวากำหนดให้ตัวแปรอะเรย์ทุกตัวมีคุณลักษณะ `length` เพื่อระบุจำนวนสมาชิกของอะเรย์แต่ละตัว ซึ่งตัวอย่างข้างต้นจะทำให้ `x.length` มีค่าเป็น 5 ดังนั้นส่วนของโปรแกรมข้างต้นสามารถเปลี่ยนใหม่ได้เป็น

```
for(int i = 0; i < x.length; i++) {
    System.out.println(x[i]);
}
```

นอกจากนี้เรายังสามารถที่จะเปลี่ยนคำสั่ง `for` ในรูปแบบที่เรียกว่า `enhanced for` เพื่อแยกแจงค่าของตัวแปร

อะเรย์โดยอัตโนมัติ ตัวอย่างเช่นคำสั่งข้างต้นสามารถเขียนใหม่อีกรังวังให้กระชับยิ่งขึ้นได้เป็น

```
for(int i : x) {
    System.out.println(x[i]);
}
```

โปรแกรมที่ 8.2 แสดงตัวอย่างการใช้คำสั่ง `for` กับตัวแปรอะเรย์เพื่อกำหนดค่าและพิมพ์ค่าของสมาชิกของอะเรย์แต่ละตัว ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นเช่นเดียวกันกับผลลัพธ์ที่ได้จากโปรแกรมที่ 8.1

โปรแกรมที่ 8.2 ตัวอย่างการใช้คำสั่ง `for`

```
public class ForWithArrays {
    public static void main(String args[]) {
        int []x;
        x = new int[4];
        for (int i=0; i<x.length; i++) {
            x[i] = i*2;
        }
        System.out.println("x = "+x);
        for (int i=0; i<x.length; i++) {
            System.out.println("x["+i+"] = "+x[i]);
        }
    }
}
```

8.2.6 ข้อผิดพลาดประเภท `ArrayIndexOutOfBoundsException`

การอ้างอิงถึงหมายเลขสมาชิกของอะเรย์ที่ไม่ถูกต้อง จะทำให้เกิดข้อผิดพลาดในตอนรันโปรแกรมโดยโปรแกรมจะส่งข้อผิดพลาด `ArrayIndexOutOfBoundsException` ออกมาก่อนหนะรันโปรแกรม

ตัวอย่างเช่น คำสั่ง

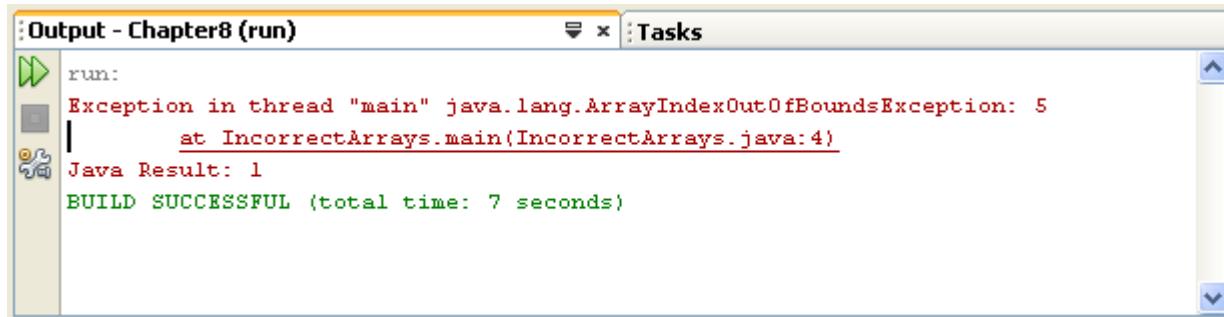
```
int []x = {4,3,5,1,8};
```

เป็นคำสั่งประกาศและสร้างตัวแปรอะเรย์ที่มีจำนวนสมาชิกตั้งแต่หมายเลข 0 ถึง 4 การอ้างอิงถึงสมาชิกตัวอื่น เช่น `x[5]` จะทำให้เกิดข้อผิดพลาดในตอนรันโปรแกรม

โปรแกรมที่ 8.3 แสดงตัวอย่างโปรแกรมที่มีการอ้างอิงสมาชิกของตัวแปรอะเรย์ที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ เป็นดังแสดงในรูปที่ 8.4

โปรแกรมที่ 8.3 ตัวอย่างโปรแกรมที่จะส่งข้อผิดพลาดออกมาก

```
public class IncorrectArrays {  
    public static void main(String args[]) {  
        int []x = {4,3,5,1,8};  
        System.out.println(x[5]);  
    }  
}
```


รูปที่ 8.4 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.3

8.3 อะเรย์ของข้อมูลชนิดคลาส

ตัวแปรอะเรย์ของข้อมูลชนิดคลาสคือ ตัวแปรที่ใช้เก็บกลุ่มของข้อมูลสมาชิกที่เป็น อีอมเจกต์ของคลาสใดคลาสหนึ่ง ขึ้นตอนการสร้างตัวแปรอะเรย์ของข้อมูลชนิดคลาสจะมีขึ้นตอนคล้ายกับขึ้นตอนการสร้างตัวแปรอะเรย์ของข้อมูลชนิดพื้นฐาน โดยมีขึ้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ขึ้นตอนแรกเป็นการประกาศตัวแปรอะเรย์ซึ่งจะจองเนื้อที่ในหน่วยความจำ เพื่อเก็บค่าของตำแหน่งอ้างอิงของตำแหน่งในหน่วยความจำของสมาชิกของอะเรย์แต่ละตัว
2. ขึ้นตอนที่สองเป็นการใช้คำสั่ง `new` เพื่อสร้างและจองเนื้อที่ในหน่วยความจำเพื่อเก็บค่าของตำแหน่งอ้างอิงของสมาชิกของอะเรย์ซึ่งจะชี้ไปยังตำแหน่งที่เก็บข้อมูลจริงๆ
3. ขึ้นตอนสุดท้ายเป็นการสร้างอีอมเจกต์ของคลาสให้กับสมาชิกแต่ละตัวของอะเรย์โดยใช้คำสั่ง `new` ซึ่งจะเป็นการจองเนื้อที่ในหน่วยความจำเพื่อเก็บข้อมูลจริงๆ ของอีอมเจกต์

ตัวอย่างเช่น ถ้าคลาส `Student` มีนิยามดังนี้

```

public class Student {
    private String name;
    public Student() {
        name = "NoName";
    }
    public Student(String n) {
        name = n;
    }
    public String getName() {
        return name;
    }
}

```

เราสามารถที่จะประกาศตัวแปรอย่างง่ายๆ ให้มีชนิดข้อมูลเป็นคลาส Student ตามขั้นตอนแรก โดยใช้คำสั่งดังนี้

```
Student []s;
```

ขั้นตอนที่สองเป็นการกำหนดขนาดและสร้างตัวแปรอย่างง่ายๆ ซึ่งหากต้องการให้มีจำนวนสมาชิก 3 ตัว จะทำได้โดยใช้คำสั่งดังนี้

```
s = new Student[3];
```

ขั้นตอนที่สามจะเป็นการอ้างอิงสมาชิกของอะเรย์แต่ละตัว หรือสร้างอ้อมเขตของคลาส Student โดยใช้คำสั่ง new เพื่อเป็นการเรียกใช้ constructor เมื่อонกับการสร้างอ้อมเขตทั่วไปดังนี้

```

s[0] = new Student("Thana");
s[1] = new Student("Somchai");
s[2] = new Student("Somsak");

```

อนึ่งความสามารถที่จะใช้คำสั่ง for ในกรณีที่ต้องการจะสร้างอ้อมเขตของสมาชิกแต่ละตัว โดยเรียกใช้ constructor แบบ default ได้ดังนี้

```

for(int i=0, i<s.length; i++) {
    s[i] = new Student();
}

```

นอกจากนี้เรายังสามารถที่จะรวมคำสั่งที่ใช้ในการประกาศ และสร้างตัวแปรอย่างง่ายๆ ของข้อมูลชนิดคลาส และคำสั่งที่ใช้ในการสร้างอ้อมเขต์ให้กับสมาชิกของอะเรย์แต่ละตัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

```

Student []s = {new Student("Thana"),
               new Student("Somchai"),
               new Student("Somsak")};

```

8.3.1 การเก็บค่าของตัวแปรระเรื่องข้อมูลนิคคลาส

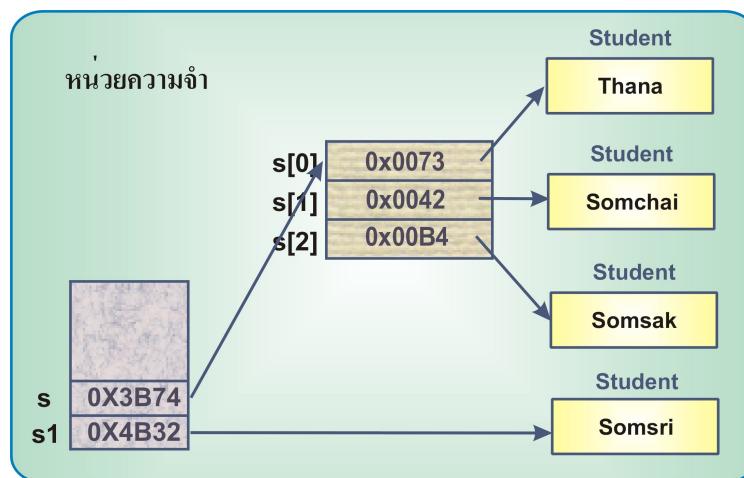
ตัวแปรของข้อมูลนิคคลาสโดยทั่วไปจะเป็นตัวแปรแบบอ้างอิง อาทิเช่น คำสั่ง

```
Student s1 = new Student("Somsri");
```

จะเป็นการสร้างตัวแปรแบบอ้างอิง `s1` ซึ่งค่าที่ `s1` เก็บในหน่วยความจำจะเป็นตำแหน่งที่อ้างอิงไปยังเนื้อที่ในหน่วยความจำที่เก็บข้อมูลของอีคอมเจกต์ของคลาส `Student`

กรณีของตัวแปรระเรื่องข้อมูลนิคคลาส ข้อมูลสามชิกของอะเรย์แต่ละตัวก็จะเก็บตำแหน่งอ้างอิงไปยังเนื้อที่ในหน่วยความจำที่เก็บข้อมูลของอีคอมเจกต์ของคลาส `Student` แต่ละอีคอมเจกต์

รูปที่ 8.5 แสดงตัวอย่างการเก็บค่าในหน่วยความจำของตัวแปร `s1` และตัวแปรระเรื่อง `s` ที่สร้างขึ้นจากคำสั่งข้างต้น

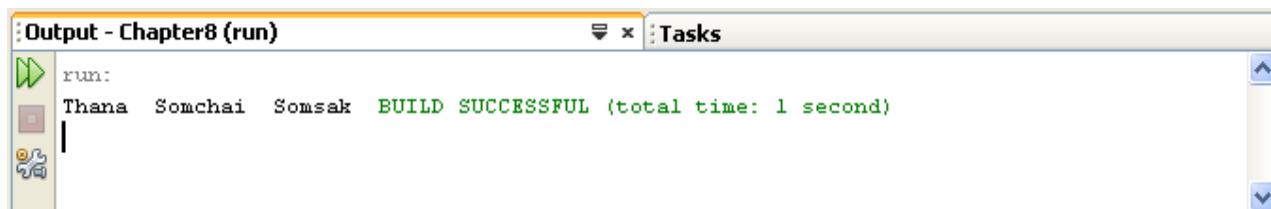

รูปที่ 8.5 ตัวอย่างการเก็บค่าของตัวแปรในหน่วยความจำ

โปรแกรมที่ 8.4 แสดงตัวอย่างโปรแกรมที่มีการสร้างตัวแปรระเรื่องนิคข้อมูลคลาส `Student` และมีการเรียกใช้เมธอด `getName()` ของอีคอมเจกต์แต่ละตัว ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้เป็นดังแสดงในรูปที่ 8.6

โปรแกรมที่ 8.4 ตัวอย่างօะเรย์ของข้อมูลชนิดคลาส

```
public class Student {  
    private String name;  
    public Student(String n) {  
        name = n;  
    }  
    public String getName() {  
        return name;  
    }  
}  
  
-----  
public class TestClassArrays {  
    public static void main(String args[]) {  
        Student []s = {new Student("Thana"),  
                       new Student("Somchai"),  
                       new Student("Somsak")};  
        for(int i=0; i<s.length; i++) {  
            System.out.print(s[i].getName()+" ");  
        }  
    }  
}
```


รูปที่ 8.6 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.4

8.4 օะเรย์หลายมิติ

ภาษาจาวากำหนดให้มีตัวแปรօะเรย์ที่เป็นหลายมิติอาทิเช่น การกำหนดตัวแปรที่มีลักษณะเป็นเมตริกซ์ (matrix) หรือตารางจะต้องใช้ตัวแปรօะเรย์ที่เป็นสองมิติ การประกาศ ตัวแปรօะเรย์ที่มีขนาดมากกว่าหนึ่งมิติทำได้โดยการเพิ่มเครื่องหมาย [] ในแต่ละมิติ ดังนี้รูปแบบการประกาศตัวแปรօะเรย์สองมิติมีดังนี้

[modifier]	dataType	[]	[]variableName;
หรือ	[modifier]	dataType	variableName[] [];

ตัวอย่างเช่น

```
int [][]x;
```

เป็นการประกาศตัวแปรอะเรย์สองมิติ x ซึ่งมีชนิดข้อมูลเป็น int

การสร้างตัวแปรอะเรย์หลายมิติจะต้องระบุจำนวนสมาชิกของอะเรย์ในแต่ละมิติโดยใช้คำสั่ง new ดังนี้รูปแบบการสร้างตัวแปรอะเรย์สองมิติเป็นดังนี้

```
variableName = new dataType [row] [col];
```

โดยที่

- row กือจำนวนสมาชิกในแต่ละแถว
- col กือจำนวนสมาชิกในแต่ละคอลัมน์

ตัวอย่างเช่น

```
x = new int [3] [4];
```

เป็นการสร้างตัวแปรอะเรย์สองมิติ x ซึ่งมีขนาด 3 แถว 4 คอลัมน์

การเรียกใช้สมาชิกของอะเรย์สองมิติจะต้องระบุตำแหน่งของแถวและคอลัมน์ โดยมีรูปแบบดังนี้

```
variableName [row_number] [col_number]
```

โดยที่

- row_number กือหมายเลขของสมาชิกของอะเรย์สองมิติ
- col_number กือหมายเลขคอลัมน์ของสมาชิกของอะเรย์สองมิติ

ตัวอย่างเช่น

```
x [2] [3]
```

หมายถึงสมาชิกของอะเรย์ x ตำแหน่งแถวที่ 2 คอลัมน์ที่ 3 เป็นต้น

8.4.1 การเขียนโปรแกรมเพื่อจัดการกับเมตริกซ์

โปรแกรมทางด้านคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเมตริกซ์ จะต้องใช้ตัวแปร อะเรย์ขนาดสองมิติ โปรแกรมที่ 8.5 เป็นตัวอย่างแสดงการบวกและคูณเมตริกซ์สองเมตริกซ์โดยการบวกเมตริกซ์สองเมตริกซ์นั้นเมตริกซ์ทั้งสองจะต้องมีขนาดเท่ากัน ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นการรวมสมาชิกแต่ละตัวของเมตริกซ์เข้าด้วยกัน อาทิเช่น

$$\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} & a_{14} & a_{15} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} & a_{24} & a_{25} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} & a_{34} & a_{35} \\ a_{41} & a_{42} & a_{43} & a_{44} & a_{45} \\ a_{51} & a_{52} & a_{53} & a_{54} & a_{55} \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} b_{11} & b_{12} & b_{13} & b_{14} & b_{15} \\ b_{21} & b_{22} & b_{23} & b_{24} & b_{25} \\ b_{31} & b_{32} & b_{33} & b_{34} & b_{35} \\ b_{41} & b_{42} & b_{43} & b_{44} & b_{45} \\ b_{51} & b_{52} & b_{53} & b_{54} & b_{55} \end{bmatrix} =$$

$$\begin{bmatrix} a_{11} + b_{11} & a_{12} + b_{12} & a_{13} + b_{13} & a_{14} + b_{14} & a_{15} + b_{15} \\ a_{21} + b_{21} & a_{22} + b_{22} & a_{23} + b_{23} & a_{24} + b_{24} & a_{25} + b_{25} \\ a_{31} + b_{31} & a_{32} + b_{32} & a_{33} + b_{33} & a_{34} + b_{34} & a_{35} + b_{35} \\ a_{41} + b_{41} & a_{42} + b_{42} & a_{43} + b_{43} & a_{44} + b_{44} & a_{45} + b_{45} \\ a_{51} + b_{51} & a_{52} + b_{52} & a_{53} + b_{53} & a_{54} + b_{54} & a_{55} + b_{55} \end{bmatrix}$$

ส่วนการคูณเมตริกซ์ A กับเมตริกซ์ B นั้นจำนวน colum ของเมตริกซ์ A จะต้องมีขนาดเท่ากับจำนวนแถวของ เมตริกซ์ B โดยถ้าเมตริกซ์ C เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการคูณ เมตริกซ์ดังนี้

$$\begin{bmatrix} c_{11} & c_{12} & c_{13} & c_{14} & c_{15} \\ c_{21} & c_{22} & c_{23} & c_{24} & c_{25} \\ c_{31} & c_{32} & c_{33} & c_{34} & c_{35} \\ c_{41} & c_{42} & c_{43} & c_{44} & c_{45} \\ c_{51} & c_{52} & c_{53} & c_{54} & c_{55} \end{bmatrix} =$$

$$\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} & a_{14} & a_{15} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} & a_{24} & a_{25} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} & a_{34} & a_{35} \\ a_{41} & a_{42} & a_{43} & a_{44} & a_{45} \\ a_{51} & a_{52} & a_{53} & a_{54} & a_{55} \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} b_{11} & b_{12} & b_{13} & b_{14} & b_{15} \\ b_{21} & b_{22} & b_{23} & b_{24} & b_{25} \\ b_{31} & b_{32} & b_{33} & b_{34} & b_{35} \\ b_{41} & b_{42} & b_{43} & b_{44} & b_{45} \\ b_{51} & b_{52} & b_{53} & b_{54} & b_{55} \end{bmatrix}$$

จะได้สมาชิกของเมตริกซ์ C แต่ละตัวมีค่าดังนี้

$$c_{ij} = a_{i1}x \ b_{1j} + a_{i2}x \ b_{2j} + a_{i3}x \ b_{3j} + a_{i4}x \ b_{4j} + a_{i5}x \ b_{5j}$$

โปรแกรมที่ 8.5 จะมีคำสั่ง `int[][] a = new int[5][5];` ที่ใช้ในการสร้างตัวแปรอะเรย์สองมิติ โดยมีค่าของสมาชิกของอะเรย์จากการสุ่มตัวเลขจำนวนระหว่าง 0 ถึง 9 จากคำสั่ง

```
a[i][j] = (int) (Math.random() * 10);
```

โปรแกรมนี้จะใช้คำสั่ง `for` ที่มีโครงสร้างแบบซ้อนอยู่หลายที่ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการจัดการประมวลผลข้อมูลของสมาชิกตัวแปรอะเรย์คลาส `Matrices` มีเมธอดดังนี้

- `addMatrices(int[][] m1, int[][] m2)` ใช้เพื่อกำหนดผลลัพธ์ที่ได้จากการบวกเมตริกซ์ โดยรับ argument เข้ามาเป็นตัวแปรอะเรย์สองมิติ 2 ตัว
- `mulMatrices(int[][] m1, int[][] m2)` ใช้เพื่อกำหนดผลลัพธ์ที่ได้จากการคูณเมตริกซ์ โดยรับ argument เข้ามาเป็นตัวแปรอะเรย์สองมิติ 2 ตัว
- `printMatrix(int[][] m)` ใช้เพื่อแสดงค่าสมาชิกแต่ละตัวของเมตริกซ์ที่รับเข้ามาเป็น argument ตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากโปรแกรมนี้เป็นดังแสดงในรูปที่ 8.7

โปรแกรมที่ 8.5 ตัวอย่างการคำนวณเมตริกซ์

```
public class CalMatrices {
    public static void main(String args[]) {
        int[][] a = new int[5][5];
        int[][] b = new int[5][5];
        int[][] c = new int[5][5];
        for (int i = 0; i < a.length; i++) {
            for (int j = 0; j < a[i].length; j++) {
                a[i][j] = (int) (Math.random() * 10);
                b[i][j] = (int) (Math.random() * 10);
            }
        }
        Matrices mt = new Matrices();
        System.out.println("Matrix A:");
        mt.printMatrix(a);
        System.out.println("Matrix B:");
        mt.printMatrix(b);
        c = mt.addMatrices(a, b);
        System.out.println("Matrix A+B:");
        mt.printMatrix(c);
        c = mt.mulMatrices(a, b);
        System.out.println("Matrix A*B:");
        mt.printMatrix(c);
    }
}
```

```

public class Matrices {
    int [][]m = new int[5][5];
    public int[][] addMatrices(int[][] m1, int[][] m2) {
        for (int i=0; i<m1.length; i++) {
            for (int j=0; j<m1[i].length; j++) {
                m[i][j] = m1[i][j] + m2[i][j];
            }
        }
        return m;
    }
    public int[][] mulMatrices(int[][] m1, int[][] m2) {
        int sum;
        for (int i=0; i<m1.length; i++) {
            for (int j=0; j<m1[i].length; j++) {
                sum = 0;
                for (int k = 0;k < m1[i].length; k++) {
                    sum += m1[i][k] * m2[k][j];
                }
                m[i][j] = sum;
            }
        }
        return m;
    }
    public void printMatrix(int[][] m) {
        for (int i=0; i<m.length; i++) {
            for (int j=0; j<m[i].length; j++) {
                System.out.print(m[i][j]+"\t");
            }
            System.out.println();
        }
    }
}

```

อนึ่งคุณลักษณะ `length` เมื่อนำมาใช้กับตัวแปรอะเรย์สองมิติจะให้ค่าดังนี้ `x.length` จะได้ค่าเท่ากับจำนวน
แถวของตัวแปรอะเรย์ ส่วน `x[i].length` จะได้ค่าเท่ากับจำนวนคอลัมน์ในแถวที่ `i` ของตัวแปรอะเรย์

```

run:
Matrix A:
2      7      2      2      3
9      1      5      8      5
1      0      8      1      9
6      1      4      4      3
7      6      9      0      5

Matrix B:
5      8      3      4      1
4      5      2      7      8
2      3      7      1      3
0      0      0      6      5
1      1      3      4      5

Matrix A+B:
7      15     5      6      4
13     6      7      15     13
3      3      15     2      12
6      1      4      10     8
8      7      12     4      10

Matrix A*B:
45      60     43      83     89
64      97     79     116     97
30      41     86      54     75
45      68     57      71     61
82     118    111     99     107

BUILD SUCCESSFUL (total time: 1 second)

```

รูปที่ 8.7 ตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.5

8.4.2 อะเรย์สองมิติที่มีจำนวนคอลัมน์ต่างกัน

ภาษาจาวาอนุญาตให้มีการสร้างอะเรย์สองมิติที่มีขนาดของคอลัมน์ในแต่ละแถวไม่เท่ากันได้ โดยจะต้องระบุจำนวนแตรโอดโดยใช้คำสั่ง `new` ก่อน เเล้วระบุจำนวนคอลัมน์ในแต่ละแถว ตัวอย่างเช่นคำสั่ง

```

int [][]x;
x = new int[3][];
x[0] = new int[4]
x[1] = new int[2];
x[2] = new int[3]

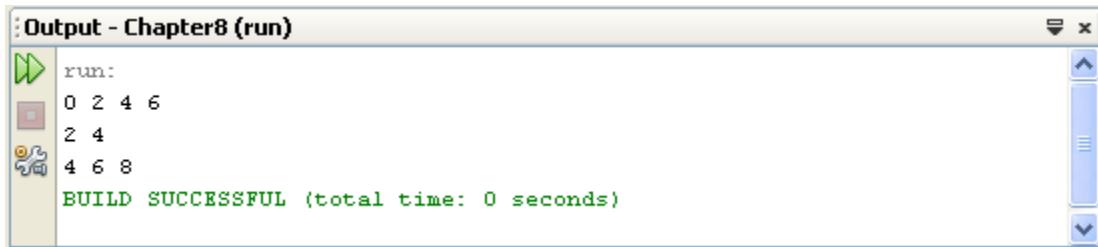
```

เป็นการสร้างตัวแปรอะเรย์ `x` ซึ่งมีสมาชิกจำนวน 3 ถ้า โดยที่แตรที่หนึ่งมี 4 คอลัมน์ แตรที่สองมี 2 คอลัมน์ และแตรที่สามมี 3 คอลัมน์

โปรแกรมที่ 8.6 แสดงการสร้างตัวแปรอะเรย์สองมิติที่แต่ละແຄວມีจำนวนคอลัมน์ต่างกัน โปรแกรมนี้จะได้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 8.8 และรูปที่ 8.9 แสดงข้อมูลที่อยู่ในสมาชิกแต่ละตัวของอะเรย์

โปรแกรมที่ 8.6 ตัวอย่างการสร้างอะเรย์สองมิติที่แต่ละແຄວมีจำนวนคอลัมน์ต่างกัน

```
public class TwoDimensionArrays {
    public static void main(String args[]) {
        int x[][] = new int[3][];
        x[0] = new int[4];
        x[1] = new int[2];
        x[2] = new int[3];
        for(int i=0; i<x.length; i++) {
            for(int j=0; j<x[i].length; j++) {
                x[i][j] = (i+j)*2;
            }
        }
        for(int i=0; i<x.length; i++) {
            for(int j=0; j<x[i].length; j++) {
                System.out.print(x[i][j]+" ");
            }
            System.out.println();
        }
    }
}
```


รูปที่ 8.8 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.6

		0	1	2	3
		0	2	4	6
x		2	4		
		4	6	8	

รูปที่ 8.9 แสดงตัวอย่างข้อมูลที่อยู่ในอะเรย์ ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.6

8.4.3 เมธอดที่เกี่ยวข้องกับอะเรย์

ภาษาจาวามีเมธอดหลายเมธอดที่รับ argument เป็นอะเรย์ของข้อมูลชนิดต่างๆ ตัวอย่างเช่นแพคเกจ `java.lang` มีคลาสที่ชื่อ `Arrays` ซึ่งมีเมธอดที่เกี่ยวข้องกับอะเรย์ที่สำคัญดังนี้

- `sort()` เป็นเมธอดที่ใช้ในการเรียงค่าข้อมูลสมาชิกของอะเรย์จากน้อยไปมาก
- `binarySearch()` เป็นเมธอดที่ใช้ในการค้นหาค่าข้อมูลที่ต้องการจากชุดข้อมูลทั้งหมดของสมาชิกของอะเรย์ ซึ่งถูกเรียงจากน้อยไปมากหรือมากไปน้อยไว้แล้ว
- `fill()` เป็นเมธอดที่ใช้ในการกำหนดค่าข้อมูลเดียวกันให้กับสมาชิกทั้งหมดของอะเรย์

เนื่องจากเมธอดทั้งสามเมธอดที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเมธอดแบบ `static` ดังนั้นการเรียกใช้งานเมธอดเหล่านี้จึงสามารถเรียกโดยใช้ชื่อคลาส `Arrays` ได้เลย ไม่จำเป็นต้องสร้างอ้อมเขต์ของคลาส `Arrays` ขึ้นมาก่อนการเรียกใช้งาน

โปรแกรมที่ 8.7 แสดงตัวอย่างการเรียกใช้เมธอดของคลาส `Arrays` ที่กล่าวไว้ข้างต้น โปรแกรมนี้เรียกใช้เมธอด `sort()` โดยส่ง argument ที่เป็นตัวแปรอะเรย์ `a` ไปเพื่อเรียงค่าข้อมูลของสมาชิกของตัวแปรอะเรย์ `a` จากน้อยไปมาก เมธอด `binarySearch()` จะใช้ในการค้นหาสมาชิกของตัวแปรอะเรย์ `a` ที่มีค่าเท่ากับ 1.65 ส่วนเมธอด `fill()` ใช้ในการกำหนดค่าของสมาชิกของตัวแปรอะเรย์ `a` ทุกตัวให้มีค่าเป็น 1.0 โปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 8.10

ภาษาจาวาไม่ยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงขนาดของอะเรย์ ดังนั้นการใช้คำสั่ง `new` เพื่อประกาศขนาดของตัวแปรอะเรย์ใหม่ จะทำให้ค่าของข้อมูลเดิมหายไป ตัวอย่างเช่นคำสั่ง

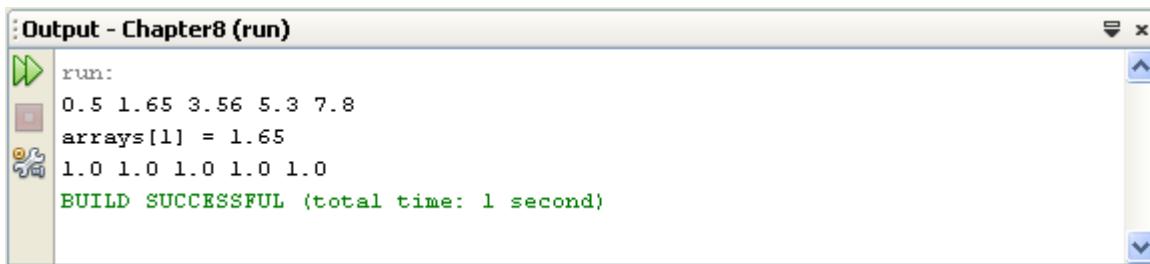
```
int []x = {4,7,9};  
x = new int[4];
```

จะเป็นคำสั่งในการประกาศตัวแปรอะเรย์ `x` และสร้างอะเรย์พร้อมกับกำหนดค่าเริ่มต้นให้กับสมาชิกทั้ง 3 ตัวของอะเรย์ โดยมีค่าข้อมูลเป็น 4, 7 และ 9 ตามลำดับ แต่คำสั่งดังมาจะเป็นการสร้างอะเรย์ `x` ขึ้นมาใหม่โดยไม่สามารถนำค่าของข้อมูลเดิมกลับมาได้ จึงทำให้ค่าข้อมูลสมาชิกของอะเรย์ทั้ง 4 ตัวมีค่าเท่ากับ 0 ทั้งหมด

โปรแกรมที่ 8.7 ตัวอย่างการเรียกใช้เมธอดของคลาส Arrays

```
import java.util.Arrays;

public class MethodsArrays {
    public static void main(String args[]) {
        double d[] = {5.3, 3.56, 0.5, 1.65, 7.8};
        Arrays.sort(d);
        for(int i=0; i<d.length; i++) {
            System.out.print(d[i]+" ");
        }
        System.out.println();
        int pos = Arrays.binarySearch(d,1.65);
        System.out.println("arrays["+pos+"] = 1.65");
        Arrays.fill(d,1.0);
        for(int i=0; i<d.length; i++) {
            System.out.print(d[i]+" ");
        }
        System.out.println();
    }
}
```


รูปที่ 8.10 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.7

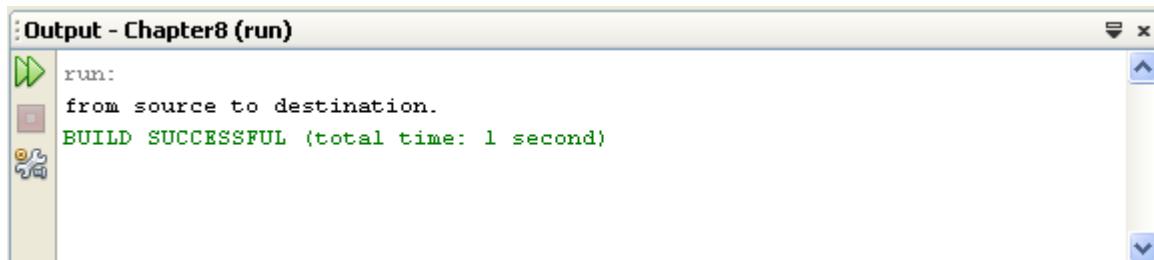
ภาษาจาวามีคำสั่ง `System.arraycopy()` ใช้สำหรับคัดลอกค่าข้อมูลของสมาชิกของอาร์เรย์โดยมีโครงสร้างรูปแบบคำสั่งดังนี้

```
System.arraycopy(Object src,int src_pos,Object dst,int dst_pos,int length);
```

โปรแกรมที่ 8.8 แสดงตัวอย่างการใช้คำสั่ง `System.arraycopy()` โดยส่ง argument ซึ่งเป็นตัวแปรอเรย์ `src` ซึ่งเป็นอาร์เรย์ต้นแบบ เริ่มจากค่าข้อมูลของสมาชิกลำดับที่ 3 ของอาร์เรย์ `src` ไปยังสมาชิกลำดับที่ 0 ของอาร์เรย์ `dst` โดยให้ทำการคัดลอกข้อมูลทั้งสิ้น 4 ค่าข้อมูล โดยโปรแกรมนี้จะได้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 8.11

โปรแกรมที่ 8.8 ตัวอย่างการใช้คำสั่ง System.arraycopy();

```
public class CopyArrays {  
    public static void main(String args[]) {  
        String []scr = {"Copy","an","array","from",  
                      " source"," to"," destination."};  
        String []dst = new String[4];  
        System.arraycopy(scr,3,dst,0,4);  
        for(int i=0; i<dst.length; i++) {  
            System.out.print(dst[i]);  
        }  
        System.out.println();  
    }  
}
```


รูปที่ 8.11 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.8

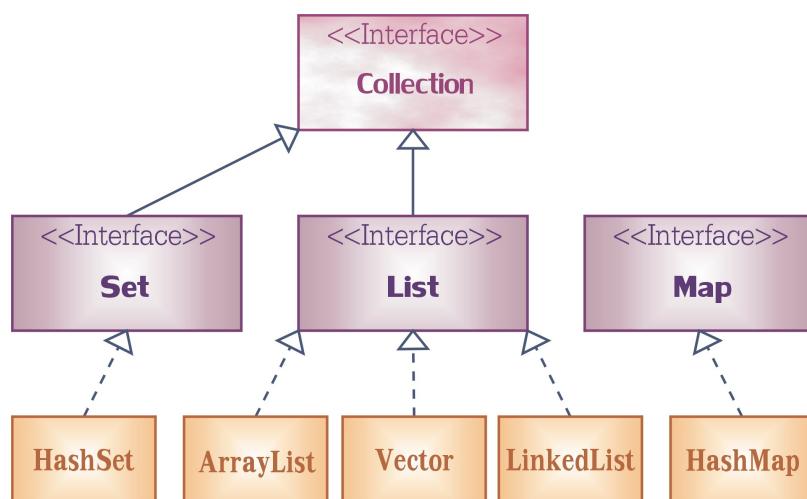
8.5 คลาสเล็กชั้น

ตัวแปรอะเรย์เป็นชนิดข้อมูลแบบอ้างอิง ซึ่งเมื่อมีการสร้างอะเรย์โดยใช้คำสั่ง new แล้วจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงขนาดของจำนวนสมาชิกที่เก็บในอะเรย์ได้ ในกรณีที่ต้องการจะเก็บกลุ่มของข้อมูลที่สามารถเปลี่ยนแปลงขนาดของจำนวนสมาชิกได้ ภาษาจาวาจะใช้คลาสประเภทคลาสเล็กชั้น (Collection) ซึ่งเป็นคลาสที่ใช้ในการเก็บกลุ่มของข้อมูลชนิดคลาสที่ชื่อ Object ซึ่งคลาสทุกๆ คลาสในภาษาจาวาจะสืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Object นี้ ดังนั้นคลาสประเภทคลาสเล็กชั้นสามารถเก็บอีอบเจกต์ของคลาสใดๆ ในภาษาจาวาได้ตามหลักการ Dynamic Binding ของการมีไคลาสรูปแบบที่ได้กล่าวถึงไปในบทที่ 4

คลาสประเภทคลาสเล็กชั้นถูกกำหนดไว้ใน Java API ที่ชื่อ Collection API โดยจะประกอบไปด้วยอินเตอร์เฟสและคลาสต่างๆ ดังแสดงในรูปที่ 8.12 Collection API ได้กำหนดอินเตอร์เฟสต่างๆ ที่มีเงื่อนไขในการใส่ข้อมูลของสมาชิกของคลาสเล็กชั้นที่แตกต่างกันดังนี้

- Collection เป็นอินเตอร์เฟสที่กำหนดเมธอดในการจัดการข้อมูลของสมาชิก สำหรับคลาสประเภท коллเลกชันที่จะต้อง implements อินเตอร์เฟสนี้
- Set เป็นอินเตอร์เฟสที่ใช้ implements คลาสประเภทคลลเลกชันที่มีสมาชิกที่มีข้อมูลไม่ซ้ำกัน และไม่มีลำดับการใส่ข้อมูล
- List เป็นอินเตอร์เฟสที่ใช้ implements คลาสประเภทคลลเลกชันที่มีสมาชิกซึ่งอาจมีข้อมูลซ้ำกันได้ แต่จะมีลำดับของสมาชิกของการใส่ข้อมูล
- Map เป็นอินเตอร์เฟสที่ใช้ implements คลาสประเภทคลลเลกชันซึ่งสมาชิกจะมีองค์ประกอบสองส่วน คือ ข้อมูลและคีย์ (key) ข้อมูลของสมาชิกประเภทนี้อาจซ้ำกันได้ แต่คีย์ของสมาชิกแต่ละตัวจะต้องไม่ซ้ำกัน

คลาสใน Collection API ที่ implements อินเตอร์เฟสเหล่านี้คือ HashSet, ArrayList, LinkedList, Vector และ HashMap

รูปที่ 8.12 อินเตอร์เฟสและคลาสต่างๆ ใน Collection API

8.5.1 อินเตอร์เฟส Collection

Collection เป็นชื่ออินเตอร์เฟสที่กำหนดไว้ใน Collection API โดยมีเมธอดที่สำคัญดังนี้

- boolean add (Object element)

เป็นเมธอดที่ใช้ในการใส่สมาชิกลงในคลลเลกชัน โดยสมาชิกที่จะใส่ต้องเป็นอ็อบเจกต์ของคลาส

ได้คลาสหนึ่ง เมธอดนี้จะส่งค่ากลับมาเป็นชนิดข้อมูลแบบ boolean โดยจะให้ค่าเป็น true ถ้าสามารถใส่ข้อมูลได้

- boolean remove (Object element)

เป็นเมธอดที่ใช้ในการลบสมาชิกออกจากคอลเลกชัน โดยต้องส่งผ่าน argument ที่เป็นอ็อบเจกต์ ที่ต้องการลบออก เมธอดนี้จะส่งค่ากลับมาเป็นชนิดข้อมูลแบบ boolean โดยจะให้ค่าเป็น true ในกรณีที่ลบข้อมูลได้

- int size()

เป็นเมธอดที่ใช้ในการหาจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ในคอลเลกชัน

- boolean isEmpty()

เป็นเมธอดที่ใช้ในการตรวจสอบว่า คอลเลกชันมีสมาชิกอยู่หรือไม่ โดยจะส่งค่ากลับมาเป็น true ถ้าไม่มีสมาชิกอยู่ในคอลเลกชัน

- boolean contains(Object element)

เป็นเมธอดที่ใช้ในการตรวจสอบว่า คอลเลกชันมีสมาชิกที่มีค่าเป็นอ็อบเจกต์ของ argument ที่ส่งผ่านมากหรือไม่

- Iterator iterator()

เป็นเมธอดที่ใช้ในการแจกแจงข้อมูลของสมาชิกในคอลเลกชัน

8.5.2 อินเตอร์เฟส Set

Set เป็นอินเตอร์เฟสที่สืบทอดมาจากอินเตอร์เฟส Collection โดยมีคลาสที่สำคัญที่ implements อินเตอร์เฟสนี้คือคลาส HashSet คลาส HashSet ใช้ในการสร้างอ็อบเจกต์ประเภทคอลเลกชันซึ่งจะมีสมาชิกของข้อมูลซ้ำกันไม่ได้ โปรแกรมที่ 8.9 แสดงตัวอย่างการใช้คลาส HashSet โปรแกรมนี้จะต้องมีคำสั่ง import java.util.*; เพื่อที่จะเรียกใช้คลาสต่างๆ ที่กำหนดใน Collection API โปรแกรมนี้ได้สร้างอ็อบเจกต์ s ซึ่งเป็นอ็อบเจกต์ของคลาส HashSet และเรียกใช้เมธอด add() ในการใส่ข้อมูลลงในอ็อบเจกต์ s โดยปกติแล้ว argument ของเมธอด add() จะต้องเป็น อ็อบเจกต์ของคลาสที่ชื่อ Object แต่โปรแกรมนี้จะส่ง argument ที่เป็นอ็อบเจกต์

ของคลาส String ซึ่งสามารถทำได้เนื่องจากคลาส String เป็นคลาสที่สืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Object โปรแกรมนี้ต้องการจะแสดงให้เห็นว่าเราไม่สามารถที่จะใส่ข้อมูลที่ซ้ำกัน (ข้อความ “Java”) ลงในอีบเจกต์ชนิด HashSet ได้ ซึ่งโปรแกรมนี้จะได้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 8.13

โปรแกรมที่ 8.9 ตัวอย่างการใช้คลาส HashSet

```
import java.util.*;
public class SampleSet {
    public static void main(String args[]) {
        Set s = new HashSet();
        s.add("C#");
        s.add("Java");
        s.add("Pascal");
        System.out.println("The size of this set is " + s.size());
        System.out.println("The contents are " + s);
        System.out.println("Removing C#");
        s.remove("C#");
        System.out.println("Now this set contains C#: " + s.contains("C#"));
        s.add("Java");
        System.out.println("Now the size is " + s.size());
        System.out.println("The contents are " + s);
    }
}
```

```
run:
The size of this set is 3
The contents are [C#, Pascal, Java]
Removing C#
Now this set contains C#: false
Now the size is 2
The contents are [Pascal, Java]
BUILD SUCCESSFUL (total time: 0 seconds)
```

รูปที่ 8.13 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.9

8.5.3 อินเตอร์เฟส List

List เป็นอินเตอร์เฟสที่สืบทอดมาจากอินเตอร์เฟส Collection แต่จะแตกต่างจากอินเตอร์เฟส Set ตรงที่จะมีลำดับของสมาชิกอยู่ (index) และสามารถที่มีสมาชิกซึ่งมีข้อมูลซึ่งซ้ำกัน ซึ่งอินเตอร์เฟส List จะเพิ่มเมธอดที่

เกี่ยวข้องกับข้อมูลลำดับของสมาชิก ดังนี้

- void add(int index, Object element)

เป็นเมธอดในการใส่สมาชิกลงในคอลเลกชันที่เป็นอ็อบเจกต์ที่มีค่าเป็น argument ที่ส่งผ่าน โดยมีลำดับที่เป็นเลขจำนวนเต็มใน argument ที่ชื่อ index

- Object remove(int index)

เป็นเมธอดในการลบสมาชิกลำดับที่ซึ่งมีเลขจำนวนเต็มใน argument ที่ชื่อ index ออกจากคอลเลกชัน

- Object get(int index)

เป็นเมธอดนี้ใช้ในการเรียกข้อมูลของสมาชิกลำดับที่มีเลขจำนวนเต็มใน argument ที่ชื่อ index

- int indexOf(Object element)

เป็นเมธอดนี้ใช้ในการตรวจสอบว่าอ็อบเจกต์ที่มีค่าใน argument ที่ส่งผ่านมาเป็นสมาชิกลำดับที่เท่าไรของคอลเลกชัน

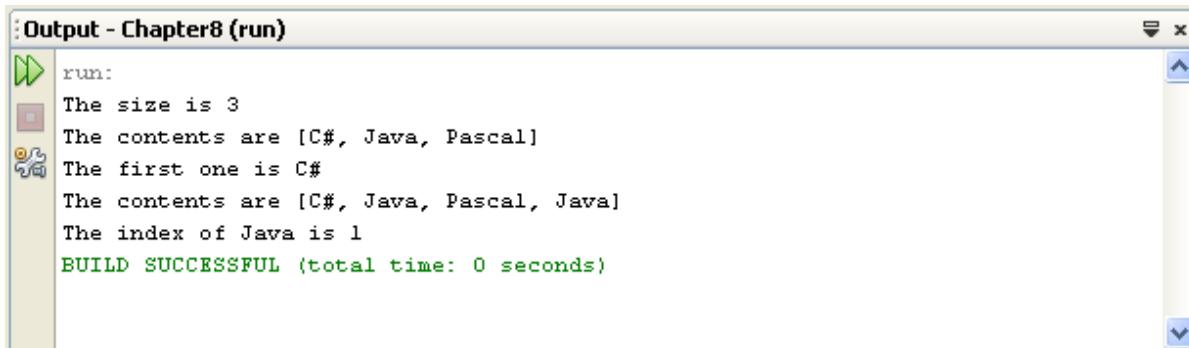
- ListIterator listIterator()

เป็นเมธอดนี้ใช้ในการแยกແຈux ข้อมูลของสมาชิกในคอลเลกชันแบบ List

คลาสสำคัญที่ implements อินเตอร์เฟส List ซึ่งระบุไว้ใน Collection API คือคลาส LinkedList และ ArrayList โปรแกรมที่ 8.10 แสดงตัวอย่างการใช้คลาส LinkedList โปรแกรมนี้จะมีคำสั่ง l.get(0) เป็นการเรียกข้อมูลของสมาชิกลำดับที่ 0 ในอ็อบเจกต์ l ที่เป็นอ็อบเจกต์ของคลาส LinkedList ส่วนคำสั่ง l.indexOf("Java") เป็นคำสั่งเรียกคุณลำดับที่ของสมาชิกในอ็อบเจกต์ l ซึ่งมีข้อมูลเป็นอ็อบเจกต์ String ที่มีข้อความใน "Java" โปรแกรมนี้แสดงตัวอย่างของข้อแตกต่างระหว่างคลาสประเภท Set และ List ทั้งนี้จะเห็นได้จากคำสั่ง l.add("Java") สามารถที่จะใส่ข้อมูลที่ซ้ำกันได้โดยโปรแกรมจะได้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 8.14

โปรแกรมที่ 8.10 ตัวอย่างการใช้คลาส LinkedList

```
import java.util.*;  
  
public class SampleList {  
    public static void main(String args[]) {  
        List l = new LinkedList();  
        l.add("C#");  
        l.add("Java");  
        l.add("Pascal");  
        System.out.println("The size is "+l.size());  
        System.out.println("The contents are "+l);  
        System.out.println("The first one is "+l.get(0));  
        l.add("Java");  
        System.out.println("The contents are "+l);  
        System.out.println("The index of Java is "+  
            l.indexOf("Java"));  
    }  
}
```


The screenshot shows the Eclipse IDE's Output window titled "Output - Chapter8 (run)". It displays the following text:
run:
The size is 3
The contents are [C#, Java, Pascal]
The first one is C#
The contents are [C#, Java, Pascal, Java]
The index of Java is 1
BUILD SUCCESSFUL (total time: 0 seconds)

รูปที่ 8.14 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.10

8.5.4 อินเตอร์เฟส Map

Map เป็นอินเตอร์เฟสที่สืบทอดมาจากอินเตอร์เฟส Collection ซึ่งสามารถแต่งตัวของคลาสเดิมชั้นที่เป็น Map จะมีข้อมูลอยู่สองส่วนคือ ส่วนที่เป็นคีย์และส่วนที่เป็นข้อมูลซึ่งเป็นออบเจกต์ของคลาสใดๆ คีย์จะทำหน้าที่ช่วยในการสืบค้นส่วนที่เป็นข้อมูลสมาชิกของ Map โดยจะต้องมีคีย์ที่ไม่ซ้ำกันแต่อารมณ์ส่วนที่เป็นข้อมูลซ้ำกันได้ อินเตอร์เฟส Map จะมีเมธอดต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นมาเพื่อช่วยสนับสนุนการทำงานของคีย์ดังนี้

- Object put(Object key, Object value)

เป็นเมธอดที่ใช้ในการใส่สมาชิกลงในคอลเลกชัน โดยต้องใส่อ็อบเจกต์ทั้งส่วนที่เป็นคีย์และส่วนที่เป็นข้อมูลตาม argument ที่ชื่อ key และ value ตามลำดับ

- Object remove(Object key)

เป็นเมธอดที่ใช้ในการลบสมาชิกออกจากคอลเลกชัน โดยสมาชิกที่ถูกลบจะมีค่าของคีย์เป็นอ็อบเจกต์ที่มีค่าตาม argument ที่ชื่อ key

- Object get(Object key)

เป็นเมธอดที่ใช้ในการเรียกดูข้อมูลของสมาชิกในคอลเลกชันที่มีค่าของคีย์เป็นค่าของอ็อบเจกต์ที่ชื่อ key ที่ผ่านมา yang argument

- Set entrySet()

เป็นเมธอดที่ใช้เรียกดูข้อมูลของสมาชิกทั้งหมดในคอลเลกชัน

- Set keySet()

เป็นเมธอดที่ใช้เรียกดูคีย์ของสมาชิกทั้งหมดในคอลเลกชัน

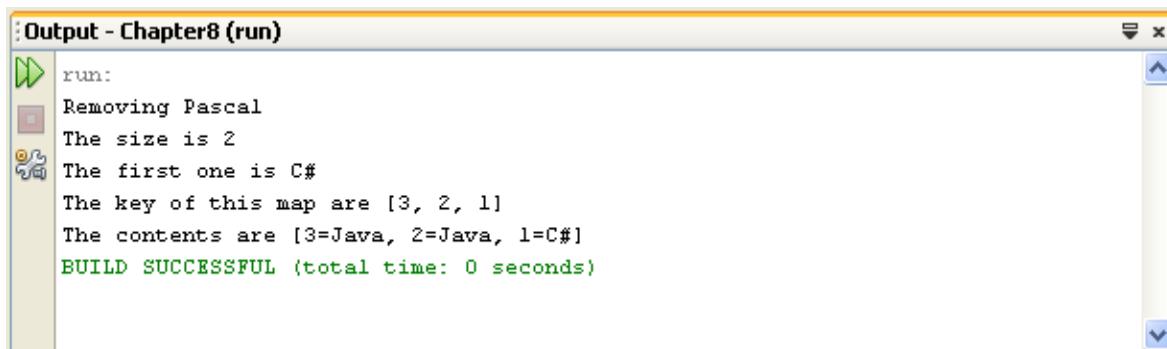
- int size()

เป็นเมธอดที่ใช้ในการหาจำนวนสมาชิกของคอลเลกชัน

คลาสที่สำคัญที่ implements อินเตอร์เฟส Map คือคลาส HashMap โปรแกรมที่ 8.11 แสดงตัวอย่างการสร้างอ็อบเจกต์ของคลาสนี้แล้วเรียกใช้เมธอด put() ในการใส่สมาชิกลงในคอลเลกชัน ทั้งนี้เมธอดนี้จะต้องส่งผ่าน argument สองตัว ในที่นี้ทั้งสองตัวจะส่งผ่านอ็อบเจกต์ชนิด String เมธอด remove() ในที่นี้จะใช้ในการลบสมาชิกที่มีค่าของคีย์เป็น String ที่มีค่าเป็น “3” โปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 8.15

โปรแกรมที่ 8.11 ตัวอย่างการใช้คลาส HashMap

```
import java.util.*;  
  
public class SampleMap {  
    public static void main(String args[]) {  
        Map m = new HashMap();  
        m.put("1","C#");  
        m.put("2","Java");  
        m.put("3","Pascal");  
        System.out.println("Removing Pascal");  
        m.remove("3");  
        System.out.println("The size is "+m.size());  
        System.out.println("The first one is "+  
        m.get("1"));  
        m.put("3","Java");  
        System.out.println("The key of this map are "+  
        m.keySet());  
        System.out.println("The contents are "+ m.entrySet());  
    }  
}
```


รูปที่ 8.15 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.11

8.5.5 อินเตอร์เฟส Iterator

Iterator เป็นอินเตอร์เฟสที่ใช้ในการเรียกคุณสมบัติของคลาสเด็กชั้น ทั้งนี้อินเตอร์เฟส Collection จะมีเมธอด iterator() ซึ่งจะส่งอีบเจกต์ของคลาสประเภท Iterator กลับคืนมา อินเตอร์เฟส Iterator จะมีเมธอดต่างๆ ที่ใช้ในการเรียกคุ้ข้อมูลดังนี้

- boolean hasNext()

เป็นเมธอดที่จะตรวจสอบว่ามีข้อมูลอยู่ใน Iterator อีกหรือไม่

- Object next()

เป็นเมธอดที่จะเรียกค่าข้อมูลของอ้อบเจกต์ของสมาชิกตัวถัดไปของ Iterator โดยจะส่งค่ากลับมาเป็นอ้อบเจกต์ของคลาสที่ชื่อ Object

- void remove()

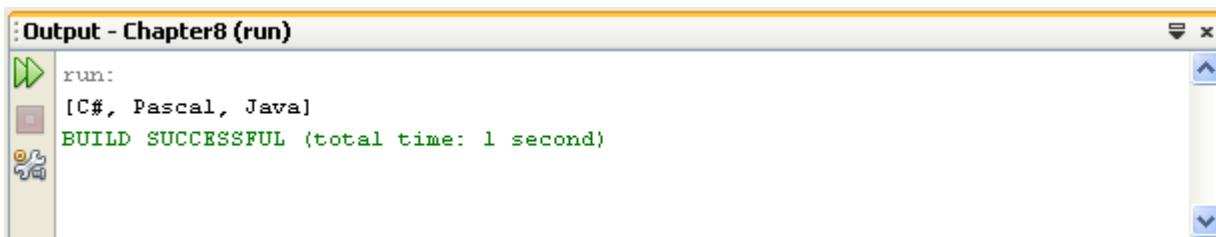
เป็นเมธอดที่ใช้ในการลบสมาชิกตำแหน่งปัจจุบันออกจาก Iterator

โดยทั่วไปตำแหน่งเริ่มต้นของ Iterator จะเป็นที่ตำแหน่งก่อนสมาชิกของ Iterator ตัวแรกและจะใช้เมธอด next() ในการเรียกค่าสมาชิกตัวต่อๆ ไป โปรแกรมที่ 8.12 แสดงตัวอย่างการใช้อินเตอร์เฟส Iterator ในการเรียกค่าข้อมูลของสมาชิกของอ้อบเจกต์ชนิด ArrayList โปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 8.16

โปรแกรมที่ 8.12 ตัวอย่างการใช้อินเตอร์เฟส Iterator

```
import java.util.*;

public class SampleIterator {
    public static void main(String args[]) {
        Set scrSet = new HashSet();
        scrSet.add("C#");
        scrSet.add("Java");
        scrSet.add("Pascal");
        Iterator it = scrSet.iterator();
        Set dstSet = new HashSet();
        for(int i=0; i<scrSet.size(); i++) {
            if(it.hasNext()) {
                dstSet.add(it.next());
            }
        }
        System.out.println(dstSet);
    }
}
```


รูปที่ 8.16 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.12

Collection API ยังมีอินเตอร์เฟสประเภท `Iterator` ที่สำคัญอีกสองตัวคือ `ListIterator` และ `Enumeration` อินเตอร์เฟส `ListIterator` จะใช้ในการเรียกดูข้อมูลของคอลเลกชันประเภท `List` โดยมีเมธอดที่สำคัญที่เพิ่มมากจากเมธอดของอินเตอร์เฟส `Iterator` ดังนี้

- `boolean hasPrevious()`

เป็นเมธอดที่จะตรวจสอบว่ามีข้อมูลในตำแหน่งก่อนหน้านี้ใน `ListIterator` หรือไม่

- `Object previous()`

เป็นเมธอดที่จะเรียกดูค่าของอ้อมือบเจกต์ของสมาชิก ในตำแหน่งก่อนหน้านี้ของ `ListIterator` โดยจะส่งค่ากลับมาเป็นอ้อมือบเจกต์ของคลาสที่ซื้อ `Object`

- `void add(Object element)`

เป็นเมธอดในการใส่สมาชิกตัวใหม่ลงใน `ListIterator`

- `void set(Object element)`

เป็นเมธอดที่ใช้ในการแทนค่าสมาชิกของ `ListIterator` ในตำแหน่งปัจจุบันด้วยค่าที่ส่งผ่านมาทาง argument

อินเตอร์เฟส `List` จะมีเมธอด `listIterator()` ซึ่งเป็นเมธอดที่ส่งค่ากลับเป็นอ้อมือบเจกต์ประเภท `ListIterator()` เพื่อใช้ในการแยกแยะข้อมูลของสมาชิกของ คอลเลกชันประเภท `List`

อินเตอร์เฟส `Enumeration` จะมีลักษณะคล้ายกับอินเตอร์เฟส `Iterator` โดยจะใช้ในการแยกแยะของข้อมูลของคอลเลกชันต่างๆ อินเตอร์เฟสนี้จะมีเมธอดที่สำคัญสองเมธอดคือ

- `boolean hasMoreElement()`

เป็นเมธอดที่ใช้ในการตรวจสอบว่ามีสมาชิกใน `Enumeration` อีกหรือไม่

- `Object nextElement()`

เป็นเมธอดที่ใช้ในการเรียกดูค่าของสมาชิกใน `Enumeration` ที่อยู่ในตำแหน่งถัดไป

โดยทั่วไปการเรียกคุ่มค่าของสมาชิกของอ้อบเจกต์ประเภท Enumeration จะมีรูปแบบของคำสั่งดังนี้

```
while (e.hasMoreElements ()) {  
    System.out.print (e.nextElement () + " ");  
}
```

8.5.6 คลาส Vector

Vector เป็นคลาสประเภท коллิเกชันที่กำหนดไว้ใน Collection API คลาส Vector ใช้เก็บกลุ่มของ อ้อบเจกต์ของคลาสใดๆ โดยไม่จำกัดจำนวน คลาส Vector เป็นคลาสที่ implements อินเตอร์เฟส List เรา สามารถสร้างอ้อบเจกต์ของคลาส Vector โดยเรียกใช้ constructor ในรูปแบบดังๆ ดังนี้

- Vector()
- Vector(int initialCapacity)
- Vector(int initialCapacity, int capacityIncrement)

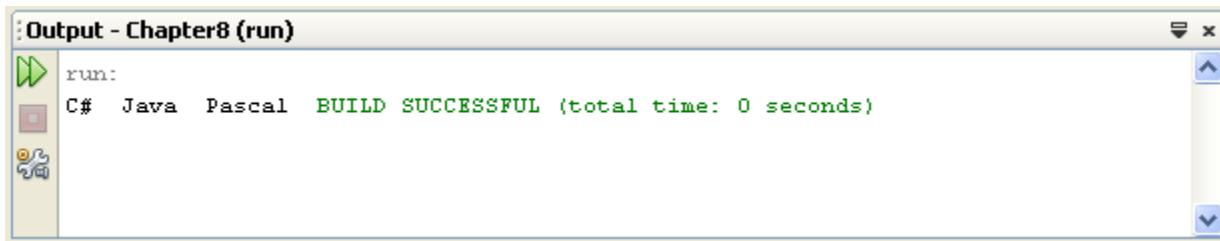
โดยที่

- initialCapacity คือขนาดเริ่มต้นของ Vector
- capacityIncrement คือขนาดที่จะเพิ่มขึ้นเมื่อ Vector มีขนาดเติบโตแล้ว

โปรแกรมที่ 8.13 เป็นตัวอย่างการใช้อ้อบเจกต์ของคลาส Vector และใช้อินเตอร์เฟส Enumeration ใน การเรียกคุ้มค่า โปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 8.17

โปรแกรมที่ 8.13 ตัวอย่างการใช้อ้อบเจกต์ของคลาส Vector

```
import java.util.*;  
  
public class SampleEnumeration {  
    public static void main(String args[]) {  
        Vector v = new Vector();  
        v.add("C#");  
        v.add("Java");  
        v.add("Pascal");  
        Enumeration e = v.elements();  
        while (e.hasMoreElements ()) {  
            System.out.print (e.nextElement () + " ");  
        }  
    }  
}
```


รูปที่ 8.17 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.13

8.5.7 การใช้คำสั่ง for และ Generic

เราสามารถที่จะใช้คำสั่ง Generic ในการกำหนดชนิดข้อมูลของอ้อบเจกต์ที่อยู่ในคอลเล็กชั่น อาทิ เช่น ถ้าต้องการกำหนดให้อ้อบเจกต์ myList ชนิด LinkedList เป็นอ้อบเจกต์ที่เก็บข้อมูลชนิด string เราสามารถที่จะประกาศอ้อบเจกต์นี้โดยใช้คำสั่ง

```
List<String> myList = new LinkedList<String>();
```

และเราสามารถที่จะใช้คำสั่ง for ในการที่จะแยกແงค่าของอ้อบเจกต์ประเภทคอลเล็กชั่นแทนที่จะใช้อินเตอร์เฟส Iterator อาทิเช่น อ้อบเจกต์ myList ที่เป็นมีค่าของข้อมูลภายในคอลเล็กชั่นเป็น String สามารถที่จะແงข้อมูล โดยใช้คำสั่ง for ดังนี้

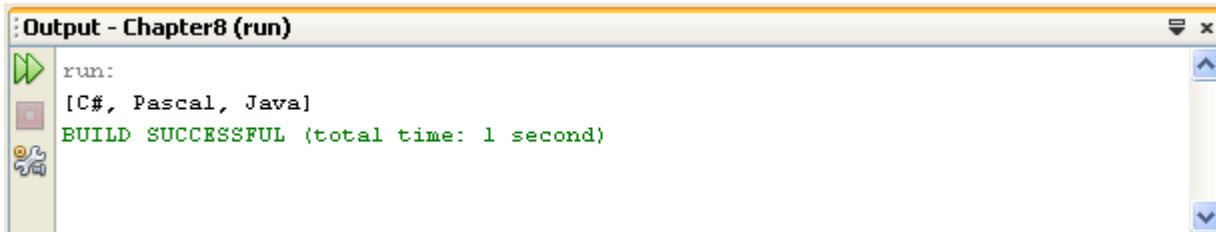
```
for (String stringList : myList) {  
    System.out.println(stringList);  
}
```

โปรแกรมที่ 8.14 เป็นตัวอย่างการใช้ Generic ในการสร้างอ้อบเจกต์ของคลาส HashSet ที่จะใส่อ้อบเจกต์ชนิด Integer และใช้คำสั่ง for ในการแยกແงข้อมูล โปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 8.18

โปรแกรมที่ 8.14 ตัวอย่างการใช้ Generic

```
public class SampleGeneric {

    public static void main(String args[]) {
        Set<Integer> scrSet = new HashSet<Integer>();
        int[] myInt = {1, 3, 5, 7, 11};
        for (int i : myInt) {
            scrSet.add(i);
        }
        for (Integer num : scrSet) {
            System.out.print(num + " ");
        }
        System.out.println();
    }
}
```


รูปที่ 8.18 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 8.14

สรุปเนื้อหาของบท

- โดยทั่วไปโครงสร้างข้อมูลแบบอะเรย์จะถูกนำมาใช้ เมื่อต้องการเก็บข้อมูลชนิดเดียวกันหลายค่า แต่ใช้ตัวแปรอะเรย์ตัวเดียวกัน
- อะเรย์แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คืออะเรย์ของข้อมูลชนิดพื้นฐาน และอะเรย์ของข้อมูลชนิดคลาสขึ้นตอนในการสร้างอะเรย์ของข้อมูลชนิดพื้นฐานคือ การประกาศตัวแปรอะเรย์ และการสร้างอะเรย์
- ขึ้นตอนในการสร้างอะเรย์ของข้อมูลชนิดคลาสคือ การประกาศตัวแปรอะเรย์ การสร้างอะเรย์ และการสร้างอีองเจกต์ให้กับสมาชิกของอะเรย์แต่ละตัว
- ขนาดของอะเรย์สามารถหาได้จากคุณลักษณะ length
- คำสั่ง for นิยมนำมาใช้ในการอ้างถึงสมาชิกของอะเรย์

- เราสามารถสร้างอะเรย์หลายมิติได้ โดยจำนวนเครื่องหมาย [] บ่งบอกถึงจำนวนมิติของอะเรย์
- สำหรับอะเรย์สองมิติ จำนวนคอลัมน์ในแต่ละแถวไม่จำเป็นต้องเท่ากัน
- ในคลาสที่ชื่อ Arrays มีเมธอดสำหรับที่เกี่ยวข้องกับอะเรย์คือ sort(), binarySearch() และ fill()
- เมธอด arraycopy() จากคลาส System ใช้ในการคัดลอกค่าของสมาชิกของอะเรย์
- Collection, Set, List และ Map เป็นอินเตอร์เฟสสำหรับที่อยู่ใน Collection API โดยที่ อินเตอร์เฟส Set และ List สืบทอดมาจากอินเตอร์เฟส Collection
- อินเตอร์เฟส Set จะไม่สามารถมีค่าข้อมูลของสมาชิกที่ซ้ำกันได้ และไม่มีลำดับของสมาชิก
- ส่วนอินเตอร์เฟส List จะสามารถมีค่าข้อมูลของสมาชิกที่ซ้ำกันได้ และมีลำดับของสมาชิก
- สำหรับอินเตอร์เฟส Map จะมีการเก็บค่าคีย์กับค่าข้อมูลของสมาชิก โดยที่ค่าคีย์ของสมาชิกจะต้องไม่ซ้ำ กัน แต่ค่าข้อมูลของสมาชิกสามารถซ้ำกันได้
- เราสามารถนำคลาสที่ implements อินเตอร์เฟสเหล่านี้ไปใช้ในการเก็บข้อมูลที่เป็นอ้อมากต์ได้หลายตัว คล้ายกับอะเรย์ แต่สามารถเปลี่ยนแปลงขนาดได้
- อินเตอร์เฟส Iterator, ListIterator และ Enumeration ใช้ในการอ้างถึงข้อมูลสมาชิกของคลาสที่ อยู่ใน Collection API
- คลาส Vector เป็นคลาสที่ใช้ในการเก็บกลุ่มของอ้อมากต์ของคลาสใดๆ โดยไม่จำกัดจำนวน
- เราสามารถที่ใช้ Generic ในการกำหนดชนิดของอ้อมากต์ที่จะใส่ข้อมูลลงอ้อมากต์คลาสประเภท คอลเลกชัน
- คำสั่ง for สามารถที่จะใช้ในการแยกແลงข้อมูลแทนการใช้ Iterator หรือ Enumeration ได้
- เราสามารถใช้คำสั่ง Generic ในการกำหนดชนิดข้อมูลของอ้อมากต์ที่อยู่ในคอลเลกชันได้

บทที่ 9 การจัดการกับข้อผิดพลาด

เนื้อหาในบทนี้ เป็นการแนะนำหลักการของการจัดการกับข้อผิดพลาดในภาษา Java และน้ำคลาสที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการกับข้อผิดพลาดที่กำหนดไว้ใน Java API อย่างคำสั่งที่ใช้ในการจัดการกับข้อผิดพลาดคือคำสั่ง `try`, `catch` และ `finally` อย่างกฎการจัดการกับข้อผิดพลาด และตอนท้ายของบทจะเป็นการแนะนำการสร้างคลาส ประเภทข้อผิดพลาดขึ้นมาใหม่

9.1 ข้อผิดพลาด

โปรแกรมภาษาจาวาอาจเกิดข้อผิดพลาด (Exception) ขึ้นในขั้นตอนการรันโปรแกรม โดยที่ข้อผิดพลาดเหล่านี้จะไม่สามารถตรวจสอบได้ในขั้นตอนการคอมไพล์โปรแกรม ตัวอย่าง เช่น คำสั่ง

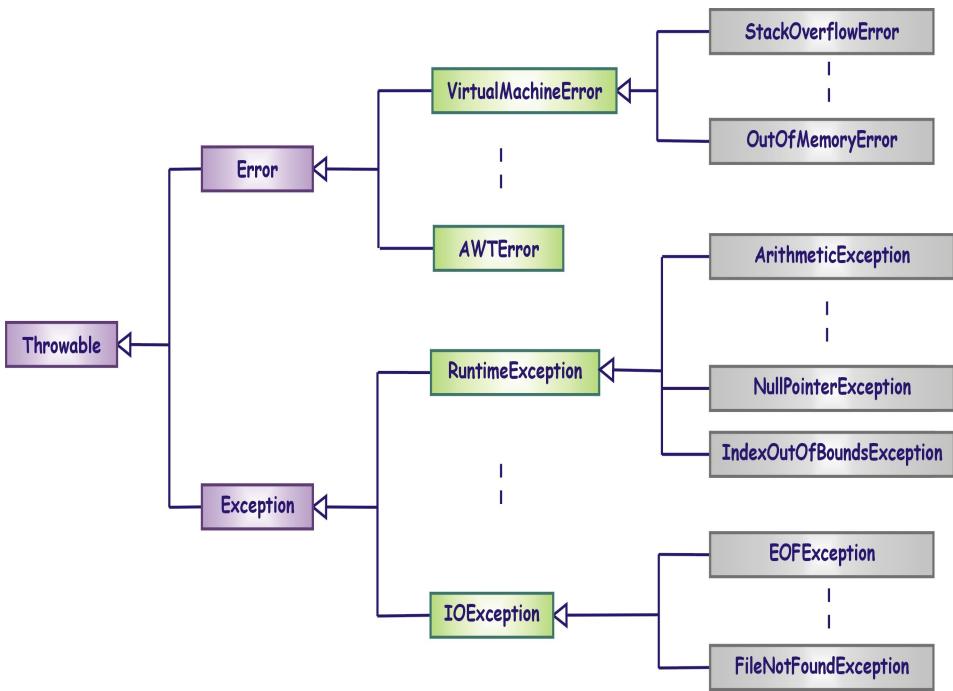
```
offset = x/n;
```

สำหรับตัวแปรที่มีชนิดข้อมูลเป็น `int` ที่ชื่อ `offset`, `x` และ `n` จะเป็นคำสั่งที่สามารถคอมไпал์ผ่านได้ แต่ถ้าค่าของ `n` เป็นศูนย์ โปรแกรมนี้จะเกิดข้อผิดพลาดขึ้นในขั้นตอนการรันโปรแกรม ซึ่งโปรแกรมภาษาจาวาจะตรวจสอบพบที่เกิดขึ้นกับมา

โปรแกรมภาษาจาวาแบ่งข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นขณะรันโปรแกรมเป็นสองประเภทคือ

1. Error เป็นข้อผิดพลาดที่ไม่สามารถแก้ไขและจัดการได้ เช่น `VirtualMemoryError` และ `OutOfMemoryError` เป็นต้น เราจะไม่กล่าวถึง Error เนื่องจาก Error เป็นข้อผิดพลาดที่เราไม่สามารถเขียนโปรแกรมเพื่อแก้ไขและจัดการได้
2. Exception เป็นข้อผิดพลาดที่สามารถแก้ไขและจัดการได้ เช่น ข้อผิดพลาดจากการเปิดไฟล์ที่ไม่มีอยู่ในไดเรกทอรี่ (`FileNotFoundException`) หรือข้อผิดพลาดจากการอ้างอิงหมายเลขของสมาชิกของอาร์เรย์ที่ไม่ถูกต้อง คือไม่ได้มีอยู่จริง (`ArrayIndexOutOfBoundsException`)

ข้อผิดพลาดในภาษาจาวาจะกำหนดเป็นอีบันเจกต์ของคลาสต่างๆ มา กว่าหกสิบคลาส โดยมีลำดับการสืบทอด ดังแสดงในรูปที่ 9.1 ซึ่งคลาสของข้อผิดพลาดเหล่านี้จะสืบทอดมาจากคลาส `Throwable` ซึ่งเป็นคลาส根

รูปที่ 9.1 คลาสของข้อผิดพลาดต่างๆ ที่สืบก่อมาจากคลาสที่ชื่อ `Throwable`

9.2 Exception

คลาสที่ชื่อ `Exception` เป็นคลาสที่กำหนดใน Java API เพื่อรับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในขณะรันโปรแกรม กายาจawa `Exception` แบ่งออกเป็นสองประเภทคือ

1. `RuntimeException` เป็นข้อผิดพลาดที่อาจหลีกเลี่ยงได้หากมีการเขียนโปรแกรมที่ถูกต้อง ตัวอย่าง เช่น `ArrayIndexOutOfBoundsException` ซึ่งเป็นข้อผิดพลาด เพราะมีการอ้างอิงสมาชิกของอาร์เรย์ที่ไม่ถูกต้อง สามารถแก้ไขโปรแกรมให้ดีขึ้นได้ถ้ามีการตรวจสอบหมายเลขสมาชิกของอาร์เรย์ก่อนที่จะอ้างอิงโดยใช้คำสั่ง `if`
2. `IOException` เป็นข้อผิดพลาดที่อาจจะไม่สามารถแก้ไขโดยการปรับปรุงโปรแกรมให้สมบูรณ์ขึ้นได้ เช่น `UnknownHostException` ที่อาจเกิดขึ้นในขณะที่โปรแกรมกำลังพยายามติดต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต แต่เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่สามารถติดต่อกับระบบเครือข่ายได้ ซึ่งข้อผิดพลาดประเภทนี้ไม่สามารถตรวจสอบได้โดยใช้คำสั่ง `if` แต่การเรียกใช้เมธอดที่อาจเกิดข้อผิดพลาดประเภท `IOException` จะต้องมีการเขียนคำสั่ง `try/catch` ในการจัดการกับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น

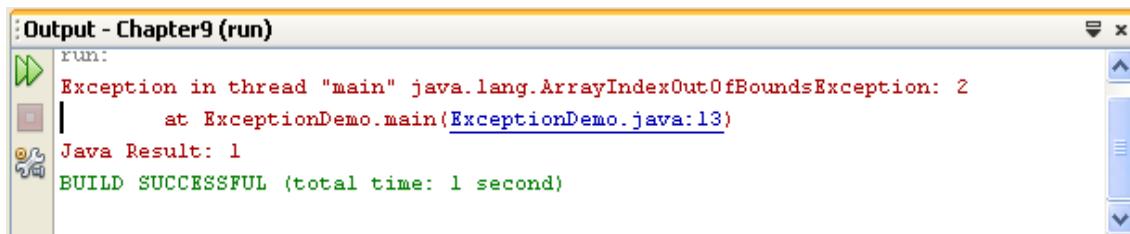
คลาสประเภท Exception ที่สำคัญและพบบ่อยในโปรแกรมภาษาจาวามีดังนี้

- `ArithmaticException` เป็นการระบุว่ามีข้อผิดพลาดในนิพจน์คณิตศาสตร์ เช่น การหารด้วยเลขจำนวนเต็มศูนย์
- `ArrayIndexOutOfBoundsException` เป็นการระบุว่ามีการอ้างอิงสมาชิกของอาร์เรย์ไม่ถูกต้อง (เป็นเลขจำนวนเต็มลบหรือมีค่ามากกว่าหมายเลขอาร์เรย์ที่มีอยู่)
- `EOFException` เป็นการระบุว่าตำแหน่งสิ้นสุดของไฟล์ได้ผ่านมาแล้ว
- `FileNotFoundException` เป็นการระบุว่าไม่พบไฟล์ที่ต้องการอ้างอิง
- `InterruptedException` เป็นการระบุว่า process บาง process ถูกระงับ (interrupt)
- `IOException` เป็นการระบุข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากกระบวนการอินพุตหรือเอาต์พุตใดๆ
- `NullPointerException` เป็นการระบุว่ามีการเรียกใช้เมธอดของคลาสจากอีอบเจกต์ที่ยังไม่ดำเนินการอิงเป็น null อยู่ (อีอบเจกต์ยังไม่ได้ถูกสร้าง)
- `NumberFormatException` เป็นการระบุว่ารูปแบบของตัวเลขที่ใช้อยู่ไม่ถูกต้อง

โปรแกรมที่ 9.1 แสดงตัวอย่างโปรแกรมที่เกิดข้อผิดพลาดที่ชื่อ `ArrayIndexOutOfBoundsException` แต่เนื่องจากโปรแกรมนี้ไม่มีการจัดการกับข้อผิดพลาดดังกล่าว จึงหยุดทำงานเมื่อพบข้อผิดพลาดขณะรันโปรแกรม โดยจะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 9.2

โปรแกรมที่ 9.1 ตัวอย่างแสดงข้อผิดพลาดที่ชื่อ `ArrayIndexOutOfBoundsException`

```
public class ExceptionDemo {  
    public static void main(String args[]) {  
        System.out.println(args[2]);  
        System.out.println("Hello");  
    }  
}
```


รูปที่ 9.2 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 9.1

9.3 คำสั่ง try..catch

ภาษา Java มีคีย์เวิร์ด `try` ที่เป็นคำสั่งที่ใช้ในการจัดการกับเมธอดหรือคำสั่งที่อาจเกิดข้อผิดพลาดซึ่งจะส่งอ้อมเงกต์ประเภท Exception ในขณะรันโปรแกรม คีย์เวิร์ด `try` จะมีชุดคำสั่งอยู่ภายใต้ในบล็อกโดยมีรูปแบบดังนี้

```
try {  
    [statements]  
}
```

โปรแกรมภาษา Java จะสั่งงานชุดคำสั่งที่อยู่ในบล็อกที่ลักษณะคำสั่ง และหากเกิดข้อผิดพลาดขึ้นในคำสั่งใด ก็จะมีการส่งอ้อมเงกต์ของข้อผิดพลาดประเภท Exception นั้นขึ้นมา ซึ่งโปรแกรมจะยกเลิกการทำงานคำสั่งที่อยู่ในบล็อกที่เหลือทั้งหมด แต่หากทุกคำสั่งที่อยู่ในบล็อกไม่มีข้อผิดพลาดใดเกิดขึ้น โปรแกรมจะวิ่งต่อไปตามปกติเนื่องจากไม่มีคีย์เวิร์ด `try` อยู่ ในการนี้ที่ต้องการจัดการกับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น โปรแกรมจะต้องมีชุดคำสั่งอยู่ในบล็อกของคีย์เวิร์ด `catch` ที่จะระบุชนิดของอ้อมเงกต์ในคลาสประเภท Exception ที่ต้องการจัดการ โดยมีรูปแบบคำสั่งดังนี้

```
catch (ExceptionType argumentName) {  
    [statements]  
}
```

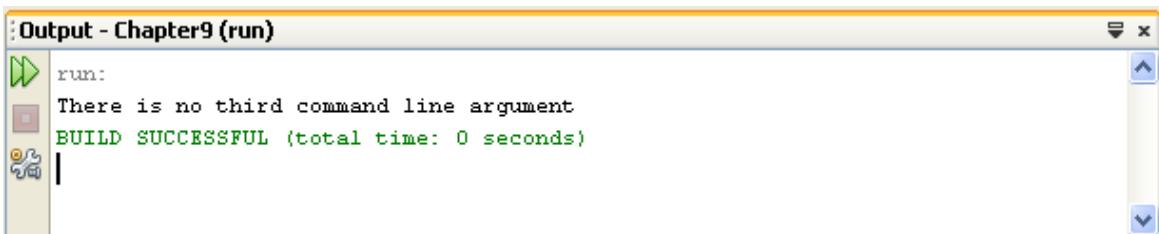
โดยที่

- `ExceptionType` คือชื่อคลาสประเภท Exception ที่ต้องการจะจัดการเมื่อมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น
- `argumentName` คือชื่อของอ้อมเงกต์ที่จะเป็น argument ที่ใช้ในบล็อกคำสั่งของ `catch`

โปรแกรมภาษา Java จะทำชุดคำสั่งในบล็อก `catch` ถ้ามีคำสั่งในบล็อก `try` คำสั่งใดคำสั่งหนึ่งเกิดข้อผิดพลาดโดยส่งอ้อมเงกต์ประเภท Exception ตามชนิดที่สอดคล้องกับคลาสที่ระบุใน `ExceptionType` และโปรแกรมจะข้ามคำสั่งที่เหลืออยู่ในบล็อก `try` ทั้งหมด ส่วนในกรณีที่ไม่มีคำสั่งใดในบล็อก `try` เกิดข้อผิดพลาดขึ้น โปรแกรมภาษา Java จะไม่มีการทำชุดคำสั่งในบล็อก `catch` โปรแกรมที่ 9.2 แสดงตัวอย่างการจัดการกับข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในโปรแกรมที่ 9.1 โปรแกรมนี้ได้เพิ่มชุดคำสั่ง `try` และ `catch` ขึ้นมา ซึ่งโปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 9.3

โปรแกรมที่ 9.2 ตัวอย่างการจัดการกับข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น

```
public class ExceptionHandlingDemo {  
    public static void main(String args[]) {  
        try {  
            System.out.println(args[2]);  
        } catch(ArrayIndexOutOfBoundsException ex) {  
            System.out.println("There is no third command line argument");  
        }  
    }  
}
```


รูปที่ 9.3 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 9.2

9.4 การจัดการกับข้อผิดพลาดหลายๆ ประเภท

โปรแกรมภาษาจาวาสามารถจะมีชุดคำสั่งของบล็อก catch ได้มากกว่าหนึ่งชุดสำหรับในแต่ละบล็อกคำสั่ง try โดยที่ชนิดของอ้อมเขต์ประเภท Exception ที่อยู่ในชุดคำสั่งของบล็อก catch จะต้องเรียงตามลำดับการสืบหอด โปรแกรมที่ 9.3 แสดงตัวอย่างการจัดการกับข้อผิดพลาดมากกว่าหนึ่งประเภท โดยมีชุดคำสั่งในบล็อก catch ส่องชุดเพื่อจัดการกับข้อผิดพลาดสองชนิดคือ ArithmeticException และ

ArrayIndexOutOfBoundsException โปรแกรมนี้จะรับ argument ผ่านทาง command line ซึ่งจะเป็นตัวเลขที่มีชนิดข้อมูลเป็น String แล้วจึงจะถูกแปลงให้มีชนิดข้อมูลเป็น int ซึ่งหากข้อมูลเป็นจำนวนเต็มศูนย์ก็จะทำให้เกิดข้อผิดพลาดชนิด ArithmeticException ขึ้นได้ โดยโปรแกรมจะข้ามมาทำชุดคำสั่งในบล็อก catch ที่ตรวจสอบอีกหนึ่งครั้งก่อน และโปรแกรมจะจัดการกับข้อผิดพลาดชนิด NumberFormatException ถ้า argument ที่รับผ่านทาง command line ไม่ใช่ข้อความที่แปลงเป็นตัวเลขจำนวนเต็มได้ โดยโปรแกรมจะข้ามมาทำชุดคำสั่งในบล็อก catch ที่ตรวจสอบอีกหนึ่งครั้งก่อน NumberFormatException โดยมีผลลัพธ์ของโปรแกรมดังตัวอย่างที่แสดงในรูปที่ 9.4

ในกรณีที่มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น กายาจawaจะพิจารณาว่าเป็นข้อผิดพลาดชนิดใด ซึ่งการที่จะจัดการกับอื่นๆอย่างเช่น Exception นั้นจะพิจารณาจากคลาสที่มีการสืบทอดตาม ลำดับชั้น ทั้งนี้เรามาระบุจัดการกับอื่นๆอย่างเช่น Exception ประเภท Exception โดยใช้คลาสที่เป็น superclass ของอื่นๆได้ อาทิ เช่น อื่นๆอย่างเช่น Exception ไฟล์ FileNotFoundException สามารถจัดการได้โดยใช้คลาส IOException หรือ Exception แทนได้เนื่องจากคลาส FileNotFoundException สืบทอดมาจากคลาส IOException ซึ่งสืบทอดมาจากคลาส Exception อีกชั้นหนึ่ง

โปรแกรมที่ 9.3 ตัวอย่างการจัดการกับข้อผิดพลาดมากกว่าหนึ่งประเภท

```
public class ExceptionHandlingDemoV2 {
    public static void main(String args[]) {
        try {
            int i = Integer.parseInt(args[0]);
            System.out.println(4 / i);
        } catch(ArithmetricException ex) {
            System.out.println(ex.toString());
        } catch(NumberFormatException ex) {
            System.out.println("Invalid numeric format");
        }
    }
}
```

```
ex Command Prompt
D:\_JAVA\Code\Chapter9\build\classes>java ExceptionHandlingDemoV2 1
D:\_JAVA\Code\Chapter9\build\classes>java ExceptionHandlingDemoV2 0
java.lang.ArithmetricException: / by zero
D:\_JAVA\Code\Chapter9\build\classes>java ExceptionHandlingDemoV2 abc
Invalid numeric format
```

รูปที่ 9.4 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 9.3

กายาจawaกำหนดให้ชุดคำสั่งในบล็อก catch จะต้องเรียงอื่นๆอย่างเช่น Exception ตามลำดับการสืบทอด ตัวอย่างเช่น โปรแกรมที่ 9.3 ถึงแม้ว่าจะมีคลาสประเภท Exception ที่จะตรวจจับสองชนิด แต่เนื่องจากคลาสที่สองดังกล่าวสืบทอดมาจาก RunTimeException และอยู่ในลำดับชั้นเดียวกันจึงสามารถที่จะสลับชุดคำสั่งในบล็อก catch ที่สองได้ แต่ในกรณีของโปรแกรมที่ 9.4 ชุดคำสั่งในบล็อก catch ที่จะจัดการกับคลาส RunTimeException อยู่ลำดับก่อนหน้าชุดคำสั่งในบล็อก catch ที่จะจัดการกับคลาส

`ArrayIndexOutOfBoundsException` ดังนั้นโปรแกรมนี้จึงไม่มีโอกาสที่จะทำชุดคำสั่งที่สองได้เนื่องจากคลาส `ArrayIndexOutOfBoundsException` สืบทอดมาจากคลาส `RunTimeException` จึงทำให้โปรแกรมนี้ไม่สามารถคอมไพล์ผ่านได้

โปรแกรมที่ 9.4 ตัวอย่างการจัดวางลำดับคลาสที่จะมาจัดการกับข้อผิดพลาดที่ไม่ถูกต้อง

```
public class ExceptionHandlingDemoV3 {
    public static void main(String args[]) {
        try {
            int i = Integer.parseInt(args[0]);
            System.out.println(4 / i);
            System.out.println(args[2]);
        } catch (RuntimeException ex) {
            System.out.println(ex.toString());
        } catch (ArrayIndexOutOfBoundsException ex) {
            System.out.println("There is no third command
line argument");
        }
    }
}
```

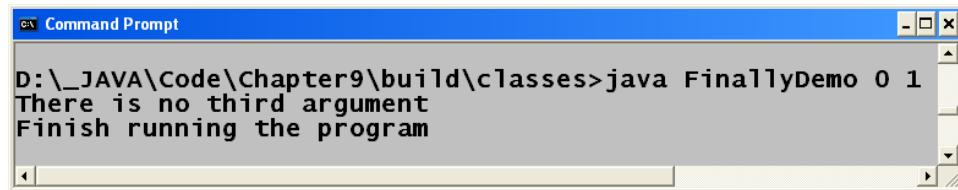
9.5 บล็อก `finally`

ภาษาจาวามีคีย์เวิร์ด `finally` ที่จะมีชุดคำสั่งอยู่ในบล็อก เพื่อระบุให้โปรแกรมทำชุดคำสั่งดังกล่าวหลังจากสิ้นสุดการทำงานของชุดคำสั่งในบล็อก `try` หรือ `catch` โปรแกรมที่ 9.5 แสดงตัวอย่างการกำหนดชุดคำสั่งในบล็อก `finally` ซึ่งโปรแกรมนี้จะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 9.5

ภาษาจาวาจะทำชุดคำสั่งในบล็อก `finally` เสมอ แม้ว่าจะมีคำสั่ง `return` ในบล็อก `try` หรือ `catch` ก่อนก็ตาม กรณีเดียวที่จะไม่ทำชุดคำสั่งในบล็อก `finally` คือเมื่อมีคำสั่ง `System.exit()` เพื่อที่จะออกจากโปรแกรม โปรแกรมที่ 9.6 แสดงตัวอย่างที่มีคำสั่ง `return` อยู่ก่อนชุดคำสั่งในบล็อก `finally` โดยโปรแกรมนี้จะได้ผลลัพธ์ดังรูปที่ 9.6

โปรแกรมที่ 9.5 ตัวอย่างการกำหนดชุดคำสั่งในบล็อก finally

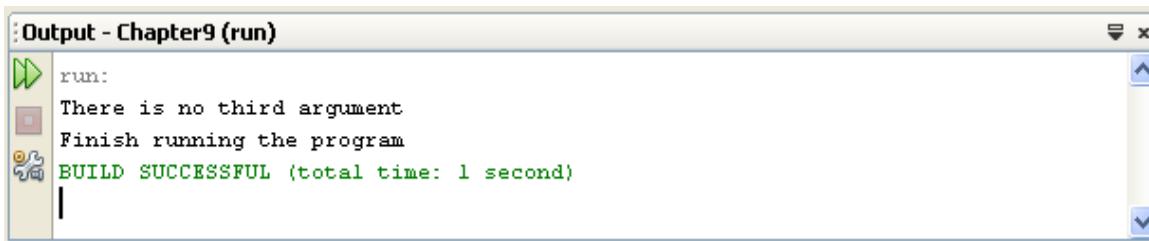
```
public class FinallyDemo {
    public static void main(String args[]) {
        try {
            System.out.println(args[2]);
            System.out.println("Hello");
        } catch(ArrayIndexOutOfBoundsException ex) {
            System.out.println("There is no third argument");
        } finally {
            System.out.println("Finish running the program");
        }
    }
}
```


รูปที่ 9.5 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 9.5

โปรแกรมที่ 9.6 ตัวอย่างที่มีคำสั่ง return อยู่ก่อนชุดคำสั่งในบล็อก finally

```
public class FinallyDemoV2 {
    public static void main(String args[]) {
        FinallyDemoV2 obj = new FinallyDemoV2();
        obj.myMethod(args);
    }
    public int myMethod(String args[]) {
        try {
            System.out.println(args[2]);
            return 0;
        } catch(ArrayIndexOutOfBoundsException ex) {
            System.out.println("There is no third argument");
        } finally {
            System.out.println("Finish running the program");
            return 1;
        }
    }
}
```


รูปที่ 9.6 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 9.6

9.6 การจัดการกับเมธอดที่ส่งอ้อมเงกต์ประเภท Exception

เมธอดบางเมธอดที่กำหนดใน Java API อาจส่งอ้อมเงกต์ประเภท Exception เมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้นในการเรียกใช้คำสั่ง อาทิเช่น constructor ของคลาส FileInputStream อาจส่งอ้อมเงกต์ของคลาส

FileNotFoundException ถ้าไม่พบไฟล์ดังกล่าว หรือเมธอด getLocalHost() ของคลาส InetAddress อาจส่งอ้อมเงกต์ของคลาส UnknownHostException ถ้าไม่ทราบ IP address ของเครื่อง ภาษาจาวากำหนดให้เราต้องเขียนโปรแกรมจัดการกับข้อผิดพลาด เมื่อมีการเรียกใช้เมธอดที่อาจส่งอ้อมเงกต์ประเภท IOException สำหรับเมธอดซึ่งการจัดการกับข้อผิดพลาดแบ่งออกเป็น

1. ใช้คำสั่ง try/catch ดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อที่ผ่านมา
 2. ใช้คำสั่ง throws ในประกาศเมธอดที่จะมีการเรียกใช้เมธอดใดๆ ที่อาจส่งอ้อมเงกต์ประเภท Exception ในกรณีที่หมายความว่าเมธอดที่ประกาศไม่ต้องการจัดการกับอ้อมเงกต์ประเภท Exception ดังกล่าวเอง แต่ต้องการจะให้เมธอดอื่นๆ ที่เรียกใช้เมธอดนี้เป็นตัวจัดการแทน
- รูปแบบการใช้คำสั่ง throws มีดังนี้

```
[modifier] return_type methodName([arguments]) throws ExceptionType
[ ,ExceptionType2] {
    ...
}
```

ตัวอย่างเช่น

```
public void openFile(String s) throws FileNotFoundException { }
```

เมธอดใดๆ สามารถที่จะจัดการกับอ้อมเงกต์ประเภท Exception โดยใช้คำสั่ง throws ได้มากกว่าหนึ่งชนิด ตัวอย่างเช่น

```

public void openFile(String s) throws FileNotFoundException,
                                UnknownHostException {
}

```

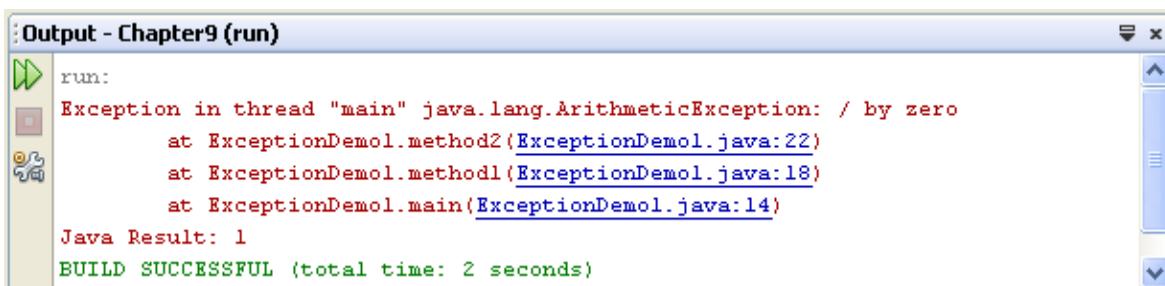
กรณีที่มีการใช้คำสั่ง throws แล้วส่งต่อให้เมธอดอื่นๆที่เรียกใช้เป็นตัวจัดการกับอีอบเจกต์ประเภท Exception ดังกล่าวไปเรื่อยๆ แต่ถ้าเมธอดที่ชื่อ main() ซึ่งเรียกใช้เมธอดสุดท้ายที่ใช้คำสั่ง throws ไม่มีการจัดการกับอีอบเจกต์ประเภท Exception ดังกล่าว โปรแกรมจะเกิดข้อผิดพลาดในขั้นตอนการรันโปรแกรม เมื่อมีข้อผิดพลาดของอีอบเจกต์ประเภท Exception ดังกล่าวเกิดขึ้น ตัวอย่าง เช่น โปรแกรมที่ 9.7 ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการรันเป็นดังแสดงในรูปที่ 9.7

โปรแกรมที่ 9.7 ตัวอย่างที่ไม่มีการจัดการกับอีอบเจกต์ประเภท Exception

```

public class ExceptionDemo1 {
    public static void main(String args[]) {
        ExceptionDemo1 ex1 = new ExceptionDemo1();
        ex1.method1();
    }
    public void method1() throws ArithmeticException {
        method2();
    }
    public void method2() throws ArithmeticException {
        System.out.println(2/0);
    }
}

```


รูปที่ 9.7 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 9.7

เราสามารถที่จะใช้คำสั่ง throws ในเมธอดที่ชื่อ main() ได้ แต่จะเป็นการยกเลิกการจัดการใดๆกับข้อผิดพลาดทั้งหมดที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ภาษาจาวาไม่ได้กำหนดให้เราจะต้องเขียนคำสั่งในการจัดการกับเมธอดที่อาจส่งข้อผิดพลาดของอีอบเจกต์ประเภท RuntimeException แต่จะกำหนดไว้เฉพาะเมธอดที่อาจส่งข้อผิดพลาดของอีอบเจกต์ประเภท IOException

เมธอดที่มีคำสั่ง throws จะมีผลต่อการสืบทอด ทั้งนี้เนื่องจากกฎของการกำหนดเมธอดแบบ overridden จะไม่อนุญาตให้มีการจัดการอีบเจกต์ประเภท Exception โดยใช้คำสั่ง throws มากจนนิคกว่าที่เมธอดเดิมจัดการอยู่ โปรแกรมที่ 9.8 และ โปรแกรมที่ 9.9 แสดงตัวอย่างโปรแกรมที่มีเมธอดแบบ overridden ที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องตามลำดับ

โปรแกรมที่ 9.8 ตัวอย่างที่มีเมธอดแบบ overridden ที่ถูกต้อง

```
import java.io.*;

public class Parent {
    public void myMethods() throws IOException { }
}

public class OverrideException extends Parent{
    public void myMethods() throws IOException {
        new FileInputStream("temp.txt");
    }
}
```

โปรแกรมที่ 9.9 ตัวอย่างที่มีเมธอดแบบ overridden ที่ไม่ถูกต้อง

```
import java.io.*;

public class Parent {
    public void myMethods() throws FileNotFoundException { }
}

public class OverrideExceptionV2 extends Parent{
    public void myMethods() throws
        FileNotFoundException, IOException {
        new FileInputStream("temp.txt");
    }
}
```

9.7 การสร้างคลาสประเภท Exception ขึ้นใหม่

Java API มีคลาสประเภท Exception อยู่หลายชนิดแต่ในบางครั้งเราอาจต้องการที่จะกำหนดคลาสประเภท Exception ขึ้นมาใหม่ เพื่อใช้ในการระบุข้อผิดพลาดเฉพาะเจาะจง เช่น โปรแกรมระบบทะเบียนนักศึกษาอาจมีคลาสที่ชื่อ StudentIDNotFoundException เพื่อใช้ในการสร้างอีบเจกต์ที่จะส่งข้อผิดพลาด เมื่อไม่สามารถตรวจสอบรหัสนักศึกษาที่ต้องการ การสร้างคลาสประเภท Exception ขึ้นมาใหม่ สามารถทำได้โดยนิยามคลาสใดๆให้สืบทอดมาจาก

คลาสที่ชื่อ Exception ในกรณีที่ต้องการบังคับให้เมธอดใดๆ จัดการกับอ้อบเจกต์ของคลาสนั้นในกรณีที่เกิดข้อผิดพลาดขึ้น หรือนิยามคลาสใดๆ ให้สืบทอดมาจากคลาส Runtime Exception ในกรณีที่ไม่ต้องการให้เมธอดใดๆ จำเป็นต้องจัดการกับข้อผิดพลาดดังกล่าว

โดยทั่วไปคลาสที่ชื่อ Exception จะมี constructor ส่วนรูปแบบคือ

- public Exception()
- public Exception(String s)

ดังนั้นคลาสที่สืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Exception ควรจะมี constructor ทั้งสอง โดยรูปแบบหนึ่งจะมี argument ที่มีชนิดข้อมูลเป็น String เพื่อรับข้อความที่จะอธิบายข้อผิดพลาดและคำสั่งแรกใน constructor ดังกล่าว ควรเป็นคำสั่ง super(s); เพื่อส่งข้อความดังกล่าวให้กับ constructor ของ superclass (คลาสที่ชื่อ Exception) โปรแกรมที่ 9.10 แสดงตัวอย่างของคลาส MyOwnException ซึ่งเป็นคลาสประเภท Exception ที่กำหนดขึ้นใหม่

โปรแกรมที่ 9.10 ตัวอย่างคลาสประเภท Exception ที่กำหนดขึ้นใหม่

```
public class MyOwnException extends Exception {  
    public MyOwnException (String s) {  
        super(s);  
    }  
}
```

9.7.1 การเขียนเมธอดเพื่อส่งอ้อบเจกต์ประเภท Exception

เมธอดที่ต้องการส่งอ้อบเจกต์ประเภท Exception เมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้นในคำสั่งใด จะต้องเรียกใช้คำสั่งที่ชื่อ throw เพื่อจะสร้างอ้อบเจกต์ของคลาสประเภท Exception ขึ้นมา โดยมีรูปแบบคำสั่งดังนี้

```
throw new ExceptionType ([arguments])
```

โดยที่

- ExceptionType ก็อชื่อของคลาสประเภท Exception ที่ต้องการจะสร้าง อ้อบเจกต์โดยมี argument สอดคล้องกับที่ระบุใน constructor ของคลาสดังกล่าว

นอกจากนี้คำสั่งประกาศเมธอดนี้จะต้องมีคำสั่ง throws เพื่อกำหนดให้คำสั่งในเมธอดอื่นๆ ที่เรียกใช้เมธอดนี้ต้องเขียนคำสั่งในการจัดการกับข้อผิดพลาดนี้ โปรแกรมที่ 9.11 แสดงตัวอย่างการเขียนคลาส FileHandler โดยมีเมธอด openFile() ซึ่งจะส่งอ้อบเจกต์ของคลาส MyOwnException ขึ้นมาเมื่อไม่พบไฟล์ที่ระบุ ส่วนโปรแกรมที่

9.12 แสดงตัวอย่างโปรแกรมที่มีการจัดการกับข้อผิดพลาดดังกล่าว

โปรแกรมที่ 9.11 ตัวอย่างคลาส FileHandler

```
import java.io.*;

public class FileHandler {
    public static void openFile(String filename) throws
        MyOwnException {
        File f = new File(filename);
        if (!f.exists()) {
            throw new MyOwnException("File Not Found");
        }
    }
}
```

โปรแกรมที่ 9.12 ตัวอย่างที่มีการจัดการกับข้อผิดพลาด

```
public class FileOpener {
    public static void main(String args[]) {
        try {
            FileHandler.openFile(args[0]);
            System.out.println("Open successful");
        } catch (MyOwnException ex) {
            System.out.println(ex);
        }
    }
}
```

สรุปเนื้อหาของบท

- ข้อคิดประการหนึ่งของภาษาจาวาคือ เราสามารถเขียนโปรแกรมให้มีการตรวจสอบและจัดการกับข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยที่การทำงานไม่ต้องหยุดลง
- Error เป็นข้อผิดพลาดที่ไม่สามารถแก้ไขและจัดการได้ ส่วน Exception เป็นข้อผิดพลาดที่สามารถแก้ไขหรือจัดการได้
- คำสั่ง try และ catch เป็นคำสั่งที่ใช้ในการตรวจสอบและจัดการกับข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยบล็อกคำสั่ง catch สามารถมีได้มากกว่าหนึ่งบล็อกสำหรับในแต่ละบล็อกคำสั่ง try
- คำสั่ง finally เป็นคำสั่งที่อยู่ต่อจากคำสั่ง try/catch ถูกใช้เมื่อมีบางคำสั่งที่ต้องการทำเสมอ

ยกเว้นเมื่อคำสั่ง System.exit(0); ก่อนเท่านั้น

- คำสั่ง throws จะใส่ไว้ตรงคำสั่งประการ เมื่อมีการ throws สำหรับเมื่อมีการ throws ที่ยังไม่ต้องการจัดการกับข้อผิดพลาดแต่จะให้มีการ throws ที่เรียกใช้เมื่อคนนี้เป็นตัวจัดการแทน
- เราสามารถสร้างคลาสประเภท Exception ชนิดใหม่ๆ ได้ โดยจะต้องสืบทอดมาจากคลาส Exception และต้องมีการเรียกใช้ constructor ของคลาส Exception ด้วย

บทที่ 10 คลาสอินพุตและเอาต์พุต

เนื้อหาในบทนี้เป็นการแนะนำคลาสและเมธอดต่างๆ ที่เกี่ยวกับอินพุตและเอาต์พุต และอธิบายความหมายของ stream โดยอธิบายคลาสที่เกี่ยวข้องกับอินพุตและเอาต์พุตที่อยู่ในแพคเกจ `java.io` แนะนำคลาส `InputStream`, `OutputStream`, `Reader` และ `Writer` อธิบายการสร้างและใช้ stream แบบต่างๆ แนะนำคลาสและเมธอดของคลาส `File` และ `RandomAccessFile` อธิบายการใช้อินเตอร์เฟลที่ชื่อ `Serializable` และอธิบายวิธีการเขียนและอ่านข้อมูลของอ็อบเจกต์ผ่าน stream

10.1 Stream

ภาษา Java จัดการกับขบวนการอินพุตและเอาต์พุตโดยใช้หลักการของ stream ซึ่งเปรียบเสมือนท่อส่งข้อมูลจากต้นทาง (source) ไปยังปลายทาง (sink) โดยที่ต้นทางเป็นตำแหน่งเริ่มต้นของ stream ที่เรียกว่า input stream และปลายทางเป็นตำแหน่งสิ้นสุดของ stream ที่เรียกว่า output stream ดังแสดงในรูปที่ 10.1 stream จะช่วยให้นักพัฒนาโปรแกรมสามารถที่เขียนโปรแกรมเพื่อส่งข้อมูลจากต้นทางไปยังปลายทางได้ โดยไม่จำเป็นต้องทราบรายละเอียดภายในของการติดตอกับชาร์ดแวร์หรือซอฟต์แวร์ที่ในการส่งข้อมูล ซึ่งสามารถเขียนโปรแกรมได้โดยเพียงแต่รู้เมธอดที่ใช้ในการรับหรือส่งข้อมูลเท่านั้น

รูปที่ 10.1 หลักการของ stream

ต้นทางและปลายทางของ stream อาจเป็นชาร์ดแวร์หรือซอฟต์แวร์ โดยจะเรียกว่า โหนด(node) เช่น ไฟล์ หน่วยความจำ หรือ socket เป็นต้น ซึ่งต้นทางและปลายทางอาจมีชนิดของโหนดที่ต่างกัน อาทิเช่น การอ่านข้อมูลจากตัวแปรที่เก็บในหน่วยความจำที่เป็นต้นทางผ่าน stream ลงไปเก็บไว้ในไฟล์ที่เป็นปลายทาง

stream ที่ใช้ในการส่งข้อมูลของภาษาจาวาจะแบ่งออกเป็นสองประเภทคือ

- byte stream เป็น stream ที่ใช้ในการรับหรือส่งข้อมูลชนิด byte
- character stream เป็น stream ที่ใช้ในการรับหรือส่งข้อมูลชนิด char

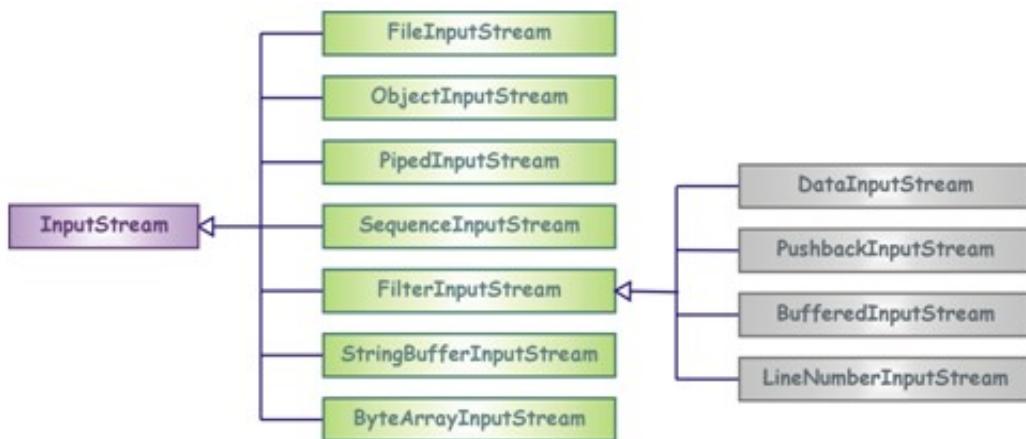
โดยทั่วไปคำว่า stream จะหมายถึง byte stream ส่วน character stream ภาษาจาวาจะใช้คำว่า reader และ write สำหรับ stream ในการรับและส่งชนิดข้อมูล char ตามลำดับ

10.1.1 แพคเกจ `java.io`

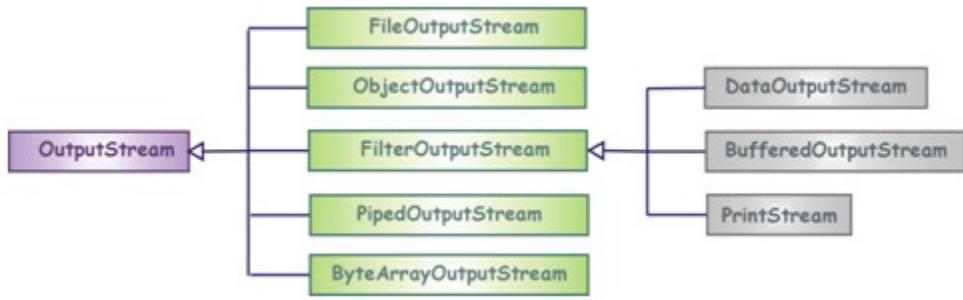
คลาสที่เกี่ยวกับอินพุตและเอาต์พุตจะถูกกำหนดโดย Java API ในแพคเกจ `java.io` ซึ่งจะมีคลาสพื้นฐานอยู่ 4 คลาสคือ

- `InputStream` เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอ้อบเจกต์ที่เป็น stream ในการรับชนิดข้อมูลแบบ byte
- `OutputStream` เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอ้อบเจกต์ที่เป็น stream ในการส่งชนิดข้อมูลแบบ byte
- `Reader` เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอ้อบเจกต์ที่เป็น stream ในการรับชนิดข้อมูลแบบ char
- `Writer` เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอ้อบเจกต์ที่เป็น stream ในการส่งชนิดข้อมูลแบบ char

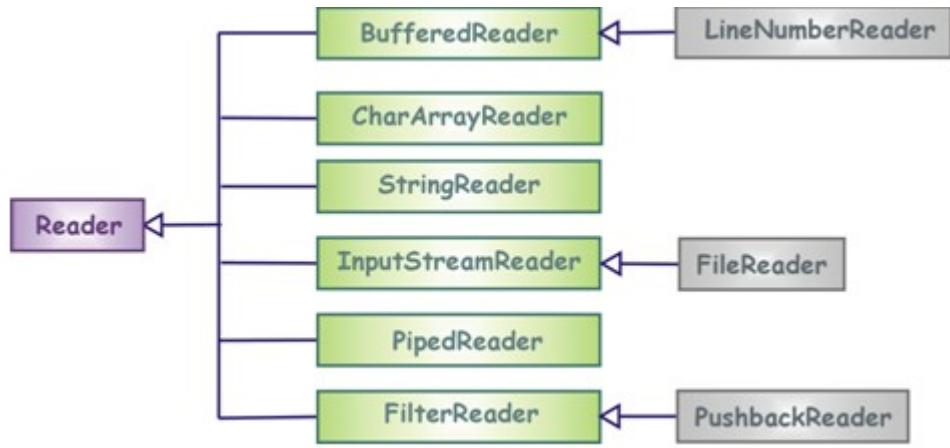
ซึ่งคลาสทั้งสี่นี้จะเป็นคลาสที่เป็นคลาส子ของคลาสอื่นๆ ที่จะสืบทอดมา ดังแสดงในรูปที่ 10.2 ถึงรูปที่ 10.5

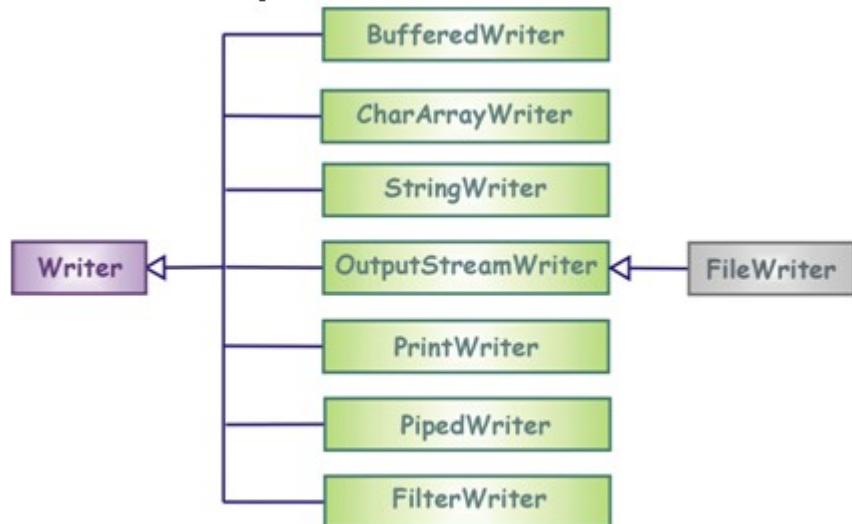
รูปที่ 10.2 คลาสประเภท `InputStream`

รูปที่ 10.3 คลาสประเภท OutputStream

รูปที่ 10.4 คลาสประเภท Reader

รูปที่ 10.5 คลาสประเภท Writer

10.1.2 คลาสประเกท Byte Stream

ภาษาจาวาจะมีคลาสพื้นฐานในการจัดการกับอินพุตและเอาต์พุต ที่เป็นชนิดข้อมูลแบบ byte อยู่สองคลาสที่คู่กันคือ InputStream และ OutputStream คลาสทั้งสองเป็นคลาสแบบ abstract ซึ่งเราไม่สามารถที่จะสร้างอีบเจกต์ของคลาสทั้งสองได้ แต่คลาสทั้งสองจะมีคลาสที่เป็น subclass ซึ่งจะใช้ในการสร้างอีบเจกต์สำหรับการรับและส่งข้อมูลแบบ byte ของโอนดที่มีต้นทางและปลายทางแบบต่างๆอาทิเช่น

- FileInputStream และ FileOutputStream เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอีบเจกต์สำหรับต้นทางและปลายทางที่เป็นไฟล์
- ByteArrayInputStream และ ByteArrayOutputStream เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอีบเจกต์สำหรับต้นทางและปลายทาง ที่เป็นอะเรย์ของชนิดข้อมูลแบบ byte

10.1.3 คลาส InputStream

คลาส InputStream จะใช้ในการอ่านข้อมูลของ stream ที่เป็นชนิดข้อมูลแบบ byte คลาส InputStream จะนำข้อมูลจากโอนดต้นทางเข้ามาใน stream และการอ่านข้อมูลจาก stream จะเป็นการลบข้อมูลที่อ่านออกจาก stream ดังแสดงในรูปที่ 10.6 โดยมีเมธอดที่ใช้สำหรับการอ่านข้อมูลที่เป็น byte หรืออะเรย์ของ byte เท่านั้นดังนี้

- int read()

เป็นเมธอดที่ใช้ในการอ่านข้อมูลจาก stream มาหนึ่งไบท์โดยจะส่งค่ากลับมาเป็นค่าที่อ่านได้ระหว่าง 0 ถึง 255 และจะส่งค่ากลับเป็น -1 ถ้าไม่มีข้อมูลจากโอนดต้นทาง เมธอดนี้จะส่งอีบเจกต์ชนิด IOException ในกรณีที่มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นจากการอ่านข้อมูล ตัวอย่างเช่นไฟล์ที่อ่านข้อมูลเสีย เมธอดนี้เป็นเมธอดแบบ abstract ซึ่งคลาสที่เป็น subclass จะต้องกำหนดคลื่อกคำสั่งสำหรับเมธอดนี้

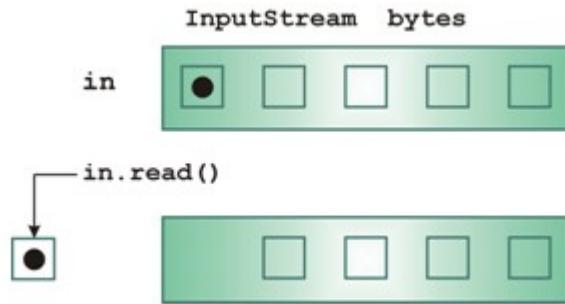
- int read(byte []b)

เป็นเมธอดที่ใช้ในการอ่านข้อมูลจากโอนดต้นทางทีละหลายไบท์ โดยจะอ่านข้อมูลครั้งละไม่เกินจำนวนスマชิกของอะเรย์ของ argument ที่ชื่อ b โดยจะเก็บข้อมูลที่อ่านเข้าไว้ในอะเรย์ของ byte เมธอดนี้จะส่งจำนวนไบท์ที่อ่านได้คืนมาและจะมีค่าเป็น -1 ถ้าไม่สามารถอ่านข้อมูลได้

- int read (byte []b, int offset, int length)

เป็นเมธอดที่ใช้ในการอ่านข้อมูลจากโอนดต้นทางทีละหลายไบท์ที่ชื่นกัน แต่จะสามารถกำหนดตำแหน่งในการเก็บข้อมูลที่อ่านลงในอะเรย์ของ argument ที่ชื่อ b ได้ โดยเริ่มที่ตำแหน่ง offset และอ่านครั้ง

ละ `length` ไบท์ ซึ่งเมื่อค่าจะส่งจำนวนข้อมูลที่อ่านได้จริงคืนมา การอ่านข้อมูลเป็นอะเรย์ของชนิด `byte` จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ทั้งนี้จะอ่านข้อมูลได้เร็วกว่า

รูปที่ 10.6 การอ่านข้อมูลจาก stream

คลาส `InputStream` ยังมีเมธอดอื่นๆ ที่สำคัญอีกดังนี้

- `int available()`
เมธอดนี้จะส่งจำนวนไบท์ที่ยังสามารถอ่านได้จาก stream คืนมา
- `void close()`
เมธอดนี้ใช้ในการปิด stream การเรียกใช้เมธอดจะช่วยทำให้ลดการใช้ทรัพยากรในระบบ (หน่วยความจำหรือจำนวนไฟล์ที่เปิด)
- `int skip(long n)`
เมธอดนี้จะเป็นการลบข้อมูลจำนวน `n` ไบท์ออกจาก stream และข้ามไปข้อมูลตำแหน่งถัดไป
- `void mark(int readlimit)`
เมธอดนี้ใช้ระบุตำแหน่งของข้อมูลใน stream ที่ต้องการจะระบุไว้เพื่อที่จะต้องการให้ stream กลับมาที่ตำแหน่งนี้หลังจากเรียกใช้เมธอด `reset()`
- `void reset()`
เมธอดนี้ใช้เพื่อให้ stream กลับมาชี้ในตำแหน่งที่ระบุไว้ในเมธอด `mark()`
- `boolean markSupported()`
เมธอดนี้ใช้ตรวจสอบว่า stream ที่ใช้อยู่สนับสนุนการใช้เมธอด `mark()` และ `reset()` หรือไม่

10.1.4 คลาส OutputStream

คลาส OutputStream จะใช้การส่งข้อมูลของ stream ที่เป็นชนิดข้อมูลแบบ byte การส่งข้อมูลของ อีอบเจกต์ชนิด OutputStream จะเป็นการเพิ่มข้อมูลลงใน stream ดังแสดงในรูปที่ 10.7 คลาส OutputStream จะ มีเมธอดในการส่งข้อมูลชนิด byte ที่สอดคล้องกับเมธอด read() ในคลาส InputStream โดยคลาสนี้จะมีเมธอด write() ที่เป็นเมธอดแบบ abstract ในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

- void write(int i)

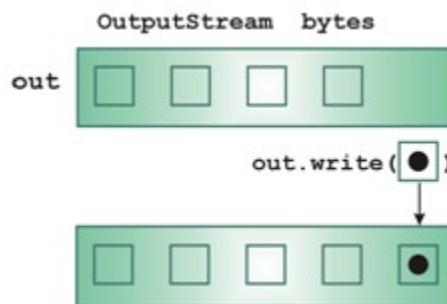
เมธอดนี้ใช้การเขียน (ส่ง) ข้อมูลลงใน stream โดยจะส่งข้อมูลเพียงแปดบิตท้ายของ argument ที่ชื่อ i อาทิเช่น ถ้า i มีค่าเป็น 781 ก็จะเขียนข้อมูล 00001101 ลงใน stream ทั้งนี้ เพราะ 781 มีค่าเป็น 00000000 00000000 00000011 00001101 ในเลขฐานสอง เมธอดนี้จะส่งอีอบเจกต์ประเภท IOException คืนมากรณีที่เกิดข้อผิดพลาดในการเขียนข้อมูล

- void write(byte [] b)

เมธอดนี้ใช้ในการเขียนอะเรย์ของชนิดข้อมูล byte ลงใน stream ซึ่งเมธอดนี้อาจส่งอีอบเจกต์ชนิด NullPointerException ในกรณีที่ตัวแปรอะเรย์ b ยังไม่มีการสร้างขึ้นมาโดยใช้คำสั่ง new

- int write (byte []b, int offset, int length)

เมธอดนี้ใช้ในการเขียนอะเรย์ของชนิดข้อมูล byte ลงใน stream โดยจะเขียน ข้อมูลของอะเรย์ของ argument ที่ชื่อ b ตั้งแต่ตำแหน่งที่ offset ไปจนวน length ใบที่ เมธอดจะส่งจำนวนใบที่สามารถเขียนลงใน stream ได้จริงกลับคืนมา และอาจส่งอีอบเจกต์ชนิด IndexOutOfBoundsException เพิ่มขึ้นมาในกรณีที่หมายเลขของสมาชิกของอะเรย์ใน argument ที่ชื่อ b ไม่อยู่ในช่วงที่ถูกต้อง

รูปที่ 10.7 การเพิ่มข้อมูลลงใน stream

นอกจากนี้คลาส OutputStream ยังมีเมธอดอื่นๆ ที่สำคัญอาทิเช่น

- void close()
เป็นเมธอดที่ใช้ในการปิด stream
- void flush()
เป็นเมธอดที่ใช้ในกรณีที่ stream มีบัฟเฟอร์ (buffer) ในการเก็บข้อมูลที่เขียนไว้ชั่วคราว ซึ่งการเรียกใช้เมธอดนี้จะเป็นการเขียนข้อมูลที่อยู่ในบัฟเฟอร์ลง stream

10.1.5 คลาสประเภท Character Stream

ภาษาจาวากำหนดคลาสพื้นฐานในการจัดการกับอินพุตและเอาต์พุตที่เป็นชนิดข้อมูลแบบ char อย่างสองคลาส คือ Reader และ Writer คลาสทั้งสองเป็นคลาสแบบ abstract โดยมี subclass ที่สืบทอดมาเพื่อใช้ในการสร้าง อีกเจกต์สำหรับจัดการกับโหนดต้นทางและปลายทางในรูปแบบต่างๆ เช่นไฟล์ หน่วยความจำ และไบท์ เป็นต้น

Reader เป็นคลาสที่ใช้ในการอ่านข้อมูลของ stream ที่เป็นชนิดข้อมูลแบบ char Reader จะมีเมธอดที่เหมือนกับคลาส InputStream และมีหลักการทำงานที่สอดคล้องกันแต่จะรับข้อมูลหรือ argument ที่เป็นชนิดข้อมูล char โดยมีเมธอดต่างๆ ดังนี้

- int read()
- int read(char []c)
- int read(char []c, int offset, int length)
- void close()
- void skip(long n)
- boolean markSupported()
- void mark(int readAheadlimit)
- void reset()
- boolean ready()

Writer เป็นคลาสที่ใช้ในการเขียนข้อมูลของ stream ที่เป็นชนิดข้อมูลแบบ char Writer จะมีเมธอดที่เหมือนกับคลาส OutputStream และมีหลักการทำงานที่สอดคล้องกันแต่จะรับข้อมูลหรือ argument ที่เป็นชนิดข้อมูล char โดยมีเมธอดต่างๆ ดังนี้

- void write(int c)

- void write(char []c)
- void write(char []c, int offset, int length)
- void close()
- void flush()

นอกจากนี้คลาส `Writer` จะมีเมธอดเพิ่มเติมขึ้นมาเพื่อเขียนชนิดข้อมูลที่เป็น `String` ดังนี้

- void write(String s)
- void write(String s, int offset, int length)

10.2 โหนดสำหรับ Stream

ภาษาจาวากำหนด โหนดที่เป็นต้นทางและปลายทางของ stream ไว้สามแบบคือ ไฟล์ หน่วยความจำ และ ไปป์ (pipe)

- ไฟล์คือ โหนดสำหรับ stream ที่เป็นไฟล์สำหรับอ่านหรือเขียนข้อมูลชนิด byte คลาสที่เป็นโหนดแบบไฟล์สำหรับ byte stream คือ `FileInputStream` และ `FileOutputStream` ส่วนคลาสที่เป็นโหนดแบบไฟล์สำหรับ character stream คือ `FileReader` และ `FileWriter`
- หน่วยความจำคือ โหนดสำหรับ stream ที่ใช้สำหรับอ่านหรือเขียนข้อมูลที่เป็น อะเรย์ หรือ `String` คลาสที่เป็นโหนดแบบหน่วยความจำ สำหรับ byte stream คือ `ByteArrayInputStream` และ `ByteArrayOutputStream` ส่วนคลาสที่เป็นโหนดแบบหน่วยความจำสำหรับ character stream ในภาษาจาวาจะมีสองแบบคือ อะเรย์ของชนิดข้อมูลแบบ `char` และ `string` โดยมีคลาสที่ชื่อ `CharArrayReader`, `CharArrayWriter`, `StringReader` และ `StringWriter` ตามลำดับ
- ไปป์คือ โหนดสำหรับ stream ที่จะส่งหรือรับข้อมูลระหว่าง process หรือโปรแกรมเดรด อาทิ เช่น stream แบบไปป์ที่เป็นอาต์พุต (output pipe stream) ของ process หนึ่งอาจเชื่อมต่อกับ stream แบบไปป์ที่เป็นอินพุต (input pipe stream) ของอีก process หนึ่ง คลาสที่เป็นโหนดแบบไปป์สำหรับ byte stream คือ `PipedInputStream` และ `PipedOutputStream` ส่วนคลาสที่เป็นโหนดแบบไปป์สำหรับ character stream คือ `PipedReader` และ `PipedWriter`

ตารางที่ 10.1 สรุปชื่อคลาสที่เป็นโหนดสำหรับ stream ต่างๆ ของโหนดทั้งสามแบบ และ โปรแกรมที่ 10.1 แสดงตัวอย่างของการก่อเป็นข้อมูลของไฟล์หนึ่งไฟล์ไปยังไฟล์อื่น โดยใช้ byte stream โปรแกรมนี้จะเปิดไฟล์ที่มีชื่อตาม argument ที่ชื่อ `args[0]` สำหรับอ่านข้อมูลชนิด byte โดยสร้างอีกตัวของคลาส `FileInputStream` ที่

ข้อ fin และโปรแกรมนี้จะเปิดไฟล์ที่มีชื่อตาม argument ที่ชื่อ args[1] สำหรับเขียนข้อมูลชนิด byte โดยสร้างอ้อมเจกต์ของคลาส FileOutputStream ที่ชื่อ fout จากนั้นโปรแกรมจะอ่านข้อมูลจากอ้อมเจกต์ fin ที่ลักษณะที่ได้นำไปเขียนลงในอ้อมเจกต์ fout จนกระทั่งไม่มีข้อมูลที่จะอ่านต่อไปจึงทำการปิดไฟล์ทั้งสอง

โปรแกรมที่ 10.2 แสดงตัวอย่างของกีอปปีข้อมูลของไฟล์ เช่นเดียวกับโปรแกรมที่ 10.1 แต่จะใช้ character stream โดยสร้างอ้อมเจกต์ของคลาส FileReader และ FileWriter แทน

ตารางที่ 10.1 คลาสที่เป็นโหนดสำหรับ stream ต่างๆ

ชนิด	Byte Stream	Character Stream
File	FileInputStream FileOutputStream	FileReader FileWriter
Memory: Array	ByteArrayInputStream ByteArrayOutputStream	CharArrayReader CharArrayWriter
Memory: String	-	StringReader StringWriter
Pipe	PipedInputStream PipedOutputStream	PipedReader PipedWriter

โปรแกรมที่ 10.1 การกีอปปีข้อมูลของไฟล์หนึ่งไฟล์ไปยังไฟล์อื่นโดยใช้ byte stream

```
import java.io.*;

public class FileCopy {
    public static void main(String args[]) {
        try {
            FileInputStream fin = new FileInputStream(args[0]);
            FileOutputStream fout = new FileOutputStream(args[1]);
            byte b[] = new byte[100];
            int i = fin.read(b);
            while (i != -1) {
                fout.write(b, 0, i);
                i = fin.read(b);
            }
            fin.close();
            fout.close();
        } catch (IOException ex) {
            ex.printStackTrace();
        }
    }
}
```

โปรแกรมที่ 10.2 การอ่านข้อมูลของไฟล์หนึ่งไฟล์ไปยังไฟล์อื่นโดยใช้ character stream

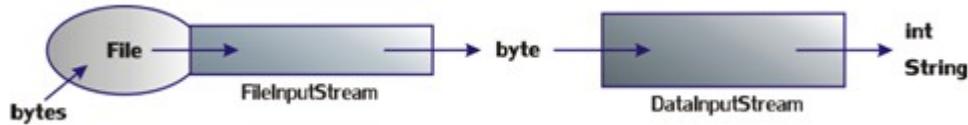
```
import java.io.*;

public class FileCopyReader {
    public static void main(String args[]) {
        try {
            FileReader fr = new FileReader(args[0]);
            BufferedReader br = new BufferedReader(fr);
            FileWriter fw = new FileWriter(args[1]);
            BufferedWriter bw = new BufferedWriter(fw);
            String line = br.readLine();
            while (line != null) {
                bw.write(line, 0, line.length());
                bw.newLine();
                line = br.readLine();
            }
            br.close();
            bw.close();
        } catch (IOException ex) {
            ex.printStackTrace();
        }
    }
}
```

10.3 คลาสประเภท Stream ระดับสูง

โดยทั่วไปโปรแกรมภาษาจาวาจะใช้อีองเจกต์ประเภท stream มากกว่าหนึ่งอีองเจกต์ โดยจะเชื่อมอีองเจกต์ของ stream ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อใช้ในการแปลงชนิดข้อมูลประเภทต่างๆ ตัวอย่างเช่นรูปที่ 10.8 เป็นการเชื่อมต่ออีองเจกต์ของคลาส FileInputStream เข้ากับอีองเจกต์ของคลาส DataInputStream โดยอีองเจกต์ของคลาส FileInputStream จะอ่านข้อมูลของไฟล์เข้ามาโดยมีชนิดข้อมูลแบบ byte ส่วนอีองเจกต์ของคลาส DataInputStream จะทำการแปลงชนิดข้อมูลแบบ byte ให้เป็นชนิดข้อมูลอื่นๆ ทำให้มีเมธอดในการอ่านข้อมูลมากขึ้น การเชื่อมต่ออีองเจกต์ประเภท stream สามารถทำได้โดยการเขียนคำสั่งในโปรแกรม เพื่อนำอีองเจกต์ของคลาสประเภท stream ชนิดหนึ่งไปเป็น argument ใน constructor ของคลาสประเภท stream ที่ต้องการเชื่อมต่อๆ กัน เช่น ตัวอย่างในรูปที่ 10.8 สามารถเขียนเป็นคำสั่งได้ดังนี้

```
FileInputStream fin = new FileInputStream("test.dat");
DataInputStream din = new DataInputStream(fin);
```


รูปที่ 10.8 การเชื่อมต่ออ้อบเจกต์ของคลาส

อ้อบเจกต์ที่ใช้ในการเชื่อมต่อ stream จะเป็นอ้อบเจกต์ของคลาสประเภท steam ระดับสูง (high-level stream) ซึ่งสามารถอ่านหรือเขียนข้อมูลที่เป็นชนิดข้อมูลอื่นๆแล้วแปลงข้อมูลให้เป็นชนิดข้อมูลแบบ byte หรือมีบเฟอร์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านหรือเขียนข้อมูล คลาสเหล่านี้จะไม่สามารถอ่านหรือเขียนข้อมูลไปยังโหนดต้นทาง หรือปลายทางที่เป็นไฟล์ หน่วยความจำ หรือ Pipe ได้โดยตรง แต่จะรับข้อมูลมาจาก stream อื่นๆ ที่เป็นคลาสพื้นฐานในการอ่านหรือเขียนข้อมูลตามตารางที่ 10.1 แทน ตารางที่ 10.2 แสดงคลาสประเภท steam ระดับสูงที่กำหนดไว้ใน Java API ซึ่งมีคลาสที่สำคัญดังนี้

- DataInputStream และ DataOutputStream

เป็นคลาสที่ใช้ในการแปลงชนิดข้อมูลระหว่างชนิดข้อมูลแบบ byte กับชนิดข้อมูลแบบอื่นๆ

- BufferedInputStream และ BufferedOutputStream

เป็นคลาสที่มีบเฟอร์สำหรับชนิดข้อมูล byte อยู่ภายในเพื่อให้สามารถอ่านหรือเขียนข้อมูลขนาดใหญ่ได้ ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านหรือเขียนข้อมูล

- PrintStream

เป็นคลาสที่ใช้ในการเขียนข้อความที่เป็น String ที่แปลงมาจากชนิดข้อมูลแบบ byte อ้อบเจกต์ out และ err ที่อยู่ในคลาส System เป็นตัวอย่างของอ้อบเจกต์ที่ใช้คลาสนี้

- PushbackInputStream

เป็นคลาสที่อนุญาตให้ส่งข้อมูลชนิด byte ที่เพิ่งอ่านมากลับไปยัง stream ได้

- BufferedReader และ BufferedWriter

เป็นคลาสที่มีบเฟอร์สำหรับชนิดข้อมูลแบบ char เพื่อให้สามารถอ่านหรือเขียนข้อมูลข้อใหญ่ได้

- InputStreamReader และ OutputStreamWriter

เป็นคลาสที่ใช้ในการแปลงชนิดข้อมูลระหว่างชนิดข้อมูลแบบ char กับชนิดข้อมูลแบบอื่นๆ

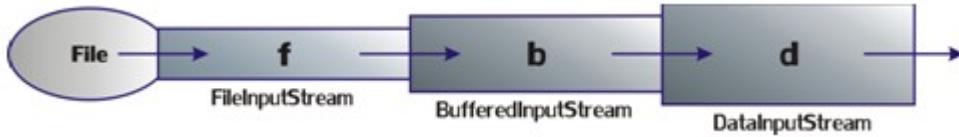
- **PrintWriter**
เป็นคลาสที่ใช้ในการจีนข้อความที่เป็น String ที่แปลงมาจากชนิดข้อมูลแบบ char
- **PushbackReader**
เป็นคลาสที่อนุญาตให้ส่งข้อมูลชนิด char ที่เพิ่งอ่านมากลับไปยัง stream ได้

ตารางที่ 10.2 คลาสประเภท stream ระดับสูง

อัฟต์	Byte Stream	Character Stream
Buffering	BufferedInputStream BufferedOutputStream	BufferedReader BufferedWriter
Filtering	FilterInputStream FilterOutputStream	FilterReader FilterWriter
Data conversion	DataInputStream DataOutputStream	-
Printing	PrintStream	PrintWriter
Peeking ahead	PushbackInputStream	PushbackReader

การเชื่อมต่ออีบอเจกต์ของคลาสประเภท stream ระดับสูงเหล่านี้สามารถที่จะเชื่อมต่อกันได้หลายชั้น อาทิเช่น รูปที่ 10.9 แสดงตัวอย่างของการเชื่อมอีบอเจกต์ของคลาส FileInputStream เข้ากับอีบอเจกต์ของคลาส BufferedInputStream เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านข้อมูลแล้วจึงนำไปเชื่อมต่อกับอีบอเจกต์ของคลาส DataInputStream เพื่อใช้ในการแปลงชนิดข้อมูลแบบ byte ให้เป็นชนิดข้อมูลแบบอื่นๆ โดยจะมีรูปแบบคำสั่งดังนี้

```
FileInputStream f = new FileInputStream("test.dat");
BufferedInputStream b = new BufferedInputStream(f);
DataInputStream d = new DataInputStream(b);
```


รูปที่ 10.9 การเชื่อมอ้อบเจกต์ของคลาสหลายๆ ชั้น

10.3.1 DataInputStream และ DataOutputStream

คลาส DataInputStream เป็นคลาสที่ใช้ในการแปลงชนิดข้อมูลแบบ byte ให้เป็นชนิดข้อมูลแบบอื่นๆ คลาส DataInputStream เป็นคลาสที่สืบทอดมาจากคลาส FilterInputStream และ implements อินเตอร์เฟส DataInput โดยจะมีเมธอดในการอ่านชนิดข้อมูลแบบต่างๆเพิ่มขึ้นมาดังนี้

- `boolean readBoolean() throws IOException`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการอ่านชนิดข้อมูลแบบ boolean มาหนึ่งค่า
- `byte readByte() throws IOException`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการอ่านชนิดข้อมูลแบบ byte มาหนึ่งไบท์
- `char readChar() throws IOException`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการอ่านชนิดข้อมูลแบบ char มาหนึ่งตัวอักษร
- `double readDouble() throws IOException`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการอ่านชนิดข้อมูลแบบ double มาหนึ่งค่า
- `float readFloat() throws IOException`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการอ่านชนิดข้อมูลแบบ float มาหนึ่งค่า
- `int readInt() throws IOException`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการอ่านชนิดข้อมูลแบบ int มาหนึ่งค่า
- `long readLong() throws IOException`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการอ่านชนิดข้อมูลแบบ long มาหนึ่งค่า
- `short readShort() throws IOException`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการอ่านชนิดข้อมูลแบบ short มาหนึ่งค่า
- `String readUTF() throws IOException`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการอ่านชนิดข้อมูลแบบ String มาหนึ่งค่าโดยใช้รูปแบบการเข้ารหัสข้อมูลเป็น

คลาส DataOutputStream เป็นคลาสที่ใช้ในการแปลงชนิดข้อมูลใดๆมาเป็นชนิดข้อมูลแบบ byte DataOutputStream เป็นคลาสที่สืบทอดมาจากคลาส FilterOutputStream และ implements อินเตอร์เฟส DataOutput โดยจะมีเมธอดในการอ่านชนิดข้อมูลแบบต่างๆ เพิ่มขึ้นมาดังนี้

- void writeBoolean(boolean b) throws IOException
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเขียนชนิดข้อมูลแบบ boolean หนึ่งค่า
- void writeByte(int b) throws IOException
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเขียนชนิดข้อมูลแบบ byte หนึ่งไบท์
- void writeBytes(String s) throws IOException
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเขียนชนิดข้อมูลแบบ String หนึ่งค่า
- void writeChar(int c) throws IOException
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเขียนชนิดข้อมูลแบบ char หนึ่งตัวอักษร
- void writeDouble(double b) throws IOException
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเขียนชนิดข้อมูลแบบ double หนึ่งค่า
- void writeFloat(float f) throws IOException
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเขียนชนิดข้อมูลแบบ float หนึ่งค่า
- void writeInt(int i) throws IOException
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเขียนชนิดข้อมูลแบบ int หนึ่งค่า
- void writeLong(long l) throws IOException
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเขียนชนิดข้อมูลแบบ long หนึ่งค่า
- void writeShort(int s) throws IOException
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเขียนชนิดข้อมูลแบบ short หนึ่งค่า
- void writeUTF(String s) throws IOException
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเขียนชนิดข้อมูลแบบ String หนึ่งค่าโดยใช้รูปแบบการเข้ารหัสแบบ UTF-8

โปรแกรมที่ 10.3 แสดงตัวอย่างของการใช้คลาส DataOutputStream เพื่อเก็บชนิดข้อมูลแบบต่างๆ ลงในไฟล์ ส่วนโปรแกรมที่ 10.4 แสดงตัวอย่างของการใช้คลาส DataInputStream เพื่อนำข้อมูลที่เก็บไว้ในไฟล์ดังกล่าว

มาแสดงผล โดยจะได้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 10.4

โปรแกรมที่ 10.3 ตัวอย่างของการใช้คลาส DataOutputStream

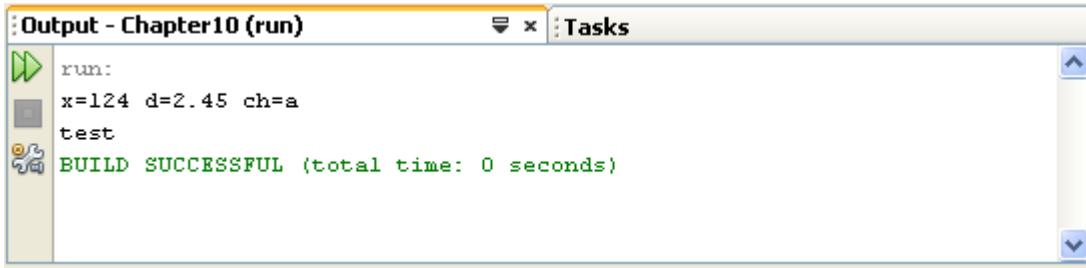
```
import java.io.*;

public class DataWriterDemo {
    public static void main(String args[]) {
        try {
            FileOutputStream fout = new FileOutputStream("c:/data.dat");
            DataOutputStream dout = new DataOutputStream(fout);
            dout.writeInt(124);
            dout.writeDouble(2.45);
            dout.writeChar('a');
            dout.writeUTF("test");
            dout.close();
        } catch (IOException ex) {
            ex.printStackTrace();
        }
    }
}
```

โปรแกรมที่ 10.4 ตัวอย่างของการใช้คลาส DataInputStream

```
import java.io.*;

public class DataReaderDemo {
    public static void main(String args[]) {
        try {
            FileInputStream fin = new FileInputStream("c:/data.dat");
            DataInputStream din = new DataInputStream(fin);
            int x = din.readInt();
            double d = din.readDouble();
            char ch = din.readChar();
            String line = din.readUTF();
            System.out.println("x=" + x + " d=" + d + " ch=" + ch);
            System.out.println(line);
            din.close();
        } catch (IOException ex) {
            System.out.println(ex.toString());
        }
    }
}
```


รูปที่ 10.10 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 10.3 และโปรแกรมที่ 10.4

10.3.2 InputStreamReader และ OutputStreamWriter

เราสามารถที่จะแปลง stream ระหว่างชนิดข้อมูลแบบ byte และชนิดข้อมูลแบบ char ได้โดยใช้คลาส InputStreamReader ซึ่งจะอ่านชนิดข้อมูลแบบ byte แล้วแปลงเป็นชนิดข้อมูลแบบ char และคลาส OutputStreamWriter ซึ่งจะอ่านชนิดข้อมูลแบบ char แล้วแปลงเป็นชนิดข้อมูลแบบ byte

โปรแกรมที่ 10.5 แสดงตัวอย่างของการใช้คลาสดังกล่าว เพื่อเก็บข้อมูลลงในไฟล์ที่เป็นชนิดข้อมูลแบบ byte โปรแกรมนี้สร้างอีบเจกต์ของคลาส FileOutputStream แล้วนำไปเชื่อมต่อกับอีบเจกต์ของคลาส OutputStreamWriter เพื่อจะแปลงชนิดข้อมูลแบบ char ให้มาเป็นชนิดข้อมูลแบบ byte ส่วนอีบเจกต์ของคลาส PrintWriter ที่เชื่อมต่อกับอีบเจกต์ของคลาส OutputStreamWriter จะทำหน้าที่แปลงชนิดข้อมูลแบบ String ให้เป็นชนิดข้อมูลแบบ char ส่วนโปรแกรมที่ 11.6 จะเป็นตัวอย่างในการอ่านข้อมูลจากไฟล์แล้วมาแสดงผลโดยใช้อีบเจกต์ของคลาส BufferedReader

โปรแกรมที่ 10.5 ตัวอย่างของการใช้คลาสเพื่อเก็บข้อมูลลงในไฟล์

```
import java.io.*;

public class FileWriter {
    public static void main(String args[]) {
        String line1 = "This is a test message";
        String line2 = "This is another line";
        try {
            FileOutputStream fout = new FileOutputStream("c:\\data.dat");
            OutputStreamWriter oout = new OutputStreamWriter(fout);
            PrintWriter p = new PrintWriter(oout);
            p.println(line1);
            p.println(line2);
            p.close();
        } catch (IOException ex) {
            ex.printStackTrace();
        }
    }
}
```

10.4 คลาส File

คลาสที่ชื่อ File เป็นคลาสที่อยู่ในแพคเกจ `java.io` เป็นคลาสที่ใช้ในการสร้างอีบเจกต์ที่เป็นไฟล์หรือไดเร็กทอรี่ คลาส File จะมีเมธอดในการจัดการกับไฟล์หรือไดเร็กทอรี่ และเมธอดในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ อยู่หลายเมธอด อีบเจกต์ของคลาส File จะสร้างมาจาก constructor ที่มีรูปแบบดังนี้

- `public File(String name)`
- `public File(String dir, String name)`
- `public File(File dir, String name)`

โดยที่

- `name` คือชื่อของไฟล์หรือไดเร็กทอรี่ที่ต้องการเปิดขึ้นมา
- `dir` คือชื่อของไดเร็กทอรี่ในการนี้ที่ไฟล์หรือไดเร็กทอร์นั้นอยู่ภายในไดเร็กทอรีอื่น

ในกรณีที่ไม่พบไฟล์หรือไดเร็กทอรี่ตามชื่อที่ระบุ constructor จะส่งอีบเจกต์ของคลาส `FileNotFoundException` เพื่อบอกว่ามีข้อผิดพลาดจากการเปิดไฟล์หรือไดเร็กทอรี่

โปรแกรมที่ 10.6 ตัวอย่างของการใช้คลาสเพื่ออ่านข้อมูลจากไฟล์

```
import java.io.*;

public class FileReader {
    public static void main(String args[]) {
        try {
            FileInputStream fin = new FileInputStream("c:\\\\data.dat");
            InputStreamReader in = new InputStreamReader(fin);
            BufferedReader bin = new BufferedReader(in);
            System.out.println(bin.readLine());
            System.out.println(bin.readLine());
            bin.close();
        } catch (IOException ex) {
            ex.printStackTrace();
        }
    }
}
```

เมธอดของคลาส File ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลหรือจัดการกับไฟล์ที่สำคัญมีดังนี้

- boolean exists()
เป็นเมธอดที่ใช้ในการตรวจสอบว่าไฟล์หรือไดเรกทอรี่ว่ามีปรากฏอยู่จริงหรือไม่
- boolean isDirectory()
เป็นเมธอดที่ใช้ในการตรวจสอบว่าอีองเจกต์ของคลาส File นี้เป็นไดเรกทอรี่หรือไม่
- boolean isFile()
เป็นเมธอดที่ใช้ในการตรวจสอบว่าอีองเจกต์ของคลาส File นี้เป็นไฟล์หรือไม่
- boolean canRead()
เป็นเมธอดที่ใช้ในการตรวจสอบว่าไฟล์นี้สามารถใช้ในการอ่านข้อมูลได้หรือไม่
- boolean canWrite()
เป็นเมธอดที่ใช้ในการตรวจสอบว่าไฟล์นี้สามารถใช้ในการเขียนข้อมูลได้หรือไม่
- String getName()
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเรียกดูชื่อไฟล์หรือไดเรกทอรีของอีองเจกต์ของคลาส File นี้
- String getParent()
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเรียกดูชื่อไดเรกทอรีรากของอีองเจกต์ของคลาส File นี้

- `String []list()`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเรียกดูชื่อไฟล์หรือไดเรกทอรีเบื้องต้น ที่อยู่ในอ้อมเขตของคลาส `File` นี้ในกรณีที่เป็นไดเรกทอรี
- `boolean mkdir()`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการสร้างไดเรกทอรีเบื้องต้น
- `boolean renameTo(File newName)`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเปลี่ยนชื่ออ้อมเขตของคลาส `File` นี้ให้เป็นชื่อใหม่ตามที่ระบุไว้ในอ้อมเขตของ argument ที่ชื่อ `newName`

คลาส `File` สามารถใช้ในการจัดการกับการเปิดไฟล์เพื่อตรวจสอบว่ามีไฟล์ดังกล่าวหรือไม่ ซึ่ง constructor ของคลาส `FileInputStream` และ `FileOutputStream` หรือ `FileReader` และ `FileWriter` จะมีรูปแบบที่มี argument เป็นอ้อมเขตของคลาส `File` เพื่อช่วยในการตรวจสอบไฟล์ก่อนที่จะใช้ในการอ่านหรือเขียนข้อมูลดังตัวอย่างต่อไปนี้

```
File f = new File("Test.dat");
if (f.exists()) {
    FileInputStream fir = new FileInputStream(f);
}
```

10.4.1 คลาส `RandomAccessFile`

ภาษาจาวามีคลาสที่สนับสนุนการอ่านหรือเขียนไฟล์เป็นแบบ random access กล่าวคือไม่จำเป็นจะต้องอ่านหรือเขียนข้อมูลของไฟล์เรียงตามลำดับจากตำแหน่งแรกสุดไปยังตำแหน่งสุดท้ายของไฟล์ คลาสประเภทนี้คือคลาส `RandomAccessFile` ซึ่งจะใช้เวลาในการอ่านหรือเขียนข้อมูลในตำแหน่งต่างๆเท่ากัน คลาส `RandomAccessFile` จะมี constructor อยู่สองรูปแบบดังนี้

- `public RandomAccessFile(String name, String mode)`
 - `public RandomAccessFile(File file, String mode)`
- โดยที่
- `name` คือชื่อของไฟล์

- `file` กีอ็อบเจกต์ของคลาสไฟล์
- `mode` คือรูปแบบในการเปิดไฟล์ที่มีดังนี้ “`r`” เป็นการเปิดไฟล์หรืออ่านข้อมูลหรือ “`rw`” เป็นการเปิดไฟล์เพื่ออ่านและเขียนข้อมูล

ตัวอย่างเช่นคำสั่ง

```
RandomAccessFile myFile = new RandomAccessFile("test.dbf", "rw");
เป็นการเปิดไฟล์ที่ชื่อ test.dbf สำหรับการอ่านและเขียนข้อมูล
```

คลาส `RandomAccessFile` จะมีเมธอดสำหรับการอ่านและเขียนข้อมูลที่เป็นชนิดข้อมูลแบบพื้นฐานชนิดต่างๆ คล้ายกับคลาส `DataInputStream` และ `DataOutputStream` และมีเมธอดอื่นๆ ที่สำคัญเพิ่มเติมมาดังนี้

- `long getFilePointer()`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเรียกดูตำแหน่งชี้ของไฟล์
- `void seek(long pos)`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเดือนตำแหน่งชี้ของไฟล์ไปที่ตำแหน่ง `pos`
- `long length()`
เป็นเมธอดที่ใช้ในการเรียกดูความยาวของไฟล์

10.4.2 ObjectInputStream และ ObjectOutputStream

ภาษาจาวามีคลาสที่ใช้ในการรับและส่งข้อมูลของอีบเจกต์ `ObjectInputStream` และ `ObjectOutputStream` ทั้งนี้อีบเจกต์ที่จะสามารถส่งผ่าน stream เหล่านี้ได้จะต้องเป็นอีบเจกต์ของคลาสที่ implements อินเตอร์เฟส `Serializable` ซึ่งเป็นอินเตอร์เฟสในแพคเกจ `java.io` ซึ่งไม่มีเมธอดใดๆ อญี่ แต่จะเป็นอินเตอร์เฟสที่ใช้ระบุว่า อีบเจกต์ตั้งกล่าวสามารถเก็บข้อมูลหรือดึงข้อมูลของอีบเจกต์กลับคืนมาได้ อีบเจกต์ที่สามารถเก็บหรือดึงข้อมูลได้เป็นอีบเจกต์ประเภทที่เรียกว่า `persistence` ซึ่งข้อมูลที่จะเก็บหรือเรียกดูได้จะมีเฉพาะคุณลักษณะของอีบเจกต์หรือคุณลักษณะของคลาสเท่านั้น ส่วนเมธอดจะไม่สามารถเก็บได้

อีบเจกต์บางประเภทจะไม่สามารถที่จะ implements อินเตอร์เฟส `Serializable` ได้ เนื่องจากข้อมูลของ

อ้อมเจกต์อาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา อาทิ เช่น อ้อมเจกต์ของคลาส Thread หรือ FileInputStream ในกรณีที่ อ้อมเจกต์ใดเป็นอ้อมเจกต์ประเภท Serializable แล้วมีสมาชิกที่เป็นอ้อมเจกต์ประเภท non-serializable อยู่ การเก็บหรือเรียกคุชื่อมูลของอ้อมเจกต์จะไม่สามารถทำได้และจะเกิดข้อผิดพลาดประเภท NotSerializableException ขึ้นมา

เราสามารถจะระบุคุณลักษณะของอ้อมเจกต์หรือคุณลักษณะของคลาสที่ไม่ต้องการจะเก็บหรือเรียกคุชื่อมูล ผ่าน stream ได้โดยการระบุให้คุณลักษณะดังกล่าวมี modifier เป็นคีย์เวิร์ด transient ตัวอย่างเช่น

```
public class Student implements Serializable {  
    private String id, name;  
    private double gpa;  
    private transient String parent;  
}
```

เป็นคลาสที่มีคีย์เวิร์ด transient ในคุณลักษณะชื่อ parent ซึ่งจะมีผลทำให้คุณลักษณะนี้ไม่สามารถเก็บ หรือเรียกคุชื่อมูลผ่าน stream คีย์เวิร์ด transient สามารถใช้กับคุณลักษณะที่เป็นอ้อมเจกต์ประเภท non-serializable เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในการเก็บหรือเรียกคุชื่อมูล เช่น

```
public class Student implements Serializable {  
    public transient Thread myThread;  
    private String id, name;  
    private double gpa;  
}
```

คลาส ObjectOutputStream เป็นคลาสที่ใช้ในการเขียนอ้อมเจกต์ใดๆ ลงใน stream โดยมีเมธอด writeObject() ที่ใช้ในการเขียนข้อมูล ส่วนคลาส ObjectInputStream เป็นคลาสที่ใช้ในการรับอ้อมเจกต์ใดๆ มาจาก stream โดยมีเมธอด readObject() ที่ใช้ในการอ่านข้อมูลซึ่งจะได้อ้อมเจกต์ของคลาสที่ชื่อ Object กันมา ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องทำการ casting อ้อมเจกต์ให้สอดคล้องกับชนิดข้อมูลของคลาสที่ต้องการ โปรแกรมที่ 10.6 แสดงตัวอย่างของการเขียนและอ่านข้อมูลของอ้อมเจกต์ลงในไฟล์ data.dat โดยจะให้ผลลัพธ์ดังแสดงในรูปที่ 10.3

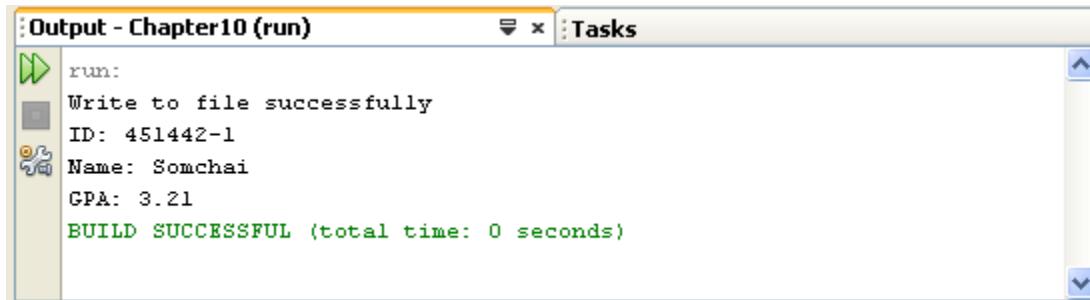
โปรแกรมที่ 10.7 การเขียนและอ่านข้อมูลของอ็อบเจกต์ลงในไฟล์

```
import java.io.*;

public class ObjectPersistenceDemo {
    public static void main(String args[]) {
        Student s = new Student("451442-1", "Somchai", 3.21);
        try {
            FileOutputStream fout = new FileOutputStream("c:/data.dat");
            ObjectOutputStream oout = new ObjectOutputStream(fout);
            oout.writeObject(s);
            System.out.println("Write to file successfully");
            oout.close();

            FileInputStream fin = new FileInputStream("c:/data.dat");
            ObjectInputStream oin = new ObjectInputStream(fin);
            Student s2 = (Student) oin.readObject();
            oin.close();

            s2.showAllDetails();
        } catch (Exception ex) {
            ex.printStackTrace();
        }
    }
}
```


รูปที่ 10.11 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 10.6

สรุปเนื้อหาของบท

- stream เปรียบเสมือนท่อส่งข้อมูล สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ byte stream และ character stream
- byte stream มีคลาสพื้นฐานคือ คลาส InputStream และ OutputStream

- character stream มีคลาสพื้นฐานคือ คลาส Reader และ Writer
- คลาส InputStream และ OutputStream เป็น low-level stream ที่สามารถอ่านหรือเขียนข้อมูลชนิด byte ได้เท่านั้น
- คลาส Reader และ Writer เป็น low-level stream ที่สามารถอ่านหรือเขียนข้อมูลชนิด char ได้เท่านั้น
- คลาสที่เป็น high-level stream สำหรับ byte stream จะสืบทอดมาจากคลาส FilterInputStream หรือ FilterOutputStream
- คลาสที่เป็น high-level stream สำหรับ character stream คือคลาส BufferedReader, BufferedWriter, InputStreamReader, OutputStreamReader, LineNumberReader, PrintWriter และ PushbackReader
- การเชื่อมต่อ stream หลายชั้น จะทำให้สามารถเรียกใช้เมธอดได้หลายรูปแบบตามความต้องการในการใช้งาน
- คลาส File ใช้ในการสร้างออบเจกต์ของไฟล์หรือไดเรกทอรี โดยจะมีเมธอดที่ใช้ในการจัดการกับไฟล์
- คลาส RandomAccessFile จะมีรูปแบบในการอ่านและเขียนข้อมูลเป็นแบบ random access
- อีอบเจกต์ที่จะสามารถรับหรือส่งผ่าน stream ได้จะต้องเป็นอีอบเจกต์ของคลาสที่ implements อินเตอร์เฟส Serializable

บทที่ 11 โปรแกรมแบบ-thread

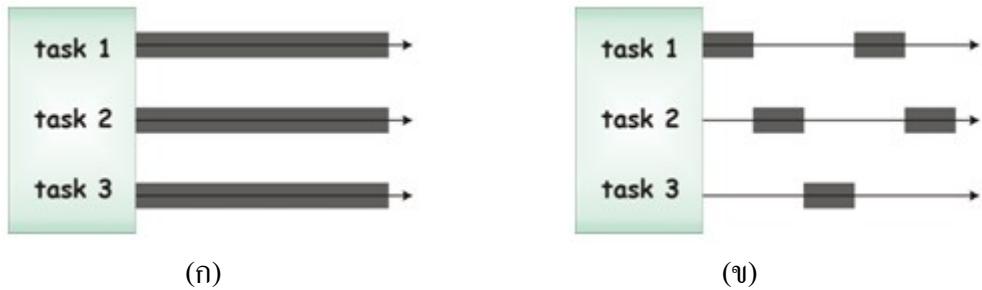
เนื้อหาในบทนี้เป็นการแนะนำการเขียนโปรแกรมแบบ-thread โดยเริ่มต้นจากการอธิบายความหมายและองค์ประกอบของthread แนะนำวิธีการสร้างคลาสแบบ-thread โดยการสืบทอดจากคลาสที่ชื่อ Thread หรือ implements interface เพื่อที่จะสามารถทำงานของthread ได้ ต่อไปนี้จะอธิบายขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมแบบ-thread เมื่อคลาสดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของคลาส Thread และตอนท้ายของบทเป็นการอธิบายการใช้คีย์เวิร์ด synchronized เพื่อป้องกันการผิดพลาดของการอ่านหรือเขียนข้อมูลที่อาจเกิดขึ้นจากโปรแกรมแบบ-thread

11.1 โปรแกรมแบบมัลติ-thread

คุณลักษณะเด่นข้อหนึ่งของภาษาจาวาคือ ความสามารถในการพัฒนาโปรแกรมแบบมัลติ-thread (Multithreaded) ที่สามารถทำงานพร้อมกัน ได้ ซึ่งโปรแกรมแบบมัลติ-thread นี้ใช้หลักการของระบบปฏิบัติการแบบ Multitasking ในการกำหนดให้โปรแกรมสามารถทำงานหลายงาน (task) ได้พร้อมกัน ระบบปฏิบัติการแบบ Multitasking จะเป็นระบบปฏิบัติการที่อนุญาตให้ผู้ใช้สามารถส่งโปรแกรมให้ระบบปฏิบัติการทำงาน ได้มากกว่าหนึ่งโปรแกรมพร้อมกัน ซึ่งโปรแกรมแต่ละโปรแกรมที่รันอยู่ในระบบปฏิบัติการจะสร้าง process ขึ้นมา และระบบปฏิบัติการแบบ Multitasking จะมี process หลายๆ process เข้ามาร่วมกัน โดยระบบปฏิบัติการจะกำหนดลำดับของการทำงานของ process ของ

โปรแกรมมัลติ-thread จะเป็นการทำงานหลายงานพร้อมกัน โดยแต่ละงานจะเรียกว่า thread (Thread) ซึ่งเป็นแบบ lightweight process แตกต่างจาก process ที่ทำงานภายใต้ระบบปฏิบัติการแบบ Multitasking ตรงที่ process แต่ละ process จะมีความเป็นอิสระต่อกัน แต่ thread แต่ละthread อาจใช้ข้อมูลร่วมกัน ได้

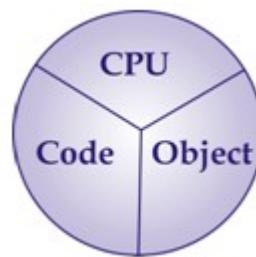
โปรแกรมแบบ-thread จะมีหลักการทำงานที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบบปฏิบัติการและจำนวนซีพียู ในระบบคอมพิวเตอร์ที่มีซีพียูหลายตัว โปรแกรมแบบ-thread แต่ละ โปรแกรมสามารถที่จะรันพร้อมกัน ได้ดังแสดงในรูปที่ 11.1 (ก) ส่วนในระบบคอมพิวเตอร์ที่มีซีพียูตัวเดียว ระบบปฏิบัติการจะเป็นส่วนที่จะจัดการตารางการทำงานของ โปรแกรมthread ซึ่งอาจแบ่งเวลาการทำงานของซีพียูดังแสดงในรูปที่ 11.1 (ข)

รูปที่ 11.1 การทำงานของโปรแกรมแบบเซรค

องค์ประกอบของโปรแกรมแบบธุรดจะมีสามส่วนดังแสดงในรูปที่ 11.2 คือ

- ชิปปี้ (CPU) คือการจัดการทำงานของโปรแกรมแบบเซรด
 - โค้ด (Code) คือคลาสในภาษาจาวาที่เป็นคลาสแบบเซรด
 - วัตถุ (Object) คือวัตถุของคลาสแบบเซรด

รูปที่ 11.2 องค์ประกอบของโปรแกรมแบบเชรุด

โปรแกรมภาษาจาวาสามารถกำหนดให้อ้อมเจกต์ของคลาสใดๆ ทำงานเป็นแบบเชรดได้ ซึ่งก็จะทำให้สามารถรันโปรแกรมของอ้อมเจกต์แบบเชรดหลายๆ อ้อมเจกต์พร้อมกันได้ โดยภาษาจาวาจะมีตัวจัดตารางเวลาเชรด (Thread Scheduler) เพื่อจัดลำดับการทำงานของอ้อมเจกต์แบบเชรด ทั้งนี้โปรแกรมบางประเภทจำเป็นต้องพัฒนาเป็นแบบเชรดอาทิเช่น โปรแกรมภาพกราฟิกแบบเคลื่อนไหว (Graphics Animation) โปรแกรมนาฬิกา และโปรแกรมแม่ข่าย (Application Server) เป็นต้น

11.2 การสร้างคลาสแบบ-thread

โปรแกรมแบบ-thread ในภาษา Java จะใช้หลักการของการสร้างอีบเจกต์ของคลาสแบบ-thread แล้วเรียกใช้เมธอด เพื่อล่งให้อีบเจกต์ดังกล่าวทำงานพร้อมกัน คลาสแบบ-thread ในภาษา Java คือคลาสที่สืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Thread หรือคลาสที่ implements อินเตอร์เฟส Runnable อีบเจกต์ที่สร้างมาจากการคลาสแบบ-thread จะเรียกว่า อีบเจกต์ประเภท runnable

โปรแกรมที่ 11.1 โปรแกรมเป็นโปรแกรมที่ทำงานในรูปแบบปกติ ซึ่งจะมีคลาส PrintName ที่มีเมธอด run() ซึ่งจะพิมพ์ค่าของคุณลักษณะ name และหมายเลขรอบ (ตัวแปร i) จำนวน 1000 ครั้ง โดยคลาส TestPrintName จะสร้างอีบเจกต์ของคลาส PrintName ขึ้นมาสองอีบเจกต์คือ p1 และ p2 จากนั้นจะเรียกใช้เมธอด run() เพื่อพิมพ์ข้อความออกมา เนื่องจากโปรแกรมนี้ไม่ได้เป็นโปรแกรมแบบ-thread ดังนั้นซึ่งจะทำคำสั่ง p1.run() ให้เสร็จก่อนแล้วจึงจะทำการคำสั่ง p2.run() ดังแสดงผลดังที่ได้จากการรันโปรแกรมในรูปที่ 11.3 และ อธิบายการทำงานได้ดังแสดงในรูปที่ 11.4

โปรแกรมที่ 11.1 ตัวอย่างโปรแกรมที่ทำงานในรูปแบบปกติ

```
class PrintName extends Thread {  
    private String name;  
    public PrintName(String name) {  
        this.name = name;  
    }  
    public void run() {  
        for (int i = 1; i <= 1000; i++) {  
            System.out.println(name + " " + i);  
        }  
    }  
}  
public class PrintNameThread {  
    public static void main(String args[]) {  
        PrintName p1 = new PrintName("Thana");  
        PrintName p2 = new PrintName("Somchai");  
        p1.run();  
        p2.run();  
    }  
}
```

```

Thana 995
Thana 996
Thana 997
Thana 998
Thana 999
Thana 1000
Somchai 1
Somchai 2
Somchai 3
Somchai 4
Somchai 5

```

รูปที่ 11.3 แสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 11.1

รูปที่ 11.4 อธิบายการทำงานของโปรแกรมที่ 11.1

11.2.1 การ `extends` คลาสที่継承 Thread

คลาสแบบเชรดสามารถสร้างได้โดยการสืบทอดคลาสที่継承 Thread ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

```

public class ClassName extends Thread {
    public void run() {
        [statements]
    }
}

```

ซึ่งในการนี้จะต้องทำการ `override` เมธอด `run()` ที่มีชุดคำสั่งที่ต้องการให้โปรแกรมทำงานในลักษณะแบบ เชรดอยู่ภายในบล็อกคำสั่ง โดยเมื่อมีการเรียกใช้เมธอด `start()` ซึ่งเป็นการลงทะเบียนอีบเจกต์ดังกล่าวในตัวจัด ตารางเวลาเชรด และจะทำให้ซีพิьюเรียกวนคำสั่งในเมธอด `run()` ของอีบเจกต์นี้

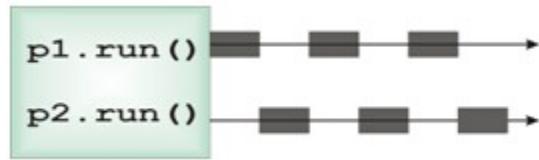
โปรแกรมที่ 11.2 แสดงตัวอย่างการปรับปรุงคลาส PrintName ให้เป็นคลาสแบบเชรด โดยการสืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Thread ซึ่งคลาส PrintNameThread จะเป็นการสร้างอีกตัวของคลาส PrintName ขึ้นมาสองอีกตัวคือ p1 และ p2 ซึ่งทั้งสองเป็นอีกตัวของคลาส Thread จากนั้นจะเป็นการเรียกใช้เมธอด p1.start() และ p2.start() จะเป็นการส่งอีกตัวของคลาสแบบเชรดทั้งสองเข้าไปในคิวทั่วจักราชเวลาเชรด ซึ่งซีพียูก็จะแบ่งเวลาให้อีกตัวทั้งสองมีโอกาสสลับกันทำงานได้ ดังแสดงตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมในรูปที่ 11.5 และอธิบายการทำงานได้ดังแสดงในรูปที่ 11.6

โปรแกรมที่ 11.2 ตัวอย่างแสดงคลาสที่สืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Thread

```
class PrintName extends Thread {
    private String name;
    public PrintName(String name) {
        this.name = name;
    }
    public void run() {
        for (int i = 1; i <= 1000; i++) {
            System.out.println(name + " " + i);
        }
    }
}
public class PrintNameThread {
    public static void main(String args[]) {
        PrintName p1 = new PrintName("Thana");
        PrintName p2 = new PrintName("Somchai");
        p1.start();
        p2.start();
    }
}
```

```
Output - ThreadDemo (run)
Thana 84
Thana 85
Thana 86
Thana 87
Thana 88
Thana 89
Somchai 1
Somchai 2
Somchai 3
Somchai 4
Somchai 5
```

รูปที่ 11.5 แสดงตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 11.2

รูปที่ 11.6 อธิบายการทำงานของโปรแกรมที่ 11.2

11.2.2 การ implements อินเตอร์เฟส Runnable

คลาสแบบธรรมดาสามารถสร้างได้โดยการ implements อินเตอร์เฟส Runnable ซึ่งเมธอดเดียวที่จะต้องเขียนบล็อกคำสั่งคือเมธอด run() ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

```
public class ClassName implements Runnable {
    public void run() {
        [statements]
    }
}
```

คำสั่งที่อยู่ในเมธอด run() ก็คือชุดคำสั่งที่ต้องการให้โปรแกรมทำงานในลักษณะแบบ-thread โปรแกรมจาวาที่รันอ้อมเจกต์ของคลาสแบบธรรมดา ในลักษณะนี้จะต้องมีการสร้างอ้อมเจกต์ของคลาสที่ชื่อ Thread ก่อน โดย constructor ของคลาสที่ชื่อ Thread จะมี argument เพื่อรับอ้อมเจกต์ของคลาสที่ implements อินเตอร์เฟส Runnable โดยมีรูปแบบดังนี้

```
public Thread(Runnable obj) {  
}
```

โดยที่

- obj ก็คืออ้อมเจกต์ของคลาสที่ implements อินเตอร์เฟส Runnable

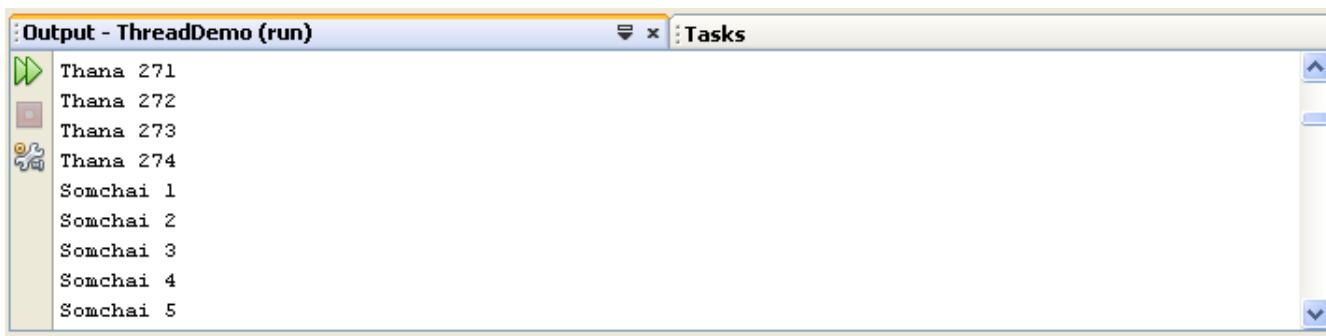
ภายหลังจากที่สร้างอ้อมเจกต์ของคลาสแบบ-threadแล้ว เราสามารถจะสั่งงานให้อ้อมเจกต์ obj เริ่มทำงานได้โดยการเรียกใช้เมธอด start() ที่อยู่ในคลาสที่ชื่อ Thread ซึ่งคลาสที่ชื่อ Thread จะลงทะเบียนอ้อมเจกต์ดังกล่าว

ลงในตัวจัดตารางเวลา Schroed และเมื่อซีพียูเรียกรันโปรแกรมของอีอบเจกต์ดังกล่าว คำสั่งในเมธอด run() จะถูกสั่งงานตามลำดับ

โปรแกรมที่ 11.3 เป็นตัวอย่างการปรับปรุงคลาส PrintName ให้เป็นคลาสแบบเนรอด โดยการ implements อินเตอร์เฟส Runnable คลาส PrintNameThread จะสร้างอีอบเจกต์ของคลาส PrintName ขึ้นมาสองอีอบเจกต์คือ p1 และ p2 ซึ่งทั้งสองเป็นอีอบเจกต์ประเภท Runnable จากนั้นโปรแกรมได้สร้างอีอบเจกต์ของคลาสที่ชื่อ Thread ขึ้นมาสองอีอบเจกต์คือ t1 และ t2 ซึ่งอีอบเจกต์ทั้งสองจะมีชอร์ดโดยเดียวกันคือ PrintName แต่จะมีอีอบเจกต์แบบ runnable ต่างกันคือ p1 และ p2 การเรียกใช้เมธอด t1.start() และ t2.start() จะเป็นการส่งอีอบเจกต์แบบเนรอดทั้งสองเข้าไปจองคิว กับตัวจัดตารางเวลา Schroed ซึ่งจะได้ผลลัพธ์ในลักษณะเดียวกับโปรแกรมที่ 11.2 ดังแสดงตัวอย่างผลลัพธ์ในรูปที่ 11.7

โปรแกรมที่ 11.3 ตัวอย่างแสดงคลาสที่ implements อินเตอร์เฟส Runnable

```
class PrintName implements Runnable {
    private String name;
    public PrintName(String name) {
        this.name = name;
    }
    public void run() {
        for (int i = 1; i <= 1000; i++) {
            System.out.println(name + " " + i);
        }
    }
}
public class PrintNameThread {
    public static void main(String args[]) {
        PrintName p1 = new PrintName("Thana");
        PrintName p2 = new PrintName("Somchai");
        Thread t1 = new Thread(p1);
        Thread t2 = new Thread(p2);
        t1.start();
        t2.start();
    }
}
```


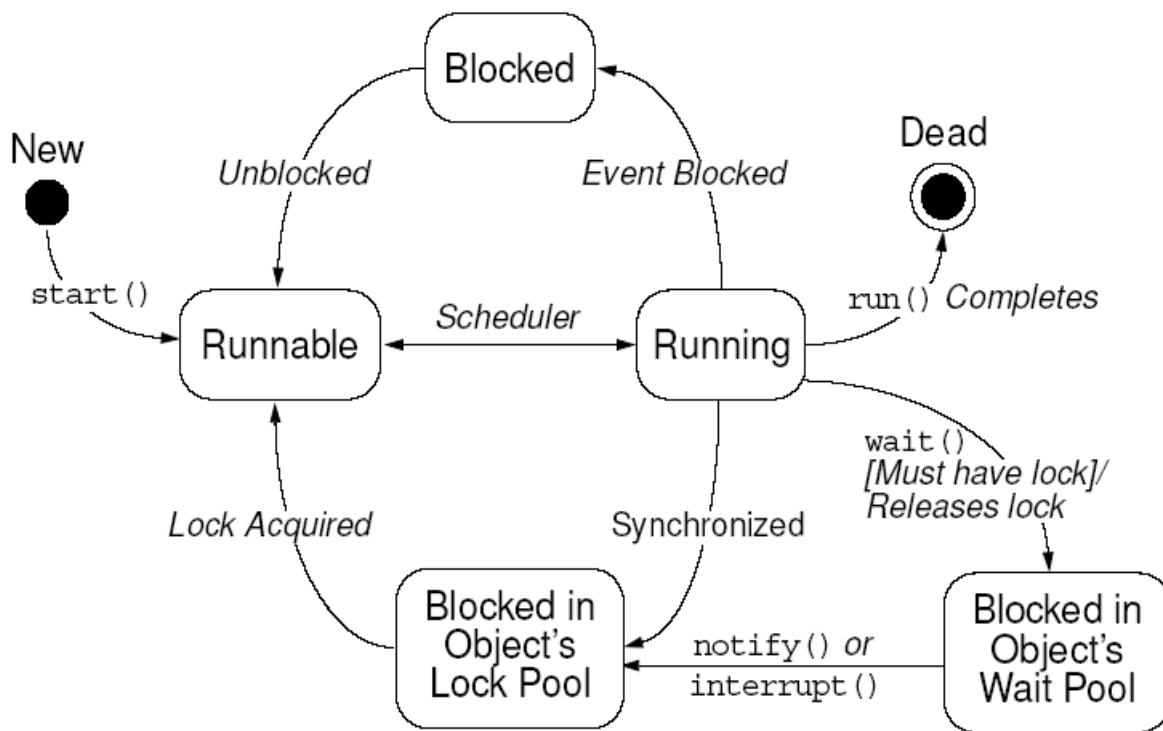
รูปที่ 11.7 แสดงตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 11.3

การสร้างคลาสแบบชุดทั้งสองวิธีมีข้อดีต่างกันดังนี้

- การสร้างคลาสโดยการสืบทอดคลาสที่ชื่อ Thread จะเป็นการเขียนโปรแกรมที่สั้นกว่า
- การสร้างคลาสโดย implements อินเตอร์เฟส Runnable จะมีหลักการเชิงอ้อม geleter ที่ดีกว่า เนื่องจากคลาสดังกล่าวไม่ใช่คลาสที่สืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Thread โดยตรง นอกจากนี้ยังทำให้การเขียนโปรแกรมมีรูปแบบเดียวกันเสมอ เพราะคลาสใน jaws จะสืบทอดจากคลาสอื่นได้เพียงคลาสเดียวเท่านั้น แต่สามารถที่จะ implements อินเตอร์เฟสได้หลายอินเตอร์เฟสพร้อมกัน

11.3 วิธีการทำงานของชุด

อ้อม geleter แบบชุดเมื่อลงทะเบียนไว้กับตัวจัดตารางเวลาชุดแล้ว อาจยังไม่มีการรันโปรแกรมโดยทันที แต่ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับสถานะของอ้อม geleter ซึ่งวิธีการทำงานของชุดจะมีการทำงานดังแสดงในรูปที่ 11.8 โดยจะมีสถานะต่างๆ ดังนี้

รูปที่ 11.8 วงจรการทำงานของธread

- สถานะ New
 - เป็นสถานะเมื่อมีการสร้างอ้อมเจกต์ของคลาสแบบธread ก่อนที่จะมีการเรียกใช้เมธอด `start()`
- สถานะ Runnable และสถานะ Running
 - Runnable เป็นสถานะที่อ้อมเจกต์แบบธreadพร้อมที่จะทำงาน ซึ่งอาจเกิดจากการเรียกใช้เมธอด `start()` หรือเกิดจากการกลับมาจากสถานะที่ถูกบล็อกหรือสถานะ Running โดยอ้อมเจกต์แบบธread ที่อยู่ในสถานะ Runnable จะเข้าสู่สถานะ Running ซึ่งเป็นสถานะที่ซีพียูรันคำสั่งของอ้อมเจกต์แบบ ธread เมื่อตัวจัดตารางเวลาธreadจัดเวลาทำงานให้ โดยจะทำงานตามชุดคำสั่งในเมธอด `run()`
 - อ้อมเจกต์แบบธreadจะหยุดการทำงานและกลับเข้าสู่สถานะ Runnable อีกครั้ง เมื่อตัวจัดตารางเวลา เปลี่ยนให้อ้อมเจกต์แบบธreadอื่นๆ ที่อยู่ในสถานะ Runnable เข้ามาทำงานแทน โดยทั่วไปตัวจัดตาราง เวลาจะพยายามจัดการทำงานของอ้อมเจกต์แบบธreadตามค่าลำดับความสำคัญ (Priority) ที่กำหนดไว้ ซึ่งปกติจะมีค่าเริ่มต้น (Default) เป็น 5 ค่าต่ำสุดเป็น 1 และค่าสูงสุดเป็น 10 โดยอ้อมเจกต์แบบธreadที่มี ค่าลำดับความสำคัญสูงกว่าจะได้รับโอกาสในการถูกเรียกไปรันมากกว่า

- สถานะ Blocked
 - อีอบเจกต์แบบชีรอดที่อยู่ในสถานะ Running อาจถูกบล็อกแล้วข้ายไปอยู่ในสถานะ Blocked ได้ เนื่องจากเหตุการณ์ต่างๆ ดังนี้
 - มีการเรียกใช้เมธอด sleep()
 - อีอบเจกต์แบบชีรอดรอรับการทำงานที่เป็นอินพุตหรือเอาต์พุต
 - อีอบเจกต์แบบชีรอดที่อยู่ในสถานะ Blocked จะกลับเข้าสู่สถานะ Runnable ได้อีกครั้งหนึ่งจากเหตุการณ์ต่างๆ ดังนี้
 - เมื่อหมดระยะเวลาการพักที่กำหนดในเมธอด sleep()
 - เมื่อมีการส่งข้อมูลอินพุตหรือเอาต์พุต ในกรณีที่อีอบเจกต์แบบชีรอดรอรับหรือส่งข้อมูล
- สถานะ Blocked in Object's Lock Pool
 - เมื่ออีอบเจกต์แบบชีรอดที่ทำงานอยู่ในสถานะ Running เจอคำสั่ง synchronized แต่ไม่ได้รับบล็อก (Lock) ของอีอบเจกต์ที่มีคำสั่ง synchronized อยู่ เนื่องจากบล็อกอยู่กับอีอบเจกต์แบบชีรอดตัวอื่น (อีอบเจกต์ของคลาสใดๆ ในจาวา จะมีไดเพียงแค่หนึ่งบล็อกเท่านั้น) ทำให้อีอบเจกต์ของชีรอดจะต้องเข้ามาอยู่ในสถานะนี้ก่อน จนกว่าจะได้บล็อก แล้วจึงเข้าสู่สถานะ Runnable ต่อไป
 - เมื่อถูกระงับการทำงาน (Interrupt)
- สถานะ Blocked in Object's Wait Pool
 - เมื่ออีอบเจกต์แบบชีรอดที่ทำงานอยู่ในสถานะ Running เจอคำสั่ง synchronized และได้รับบล็อก ขออีอบเจกต์ที่มีคำสั่ง synchronized อยู่ ต่อมาเมื่อเจอนเมธอด wait() จะต้องปล่อยบล็อก แล้วเข้าสู่สถานะนี้ เพื่อรอให้อีอบเจกต์แบบชีรอดตัวอื่นเรียกเมธอด notify() หรือ notifyAll() แล้วจึงเข้าสู่สถานะ Blocked in Object's Lock Pool ต่อไป
- สถานะ Dead
 - อีอบเจกต์แบบชีรอดจะเข้าสู่สถานะ Dead เมื่อสิ้นสุดการทำงานในชุดคำสั่งของเมธอด run() หรือเมื่อมีการส่งอีอบเจกต์ประเภท Exception ที่ไม่ได้มีการตรวจจับ (catch) ในเมธอด run()

11.4 เมธอดของคลาส Thread

คลาสที่ชื่อ Thread มีเมธอดต่างๆ ที่สำคัญดังนี้

- void start()

เป็นเมธอดที่เรียกใช้งานเพื่อกำหนดให้อ้อมเจกต์แบบ-thread เริ่มทำงานโดยเข้าสู่สถานะ Runnable โดยเมื่อ มีการเรียกใช้เมธอด start() จะมีการสร้างสแต็ก (Stack) ขึ้นมาใหม่เพิ่มขึ้นมาจากสแต็กสำหรับเมธอด main() เพื่อให้สามารถทำงานลับกันกับthread ที่ทำงานเมธอด main() ได้

- void run()

เป็นเมธอดที่จะถูกเรียกใช้เมื่อซีพียูรันโปรแกรมอ้อมเจกต์แบบ-thread

- boolean isAlive()

เป็นเมธอดที่ใช้ตรวจสอบว่าอ้อมเจกต์แบบ-thread ยังมีสถานะ Running อยู่หรือไม่

- void setPriority(int p)

เป็นเมธอดที่ใช้ในการกำหนดลำดับความสำคัญของอ้อมเจกต์แบบ-thread ซึ่งจะมีค่าได้ระหว่าง 1 (MIN_PRIORITY) ถึง 10 (MAX_PRIORITY) โดยที่ค่าปกติอยู่ที่ 5 (NORM_PRIORITY)

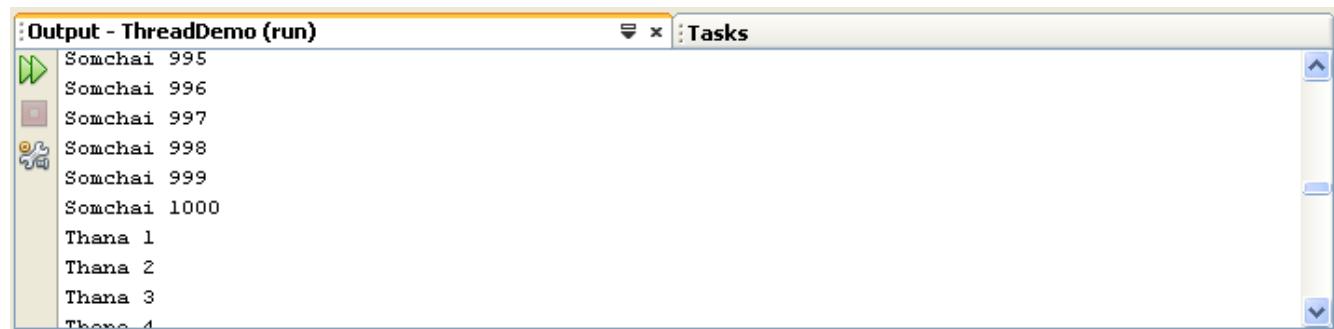
- int getPriority()

เป็นเมธอดที่ใช้ในการเรียกค่าลำดับความสำคัญของอ้อมเจกต์แบบ-thread

ตัวอย่างโปรแกรมที่ 11.4 แสดงการกำหนดค่าลำดับความสำคัญให้กับอ้อมเจกต์แบบ-thread โดยเมื่อเปรียบเทียบ ผลลัพธ์ของโปรแกรมที่ 11.3 กับผลลัพธ์ของโปรแกรมที่ 11.4 จะพบว่าอ้มเจกต์แบบ-thread ที่ถูกกำหนดค่าลำดับความสำคัญที่สูงกว่าจะมีโอกาสถูกเลือกจากตัวจัดการเวลาthread ให้ได้รันมากกว่าอ้มเจกต์แบบ-thread ที่มีลำดับความสำคัญที่ต่ำกว่า ดังแสดงตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมในรูปที่ 11.9

โปรแกรมที่ 11.4 ตัวอย่างแสดงการกำหนดค่าลำดับความสำคัญให้กับอ็อกเจกต์แบบชีรด

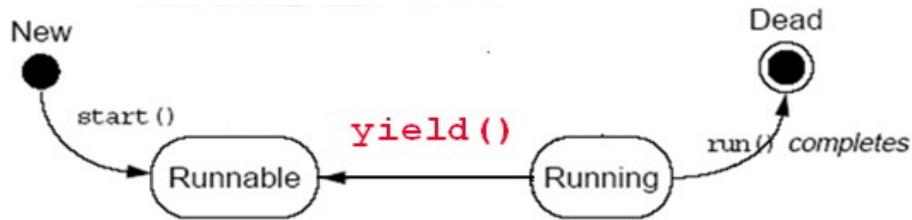
```
class PrintName implements Runnable {
    private String name;
    public PrintName(String name) {
        this.name = name;
    }
    public void run() {
        for (int i = 1; i <= 1000; i++) {
            System.out.println(name + " " + i);
        }
    }
}
public class PrintNameThread {
    public static void main(String args[]) {
        PrintName p1 = new PrintName("Thana");
        PrintName p2 = new PrintName("Somchai");
        Thread t1 = new Thread(p1);
        Thread t2 = new Thread(p2);
        t1.start();
        t2.start();
        t2.setPriority(10);
    }
}
```


รูปที่ 11.9 แสดงตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากการรัน โปรแกรมที่ 11.4

- static void yield()

เป็นเมธอดที่กำหนดให้อ็อกเจกต์แบบชีรดที่กำลังรันอยู่ (อยู่ในสถานะ Running) หยุดการทำงานชั่วคราวแล้วกลับเข้าสู่สถานะ Runnable เพื่อเปิดโอกาสให้อ็อกเจกต์แบบชีรดตัวอื่นๆ ที่รออยู่ในสถานะ Runnable ได้มีโอกาสสรัน ดังอธิบายการทำงานได้ในรูปที่ 11.10

รูปที่ 11.10 อธิบายการทำงานของเมธอด `yield()`

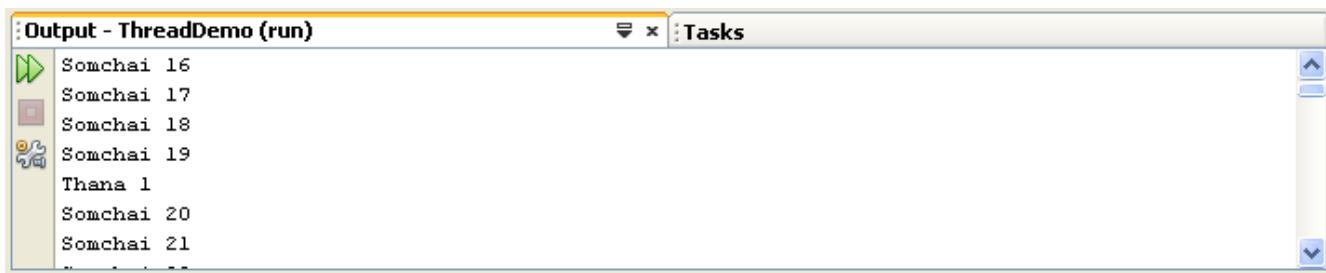
ตัวอย่างโปรแกรมที่ 11.5 แสดงการเรียกใช้เมธอด `yield()` กับอีอบเจกต์แบบชีร็อดที่กำลังรันอยู่ จะพบว่าทำให้อีอบเจกต์แบบชีร็อดทั้งสองตัวมีโอกาสสลับกันทำงานได้ดีขึ้น ดังแสดงตัวอย่างของผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมในรูปที่ 11.11

โปรแกรมที่ 11.5 ตัวอย่างแสดงการเรียกใช้เมธอด `yield()`

```

class PrintName implements Runnable {
    private String name;
    public PrintName(String name) {
        this.name = name;
    }
    public void run() {
        for (int i = 1; i <= 1000; i++) {
            System.out.println(name + " " + i);
            Thread.yield();
        }
    }
}
public class PrintNameThread {
    public static void main(String args[]) {
        PrintName p1 = new PrintName("Thana");
        PrintName p2 = new PrintName("Somchai");
        Thread t1 = new Thread(p1);
        Thread t2 = new Thread(p2);
        t1.start();
        t2.start();
        t2.setPriority(10);
    }
}

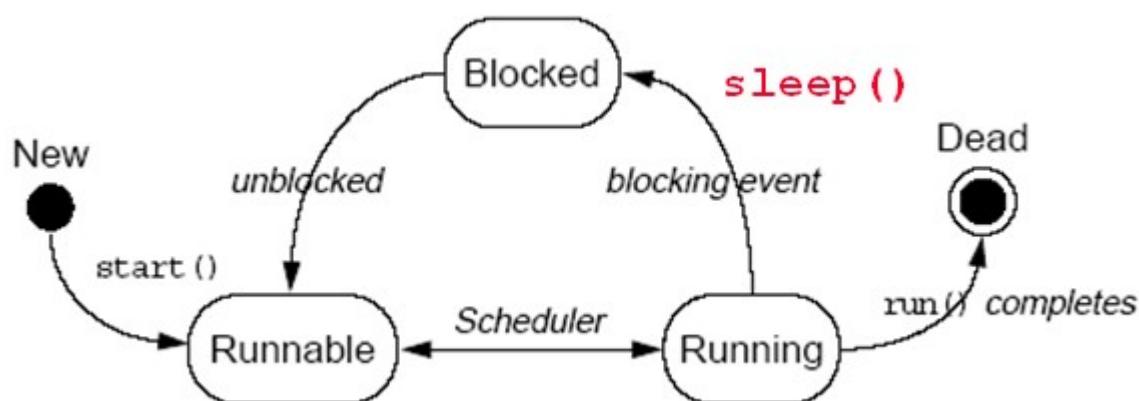
```


รูปที่ 11.11 แสดงตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 11.5

- static void sleep(long mills)

เป็นเมธอดที่กำหนดให้อีองเจกต์แบบแพร์ที่กำลังรันอยู่ หยุดการทำงานชั่วคราวเป็นเวลา mills มิลลิวินาที โดยจะเข้าสู่สถานะ Blocked เพื่อเปิดโอกาสให้แพร์อื่นๆ ที่รออยู่ในสถานะ Runnable ได้มีโอกาสรัน ดังอธิบายการทำงานได้ในรูปที่ 11.12

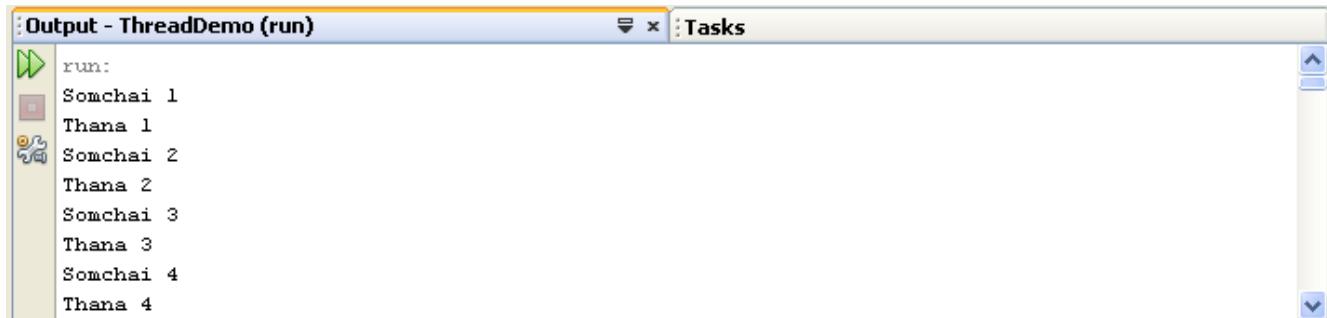

รูปที่ 11.12 อธิบายการทำงานของเมธอด sleep()

ตัวอย่างโปรแกรมที่ 11.6 แสดงการเรียกใช้เมธอด sleep() กับอีองเจกต์แบบแพร์ที่กำลังรันอยู่ พนว่าทำให้อีองเจกต์แบบแพร์ทั้งสองตัวสลับกันทำงานทุกๆ 10 มิลลิวินาที ดังแสดงตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากการรันในรูปที่ 11.13

โปรแกรมที่ 11.6 ตัวอย่างแสดงการเรียกใช้เมธอด sleep()

```
class PrintName implements Runnable {
    private String name;
    public PrintName(String name) {
        this.name = name;
    }
    public void run() {
        for (int i = 1; i <= 1000; i++) {
            System.out.println(name + " " + i);
            try {
                Thread.sleep(10);
            } catch (InterruptedException ex) {
                ex.printStackTrace();
            }
        }
    }
}
public class PrintNameThread {
    public static void main(String args[]) {
        PrintName p1 = new PrintName("Thana");
        PrintName p2 = new PrintName("Somchai");
        Thread t1 = new Thread(p1);
        Thread t2 = new Thread(p2);
        t1.start();
        t2.start();
        t2.setPriority(10);
    }
}
```


รูปที่ 11.13 แสดงตัวอย่างผลลัพธ์ที่ได้จากการรัน โปรแกรมที่ 11.6

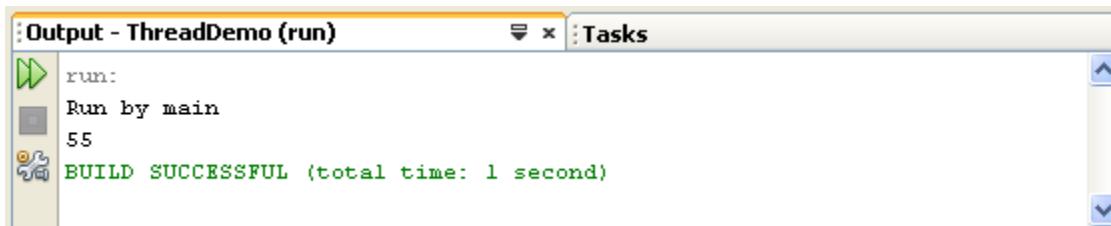
- void join()

เป็นเมธอดที่หยุดอีบเจกต์แบบเชรดที่กำลังรันอยู่ (อยู่ในสถานะ Running) แล้วให้อีบเจกต์แบบเชรดที่มีการเรียกใช้เมธอด join() ทำงานในเมธอด run() จนจบ (เข้าสู่สถานะ Dead)

ตัวอย่างโปรแกรมที่ 11.7 แสดงการเรียกใช้เมธอด `join()` เพื่อหยุดอีบเจกต์แบบชั่วคราวที่ชื่อ `main` ที่กำลังรันอยู่ แล้วให้อีบเจกต์แบบชั่วคราวที่ชื่อ `t` ทำงานในเมธอด `run()` จนจบ ซึ่งก็คือการบวกเลขตั้งแต่ 1 จนถึง 10 แล้วได้ค่า `sum` เป็น 55 แล้วจึงกลับมาทำงานของอีบเจกต์แบบชั่วคราวที่ชื่อ `main` ต่อ โดยการพิมพ์ค่าของ `sum` ออกมาทางจอภาพ ดังแสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมในรูปที่ 11.14 และอธิบายการทำงานของโปรแกรมได้ในรูปที่ 11.15

โปรแกรมที่ 11.7 ตัวอย่างแสดงการเรียกใช้เมธอด `join()`

```
class Cal implements Runnable {
    int sum;
    public void run() {
        for (int i=1; i<=10; i++) {
            sum += i;
        }
    }
}
public class CalThread {
    public static void main(String args[]) {
        Cal c = new Cal();
        Thread t = new Thread(c);
        t.start();
        System.out.println("Run by " + Thread.currentThread().getName());
        try {
            t.join();
        } catch (InterruptedException ex) {
            ex.printStackTrace();
        }
        System.out.println(c.sum);
    }
}
```


รูปที่ 11.14 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 11.7

```

    Cal c = new Cal();
    Thread t = new Thread(c);
    t.start();

main is running —————
t is running
t is running
main is running
main is running
main is running
t is running
main is running ————— t.join(); // main หยุดการทำงานชั่วคราว
t is running
main is running ————— // t ทำงานเสร็จแล้ว
main is running ————— // main กลับมาทำงานอีกครั้ง
main is running

```

รูปที่ 11.15 อธิบายการทำงานของโปรแกรมที่ 11.7

11.5 Synchronization

กรณีที่อ้อมเจกต์แบบธรรมด้าใช้ข้อมูลร่วมกันอาจเกิดปัญหาที่เรียกว่า race condition ขึ้นได้ ซึ่งเป็นกรณีที่อ้อมเจกต์แบบธรรมด้าต่างแบ่งกันจัดการข้อมูลทำให้ได้ข้อมูลที่ผิดพลาดได้ โปรแกรมที่ 11.8 เป็นตัวอย่างกรณีของโปรแกรมจำลองระบบการใส่และดึงข้อมูลออกจากสแต็ก (Stack) ซึ่งประกอบไปด้วยคลาสทั้งหมด 4 คลาสคือ คลาส MyStack, Producer, Consumer และ MyStackThread โดยที่คลาส MyStack จะเป็นคลาสที่มีเมธอด push() สำหรับใส่ข้อมูลเข้าไปในสแต็ก และเมธอด pop() สำหรับดึงข้อมูลออกจากสแต็ก โดยคลาส Producer ซึ่งเป็นคลาสแบบธรรมด้า จะทำหน้าที่ในการใส่ตัวอักษรตั้งแต่ตัว 'A' จนถึงตัว 'Z' (วนไปเรื่อยๆ จนกว่าจะครบ 1000 ครั้ง) เข้าไปในสแต็กโดยเรียกใช้เมธอด push() ของคลาส MyStack และคลาส Consumer ซึ่งเป็นคลาสแบบธรรมด้า จะทำหน้าที่ในการดึงตัวอักษรตั้งแต่ตัว 'A' จนถึงตัว 'Z' ออกจากสแต็ก โดยเรียกใช้เมธอด pop() ของคลาส MyStack

จากการรันโปรแกรมนี้ พบว่ามีโอกาสที่ Consumer และ Producer จะทำงานไม่สัมพันธ์กันเกิดขึ้นได้ เช่น กรณีที่ Consumer ดึงตัวอักษรออกมากจากสแต็กมากเกินกว่า Producer ใส่ตัวอักษรเข้าไปในสแต็ก ทำให้มีโอกาสเกิด ArrayIndexOutOfBoundsException ขึ้นได้ ดังแสดงตัวอย่างผลลัพธ์ในรูปที่ 11.16

โปรแกรมที่ 11.8 ตัวอย่างแสดงการจำลองระบบการใส่และดึงข้อมูลออกจากสแต็ก (Stack)

```
import java.util.ArrayList;

class MyStack {
    ArrayList list = new ArrayList();
    int index;
    public void push(char ch) {
        list.add(ch);
        index++;
    }
    public char pop() {
        return (Character) list.remove(--index);
    }
}
class Producer implements Runnable {
    MyStack s;
    char ch = 'A';
    Producer(MyStack s) {
        this.s = s;
    }
    public void run() {
        for (int i = 0; i < 1000; i++) {
            System.out.println("PUSH: "+ch++);
            if (ch > 'Z') ch = 'A';
            s.push(ch);
        }
    }
}
class Consumer implements Runnable {
    MyStack s;
    Consumer(MyStack s) {
        this.s = s;
    }
    public void run() {
        for (int i = 0; i < 1000; i++) {
            System.out.println("POP: "+s.pop());
        }
    }
}
```

```

public class MyStackThread {
    public static void main(String[] args) {
        MyStack s = new MyStack();
        Producer p = new Producer(s);
        Thread t1 = new Thread(p);
        t1.start();
        Consumer c = new Consumer(s);
        Thread t2 = new Thread(c);
        t2.start();
    }
}

```

The screenshot shows the Eclipse IDE's Output window titled "Output - ThreadDemo (run)". The window contains the following text:

```

POP: U
POP: T
POP: S
POP: R
Exception in thread "Thread-1" java.lang.ArrayIndexOutOfBoundsException: -1
    at java.util.ArrayList.remove(ArrayList.java:390)
    at MyStack.pop(MyStackThread.java:11)
    at Consumer.run(MyStackThread.java:35)
    at java.lang.Thread.run(Thread.java:619)
POP: Q
POP: P
POP: O

```

รูปที่ 11.16 ผลลัพธ์ที่ได้จากการรันโปรแกรมที่ 11.8

เราสามารถที่จะใช้คีย์เวิร์ด synchronized เพื่อล็อกชุดคำสั่งที่อ้อมเจกต์แบบเชรดต้องทำทั้งหมดไว้ได้ เพื่อแก้ปัญหา race condition ซึ่งการใช้คีย์เวิร์ด synchronized เพื่อล็อกคำสั่งทำไว้ได้สองรูปแบบคือ

- กำหนดคีย์เวิร์ด synchronized ที่เมธอด เรียกว่าเมธอดแบบ synchronized ตัวอย่างเช่น

```

synchronized void push(char ch) {
    ...
}

```

- กำหนดบล็อกโดยใช้คีย์เวิร์ด synchronized เรียกว่าบล็อก synchronized ตัวอย่างเช่น

```

void push(char ch) {
    synchronized(this) {
        ...
    }
}

```

เนื่องจากอีบเจกต์ของคลาสใดๆ ในJAVAจะมีล็อกได้เพียงแค่หนึ่งล็อกเท่านั้น และอีบเจกต์แบบธเร็คที่จะสามารถทำงานคำสั่งที่อยู่ในเมธอดแบบ synchronized หรือบล็อก synchronized ได้นั้น จะต้องได้รับล็อกของอีบเจกต์ของคลาสที่มีคิล์เวิร์ด synchronized อยู่ ซึ่งแสดงได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

```
class MyStack {
    ...
    Wait for  
MyStack's  
lock →
    public synchronized void push(char ch) {
        list.add(ch);
        index++;
        notify();
    }
}
```

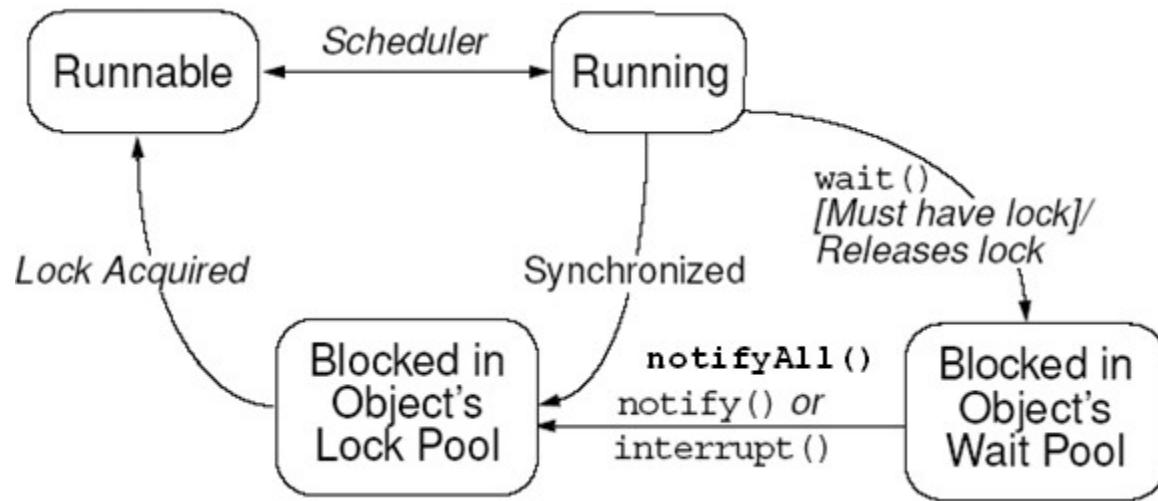
```
class MyStack {
    ...
    Wait for  
MyStack's  
lock →
    public void push(char ch) {
        synchronized (this) {
            list.add(ch);
            index++;
            notify();
        }
    }
}
```

ทำให้อีบเจกต์แบบธเร็คตัวอื่นๆ ที่ไม่ได้ล็อก ต้องรอให้อีบเจกต์แบบธเร็คที่ทำงานอยู่ ทำงานในบล็อกคำสั่งที่ถูกล็อกไว้ให้เสร็จก่อน แล้วจึงเข้ามาทำงานต่อได้ ซึ่งอีบเจกต์แบบธเร็คจะปล่อยล็อกก์ต่อเมื่อสิ้นสุดการทำงานของทุกคำสั่ง หรือเมื่อได้รับข้อผิดพลาดจากอีบเจกต์แบบ Exception เท่านั้น

11.5.1 เมธอด wait() และ notify()

เมธอด wait() และ notify() หรือ notifyAll() เป็นเมธอดที่ใช้กับเมธอดหรือบล็อกคำสั่งที่เป็นแบบ synchronized โดยเมธอด wait() จะมีผลทำให้อีบเจกต์แบบธเร็คที่อยู่ในสถานะ Running !เข้าสู่สถานะ Blocked in Object's Wait Pool เพื่อรอให้อีบเจกต์แบบธเร็คตัวอื่นๆ เรียกใช้เมธอด notify() หรือ notifyAll() เพื่อเข้าสู่สถานะ Blocked in Object's Lock Pool ต่อไป ซึ่งความแตกต่างระหว่างเมธอด notify() และเมธอด notifyAll() คือเมธอด notify() จะทำการสุ่ม (random) อีบเจกต์แบบธเร็คเพียงแค่หนึ่งตัวออกจาก

สถานะ Blocked in Object's Wait Pool แต่สำหรับเมธอด `notifyAll()` จะทำให้อีกเจตแบบเชรดทุกตัวออกจากสถานะ Blocked in Object's Wait Pool ดังอธิบายได้ในรูปที่ 11.17

รูปที่ 11.17 อธิบายการทำงานของคำสั่ง synchronized เมื่อ `wait()`, `notify()` และ `notifyAll()`

โปรแกรมที่ 11.9 แสดงตัวอย่างของการปรับปรุงโปรแกรมที่ 11.8 โดยใช้คีย์เวิร์ด synchronized กับเมธอด pop() และเมธอด push() โดยเมธอด pop() จะมีการเรียกใช้เมธอด wait() เพื่อให้รอจนกว่าจะมีตัวอักขระอยู่ในสแต็ก แล้วจึงจะสามารถดึงตัวอักขระออกจากสแต็กได้ และในเมธอด push() จะมีการเรียกใช้เมธอด notify() เพื่อระบุให้อ้อมเจกต์แบบเซรค์ที่ได้รับล็อกแล้วเจอมethod wait() สามารถทำงานต่อได้ ซึ่งจากการรันโปรแกรมนี้ จะได้ผลลัพธ์คือ ไม่เกิดการผิดพลาดระหว่างการใส่และดึงตัวอักขระออกจากสแต็ก

โปรแกรมที่ 11.9 ตัวอย่างแสดงการคีย์เวิร์ด synchronized

```
import java.util.ArrayList;

class MyStack {
    ArrayList list = new ArrayList();
    int index;
    synchronized void push(char ch) {
        list.add(ch);
        index++;
        notify();
    }
    char pop() {
        while (list.size() == 0) {
            try {
                synchronized (this) {
                    wait();
                }
            } catch (InterruptedException ex) {
                ex.printStackTrace();
            }
        }
        return (Character) list.remove(--index);
    }
}
```

11.5.2 Deadlock

dead lock คือไม่มีการทำงานใดๆ เกิดขึ้น มักเกิดจากกรณีที่อ้อมเจกต์แต่ละตัวรอการปลดล็อกจากกันและกัน ตัวอย่างเช่น อ้อมเจกต์แบบชีรด A ได้ล็อกของอ้อมเจกต์ obj1 และกำลังรอเพื่อที่จะได้รับล็อกของอ้อมเจกต์ obj2 ส่วนอ้อมเจกต์แบบชีรด B ได้ล็อกของอ้อมเจกต์ obj2 และกำลังรอเพื่อที่จะได้รับล็อกของอ้อมเจกต์ obj1 ซึ่งกรณีนี้ เป็นทำให้เกิดสถานการณ์ที่เรียกว่า deadlock ดังแสดงตัวอย่างในโปรแกรมที่ 11.10 และอธิบายการทำงานในรูปที่ 11.18 ดังนั้นการป้องกันการเกิด deadlock สามารถทำได้โดยการจัดลำดับการล็อกอ้อมเจกต์แบบชีรดให้เหมาะสม

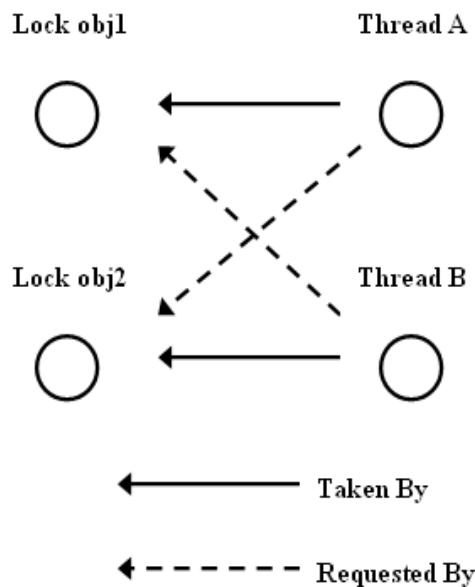
โปรแกรมที่ 11.10 ตัวอย่างแสดงส่วนของโปรแกรมที่มีโอกาสเกิด deadlock

```
public Object obj1 = new Object();
public Object obj2 = new Object();

...

public void read() {
    synchronized (obj1) {
        synchronized (obj2) {
            doSomething();
        }
    }
}

public void write() {
    synchronized (obj2) {
        synchronized (obj1) {
            doSomethingElse();
        }
    }
}
```


รูปที่ 11.18 อธิบายการทำงานของโปรแกรมที่ 11.10

สรุปเนื้อหาของบท

- เครดจะแตกต่างจาก process ที่ทำงานภายใต้ระบบปฏิบัติการแบบ Multitasking ตรงที่ process แต่ละ process จะมีความเป็นอิสระต่อกัน แต่เครดแต่ละเครดอาจใช้ข้อมูลร่วมกันซึ่งเปรียบเสมือนชิปัญญาล่อง (Virtual CPU)
- เครดประกอบไปด้วยชิปัญญา ชอร์ด โกรด และอ้อมเบเกต์
- คลาสแบบเครดในภาษาจาวาคือคลาสที่สืบทอดมาจากคลาสที่ชื่อ Thread หรือคลาสที่ implements อินเตอร์เฟสที่ชื่อ Runnable
- ภายในคลาสแบบเครดจะต้องมีเมธอด run() ที่ไม่มีการรับ argument ใดๆเข้ามา
- สถานะของเครดอาจจะเป็น New, Runnable, Running, Blocked, Blocked in Object's Lock Pool, Blocked in Object's Wait Pool หรือ Dead โดยการเข้าสู่สถานะ Running จะขึ้นอยู่กับตัวจัดตารางเวลาเครด
- เมธอดที่สำคัญของคลาส Thread มีเมธอด start(), run(), isAlive(), setPriority(), getPriority(), yield(), sleep() และ join()
- เราสามารถที่จะใช้คลาสเวิร์คที่ชื่อ synchronized เพื่อล็อกชุดคำสั่งที่อ้อมเบเกต์แบบเครดต้องทำพร้อมกันໄว้ได้
- เมธอด wait() และ notify() หรือ notifyAll() เป็นเมธอดที่ใช้กับเมธอดหรือบล็อกคำสั่งที่เป็นแบบ synchronized
- Deadlock หมายถึงการที่อ้อมเบเกต์แต่ละตัวของการปลดล็อกจากกันและกัน ทำให้ไม่มีการทำงานใดๆ เกิดขึ้น